

༡༡། །རིགས་སྒོའ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་།
དབང་སྒོ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཉི་གསུང་།
འབུམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་བཅུ་གཅིག་པ།

སྒོ་སྦྱང་། ལྷ་གྲུབ། ཡོད་མ།

རིགས་ལམ་སྒོའ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སྟོན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ལ་ཇེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕྱེད་ལྟ་བུ་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་བཟང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རིག་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐྱུ་ཅུ་དང་། ཚུ་མ་ཐོར་བུ་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་སློབ་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛེས་ཐོལ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དུས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཤེས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱས་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

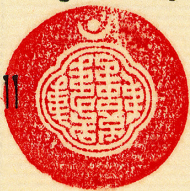
THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐོར་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་མྱོང་འཆོལ་བའི་
འབད་རྩེ་ལ་ལོ་མང་བགྱིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཚད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྱིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྲིད་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
དེས་རྒྱུན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྦྱོང་རྒྱན་སྦྱོང་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྲི་བྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། སྤྱུའི་
དགོ་སྦྱོང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ལ།

ཕྱོད་མེད་།

༡༣། ཁོད་ཆེན་པའི་མངའ་ཐང་ཏུ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཐབ་ཅིང་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅས་ལ་སྟག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྟ་
བྱལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ཆོ་སྦྱང་། རྒྱུད་སྟེ་གོང་ལོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་རྒྱགས་གྱི་ལྟ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཀའ་ཞིང་། གཞན་སྟན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱང་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཅོམ་རིག་བདུ་སྟོན། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོག་གི་དབང་གིས་བསྟན་བ་ལ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཆོག་གི་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྡངས་ཀྱང་གྲིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོག་གི་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་ཐུག་པས། མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་སྟོ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་རྟེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཐོད་ཀྱི་བརྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་སྒྲུབ་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོབས་ཅན་ཀྱི་ཐོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱང་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་ཐོད་བརྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཐོད་བརྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་སྒྱུབ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བརྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་ཐོད་བཅོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྩོན་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> ཉི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས། ཐུན་མིན་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནང་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དུ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྡེ་བྱི་གཉིས།>> <<ཅོད་བསྐྱོག་གི་གཞུང་འགྲེལ།>> <<མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱད་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རུང་བར་མ་ཟད། རྩ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྡེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐོང་དུ་འང་
བརྩམས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མཐད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྒྲོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བརྟུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྒྲོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅུ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲྀགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིག་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྲིང་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅུ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབ་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིན་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་ཀྱི་གནས་ལ་རི་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྙེད་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་ནམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མིལ་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྒྲིང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་རི་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་བྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅོན་བྱོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསའི་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྐབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
སྤྱང་།>> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
ནི་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
པོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱེད་ཁུས་བ་བཞིན། པོད་ཀྱི་
འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
པའི་<<དམངས་གཙའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས།>> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
པ་སྐྱེལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད།>> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ།>>
<<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་པོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
ཐུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྩ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་པོད་གངས་
ཅན་གྲོངས་ཀྱི་བརྩ་སྤྱོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེད་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗོད་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཁན་བཅད་དང་ལྷུག་མ། བཅད་ལྷུག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྱིངས་ཡིག>> <<འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་མཁན་བཅད་བརྒྱ་པ།>> <<བཤེད་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་པའི་ཡང་སྤྱིད་
 སྐྱོར་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཅེས་ཞུས་པ།>> <<ནང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛུམ་
 སྤོང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྲས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྟན་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱེད་པ་>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོག་ནས་སློབ་ཏེ་སྤྱིད་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོད་པ་>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ་>>གཉིས་ལས་བྱི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་མཁན་འདོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཅོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགོ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྱད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྱུང་པའི་
 དབང་ལྷན་དགོ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགོ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱོད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཏེ་ཏྱར་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མ་དུ་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚོམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྟུམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྲིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྲིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྲུལ་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛུལ་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ཞུ་ཕུལ་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྷ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེར་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱོད་པའི་སྐོར་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྐོར་སྤྱི་གསུང་གི་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་འཛོམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོད་པ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱོད། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམས་ཐར། ལོ་རྒྱུས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་གསུང་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྤངས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་སྤྱི་ཐུང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་འོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སློབ་བཏང་སྤྱི་སྤྱི་དཔལ་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་གྲུང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྒྱུང་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁར། “འདི་ག་རྒྱུ་སྤྱི་དང་ཁྱེད་པར་བསལ་ལྟོངས་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་ཐུན་མཐོན་ཁྱེད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུང་གཡེང་ལོག་སྤྱི་སྤྱི་ཐུངས་ཤིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་གྱིས་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་གྱུས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགེ་དམ་པའི་
གསུང་འདུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༩ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

དང་པོ། ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་སྤྱི་ལ་བསྟོད་པའི་གསལ་འདེབས།	1
གཉིས་པ། གློ་སྦྱང་ཆོགས་བརྒྱད་མའི་བཀའ་བློན་དང་བྱི་བ་བྱིས་ལན།	7
གློ་སྦྱང་ཆོགས་བརྒྱད་མའི་བཀའ་བློན།	9
བྱི་བ་བྱིས་ལན།	66
གསུམ་པ། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བུ་ལ་གློ་སྦྱང་བའི་རིམ་བཤམ་བཤམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་པའི་ ཐོ་བ།	85
ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོགས་ཚུལ་དང་སེམས་ཅན་པའི་ ལྟ་བུ། (སྟོན་ཆ།)	87
ལྟ་བུ་རགས་རིམ་ནས་གློ་སྦྱང་བ།	87
རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་དགོ་མཆན།	88
གང་ཟག་གཞན་ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བལ་འབྲིད་སྒྲ་བའི་དགོ་མཆན།	89
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་མ་ལྟར་བའི་དགོ་མཆན།	90
ལྟ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་བཤད་པ།	91
བཛོད་དུ་མེད་པའི་བདག་བཤད་པ།	93
དང་པོ་བདག་རྟག་པ་དགག་པ།	94
གཉིས་པ་གཅིག་སྤྱོད་དགག་པ།	94
གསུམ་པ་རང་དབང་དགག་པ།	94
དགག་རྒྱུའི་བདག་བཤད་པ།	95
དེ་དགག་པ།	100
བདག་མེད་གཉིས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱུང་བ་པ།	111

ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་འཛོག་	
ཚུལ།	115
སེམས་ཅམ་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ།	118
སེམས་ཅམ་པས་དམིགས་སྐྱེན་འགོག་ཚུལ།	120
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྦྱེ་ཚུལ།	124
བཏུ་བྱ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ།	126
བཏུ་བྱ་སྤྱན་མོང་མིན་པ་ཡོད་པའི་དཔེ། མི་གཅིག་ལ་དབྱ་གཉེན་བར་མ་	
གསུམ་གྱི་མཐོང་ཚུལ།	127
ཟས་གཅིག་གིས་གང་ཟག་གསུམ་ལ་འབྲས་བྱ་མི་འདྲ་བ་འབྱེན་ཚུལ།	128
དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་མཐོང་ཚུལ།	136
དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་བྱུ་བ་མཐའ།	155
དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་དོས་འཛིན།	155
རང་རྒྱད་པའི་བྱུ་བ་མཐའི་ཁུངས་བཤད་པ།	156
རང་རྒྱད་པའི་དགག་བྱ་དོས་འཛིན།	157
དགག་བྱ་བདེན་བྱུ་བ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྲང་བའི་རྒྱ་མཚན།	158
བདེན་བྱུ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།	161
རང་རྒྱད་པའི་སྤྲང་ཆ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟོད་ཆ།	166
དབྱ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུ་བ་པ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་	
བཤད་པ།	169
གཞན་སྦྱེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་བཤད་པ།	170
ཐ་སྡུད་དུ་ཡོད་ལུགས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་པ་མི་རིགས་པ།	172
ཐ་སྡུད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དབྱད་ནས་མི་འཛོག་པའི་དོན་བཤད་པ།	174
བྱུ་བ་མཐའ་འོག་མ་ནས་གོང་མ་ལ་ཞུགས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བཤད་པ། ..	175

རྟེན་འགྲེལ་དང་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་བསྟན་པ།	176
བཀྲགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་དཔེའི་སྟངས་སྤྲོད་སྟུབ་པ།	180
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུང་ལུགས་བཤད་པ།	184
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟུབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།	187
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟུབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།	192
དོན་བསྟུ་བ།	198
བཞི་པ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོགས་དབྱེད།	201
མཆོད་བརྗོད་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	203
ཕྱོགས་སྒྲ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	223
ལའི་དུ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	231
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	235
རྟགས་གཞན་བཞི་པར་དོགས་པ་དབྱད་པ།	249
བྱས་མི་རྟག་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	253
དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	258
གཞན་སེལ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	259
ལྷ་པ། ལྷ་མཆོད་ལུང་འབྲེན་བསྟུས་པ།	261
དུག་པ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་	
གྱི་དགོངས་རྗེས་དུས་བབ་དུ་ལྷ་མཆོད་ལུང་འབྲེན།	277
སྟེང་བརྗོད།	279
ལྷ་མཆོད་ལུང་འབྲེན་རྒྱས་པ།	282
བདུན་པ། རྣང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་སྟོན་སྟོབ་ཁིད།	313

བརྒྱད་པ། ཉང་པའི་ཚོས་ཀྱིས་འཛུམ་གྱིང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྱས་པ་ལས་བྱ་རྒྱ་ མང་བ་བསྐྱད་ཡོད།	323
དགུ་པ། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་དུས་དྲན་གྱི་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་ བཤད།	327
བརྒྱ་པ། འཛིག་ཉེན་བཀོད་པ་པོ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟག་པ།	337
བརྒྱ་གཅིག་པ། དགོ་བཤེས་ཀྱི་མདུན་ལས་འཆར་སྤྱིག་ཟེན་བྲིས།	349
༡༽ དེ་ལྟ་བུའི་འཆར་སྤྱིག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	349
༢༽ སློབ་ཚན་དང་འཛིན་བྱའི་ཐེག་པ་རིམ་འཛུགས་སྒོར།	350
༣༽ དམིགས་བསལ་ཁ་སློན་སྒོར།	351
༤༽ དགོ་བཤེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ངམ་མཚན་བསྟོད་སྒོར།	352
༥༽ ཕྱི་ཁག་ནས་དགོ་བཤེས་སུ་འགྱུར་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་སྒོར།	353
༦༽ རྒྱགས་བཞེས་ཚོགས་ཆུང་།	355
བརྒྱ་གཉིས་པ། རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པའི་བྱབ་པའི་བསྟན་ པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་མཁོ་བསྟུས།	357
བརྒྱ་གསུམ་པ། འབྲས་ལྗོ་གྱིང་ཕུ་ཁང་ཁང་ཚན་གྱི་སྤྱིག་ཁྲིམས།	393
དང་པོར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྤྱིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒོར།	395
གཉིས་པ་ཁང་དགའི་སྒོར།	397
གསུམ་པ་ཁང་དགའི་འགན་འཁུའི་སྒོར།	398
བཞི་པ་ཁང་ཚན་དུ་འདུ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ།	400
ལྔ་པ་བདུན་པའི་དམ་བཅའི་སྒོར།	402

རྒྱལ་པ་དགོན་པའི་ས་མཆོམས་ལས་བཞུལ་ན་དགོངས་ཁྱུ་དགོས་པའི་ སྒོར།	403
བདུན་པ་སྤྲིག་ཁྱིམས་གཡའ་སེལ་སྒོར།	404
བརྒྱད་པ་འདུལ་ཁྱིམས་གྱི་རོ་སྒོར།	404
དགུ་པ་ཁང་ཆན་གྱི་འཛིན་སྒྱུར་སྒོར།	406
བཅུ་པ་གཏོང་སྒྲིའི་གཉེར་བ།	407
བཅུ་གཅིག་པ་སྤྲི་མཐུན་གྱི་ལས་དོན་སྒོར།	408
མཐུག་ཏུ་སྒྲོན་འདོན་ནི།	411
བཅུ་བཞི་བ། འབྲུག་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ།	413
བསྡེ་སྒོན།	418
མཐུག་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་	419

༡༡། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་ལ་
བསྟོད་པའི་གསོལ་འདེབས།

༡༡། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་ ལ་བསྟོན་པའི་གསོལ་འདེབས།

༡༡། ། མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་གི་ཡིད་
ངོར་འབད་མེད་གང་ཤར་བ། །ཡི་གེའི་ལམ་ནས་རྗེ་ལྷར་སྟོན་པ་བཞིན། །དོན་ཀྱང་
བདེ་སྒྲག་འབྲུག་པར་བྱིན་གྱིས་ཚོབས། །རྒྱུད་སྟོན་སྟོན་པའི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་
བཞིན། །གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་དང་དེ་ཡི་དོན། །ཆོས་དབྱིངས་ངང་ནས་སྟོན་མཛད་
ཐོགས་མེད་པའི། །དོ་མཆར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། །རྗེ་
ལྷར་སོས་ངོར་ཤར་བ་གང་གི་སྤྱ། །མི་ལམ་གཟུགས་བཞིན་རང་ཚུགས་གཏན་
བྲལ་ཡང་། །འགྲོ་དོན་མཛད་པར་བྱེད་ལས་མཐུ་ཆེ་བ། །བསམ་བཞིན་ཡུལ་
ལས་འདས་པ་འདི་གོ་ཅི། །འདུལ་བྱའི་དད་མོས་ཁོ་ནའི་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །ནམ་
མཁའའི་མཐར་བྱུང་འགྲོ་ཁམས་སོ་སོའི་ངོར། །རྗེ་ལྷར་འཆམས་པ་རྗེ་བཞིན་ཤར་
བ་ཡིས། །ཐོགས་མེད་འགྲོ་དོན་ལྷན་གྲུབ་ཨེ་མ་མཆར། །གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་
སོ་སོའི་རང་ངོས་ནས། །གང་སྤྲང་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་རང་ངོས་ནས། །ཤར་བའི་
མཛོད་ཞེན་ཅན་ངོར་མི་འཐད་ཀྱང་། །ལན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་རྒྱ་རྒྱེན་འགྲིགས་ཅམ་
ལས། །བསྐྱུ་མེད་འདི་ལྷར་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་འཐད། །རང་བཞིན་ནམ་དག་སེམས་
ཁམས་གསལ་གྱི་གཞིར། །ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་གཏེར་དཔག་མེད་བསུབས་པ་
ལས། །ཆོས་དབྱིངས་མཁའ་འདས་ལྷང་བའི་གཟུགས་གྱི་སྤྱ། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་
ཡང་ཐབ་གསལ་ཐོགས་རེག་བྲལ། །ལས་སྟོན་འདྲིམས་པ་ནམ་མཁའའི་མཐའ་ལྷས་

1 མ་དཔེ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཆོག་རྒྱུ་འདི་མི་འདུག

པ། །སོ་སོར་འཆམས་པ་ཚུ་ལ་ཚུ་ཟླ་བཞིན། །ཅིག་ཅར་ཟུང་པས་ལུང་རྟོགས་
ཡོན་ཏན་ནམས། །དབྱར་མཆོ་འཕེལ་བ་ཇི་བཞིན་རྒྱས་པར་མཛད། །ཤེས་བྱའི་
གནས་ལ་ཆགས་ཐོགས་རྫོངས་གསུམ་གྱིས། །བསྐྱབས་པ་ཀུན་ཟད་ཆོས་ཉིད་ཇི་
ལྷ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྤྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ། །ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
ཇི་བཞིན་སོར་མོད་ཀྱང་། །སྣ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྷ་བར། །སྤྱི་
མ་ཇི་བཞིན་སྤང་བའི་དཔལ་གྱུར་པས། །ཨེ་མ་ངོ་མཆར་བས་ཀྱང་ངོ་མཆར་
ཏེ། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས། །འདི་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། །ཆོས་ཀུན་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་འགལ་མེད་དུ། །གཟིགས་
ནས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཡོན་ཏན་དག །མ་ལུས་སྤྱབ་པ་མཐར་སོན་ཉིད་ལས་
ཐོན། །གངས་མེད་བསྐལ་བར་རང་གཅེས་བཏང་བ་ཡིས། །གཞན་དོན་འབའ་
ཞིག་བསྐྱབས་པའི་བསོད་ནམས་གཏེར། །གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་པན་ཚུན་འབྲེལ་
བ་ལས། །ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་མེད་གྱུར། །གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་སོ་
སའི་རང་ངོས་ནས། །བྱུང་པ་ཀུན་ལ་སྤང་ཡང་སྤང་ཚུལ་ལྟར། །བརྟག་ན་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པས་སྟོང་པ་སྟེ། །སྟོངས་ཀྱང་ལྟོས་ནས་སྤྱི་མའི་བྱ་བྱེད་བཞིན། །ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་དང་། །གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་པན་ཚུན་སྟོས་
བྱུང་གི། །ལམ་ནས་སྤིང་ཞིའི་ཐ་སྙད་ཀུན་འཐད་ཅིང་། །བྱད་པར་སྤང་དོར་གནས་
ནམས་ཆེས་གསལ་བས། །སྟོང་པའི་ངང་ནས་སྤང་དོར་མི་འཛོལ་བར། །བགང་
ཡས་བསྐལ་བར་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ལེགས་པ་
ཡོངས་རྫོགས་པ། །འགོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱབས་མཆོག་ཨེ་མ་མཆར། །གཞན་པན་
འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པས་མཐུ་སྤྲོད་པས། །གཞན་དོན་བསྐྱབ་ལ་འབད་མེད་ལུན་
བྱུང་སྟེ། །རྫས་ཀྱི་རུས་པ་ཇི་བཞིན་བསམ་པའི་སྟོབས། །བསམ་མི་བྱུང་པའི་མཐུ་

ནི་དེ་བས་ལྷག་ ཁོགས་མེད་སེམས་ཀྱི་སྤང་ནས་བྲི་མའི་ཆོགས། སྤྲོད་པ་རྟེན་
འབྱུང་རང་ནས་སྒོ་སྤྲོད་ན། ཁིམ་པར་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་བསྟེན་སྤྱི་མཚུངས་ཏེ། ཁྱེ་
ཕྱིར་རང་གི་བསམ་པའི་སྟོབས་སྤྲོད་གཅེས། ཁོན་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་ལམ་སྟེར་མ་
མཛད་ན། ཉ་མོ་སྐམ་སར་བསྐྱར་བཞེན་རི་ལྟར་བཞེད། ཁྱེ་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་
རྗེའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡིས། བདག་ཡིད་ས་ལམ་རིམ་པར་བྱང་དུ་གསོལ། བྱེད་པར་
བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཀྱང་བྱང་བའི་སྤྲོད། བསྐྱལ་མང་སྟོན་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་མཛད་
ཟེན་ནའང་། བདག་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་བས་ན། རྟོངས་པ་བཅས་ལ་
ཐུགས་རྗེས་བསྟོན་པར་མཛོད། ཡང་དག་ལྟ་བའི་ལམ་བཟང་རི་ལྟ་བར། རྟོངས་
བརྒྱུད་ཡིད་ལ་སེམས་པར་ལེགས་གདམས་ཏེ། མ་རིག་སྒོ་ངའི་ཐུག་ནས་ཐོལ་བ་
དང་། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་བྱ་ལམ་འགྲིམ་ཁུས་ཤོག། རྒྱལ་བའི་དགོངས་བཅུད་སྤྲོད་
མཆོར་རྟག་འབྱེད་བར། སྤྲོད་པ་རྟེན་འབྱུང་རོལ་ཅེད་འགྲན་པ་ཡིས། རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་མཆོག་ཡིད་ལ་འབྲལ་མེད་དུ། འབྱུང་པའི་དགའ་སྟོན་འཕེལ་བར་བྱིན་གྱིས་
སྒོ་བས། འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པ་དང་། ཁྱེ་འཛིན་དམ་པའི་ཐུགས་
བཞེད་ལྟན་གྲུབ་སྟེ། འགོ་ཀུན་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་རྟག་སྤྲོད་ཅིང་། བསྟན་པའི་
མཆོད་སྤྱོད་མངའ་ཐང་འཕེལ་བར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་བཞེན་ཐོན་རང་གཟུགས་ཕྱང་བཟུང་སྟོན་གྱིས་མནར་སྐབས་
ཁུབ་གཅིག་གཉིད་སད་པ་དང་། གོང་གི་ཆོག་དོན་པལ་ཆེ་བ་ཡིད་ལ་ལྷམ་ལྷམ་དུ་
ཤར་བ་བཞེན་དགེ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཐུག་བྲིས་ཞུས་པའོ། །

༢༡། ཁྲོ་སྒྱུང་ཆེགས་བརྒྱད་མའི་བཀའ་བྲིད་དང་
དྲི་བ་དྲིས་ལན་བཞུགས་སོ། །

སྒོ་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་གྱི་མཁའ་མཁུ་

༥ དེ་རིང་གི་ཆོས་བཤད་ནི་སྒོ་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་གྱི་མཁུ་ལོན།
སྒོ་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་གྱི་མཁུ་ལོན་དག་ལ་བཤད་པ་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་གཉེན་པོ་
བསྟན། གཞན་གཅེས་འཛིན་དང་དུ་ལེན་རྒྱ་དང་ཉམས་ལེན་དེ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་
ཆེད་ཡིན་པ་མ་ཟད་དེའི་ཐབས་ཤེས་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། སྒོ་སྤྱོད་མཆོན་
ཆ་འཁོར་ལོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་གི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་བའི་ལུ་དང་བག་ཡོད་ལུ་
གཉིས་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་འགོག་པའི་ཐབས་ཡིན། སྒོ་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་
མ་འདི་ལ་ཆོག་རྒྱུ་སྒོ་ཀ་བཟུང་ལས་མེད་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་འགོག་བྱེད་
དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་ཆེད་ཉམས་ལེན་ནང་ནས་གནད་འགག་
ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

སྒོ་སྤྱོད་འདི་གསུང་བ་པོ་སུ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཤེས་སྤང་རི་ཐང་བ་ཞུ་
བ་ཁོང་ཡིན། བཀའ་གདམས་པའི་ནང་བཀའ་གདམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཞུ་བ་
ཆོའི་འོག་ལ་མཆོན་སྟན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་དང་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་སྐད་གྲགས་
ཆེ་ཤོས་རེད། སྒོ་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་གྱི་མཁུ་ལོན་པའི་སོ་སོའི་ཉམས་ལེན་ལ་བསྐྱེད་ནས་
ཉམས་ལེན་དུ་གང་སྤྱོད་པ་དེ་བརྒྱུ་པ་ཡིན་པ་ལས། དེང་སང་ང་ཚོས་དཔེ་ཆ་
ཚོས་པ་བཞིན། གཅིག་ནས་བཟུངས། གཉིས་ནས་བཟུངས་ནས་མང་པོ་ཞིག་ཚུར་
བཟུངས་ནས་བརྒྱུ་པ་དེ་འབྲས་མེད། དེང་སང་ཆང་མས་ཡི་གེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་
དཀའ་ངལ་མེད་ལ་གཞན་ལ་སྐད་ཆ་འདི་བཞིན་འདི་བཞིན་དེ་བུ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པས་
ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་དཔེ་ཐོག་གི་ཉམས་ལེན་རི་ཐང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་

ཟེར་ན་པལ་ཆེར་བརྗོད་རྒྱ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད། ད་ལྟ་འདྲིར་བརྩམས་པ་འདི་སོ་
སོའི་ཉམས་ལེན་ཐོག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་ཉམས་ལེན་དུ་གང་སྤྲིན་པ་དང་གང་ཟབ་པ་
དེ་ཆེག་ཏུ་གྲུབ། ཆེག་ཏུ་གང་གྲུབ་པ་དེ་མང་པོ་མེད་ཀྱང་དོན་ཟབ་པོ་དང་གནད་
འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རང་ཉིད་གློ་སྤྲོད་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་
ཞིག་གིས་གློ་སྤྲོད་ཆེགས་བརྒྱད་མ་བཟུགས་གི་ཡིན་ན་ཏེ་ལས་དགོས་པ་གཅིག་
དང་། སོ་སོའི་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་རང་དབང་མེད་པར་འཕེལ་ངེས་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད། གློ་སྤྲོད་གི་ཉམས་ལེན་ཤྲགས་ཆེན་པོ་མེད་མཁན་ཞིག་གིས་ལྷ་དུས་ཆེག་
ཏེ་ཅང་གི་སྟུན་པོ་དང་། སྟུན་ངག་གི་དཔེ་དང་རྒྱན་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པས། ད་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་མ་གཏོགས་སྒོ་བ་སྤྱོད་རྒྱ་མེད། སྟུན་ངག་
གི་རྒྱན་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་བྲིས་ཡོད་ན་རྒྱན་ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་ནས་ཏེ་ལས་མཛད་ག་
བྱེད་པ་ལས་ཉམས་ལེན་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་མ་རེད།

དེ་ནི་དོན་ལ་མི་རྟོན་ཆེག་ལ་རྟོན་ཟེར་བ་དེ་རེད། ཆེག་ལ་རྟོན་ཟེར་དུས་
དོན་དག་ཟབ་ལོད་ག་འདྲ་ཡོད་མེད་ལ་དོ་སྤྲང་མེད་པར་ཆེག་ཡག་ལོད་དང་ཆེག་
འབྲེལ་ཆགས་ལོད་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་ཆེག་སྤྱིང་ཇི་པོ་དེ་ཆོ་ལ་བསམ་སྒོ་
བཏང་ནས། སྟུན་ངག་ཡག་པོ། ཆེག་འབྲེལ་ཆགས་པོ་ཡོད་ན། ཞེས་ཡག་པོ་
རེད་ཟེར་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ། དོན་དག་ཟབ་པོ་ལ་དོ་སྤྲང་མེད། དེ་འདྲ་བྱེད་
མཁན་དེ་ལ་དོན་ལ་མི་རྟོན་ཆེག་ལ་རྟོན་ཟེར། ཡིད་ཆེས་ཟེར་བ་དེ་རེད། ཆེག་སྤྱིང་
ཇི་པོ་ལས་དོན་ལ་དོ་སྤྲང་མེད། འགའ་ཞིག་གིས་ཆེག་ག་འདྲ་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟ་
བར་དོན་ལ་ལྟ་མཁན་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད། དོན་ལ་ལྟ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་
གློ་སྤྲོད་ཆེགས་བརྒྱད་མ་འདི་ལ་ཆེག་ཀྱང་གློ་ཀ་བརྒྱད་ལས་མེད་ཀྱང་། བསམ་
སྒོའི་ནང་ནས་གློ་སྤྲོད་ཉམས་ལེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་ཆེན་པོ་

དང་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད།

ད་ཆོགས་བཅད་སོ་སའི་དོན་ཁ་ཐུག་ཞུས་ན།

བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི། །

དོན་མཆོག་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །

རྟག་ཏུ་གཅེས་པར་འཛིན་པར་བསྐྱབ། །

འདིའི་ནང་གི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་པ་དེ་འགྲེལ་བ་ཤད་ཏྲིག་ཙམ་ཞུས་
ན། དོན་ལས་དཔེ་ཁག་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཟེར་བ་དེ་བསྐྱལ་
བ་རྒྱགས་ལྡན་གྱི་མི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ལ་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་པ་བཅད་སྟོང་གེད་ཡག་སྐྱད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཅ་བའི་འབྲུང་བ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན།
འབྲུང་བ་རིགས་དུ་མའི་བཅུད་པན་ཚུན་འདུས་པ་ལས་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་
མི་བྲབ་པ་ཡོད་མཁན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེར་སང་རྩལ་སྤན་མཆོན་ཆ་སོགས་
འབྲུང་བའི་བཅུད་བསྐྱུས་ནས་མཆོན་ཆ་འདྲ་མི་འདྲ་བཅོ་ཡི་ཡོད་པ་བཞིན་རེད།
དེ་ནམས་འབྲུང་བ་བཞི་སྤ་རགས་འདྲ་མིན་གྱི་བཅུད་བསྐྱུས་ནས་མི་སོ་སའི་ནམ་
དཔྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོས་པས་སྐྱད་གྲགས་ཆེན་པོ་དང་། ཏ་ཅང་གིས་རྒྱས་པ་
ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཆགས་གྱི་ཡོད། དེ་ཆོ་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་འདྲ་མིན་ཡོད་དུས་
གཅིག་གིས་གཅིག་འགོག་ཐུབ་པ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་མེད་པར་བཅོ་ཐུབ་
ཡག་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ལོ་ཁྲི་བྲག་མང་པོའི་གོང་ལ་གནས་སྐྱངས་ག་འདྲ་ཡོད་
ཟེར་ན། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགོ་
ཡི་ཡོད། འབྲུང་བའི་བཅུད་སྟིང་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུ་ནི། ང་ཆོས་པར་བཅོ་མི་

དགོས་པར་དེ་དག་འབྱུང་བ་བཞིའི་བཙུན་འདུས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཟེར་བ་དེར་རིགས་མང་པོ་ཡོད། དེ་བསྐྱུགས་ནས་སོ་སོའི་མི་
མང་གི་འཆོ་བ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། ས་རོལ་གྱི་དག་པོ་འགོག་བྱེད་བཅས་གྱི་
ཐོག་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཇམ། ཡང་ན་རྫོན་
པོ་ཏྲ་ཅང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱལ་པ་བསོད་ནམས་ཆེན་
པོ་དེ་ཆོས་གྲུ་གཟིངས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ནོར་བུ་འཆོལ་དུ་
བསྐྱོད་སྐྱབས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ནོར་བུའི་རིགས་འབྲ་མེན་རྟེན་གྱི་ཡོད།
རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་དབང་གིས་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་ལ་ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུ་ཡག་པོ་འཕྲོ་བ་གྱི་མེད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་རྩི་ཅམ་བཅའ་
ཀྱང་ནོར་བུ་རག་གི་མེད།

ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ལས་སྒྲ་པོའི་ཐོག་ནོར་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དེ་
འབྲ་རྟེན་གྱི་ཡོད། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཆོས་རང་ཉིད་ལ་རྟེན་པའི་ནོར་
བུ་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་འཛོགས་པ་དང་། ཡང་ན་ཁང་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཉོག་ལ་
བཞག་སྟེ་དེ་ལ་མི་མང་ཆོས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། མཆོད་པ་བྱས་ན། ཟས་
དགོས་པ་ལ་ཟས། གོས་དགོས་པ་ལ་གོས། འོངས་སྤྱོད་དགོས་པ་ལ་འོངས་སྤྱོད་
བཅས་གང་དགོས་ནམས་ནམ་མཁའ་ལས་ཆར་བཞིན་བབས་ནས། དཀའ་ངལ་
མེད་པར་གང་འདོད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ས་རོལ་གྱི་དམག་དང་སོ་སོའི་
ཁ་གཏད་དག་དེ་འབྲ་ཡོད་ན་དམག་རྒྱག་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་ནས་
ཆང་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཐུབ་པ་ཆགས་གྱི་ཡོད། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ་ལ་རོགས་པ་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསོད་ནམས་བསམ་འཕེལ་ཟེར་བ།
དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ཟེར་བ། དེ་འབྲའི་ནོར་བུ་ཡོད་ན་ལུང་པ་བདེ་ཞིང་སྤྱོད་པ།

དཀའ་ངལ་མེད་པ། བ་རོལ་དགྲ་ཡིས་གཞོད་བ་མེད་པ། རང་ཤུགས་ཀྱིས་བསོད་
ནམས་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་པ། རང་དབང་མེད་པར་དེའི་བཀའ་ལ་ཉན་དགོས་པ་དེ་
འབྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དེ་དགོངས་པ་རྫོགས། དེའི་
རྗེས་འཇུག་པ་དེ་ཆོ་བསོད་ནམས་མེད་མཁན་དང་མི་ཐབས་སྤྱོད་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དེ་ཡང་བརྒྱུན་འགྲོ་བ་དང་། རང་གིས་བདག་པོ་རྒྱག་མི་ཐུབ་
པར་གྱུར། གལ་ཏེ་མ་བརྒྱགས་ན་ཡང་རྒྱས་པ་རྩ་བ་ནས་མེད་མཁན། སྤར་སྐྱད་
གྲགས་ཆེ་བ་ཙམ་ལས་རྒྱལ་མཆན་ལ་བཏགས་ནས་གསོལ་བ་གང་བཏབ་ནའང་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆར་བ་འབབ་རྒྱ་མེད། རྒྱས་པ་གང་ཡང་མེད་མཁན་དེ་འབྲ་ཆགས་
ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན། བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་དང་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་གཉིས་སྤང་དུས་ལུང་བ་
ལ་བདེ་སྤྱོད་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། གང་ན་ཡང་བེད་སྤྱོད་
གཏོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ནོར་བུ་ཁོ་རང་གི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་དང་དེ་བདག་པོ་རྒྱག་
མཁན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་གཉིས་སྤང་སོང་ན་ག་
རེ་ཡིན་ཡང་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་ཡོང་ཐུབ། ནོར་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་ཀྱང་
བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་མེད་ན་
གང་ཡང་བྱེད་རྒྱ་མེད། བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་
མཁན་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཡོད་ན་འབངས་མི་སེར་ཐམས་ཅད་ནོར་བུ་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
འབྱུང་ཐུབ། སྤྱོད་བཀའ་ཉར་ན་ཡིད་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཐུབ་པའི་དངོས་
པོ་ཡིན་པས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ཐོགས་པ་ཡིན། བདག་ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི། །དོན་མཆོག་སྐྱབ་པའི་
བསམ་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་གཅེས་པར་འཛིན་པར་ཤོག །

ལུང་པ་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡོད་ན་འབངས་མི་སེར་
ཆང་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅང་ཆང་མས་དགའ་པོ་དང་གཅེས་པར་
བཟུང་ནས་དང་འདོད་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། དམག་མིས་རྟག་ཏུ་བསྐྱངས་ནས་
སྤྲོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྩ་ཆེན་དང་སྤྱང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི་ཆེ་
འདི་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་དགའ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་རྒྱ་ཡོད་པས་
ཡིན། དེ་ཡིས་མི་ཆེ་འདིར་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་སྐྱབ་
ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་པན་གྱི་མཛོན་མཐོ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱ་དང་།
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་རྒྱ་ལ་རུས་པ་གང་ཡང་མེད།
སྐྱེ་བ་བྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་དང་ཐར་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་
འཕང་བསྐྱབ་རྒྱ་དེ་ཆོས་ལ་བརྟེན་ན་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་
ཐུབ། དེ་འབྲེལ་ཡིན་དུས། དཔེ་དེ་ལ་གཞིགས་ན་བདག་ནི་ཞེས་པ་དགེ་བཤེས་སྤང་
རི་ཐང་པ་ཁོང་རང་ཡིན། ཁོང་རང་གིས་སེམས་ཅན་སྤྱུ་འབྲེལ་གཞི་མཐོང་བ་ཡིན་ན་
ཡང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི་གཅེས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་དང་གྲུས་ཞབས་
བྱེད་ཐུབ་པ་ཤོག་ཅེས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་ལ་
བརྩམ་གྱི་ཡིན། སེམས་ཅན་སྤྱུ་མཐོང་ན་ཡང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི་
རྩ་ཆེན་པོ་དང་གལ་ཆེན་པོ་བརྩམ་ནས་བརྩི་མཐོང་དང་གྲུས་ཞབས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།
རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འབྲུབ་
རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ནོར་བུ་ལ་གྲུས་ཞབས་ཁུ་བ་ནི་ཆེ་འདི་ཡི་སྤུན་ཆོགས་འབྲུང་
པའི་ཆེད་ཅམ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་དགོས་པ་མེད། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་

ཞབས་གནང་བ་དེ་ཆེ་འདི་ཡི་ཕུན་ཆོག་མཁན་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ཡང་དོན་གྲུབ་
གྱི་ཡོད། དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་མངོན་མཐོ་དང་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཕུན་སུམ་
ཆོག་མཁན་པོ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དེ་ཅམ་མ་ཟད་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པའི་གོ་འཕང་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་མཁན་པོ་འབྱུང་གྱི་ཡོད་པས་
དེ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གྲུས་ཞབས་ལྷ་ཡི་ཡོད། དོན་མཆོག་དེ་ལྷ་བུའི་གོ་འཕང་ལྷ་
མི་དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ། རང་དོན་གྱི་སྐུ། གཞན་དོན་གྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་མཁན་པོ།
དོན་གཉིས་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཆོག་མཁན་པོ་བཅས་དེ་ལྷ་བུའི་སྐུ་ཕུན་
སུམ་ཆོག་མཁན་པོ་འབྱུང་བའི་ཆེད་བཅི་བཀྱར་ལྷས་པའོ། །བཅི་བཀྱར་ལྷ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སེམས་ཅན་གྱི་བཀའ་བློན་ཅན་
པ། སེམས་ཅན་ལ་སྒྲིང་ཇེ་སྒྲིམ་པ། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་སྒྲིམ་པ། སེམས་ཅན་
ལ་བཟོད་པ་སྒྲིམ་པ། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་གཅིག་
མ་བསྐྱབས་ན། སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ལྷ་ཅི་མངོན་མཐོ་ཡང་བསྐྱབས་མི་ཐུབ། ང་
རང་ཆོ་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་བདེ་ཐབས་ཁོ་ན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ད་
ལྷ་ཡང་ང་རང་ཆོ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་ཐུབ་གྱི་མེད། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐུང་དང་ཐྱོང་
བཞིན་པ། མ་འོངས་པ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་རྒྱ་མེད་མཁན། སྐྱུག་བསྐྱེད་
ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ། རང་བདེ་ཐབས་ཁོ་ན་བྱས་པ་ལས་
ཡོང་གི་ཡོད། རང་བདེ་ཐབས་ཁོ་ན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་བར་སྐྱབས་ཤིག་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་དེ་བསམ་སྒྲོ་འབྱུང་ནས་
གཞན་བདེ་ཐབས་ཁོ་ན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་པའི་ན།

ང་ཆོས་འདི་བཞིག་འདི་ན། སངས་རྒྱུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན། ཐོག་མ་ནས་
སངས་རྒྱུ་ཡིན་མཁན་ཞིག་པོ་དང་ཞེས་འདྲི་བ་བཀོད་ན། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུ་

ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་བྱས་པར་དགོན་མཆོག་གི་ཐ་སྙད་སྤྱར་ན། དགོན་མཆོག་ཟེར་
བ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཡིན་པ་ཞིག་རེད་དམ། སྤར་ང་ཆོ་
བཞིན་ཡིན་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དགོན་མཆོག་ཆགས་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། ཡི་
ཤུ་བ་དང་། ཉིན་རྒྱ་བ། ཆོས་ལུགས་མང་པོས་དགོན་མཆོག་ནི་ཐོག་མ་ནས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་ཡིན་པ་རེད་ཟེར། ཉག་པ། རང་བྱུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐ་
མལ་བ་ཞིག་ནས་མཐར་དགོན་མཆོག་ཆགས་པ་མ་རེད་ཅེས་ཉག་ཏུ་རྫོང་གི་ཡོད།
གལ་སྲིད་དགོན་མཆོག་ནི་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ང་རང་ཆོ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་ཞིག་
ག་ལེར་སངས་རྒྱས་ཆགས་པ་རེད་ལམ་ན། ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་རེད། རྒྱ་གང་རེད།
རྒྱུན་གང་རེད། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་ངེ་བ་ངེས་ལན་བྱས་པ་ཡིན་
ན་བརྗོད་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། དེ་ལས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཉག་པ་རེད་དགོན་མཆོག་ཡིན་
ཡིན་པ་རེད་ལམ་ན་སྟབས་བདེ་པོ་དང་འདུམ་བདེ་པོ། ལས་སྒྲ་པོ། ཐག་ཆད་པོ་
ཆགས་གི་ཡོད། སྤར་གང་གིས་བཟོས་པ་མིན། རང་བྱུང་རེད་ཟེར་གི་ཡོད། ཡང་
བྱེད་པ་པོ་རེད་ཟེར། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་མི་ཉག་པ་ཡིན་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་
ཀྱང་ཁོ་ཆོས་ཉག་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་གི་ཡོད། མི་ཉག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་
དགོས་པས་རྒྱ་གང་ཡིན་ངེས་ན་ལན་འདེབས་མི་ཐུབ་པས་ཉག་པ་རེད། རང་བྱུང་
རེད། ཆ་མེད་རེད། ཡན་གང་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་གི་ཡོད། རིགས་པ་ཟབ་པོ་མེད་
པ། གཞུང་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་རིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཉག་
པ་རེད་ཅེས་རྫོང་སྟབས། འདི་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག ལས་སྒྲ་པོ། འདུམ་བདེ་པོ་
ཡོད་པས་མང་པོས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གི་ཡོད། རིགས་པ་ཡག་པོ་ཡོད་པ། སྒོ་བ་
སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་སྟེ། དེ་ཉག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ཟེར་ནས་ཡིད་ཆེས་མི་ཡོང་བ་ཡིན།

ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དུས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་ཐ་
སྟན་བཅུགས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་སངས་
ཞེས་པ་མ་རིག་པའི་གཉིད་སྤར་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ཞིག་བྱང་
ནས་མ་རིག་པ་དག་པ་གཙང་མ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱས་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ་སྒོ་གོས་རྒྱས་པ། འདི་གཉིས་ཚུར་སྤར་དུས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་ཆོགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཆོག་འདི་ཉིད་ལས་གོ་བྱབ་
ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟེར་དུས་གཤེགས་ཞེས་པ་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་
འདས་ཆོག་ཡིན། གཤེགས་པ་ནི་སྤར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་
བསྐྱོམས་ནས་རི་ལྷར་སོང་བ་བཞིན་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྷར་གཤེགས་པ་ཡིན་
པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་འགྲེལ་གཅིག་དང་། དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་
པ་བཅས་ཡིན། འདིས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་མ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱབ་པ་ཞིག་གོ་ཡི་ཡོད་
པ་མ་གཏོགས་རང་བྱུང་ཡིན་པ་མི་གོ་བ་ཡིན། ལྷན་པ་ཤུག་བྱབ་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན། ཁོང་ནི་སྤར་ང་རང་ཆོ་དང་གཅིག་པ་ཡིན། ང་ཆོ་ལས་སྤྱག་པ་མང་པོ་
བྱང་སྤྱང་ཡོད་མིད། སྤར་དཔལ་བར་སྤྲེས་ནས་དཔལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་
དུ་མེད་པ་བྱང་བ་གསུངས་ཡོད། སྤར་ང་ཆོས་ཨ་མ་བྱས་ཁོང་གིས་ང་ཆོའི་སྤྱ་
གྲ་བྱས་ནས་སྤྱ་གྲས་ཨ་མའི་ཁ་ལ་མ་ཉན་པས་ཨ་མས་བརྟུངས་པ་དེ་འབྲ་ཡང་
མང་པོ་བྱང་ཡོད་མིད་པ་རེད། དེ་ལ་ངས་པ་ཅི་ཡང་མེད། ཡང་སྤར་ང་ཆོ་སྤྲེས་
དང་ཁོང་གིས་ཆོས་ཉན་པ་དེ་འབྲ་ཡང་བྱང་ཡོད་ཀྱི་རེད།

ང་རང་ཆོ་ཆོས་བྱེད་ལུས་བྱས་ཀྱང་ཐག་མ་ཆོད། ཡང་སྤྲིག་པ་བྱས། དེ་
ལྷར་བས་ན་ད་ལྷ་ཡང་ཐག་མ་ཆོད་པར་ལུས་ཡོད། ལྷན་པ་ཤུག་བྱབ་པས་དང་

པོད་རྩེ་བརྒྱུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དག་པའི་བཤེས་གཉན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བས་ན་ང་རང་ཆོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཅིག་
པ་ཡིན་པ་ལ་ནམ་ཞིག་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་རང་བདེ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་
སྒྲོལ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོད་ལ་ནས་མཐོང་། ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས། གཞན་གཅིག་འཛིན་
ལ་སྐྱོད་ལ་ནས་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གཅིག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ཡལ་
བར་དོར་གཞན་གཅིག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་དེ་ཡར་རྒྱས་བཏང་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། སྟོན་པ་བྱིད་ཉིད་སངས་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞུས་ན་ངས་བསྐྱལ་བ་
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་གཞན་པན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། རང་དོན་གྱི་བསམ་
སྒྲོ་སྤངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཆོག་ལ་བཞེད་དུ་
བསགས་ནས་ང་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། བྱིད་རང་གཞན་པན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་
ཐུབ་པར་ད་ལྟ་འཁོར་བར་འབྱམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད།

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་ཇི་ལྟར་གནང་བ་
རེད་ཅེ་ན། དཔྱལ་བར་མེ་འབར་ནས་ཡོད་པའི་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་
གཞིར་སྐྱེ་བ་སྤངས། དེར་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་པར་རྩེར་འཐེན་དགོས་
པ་རེད། ལྷགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་གཞིར་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་པར་རྩེར་མ་འཐེན་ན་ཉེས་
པ་གཏོང་མཁན་ཡོད། ཁོང་གི་རོགས་པ་དེ་སྟོན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་མ་བསགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པོ་ཡོད། ཤིང་རྩ་འཐེན་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་ལས་
མཁན་ཆོས་སྤྱུག་པོ་ཞེ་བླ་གཏོང་གི་ཡོད། ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཐེན་བརྒྱུ་ནས་
སྤྱུག་པོ་ཞེ་བླ་གཏོང་གི་ཡོད། སྟོན་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཁོང་རང་སྤྱང་བྱང་ཐུབ་སེམས་སྟོམ་
སྤྱང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། དཔྱལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱང་གི་ཡོད་ཀྱང་གཞན་
དག་བཞེད་དུ་སྤྱང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་བས་ན་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་

ལ་སྒྲིང་རྩེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་ནས་གཞན་གྱི་ཤིང་རྩ་དེ་དག་ཀྱང་ཁོང་རང་གིས་
འཐེན་དགོས་དགོངས་པ་རེད། རང་ཉིད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་རུང་གཞན་གྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་མ་བཟོན་ནས་སྒྲིང་རྩེ་ཤུགས་དྲག་པོ་སྐྱེས་པར་བརྟེན་ལས་མཁན་
ཨ་ལོང་ཀ་ཟེར་བ་དེའི་མདུན་ལ་ཕེབས་ནས་ཁོང་ཆོའི་ཤིང་རྩ་རས་འཐེན་ཆོག་པ་
ཞུས་པས། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སོ་སོས་སྒྲོང་དགོས་པ་ལ་
ཁྲིད་ཅི་ཕྱིར་འཐེན་པར་བྱེད་ཟེར་ནས་མགོ་ལ་ལྷགས་དམར་འབར་བའི་ཐོ་བ་
གཞུས། སྒྲིང་རྩེ་དྲག་པོས་གཞན་གྱི་ཤིང་རྩ་རྣམས་འཐེན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་པ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོ་བ་གཞུས་པ་ཡིན་པས་དེས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
སྟོན་ཟད་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆེ་འཕོས་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་རེད། སྒྲིང་རྩེ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཞེ་དྲག་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་རྒྱའི་བསམ་མོ་
ཤུགས་དྲག་སྐྱེས། དེའི་རུས་པ་ལས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཡི་རུས་པ་ཟད་པ་ཡིན།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷར་སྐྱེས་པ་རེད། སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན།

རང་གི་བདེ་བ་ལློས་བཏང་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པ་ཞིག་
ཆགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་བདག་གཞན་མཉམ་པར་བརྩེ་བ་ཆགས་པ་རེད། ང་རང་
ཆོས་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལློས་བཏང་རང་གི་བདེ་བ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱང་
ཁོང་གིས་རང་གི་བདེ་བ་ལློས་བཏང་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལྷངས་པ་ཡིན་
པས་བདག་གཞན་བརྩེས་པ་རེད། དེ་ལ་བདག་གཞན་གྱི་བསམ་པ་བརྩེ་བ་ཟེར། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བསྐྱབས་ནས་ཉིན་རེ་ནས་
ཉིན་རེ་རྒྱུ་མཐུད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཐག་ཉེ་རུ་ཉེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་མངོན་
པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་རེད། དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྩ་འཐེན་པའི་ཀྱང་དུ་འཐུངས་
པའི་ཆེ་རང་གི་རོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིང་རྩེ་སྐྱེས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་

དུ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་དེའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབས་
ཐུབ་པ་རེད། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་
རྒྱལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན།
སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་མཁན་དང་མ་འཕྲད་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སེམས་བསྐྱེད་
མི་ཐུབ་ལ་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབས་མི་
ཐུབ་པ་རེད། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ཤེས་ན་གཞན་སེམས་ཅན་ནི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་
ཡུང་ལྷག་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་ཆད་པོད་དུ་སྤྱོད་དོལ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་
འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན། ང་ནི་ལེ་ལོའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་འཁོར་བར་འབྱུངས། །ཁྱེད་ནི་
བཙུན་འབྲུས་རྒྱུ་ཁྱིམ་རྫོགས་སངས་རྒྱལ། །སྤྱི་ང་ཆོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡུང་ཁྱེད་
བཙུན་འབྲུས་དབང་གིས་སངས་རྒྱལ་པ་རེད་ང་ལེ་ལོའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
འཁོར་བསྐྱེད་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན།

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སྤྱགས་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མ་གོང་དུ་བརྟེན་པ་དེ་ཡིན། སྤྱགས་ཐེག་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་ཅན་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་། སྟོན་
པ་ཤུག་ཐུབ་པ་འདི་བསྐྱེད་པ་མང་པོའི་སྤྱོད་པ་བཟོ་མཁན་ཞིག་གི་སྤྱི་བ་
སྤྱངས་ནས་ཡོད། ཁོང་རྒྱ་མཁན་ཡིན་དུས་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་ཅན་པེབས་སྐབས་
ཁོང་ལ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱིས་ནས་རྩ་ཡི་བུམ་པ་ཡག་ཤོས་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཤུག་ཐུབ་ཅན་ལ་ཐུལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྤྱི་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་
དང་སྤྱི་ཆའི་ཆད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །ཁྱེད་ཀྱི་མཆོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་
བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་སོགས་འགྱུར་བ་ཤོག། །ཅེས་སྟོན་ལས་བཏབ་ནས་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཐུགས་བསྐྱེད་པ་གོང་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་འཛོག་

ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་དང་མར་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་བཅས་གཉིས་ལས་མེད། འབྲས་འདེབས་སའི་ཞིང་
ལ་འབྲས་ཞིང་ཟེར་བ་བཞིན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་སའི་
ཞིང་དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་བརྗོད། བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་
ཡག་ཤོས་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་ལམ་སྟོང་དང་རྒྱབས་ཆེན་ཡོང་བའི་
ཆེད་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་དགོན་མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བསོད་ནམས་གསོག་
དགོས། དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་འབྱུང་
བར་ཉ་ཅང་དགའ་སྤང་ཡོད་པ་དངོས་པོ་འབྱུང་དུས་སེར་སྣ་མེད་ཀྱང་མར་སེམས་
ཅན་ལ་སྟོད་དུས་སེར་སྣ་ཡོད་པ། སྟོད་འདོད་མེད་པ་དེ་འབྲ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།
དངོས་འབྲེལ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྟོད་པ་དང་བསོད་ནམས་གསོག་པ། སྤྱིན་
པ་གཏོང་བ་བཅས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ན་དགོན་མཆོག་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་ལུང་ན་ཡང་
རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པ་ཡོང་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་གྱིང་
བཏང་པ་དང་གཞོད་འཆོ་བྱས་ནས་བསགས་པའི་དཔལ་འབྱོར་དེ་དགོན་མཆོག་ལ་
འབྱུང་སྐྱབས་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པ་ག་ནས་ཡོང་། བུའི་ཅ་
ལག་ཚུར་ཐོག་ནས་དེའི་ཨ་མ་ལ་སྤྲད་ན་ཨ་མ་དེ་དགའ་པོ་མི་ཡོང་བ་བཞིན་རེད།

དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་སེམས་ཅན་བདེ་ཐབས་
དང་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་བ་ཡོང་བ། སེམས་ཅན་ཞིག་ཆོས་ལ་སྦྱལ་བུ་ཐབས་
འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་གཏད་ནས་ཡོད། ང་ཆོས་སེམས་ཅན་བདེ་ཐབས་བྱས་ན་
རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་ཀྱི་ཡོད། དགོན་མཆོག་དང་སེམས་ཅན་
གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་ལགས་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་

གྲུས་ཞབས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བསྟེན་བཀའ་ཞུས། སེམས་ཅན་བདེ་ཐབས་དང་
སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐབས་བྱས་ན་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེན་པོ་གསོག་པ་མ་ཟད་
དགོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཡང་གསོག་ཐུབ། དེ་སངས་རྒྱས་ལ་
སྐྱབ་པའི་མཆོད་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེ་བསྐྱབས། རང་ཡལ་བར་དོར།
གཞན་བདེ་ཐབས་བྱས་ཞེས་ག་དུས་ཡིན་ཡང་བཀའ་སློབ་གནང་གི་ཡོད། དེ་
བསྐྱབས་པས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་བ་ཆགས་པ་ཡིན། པ་མས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱབ་པ་ནང་
བཞིན་སྐྱ་གྲུས་སློབ་སྦྱང་ཡག་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ན་པ་མ་ལ་འབྲལ་རྒྱ་གཞན་མེད་ཀྱང་
པ་མ་དེར་ཐུགས་མཉེས་པ་ཡིན། པ་མས་གསུངས་པ་བཞིན་སློབ་སྦྱང་ཡག་པོ་བྱས་
ན་པ་མ་ལ་རྒྱ་བ་དགོས་ཞེས་ཞུས་ན་དགའ་པོའི་ངང་གནང་གི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་སླལ་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབས། སེམས་ཅན་
ལ་པན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། སེམས་ཅན་ལ་བཟོད་བ་བསྐྱོམས། སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་
རྗེ་དང་བྱམས་པ་བསྐྱོམས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་རྒྱལ་
བ་སངས་རྒྱས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། དེར་བརྟེན་ལས་དོན་བསྐྱབ་
པ་དང་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་རྒྱག་སྐབས་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
མཐུན་འགྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་མ་ཐག་གནང་གི་རེད། ང་ཚོ་བོད་པར་མཆོན་ན་ཡ་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྐྱབས་ན་བྱ་བ་གང་བྱས་
ཀྱང་ལམ་འགྲོ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་གཞུང་ཞབས་པ་ཁོ་རང་ཆོས་བརྟུན་ཀྱང་། ཡང་ཡ་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡང་མཇལ་དུ་བསྐྱོད། འབྲལ་བ་ཡང་ཐུལ། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་
གསུངས་པ་ལ་མ་ཉན་མཁན་ཆོ་ནི་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་དེ་ཅུ་ཡོང་གི་མེད། ཡ་རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེས་བྲིད་ནམས་ང་མཇལ་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་བརྒྱབ་ནས་ཡོང་དགོས་མེད་ངས་
བརྟུན་པ་ནམས་ཡག་པོ་བྱ་དགོས། དེས་འཐུས། དེ་ལོགས་པ་ཡོད། ཅེས་ཡ་རྒྱལ་

བ་རིན་པོ་ཆེས་ནན་ཏན་བཀའ་སློབ་གནང་གི་ཡོད།

ཆེས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱལ་ས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁོང་གིས་གང་བཀའ་གནང་བ་དེ་སྐྱབ་དུས་ལམ་འགྲོ་ཆེ་བ་དང་རྒྱས་པ་ཆེ་བ། ག་སྒྲིག་པ་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏད་ས་དེ་སེམས་ཅན་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དགོངས་པ་གཏད་པ་ཡིན་དུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ན་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མཉེས་པ་དེ་དེ་དག་ལ་མཚོན་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡིས་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་དང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྒྱལ་ས་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་སོགས་གཞན་དང་མི་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེ་རིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ན་སངས་ཉིན་ཡག་པོ་མི་ཡོང་ངམ་སངས་ཉིན་ཡག་པོ་བྱས་ན་གནངས་ཉིན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་རེ་ཐག་ཐུང་ཐུང་དེ་ལྟ་མ་དེས་པ་མེད། ཡང་དེ་རིང་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱས་ན་དོ་རྒྱལ་མི་ལམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞལ་མཇལ་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པ་དེ་ལྟ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ལ་མི་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་ཅན་ཡང་མ་བྱུང་བསམ་པ་བྲན་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་རེ་ཐག་ཐུང་ཐུང་གིས་གང་ཡང་མི་ཡོང་། ཐུགས་བསྐྱེད་ས་ནས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་བསྐྱེད་ནས་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སློ་ཐག་བཅད་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པ་ཆེ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་འགྲོ་བ་དང་གང་འཆོམ་ནས་རྒྱས་པ་ཐོན་འདུག་མི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་འདུག་སྙམ་ཞིང་སོ་སོར་སྐྱལ་མ་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད། དེ་བས་ན་རེ་ཐག་ཐུང་ཐུང་བྱེད་མི་རུང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་ཆུལ་མ་ཞེས་པ་དང་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བསྐྱབས་པ། ལམ་ཞོར་ནས་བསྐྱབས་ན་ངེ་ཅན་བསྐྱབས་

ཀྱང་ཐག་ཉེ་རུ་དང་གྲུབ་པ་མེད། ལམ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ལ་སྦྱགས་བསྐྱང་གྲུབ་པ་
བྱེད་དགོས། དེ་སྔོན་པ་ཡུལ་ལ་ཡོད་སྐབས་སྒོམ་ཆེན་ཞིག་ཡོད། ཁོང་པ་ཡུལ་
ལ་སྒོམ་བརྒྱབས་ནས་ནལ་འབྱོར་མའི་སྒྲགས་འབྲུམ་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་བསགས་པ་
ཡིན་གསུངས་སོང་། ང་པ་ཡུལ་ནས་འགོ་དུས་ཚུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་པ་རོལ་ན་བྲག་
ཕྱག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་དེར་བཞུགས་ཡོད་ལ་སྐབས་དེ་དུས་སྐད་གྲགས་
ཡོད། ཁོང་དེ་འབྲའི་བཀའ་ཐུབ་ལ་བསྟེན་པ་མ་ཟད་ཕྱག་ཀྱང་འབྲུམ་ལྟ་བུ་ཅམ་
བཅལ་འདུག་ཀྱང་དེ་དག་གཞན་པན་ཆེད་དུ་མིན་པར་རང་གཅེས་འཛིན། རང་
ལ་རྟོགས་པ་ཞིག་སྦྱེས་ན་བསམ་ནས་ཁེ་བཟང་ཁོ་ན་བསམ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་
དུས་རུས་པ་ཅང་མ་ཐོན་པ་ཡིན། རྗེས་སུ་དམག་མའི་ཆོག་མཁའ་འདུལ་ཕྱིན་གྱང་ཁོ་
ཁ་བདེ་པོ་ཡོད་པས་ཁོས་མ་སྟབ། དེར་བཞེན་ལྟ་སར་བོས་ཡོང་བ་རེད། ལྟ་སར་
འབྱོར་དུས་ཁོ་ལ་གང་ཡང་འབྲེར་རྒྱ་མེད་པས་ངས་ཁོ་ལ་ཁ་ལག་བྱིན། རོགས་
རམ་བྱས་ནས་བསྐྱད་པ་རེད།

གང་ཅམ་ནས་ཁོས་ང་ལ་ཀན་བྱེད་རང་ཆོས་ཤིག་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་
རེད་ཟེར་སོང་། ངས་གང་ཡང་བརྗོད་མེད། ཡང་རྗེས་སུ་ཀན་བྱེད་རང་ཆོས་ཤིག་
བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་ཟེར། དེ་ནས་ངས་འོ་ན་བྱེད་རང་དཀའ་ཐུབ་མང་པོ་དང་
དཀའ་ལས་མང་པོ་བརྒྱབ་པ་དེས་བྱེད་རང་གི་བསམ་སྒོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་འདུག་
གམ་ལབ་པ་ཡིན། ཁོས་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ནས་བསམ་སྒོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་མི་
འདུག་དུང་སྦྱག་ཏུ་ཕྱིན་འདུག་ཟེར། ཆོས་བྱས་ནས་སེམས་སྦྱག་ཏུ་སོང་ཡོད་ན་
རང་གིས་ཆོས་བྱེད་ཚུལ་ནོར་ཡོད་པ་རེད་ལམ་པ་ཡིན། སྔོན་མ་ཁྲིད་དཀའ་ཐུབ་ལ་
བསྟེན་ནས་སྔོན་དུས་གྲུང་ཁོན་སྟེབས་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒོམས་ནས་སྔོན་དགོས་པ་
ལ་ཁྲིད་ཀྱིས་གྲུང་ཁོན་ལ་འཛིང་དུ་ཕྱིན། ཁ་མཚུ་དང་རྒྱག་རེས་རྒྱག་པའི་སེམས་

ཤུགས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ནི་ཆོས་གནད་དུ་མ་སོང་བ་དང་ལོག་པར་ཕྱིན་པ་རེད་ཅེས་
བརྗོད་པ་ཡིན། ཁོས་དེ་ལྟར་ན་ངས་བྱས་པ་དེ་དག་ཆོས་སུ་མ་སོང་བ་རེད་དམ་
ཞེས་བྲིས་བྱུང་། སལ་ཆེར་ཕྱག་འབུམ་ལྡ་བཙུ་བཙུ་བ་དེ་ཡག་པོ་རེད། དེ་ཆོས་ལ་
ཕྱིན་ཡོད་སྲིད་འོན་ཀྱང་ཁྱེད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲགས་འབུམ་ལྡ་བཙུ་བས་གས་
པ་དེ་སལ་ཆེར་ཆོས་ལ་སོང་མེད། ཁྱེད་གྱིས་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་མ་ཞིག་མ་འབྱེད་
ནས་བསགས་པ་འདྲ་ཞེས་ལབ་པ་ཡིན། ཁོས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ནས་དོས་ལེན་
བྱས་ནས་དགོངས་དག་ ཆོས་བྱེད་མཁན་ལ་ཆོས་བྱེད་གྱི་མི་འདུག་ལའ། ཆོས་མི་
ཤེས་མཁན་གྱིས་ཆོས་ཤེས་མདོག་བྱས་འདུག་ངས་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་འདུག་ཟེར།
ད་ཅི་བྱ་དགོས་ཟེར། སྐབས་འགྲོ་དང་ལས་འབྲས་ཡག་པོ་སྒྲིམས། བྱང་ཁུན་ལ་
འཆིག་པ་མ་ཟ། དེ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲིམས། ལས་འབྲས་ཡག་པོ་སྤྱང་། ཆོང་ལ་མེད་
མ་རྒྱག་ཁོས་མགོ་སྒྲོར་བཏང་ནས་འཆོང་གང་བྱུང་རྒྱག་གིན་ཡོད། དཀོན་མཆོག་
ལ་གསོལ་བ་ཡག་པོ་དང་མཆོད་མཇུག་སྒྲིམ་ལམ་ཡག་པོ་རྒྱབས། ཐབས་ཤེས་
དེ་མ་གཏོགས་ཅང་མེད་ལའ་བ་པ་ཡིན། ང་ཆོས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་གནད་ནུས་མ་
ཤེས་ན་དཀའ་བ་སྤྱད་རུང་འབྲས་བུ་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་ངེས་པ་མེད། ལམ་ནོར་
བ་ཞིག་ལ་ཕྱིན་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་དེར་སྐྱབས་མི་ཐུབ། དཀའ་ལས་ཇི་
ཅམ་བརྒྱབ་ཀྱང་མ་སྐྱབས་པ་ཡིན། གང་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པ་དེར་འགྲོ་བར་འགྲོ་
སའི་ལམ་མ་ནོར་བའི་ཐོག་ནས་བསྐྱོད་དགོས། ཆོས་སྐྱབ་ཚུལ་མ་ནོར་བའི་སྒྲོ་ནས་
ཆོས་བསྐྱབས་ན་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད། ཟླ་བ་དང་ལོ་སོང་ནས་
བརྟག་དབྱེད་བྱས་ན་སྤུ་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ། རང་གི་བསམ་སྒྲོ་དེ་
ཡང་སྤར་བས་ཇི་བཟང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་ར་སྟོད་རྒྱ་ཡོད། ཆོས་མ་ནོར་བ་ཞིག་སྐྱབ་
འདོད་ན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་ཆེ་སྤོང་བ་དང་པན་བདེ་སྐྱབ་རྒྱ་གཞིར་བཞག་ཐོག་

རང་གཅེས་འཛིན་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན། རང་བདེ་ཐབས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་
བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ན་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མ་ནོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད། རང་བདེ་ཐབས་ནི་སློབ་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་གོམས་ནས་
ཡོད། ཅ་བ་ནས་སློབ་མི་དགོས་པར་ངམ་ངམ་ཤུགས་གིས་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་ལ་ཐ་ན་
སྤྱ་གུ་ཚུང་ཚུང་ཡན་ཆད་ལ་འང་རང་བདེ་ཐབས་གི་བསམ་བ་ཞིག་སྐྱེ་བཞིན་ཡོད་
བས་དེ་འདྲའི་ལས་བྱེད་བ་ལ་ཏ་ལས་རྒྱ་མེད་ལ་དེ་འདྲ་ལ་མཁས་བ་ཡིན་རུང་ངོ་
མཚར་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད། ཇི་ཅམ་བསྐྱབས་ཀྱང་མཐར་སྐྱབ་བསྐྱལ་
སྐྱེ་རྒྱ་ལས་བདེ་བ་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཆགས་གི་མེད་ལ། རང་ཉིད་སྐྱིད་པོ་ཞིག་
ཡིད་ཆེས་བ་དང་ཡིད་ཆེམས་ནས་ད་འགྲིག་སོང་བསམ་པའི་སྒོ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་
ཡོང་གི་མ་རེད། རང་བདེ་བའི་བསམ་པས་རང་ལ་བདེ་བ་ཞིག་སྐྱབ་ཐུབ་གི་ཡོད་
ཆེ་སྟེན་མ་ནས་བདེ་བ་སྐྱབ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དགོས་བ་ལས་རང་
བདེ་ཐབས་གི་བསམ་སྒོ་དེས་རང་བདེ་སྐྱབ་མ་ཐུབ་པའི་ཉམས་གསལ་པོ་ཆགས་
ཡོད། བསམ་བ་ཇི་ཅམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྒྱབས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་རང་བདེ་བ་ཡོང་བ་
དང་རང་གི་བདེ་བ་ཆེད་དུ་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་བདེ་བ་ཡོང་བ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཇིག་རྟེན་
སྐྱབ་བསྐྱལ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀྱན་རང་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཡོད།
དེར་བརྟེན། རོན་མཆོག་སྐྱབ་པའི་བསམ་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་དོན་མཆོག་
དེ་སེམས་ཅན་ལ་པན་བ་སྐྱབ་པའི་བསམ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་
པའི་བསམ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་བཀའ་བློན་བསམ་བ། ད་ལྟའི་ང་ཆོའི་བདེ་བ་རྣམས་
སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ཆོར་ནད་དང་རྒྱུན་ངན་པ་ཉོག་ཅམ་
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ཉུང་ཤས་ཅམ་རེད། ང་ཆོ་

སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་བྱུང་བ་ལས་རང་ཁོ་ནས་བདེ་བ་
བཟོ་ཐུབ་མཁན་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད། སྐྱེ་བ་ལེན་སྐབས་ཨ་མའི་ཁོག་པ་མེད་ན་སྐྱེ་
བ་རི་ལྟར་ལེན། ཕྱིས་སྲུ་རང་མགོ་ཐོན་པ་ཡང་ཨ་མ་སོགས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་གང་
ལེགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཟ་འཐུང་ལོངས་སྤྱོད་
སོགས་རང་གི་ཁང་བ་ནས་འདོན་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན། ར་ཞིག་འཐུང་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡང་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན། དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་
དག་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། རང་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གང་
ཡོད་རྣམས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་། ཐར་པ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བ་མ་ཟད་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྤྱོད་དང་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་གི་ཡོད། ཆོས་སྐྱབ་པའི་གཞི་རྟེན་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིན་ལ་ཆེ་འདིའི་
བདེ་སྤྱོད་སྐྱབ་པའི་གཞི་རྟེན་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་རང་གི་བདེ་སྤྱོད་རང་
གཅིག་ལུས་བསྐྱབ་མི་ཐུབ། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་འདོག་དང་གྲུས་ཞབས། གཞན་
སེམས་ཅན་བདེ་བ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས།

སྒྲོ་ར་མོ་གང་ལ་གང་འཆམས་ཡོད་ན་རྩ་ཆེན་བརྩིས་ནས། དེ་དག་
དངུལ་ཁང་ནང་ལ་བཅོལ། ཡང་ན་ཁང་པའི་ནང་གི་སྒྲུལ་གྱི་ནང་བཅུག་ནས་དེར་
སྒྲོ་ལྷགས་བརྒྱབ་ཁང་པའི་ཕྱི་ལ་ཡང་སྒྲོ་ལྷགས་བརྒྱབ་ནས་ཅ་ག་དམ་པོ་བྱེད་གྱི་
ཡོད། རང་ཉིད་གྱི་ཟ་འཁུང་ལོངས་སྟོང་། ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་སྟུབ་པའི་གཞི་ཉིན་
སེམས་ཅན་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པར་དངུལ་ཁོ་རྩ་ཆེར་འཛིན་ནས་སེམས་ཅན་
ལ་སྒྲུང་ཆུང་བྱེད་གྱིན་ཡོད། ར་ཆོས་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་རེད། ལ་ལས་སྒྲོར་བཅུ་
ཅམ་བརྒྲགས་ན་ལྷ་གྲུ་ལ་ཉེས་དྲུང་གཏོང་བའི་ཉིན་ཁ་ཡོད། སྒྲོར་བཅུ་དང་ལྷ་

གྲུ་གཉིས་ལས་སྒྲོར་བཅུ་མཐོང་ཆེ་བ་བཅིས་པ་ལྟ་བུ། ང་ཆོའི་བསམ་སྒྲོར་དེ་ལས་
 ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་བསམ་སྒྲོར་མ་བཟང་ན་སྒྲོར་བཅུ་སྒྲུ་ལ་ལྟོས་ན་གང་ཡང་མིན།
 དངུལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་ཞབས་
 དང་བཅི་བཀྱར་བྱས། སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེ་བསྐྱབ། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་
 དང་སྦྱང་རྩེ་བསྐྱོམས་ན་ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ཡང་དེ་ནས་ཡོང་བ་དང་གཏམ་
 སྟན་གཤམ་དེ་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། རང་གི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱང་དེ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།
 ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ང་ཆོས་
 མཐོང་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་རང་རྩ་ཆེན་དང་གཞན་
 ཡལ་བར་དོར་བ་བཅས་བྱེད་གྱི་ཡོད། རོན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་
 སྐྱབ་པ་དང་ཐར་པ་སོགས་རི་ལྟར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྐྱབ་དགོས་པའི་བསམ་པ་ཡག་པོ་ཞིག་འཁུར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
 ལ་གྲུས་ཞབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། རོན་མཆོག་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །ཞེས་
 རོན་མཆོག་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་དེ་བརྗོད་ན་ཏུ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། རོན་མཆོག་
 སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཉིང་ཟབ་པོ་ཤེས་ན་དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་སེམས་
 ཅན་ལ་གྲུས་ཞབས་ཞུ་བ་དེ་རང་དབང་མེད་པར་ཡོང་བ་ཡིན། གཞན་དུ་ན་རང་
 ཡལ་བར་དོར་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་ཟེར་བ་ཅི་ཟེར་རམ་སྟུམ་པ་དང་། གཞན་
 གཅེས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་དགོས་བསམ་སྟིན། ལྷ་མ་ཞིག་གིས་ཁལ་བརྒྱབ་པ་
 མིན་ནམ་བསམ་སྟིན། དེ་ནི་སྤུས་ཀྱང་ཁལ་བརྒྱབ་པ་མིན། ལྷ་མས་ཁལ་བརྒྱབ་
 པ་མིན་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁལ་བརྒྱབ་པ་མིན། དངོས་
 ཡོད་ལ་བདེ་བ་དམ་པ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་ཞབས་
 དང་སེམས་ཅན་ལ་གཅེས་སྒྲོང་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཡིན། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་དེ་

མོ་སྤྱོད་ཆོག་པ་བརྒྱུད་མའི་རྩ་བ་དང་མདོར་བསྟན་ཡིན། དེའི་རྗེས་ནས་བྱེ་བྲག་ལ་
སྤྱར་ནས་གསུང་གི་ཡོད།

གང་དུ་སྤྱད་དང་འགྲོགས་པའི་ཆོ། །

བདག་ཉིད་ཀྱན་ལས་དམན་བལྟ་ཞིང་། །

གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ཡིས། །

མཆོག་ཏུ་གཅིས་པར་འཛིན་པར་བསྐྱབ། །

བདག་ཡིས་བར་དོར་གཞན་གཅིས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་གུས་
ཞབས་དང་བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོས་པ་མ་ཟད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རོགས་པ་མཉམ་དུ་པར་
ཚུར་འགྲོ་བ་དང་འདུག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་རང་གི་གྲོགས་པོ་དེ་ལས་རང་
དམན་པ་ཞིག་ཡིན་བསམ་པ་དང་གྲོགས་པོ་དེ་རང་ལས་ཡག་པ་ཞིག་རེད་བསམ་
དགོས་པ་ཡིན། རོགས་པ་དེ་གཤམ་ཆེ་བ་དང་རྩ་ཆེ་བ་ཡིན་བསམ་དགོས། རང་ཉིད་
ནི་སྤྱིར་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་བྱེད་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་མང་པོ་གོས་མཁན་
ཡིན་ལ་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཡོད་རུང་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་མ་སྟབས་མཁན་
ཡིན་པས་ཐབས་སྦྱོ་པོ་ཡིན་བསམ་དགོས། ཁོ་རང་པལ་ཆེར་ཡོན་ཏན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད་མཁན་ཡིན་སྲིད། ང་རང་ནི་གོམས་གཤེས་ངན་པ་བསམ་སྒོ་
ཇི་ཅམ་བཏང་ཡང་ཆོས་དང་མཐུན་པ་བྱེད་མ་སྟབས་མཁན་སྦྱོ་པོ་ཞིག་ཡིན་བསམ།

དེ་ལྟར་བསམ་པ་ཐག་པ་འཇམ་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་ཁོ་རང་ཡག་པ་དང་རང་
ཉིད་དེ་ལས་དམན་པ་ཡིན་བསམ་པའི་བསམ་པ་ཤུགས་ཏུག་པོ་གཏོང་དགོས།
ང་ཆོ་གྲོགས་པོ་དང་ལྷན་དུ་འགྲོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟན་མཁས་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་
མི་མཐུན་པ་ཡོང་སྲིད་དེར་བརྟེན་དེ་དང་བསྟན་མཁས་པོ་བྱེད་དགོས། ཁོང་ལས་
དམན་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་ང་རང་གིས་བསྟེན་དགོས་བསམ། ཡང་རང་ཉིད་ཆོས་

ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་ཡོད་ལ་རང་གི་རོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་གནད་མ་ཤེས་མཁན་དང་
སྤྱོད་པའི་ཆ་ནས་ཡག་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་སྤྱོད་པ་རན་པོ་དང་ཆོས་མ་ཤེས་
མཁན་ཡིན་པས་ཁོ་ལ་དམན་པ་བལྟས་ན་མི་འགྲིག་གས་ཟེར་ན། དེ་མི་འགྲིག་པ་
ཡིན། རང་ཉིད་དགོ་སྤྱིག་སྤྱང་སྤྱང་ཤེས་མཁན་ཡིན་པས་པར་མ་བསྟུན་ན་ཁོ་ལ་
ཁག་མེད། ཁོས་མི་ཤེས། ཆོས་ནི་མི་ཤེས་ལ་དགོ་སྤྱིག་སྤྱང་སྤྱང་ཡང་ཡག་པོ་
མི་ཤེས་པས་ཚུར་མ་བསྟུན་པར་དགོག་དགོག་བྱས་སྤོབས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་སྤྱིད།
དེའི་སྤོབས་སུ་རང་ཉིད་དགོ་སྤྱིག་སྤྱང་སྤྱང་ཤེས་མཁན་གྱིས་གྲུས་ཞབས་དང་བཙུ་
བཀའ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དགོ་ཆུན་ཞིག་དང་དགོ་སྤྱིག་ཅིག་ལས་དོན་ཐོག་
ལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ནས་ཚོད་པ་དང་རྒྱག་རེས་ཤོར་བ་ཡིན་ན་བཟོད་པ་སྤྱིས་སྒྲོམ་
དགོས་ཟེར་ན། དགོ་ཆུན་དེ་ཡིས་སྤོན་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་དགོས། དགོ་སྤྱིག་ལས་
དགོ་ཆུན་མཁས་པ་དང་ཆོས་ཡག་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའི་པན་ཡོད་
དང་མ་སྒྲོམ་པའི་ཉེས་དམིགས་དགོ་ཆུན་གྱིས་མང་བ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། གང་གིས་མང་
བ་ཤེས་པ་དེས་དང་པོར་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན། ལུང་པ་
གང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལུང་པའི་ཁྲིམས་ཤེས་མཁན་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་འགལ་བྱས་
པ་དང་ལུང་པ་དེའི་ཁྲིམས་མ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་འགལ་བྱས་པ་གཉིས་ཉེས་
པ་གང་ཆེ་ཟེར་ན། ཁྲིམས་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲིམས་འགལ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བ་བཙུ་ཡི་
ཡོད། ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྤྱིབས་སྤོབས་ང་ཆོ་བོད་པ་གསར་འཁྱོར་ཡིན་པས་ཁྲིམས་
ཤེས་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྤྱིབས་དུས་ཁོ་ཆོས་ཁྲིམས་ཤེས་ཀྱི་མེད་
ཁག་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་དམིགས་བསལ་གཏོང་གི་རེད།

ལྷགས་སྤོལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་བཞིན་བཟོད་པ་སྒྲོམ་ཤེས་མཁན་དང་མི་ཤེས་
མཁན་གཉིས་སྤྱིག་དུས་བཟོད་པ་སྒྲོམ་ཤེས་མཁན་གྱིས་སྤོན་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་རྒྱ་

དེ་གཤམ་ཆེ་བ་དང་མེད་མི་རུང་བ་ཆགས་ཡོད། མཉམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་གོགས་པོ་
ལ་པར་གྲུས་ཞབས་ཞུ་རྒྱ་དང་རང་དེ་ལས་དམན་པར་བལྟ་བ་དང་ཁོ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་
དགོས་པ་དེ་ཆོས་ཤེས་མཁན་དེས་ཏ་གོ་ལ་ཆོས་མི་ཤེས་མཁན་གྱིས་མི་ཤེས་
པས་ཆོས་ཤེས་མཁན་གྱིས་དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས། དང་པོ་ནས་ཁོ་ལ་
གྲུས་ཞབས་དང་བརྩེ་བཀྲར་བྲུས་ན་པ་རོལ་པོ་དེས་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་ཁོང་རང་
གིས་ལེགས་པ་ཤེས་ཀྱི་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོས་ང་ལ་བརྩེ་བཀྲར་དང་བསྐྱེད་མཁས་
གནང་གི་འདུག་བསམས་ནས་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་འང་དགའ་བ་སྐྱེས་ནས་
ཚུར་གྲུས་ཞབས་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཡང་པར་གྲུས་ཞབས་བྱེད་
སྐབས་ང་རྒྱལ་དང་སློབས་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་སྤིང་ཀྱང་དེ་ནི་གོམས་གཤེས་ངན་པའི་
དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་ལ་དགེ་སྤྲིག་གི་གནད་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་
ཡོད་པས་དེར་ཁོ་སྤྲིང་རྩེ་བསམ་པ་བྲན་དགོས་པ་ལས་ཆེག་པ་ཟ་མི་རུང་། སྤྲིང་རྩེ་
སློམ་པ་ལས་ཁོང་ཁོ་མི་རུང་། གཞན་ལས་རང་དམན་པ་ལྟ་བུ་དེ་བཅས་མ་ཡིན་
པ་དང་དེ་ལ་སྤྲེལ་ལད་ཁབ་པ་མིན་པར་ཆོས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཐོག་སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་
རང་དམན་པ་ལྟ་དགོས་ན་ཡང་གྲུས་ཞབས་ཆེ་མདོག་དང་བཅས་མ་བྱེད་རྒྱ་མེད།

འདིར་སྤྱང་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱང་མཆོན་ཉིད་མཁས་པ་གཅིག་དང་
སྤྲགས་པ་ཞིག་ལྟན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་མཆོན་ཉིད་མཁས་པ་དེས་ང་མཁས་པ་ཡིན་
ཁོས་གང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་བསམས་ནས་སློབས་པ་བྲུས་ནས་བྱིན། སྤྲགས་པ་དེས་
ངས་སྤྲགས་བབྲངས་པས་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་ཡང་མེད་སྤྲུམ་ནས་
སློབས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ནས་གང་འཆོམས་ནས་སྤྲགས་པ་བསྐྱོལ་ཏེ་
བསྤྲད། དེའི་སྐབས་སྤྲགས་པས་སྤྲགས་པ་ཁོ་རང་འཕྱང་དགོས་བསམ་པའི་བསམ་
ཚོང་ན་པ་ཞིག་སྤྲེས་ནས་ཁོ་རང་གི་མི་རུས་ཀྱི་ཀླང་གླིང་འདིས་སྤྲགས་པ་དགྲགས་

ན་ཁོས་འཕུང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་བསམས་ནས་རྒྱུ་གིས་ཐུག་པ་དཀྱིལ་བཞུགས་
ང་ལྟགས་པ་ལ་རྣམ་ཏོག་མེད་ཟེར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཆོག་པ་ཟེར་ནས་ད་
ལན་ཞིག་སློག་དགོས་ཟེར་ཏེ་ང་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བདག་འཛིན་མེད་ཟེར་བཞུགས་
ཁོག་མ་དེ་བཅགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོ་གཉིས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུག་པ་འཕུང་རྒྱ་
མ་བུ་བར་གྲོད་ཁོག་སྐྱོང་བར་ལུས། པར་སྐྱོད་པ་ངན་པ་བྱས་ན་ཚུར་སྐྱོད་པ་
ངན་པ་བྱེད་པས་གྲོང་མཉམ་དུ་རག་གི་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་རྒྱུང་པར་གྲོང་རག་པ་
མིན། དེ་ལྟར་བས་ན་ཆོས་ཤེས་མཁན་གྱིས་དང་པོ་ནས་བཅུ་བཀའ་ཡིག་པོ་ཞུ་བ་
དང་ཡི་རངས་ཚུལ་མཐུན་གནང་ན་པ་རོལ་པོས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་པ་ཡིན།
གལ་ཏེ་མ་བྱས་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་བསམ་སློབ་ཞིག་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་སོ་
སོར་ཉེས་པ་མི་འགོ་བ་ཡིན། མཉམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་བསྐྱུན་མཁས་པ་མ་བུ་བ་
དང་། གཞན་དང་མ་འདྲིས་པ་བུང་བས་རང་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་
ན། ཐོགས་པོ་གསུམ་མཉམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་རང་ཉིད་རང་ཤེད་ཆ་པོ་བྱས་ཆེ་རོགས་
པ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མི་དགའ་བ་འགྱུར་བས་དཀའ་ངལ་དེ་རང་ལ་འཕྲད་ཀྱི་རེད།
རང་ཉིད་རང་ཤེད་རྒྱུང་བ་བྱས་ན་གནས་སྐབས་བདེ་བ་མ་ཟད་ཐུགས་སྐྱོམས་
དང་མཐུན། བསྐྱུན་མཁས་པ་བྱས་ན་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་ཐུབ།
དེར་བརྟེན། བདག་ཉིད་ཀྱན་ལས་དམན་བལྟ་ཞིང་། །གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་
ཡིས། །མཆོག་ཏུ་གཅེས་པར་འཛིན་པར་བསྐྱུལ། །ཅེས་བསམ་སློབ་བཏང་ནས་སློབ་
སྐྱོང་བྱེད་དགོས་རེད།

གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞུགས་པ་གཞན་ལ་བཅི་བཀའ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གཞན་ལ་གྲུས་
ཞབས། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་རྒྱུ་ཆེད་དུ་བསམ་སློབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་ནས་ཡང་
དུ་བཏང་ན་དེ་བྱེད་རྒྱུ་ལས་མ་པ་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ཡིན། སོ་སོ་ཁང་བའི་ནང་

སྤྱོད་སྐབས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་སྒོ་གཏོང་བ་དང་བསམ་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ནན་
ཏན་བཏང་ན་ད་ལྷ་རོགས་པ་དང་དངོས་སུ་འཕྲད་མེད་ཀྱང་དངོས་སུ་འཕྲད་པའི་
ཆེ་བསམ་པ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་རང་དབང་མེད་པར་ཁོ་ལ་གྲུས་ཞབས་
དང་བཙེ་བཀྱར་ལྷ་བ་དེ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོང་གི་ཡོད། ཁང་པར་སྤྱོད་སྐབས་གོང་
དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམ་སྒོ་
བཏང་། གཞན་ལ་བཙེ་བཀྱར་དང་རང་ལ་བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་ཡིན་ལུགས། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་ཚུལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་བསམ་སྒོ་དེ་ཤུགས་
ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ། །

རྟོག་ཅིང་ཉོན་མོངས་སྤྱེས་མ་ཐག །

བདག་གཞན་མ་རུང་བྱེད་པས་ན། །

བཅན་ཐབས་གདོང་ནས་བསྒྲིག་པར་བསྐབ། །

སྤྱིར་གོང་དུ་མང་པོ་བརྗོད་ཟིན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་པན་ཡོན་
སྐབས་སུ་སོ་སོའི་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་ཡང་གསུངས་
ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་འདིའི་སྐབས་ལ་སྒྲངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ག་རེ་
བྱེད་ཀྱི་འདུག བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་པར་ཚུལ་སྐབས་སྤྱོད་ལམ་དང་མ་བཅམས་སྤྱོད་དུ་
ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱའི་ཀུན་སྤོང་ག་རེ་ཡིན་མེན་བརྟག་དབྱེད་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། བྱ་བ་
མ་བཅམས་སྤྱོད་ལམ་དུ་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་བསམ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་
བསམ་པ། ཞེ་སྤང་གི་བསམ་པ་གང་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་འདུག་ན་བྱ་བ་
དེ་ལམ་སང་བྱ་རྒྱུ་མེད། བྱ་བ་དེ་བཞག་ནས་བརྟག་པོ་བྱེད་དགོས། ཐ་ན་ཅིང་མོ་ཅི་
བཞིན་སྤྱོད་ཆ་ཤོད་རེས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱོད་ཆ་དེའི་ནང་རང་རྒྱལ་གཞན་

པམ་གྱི་བསམ་པ་འདྲེས་ཡོད་མེད་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས། ཅེད་མོ་ཅེ་དུས་ཀྱི་སྐད་
ཆ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་རྒྱལ་ཐབས་གཞན་པམ་ཐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་འོད་པ་ལས་རང་ལ་
གྲོང་རག་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་འོད་ཀྱི་མེད་པ་རེད། ཉན་བསམ་སྒོ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། མ་མ་
ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་སྤུ་གྲུ་མཉམ་དུ་ཅེད་མོ་ཅེ་དུས་སྤུ་གྲུའི་སེམས་ཤུགས་འཕར་ཆེད་དུ་
རང་ཉིད་འོར་ཁུལ་བྱས་ནས་སྤུ་གྲུར་རྒྱལ་ཁ་སྒྲོད་པ་དང་། སྤུ་གྲུ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་
བཅུག་ནས་སྤུ་གྲུའི་སེམས་ཤུགས་འཕར་ནས་སྤུ་གྲུ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་
འབྲེལ་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཅེད་མོ་ཅེ་སྐབས་སོ་སོ་རྒྱལ་ཐབས་བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་
འདུག་གམ་མི་འདུག་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས། ཅེད་མོ་ཅེ་སྐབས་ཀྱང་སོ་སོ་རྒྱལ་
ཐབས་བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་འདུག་ན་བསམ་པ་མ་རུང་བ་རེད་འདུག་བསམ་ནས་
ཉེས་དམིགས་ལྟ་དགོས། ཅེད་མོ་ཅེ་སྐབས་སོ་སོ་རྒྱལ་ཐབས་བྱས་པར་ཉེས་པ་
ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་དེར་ཞེན་པ་ཆེན་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། མ་རེག་པ་དང་། ང་རྒྱལ།
རང་རྒྱལ་གཞན་པམ། ཁེངས་སེམས། མཁས་མདོག་བཅས་གང་གིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་མིན་སོ་སོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས། དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་བྱེད་པར་རྩོམ་པ་ན་སྤལ་དུ་འགོག་དགོས། བཅོན་ཐབས་གཏོང་ནས་ཞེས་པ་
བཅོན་ཐབས་ཟེར་བ་བཅོན་དབང་གིས་ལམ་སང་ངས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་མི་འགྲིག་
བན་པ་དང་། བསམ་སྒོ་བན་པ་དེ་བཀའ་ནས་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་སྤྱི་ཐབས་
བྱེད་དགོས། ཅི་སྟེ་བསམ་པ་བཅོས་མ་སྤུབ་ན་སྐད་ཆ་འོད་རྒྱུ་དེ་འགོག་དགོས་ལ་
ངས་པར་འོད་དགོས་བྱུང་ཆེ་ཉུང་ལས་འོད་མི་རུང་། སོ་སོས་རང་རྒྱལ་གཞན་
པམ་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བཤད་ན་མི་པན་པ་མ་ཟད་སོ་སོའི་སྐད་ཆ་ཡང་ལེགས་
སོ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་ཡིན།

གཞན་ལ་པན་པ་མེད། བསམ་པ་བསྐྱར་ནས་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་

འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱའ་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བཤད་ན་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་དེའི་རྒྱས་
མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་པོ་ཡང་ཆོག་པ་མི་ཟ་བ་དང་ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ།
འཁོན་འཛིན་དང་འཐབ་ཅོད་མི་བྱེད་པ་ཡིན། གཞན་པན་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱའ་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྐད་ཆ་བཤད་ན་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་མ་ཤེས་ཀྱང་གཞན་པན་གྱི་
བསམ་པ་དེའི་རྒྱས་པས་པ་རོལ་པོ་མི་དགའ་བ་དང་། རྒྱག་རེས་རྒྱག་པ་སོགས་
པལ་ཆེར་མི་ཡོང་བ་ཡིན་པ་མ་ཟད་པ་རོལ་པོར་པན་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་ཡིན། ང་
རྒྱལ་དང་ཕྱག་དོག་གིས་བཤད་ན་སྐད་ཆ་སྟན་པོ་དང་སྟོང་རྩེ་པོ་རྩེ་ཅམ་བཤད་
ཀྱང་པ་རོལ་པོར་མི་པན་པ་མ་ཟད་པ་རོལ་པོ་མི་དགའ་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོག་ལ་ཆོག་སྟོན་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡན་པ་དང་ཕྱད་པར་བྱེད་སྟེ། ཡོན་
ཏན་སྟོབ་མཁན་ནས་ཆོས་གསུང་མཁན་གང་ཞིག་གིས་པ་རོལ་པོར་པན་སེམས་
ཀྱིས་བརྟོད་ན་པ་རོལ་པོར་པན་པ་ཆེ་བ་དང་རྒྱས་པ་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སྤྱིར་
ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་གཞན་ལ་རྟོག་སྐབས་
སོ་སོ་ང་རྒྱལ་དང་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་བསམ་པ་དང་འདྲེས་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་ན་སྐད་ཆ་རྩེ་ཅམ་བཤད་ཀྱང་པ་རོལ་པོར་པན་པ་རྩུང་བ་དང་པ་རོལ་པོ་འི་
སེམས་ལ་བྱུག་མི་ཐུབ་པ་བཅས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ནད་པ་ལ་སྟན་སྟོད་མཁན་ཞིག་
ཡིན་ཡང་སྟན་པ་པན་སེམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེས་ནད་པ་ལ་བརྟག་དབྱེད་དང་སྟན་
སྟོད་པ་བཅས་ཅི་བྱས་ཀྱང་པན་སོགས་ཆེ་བ་ཡོད། སྟན་པ་མཁས་པ་ཡིན་རྒྱུ་པན་
སེམས་མེད་མཁན་དཔལ་འབྱོར་ཆེད་དུ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ནད་པ་ལ་པན་པ་
མེད་པ་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

སྟོན་ཆད་པོད་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་འདུག པལ་ཆེར་སྤྲོ་མ་སེ་བཙུན་པ་ཁྱེ་བ་
ཞིག་ཡོད། ཁོང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་སྤྲོ་མ་གཞན་ཞིག་ཡོད་

ཁོང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་མིན། ལྷ་མ་སེ་བཙུན་པས་ཆོས་རི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ཙམ་པན་ཐོགས་མེད་པ་དང་གདུལ་བྱ་ཡང་ཞེ་དག་འདུ་མི་སྟབ་
པ་རེད། ལྷ་མ་གཞན་དེས་ཆོས་གང་བཤད་རུང་གདུལ་བྱ་ལ་པན་པ་ཆེ་བ་དང་
གདུལ་བྱ་ཡང་མང་པོ་འདུ་བར་བྱེད། དེ་འདྲ་རི་ཡིན་སྒྲོར་རྩོམ་ཆེན་པོར་བཀའ་
འདི་ཞུས་པས། ལྷ་མ་སེ་བཙུན་པ་མཁས་པ་ཡིན་པས་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཆེ་བས་
དེའི་དབང་དུ་སོང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་པན་པ་མི་ཡོང་བ་ཡིན། གཞན་དེ་རང་
ཉིད་ཁེངས་སྒྲུང་གནང་བ་དང་རང་གི་ཉམས་རྟོགས་ལ་གང་ཤར་བ་དེ་གསུངས་པ་
ཡིན་པས་གང་བཤད་པ་དེས་གཞན་ལ་པན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་གསུངས།

སྟོབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མི་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་
བྱབ་མཐའི་ཐོག་ལ་ཚུད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ། དེ་དུས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པར་
རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཙུང་གོ་མིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་བཟུང་
པས་ཡིན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མི་སོགས་མཁས་
པ་མང་པོས་ཁ་གཏད་བཅག་མ་སྟབ་པས་སྐད་བྲགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད།
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས་སྐྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་བརྟམས། དེ་ཙམ་དུས་
ཁོང་སྐྱ་ན་གཞོན་གཞོན་ཡིན་ལ་སྐྱ་གཞུང་གཞན་རྣམས་གཟིགས་སྐབས་དེ་རྣམས་
ལེགས་པོ་མེད་པ་དང་ཁོང་རང་གི་སྐྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་ཡོད་
པར་དགོངས་ཏེ་ཁེངས་པ་བྱུང་བ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མིས་སྐྱ་ཙུང་པ་ཞེས་
པ་ཞིག་བརྟམས་པ་ཡིན། བྱིས་སུ་ཁོང་གིས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་སྐྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོ་མཇུག་བས་དེ་ཉ་ཅང་གི་ཡག་པོ་ཡོད་སྟབས་རང་གིས་བརྟམས་པ་དེ་ཡག་པོ་
མེད་པ་གཟིགས་པ་རེད། ཡག་པོ་བྱུང་མི་འདུག་དགོངས་ནས་རིལ་རིལ་བཟོས་
ཏེ་ཁོན་པ་ཞིག་ནང་གཡུགས་པར་ཙམ་པ་ན་འཕགས་པ་སྐྱ་རས་གཟིགས་ཀྱིས་

གཟིགས་ནས་དེ་མ་གཡུགས། འགྲེམ་སྒེལ་བྱོས་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཟླ་བ་གྲགས་པས་བརྒྱུམས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
བརྒྱང་ནས་བརྒྱུམས་པ་ཡིན་པས་ལེགས་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁེངས་པ་རྒྱང་ཟད་འདྲེས་
ཡོད་པས་མ་འོངས་པར་པན་བ་རྒྱང་བ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་དེ་པན་སེམས་འབའ་ཞིག་
གིས་བརྒྱུམས་པ་ཡིན་པས་མ་འོངས་དུས་སུ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་ཡིན་ཅུ་
ལ་མ་སྦྱར་གསུངས། དེར་གི་དུས་སུ་ཡང་སྦྱ་སྦྱོབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་
དེ་སྦྱ་ཅན་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སྦྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འགྲོ་དོན་རྒྱུང་བ་བྱུང་བ་མ་ཟད་
པོད་ལ་ཡང་མ་སྦྱབས་པ་ཡིན། སྦྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འགྲོ་དོན་རྒྱུང་བ་དང་སྦྱ་ཅན་
པ་འགྲོ་དོན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དེ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན།

དེས་ན་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་འདྲེས་
པ། གལ་ཏེ་འདྲེས་ཡོད་ན་ཡང་ལམ་སང་བཀག་ནས་གཞན་པན་བསམ་སྒྲོར་
བརྗེ་དགོས། ཡང་འདྲིར་སྦྱང་ཞིག་ཞུས་ན། དགེ་བཤེས་འབན་གྱང་རྒྱལ་ཞེས་
པ་གཅིག་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་དགེ་བཤེས་པོ་ཏྲོ་བའི་བྱང་ནས་ལོ་ན་ཐོན་པའི་སྐབས་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཆོགས་པ་འཆོགས་དུས་གལ་གྱི་མཐར་སྟོད་དགོས་ཀྱི་
ཡོད། ཁོང་ནི་སེམས་ལ་བརྟག་དབྱུང་མང་པོ་གཏོང་བྱུང་མཁན་ཞིག་ཡོད། དགོན་
པར་ཆོགས་ལ་ཞོ་གཏོང་བའི་སྐབས་གལ་སྟོན་ནས་ཞོ་གཏོང་གིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་
གལ་རིམ་བཞིན་སྟོད་དུས་འགོ་ནས་ཞོ་མང་པོ་འབྲལ་གྱི་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གི་བསམ་
སྒྲོར་དང་ཆོར་འདང་མི་ཡོང་། ང་ལ་རག་པ་མི་འདུག་སྟེ་པ་རེད། དེ་ནས་ཁོ་རང་
གི་ཉེ་འགམ་དུ་ཞོ་སྦྱབས་སྐབས། ཞོ་ཆད་མ་སོང་། ང་རང་གིས་དོན་མེད་སེམས་
ཁྲལ་བྱས་འདུག་དེ་འགྲིག་མི་འདུག་བྱན་པ་དང་ཞོ་སྟོད་དུས་སྐལ་དུ་ཕོར་བ་ཁ་མར་
བྱུང་ནས་དེའི་སྟེང་ལག་པ་བསྒྲན་ཏེ་བསྐད་པ་མ་ཟད། ཁོང་གིས་ངས་ཞོ་བཏུངས་

ཆར་སོང་། སྤུ་ས་ནས་བརྒྱུད་ས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། སྤུ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་ངན་
བ་ཞིག་སྤྱེས་པ་ཆོར་སྐབས་འཕྲལ་དུ་དེ་བཀག་པ་དེ་ལ་བཅན་ཐབས་ཀྱིས་བཀག་
བ་ཟེར་བ་ཡིན། ཀུན་སྒྲོང་ངན་བ་སྤྱེ་སྐབས་བཅན་ཐབས་ཀྱིས་འགོག་ཐུབ་དགོས།
སྤྱི་འཇུག་ལས་ཀུན་སྒྲོང་ངན་བ་སྤྱེ་སྐབས་ཤིང་བཞིན་དུ་རང་ཆུགས་བརྟན་པོ་
བྱས་ནས་སྤྱོད་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད།

རང་བཞིན་ངན་པའི་སེམས་ཅན་ནི། །

སྤྱི་གཟུག་བྲག་པོས་ཉོན་མཐོང་ཆོ། །

རིན་ཆེན་གཏེར་དང་འཕྲད་པ་བཞིན། །

རྟེན་པར་དཀའ་བས་གཅེས་འཛིན་བསྐྱབ། །

འདི་ནི་དཀའ་ལས་ཁག་ཤོས་ཤིག་ཡིན། སེམས་ཅན་གཤེས་ཀ་ངན་པ་
སྤྱི་བ་ངན་པ་ཞིག་དང་འཕྲད་ན་དེར་དགའ་པོ་བྱེད་རྒྱ་ཆེས་ཁག་པོ་ཡོད། དེར་རིན་
པོ་ཆེའི་གཏེར་ཁ་དང་འཕྲད་པ་བཞིན་དུ་དགའ་བ་སྐྱོམ་དགོས། དཔེར་ན། གསེར་
དོན་དུ་གཏེར་མཁན་ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་རྟེན་པའི་ཆེ་ཤིན་དུ་དགའ་པོ་བྱེད་
པ་བཞིན་མི་གཤེས་ཀ་ངན་པ་ཞིག་དང་འཕྲད་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཁ་དང་འཕྲད་
སོང་སྟེ་པའི་དགའ་པོ་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་རེད། དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པས་
རིན་ཆེན་གཏེར་དང་འཕྲད་པའི་དགའ་པོ་མ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་ལ་ཁོང་ཁོ་མ་ལངས་ན་
ཡག་ཤོས་རེད་ལ་བཏེན་ཆེ། བོད་ལ་མི་ཤུག་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་
བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ཐུན་པར་རྒྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་སྤུ་
དང་སྤྱི་བ་སྤུ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་རྒྱུར་ཅིག །ཅེས་འདོན་བཞིན་དུ་ཁོ་རང་གི་
མགོ་ལ་ཤིག་འགྲོ་སྐབས་གསོད་ཀྱི་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་
གསུང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྔ་པ་མ་འཕྲད་གོང་དུ་འབྲེལ་གསུངས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུན་ལྔ་

བ་དང་འཕྲད་སྐབས་བཟོད་བ་སྒྲོམ་མ་སྐྱབ་ན་ཞབས་འཕྲེན་ཞུས་པ་རེད།

སྤྱིར་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་དེ་མི་སྤྱོད་པ་ངན་བ་དང་
འཕྲད་བ་ཉུང་བ་ཡིན། དེ་མཐའ་བ་དང་མི་རྣམས་དགའ་བོ་ཆགས་གྱི་ཡོད། སྤྱོད་
བ་ངན་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་འཕྲད་
སྐབས་ཀྱས་ཞབས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལས་རྣམ་འགྱུར་ངན་བ་མི་སྒྲོན་པ་ཡིན། བཟོད་
པའི་ཉམས་ལེན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་གཤེས་ཀ་ངན་བ་དང་
རྣམ་འགྱུར་སྒྲོན་མཁན་ཞིག་དང་འཕྲད་སྐབས་བཟོད་བ་དངོས་སུ་སྒྲོམ་སྐྱབ་གྱི་
ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཕྲད་བ་དང་གཅིག་པ་ཆགས་པ་རེད། གསེར་གྱི་གཏྲར་
ཁ་རྙེད་ཀྱང་ཆེ་འདྲིར་སྤྱོད་པོ་འབྲེལ་བྱེད་སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་པན་ཐོགས་མེད།
གཤེས་ཀ་ངན་བ་ཞིག་དང་འཕྲད་ནས་བཟོད་བ་སྒྲོམ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ཆེ་འདྲི་དང་
ཕྱི་མ། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་གྱི་པོ་འཕང་བསྐྱབ་རྒྱ་ལ་པན་བ་ཡོད་པ་ཡིན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་བཟོད་བ་དངོས་སུ་བསྒྲོམ་པའི་རྙེན་མ་རྙེད་ནས་
དངོས་སུ་སྒྲོམ་མ་སྐྱབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པས་དེ་འབྲེལ་དང་ཕྲད་ན་བཟོད་བ་སྒྲོམ་སྐྱབ་
པས་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་བྱུང་སྟུང་པའི་དགའ་བ་སྒྲོམ་པ་ཡིན། སྤྱིག་སྤྱིག་འག་པོས་ཐོན་
ཞེས་སྤྱིག་བསྐྱལ་འག་པོས་ཐོན་ཡོད་པ་དེ་འབྲེལ་དང་འཕྲད་ཆེ་འཕྲལ་དུ་སྤྱོད་རྗེ་
ཤུགས་འག་པོ་སྤྱོད་ཡི་ཡོད། སྤྱོད་རྗེ་ཤུགས་འག་པོ་ཐོན་སྤྱིག་སྤྱིག་འག་པོས་ཐོན་པ་
དེ་ཡིན་པས་རིན་ཆེན་གཏྲར་དང་ཕྲད་བ་བཞིན་སྤྱོད་རྗེ་ཡག་པོ་ཞིག་སྒྲོམ་ས་དང་
ཕྲད་སོང་སྟུང་པའི་དགའ་སྤྱང་ཤུགས་ཆེ་ཡོང་གི་ཡོད། ཕྲལ་དུ་སྤྱོད་རྗེ་ཤུགས་འག་
སྤྱོད་སྐྱབ་པ་བྱུང་བས་དགའ་སྤྱང་དང་གཅེས་པར་འཕྲོན་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོད་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན།

ལས་དང་པོ་བ་ལ་གཤེས་ཀ་ངན་བ་ཞིག་དང་འཕྲད་དུས་པར་ག་ལེར་

བོས་ན་ལེགས་པ་ཡིན། མདུན་ལ་ཕྱིན་ན་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་རྒྱ་པར་བཞག་ཁོང་
ཁོ་སྒྲོ་སྲིད་པས་ཐག་རིང་ཅམ་ཕྱིན་ན་བཟང་། ཡང་སྐབས་རེ་སེམས་ཅན་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པ་ལོ་མོ་ལ་འབྲུག་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་པ་མ་ཟད་དེའི་མདུན་ལ་ཕྱིན་ན་སྤྲོད་
རྩེ་ལུགས་པ་སྒྲོ་མ་ཐུབ་ཀྱང་སྒྲོ་ལས་ཉྱལ་ཅམ་སྒྲོ་ཐུབ་པས་སྒྲོན་མེད། མོ་སྒྲོང་
ཉམས་ལེན་བརྟན་པོ་མེད་ན་དེ་འབྲུག་ལ་དེ་ཡང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན། ད་
ལྟའི་སྐབས་ང་མི་གཤིས་ཀ་ངན་པ་མཉམ་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ན་ངེས་པར་ང་ཁོང་ཁོ་
སྒྲོ་སྲིད་པས་དེ་དང་མ་འདྲིས་པ་བྱ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེས་སུ་བཟོད་པའི་སྒོ་བརྟན་པོ་
ཆགས་ན་ངས་ཐོགས་པོ་ངན་པ་མཉམ་དུ་ཕྱིན་ནས་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་ནས་པན་པ་
ཡོད་པ་ངེས་པར་བྱེད་སྟུང་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལུགས་བསྐྱོད་དགོས། ས་
ཆ་འདྲིར་སྤྱང་པོ་ཞི་པ་མེད་པས་ཡག་ག་ཡོད། ང་ཆོ་རྩ་རམ་ས་ལར་སྤྱང་པོ་མང་
པ་གས་ནས་གཅིག་སྤྱད་གཉིས་སྤྱད་པས་སྤྱང་པོ་མང་དུ་མང་དུ་འགྲོ་ཡི་འདུག ད་
དུང་མང་པོ་སྤྱད་ན་སྤྱང་པོས་འཆང་ཀ་རྒྱག་གི་འདུག་མང་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་མེད། སྐབས་
རེ་ལམ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

སྤྱོན་མ་བག་ལེབ་འཆོང་མཁན་ཞིག་ཡོད། ཁོས་བག་ལེབ་བཅོང་ནས་
ནད་པ་ཆགས་དེ་ནས་ངའི་ཅར་སྐྱེབས་བྱུང་། ཁོས་ང་ནད་པ་ཆགས་སོང་། སྒྲོ་
པོ་ཆགས་སོང་ཟེར། དེ་དུས་ངས་ཁོ་ལ་སྒྲོར་ལྷ་བརྒྱ་སྤྱད་པ་ཡིན། བ་ཅང་ཁག་
མེད། ཡང་ཟེས་སུ་ང་ནད་པ་ཆགས་སོང་ཟེར་ནས་ཡོང་གི་འདུག མ་ཟད་ནད་པ་
ཆགས་སོང་ཟེར་ནས་ཡང་ཡང་ཡོང་སྟེ་དུལ་སྒྲོང་གི་འདུག ངས་པལ་ཆེར་ཁོ་
ལ་སྒྲོར་སུམ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་སྤྱད་ཆར་ཡོད། ཡང་ང་པར་བསྐྱེབས་ན་ཁོ་སྒྲོང་དུ་
ཡོང་གི་རེད། དེ་འབྲུག་སྐབས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད། དང་པོ་ནས་ཐག་རིང་
ཅམ་སྤྲོད་མ་ཐུབ་ན་ང་ཆོ་ལ་དདུལ་མང་པོ་སྤྱོད་རྒྱ་མེད་པ་རེད། མ་ཟད་སྒྲོབ་

གྲུའི་འཕྲེ་སོང་གཏོང་དགོས་ཡོད། དེའུ་ཉོག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་འཕྲེ་སོང་གཏོང་ས་
མང་པོ་ཡོད་པས་སྒྲུང་པོ་ལ་མང་པོ་སྒྲོད་མི་སྟབ། གང་འཆམ་ནས་ཁོ་ཡོང་ས་རེད་
བསམ་ན་གྲོས་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག ཡུལ་དུས་ཀྱིས་ལུང་པ་འགའ་ཤས་ནང་
བསྐྱབ་མི་སྟབ་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་བསམ་སྒྲོའི་ནང་སྒྲོ་ངེས་པར་
སྒྲུང་དགོས། དེ་འདྲ་བྱེད་སྟབ་པར་ཞོག་ཅེས་ཡང་ཡང་སྒྲོ་སྒྲུངས་ན་མ་འོངས་པར་
ཉན་ཉན་བྱེད་སྟབ་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད།

བདག་ལ་གཞན་གྱིས་ཕྱག་རྒྱུ་གིས།

གཤེས་ལ་སོགས་མི་དགས་པའི།

གྲོང་ཁ་རང་གིས་ལེན་པ་དང་། །

ཀྱིས་ཁ་གཞན་ལ་འབྱུང་བར་བསྐྱབ། །

གཤེས་པ་ཆོག་གཏམ་གཏོང་བ་དང་སྒྲིབ་བཞིན་བྱེད་པ། སྐྱར་ཟེར་བ་
སྐྱར་འདེབས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་འབྲུག་ཆེ་གྲོང་ཁ་རང་གིས་ལེན་པ་དང་རྒྱལ་ཁ་
གཞན་ལ་འབྲུལ་སྤྱད་པ་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་རེད། དེ་འབྲུག་སྤྱད་པའི་རུས་
པ་དང་སེམས་ཤྱགས་ངེས་པར་དགོས། འོན་ཀྱང་གྲོང་ཁ་རང་གིས་ལེན་རྒྱལ་ཁ་
གཞན་ལ་འབྲུལ་སྤྱད་པ་རང་དེ་ལས་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱད་ཀྱང་འཕྲོ་བ་དང་། ལྷང་པའི་ནང་
སྒྲིབ་ཤྱགས་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འཕྲོ་བ། འདོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་རུ་འཕྲོ་བ། ཉོན་མོངས་པའི་
ཐོགས་སུ་འཕྲོ་བ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ན་སེམས་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་
བྱས་ན་ལེགས།

སོ་སོ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་སྤྱིར་རྗེ་དང་སྣུག་བསམས།
གཞན་པན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེར་གཤམས་ཡོད་པས་ངེས་པར་
བརྟན་པོ་རྒྱང་དགོས། སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་ཤོར་

བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་སྐྱེ་མི་འགྲོ་བ། འདོད་པའི་རྗེས་སྐྱེ་མི་འགྲོ་བ་བྱེད་རྒྱུ་
དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་མེས་པའི་ལས་འགན་ཡིན། མོ་སྐྱོང་དང་སྐྱོན་བརྗོད་རང་ལ་
བྱེད་དུས་དང་པོ་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲུབ་བརྟག་ནས་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ན་དོས་ལེན་བྱས། སོ་
སོས་གྲོང་འཁུར། སྤྱི་རྗེ་སྒྲིམ། བརྟག་དབྱེད་ནན་ཏན་དང་སེམས་ཤུགས་དགོས།
བསམ་སྒྲུབ་ལ་བཟོད་པའི་གོ་ཆ་བཅན་པོ་གྲོན་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་
མི་འགྲོ་བར་བརྟན་པོ་བྱེད་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་ཡིན། གཞན་པན་འབའ་ཞིག་
ཐོག་གནས་ཐུབ་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆགས་ན་ཡང་དངོས་སྐྱོང་ཁ་རང་གིས་སྒྲུབ་
རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་སྤྱད་ན་པ་རོལ་པོར་པན་གཞིན་གང་ཞིག་ཡོང་མིན་བརྟག་དགོས།

གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་ཕུལ་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཁོའི་སེམས་ཞི་བར་སྐྱུར་
ཐུབ་ན་དེས་པར་འབྲུལ་དགོས། རྒྱལ་ཁ་ཁོ་ལ་སྤྱོད་སྐྱབས་ཁོང་རྒྱལ་ཆེ་རུ་དང་
ཁོངས་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ། སྤྱི་ཆོག་ནང་དགྲ་གཤེད་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་
ན་དངོས་སྐྱོང་རྒྱལ་ཁ་དེ་ལ་སྤྱོད་རྒྱུ་མེད། ཁོའི་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སྐྱེ་
མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཤད་གསར་པ་རྒྱག་དགོས། བྱང་པའི་སྐྱོན་ནས་
འབྲེལ་བ་ཤད་བྱེད་དགོས་ལྟར་ན་དེས་པར་བྱེད་དགོས། ཡང་བྲག་པོ་བྱས་ནས་
ཁོ་ལ་དམའ་འབེབ་དང་བརྟན་རྒྱུ་བརྟོག་བ་སོགས་ཤུགས་བྲག་པོས་ཉེས་པ་ཆར་
གཙོད་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱབས་འཁེལ་ཡོད་པ། དེས་པར་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཐབས་
མེད་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན། ཁོ་རང་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སྐྱེ་
མི་འགྲོ་བ་བྱེད་དགོས། ང་ཆོས་བཟོད་པ་སྒྲིམ་ཁུལ་བྱས་ཁོའི་རྒྱལ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་
བྱས་ན་ཁོ་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གསོག་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོས་
བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་མི་རུང་བར་བརྟན་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། མི་ཞིག་གིས་
སྤྱིན་པ་གཏོང་རོགས་ཞེས་སོ་སོའི་མདུན་དུ་སྤེལ་ན་བསམ་སྒྲུབ་ཁོའི་གཏོང་དུ་ཁོ་ལ་

པན་པ་བྱེད་དགོས་བསམ་པ་ལས་བསུན་སྤང་མེད་པ་དགོས། འོན་ཀྱང་རོགས་
རམ་བྱས་ན་དེ་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་ངམ་གཞོན་སྐྱེལ་ས་རེད་བརྟག་དགོས། མང་པོ་
སྤྱད་ན་དེས་བག་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྱོད་རྒྱག་རེས་རྒྱག་
ལ། གཞོན་ཀྱུ་ཡིན་ན་སློབ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོན་བྱེད་མིན་སོགས་ཁོ་ལ་གཞོན་གྱི་འདུག་ན་
དེ་འདྲའི་སྐབས་ཁོ་ལ་སྤྱོད་མི་རུང་། དེ་ལ་བདེ་སྤྱོད་ཡོང་བའི་བྱ་བ་དང་ཡར་རྒྱས་
འགོ་བའི་ཆ་རྒྱན་ལ་པན་གྱི་ཡོད་ན་བསུན་སྤང་མེད་པར་ག་ཆོད་སྤྱོད་སྐབ་སྐབ་
སྤྱོད། མང་པོ་སྤྱོད་མི་སྐབ་ན་སེམས་གྱི་རེ་བ་བསྐྱོང་ཆེད་ཉིག་ཅམ་བྱིན། དཔེར་
ན། ཉན་རང་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན་གཞན་རྗེ་ལྷར་རུང་སོ་སོ་ལ་
ཉེས་སྤྱོད་མ་གོས་ལ། ཁོང་ཁྱོ་མ་སྤྱེས་ལ། སོ་སོ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགོ་བ་
གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གང་འདྲ་ཡོང་མིན་ལ་དོ་སྤྱང་དེ་ཅམ་བྱེད་མི་དགོས་པ་
ཡིན། དེ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་གྱིས་
འཐུས། འདིར་སོ་སོ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགོ་བ་ཨང་དང་པོར་འཛིག་པའི་
ཐོག་གཞན་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་། གཞན་འདོད་པའི་རྗེས་
སྐྱེལ་འགོ་བ། གཞན་ལ་པན་བདེ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོལ་གས་ཆེ་གཏོང་དགོས་
པས་གཞན་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགོ་བ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཡིན། རིགས་པ་
དང་ཐབས་མཁས་གྱི་མཛད་པ་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་
བྱ་རྒྱུ་ལས་སྤྱོད་པོ་མེད། ལྷག་པར་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ན་མི་དེར་སློབ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དགོས་པ་ཡིན། སློབ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་
ན་འདི་བྱས་ན་ཁོ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་ལ་འགོ་མིན་དང་དགེ་བའི་གྲོགས་ལ་
འགོ་མིན་སོ་སོས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་སྐབ་པ་ཡིན། དགེ་བའི་གྲོགས་ལ་འགོ་ཡི་
ཡོད་ན་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པ་དང་སྤྱིག་པའི་གྲོགས་ལ་འགོ་ཡི་འདུག་ན་བྱ་བ་དེ་འགོག་

དགོས་བ་ཡིན།

གང་ལ་བདག་གིས་པན་བཏགས་པའམ། །

རེ་བ་ཆེ་བ་གང་ཞིག་གིས། །

ཤིན་རྒྱ་མི་རིགས་གཞིན་བྱེད་ནའང་། །

བཤེས་གཉེན་དམ་པར་བལྟ་བར་བསྐྱབ། །

དེ་ནི་གཤམ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སེམས་ཅན་གཤེས་ཀ་ངན་བ་
ཞིག་ཡིན་རུང་སོ་སོས་སྤར་པན་བཏགས་མེད་ན་ལས་སྤྲོ་བ་ཡོད། མི་དེ་ལ་སྤར་
པན་ཐོགས་ཡག་པོ་བྱས་པའམ་གང་སྐབ་ཅི་སྐབ་ཀྱིས་རོགས་པན་བྱས་པ་ཞིག་
གིས་མཐར་ཚུར་རྒྱག་རེས་བརྒྱབ་ན་བཟོད་བ་བསྐྱོམ་རྒྱ་ཁག་ཤོས་ཡིན། བོད་
པའི་ནང་ལ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་མིས་སྤྱག་པོ་བཏང་ན་བྱེད་ཡག་མི་འདུག་ཟེར་
ནས་སྤྱིར་བཏང་ཁོངས་སུ་བཅི་བ་དང་། བོད་པ་ནང་ཆགས་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་རྒྱ་མིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་སྤྱག་པོ་གཏོང་སྐབས་ཆོག་པ་ཞེ་དག་ཟ་ཡི་འདུག་
ཟེར་ཀྱི་འདུག། སོ་སོས་པར་པན་བ་བྱས་ཚུར་ངན་པ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཡིན་ཀྱང་
རྒྱང་ལང་གི་ཡོད་པས་ཁོང་ཁོ་སྤོང་དཀའ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ལ་བཟོད་བ་
བསྐྱོམ་པ་དང་བཤེས་གཉེན་དམ་པར་བལྟ་བར་ཤོག་ཅེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་དགོས། སོ་སོར་སྤང་དོར་སྟོན་མཁན་དང་དགེ་སྤྱིག་གི་
དབྱེ་བ་བྱས་ནས་སྟོན་མཁན་ཡིན་པ་ར་སྤོང་རི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཤི་ན། ལས་མཁན་
ཞིག་གིས་སོ་སོར་སྤྱག་པོ་གཏོང་བ་དེ་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཤིག་གིས་སོ་
སོར་སྤྱག་པོ་གཏོང་བ་ཡིན། དཔུལ་བར་སྤྱེས་ནས་སྤྱག་པོ་གཏོང་བ་དེ་ཡང་སོ་
སོའི་ལས་ཀྱིས་སྤྱག་པོ་གཏོང་བ་ཡིན། དེ་བཟོད་པར་བྱེད་རྒྱ་ལས་ཐབས་མེད། སོ་
སོའི་ཁེ་པན་དང་དེ་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་སྐབས་ཀྱན་སྤོང་ཡག་པོ་ཞིག་མིན་པས་

དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ལན་ལོག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་རང་བཞིན་རེད་བསམས་ནས་ལས་
འབྲས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་དངོས་སུ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཀྱི་རང་ལ་ཡག་པོ་བྱས་ཀྱང་པར་ལན་ལོག་
བྱས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཚུར་གསལ་པོ་བསྟན་པ་རེད། དངོས་སུ་བསྟན་པས་བཤེས་
གཉེན་དངོས་གནས་དེ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་བསམ་ནས་དད་པ་སྦྱང་དགོས། དཔེར་
ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཚུར་ལན་ལ་རེ་བ་མེད་པར་པར་པན་པ་བྱས་ཚུར་
གཞོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ལན་ལོག་སོགས་ཅི་བྱས་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་པར་པན་
པ་འབའ་ཞིག་སྒོ་ནས་པན་ཐོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིན་པ་གཏོང་སྐབས་ཀྱང་ལན་ལ་
རེ་བ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིན་པ་གཏོང་གི་ཡོད། པར་ཡག་པོ་བྱས་ན་ཚུར་ཡག་པོ་
ཡོང་གི་རེད་བསམས་སྟེ་རེ་བ་བྱས་ནས་ཡག་པོ་བྱས་ན་ལན་ལ་རེ་བ་ཟེར་བ་དེ་
རེད། པ་མས་སུ་གུ་གསོ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་པ་དེ་སྦྱར་སོ་སའི་སུ་གུ་ཡིན་པའི་ག་
ཆ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་སུ་གུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ན་སོ་སོར་ཚུར་
པན་ཐོགས་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡོད། སུ་གུ་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་པ་
དེ་ལན་ལ་རེ་བ་བྱེད་པ་འདྲ་པོ་ཡིན།

སྤྱིན་པ་བཏང་། དགེ་བ་བསགས། པན་ཐོགས་བྱས་ན་རྗེས་སུ་ལྷ་དང་
མའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྤྱིད་པོ་དང་བདེ་བ་ཡོང་གི་རེད། སོ་སོར་བདེ་བ་ཡོང་གི་
རེད་བསམས་སྟེ་རེ་བ་བྱས་ན་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རེ་བ་ཡིན། སྤྱིན་པ་ཡང་ལན་ལ་རེ་བ་
དང་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རེ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱིན་པ་བཏང་ན་སྤྱིན་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཟེར་
བ་དེ་ཡིན། ལན་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རེ་བ་མེད་པར་གཞན་པན་འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱིན་
པ་བཏང་བ་ཡིན་ན་སྤྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན། རྣམ་པར་མ་དག་པས་བྱས་པའི་
ལན་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་པན་ཐོགས་

བྱེད་པའི་སྐབས་ལན་དང་ནམ་སྤེན་ལ་རེ་བ་མེད་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཚུར་བསྐྱབ་
བྱ་བྱུག་གི་འདུག་བསམ་དགོས། དངོས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བརྗོད་
རུང་མ་བརྗོད་རུང་སོ་སོའི་སྤྱི་ལོ་ནས་ངའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དངོས་དེ་ཁོ་
ཆགས་འདུག། ང་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བར་སྟོན་གྱི་འདུག་
སྟམ་པའི་སྟོན་སེམས་གཏིང་ནས་དད་པ་སྐྱོང་དགོས། ཐོག་མའི་གཞན་ཞིག་ནས་
བྱེད་ཀྱིས་ངར་གཞན་ལ་པན་ཐོགས་བྱེད་རྒྱུ་ལྟེན་པ་དང་གདེང་ཆོད་ཡོད་མེན་
ཆོད་ལྟ་གནད་བ་འབྲེལ་ཞིག་འདུག་སྟམ་པའི་བསམ་སྟོན་གཏིང་རྒྱ་ཡོད། བར་ཡག་
པོ་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་ཚུར་ལན་ངན་པ་སྟོན་སྐབས་པར་པན་ཐོགས་བྱེད་པའི་བསམ་
སྟོན་མ་བརྒྱག་པ་བྱེད་པའི་ཐོག་པན་པ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་ལྷགས་ཆེ་རུ་བྱིན་པ་
དང་། དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མ་ལངས་པར་བཟོད་པ་བསྟོན་རྒྱ་ཆགས་ན་གཞི་ནས་གཞན་
ལ་པན་ཐོགས་བྱེད་པའི་ཡིག་ཆ་དང་འཕྲོད་པ་ཡིན། གདེང་ཆོད་ཡོད་པ་དང་བརྟན་
པོ་ཆགས་པ་ཉེ་གོ་བ་ཡིན། གཞན་པན་བསམ་སྟོན་གཏིང་བར་གདེང་ཆོད་དང་བརྟན་
ཡོད་ཅི་ཅམ་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་ང་ལ་ལན་ལོག་བྱས་པ་རེད་འདུག་བསམ་
དགོས། ཚུར་ཤིན་དུ་མི་རིགས་པའི་ལན་ལོག་བྱེད་དུས་དེ་ལ་བཟོད་པ་སྟོན། ཁོང་
ཁྱོད་མ་ལངས་པར་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན་སྟོན་ཆོག་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་བཟུངས་
ལན་བྱས་པའི་ལྷགས་ཆེ་རུ་བྱིན་པ་བྱེད་པའི་ཐོག་པན་པ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་སྟོན་ན་
སྟོན་ཆོག་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་བཟུངས་ལན་བྱས་པའི་རྒྱགས་མ་འཕྲོད་པ་རེད། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྤྱིན་པ་གཏིང་པོ་སོགས་ཉམས་བཞེས་གནད་སྐབས་སྤྱིན་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏིང་གི་ཡོད་པས་བདུད་དང་དེ་འབྲས་ཆེད་མངགས་ལུས་དང་ཤ་
ཁྲག་སྟོང་བ། མིག་དང་དབུ་སོགས་སྟོང་སྐབས་སྤྱིན་པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡོང་བའི་
ཆེད་དུ། སེམས་ལ་ཞུས་པ་མེད་པར་དགའ་བཞིན་སྟོན་བཞིན་དུ་གཏིང་ཐུབ་ན་སྤྱིན་

པ་རྒྱལ་ས་ཆེན་པོ་རྫོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ལ་སྤྱིན་པའི་གནས་ཆད་ཀྱང་ཆ་ཆད་ཡོངས་
ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྱིན་པའི་ཆེ་མིག་དང་དབྱ་སོགས་སྤོང་བས་སྤྱིན་པའི་མར་
སྤྱིན་རྫོགས་པ་ལ་པན་སོགས་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་རེད། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་ཡག་
པོ་བྱེད་སྐབས་ཆོད་ལྟ་བྱེད་མཁན་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་བདུད་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ལྷ་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འདྲས་ཀྱང་ཆོད་ལྟ་གནང་གི་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་དུ་ཡིས་སྒྲ་མ་ཆོས་འཕགས་ཞབས་ལ་
གཏུག་པར་སྐྱོད་སྐབས་སྒྲ་མ་ཆོས་འཕགས་ལ་དབྱལ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་སྟབས་
ཁོ་རང་གི་ལུས་བཅོང་ནས་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དགོས་དགོངས་ནས་ཐེབས་སྐབས།
ཉིན་ཞིག་དེལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་རེད། ལུས་ཉོ་མཁན་སུ་ཡོད། ལུས་འཆོང་རྒྱ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས། རྒྱ་བ་གསུམ་བཞི་གཡོག་པོ་ཉར་ན་དེའི་སྒྲ་ཞིག་རག་གི་རེད། དེ་རྒྱ་
མ་ཆོས་འཕགས་ལ་འབྱལ་གྱི་ཡིན་དགོངས་པ་རེད། ལུས་ཉོ་མཁན་སུ་ཡོད་ཟེར་
བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་ནང་སྐད་བསྐྱགས། སྐབས་དེར་ལུས་ཉོ་ཡི་ཡིན་ཟེར་
མཁན་གཅིག་ཀྱང་མ་རག་པས་ཐུགས་སྐྱོབ་རེད། ལུས་ཉོ་ཟེར་བ་ནི་གཡོག་སྐྱལ་
པ་ལ་ཟེར། ལུས་ཉིན་གཅིག་ཉོས། ལས་ཀ་སྐྱལ། སྒྲ་སྒྲད། ཡང་ཉིན་ཞིག་ཉོས།
ལས་བྱས། སྒྲ་སྒྲད་དེ་འདྲ་ལ་ཟེར། སྐབས་དེར་ལུས་ཉོ་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད་
སྟབས་སྒྲ་མ་ཆོས་འཕགས་ལ་འབྱལ་བ་དབྱལ་རྒྱ་རག་ས་མ་རེད་དགོངས་ནས་
ཐུགས་སྐྱོབ་པའི་སྐབས་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁོང་གིས་ལུས་འཆོང་གི་
ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་གདེང་ཆོད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནས། འདྲ་ཆགས་
ཆགས་ངེ་ཡིན་བརྟག་དབྱུད་བྱེད་དགོས་དགོངས་ནས་བྲམ་ཟེ་གཅིག་ལ་སྐྱལ་
ནས་མདུན་ལ་ཐེབས་ནས་ཁྱོད་ལུས་འཆོང་གི་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག་པས། ང་ལ་
སྤྱིན་སྤེལ་བྱུག་སའི་གོང་དོང་ཞིག་དགོས་འཆོང་ངམ་བརྗོད་པས། འཆོང་གི་ཡིན་

འཕགས་མཇུག་པར་རོགས་ཅི་དགོས་ཀྱང་ངས་བྱེད་གསུངས་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞལ་བཞེས་མཛད། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་
ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱན་སྤྱིན་པ་བཏང་རྗེས་
བདེན་ཆོག་བརྗོད་ན་སྤར་བཞིན་གསེས་པ་དེ་ལྟར་མང་པོ་བྱང་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཉག་ཏུ་བྱ་ཡིས་རྒྱུ་པ་དང་ཁྲག་སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་བྱས་པས་སྤྱིན་པ་གཏོང་དུས་ཁོང་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཡིས་
ས་བརྒྱད་པར་བཟོད་པ་ཡིན། སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སེམས་ཤུགས་ལྷག་
པར་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོད་ལྷ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡིན་སྲིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ཆེ་བས་མ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡང་བསམ་ཆོག།

མ་འོངས་སྟོགས་མའི་དུས་སུ་ནི། །ངན་བཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོང། །བདུན་
ཀྱི་རྣམ་པ་དང་རྒྱན་མའི་རྣམ་པ། རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པ། རྟོགས་ཅེ་རང་གི་ཁ་གཏད་
ཀྱི་རྣམ་པ་སོགས་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
འབྱོན་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་ཡོད། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བཤེས་གཉེན་དམ་པར་བལྟ་
སྟབས་དགོས། བཤེས་གཉེན་དུ་ལྷ་ཚུལ་ལ་སྟོབ་སྦྱོང་བྱ་དགོས། ད་རྟོགས་དངོས་
སུ་ལྷ་སྟབས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་བལྟ་སྟབས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་གསུངས། བོད་
དུ་གསུངས་པ་རྣམས་བསྟུན།

མདོར་ན་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཡིས། །

ཕན་བདེ་མ་རྣམས་ཀྱིན་ལ་འབྱུང། །

མ་ཡི་གཞོད་དང་སྟུག་བསུལ་ཀྱན། །

གསང་བས་བདག་ལ་ལེན་པར་བསྟུབ། །

དེ་རྣམས་བསྟུན་རང་གི་ཕན་པ་དང་བདེ་བ། དག་པའི་ཅ་བ་ཇི་སྟེན་ཅིག་

ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པར་སྒྲིན་པ་བཏང་བའི་མོས་
 བ་བྱས། མ་གྱུར་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས། ཉན་དང་ན་ཆ་
 གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་ཚུར་སྒྲུངས་ནས་ང་རང་གི་གཅེས་འཛིན་དང་ང་
 རྒྱལ་ཁོང་ཁོ་དེའི་སྤྱི་དུ་སྒྲིན་པར་བྱས་སོང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཚུར་ལེན་པའི་མོས་
 བ་བྱེད་དགོས། དངོས་སུ་སོ་སོའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་སེམས་ཅན་ལ་པར་སྒྲུད་སེམས་
 ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚུར་ལེན་པ་བཅས་དངོས་སུ་བྱ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་བསམ་སྒྲུབ་འོང་
 སྒོའ་སྒྲོང་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲུབ་རྒྱས་པ་ཤུགས་རྩེ་ཆར་
 ཕྱིན་ནས་ཡར་རྒྱས་སོང་ན་གང་འཆམས་ནས་དངོས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ལེན་ཐུབ་པའི་ལག་ལེན་བྱ་ཐུབ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་མཉམ་ཡོད་
 ན་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་དཔྱལ་བ་བ་དང་། ཡི་དྲགས། དུད་འགོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ནང་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་
 ཐུབ་པ་མཛད་པ་ཡིན་གསུངས་ཡོད། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཏྲགས་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད།
 ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ཐེངས་རེ་མཇུག་རྒྱ་བྱུང་དུས་སེམས་ལ་བདེ་བ་
 ལྷག་པར་སྒྲེ་ཡི་འདུག་ཟེར། ཞལ་མཇུག་བ་ཅམ་གྱིས་བདེ་བ་ཡོང་གི་འདུག་ཟེར།
 སེམས་སྒྲིད་པོ། ཆོར་བ་བདེ་བ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲེ་ཡི་འདུག། ཆོར་བ་དམིགས་
 བསལ་ཞིག་སྒྲེ་ཡི་འདུག་ཅེས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོས་རྫོང་གི་འདུག་ཆོར་བས་མང་
 པོ་ནས་གཏོང་ལེན་དང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པའི་རྒྱས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིག་པ་རྩ་ཅ། སྤྱིག་སྤྱིན་དེ་འདྲ་ཡིན་
 ན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སོ་སོ་ལ་ཞེད་སྤང་སྒྲེབ་གྱི་འདུག། ཞེད་དགོས་དོན་ཅང་མེད་
 ཀྱང་མཐོང་ཅམ་གྱིས་བསམ་སྒྲུབ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེད་སྤང་སྒྲེ་ཡི་འདུག། དེ་
 བྱི་སྒྲེ་བ་སྤྲ་མ་ནམས་སུ་སྤྱིག་པ་མང་པོ་གོམས་པས་ནམ་སྤྱིན་གྱིས་མིས་མཐོང་བ་

ཅམ་གྲིས་ཞིད་དགོས་པ་ཆགས་གྱི་ཡོད།

ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བརྗོད་ན། མི་ལ་རས་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས། དགེ་བཤེས་ཅག་སྤྱག་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཆོས་གསུངས་ཤིང་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་དུས་དགེ་བཤེས་ཅག་སྤྱག་པས་དོན་ཞེ་དག་སྦྱབ་སྦྱབ་གྱི་མེད་པ་རེད། ཁོང་རང་གི་དགེ་སྤྱག་ཆོ་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱང་ལ་ཕྱིན། དཀའ་ངལ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་མེད་པར་བཟོ་དགོས་བསམ་པའི་བསམ་ངན་འཁོར་ནས་ཀན་མོ་ཞིག་ལ་གཡུ་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྲད་རྒྱ་བྱས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ཁྱེད་གྱི་ནང་ལ་སྐད་བཏང་ནས་ཞོའི་ནང་དུག་སྤྱགས་ནས་སྒྲོད། སྤྲད་སྦྱབ་སོང་ན་གཡུ་འདི་ཁྱེད་ལ་སྤྲད་གྱི་ཡིན་ཞེས་དགེ་བཤེས་ཅག་སྤྱག་པས་ཨ་མ་དེར་བརྗོད། ཨ་མ་དེས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱས། རྗེ་བཙུན་གསོལ་ཆོགས་ལ་གདན་འདྲན་ཞུས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་གྲིས་ཞལ་བཞེས་གནང་། དེར་བརྟེན་ཅག་སྤྱག་པས་རྗེ་བཙུན་ལ་མངོན་ཤེས་མི་འདུག་ཟེ། རྗེ་བཙུན་གྲིས་ཨ་མ་དེར་དང་པོ་གཡུ་དེ་ལོངས་དེ་ནས་ང་ལ་ཟ་མ་བཏང་ན་འགྲིག་གསུངས། རྗེ་བཙུན་གྲིས་མངོན་ཤེས་གསུངས་ཀྱང་དོ་སྤངས་བྱུང་བ་འདྲ། དེ་ནས་ཨ་མ་དེ་དགེ་བཤེས་ཅག་སྤྱག་པའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་དུག་འབུལ་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་ཟིན་པས་སྒྲོན་ལ་གཡུ་སྤྲད་རོགས་བརྗོད་པ་རེད། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་གྲིས་དུག་བཞེས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་བྲག་སྤྱག་ནང་ཏ་ཅང་སྦྱོན་གཞི་པོ་ག་པའི་ཚུལ་བསྟན། སང་ཉིན་གནངས་ཉིན་དགོངས་པ་རྫོགས་ས་རེད་བསམ་པའི་སྦྱོན་གཞི་ཆེན་པོ་པོ་ག་ཚུལ་བསྟན། དགེ་བཤེས་ཅག་སྤྱག་པ་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱང་ལ་བསྒྲོད་ནས་འབུལ་བ་དང་བཅས་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་ན་གྲོང་གྲུན་ཆབས་ཆེན་ཡིན། ང་ཆོའི་བསྟན་པའི་གཙུག་རྒྱུ། འགྲོ་བའི་པན་བདེ་ཆེན་པོ། སྤྲེས་བྱ་དམ་པ་ཁྱེད་དགོངས་པ་མ་རྫོགས་པར་

མི་དགའ་བ་བཅས་གཉིས་དང་། བདེ་བ་བྱུང་ན་དགའ་བ་དང་མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་
བ། རྒྱན་དུ་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་རུང་བདེ་བ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དང་
སྤྲུག་བསྐྲུལ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱེད་བ་ཡིན་པས་ཅི་བྱེད་རུང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་ནས་གཏམ་ཡིན། གཏམ་སྟན་པ་བྱུང་ན་དགའ་བ་མི་སྟན་པ་བྱུང་
ན་མི་དགའ་བ། ཡག་པོ་གཅིག་བྱུང་ན་དགའ་པོ། ཡག་པོ་བྱུང་མི་འདུག་བསམ་ན་
ལམ་སངས་སེམས་སྐྱོ་པོ་བྱེད་པ། དཔེར་ན། པོད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་
འདུག་ཟེར་ན། ཏ་ཅང་དགའ་པོ་དང་པོད་པར་ངོ་རྒྱལ་བྱས་འདུག་ཟེར་ན་མི་དགའ་
བ་བྱེད་ཀྱི་རེད། གཏམ་སྟན་པ་བྱུང་ན་དགའ་བ་མི་སྟན་པ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ་ཟེར།
ཁྱོད་རང་མི་བསམ་བ་ཡག་པོ་རེད་མི་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་བ་མི་ཡག་པོ་ཞེས་ག་རེད་
བརྗོད་ན་སོ་སོ་དངོས་གནས་རེད་བསམས་ནས་དགའ་སྤང་དང་སྟོབས་པ་ཆེ་རུ་
འགོ་ཡི་ཡོད། ཁྱོད་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཁྱོད་ངང་པོ་མི་འདུག་ཁྱོད་
བསམ་བ་ཡག་པོ་མི་འདུག་ལ་བ་ན་ཆོག་པ་ཟེ་ཡི་ཡོད། ང་ཆོའི་སེམས་ནང་དེ་
འབྲེམ་སྐྱོན་དང་མ་འབྲེས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་གསུངས། བསྟོད་པ་བྱུང་ན་ཡང་
དེ་ཅུ་གྱི་དགའ་སྤང་དང་སྟོབས་པ་ཆེ་རུ་མ་བཟང་། སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་བྱུང་
ན་ང་སྤྲུག་པོ་ཆགས་མིན་འགོ་བསམས་ནས་སེམས་ལ་ཞེད་སྤང་དང་ཞུམ་པ་མ་
སྐྱེས་པ་རང་ཚུགས་བརྟན་པོར་སྟོད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། བདེ་བ་བྱུང་དུས་དགའ་
མདོག་དང་བདེ་བ་མ་བྱུང་སྐབས་སྐྱོ་མདོག་ཁ་པོ་དང་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པར་སོ་སོ་འི་
བྱེད་ཡག་དེ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་རྗེས་སུ་མ་སོང་བར་སོ་སོ་རང་ཚུགས་བརྟན་
དགོས། དགོས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་སྟོན་གནས་དགོས།

རྟེན་པ་བྱུང་ན་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་དང་རྟེན་པ་མ་བྱུང་ན་ལམ་སངས་ཀྱི་འགྲུར་
སྟོན་ཆོག་ཆོག་དགའ་སྤྲུག་གི་རྣམ་འགྲུར་ལམ་སངས་མི་སྟོན་པར་རྟེན་པ་བྱུང་རུང་

མ་བྱུང་རྒྱུང་སོ་སོས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་དག་པར་བྱེད་དགོས། གཞན་ལ་
མན་ཐོགས་བྱེད་རྒྱ་དང་ཆོས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་དག་སྤྱབ་དགོས། གྲུ་སྤོང་
འཕེན་པ་གཏོང་དུས་ཡང་གྲུ་སྤོང་ལ་འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱུད་དང་མ་འདྲིས་པ་
དང་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་ཡང་འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱུད་དང་མ་འདྲིས་པ་ཡག་པོ་བྱེད་
དགོས། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཆོས་གསུངས་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་པལ་བས་བྱ་བ་ག་རེ་བྱེད་
ཀྱང་དེའི་དབང་དུ་སོང་ནས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཆོས་ཟེར་བ་རེད། དེ་
འདྲའི་བྲི་མས་མ་བསྐྱད་པ། བསྐྱད་ཟེར་བ་དང་འགོས་པ་ལ་བྲི་མས་སྤྲུགས་པ་
ཟེར་བ་ཡིན། དེའི་དབང་དུ་མ་སོང་བའི་ཐོག་ནས་ཆོས་གང་ཞིག་མཐོང་རུང་སྤྱོད་མ་
ལྟ་བུར་ལྟ་བའི་སྤོ་ནས་འགྲོ་དགོས།

སྤྱོད་མ་ཟེར་བ་དེ་སྤོ་སྤྱོད་མཆོན་ཆ་འཁོར་ལའི་མཁུག་ཏུ་འགྲེལ་བཤད་ཞུས་
ཡོད་པས་འདྲིར་ཏོག་ཙམ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། མཐོང་ཚུལ་དང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གཉིས་
པོ་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ནས་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ཟེར། རྟོན་ལ་སྤྱོད་སྐབས། དཔེ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ནི་
ཡོངས་ཀྱགས་རེད། དཔེར་ན་སྤོ་བ་བརྟན་ལྟ་བུ་ལ་བལྟས་ན་མཐོང་ཚུལ་དང་གནས་
ཚུལ་ཁག་ཁག་ཡོད། དཔེར་དང་གཉིས། བདག་དང་གཞན། ཅ་དངོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་
མཐོང་ཡང་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རྣམ་པ་གཏང་བ་འདྲ་པོ་ང་ཆོར་གསལ་པོ་
འཆར་གྱི་ཡོད། བར་ཕྱོགས་གྱི་རི་ལ་བར་ལྟ་སྐབས་པ་རིའོ་སྤྱོད་པའི་སྤོ་ངམ་ངམ་
ཤུགས་གྱིས་སྤྱོད་ཡོད། རི་དེ་པ་རིའོ་རྣམ་པ་ཚུར་གཏང་བ་ཞིག་དང་སོ་སོས་ཀྱང་
བར་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་པ་རིའོ་སྤྱོད་པའི་སྤོ་ངམ་ངམ་ཤུགས་གྱིས་སྤྱོད་ཡོད་
པ་རེད། པ་རི་དང་ཚུར་རི་གཉིས་རང་རང་གི་ངོས་ནས་པ་རི་དང་ཚུར་རིའོ་རྣམ་པ་
གཏན་ནས་བྱུང་མེད་པ་ཞིག་རེད། སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་པ་རི་དང་ཚུར་རི་འཛིག་རྒྱ་
ཡོད་པ་ལས་དེ་རང་ངོས་ནས་པ་རི་དང་ཚུར་རི་རྩ་བ་ནས་ཡོད་པ་མིན། ལྟོས་ནས་

པ་རི་དང་ཚུར་རི་ཡིན་པ་ལས་དེ་རང་ངོས་ནས་པ་རི་དང་ཚུར་རི་གཏན་ནས་ཡོད་
པ་མིན། འོན་ཀྱང་མཐོང་ཙམ་གྱིས་འདི་པ་རིའོ། འདི་ཚུར་རིའོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་པ་
ངས་བྱུགས་གྱིས་སྟེ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྟེ་པ་ལྟར་དུ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་པ་མིན།
རི་དེ་ཉིད་ངོས་ནས་པ་རིར་བྱུང་ཡོད་ན་པ་རིར་ཡོད་པ་ཆོས་ཀྱང་པ་རིར་མཐོང་
དགོས། ང་ཆོ་སྟེ་པ་ལྟར་ཀྱང་པ་རིར་མཐོང་དགོས། ཚུར་རི་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོས་
ནས་ཚུར་རིའི་རྣམ་པར་བྱུང་ཡོད་ན་མི་སྟེ་པ་ལྟར་ཀྱང་ཚུར་རིའོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་
ཞིག་སྟེ་དགོས། ང་ཆོར་པ་རིའི་སྟེ་པ་ལྟར་པ་རི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ན་པ་གིར་
ཡོད་པའི་མི་ལ་ཚུར་རིའོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་ཡིན་པས་སྟོ་དེ་ནོར་འབྲུལ་ཆགས་པ་
ཡིན་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་ང་འབྲུལ་མེད། འདི་ཚུར་རི་རང་རེད་ཅོད་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱི་
ལན་བྱེད་སྐབས་གང་དེ་བདེན་པ་ཡིན་དང་གང་ལ་ཆ་འཛིག་དགོས། སོ་སོ་སྟོད་
ས་དེར་ལྟོས་ཏེ་པ་རི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་པ་རིའོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་ཡིན་པ་ལས་པ་
རི་དངོས་གནས་ཡོད་པ་མིན། ཁོ་རང་ཆོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚུར་རིའོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་
བཞིན་ཁོ་རང་ཆོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚུར་རི་ཡིན་པ་ལས་སྤྱིར་བཏང་ཚུར་རི་ཡིན་པ་བཟོད་
མི་ཐུབ། པ་རིའོ་སྟེ་པ་བཞིན་དུ་པ་རི་བཙལ་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད། སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་པ་
རི་རྟེན་རྒྱ་ཡོད། པ་རིའོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་ནང་བཞིན་པ་རི་རྟེན་རྒྱ་མེད། བན་
ཚུན་ལྟོས་བྱུང་ཐོག་པ་རི་ཚུར་རི་འཛིག་པ་ལས་དེ་རང་ངོས་ནས་པ་རི་ཚུར་རི་མེད།

བདག་དང་གཞན་ཟེར་བ་ཡང་ང་ཆོས་པར་ལྟ་སྐབས་གཞན་ནོ་སྟེ་པ་
ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་ཡོད། པ་གིའི་དེས་གཞན་ནོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་ཡོད། བདག་དང་
གཞན་གང་དུ་འཛིག་ ང་བདག་རེད་དམ་གཞན་རེད་ཟེར་ན་དུས་ནས་ཡང་གཞན་
རེད་བཟོད་དགོས། ང་རང་ང་རང་ལ་བདག་གོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་ཡོད། ང་རང་ང་
རང་ལ་བདག་གོ་སྟེ་པ་ལེ་སྟོང་སྟེ་པ་དེ་ནོར་འབྲུལ་རེད་དམ། དེ་གཞན་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་

ན་བརྗོད་མི་ཐུབ། ང་ལ་ཚུར་ལྷ་སྐབས་གཞན་ནོ་སྐྱུ་པའི་སྒྲི་བ་ཡིན་ཀྱང་སོ་
སོ་ལ་སྒྲི་ཏེ་གཞན་ཡིན་པ་ཅམ་ལས་དངོས་བདེན་ལ་གཞན་རེད་དམ་ཟེར་ན་
བརྗོད་མི་ཐུབ། བདག་ཀྱང་རེད་གཞན་ཡང་རེད་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུ་རེད་བདག་
ཡིན་ཕྱིན་གཞན་ཡིན་དགོས། གཞན་ཡིན་ཕྱིན་བདག་ཀྱང་རེད་དེ་གཅིག་པ་གཅིག་
རྒྱུ་རེད་བརྗོད་ན། རང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་གཞན་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡལ་བར་དོར་རྒྱ་མེད། གདགས་གཞི་གཅིག་པ་གཅིག་
རྒྱུ་ཡིན་པས་སོ། །

ཡང་སོ་སོ་ལ་སྒྲི་ཏེ་སོ་སོ་བདག་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་སྒྲི་ཏེ་གཞན་
ཡིན་པ་ལས་བདག་དང་གཞན་ཟེར་བ་ཡོད་པ་མིན་ཟེར་ན། བདག་གཞན་ཟེར་བ་
གཏན་ནས་མེད་པར་གོ་བས་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྒྲི་རྒྱ་མེད་
པར་ཐལ། གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་དམིགས་ནས་ང་རྒྱལ་དང་རང་གཅེས་
འཛིན་སྒྲི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་རང་མེད་པས་སོ་ཟེར་ན། དུལ་སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་
ནས་བདག་དང་གཞན་ཟེར་བ་མེད་ཀྱང་ང་ཆོ་ལྷ་མཁན་གྱི་ངོས་ནས་སོ་སོ་ལ་སྒྲི་
ཏེ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པ་ལས་ཡུལ་དེ་ཉིད་གྱི་ངོས་ནས་བདག་དང་
གཞན་མི་འདུག་ཟེར་ན། དངོས་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ང་ཆོས་པར་ལྷ་སྐབས་
གཞན་ནོ་སྐྱུ་པ་ངམ་ངམ་འུགས་འུགས་སྒྲི་བ་ཡིན། སོ་སོ་ལ་ངོ་སྐྱུ་པ་ངམ་
ངམ་འུགས་ཀྱིས་སྒྲི་ཡི་ཡོད། དེ་སྒྲི་འབྲུལ་པ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། དེ་འབྲུལ་པ་རེད་
ཟེར་ན་མ་གཏོགས་འབྲུག་གི་རེད། པ་རི་དང་ཚུར་རི། བདག་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་
སྒྲི་འབྲུལ་པའི་ངང་ལ་འཛིན་པ་ལས་སྒྲི་མ་འབྲུལ་པའི་ངང་ལ་ཅི་ཡང་འཛིན་མི་ཐུབ།

ང་ཆོས་སྒྲིག་བརྟན་ལ་ལྷ་སྐབས་སུ་མིག་ཤེས་འབྲུལ་པའི་ངང་ལ་སྒྲིག་
བརྟན་རི་མོ་འབྲུ་མི་འབྲུ་མཐོང་བ་དེ་ཅམ་རེད་མ་གཏོགས་མིག་ཤེས་འབྲུལ་པའི་

ངང་ལ་སློག་བརྟན་འདྲིལ་རྒྱ་མེད། སློག་བརྟན་ལ་ལྷ་སྐྱབས་མིག་ཤེས་འབྱུང་བའི་
ངང་ནས་རྣམ་པ་ཤར་བ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ང་ཚོས་གསལ་པོ་ཏྲ་གོ་ཡི་འདུག དེ་
འདྲའི་གློ་སྤྲོད་སྐྱབས་མིག་ཤེས་ལ་གང་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་འབྱུང་
བའི་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་མིག་ཤེས་མ་འབྱུང་བས་མཐོང་བ་གཅིག་ཀྱང་འདྲིལ་
རྒྱ་མེད། སྤྱ་ཡིན་ཡང་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡོང་སྟེ་རྣེས་ཀྱིས་བཟོ་ཡི་ཡོད། རོལ་མོ་
ཡི་སྤྱ་དེ་ཚུར་རྣེས་ལ་འཇུག་ནས་གོ་བ་རེད་བརྗོད་མི་ཐུབ། མོ་མོའི་རྣེས་པར་
ཕྱིན་ནས་སྤྱ་དེ་ཚུར་འདྲིན་པ་རེད་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཐུབ། སྤྱ་དེ་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཚུར་
རྣེས་ལ་འཇུག་བའི་སྤང་བ་ཤར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཇུག་མེད། རྣེས་ཤེས་
སྒྲིམ་སྐྱབས་ཐག་རིང་པོའི་དྲི་མ་ཚུར་ཚུར་ཡོང་ནས་སྤྱ་ཁྱུག་ནང་འཇུག་བའི་སྤང་
བ་ཤར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡང་འཇུག་རྒྱ་མེད། དྲི་མ་པར་སྒྲིམ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྗོད་
དགལ། སྒྲིམ་གྱི་དྲི་མ་སྒྲིམ་དུས་སྒྲིམ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་དྲི་མ་དེ་སྒྲིམ་གྱི་ཡོད་དམ་ཟེར་
ན་དེ་ནི་སྒྲིམ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་དྲི་མ་ཡིན་པས་ཚུར་ཡོང་བ་མིན།

ལྷོས་ནས་འདྲིལ་བ་མ་གཏོགས་ཁོ་རང་ངོས་ནས་ཞིམ་པོ་འདི་རེད་ཟེར་
ནས་མཇུབ་མོ་འཇུགས་ས་ཅི་ཡང་མེད། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་རེད་མ་
གཏོགས་མ་འབྱུང་བའི་དབང་པོ་ཤེས་པ་ཅི་ཡང་འདྲིལ་རྒྱ་མེད། ཡོད་དང་མེད།
བཟང་དང་ངན། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ཞིག་བརྗོད་
ཀྱང་གློ་འབྱུང་བའི་ངོར་བརྗོད་པ་ཅམ་ལས་གློ་མ་འབྱུང་བའི་ངོར་གཅིག་ཀྱང་འདྲིལ་
རྒྱ་མེད་ལ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ངོས་ནས་འདི་རེད་ཅེས་འདྲིལ་རྒྱ་མེད། གློ་འབྱུང་བ་འབལ་
ཞིག་གིས་བཞག་པ་ཡིན་པ་ལ་ང་ཚོས་བསམ་གློ་ར་མ་འབྱུང་བ་ངས་འབྱུང་མེད་
སྟུང་། གློ་དེ་ཡང་སྤྱ་མོ་ཞིག་ལ་ཐུག་ས་ནི་བདག་འདྲིན་ཡིན།

སྤྱ་མ་ལྷ་བྱུ་ཟེར་བ་ང་ཚོའི་མཐོང་ཚུལ་དང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གཉིས་

མི་མཐུན་པ། མོ་མ་འབྲུལ་པ་ཞིག་གིས་ངོས་ནས་བཞག་པ་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་
མེད་པས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཟེར། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆ་བཞག་ཀྱང་བདེ་བ་ཟེར་
སྐབས་སུ་ཡིན་རུང་ཆགས་ཞེན་སྐྱེ་བ་དང་སེམས་ནང་དགའ་ལྟོང་ལྟོང་བྱེད་པ།
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཟེར་སྐབས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་ཤར་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་
བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ཞོག་ཅེས་བརྗོད་ན། འདི་བདེ་བ་དང་འདི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
རེད་ཅེས་བརྗོད་དགའ།

ལུང་པ་སྐྱེད་པོ་ལ་སྐྱོད་མཁན་ཞིག་ཉོང་ཀོང་ལུང་པར་བསྐྱེད་པས་ན་ཉོང་ཀོང་
ལུང་པ་སྐྱེད་པོ་ཞེས་པ་རེད་འདུག་པས་མ་ནས་དགའ་ལྟོང་ལྟོང་ཤར་བ་སྐྱེད་པོ་ཡོད།
སྐྱེད་པོ་རེད་དམ་ཟེར་སྐབས་ང་ཚོ་འཛིག་ཏེན་ནང་ཆགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེད་པོ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེད་པོ་རེད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱེད་པོ་མ་ཡིན་གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་ལྟ་སྐྱེད་པོ་སྐྱེད་པོ་རེད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱེད་པོ་མ་ཡིན་གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་ལྟ་སྐྱེད་པོ་སྐྱེད་པོ་དང་བཟའ་བུ་དང་དེ་དག་ཀྱང་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་
མཐོང་གི་ཡོད། སྐྱེད་པོ་སྐྱེད་པོ་ཞིག་ཤར་བ་སྐྱེད་པོ་ཡོད། འདོད་པའི་ལྟ་དང་གཟུགས་
ཁམས་ལྟས་མཐུན་ལ་ཡོང་ན་སྐྱེད་པོ་གཟུགས་ཁམས་ཡོང་ན་མ་གཏོགས། ཡོང་མི་ཐུབ་
པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཉོང་ཀོང་ལུང་པ་ཏ་ཅང་སྐྱེད་པོ་མ་རེད་ལ་ལྟས་ལྟས་སྐབས་སྐྱུག་
མོ་པོ་མཐོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་སྐྱེད་པོ་འདུག་ཟེར་ན་ལྟས་མཐོང་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་
མིན་བརྗོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ང་ཚོའི་མཐོང་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་མ་རེད་ཅེས་ཁྱེད་པོ་
སྐྱེད་པོ་ཐུབ་པ་ཡིན།

དཔེར་ན། ཉོང་ཀོང་པ་དང་ཐེ་མཐོན་པ་ཚོས་གཙང་མ་བཟོས་པའི་ཁ་ལག་
དེ་ལྟ་ལ་ཐུལ་བ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཁམས་དང་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་ཐུལ་ན་རྒྱུ་དོང་
ནས་འབྱུང་ཡོང་བ་དང་གཅིག་པ་སྐྱེད་པོ་རེད། གཙང་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཏ་ཅང་
ཁག་པོ་ཡིན། ཇི་འདྲ་བྱས་ནས་གཙང་མ་འཛིག་དགོས། ང་ཚོ་ལ་གཙང་མ་ཡིན་

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཙང་མ་རེད་ཟེར་ན། བྱི་དང་པག་པའི་ཁ་ལག་ཡང་གཙང་
མ་འཛོག་དགོས་གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་དག་གིས་ཞིམ་མདོག་ཁ་པོ་དང་གཙང་མདོག་
ཁ་པོ་ཟ་ཡི་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བྱི་དང་པག་གི་ལྟ་ཡང་གཙང་མ་དང་ཕྱོགས་
གཞན་ཞིག་ནས་ང་ཚོས་གཙང་སྤྱ་བྱས་པའི་ཁ་ལག་དེ་རང་བཙོག་པ་ཆགས་འགྲོ་
བས་དེའི་མཚམས་འབྲེད་མི་བྱུང་། རྫོགས་ལྷུང་པའི་དབང་གིས་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
མང་པོ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད།

ཉི་ཉོང་ལ་དང་པོ་འགྲོ་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་གནམ་ཐང་མཐོང་སྐབས་ཉ་ཅང་
ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་གནམ་ཐང་དེ་མ་གཏོགས་མཐོང་མེད་
པས་རེད། དེ་ནས་ཉོང་ཀོང་གི་གནམ་ཐང་དུ་འགྱོར་སྐབས་དེ་ལས་ཡག་པ་ཡོད་
པས་འདི་འདྲ་འཛམ་གླིང་ན་ཨེ་ཡོད་བསམ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གནམ་ཐང་ལ་སླེབ་
སྐབས་སྔོན་མ་དེ་འདི་ཡིན་ས་མ་རེད་ཟེར་སོང་། མང་ཆེ་བ་ནག་རིལ་རིལ་དང་
ཐལ་བ་འཚུབ་འཚུབ། གད་སྒྲིགས་ཇོ་བོ་ཇོ་བོ། མིའི་བྱོན་པ་ཡང་སྐྱོ་མདོག་ཁ་པོ་
ཡོད་པས་སྔོན་མ་ང་ཡོང་དུས་གྱི་གནམ་ཐང་དེ་འདི་ཡིན་མིན་དོགས་པ་སྐྱེས་
བྱུང་། དེ་ནི་ལྟོས་ས་ལྟོས་ཕྱོགས་སྒྲོ་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ལས་རྒྱ་གར་གནམ་ཐང་
ཉ་ཅང་ཇོར་པོ་དང་ཉ་ཅང་སྐྱོ་པོ་འདུག་ལབ་ན་མི་འགྲིག། དེ་ལྟོས་ས་ལྟོས་ཕྱོགས་
གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན། ཉི་ཉོང་གནམ་ཐང་ནས་ཉོང་ཀོང་གནམ་ཐང་ལ་ཡོང་
སྐབས་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་སྔོན་དགོས་ཀྱི་འདུག་པས་ཁོ་ཚོས་གནམ་ཐང་དེར་ལྷ་
སྒྲོར་ལ་འཁྲིད་བྱུང་། མི་དེ་ཚོ་གཙང་མ་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་འདུག་ འཛམ་གླིང་ནང་
མི་ཨང་དང་པོ་འདི་ཚོའི་གས་ཡིན་གྱི་རེད་བསམ་ཞིང་ཉ་ལས་བྱུང་།

དེ་ནས་ཐངས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡོང་སྐབས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་
ལས་ཉ་ལས་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ རོ་མཚར་སྐྱེ་རྒྱ་གང་ཡང་མི་འདུག་གཅིག་པ་

འབྲ་པོ་རེད། མཐོང་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། མཐོང་ཚུལ་དེ་ལ་བདེན་
 པར་བཟུང་ན་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་མང་པོ་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་པས་མཐོང་ཚུལ་ལ་བདེན་པར་
 འཛིན་རྒྱ་མེད། དེ་བདེན་འཛིན་ཟེར་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བདེན་འཛིན་བདེན་འཛིན་
 ཟེར་བ་དེ་འབྲ་ཞིག་ལ་འདོགས་པ་ཡིན། གཅིག་དེ་སྤྱག་ག་རེད་ཟེར་ནས་ཆོག་པ་ཟ་
 ཡི་ཡོད་ན་ཡང་གཞན་པ་དེས་ཡག་པོ་མཐོང་གི་ཡོད་པས་སྤྱག་ག་རེད་ཅེས་བཟོད་
 མི་ཐུབ། ཞིབ་འཇུག་གྱེད་སྐབས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་དེ་ལས་གཅིག་དེ་ཡག་ག་དང་
 དེ་ལས་འདི་ཉིག་ཅམ་སྤྱག་ག་ཟེར་བ་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་རྒྱ་
 ཡོད་ཀྱང་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པར་འདི་ཡག་པོ་རེད་འདི་སྤྱག་པོ་རེད་ཟེར་དཔྱེ་བ་
 བྱེ་ནས་འཛིན་རྒྱ་མེད། དེ་འབྲའི་སྒོ་ནས་བསམ་སྒོ་མང་པོ་བཏང་ནས་སྒོ་སྤྱངས་ན་
 གང་མཐོང་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་སྤྱང་འབའ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ཞིག་ཡིད་ལ་སྤྱང་
 བ་འཆར་རྒྱ་ཡོད། དེ་འབྲ་མཐོང་བས་གང་མཐོང་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བཟུང་བའི་
 མོ་དེ་ཤུགས་རྒྱུད་དུ་དང་འགོག་ཐུབ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ།
 འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་། གཉི་ཐུག་སོགས་ཆང་མ་རིམ་གྱིས་ཤུགས་རྒྱུད་དུ་
 དང་འགོག་ཐུབ་པ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་དུང་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱིས་ངང་ནས་
 འཛིན་པ་ཅམ་ལས་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མི་འདུག་སྟམ་པའི་སྒོ་བརྟན་
 པོ་ཞིག་དང་ལྟ་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྱེབས་ན་དབྱེད་མའི་ལྟ་བ་ཟེར། དེའི་ཆོད་ཀྱིས་ཉེ་
 རིང་ཆགས་སྤང་ལ་གཉེན་པོ་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་འགོ་བ་དང་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་གི་རྩ་བ་
 འགོག་ཐུབ་རྒྱུའི་རུས་པ་རྗེ་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 སྐྱབ་པ་ལ་ལྟ་བ་གང་འབྲ་ཞིག་དགོས་ཟེར་ན། ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱིས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་

པར་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ཡང་དག་པ་དང་བརྟན་པོ་ཞིག་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་འདྲེན་སྤྱབ་
པ་དགོས། ལྷ་བ་དེའི་རང་ནས་ཐར་པ་སྤྱབ་སྤྱབ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གོ་འཕང་
ཡང་སྤྱབ་སྤྱབ། དེ་འདྲའི་ལྷ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་
པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་བསྤྱབས་པ་དང་། ལམ་དངོས་གནས་དེ་བསྤྱབས་
སྤྱབ་པ་མ་ཟད། རང་པའི་ལྷ་བ་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེར་སྤྱེས་པ་རེད། སྤྱི་མ་ལྷ་བྱུར་ལྷ་
བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་ལྷོས་བྱུབ་ངང་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་ལས་
རང་ངོས་ནས་མེད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ཚད་ལེགས་པོ་ལོན་ན་ནང་
པའི་ལྷ་བ་ཚད་ལོན་པ་ཆགས་པ་ཡིན། ལྷ་བ་དེ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དེ་ཡང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆོ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་མ་རིག་འབྱུང་སྤྱང་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་འཛིན་ནས་དེ་རང་ལ་མགོ་
འཁོར་ནས་ཡོད་པ་གཅིག་མཐོང་གི་ཡོད། མ་རིག་འབྱུང་སྤྱང་དེ་བརྟན་པ་འབང་
ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེར་བདེན་པར་བཟུང་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་དྲག་གསུམ་
བྱང་གི་ཡོད་པ་དང་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམ་པ་སྤྱ་ཆོགས་
བསགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྤྱུ་མཐའ་མེད་པ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་
ཡང་འབྱུང་སྤྱང་དབང་གིས་སྤྱོད་གི་ཡོད། ཡང་དག་པ་གསལ་པོ་ཡག་པོ་ཆགས་
སྤྱབས་སྤྱིང་རྗེ་དེའི་དབང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མ་ལྷ་བྱུར་ལྷ་བའི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་
ངེས་ཤེས་འདྲེན་གྱི་ཡོད། ལྷ་བ་དེས་སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་བྱངས།
དེ་ལྟར་བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རི་སྤྱོད་གཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རེད། སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་བྱངས། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དེས་དངོས་སྤྱོད་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་
སྤྱབ་བསམ་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཟེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྩེབ་སྤྱི་མ་ལྷ་བྱུ

དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནས་མཁའ་ལྟ་བུ། ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་སྟོང་པ་
 སྟོང་རྒྱང་མེད་འགག་ནས་མཁའ་ལྟ་བུར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་ཟེར་བ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྐབ་པའི་ཤེས་རབ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། བྱང་
 ལུབ་སེམས་ལ་ཐབས་ཟེར། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྱང་ལུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་
 མ་བྲལ་བ་པན་ཚུན་གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་བྱ་བ་གང་སྐབ་ཀྱང་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྐབ་པའི་ཆོགས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་
 འདྲའི་ལྟ་བ་དེ་ང་ཆོས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱུང་ཀྱི་མེད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་ནས་དེ་
 དང་མཐུན་པར་སྟོན་སྟོང་དགོས། དུལ་རགས་པ་པ་རི་རྩུར་རི་ལྟ་བུ། པ་རི་རྩུར་རི་
 ཞེས་པ་སྟོས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མེད་པ་ཤར་རི་
 དང་རྒྱབ་རི་ལྟ་བུ། བདག་དང་གཞན། བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐལ། ཡིད་དྲ་འོང་བ་དང་
 ཡིད་དྲ་མི་འོང་བ། བྱང་བ་དང་ཆ་བ་བཅས་དེ་འདྲར་པན་ཚུན་སྟོས་བྱུང་འགྲོ་ཚུལ་
 སྐྱངས་ན་དེ་ཅི་མ་དགའ་བ་མེད། སྟོང་སྐྱ་བ་ཡིན།

ད་ལན་ཡང་བསྐྱར་སྤྱད་ཉིད་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅམ་ཤོད་རྟགས་ཟེར་བས་གང་
འཆམ་བཤད་པ་ཡིན། ལྷན་རིང་པོ་བཤད་ན་དུ་དགོས་པ་ལས་ཡག་པོ་མི་ཡོང་།
ཁ་ཅད་སློ་སྤྱད་མཆོད་ཆ་འཁོར་ལོའི་མཐར་ཉིག་ཅམ་བཤད་པ་དང་འདྲིར་ཡང་ཉིག་
ཅམ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་དག་ལ་བསམ་སློལ་ཡང་ཡང་བཏང་ན་གཞི་ནས་སློལ་འཆར་
སྤྱི་ཞིག་ཡོད། རང་བཞིན་མེད་པ་ཟེར་བ་དེར་གོ་སྤྱི་ཞིག་འདུག་དངོས་གནས་འདུག་
སྟམ་པ་ཡོང་བ་དང་། རང་དོས་ནས་མེད་ཟེར་བ་དེར་གནད་འགག་གཅིག་འདུག་
ཉིན་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེར་འདྲི་སྤྱི་ཞིག་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་ཡོང་། གོ་བ་རགས་
པ་ཅམ་ཆགས་ཀྱང་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་གསུངས་པ་ཡིན། བཞི་བསྐྱུ་པ་ལས།
བསོད་ནམས་རྒྱུད་དུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཐེ་ཆོམ་

ཟ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས། །སྲིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ང་
ཆོ་བསོད་ནམས་དཔལ་པ་ལྷ་བའི་སྒྲོར། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོར། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་
བའི་སྒྲོར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་བ་ཡང་ཁག་པོ་ཡོད། ལེགས་པོ་ཞིག་སྒྲེ་ཐུབ་པ་ཡིན་
ན་ཡང་དེའི་ཆོད་གྱིས་སྲིད་པའི་ཅ་བ་སྤྲོད་རྒྱུར་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཐེ་
ཆོམ་ཡང་དག་པ་དང་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཡང་དག་ཅམ་སྒྲེས་ན་སྲིད་པ་རྩལ་
པོ་བཟོ་རྒྱའི་རྩལ་པ་ཡོད་པས་རྟོགས་ན་སྒྲོས་ཅི། སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་དང་པན་ཚུན་སྒྲོས་
བྲུབ་ཀྱི་རང་ནས་སྤྲོད་དགོས། དེ་འབྲེལ་སྐབས་སྒྲོ་སྤྲོད་ཡང་ཡར་རྒྱས་འགོ་
བ་དང་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དྲུག་གསུམ། རང་
གཅེས་འཛིན། ང་རྒྱལ། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་བ་ལ་སྤངས་ན་ང་རྒྱལ་འཛོམས་པ་ལ་
པན་ཐོགས་སྒྲུབ་ཆེན་ཡོད། ང་རྒྱལ་རང་ལྷགས་གྱིས་ཚུང་དུ་འགྲོ། གློ་སྤྲོད་དོན་
བདུན་མ་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་མ་ཐུབ་ཀྱང་གློ་སྤྲོད་ཆོགས་བརྒྱད་མ་རང་ལ་བཏེན་
ནས་ཡང་ཡང་སྤྲོད་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་དེས་པར་དུ་པན་ཐོགས་ཡོང་བ་ཡིན། སྒྲ་
འཇུག་བྲས་པ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཉན་པ་ཡིན་ན་གོ་བ་ཡང་ཡག་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད།
ཡང་ཡང་ཉན་ན་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱར་འཁྲིད་སྐབས་དངོས་གནས་རེད་སྒྲུམ་ཞིང་
སྒྲོ་བ་སྒྲེ་ཐུབ། གློ་སྤྲོད་དེ་འབྲེལ་ཉམས་ལེན་སྒྲོར་ལ་ཞིབ་ཆགས་པོ་དང་རྒྱས་པོ་
གསུང་མཁན་ང་ཆོ་བོད་པའི་ནང་ལ་དགོན་དུ་འགྲོ་ཡི་འདུག ཡར་རྒྱས་བ་རིན་པོ་ཆེ་
གང་ཉིད་ལ་གསུང་རྒྱའི་དུས་ཆོད་མང་པོ་མེད་པས་ཁ་ཐུག་གསུང་བ་མ་གཏོགས།
མོ་རྒྱས་དང་དཔེ་བཅས་གསུང་རྒྱའི་དུས་ཆོད་མེད། ཡསྐབས་རྗེ་རྣམ་པས་རྒྱས་
ལིང་རྒྱས་པ་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་རྫོགས་པས་དེང་སང་དེ་འབྲེལ་གསུང་
མཁན་དགོན་པོ་འདུག སྒྲ་འཇུག་བྲས་པ་དེ་ཡང་ཡང་ཉན་ན་ཡར་རྒྱས་འགོ་བ་
ཡིན། དེའི་ཐོག་རྩལ་པ་གང་ལ་གང་འཚམས་ལོངས་ན་གཞན་ལ་གསུང་གི་ཡིན་

ན་ཡང་དུས་ཚོད་མང་པོ་མི་འགོར་བ་ཡིན། ཉིན་གཅིག་ལ་གསུངས་ཐུབ། ཆོས་
ཐུན་གཅིག་གཉིས་ཅུ་ལ་ཆ་ཆང་གསུངས་ཐུབ་པས་གཞན་ལ་པན་ཐོགས་ཆེན་
པོ་ཡོད། ཆོག་ཉུང་ཉུང་དང་དོན་ཟབ་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་ལྟོད་པ་མང་པོ་བསྐྱུས་ཡོད་
པས་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་རེད་པས་མ་གྱི་ཡོད།

དེ་བ་དེས་ལན།

དེ་བ། ཤེས་བྱ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་བསམ།

བཀའ་ལན། དེ་འདྲ་རང་མི་དགོས། སྤྱི་སོ་སོར་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་
པའི་རིགས་གཅིག་དང་། འགའ་ཞིག་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ལྟོས་ནས། འགའ་ཞིག་སང་ཉིན་
ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛོག་དགོས་པ། ལྟོས་ས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེ། དེ་རྣམས་ང་
ཆོ་འཇམ་བུ་སྤྱིང་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན།
རི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རང་གིས་མཐོང་མི་གཞན་སྤྱི་ཡུལ་མ་མཐོང་ན་ལུང་བ་
འདིར་རི་ཆེན་པོ་འདུག་ལའ་མི་སྤྱད། འཇམ་བུ་དང་གི་བལྟ་བུ་སྤྱི་མཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་
སྤྱི་མོང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས། བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སོགས་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་
མི་བདེ་བ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་མི་
སྤྱད། བདེ་བ་ཞིག་མཉམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དུས་ཆགས་ན། སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེ་
བ་ཞིག་ཡོད་ཐག་ཆོད་ཡིན་དེ་གཞན་གྱིས་མ་སྤྱོད་ན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། སོ་སོ་ལ་ག་
དུས་ཡིན་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་མི་འདོད་པ་བབས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སོ་སོ་ལ་ཡོད་
པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་སོ་སོ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱུག་
བསྐྱེད་དེ་མ་བྱུང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་བརྟོག་མི་སྤྱད། རྒྱ་ཆེ་ཙམ་བརྟོག་ན་དཔྱལ་བའི་
ལྷགས་སྟེག་གི་ས་གཞི་ལ་མཚོན་ན་དེ་ལ་སྤྱི་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་བ་སྤྱི་
མོང་དུ་ཡོད་པ་ཆང་མ་ལ་སྤྱང་བྱུང་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་
ལ་ཡོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛོག་དགོས།

བལྟ་བུ་སྤྱི་མོང་བ་དང་སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་མཉམ་བུ་སྤྱི་མོང་བ་

བ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཅས་གཉིས་རེ་འཛོག་རྒྱུ་ཡོད། ལྷགས་སྟེགས་གཞི་
མེ་འབར་ནས་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་སྤྲོན་པ་ཆང་མར་ཡོད། ཆང་མས་མཐོང་
གི་ཡོད། དེ་རྣམས་ཆ་དཔྱལ་ལ་སྤྲོས་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡོད། བཟླ་བ་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན། དེའི་ནང་སྤྲོས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་
ཀྱང་ཡང་སོ་སོ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་དང་ཆ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་ཡོང་བ་དེ་
ཟླ་བ་སྤྱན་མོང་མིན་པ་དང་སྤྱང་བྱ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ལས་མ་
སྤྲོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཐོང་མི་རུས། དཔྱལ་བའི་ལྷགས་སྟེགས་མི་མཐོང་། དཔྱལ་
བའི་ལས་མཁན་ཆོ་ཡང་མི་མཐོང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ཡང་མེད། དེ་ནི་ལས་
མ་བསགས་པའམ་ལས་ཀྱི་རུས་པ་མ་སྤྲོན་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མར་
གཟིགས་སྐབས་སེམས་ཅན་གང་དུ་སྤྲོས་པའི་སེམས་ཅན་དེའི་ངོས་ནས་ལྷགས་
སྟེགས་གཞི་སྤྲོན་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད། དཔྱལ་བ་པ་དེའི་ངོ་ལ་བྱུང་བ་ཀྱན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
གཟིགས་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་རང་གིས་ངོས་ནས་མཐོང་རྒྱ་མེད། དཔྱལ་བའི་
གནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་མཆུངས་ཡིན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡི་དྭགས་
ཁོ་རང་ཆོའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བཟླ་བ་སྤྱན་མོང་
བ་དང་སྤྱང་བྱ་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན། ཡི་དྭགས་སོ་སོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་
རུས་པ་སྤྲོན་ཡོད་པ་སོ་སོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱང་བྱ་དང་སྤྱན་མོང་མིན་
པའི་བཟླ་བ་ཡིན། ཡང་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་ལ་སོ་
སོར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ། ཁའི་ནང་ཕྱིན་ན་ཡང་ན་ཆས་མེ་
འབར་བ་ཞིག་སྤྲོས་ནས་སྤྱོད་མི་བྱུང་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་ཡི་དྭགས་དེ་
འདྲ་ཡང་ཡོད། སྤྱན་པ་གཏོང་སྐབས་བཏང་བ་གང་ཞིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མ་བརྟུག་

པར་ཚུར་འཕྲོག་པ་དང་པར་སྤྲད་ཆར་ཡང་སེམས་ནང་སེར་སྣ་སྤྲེས་པས་དེའི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་སོ་སོར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་
ཅ་བ་ནས་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཐག་རིང་ནས་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་ལ་མདུན་ལ་བྱིན་པས་རྒྱ་མེད་པ་བྱེ་མ་ཅམ་ལས་རྒྱ་མི་
མཐོང་བ་དེ་འདྲའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་ཡོད། ཐག་རིང་ནས་ལྷ་སྐབས་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཡོད་པ་མཐོང་བས་དགའ་པོ་ཆགས་མདུན་ལ་སྤྲེབས་སྐབས་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར་
བ་དང་། ཐག་རིང་དུ་འགོ་བ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་ན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་
རང་གི་ལས་དབང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པས་མདུན་ལ་འགོ་དུས་
མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ནང་པའི་ཆོས་གཞུང་ནང་མཆན་ཉིད་པ་ཆོས་ཅོད་པ་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་
པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་པོར་པ་གང་སྤྲུགས་ཡོད་ན་དེ་ལྷས་བདུད་ཅི་མཐོང་། མིས་ལྷ་
སྐབས་རྒྱ་རང་ག་བ་མཐོང་། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལྷ་སྐབས་སྤྲུག་ཁག་མཐོང་གི་རེད།
ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་སྐབས་སྤྲུག་ཁག་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། མིས་ལོངས་
སྤྱོད་སྐབས་རྒྱ་རང་ཡིན་པ་ལས་བདུད་ཅི་དང་སྤྲུག་ཁག་ཀྱང་མ་ཡིན། ལྷའི་ཁ་
ལ་སྤྲེབས་སྐབས་བདུད་ཅི་རང་མ་གཏོགས་སྤྲུག་ཁག་མ་རེད་ལ་རྒྱ་རང་ག་བ་
ཡང་མ་རེད། དེས་ན་ཅི་ཡིན་ནམ་མཐོང་བ་དེ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡི་
དྲགས་ཀྱིས་སྤྲུག་ཁག་མཐོང་པའི་སློ་དེ་ཆད་མ་རེད་དམ་མ་རེད། གསུམ་ག་ཆད་
མ་ཡིན་ཟེར་ན་རྒྱ་པོར་པ་གང་མ་གཏོགས་མེད་པས་དེ་ལ་མཐོང་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་ཡོང་བས་རྒྱ་པོར་པ་གང་པོ་དེའི་སྤྲེན་ན་སྤྲུག་ཁག་པོར་པ་གང་དང་བདུད་
ཅི་པོར་པ་གང་བཅས་གསུམ་ཀ་དེའི་ནང་ཡོད་དམ་མེད། འདི་འདྲ་པའི་བྲི་བ་མང་
པོར་ཅོད་པ་མང་པོ་ཅོད་རྒྱ་ཡོད། འཛམ་གླིང་ན་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་སྐབས་འཛམ་

བྱ་སྒྲིང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱན་མོང་བའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཆགས་ཡོད། དེ་འཛམ་བུ་
སྒྲིང་གི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་མི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆུ་ཡང་རེད།
འཐུང་བའི་སྐབས་ཆུ་ཡིན་པ་ལ་ཚོད་བ་མེད་ཀྱང་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྲག་ཁྱག་མཐོང་
ལ་ལོངས་སྤྱད་སྐབས་སྒྲག་ཁྱག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཚོད་བར་བྱེད། དུས་ནས་
བྱུང་བ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ལ་ཡུན་རིང་པོ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀྱི་རྩས་
བ་ཕྱགས་ཆེན་དུ་གྱུར། དེར་བརྟེན་སྒྲག་ཁྱག་གི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བྱུང་བ། ཅ་བའི་ཆུ་
ཡིན་པ་ལ་སྒྲག་ཁྱག་གི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྩས་བ་ཞིག་སྤྱིན་གྱི་ཡོད།
ཁོ་རང་གི་སྤང་ངོ་ལ་སྒྲག་ཁྱག་གི་རྩས་བ་དང་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་ལོངས་སྤྱད་དུས་
སྒྲག་ཁྱག་དངོས་གནས་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་སྤང་གི་སྒྲག་ཁྱག་
ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་བརྗོད་དགོས།

ལྷ་མི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་དེའི་རྩས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདུད་ཅི་
རང་ལ་འགྱུར་བྱུང་ལ་ལོངས་སྤྱད་དུས་ཀྱང་བདུད་ཅི་རང་ཡིན། བདུད་ཅི་ཡི་བྱ་བ་
ཆ་ཆང་བྱེད་ཐུབ། བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་དེ་ཆུ་ཞིང་གཤེར་བ་དེ་རེད། ཆུ་ཞིང་
གཤེར་བ་མོར་བ་གང་དེ་འགྲོ་བ་ཆ་ཆང་གིས་མཐོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་
ཆུ་ཞིང་གཤེར་བ་ཡིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་མི་ཡིས་དེ་ལ་ཆུ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་པས་ཆུ་དེ་ལོངས་སྤྱད། ལྷས་བདུད་ཅིའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ནས་བདུད་ཅི་
མཐོང་བས་བདུད་ཅི་ཡི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ་བདུད་ཅིའི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་བདུད་
ཅིར་ལོངས་སྤྱད་ཐུབ། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྲག་ཁྱག་མཐོང་དུས་སྒྲག་ཁྱག་གི་ཐ་སྙད་
འདོགས་ལ་ལོངས་སྤྱད་སྐབས་ཀྱང་སྒྲག་ཁྱག་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་འབྲེ་ཡིན།
ཕྱགས་ཀྱི་འབྲེ་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་བ། ཕྱགས་ཀྱི་ལས་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་རྩས་
བ་སྤྱིན་པས་དངོས་ཡོད་གནས་ཆུ་ལ་ཡོད་པ་བཟོ་བྱུང་བ་ཡིན། རྟོ་མཁྱེན་གས་

པོར་བསམས་ཀྱང་སྒྲགས་དང་རྩས་ལ་བརྟེན་ནས་པག་རྩི་བ་བཞིན་དུ་རྩི་སྒྲུབ་པ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་རྩི་ཟེར་སྐྱབས་མཁེགས་པོ་ཡིན་པ་བསམ་ནས་རྩི་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ། མཁེགས་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བསམ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
ཡོད་པ་མིན། རྩས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཞིག་ཆགས་པས་པག་བཞིན་དུ་རྩི་སྒྲུབ་པ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། ལྷགས་མེད་མར་འབར་བ་དེ་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ཞིང་ལག་པར་ཕྱ་
བཏར་ཆེ་ལག་པ་འཆིག་མ་སྒྲུབ་པ་བཟོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་རྩི་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁ་སྒྲགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡིན། ལྷ་མ་སྐྱད་
གྲགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་གི་སྤྱི་ར་དཀར་པོ་དང་རིང་པོ་ཡང་ཡོད། རྩི་
རྩི་རྒྱུ་རྩས་ཨ་ར་དེར་བྱུག་ཡོད་པ་རེད། ཨ་ར་དེར་ལག་པ་འཆང་ནས་རྩི་སྐྱབས་
རྩི་པག་རྩི་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པས་སྐྱད་གྲགས་ཆེན་པོར་
གྱུར་ཡོད། དེའི་སྐྱབས་སུ་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་ཀྱ་རེ་ལ་སྒྲགས་གནང་
མཁན་ཀྱི་དགེ་བཤེས་བྲག་སྒོ་རབ་འབྲམས་ཁྱེ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གི་ཡ་སྐྱབས་
མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་བསྟན་བཤེས་མང་པོ་ཁྱེ་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཉིན་ཞིག་
ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་མ་སྐྱད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་ཁོང་གིས་
རྩི་པག་ནང་བཞིན་རྩི་ཡི་ཡོད་རེད། ཏ་ཅང་ཡ་མཚན་ཆེན་པོ་མ་རེད་དམ་ཞེས་
ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སྒྲགས་ཏ་ཅང་དགྲེས་ཚུལ་བསྟན་པ་རེད། བྲག་སྒོ་
རབ་འབྲམས་པས་དེ་ལས་སྤྱོད་པོ་རེད། ཁོང་གཞན་འཕྲོ་ཁྱེས་གནང་དང་ངས་ཀྱང་
བརྩི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་ཁྱེས། ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། ད་གཡུགས་ཞོག་ཁྱེད་
ཀྱིས་ཡོང་གི་མ་རེད་གསུངས། ཁོང་གཞན་བྱོངས་དང་ལས་སྤྱོད་པོ་རེད་ནན་གྱིས་
ཁྱེས། དེ་ནས་གཞན་བྱོངས་པ་རེད། ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་མ་སྤྱོད་
ར་ཅན། བྲག་སྒོ་རབ་འབྲམས་བཅས་ལྟན་དུ་འཛོམས། ལྷ་མ་སྤྱོད་ར་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་

ར་ལ་ཕྱག་གིས་ལན་ལག་ལ་འཆང་ནས་རྩོལ་བ་བཞིན་བརྩིས་ནས་སྟོག་ཅིའི་སྟེང་
དུ་བཞག། བྲག་སྒོ་རབ་འབྲམས་པས་གཟིགས། དེ་ནས་བྲག་སྒོ་རབ་འབྲམས་
པ་རྩོལ་རན་སྐབས། ཁོང་ཡར་བཞེངས་ནས་སྒྲ་མ་དེའི་སྒྲ་ར་ཅི་འདྲའི་ཡག་ག་ལ་
ཞེས་གསུང་བཞིན་ཕྱག་གིས་ཕུར་ཅམ་ཕུར་ཅམ་གནང་རྩིས་རྩོལ་མ་སེང་བརྩིས།
དེ་ནས་སྒྲ་མ་དེ་མར་ཕེབས་ཟིན་པ་དང་ཡ་སྐབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྲག་སྒོ་
རབ་འབྲམས་པས་དེ་ལས་སྒྲ་པོ་རེད་འདུག། སྐད་གྲགས་བྱེད་དགོས་མི་འདུག་
ངས་ཀྱང་རྩོལ་བ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཞུས་པས་ཡ་སྐབས་མགོན་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་གང་
གསུང་རྒྱ་བྱུང་མེད།

རྩིས་ཀྱི་རུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་རུས་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་པ་བཅས་བསྐྱབ་རྒྱ་ཡོད། དེའི་རུས་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ན་ཅི་འདོད་དུ་
བསྐྱར་ཐུབ། ཉ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་ཆུ་ནང་ལ་བསྐྱད། ཆུ་དེ་སྟོད་སའི་སྒྲ་རབ་འཆང་
བས་དེའི་ནང་མིག་གིས་བརྒྱུད་བར་ཆད་མེད་པ་མ་ཟད་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཆེན་པོ་དང་།
ཉ་ཅང་སྦྱིད་ཉམས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཆུ་ནང་ནས་སྐམ་སར་གཡུགས་ན་གང་
ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ། མིག་གིས་མི་མཐོང་། དེ་དག་ནི་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་མེན་ལས་ཀྱི་
རུས་པ་ཡིན།

རྒྱ་མཆོའི་ནང་འགོ་མཁན་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁུར་པོ་འབྲེར་བ་དང་མིག་ལ་
ཀྲོན་ཆས་དགོས་པ་དང་ཁ་འགོབས་དང་སྒྲན་དབྱགས་གཏོང་ས་ཡོད་པ་བཅས་
གང་ལྟར་མང་པོ་ཞིག་འབྲེར་ན་མ་གཏོགས་ཉ་རྩི་བཞིན་རྒྱ་མཆོའི་ནང་འཇུག་ཐུབ་
ཀྱི་མི་འདུག་ཉ་ལས་ང་ཆོ་རིག་པ་ལེགས་པ་དང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མཁས་པ་ཡོད་
ཟེར་ཡང་ཉ་འགོ་ས་དེར་ང་ཆོ་འགོ་དགའ། ཉས་ཅེད་མོ་ཅེ་ས་ལ་ང་ཆོས་ཅེ་མི་
ཐུབ། ལུས་རྩལ་སྦྱོང་མཁན་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཆོ་ཡང་ཉ་བཞིན་དུ་

ཅེད་མོ་ཞིག་ཅེས་དང་བཟོད་ན་ཅེ་མི་ཐུབ། སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་
དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན།

ངང་པ་དང་བྱ་རིགས་འགའ་ཤས་ཆུའི་ནང་འཛུལ་ཡང་ཆོན་པ་ཆགས་ཀྱི་
མི་འདུག ཆུ་ནང་ནས་མར་ཐོན་པ་དང་ལུས་པོ་དཀྱག་ཅམ་བྱས་ན་སྐྱུ་པོ་རེད་
འདུག བྱིས་བྱ་ཞིག་ཆུ་ནང་སྐྱགས་ན་ལམ་སེང་ཆོན་པ་ཆགས་པ་དང་དབྱགས་
ཆད་ནས་རྒྱན་རིང་པོ་ཆུའི་ནང་སྤོད་མི་ཐུབ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཤོག་པའི་སྤྱི་ནི་གཅིག་
མཆུངས་འདྲ། ཁ་དོག་ཏོག་ཅམ་མི་འདྲ་ཡང་གཞན་རྣམས་གཅིག་མཆུངས་སུ་
སྤང་། གཅིག་ཤོས་དེ་སྤྱི་ཆོན་པར་འགྱུར་བ་ཅི་ཡིན།

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཁོང་ཆོའི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་ཡོད་པས་གང་
དུ་ཐེབས་ཀྱང་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གང་དུ་བསྤྱོད་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐབས་སྤྱོད་པོ་དེ་འདྲ་མཐོང་དགོས་པ་དང་ཞེད་སྤང་
སྤྱོད་དགོས་པའི་གནས་ཅི་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད། དེར་བརྟེན་སྤྱན་མོང་བའི་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུབ་སྤངས་གཅིག་དང་། སོ་སའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་
སྤང་དབང་གིས་བྱུབ་སྤངས་གཅིག་དང་བཅས་བྱུབ་སྤངས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་
སོར་ཡོད་པ་རེད། ཡོད་དང་མེད་དེ་ཆད་མས་བྱུབ་དང་མ་བྱུབ་ཆ་ནས་ཡོད་མེད་
ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཆད་མས་འཛོག་ཆུལ་དེ་ལས་སྤང་གི་དབང་གིས་
ཆད་མས་འགྱུར་བ་འགོ་སྤངས་འདྲ་མི་འདྲ་འཛོག་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན། དུལ་དངོས་པོ་
དང་དུལ་ཅན་ཆད་མ་གཉིས་པན་ཆུན་ལྟོས་ནས་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་རང་དབང་
གིས་འཛོག་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད།

དྲི་བ། གལ་སྲིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་ངོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་དགོས་

ཀྱི་ཡོད་ན། ཅི་སྟེ། སོ་སོའི་ཤེས་པའི་ངོས་ནས་རྟེན་པ་དང་མ་རྟེན་པ་ཡོད་པས་
སྐབས་དེར་འདི་ཤེས་པས་བཅའ་ནས་མི་འདུག་ཟེར་དགོས་པ་ལས་ཆོས་དེ་མི་
འདུག་ཟེར་མི་དགོས་པ་རེད་དམ།

བཀའ་ལན། ཁག་ཅིག་དེ་ལྟར་ཡིན། ཁག་ཅིག་སོ་སོས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་མི་འདུག་བཟོན་མི་སྟབ། ངས་མ་མཐོང་བ་ལས་སྤྱིར་མེད་པ་ངས་བཟོན་
སྟབ་ཀྱི་མེད་ཟེར་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད། མེད་བཟོན་རྒྱ་གཅིག་ནི་ལྷོག་ཅེ་འདིའི་སྟེང་
ན་གསེར་གྱི་རྩ་ཆོད་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པ་ཐག་ཆོད། ང་རང་གིས་ཀྱང་མེད་ཅེས་
བཟོན་སྟབ། འདིའི་སྟེང་ན་རྩ་ཆོད་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་འདུག་ཅེས་བཟོན་སྟབ། དེ་རི་
ལྟར་བཟོན་སྟབ་ཅེ་ན། སྤྱིར་མིག་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྩ་ཆོད་ཆེན་པོ་ཡོད་
ན་ངས་ངེས་པར་མཐོང་སྟབ་ཀྱི་ཡོད། རྩ་ཆོད་ཡོད་ན་ངས་མཐོང་སྟབ་ལ་ལག་པས་
ཀྱང་འཇུ་སྟབ། ཡོད་ན་ངས་མཐོང་སྟབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དེ་མེད་ན་མི་འདུག་ཅེས་
ཐག་གཅོད་སྟབ། དེ་སོ་སོས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བཟོན་སྟབ། འདིའི་ནང་
ཡོད་ན་ང་རང་ཆོས་མཐོང་སྟབ་རྒྱའི་ཆོས་ཤིག་འདིའི་ནང་མེད་ན་མི་འདུག་ཅེས་ང་
ཆོས་བཟོན་སྟབ། ཡང་འདིའི་ནང་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་མི་སྟབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་
པ་ཡོད་ན་ཡང་ང་རང་ཆོས་ཡོད་པ་མཐོང་མི་སྟབ། མེད་ན་ཡང་མེད་པར་མཐོང་
མ་སྟབ་པས་འདིའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་པ་ཡོད་པ་བཟོན་མི་སྟབ་ལ་མེད་ཀྱང་
བཟོན་མི་སྟབ། ཡོད་ན་སོ་སོས་དངོས་སུ་མཐོང་སྟབ་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་
སོ་སོས་མ་མཐོང་ན་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ཐག་བཅད་ནས་བཟོན་སྟབ། ང་ཆོས་མཐོང་
རྒྱ་མེད་པའི་ཅ་དངོས་ཤིག་ཡིན་ན་ང་ཆོས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མེད་ཅེས་
བཟོན་ན་འགྲིག་གི་མེད། ཁང་པ་འདིའི་ནང་གདོན་འདྲེ་མི་འདུག་ཅེས་བཟོན་མི་སྟབ།
དེ་མེད་ན་མེད་པ་ཡང་མཐོང་མི་སྟབ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཡང་མཐོང་མི་སྟབ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་

བྱ་ཞིག་ཡོད་ན་ཁོ་ལ་སྐྱ་སྐྱ་དམག་མི་སོགས་མི་མང་པོ་དང་ལྷན་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་
པས་ལམ་སངས་མཐོང་བྱུང་། སོ་སོས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མེད་ཅེས་བརྗོད་
ཐུབ་ཡག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད།

དྲི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བ་ཡང་ཤེས་བ་
དེས་མ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བ་དེས་མ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པར་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆ་
ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་འཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ།

བཀའ་ལན། ཁ་རྩང་བརྗོད་པ་བཞིན་ཐ་སྙད་འཆོལ་ཚུལ་དང་དོན་དམ་དུ་
འཆོལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་འཆོལ་ཚུལ་གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་
ཡིན། དཔེར་ན། ཁང་པ་འདྲིའི་ནང་རྒྱུ་མ་འདུག་མི་འདུག་འཆོལ་ཚུལ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་
འཆོལ་ཚུལ་ཡིན། རྒྱུ་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་སའི་དོན་དེ་ཡིད་ལ་བབས་དེ་
གཞི་གཞན་ཞིག་ལ་འཆོལ་སྐབས་ཐ་སྙད་དུ་འཆོལ་བ་ཡིན། མ་རྟོག་ན་མེད་བརྗོད་
ཅེས་གྲུབ་པ་དང་རྟོག་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་འཆོལ་ཚུལ་ཐོག་
འགོ་བ་རེད། རྒྱུ་མ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་ས་དེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་བཏགས་པ་
རེད། ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེའི་སྟངས་ནས་བཅའ་ནས་མ་རྟོག་ན་རྒྱུ་མ་མེད་ཅེས་བརྗོད་
རྒྱུ་མེད། རྒྱུ་མ་འདོགས་སའི་ཕྱང་པོ་དེ་ཉིད་བཅའ་ནས་མ་རྟོག་ན་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་དོན་ལ་མི་འདུག་དཔེར་ན། ཆཀ་ལགས་
བཅའ་བ་ཡིན་ན་བཞུགས་ཁྲིའི་སྒྲིང་ན་འདུག་ཅེས་ངོས་གཟུང་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད།
ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ང་ཁྲི་ཐོག་ལ་མེད་ན་མི་འདུག་འདྲི་ན་མི་འདུག་བརྗོད་ཐུབ། ཁྲི་ཐོག་
ལ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་ཁྲི་ཐོག་ན་མི་འདུག་ དེ་བས་ན་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་
བཞུགས་ཁྲིའི་སྟངས་ན་ཡོད་མཁན་དེ་ཆཀ་ཡིན་ན་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟངས་ན་ཡོད་པ་
ཐག་བཅད་ནས་འཛོག་ཐུབ་ཀྱང་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟངས་ན་ཡོད་མཁན་དེ་ཆཀ་ཡིན་

པའི་གནད་གཅིག་རྟེན་སོང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུག་པ་ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུག་པ་གསལ་པོ་དང་རི་བཞིན་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་བྱུག་གསུངས་
ཡོད། དཔེར་ན། མི་མཁྲིས་པ་ནད་པ་ཞིག་གིས་ག་རེ་མཐོང་ཡང་ཐམས་ཅད་སེར་
པོ་མཐོང་གི་ཡོད་པས་ཁྱོད་འཁྲུལ་པ་རེད་སེར་པོ་མ་རེད་དེ་དཀར་པོ་དང་འདི་
དམར་པོ་རེད། འདི་སྔོན་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་དེར་ངོ་སྤྱོད་རི་བཞིན་བྱེད་མི་བྱུག།
མཁྲིས་པའི་ནད་དྲག་བསྐྱེད་ནམ་བུར་བ་ན་སྔོན་མ་ང་འཁྲུལ་འདུག་འདི་ཆོ་སེར་པོ་
མཐོང་བུར་དེ་རེད་མི་འདུག་ཅེས་མཁྲིས་པའི་ནད་ཤུགས་ཚུང་དུ་འགོ་སྐབས་གཞི་
ནས་སོ་སའི་བསམ་སྒོ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། མཁྲིས་པའི་ནད་ཤུགས་
ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས་སོ་སོས་ཤེས་ཀྱི་མེད། འགེལ་བརྗོད་བྱས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་བྱས་
ན་མ་གཏོགས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་བྲན་མི་བྱུག། བདེན་འཛིན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུག་པ་འཛིན་པ། རོན་དམ་པར་བྱུག་པ་འཛིན་ཚུལ་འཁྲུལ་པ་དེ་འབྲངས་པར་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ལྟར་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས་སྒོ་སྤྱངས་ན་གང་འཆོམས་ནས་འདི་
ཡིན་ས་རེད། འདི་ཡིན་པ་རེད་བསམ་པ་དང་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

རྩི་བ། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་ཡང་བསྐྱར་མངལ་དུ་འཇུག་དགོས་
བསམ། གལ་སྲིད་མངལ་དུ་ཞུགས་ན་དེའི་ལུས་དེ་ལྟག་བཅས་པའི་ལུས་དང་
ཁྱད་པར་གང་ཡོད། ད་དུང་ལྷ་མཐུད་བྱི་རོལ་གཟུགས་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་
དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། དེ་འབྲངས་པ་དགོས། དེ་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བྱུ་ཞིག་གནས་
སྐབས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་སྒྲངས་པ་མ་གཏོགས་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་སྒྲངས་པ་མིན། སེམས་ཅན་གྱི་རོན་སྐྱབ་དགོས་པ་དེའི་རོན་དུ་མ་ཡི་
མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་ང་ཚོའི་ཕུང་པོ་རྒྱས་པ་དེ་འབྲངས་པ་ཡོད། ཟག་བཅས་

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུས་ཆགས་ཀྱི་མེད། ལན་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲུངས་པའི་ལུས་
མིན། དེར་བརྟེན་རང་དབང་མེད་པའི་ནད་ན་ཆ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རིགས་ཡོང་
གི་མེད། དགོས་པའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་སྤྱན་མོང་བ་བཞིན་ན་ཁྱུ་དང་ཆས་
ཚུལ་སོགས་གདུལ་བྱ་དང་འཆོས་པར་གནང་བ་ཡིན། དགོས་པ་མེད་ཆེ་ལུས་དེ་
པར་འཛིག་འདོད་ན་ལས་སྒྲ་པོར་འཛིག་ཐུབ། དགོས་པ་ཡོད་ན་ལུས་རིང་པོ་གནས་
ཆོག་ དེ་ལ་དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཡིན། དེ་ལ་གཤིན་རྗེས་བྱས་གཏོགས་བྱེད་མི་ཐུབ།
ནི་བ། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིང་རྗེ་རི་ལྟར་སྤྱོད།

བཀའ་ལན། དེ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་སྒྲོམ་དགོས། བདག་གཞན་
པན་ཚུན་སྒྲོམ་བྱུང་བྱ་སྒྲོམ་དགོས། དེ་རིང་ཆོས་སྤྱན་དང་པོར་བརྟེན་པ་ནམས་
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་བསྒྲོམ་པའི་ཐབས་ཡིན། རང་གཅེས་འཛིན་ལས་སྤྱུག་
བསྐྱེད་མ་གཏོགས་བདེ་བ་ཡོང་གི་མེད་པ་ར་སྤྱོད་མང་པོ་བྱས་ཆར། བདེ་བ་
དང་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་
པས་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། རང་གཅེས་འཛིན་དེ་ཉེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པ་
ངོ་འཚོད་ཀྱི་ཡོད། རང་གཅེས་འཛིན་ཉེས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནས་
འགོག་དགོས། དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་འགོག་དགོས། གཞན་གཅེས་
འཛིན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནས་གོང་
འཕེལ་དུ་འགྲོ་ཆེད་སྒྲོ་བ་སྤྱིང་བྱས་པ་ཡིན་ན་གང་འཆོས་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་
ཅ་བ་ནས་མངོན་གྱུར་དུ་སྤྱོད་ཆུ་མེད་པ་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་ངམ་ངམ་
ཤུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་བདག་གཞན་མཉམ་པར་
བཞེ་བ་ཟེར་བ་ཡིན། རྒྱ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱིང་བ་ལ་ལམ་རིམ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་

རྒྱ་ལྟུང་ས་མན་རག་བདུན་ལ་སློ་སྤྱངས་ནས་སློ་སྤྱོད་གི་ཚད་མཐོ་པོ་བཟོ་དགོས།
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་བ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ། ཐལ་འབྱུར་པའི་ལྷ་བ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གཞན་པན་ཚུན་སྤྲོས་བྱུང་གི་རིགས་པ་
ལ་སློ་སྤྱངས་པ་ཡིན་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞིའི་སློ་སྤྱོད་རྒྱ་ལས་སྤྲོ་བ་ཡོད།

དེ་ལ། བདག་གཞན་མཉམ་བཞི་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིང་རྩེ་རི་
ལྷ་རྒྱུ་བ་ཡིན།

བཀའ་ལན། རང་ལས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་བས་གཞན་གི་སྤྱུག་
བསྐལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སེམས་མི་བཟོད་པའི་སློ་སྤྱང་ཤར་བ་ཡིན། སྤྱུག་བསྐལ་
ཅུང་ཟད་བྱུང་ན་ཡང་མི་བཟོད་པའི་སློ་སྤྱང་དེ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་དབང་གིས་
ཤར་བ་ཡིན། རང་གི་མི་དགའ་བའི་མི་ཞིག་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་འབྲང་བ་མཐོང་ན་ང་
ཚོར་མི་བཟོད་པའི་སློ་སྤྱང་ཤར་རྒྱུ་པར་བཞག་མི་དེ་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་གི་ཡོད།
མ་ཟད་ཡི་རངས་སྤྱི་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ལམ་རིམ་ལ་སྤྱངས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
གི་ཡོད་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་འགོག་མ་བྱུང་ན་པ་རོལ་པོར་གྲ་མ་སྤྲིག་པ་བྱུང་
དུས་འགྲིག་འདུག་བསམ་པ་ཡོང་སྟེ། རང་གཅེས་འཛིན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་གོམས་པ་ཡིན་པས་ལས་སྤྲོ་པོ་འགོག་བྱུང་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། འགོག་པའི་
ཐབས་ཤེས་རིམ་བྱས་ཀྱང་སྐབས་སྐབས་ལ་དེ་ལྷགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་འདྲ་པོ་
ཡོད། དེ་འགོག་རྒྱུ་ལས་སྤྲོ་པོ་མེད། རང་གི་གཉེན་ཉེ་འདུ་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་བྱུང་ན་ཨ་
ཁ་ཟེར་ནས་མི་བཟོད་པའི་སློ་སྤྱང་ཤར་རྒྱུ་ཡོད། དེ་གཅེས་འཛིན་ཡོད་པའི་འབྲས་
བྱུང་རེད། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཅེས་འཛིན་ཞིག་སྤྱི་
བྱུང་ན་སེམས་ཅན་རིམ་བྱུང་ཞིག་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་མཐོང་ན་སྤྱིང་རྩེ་བསམ་པའི་སློ་སྤྱི་
བྱུང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་སློ་སྤྱངས་ནས་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་

བ་ཡིན་ན། དེའི་ཆོད་ཀྱིས་སྤྱིར་རྗེ་དེ་ཤྱགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

ལྷ་ས་ནས་པར་ཐག་རིང་ཅམ་གྱི་ས་ན་བདེ་ཆེན་ཟེར་བའི་ལུང་བ་ཞིག་
ཡོད། ལྷ་མ་གདོང་ལྷ་གྲགས་ཟེར་བ་སློན་ལམ་སྐལ་བ་དགོང་འོ་རྒྱལ་ས་སུ་ཆོས་
འཆད་མཁན་ཞིག་ཡོད། སློན་ལམ་གྲོལ་སྐལ་བ་སྐལ་ཆོས་མི་མང་ལ་ཆོས་
གསུངས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད། ལྷ་མ་ཅ་ཆེན་ཆོས་ཆོས་གསུང་རྒྱ་དེ་རིམ་བས་
མར་ཉམས་ནས་གང་འཆམ་ནས་དེ་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྐལ་བ་དེར་དེ་ལྟར་
འཆད་ན་པོགས་ཏོག་ཅམ་ཡོད་པས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལྷ་མའི་ཆས་གྲོན་
རྗེག་པོ་བཟོས་ནས་མི་མང་ལ་ཆོས་བཤད། དེ་ཁྲལ་ཅམ་གྱུར་བས་དད་པ་དང་དག་
སྣང་བྱེད་མཁན་མེད། དེ་སྐལ་བ་ཁོས་ཁྲི་ཐོག་བསྐྱད་ནས་ཆོས་བཤད་བྱས་པ་རེད་
ཟེར། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཟེར་མཁན་དེ་བདེ་ཆེན་ལ་འཁུངས་པ་རེད། དམིགས་
མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་བྲངས་པ་རེད།
ཞབས་འབྲེན་ཞུས་པ་རེད།

དམིགས་བཅེ་མ་ཐོག་མར་ཚོམ་པ་པོ་དེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་བཅུམས་
པ་རེད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་བའི་ལྷ་མ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལ་བསྟོད་པ་སྤྲུལ་བ་
ཡིན། དམིགས་མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །དེ་མེད་མཁྱེན་
པའི་དབང་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །བདུད་དབྱང་མ་ལུས་འཛོམ་མཛད་གསང་
བའི་བདག །གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་རེད་མདའ་བ། །གཞོན་ནུ་སློ་
གྲོས་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་རྗེ་རེད་མདའ་བ་ལ་སྤྲུལ་བ་རེད། རྗེ་རེད་
མདའ་བས་གསོལ་འདེབས་འདི་ཁྱེད་ལ་འོས་པ་འདུག ཁྱེད་ལ་པར་འབྲུལ་གྱི་
ཡིན་ཞེས་འདོན་པ་ཁ་བསྐྱར་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྤྲུལ་གནང་བ་ཡིན། དམིགས་
མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །དེ་མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་

པའི་དབྱངས། །བདུད་དབྱངས་མ་ལུས་འཛོམ་མཛད་གསང་བའི་བདག་ །གངས་
ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅོང་ཁ་ལ། །སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །ཞེས་ལུས་གནང་བས་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱིས་སྤྲུགས་
སློན་མཛད་པས་གསོལ་འདེབས་འདི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་
ཆགས་པ་རེད། དམིགས་མེད་བཙེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །ཞེས་
བ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲིང་རྗེ་དང་སྤྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་
ནས་སྤྲིང་རྗེ་དེ་ཡི་རང་གཟུགས་ལྟར་ཤར་བ་དེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
རེད། རྒྱ་མའི་ངོ་བོ་ཅམ་མ་གཏོགས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དེ་ཁྱེད་ཉིད་རེད་འདུག་ བི་
མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཞེས་བ་གཉིས་སྤྲང་གི་སློབ་པའི་
བི་མ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རང་གཟུགས་ལྟར་ཤར་བ་དེ་
རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་ཡང་ཁྱེད་ཉིད་རེད་འདུག་ བདུད་དབྱངས་མ་ལུས་
འཛོམ་མཛད་གསང་བའི་བདག་ །ཅེས་བདུད་ཀྱི་དབྱངས་མ་ལུས་པ་འཛོམ་པའི་རྩས་
པ་ཡིས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ལྷའི་ངོ་བོར་ཤར་བ་དེ་རྗེ་བཙུན་གསང་བའི་བདག་པོ་
དེ་ཡང་ཁྱེད་ཉིད་རེད་འདུག་ འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
པའི་དབྱངས། རྗེ་བཙུན་གསང་བའི་བདག་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
མཁྱེན་བཙེ་རྩས་གསུམ་འདུས་པ་དེ་ཡིན་གསུང་གི་ཡིད།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྲུགས་བཙེ་མ་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ལྟར་
ཤར་བ་དེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་
པ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདུས་
པའི་ངོ་བོ་ལྟར་ཤར་བ་དེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུ་
སྟོབས་ཀྱི་རྩས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ལྟར་ཤར་བ་དེ་རྗེ་བཙུན་

གསང་བའི་བདག་པོ་ཡིན། མཁུན་བཅེ་རྒྱས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྒྲ་མའི་ངོ་
བོར་ཤར་བ་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཁྱེད་རང་རེད་འདུག། གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་
རྒྱན་ཙོང་ཁ་བ། །ཞེས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་
གི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུ་དེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱེད་རེད་འདུག། མཆན་དངོས་སྒོ་བཟང་གྲགས་
པ་ཞུ་བ་རེད། ལུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་རྒྱག་ཚུལ་དེ་ལྟར་རེད།

ལུ་མོང་བའི་དབང་དུ་བཤད་ན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དེ་གཙོ་
བོ་སྤྱིང་རྗེ་ཡི་རང་མདངས། དང་བོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་གཙོ་བོ་སྤྱིང་
རྗེའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་མཐའ་དག་སྤྱབ་མཁན། སྤྱིང་རྗེ་གཙོ་བོར་གནང་མཁན་དེ་
འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་རེད། ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་
སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་ལ་སྒོ་བ་མཁན་དེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན། རྒྱལ་
སྤྱི་ཀྱི་སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱིད་པ་མཐའ་
དག་སྒོ་བ་ཐུབ་མཁན་དེ་ལ་རྗེ་བཙུན་གསང་བའི་བདག་པོ། བོད་ཀྱི་ལུ་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལྟ་དེ་རྒྱལ་བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ཡིན། ལུ་མོང་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་
ཀྱི་ཆོས་པ་ཆང་མས་གསོལ་བ་དང་སྒོན་ལམ་འདེབས་ས་སྤྱབས་བཅོལ་ས་རེད།
དེ་འདྲ་བའི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་སྒྲ་མའི་ངོ་བོར་ཤར་བ་དང་འདུས་པ་དེ་རྗེ་ཙོང་
ཁ་བ་ཁྱེད་རང་ཡིན། ལུ་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ཟེར་སྐབས་སྒོ་བ་
སྤྱིང་ཆད་མཐོ་པོ་མ་སོན་པ། རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཉིང་ཟབ་པོ་མ་སོང་བའི་གདུལ་
བྱ་མང་བ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ངོ་ལ་བཤད་པ་རྒྱག་རྒྱ་དེ་ལ་ཟེར། ཆད་མཐོ་པོ་དེའི་
ངོ་ལ་བཤད་པ་རྒྱག་སྐབས་བཤད་པ་ཟབ་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་ལུ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བཤད་པ་ཟེར། རྒྱལ་བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དེ་ལུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་
དུ་སངས་རྒྱས་ཡིན། ལུ་མོང་བའི་སྤྱང་ངོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཙུ་བ་

ཐོབ་པ་ཞིག་གི་ཚད་འདོགས།

དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྟོན་པ་ཙམ་མིན་པར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྐུ་འཁྲུངས་
དུས་ནས་རྟགས་དང་མཚན་མ་མང་པོ་བྱང་ཡོད། སྤྱིར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ལ་བ་
ང་རང་ཆོ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་རིམ་པས་ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་པ་སྤྱངས་ནས་
ཕེབས་པ་ཞིག་ལ་སློ་གྲོས་ཀྱི་ཚད་མཐོ་པོ་སྤེལ་སྐྱབས། རིགས་གསུམ་མགོན་
པོ་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་སྤྱབ་མཁན་ཞིག་ཡོད། ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་སྤྱབ་མཁན་ཆགས་སྐྱབས་ཐོག་མར་སློ་དམན་པའི་ངོ་ལ་ངོ་པོ་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བས་རྒྱས་པ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་པ་ཡིན། སྤྲན་གྱི་རྒྱ་ཆ་མི་འདྲ་བ་
མང་པོ་བསྐྱས་ནས་རེལ་བྱ་བཅོས་པས་སྤྲན་སྐྱད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་བཞིན་
རེད། རྒྱ་རིམ་པས་བབ་སྐྱབས་རྒྱང་རྒྱང་སོ་སོར་སྤྲ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་མཐར་རྒྱ་མཆོ་
གཅིག་ལ་འབྲེས་སྐྱབས་རྒྱ་རྣམས་ངོ་པོ་གཅིག་ཆགས་ནས་མི་འདྲ་བ་འདྲིལ་རྒྱ་
མེད་པ་རེད། གློ་སྦྱོང་གི་རྒྱས་པ་ཅེ་མོར་སོན་སྐྱབས་དེ་ཐམས་ཅད་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་
འབྲེས་སྤྱབ་པ་ཡིན། ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་མོས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་གཞན་དང་མི་
འདྲ་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ཆེན་པོ་འཇུག་གི་ཡོད།

དཔེགས་བཅེ་མ་ཐེངས་གཅིག་བགྲང་ཡང་བསོད་ནམས་དབག་མེད་
གསོག་པ་ཡིན། ཐེ་ཕན་དང་རྟོང་རྟོང་ནང་མི་རབས་མང་པོར་དཔེགས་བཅེ་མ་
བགྲང་མཁན་བྱང་མེད་ཆོད་རེད། བསྟན་འཛིན་བྱམས་ཆེན་དང་ང་ཆོའི་དབར་
འབྲེལ་བ་བྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོང་རྟོང་དང་དང་ཐེ་ཕན་ནང་དཔེགས་བཅེ་མ་
བགྲང་མཁན་མང་པོ་བྱང་ཡོད། དེ་དཔེགས་བསལ་ལས་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་
ཟེ། ང་རང་གི་སེམས་ནང་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་འཇུག་ཁོ་ཆོས་དཔེགས་བཅེ་མ་རི་

ཅམ་བགྲང་བ་དེ་དེ་ཆོའི་སྐལ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཉ་ཅང་ཡག་པོ་རེད་
བྲན་ནས་སོ་སོ་ལ་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག། སྤྱིར་བཏང་མ་ཉི་བགྲངས་
ཀྱང་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་བ་ཡོད། སྟོན་པའི་མཆོན་སྤྲུགས་སུ་ནེ་མ་བགྲངས་
ན་ཡང་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་བ་ཡོད། དམིགས་བཅེ་མ་འདི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
ཟབ་བྱད་གཅིག་ཆང་ཡོད། དམིགས་བཅེ་མ་བགྲང་སྐབས་འཕགས་བ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་གསང་བདག་
ཕྱག་ན་དོ་ཇེ་བཅས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱི་ཡོད། སྟོན་པའི་ཆབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
བ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྟོན་བ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་གོ་ཆོད་བ་
ཡིན། ཁོང་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཡིན་བརྗོད་ཀྱང་ཆོག།

ཀྲུལ་སྤྲས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ལ་བསྐྱབ་ཐུབ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ་དགེ་བ་དཔག་
ཏུ་མེད་བ་འཕེལ་ཀྱི་ཡོད། ངན་སོང་གི་སྒོ་ཐམས་ཅད་དེས་འགོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།
ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དགྲ་ལ་གལ་ཏེ་སྤྱིང་ཇེ་སྒོམ་མ་ཐུབ་ན་ཡང་བཟོད་བ་བསྒོམས་ནས་
སྤྱོད་ཐུབ་ན་རང་ཉིད་ངན་སོང་ལ་འགོ་མི་དགོས་པར་སྒོ་འགོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་
ཅམ་མ་ཟད་དགེ་བ་ཡང་གོང་འཕེལ་འགོ་བ་དང་མའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལེགས་པའི་
གས་སུ་ཚུད། སྤྱིང་ཇེ་ཡང་སྒོམ་མ་ཐུབ། བཟོད་བ་ཡང་སྒོམ་མ་ཐུབ་ན་བྲོས་ན་ཡང་
འགྲིག། དགྲ་དེ་ལས་གལ་ཏེ་བྲོས་མ་ཐུབ་ན་དགོངས་དག་ཞུས། གུས་ཞབས་
ཞུས་ན་ཡང་ཆོག།

ནོན་མོངས་པའི་དགྲ་དེ་ལ་སྤྱིང་ཇེ་བསྒོམས་ན་དེ་ཕྱག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན།
བཟོད་བ་བསྒོམས་ན་དེ་བས་ཕྱག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན། གུས་ཞབས་བྲས་ན་ཉ་ཅང་
གིས་དབང་ལྷགས་ཆེ་བུ་འགོ། རང་གི་བསམ་པའི་ནང་དབང་ཆེ་གོས་དེ་

ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

མི་འགའ་ཞིག་ཁོང་ཁོ་དེ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་པ་དང་ཁོང་ཁོ་ཡོད་ན་གཞན་ལ་བརྗོད་ཐུབ་པ་འདུག་ཟེན་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད། གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེན་སྐབས་ཁོང་ཁོ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། འདོད་ཆགས་ལ་མཆོན་ན་འདོད་ཆགས་གལ་ཆེན་པོར་བརྟེན་ནས་ཤུགས་ཆེ་རུ་སྤྱོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་དང་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་ན་སྤྲུག་རུ་འགྲོ་བ་ལས་ཡག་རུ་འགྲོ་མི་ཐུབ། གུས་ཞབས་ཞུས་ན་དེ་བས་སྤྲུག་རུ་འགྲོ། དེ་བས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་དང་བཟོད་པ་སྐྱོམ་རྒྱ་མེད། དེ་ལ་ཁ་གཏད་ཇི་ཙམ་གཅོག་དགོས་ཀྱང་གཅོག་དགོས་ལ་ཆོག་སྤྲུག་པ་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་བརྗོད་ནས་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་བྱེད་དགོས།

༡༡། །གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བ་ལ་སློ་སྦྱང་བའི་རིམ་བ་
བདག་འཛིན་འཛོམས་བའི་ཐོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༥ ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛིན་ཚུལ་དང་
སེམས་ཅམ་བའི་ལྟ་བུ། (སྟོན་ཆ།)

དེ་རིང་འདིར་ཆོས་རིག་མཁས་ཆེན་སྐུ་ཞབས་ལིང་ལ་བ་གཙུག་ཆོས་
གྲོགས་རྣམས་པ་ཚོ་ལ་ལྟ་བའི་གོ་རིམ་གནད་བསྟུས་ཤིག་ཞུས་ན་བསམ་བའི་འདོད་
པ་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ད་ལྟ་ལོ་སུ་ཤིས་ཀྱི་འདིར་བཞུགས་པའི་སྟོབ་གཉེར་བ་
རྣམས་དང་ཐེ་མཆན་ནས་ཐེབས་པའི་སྟོབ་གཉེར་བ་འདིར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་
པ་རེད། ཁོང་རྣམས་པ་སྤར་དང་མི་འབྲས་བའི་ཆོས་རིག་གི་གོ་རྟོགས་ཞེ་དྲག་ཡང་
རྒྱས་ཕྱིན་འདུག ལྷག་པར་དུ་དེང་སང་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བའི་སྟོར་ལ་ཞེ་
དྲག་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་གནད་གི་འདུག དེ་འབྲས་ཡིན་དུས་ང་རང་ཡང་ཞེ་དྲག་དགའ་
པོ་བྱུང་། སྤར་རྟ་རམས་ས་ལ་ལའང་ང་རང་ཆོས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བའི་སྟོར་གང་
ལ་གང་འཆམ་ཞིག་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བྱུང་མཐའ་ལོག་མའི་ལྟ་བའི་
སྟོར་ལ་རགས་རིམ་ནས་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་ཏེ་གནད་ཐིག་པོ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་།

ལྟ་བ་རགས་རིམ་ནས་སྟོ་སྟོང་བ།

དེ་འབྲས་ཡིན་དུས་འདིར་ལྟ་བ་རགས་རིམ་ནས་སྟོ་སྟོང་ཚུལ་གནད་བསྟུས་
པོ་ཞིག་གོ་རིམ་དང་བཅས་ཏེ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་མན་ཐོགས་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་བའི་
རེ་བ་དེ་ཡིན། ཟབ་མཐོའི་ལྟ་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ནས་ཞུས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་དེ་
སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་མཁན། སྤྱིར་བཏང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཤེས་བྱ་ཆད་
མཐོ་པོ་ཡོད་མཁན་རིགས་གཅིག་དང་། ང་རང་ཆོ་ལྟ་བུ་དེ་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་

སད་མ་ཐུབ་མཁན། ལྷ་བའི་སྒྲོར་ལ་སྦྱངས་པ་ཡང་མེད་མཁན། ཞེ་བླ་གི་བཙོན་
ཤྱགས་ཆེན་པོ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་འདྲིར་ཐོག་མར་ལྷ་བ་རགས་རིམ་ནས་སྒྲོ་
སྦྱངས་ཏེ་བྱིན་པ་ཡིན་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་ལ་ཉེན་ཁ་ཆུང་བ་ཡོད་པ་རེད།

རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་མ་ཞོར་བ་ཁོང་དུ་ ཆུད་པའི་དགེ་མཚན།

དེ་ལ་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རགས་རིམ་
ནས་སྒྲོ་ལ་འཆར་རྒྱ་བཅོས་ནས་བསམ་དགོས་པའི་དགག་བྱ་རགས་ཤོས་དེ་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དེ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱི་ལེགས་པར་སྒྲོ་ལ་ཤར་དུ་
བརྒྱག་ནས་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་ནམ་མང་བསམ་ཞིང་དབྱད་
པའི་སྒྲོ་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་རང་གི་སྒྲོ་ངོར་གཏན་
འབེབས་བྱེད་དགོས། དེ་ལྷ་བའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ངོས་འཛིན་
དང་འགོག་ཚུལ་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྒྲོ་ལ་འདྲི་སྐད་བྱས་
པ་ནི་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་གི་སྒྲོག་ལས་བཟོད་པར་མི་རུས་སོ། །དེས་ན་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འགོག་པ་ལ་མི་རྟག་པ་སྤྱིར་བཏགས་དང་། ཆ་ཆ་ཅན་
གྱི་ནམ་གཞག་ལ་སྒྲོ་སྦྱངས་ཏེ་གོ་སྟོབས་བརྟན་པོ་རྟོན་པ་ཞིག་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་
པས་མི་རྟག་པ་སྤྱིར་བཏགས་དང་ཆ་ཆ་ཅན་ལ་དོ་སྤྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་
བ་ལྷུང་ལེན་པ་ཡང་རྩ་བ་མེད་པའི་ཡལ་གཏོ། །དེའི་བྱིར་རྩ་ཤེ་ལས། སྦྱང་བ་ཉིད་ལ་
ལྷ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་ནམས་འཕྱང་བར་འགྱུར། །རི་ལྷར་སྤྱལ་ལ་བཟུང་ཉེས་
དང་། །རིག་སྤྱགས་ཉེས་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་དགག་བྱ་

ལ་སོ་མི་ཟུག་པས་ཡང་ན་རྟག་མཐའ་དང་ཡང་ན་ཆད་མཐའ་གང་རུང་དུ་ལྷུང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མར་ལྟ་བུ་རགས་རིམ་ནས་སྤངས་ཏེ་མ་ཕྱིན་ན་སྒྲ་
བ་གན་པོས་རྩ་བ་བ་ལྟ་བུར་ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་ཐོན་སྤྱིད་མེད་པ་མ་ཟད་དགག་བྱ་
ངོ་འཕྲོད་པ་ཕྱིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་རགས་རིམ་ནས་མ་ཞོར་བ་སྒྲོ་
སྤངས་པ་ཡིན་ན་བརྟན་པ་ཞིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བུ་ལ་རིམ་འཛེགས་སྒྲ་བ་
ཞིག་དང་མ་ཞོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། རིམ་པས་སྤང་དགོས་པའི་གནད་འགག་
གཅིག་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད།

གང་ཟག་གཞན་ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བ་ལ་འབྲིད་ སྒྲ་བའི་དགོ་མཆོན།

གཉིས་པ། ལྟ་བུ་རགས་རིམ་ནས་སྤངས་ཡོང་དུས་ལྟ་བུ་བའི་དགག་བྱ་
སྒྲ་རགས་རིམ་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱས་པའི་མཐའ་མར་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལྟ་བུ་འཛེགས་སྤངས་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆགས་ངེས་པ་མ་ཟད་རང་གིས་རྗེས་མ་
གཞན་ལ་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་གཏུལ་བྱ་སོ་སོའི་ཁམས་དང་
བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟ་བུ་གང་འདྲ་ཞིག་བཤད་དགོས་བྱུང་ནའང་བཤད་ཐུབ་
པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དང་པོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བུ་ལ་ཐོད་བརྒྱལ་བའི་བཞོ་
ལྟ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་པ་གིའི་མི་ཞིག་གིས་ལྟ་བུ་རགས་རིམ་ནས་
སྤངས་འདོད་ཡོད་མཁན་ཞིག་དང་ཐུག་ཆེ་ཡིད་ཐུག་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་
ལ། དེ་འདྲ་བར་ཉམས་སྤྱོད་མེད་པའི་དབང་གིས་བཤད་ནའང་མ་རན་པ་དང་མ་
འཆོས་པ་ཡོང་གི་རེད།

རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་མ་ལྷུང་བའི་དགེ་མཆོད།

གསུམ་པ། ང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་སྤྱོད་བྱས་ནས་
ཐད་ཀར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ལས་འབྲས་དང་སྤྱི་བ་
སྤྱི་ཕྱི་ལྷ་གཞག་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལ་གཡང་ས་ལྷ་བྱུར་མཐོང་བའི་བདག་ཆད་ཀྱི་འཇིགས་བཤང་
སྤོང་ཡིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་ལྷ་བ་ལ་དབྱུང་བ་བྱེད་སྤངས་ནོར་
བཤམ་ཐལ་ཆེན་ལམ་སེང་ཆད་མཐའ་ལྷུང་འགོ་བ་དང་དབྱུང་བ་རགས་པ་ནས་
ཕུ་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་ན་རྟག་མཐའ་སེལ་མི་ཐུབ་པས། དབྱུ་མ་འཇུག་པར། རང་
བྱིས་ཅིག་ཕྱག་སྦྱུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་བྱ། །འདི་ན་སྤང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་
སེལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྷར་འགྱུར་རོ། །

རྟུ་མཆོད་དེ་ལྷ་བས་ན་བྱུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྷ་བ་ནས་སྒོ་རིམ་གྱིས་
སྤངས་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ཐ་སྤྱད་དུ་ཡོད་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་བྱངས་པའི་
སྒོ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་པས་མི་རིང་བར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལ་ཞུགས་དུས་རྟག་
མཐའ་ལའང་མ་ལྷུང་ཆད་མཐའ་ལ་ཡང་མ་ལྷུང་བར་ཐད་ཀར་འགོ་ཐུབ་པ་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་བ་ལ་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་མེད་ལ་བདག་ཆད་ཀྱི་
འཇིགས་བཤང་སྤྱི་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ལྷ་བ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་སྤངས་མ་
ནོར་བ་ཞིག་དང་གནད་ཐིག་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་ལྷ་བ་འོག་མ་ནས་འཁྲིད་ཚུལ་མ་
ནོར་བའི་ཐོག་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ན་ལྷ་བ་ལ་དེ་ཅུང་དཀའ་བ་མ་ཡིན་གྱི་གོ་སྟོབས་
ཀྱང་འཕེལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། དེ་ལྷ་བྱེད་དགག་བྱ་ལའང་རགས་རིམ་ནས་ངོས་འཇིན་
གྱིས་འགོག་མ་ཐུབ་ན་དགག་བྱ་སྤྱོད་མོ་ངོས་འཇིན་མི་ཐུབ་པས་རིགས་པས་གང་

འགོག་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་འབེན་མ་མཐོང་བའི་མདའ་འཕངས་པ་དང་འབྲེལ་བ། གོས་
 གྱི་ངེ་མ་རགས་པ་མ་དག་པར་སྤྲོ་མོ་ངོས་འཛིན་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་པས་འབྲིང་
 མཁན་གྱིས་ཀྱང་ཉལ་རྒྱུག་ སྦྱོང་མཁན་གྱིས་ཀྱང་ཉལ་རྒྱུག་མི་རུང་བའི་གནད་
 འགག་ཤེས་དགོས། དེ་འབྲེལ་ཤེས་པར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་བཤད་མང་བ་
 དང་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ་དེ་དག་ལྟ་བུ་འདི་སྒྲི་སྒྲི་ཅམ་ལ་ཆོམས་ནས་བཤད་པ་དང་ཚོད་པ་
 དེ་རེད། འགའ་ཞིག་གིས་ལྟ་བུ་འདི་སྒྲིར་ངེ་བ་ངེས་ལན་སྐབས་གཞུང་ལས་བཤད་པ་
 དེ་ཆོག་ཡང་ཡང་བསྐྱར་ཅམ་ལས་གནད་དུ་མི་བབས་པར་རང་རང་ཉམས་ལེན་
 གྱི་ཐོག་ཏུ་དབབ་མི་སྤྱབ་པས་ན་ལྟ་བུ་འདི་ཚོད་སྒྲིང་ནི་རང་རྒྱུད་དུ་སྐྱར་ནས་ཉམས་
 ལེན་དུ་མི་མཁོ་བར་བསམ་ཚུལ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོང་བཞིན་པ་འདི་རེད། བཞི་བརྒྱ་པ་
 ལས། འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་སྤྱབ་པའི་ལྟ་བུར་མཛོམ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་སྦྱོན་དེ་སྤྱབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྦྱོན་
 དུ་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་བཤད་པ།

འོ་ན་ང་རང་ཆོར་དགག་བྱ་འཆར་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེ་མཆོན་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཞུས་ན། སོ་སའི་བསམ་པའི་འཆར་སྒྲོ་ལ་སོ་སོས་བསམ་སྒྲོའི་བྱར་
 གཅིག་ནས་བཏགས་དབྱེད་དམ་ཉམས་ཆོད་ལེན་ན་ང་འགྲོ། ང་སྟོད། ང་ཉལ་སྐྱམ་པ་
 དང་། ངས་མཐོང་། ངས་འཐུང་། ངས་བྲིས། ངས་འཛིངས་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་
 ང་ལ་བཤད་བྱུང་། ང་ལ་སྟེར་བྱུང་། ང་ལ་བརྟུངས་བྱུང་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ང་
 དེ་གང་འབྲེལ་འཆར་གྱི་འདུག་བཏགས་ན། ང་འདི་བྱང་པའི་གསེབ་ནས་བྱུང་བ་
 ལྟ་བུ་འཆར་དུས་ང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ང་ནི་ང་རང་གི་ངོས་ནས་རྣམ་པ་ཚུར་

གཏང་བསྐྱད་པ་ལྷ་བྱུད་རྣམ་པ་དང་དང་ལྷན་ཅིག་འཆར་ས་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལས་
དཔོག་བྱུབ་ལ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཆར་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་པོར་བྱས་
ན་དགག་བྱ་འཆར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་འབྲ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་
དེ་ནི་སེམས་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བས་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་ན་
ཕྱི་རོལ་པའི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་དག་གིས་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་བདེན་པར་བཟུང་སྟེ་སྤྱོད་ཚུལ་
དེ་དང་མཐུན་པའི་བདག་གམ་གང་ཟག་གཅིག་ནི་ཡོད་དགོས་པས་ཉག་ལ། གཅིག་
ཟུ། རང་དབང་བ་ཡིན་དགོས་པར་བསམས་ཏེ་དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་ཞིང་དམ་བཅའ་བར་
བྱེད་དོ། །འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཉག་པ་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་ཉག་པ་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་འགྱུར་བ་
ལྷར་འགྱུར་དགོས་པས་ཤི་བ་ན་ཕུང་པོའི་རྒྱུ་ཆད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་རྒྱུ་
ཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོག་མར་ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་ད་ལྷ་རྣམ་སྤྱིན་སྤྱོད་
དུས་སུ་མེད་ན་ལས་གསོག་པ་པོས་རྣམ་སྤྱིན་མི་སྤྱོད་བ་དང་རྣམ་སྤྱིན་སྤྱོད་བ་པོས་
ལས་མ་བསགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བས་བདག་ཉག་པ་
ཉིད་འཐད་དོ་སྟམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་གསུམ་གྱི་བདག་གཅིག་མ་ཡིན་
ན། ང་དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆད་དུ་འོ་སྟམས་པ་དང་། དེ་དུས་ང་གཞོན་ཅུའོ་སྟམས་པ་དང་།
ད་ལྷ་ང་ཀན་པའོ་སྟམས་དུ་བྱན་པ་མི་འཐད་དེ། ང་དེ་གསུམ་དང་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་ང་འགྲོའོ། །ང་སྤྱོད་དོ། །ང་ཟན་ཟའོ་སྟམས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ང་
འགྲོ་བ་དང་ང་སྤྱོད་པ་དང་ང་ཟན་ཟ་བ་གསུམ་ལྷ་བྱུ་བྱ་བྱེད་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་ང་དེ་
ད་ལྷ་ང་དང་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དེ་དག་ང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྤྱོད་མང་བས་
ང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་སྟམས་སྟེ། སྤྱོད་པར་གསུམ་གྱི་
ངའམ་བདག་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པར་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷ་བྱུད་ང་ནི་ཕུང་པོའི་

ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཤེལ་གྱི་བྱམ་པའི་ནང་དུ་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཕྱང་པོའི་
གསེབ་ནས་ཡན་གར་བ་ལྟ་བུར་སྒང་བས་སྒང་ཚུལ་དེའི་བྱང་པར་བརྟགས་ཏེ་ཕྱང་
པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་བ་ཡིན་པར་འཐད་པར་སྒྲུབས། མདོར་ན་རྟག་གཅིག་
རང་དབང་པའི་བདག་ཅིག་གང་ཟག་གི་ངོ་བོར་འཛིག་གོ།

བཅོམ་དུ་མེད་པའི་བདག་བཤད་པ།

དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་སྤེལ་གནས་མ་བྱའི་སྤེལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྲག་སྒྲུབ་
འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཁུར་འབྱེར་བ་ཡི་གང་ཟག་
ཡོད། །རྟག་དང་མི་རྟག་བཅོམ་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་དང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་རང་དབང་བ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གང་དུའང་བཅོམ་དུ་
མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་ངའོ་སྟུང་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒོ་ལྟན་སྒྲེས་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་སོར་བཞག་གིས་བདེན་པར་ཞེན་ནས་བདག་
དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་མ་གཏོགས་པའི་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སྒྲུབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
ལྟ་བུའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གམ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བཅོམ་
དུ་མེད་པའི་བདག་ཅིག་ཡོད་ན་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ཚོགས་དུ་མ་དང་འགལ་
བས་སྒོ་ལྟན་སྒྲེས་ལ་བདག་གམ་ང་ངེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་མི་འཐད་པས་ཐ་
མལ་བའི་སྒོ་ལྟན་སྒྲེས་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བདག་ནི་མེད་པར་རིགས་པའི་ཚོགས་
དུ་མའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་འགོག་པ་དང་རང་
ལུགས་དགག་རྒྱུའི་བདག་དང་བསྐྱབ་རྒྱུའི་བདག་གཉིས་བྱང་པར་བྱེས་ནས་

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལའང་བདག་ཉག་ལ། གཅིག་ལ། རང་དབང་བ་དགག་པ་
གསུམ་ལས།

དང་པོ་བདག་ཉག་པ་དགག་པ།

བདག་ཉག་པ་ཡོད་ན་བདག་ཐོག་མ་གང་དུ་གྱུབ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་
ཉིད་ལས་ནམ་པ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མི་སྲིད་པས་འགྲོ་བ་རིགས་ལྷག་དང་སྦྱེ་བ་སྤྱི་
ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་བདག་ནམས་སྤང་ཚུལ་དང་ནམ་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་
དེ་དག་སོ་སོར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་དེ་སྤྲད་ཅིག་གི་སྦྱེ་འཛིག་
མེད་པས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་བདག་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་དང་། བདེ་སྤྱུག་
ཆོལ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ། སྦྱོར་ཡོན་འདོར་ལེན་གྱི་བྱ་བ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
སྦྱོན་མཐའ་ཡས་སོ། །

གཉིས་པ་གཅིག་ལྷ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་སྤྱི་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་བདག་གཅིག་ལྷ་ཡོན་ན་སྦྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་བར་
གསུམ་གྱི་བདག་དང་འགྲོ་བ་རིགས་ལྷག་གི་བདག་གཅིག་དུ་འགྱུར་པས་དེ་དག་
གི་བྱེད་ལས་དང་རྣམས་ལ། བསོད་ནམས་དང་དབང་ཐང་སོ་སོར་མེད་པ་དང་།
བདེ་བ་སྦྱོང་བཞིན་པ་དང་སྤྱུག་བསྤུལ་སྦྱོང་བཞིན་པ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་དུ་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རང་དབང་དགག་པ།

རང་དབང་དུ་གྱུབ་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རང་དབང་བ་དང་།
ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་རང་དབང་བ་དང་། རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་རང་

དབང་བའི་གྲུབ་ཚད་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། དང་པོ་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བ་
 ཞེས་པའི་རང་དབང་བ་དང་གནད་གཅིག་པས་འདི་ཉིད་འགོག་པ་ལ་པ་རོལ་སོས་
 བདག་སྤང་སའི་གསེབ་ཏུ་ཁང་ཚུང་གཅིག་སྐྱེའུ་ཁྱུང་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་མར་མེ་འབར་
 བ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་དང་། ཡང་ཁང་ཚུང་དེ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་སྐྱེའུ་གཅིག་ཡོད་པ་
 སྐྱེའུ་ཁྱུང་སོ་སོ་ནས་ལྟ་བ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་ལོ། །འདི་དག་ནི་སོ་སའི་སྒྲའི་འཆར་
 སྒྲོ་ལ་དཔགས་ཏེ་རིགས་པས་བཅས་ནས་སྒྲ་བཤུག་ཡིན་པས་འདི་དག་མཐོང་
 ཚུང་དུ་མ་བཟང་བར་དོ་སྤང་ནན་ཟབ་བགྱིས་ན་སྤྲ་བའི་དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་ཏེ་
 རོས་འཛིན་བདེ་བ་དང་འཆར་སྒྲ་བས་དེ་དོན་བཞིན་བསམ་པར་བྱའོ། །རྟག་མི་
 རྟག་གང་དུ་འང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཀྱང་དེས་ཁེགས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ཕྱགས་ལ་དགག་རྒྱའི་བདག་དང་བསྐྱབ་རྒྱའི་བདག་
 གཉིས་ཁྱད་པར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ལ།

དགག་རྒྱའི་བདག་བཤད་པ།

དང་པོར་དགག་རྒྱའི་བདག་རོས་བཟུང་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། སོ་སའི་
 སྤང་ཚུལ་དང་གཞུང་དོན་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་དགག་བྱ་མ་འཆོལ་བར་ཆོག་སྤྱིའི་རྗེས་
 འབྲངས་གྱིས་དགག་བྱ་འཆོལ་བ་ནི་ལྟ་བའི་བོགས་འདོན་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་དེ་
 དབང་ལ་མ་འབྲམས་པར་སོ་སའི་སྤང་ཚུལ་ལ་དམིགས་གྱིས་པབ་སྟེ་དགག་བྱ་
 འཆོལ་ཕྱགས་ཤེས་དགོས་པས་གཞུང་ཆད་ལྡན་ལས་གསུངས་པའི་དགག་བྱ་དེ་
 ཉིད་སོ་སའི་སྤང་ཚུལ་ཐོག་དཔོག་སྟེ་འཆོལ་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་
 དཔེ་ཅུམ་ཁྱེས་ན་སོ་སའི་སྒྲོ་ལ་བདག་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མ་བྱུང་སྟུང་བ་དང་། བདག་
 ལ་བདེ་བ་བྱུང་སྟུང་བ་དང་། བདག་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་སྟུང་བའམ། ང་མ་

འོངས་པར་ཅིར་འགྱུར། ང་གང་དུ་འགྲོ། གང་དུ་སྡོད་སྐྱུལ་པའི་སྣོ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་
བདག་གམ་ངའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་གོང་སྒོས་ལྷར་སྤང་པའི་གསེབ་ནས་བདག་སྤ་
ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ཤར་བ་དང་། བདག་རང་དབང་བར་ཤར་བ་དང་། བདག་རང་ངོས་
ནས་ཚུགས་སུ་བ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཚུལ་གསུམ་དུ་འདུས་པས། དང་པོ་ནི་སྤ་ཕྱི་རྟག་
པར་སྤང་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྷར་ཞེན་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་རྟག་འཛིན་ནས་དུས་
འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ང་གྲེས་པའི་དུས་སུ་ཅེད་མོ་
ཅེས་སོ་སྐྱུལ་པ་དང་ང་གཞོན་ཅུའི་དུས་དེར་སྒོ་བ་སྤྱོད་འདི་ལྷར་བགྲིས་སོ་སྐྱུལ་པ།
ད་ལྷ་ང་བྱ་བ་འདི་ལྷར་བྱེད་སྐྱུལ་སྤེ་ང་གཅིག་ཉིད་དེ་གསུམ་གའི་ང་དང་གཅིག་
ཏུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྷར་ཞེན་པ་སྐྱེས་ན་དེ་ཉིད་རྟག་འཛིན་དང་། དེ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་འཐད་པར་ལྷ་བ་ནི་རྟག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ལ་དེ་དང་དེ་འབྲ་བར་བདག་
གི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་འང་དུས་འདྲེས་འཛིན་གྱི་སྤང་ཚུལ་
དང་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཐ་མལ་པ་ལ་སྤྱོད་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་ངོ་། །

དེས་ན་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་
སྤྱུག་བསྐྱལ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་
བདག་གམ་ང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ནང་པའི་ལྷ་བའི་བབ་སྟེགས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་བ་
ཡིན་པས་འདི་ལ་ནན་ཏན་བཟུངས། དཔྱད་འཛིན་ཡ་མ་བལ་བར་སྐྱབ་པར་རིགས་
སོ། །ལ་ལས་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་ཅིག་གི་རྒྱན་ཆད་པའམ་འཛིན་པ་ཞིག་
དགོས་པར་བསམས་ཏེ་རྒྱན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པར་འཛིན་མི་ཤེས་པ་
ཆེས་མང་བས་དེ་དག་ནི་བདག་མེད་སྤ་རགས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
ནོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པར་བསམ་ཚུལ་དངོས་ནི་ངོ་པོའི་ཆ་ནས་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་མེད་
ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་བྱ་བ་གང་ཡིན་རང་ཚུགས་མི་

ཐུབ་པར་འགྱུར་འགྲོས་སྤྱར་ཆེ་བས་བྱ་བ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་ཡང་འགྱུར་
དགོས་པས་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བར་མི་འགྱུར་ཡང་བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་བ་
ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མར་མི་ཉག་པ་སྟེ། ང་བྱིས་པའི་སྐབས་དང་ད་ལྟའི་ང་གཉིས་
ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་
ཡང་སོ་ན་མི་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དབྱུང་འཛིག་བྱེད་པ་ནི་མི་ཉག་པ་ལ་དབྱུང་
འཛིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རི་གཟར་གྱི་རབ་ཚུ་དང་ཉི་མའི་གྲིབ་སོ་དང་།
གནས་བྱ་དང་མེ་འཁོར་ལྟ་བུའི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་བརྟགས་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་
པར་སྤྱར་ཏེ་དབྱུང་འཛིག་བྱེད་ན་མི་ཉག་པ་ལ་གོ་བ་བོགས་འདོན་ཞིན་ཏུ་ཆེད། །

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ། ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ།
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་ཞིང་དགེ་བའོ། །ཞེས་ནང་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྒྲིམ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དེའི་དང་པོ་མི་ཉག་པའི་ལྟ་བ་སྒྲིམ་ཚུལ་དཔེ་ཙམ་བསྟན་
པའོ། །རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དེ་དག་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆིའི་འགྱུར་བ་
ལས་མ་འདས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་འགྱུར་
བ་དང་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱུལ་བའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའི་ཚུལ་
སྒྲིམ་ཐལ་ལས་པར་བསམ་པ། གཉིས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱུལ་
བར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་པོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱུལ་
གྱི་སྟོད་དེ་ཉིད་དམ་ཤུང་པོ་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་
ཚུལ་ལས་ལོགས་སུ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་པོ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པས་བདག་རང་རྒྱ་
བའམ་ཡན་གར་བའི་ངོ་བོ་མེད་པ་རིགས་པའི་སྟོང་མ་ནས་བསམས་ཏེ་དབྱུང་
འཛིག་སྟེལ་མ་བཀྱིས་པ་ནི་བདག་སྟོང་པ་སྟོམ་ཚུལ་འོ། །དེས་ན་རང་གི་ཤུང་པོའི་

གསེབ་ནས་བདག་གི་མཚན་གཞི་རྟེན་དུ་མེད་པ་སོགས་ཕྱང་པོའི་མཐའ་བདུན་
སོགས་སུ་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པའི་ཚུལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམས་པ་ལས་བདག་
རང་ངོས་ནས་སམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་དབྱེད་འཛིག་
གི་རྒྱན་བསྐྱེད་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་སྟེང་གི་བདག་མེད་པ་མོ་སྒོམ་ཚུལ་
སོ། །དེ་ལྷ་བྱུའི་བདག་མེད་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་འདི་ཉིད་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ཤེས་ཤིང་། དེས་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་བྱེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྷར་ཤེས་པ་ལས་དེ་མ་སྤངས་ན་འཁོར་བ་ལས་
མི་གྲོལ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་མི་ཐར་ལ། དེ་སྤངས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་
ལས་གྲོལ་ནའང་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བ་རི་ལྷར་སྤྲུལ་ན་དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ཐད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་གཞི་མེད་ལ། བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་ཚད་
མེད་བཞི་སོགས་རྣམ་བུར་གི་དགོ་བ་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་མངོན་
གྱུར་དུ་སྤྱོད་པའི་གནས་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གོ་རིམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་
པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་ཚུལ་རི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་
པར་རི་བཞིན་མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་མི་ཤེས་པས་སྐྱེས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
རི་བཞིན་མི་ཤེས་པས་སྐྱེས་བུ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་གིས་སྟོང་ཚུལ་མི་ཤེས་པས་
བདག་མེད་པ་མོ་ག་ལ་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་མི་ཤེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་
ཀྱི་རྩ་བ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་པ་མི་ཤེས་པས་དེ་སྟོང་བའི་ཐར་བ་སྐྱབ་
ལུགས་ག་ལ་ཤེས། ཚུལ་དེ་དག་མི་ཤེས་པས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི་
སངས་རྒྱུ་སྐྱབ་ལུགས་མི་ཤེས་པས་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལས་རྡོ་རྗེ་
འཆང་གི་སྐྱ་སྐྱབ་ལུགས་མི་ཤེས་པ་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་སྐྱབ་བྱེད་དམ་ཐབས་ལ་བརྟེན་

ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་སྒྲོངས་པ་མ་སེལ་བར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཉལ་རྒྱག་
དང་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཐོད་བཞལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་འགོ་མཇུག་སྟོག་པ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མི་ཐོབ་པར་མི་འདོད་
པའི་དངོས་པོ་ཐོག་དུ་འབབ་པར་གདོན་མི་ཟེམ། །

དེས་ན་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་ཐ་
རགས་མང་བས་ཞིབ་དུ་བཤད་ན། ཐ་ན་འབྲུ་མིན་དུ་གཏུགས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་
རང་གི་སྟོ་ལྟན་སྟེས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་
ཕྱིན་ཆད་བདག་གམ་ང་སྟེས་པ་ཞིག་རྒྱན་དུ་སྟེས་ལ་དེ་ལའང་ང་སྟེས་པ་དང་། རང་
སྟེས་པའི་སྟོ་གཉིས་འདྲེས་ནས་སྟེས་པས་བདག་མེད་ཐ་མོ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་
དེ་གཉིས་ཕྱེ་མི་ཤེས། དེ་ཡང་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་ཕྱེ་བ་མ་གཏོགས་སྟོང་སྟོབས་
ཀྱིས་འབྱེད་པ་ལ་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་
ཅག་སྟོ་རགས་པའི་ངོར་ང་དང་ང་ཞེས་སྤང་པའི་གསེབ་ནས་ང་ཞིག་འཆར་བ་ནི་
རང་གི་སྟོང་བས་དབགས་ནས་ཤེས་རྒྱས་པས་དེ་ནི་གོང་དུ་སྟོས་པ་ལྟར་རང་རྒྱ་
བའི་ང་སྟོ་ལ་འཆར་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྟོ་བཏགས་ནས་རྟག་གཅིག་
རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དུ་སྤྲུལ་བ་ནི་བྱལ་མཐས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གོང་དུ་
བཀག་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཡིན་ནའང་བདག་འདི་ལ་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་བྱས་ན་དགག་
བྱ་ཐ་བ་རྣམས་ངོས་བཟུང་སྟེ་བ་དང་འགོག་བདེ་བས་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་མཁས་བྱལ་
གོང་མ་རྣམས་པས་འདི་ལ་དབྱེད་པ་གནད་དུ་མིགས་པ་སྟོ་དུ་མས་མཛད་དོ། །རང་
གི་སྤང་པའི་གསེབ་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ང་ཞིག་ཡོད་ན་སྤང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་མ་སྟོས་
པའི་ང་ཞིག་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པས་དེ་འདྲ་བ་ནི་རང་རྒྱ་བའི་ངམས་བདག་

ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ཡིན། འདི་རང་སྤེང་དུ་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་ལྟ་དང་གང་ཟག་གཞན་སྤེང་དུ་འཛིན་
པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
རང་རྒྱ་བའི་བདག་གིས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་འཛིན་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
དུ་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མས་འདོད་དོ། །འདི་འབྲེ་བའི་བདག་ནི་རང་གི་སྣོ་ལྟན་སྦྱེས་
ལ་རྩེ་ལྟར་འཆར་བ་དང་སྦྱར་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པར་བྱེད་ན་
རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་བདག་རྩེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བས་དེའི་སྤེང་ནས་བདག་མེད་གཏན་
ལ་འབབས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབས་པ་ལྟར་དབྱེད་འཛིན་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་གྲུབ་མཐའ་
ལོག་མ་དང་ཐུན་མོང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་པ།

གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་
ན་ཕྱང་པོ་མཐོང་ཚུལ་ལས་ལོགས་སུ་གང་ཟག་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ། ཕྱང་
པོའི་བྱ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ཟག་གི་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་ཕྱང་ཆེ་ཆུང་
ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ཟག་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་གཞལ་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྦྱེ་བོ་
པན་ཚུན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་སྦྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། འགྲོ་
བ་རིགས་དུག་སོ་སོར་དབྱེ་མི་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་སྦྱེ་འཆི་འདོར་ལེན་
བྱེད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྦྱོན་མཐའ་ཡས་པར་གང་ཟག་གང་ཡིན་
རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་ཡོད་ཅིང་རང་རྒྱ་བའམ་
གང་ཟག་རྩིས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་གནས་མ་བྱའི་སྤྱེ་བ་སོགས་རེ་

བྱང་མ་གཏོགས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་མཐུན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་མདོ་ལས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་ནི་
མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱད་སྤྲོད་ཀྱིས་ནས་སྤང་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་མ་
ལྟོས་པར་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པས། གང་ཟག་ནི་རྣམ་ཡོད་དང་རང་རྒྱ་བར་
མི་འཐད་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཞིང་། སྤང་བོ་ངོས་བཟུང་བར་ཆོས་གཞན་ངོས་
བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་ན་དེ་ཡང་གཞན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་ཐུག་
ས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་སྟམ་སྟེ། སྤང་བོ་ལྷན་ནི་རང་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཞན་
ངོས་བཟུང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པས་རྣམ་ཡོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོས་སོ། །

དེས་ན་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་གཞི་རྣམ་ཡོད་ཅིག་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་དགོས་ཀྱི་རྣམ་ཡོད་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རང་རྒྱ་བ་
ཡིན་པར་བཞེད་དེ། འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་
སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་
པར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་སྤྱོད་ཅིང་བཏགས་པར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་
ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་བཏགས་པར་ཡོད་
པར་ཡོད་ཅིང་རྣམས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་
བྱུང་དང་། འབྱུང་བ་བཞི་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་ཡོད་དང་དེ་ལས་
གཞན་འདུས་མ་བྱས་དང་། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་སྤྲོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དང་མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་སྒྲིག་གྱུར་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྤང་བ་འདྲ་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའམ་རྣམ་ཡོད་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་སྤྲོ་མོ་དང་། དེའི་ལྷོག་སྤྱོགས་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤྲོ་མོ་ཡིན་

པས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པ་དང་བྱིལ་ཏེ་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་སྤངས་པ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འཛོག་གོ། །གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་གཞན་
ནམས་རང་རྒྱ་བའི་བདག་གི་ཁོངས་སྤྱད་བྱར་མ་གྲུབ་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མོར་འཛོག་པ་རྒྱ་གཞུང་སོགས་གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ལ་མ་གསལ་ཡང་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས་བཞེད་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གཉིས་ཀྱང་སྤྱོད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ནས་མི་འབྱེད་པར་དགག་བྱའི་སྤྱོད་ནས་
འབྱེད། ཚོས་གང་ཡིན་ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་དགོས་པས་གང་ཟག་
རང་གི་ངོ་བོ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཡང་དེའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་མཚན་གཞི་ནི་
བྱེ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་བྱང་པོ་ལྗེའི་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པའི་ཆ་རེ་རེ་བར་འདོད།
དེ་ལས་གཞན་པ་ནམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། ལྷང་གི་
རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། རང་རྒྱུད་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་བཞེད་དོ། །

འདི་དག་རིགས་པ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་
གཏུགས་ན་ནང་འགལ་མང་ཡང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་དང་བསྐྱབ་གསུམ་
ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ཚད་མཐོར་མ་སོང་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་
བྱུང་ལ་དབྱེད་འཛོག་གི་ནམ་དབྱེད་གདེང་ཐོབ་པ་ཞིག་མ་རྟེན་པ་ལ། ལྷ་གྲུབ་འདི་
ཉིད་གཙོ་བོར་བརྩམས་ཏེ་ལྷ་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་དག་གི་གཞི་རྩ་
ཚུགས་པ་བྱུང་ན། ད་གཞི་དབྱུང་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ཡང་དེ་ཅམ་དགའ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་འཐད་སྤྱོད་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བས། གོ་རིམ་མ་ནོར་བར་བསྐྱབ་ན་ལྷ་བའི་སོགས་འདོན་

ཤིན་ཏུ་ཆེན། གོང་སློམ་དེ་དག་གི་གང་ལ་ཁུངས་གཏུགས་སའི་སངས་རྒྱུ་གི་
 ལུང་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོལ་བ་འདྲ། ཆོར་བ་
 ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་འདྲ་བ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཚུ་ཤིང་
 བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱུ་མ་སྟེ། །ཉི་མའི་གཉིས་གྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་ཏོ། །ཞེས་
 དང་། སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྦྱུ་མ་ཐེལ་བ་ཚུ་བྱར་དང་། །མི་ལམ་སྟོག་
 དང་སྤྱིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་དང་། སྤྱིད་པ་འཕོ་
 བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། །ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་
 བ། །དེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 བ་དེ་དག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པར་ཁུངས་སུ་བྲངས་ནས་དེ་ཉིད་བསྟོམ་
 བའི་གཙོ་བོའམ་བསྟོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཟུངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་གཞི་
 ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ནི་དོན་སྦྱར་
 གཉིས་གྱི་ལུགས་སོ། །དེའི་སྟེང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 མཐར་ཐུག་ཏུ་སྐར་ནས་སྐར་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་རྩ་
 བའི་བྱུང་མཐའོ། །

དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་ཁས་ལེན་མིན་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་། བདེན་པས་སྟོང་པའམ་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཐ་
 མོར་བྱས་ནས། སྐར་བཞིན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་
 མཛད་དོ། །

མང་ཆེ་བས་བསམ་སྟོན་དེ་འདྲ་གཏོང་གི་ཡོད་ཀྱང་བསམ་སྟོན་ཞིབ་ཆགས་
 བཏང་ན། རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་བདག་སྟོན་ལ་འཆར་སྟངས་སོགས་མ་བསམ་ན།
 མཆམས་ཤིག་ནས་ལྟ་བས་ལུང་སྟེ་འདི་ཡིན་ཞེས་ཟུ་ཚུགས་བརྒྱབ་ནས་སྟོང་

དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སྲིད། དེར་བརྟེན་ལྷ་བ་ལ་དབྱེད་ན་བསམ་སྒོ་གྲུ་ཡངས་
དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་ཡང་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད་པ་བཅས། དེ་གཉིས་བྱང་སྤེལ་
དུ་ཕྱིན་ན་སྒོམ་རྒྱག་མཁན་གྱི་མི་དེ་བག་ཤེབས་པོ་དང་། ལྷ་བར་དབྱེད་པའི་སྒོ་
གྲོས་ཀྱང་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་སོགས། ལྷ་བའི་ཐད་ལ་འཇུག་ས་འཆང་
ས་ཆེད་པའི་མིས་དེ་ལྟར་བདེན་ཚུགས་ཆེད་སྤྱབ་པོ། ཁོ་ན་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་
གས། རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་ཏུ་གྱུབ་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་
བདག་ཏུ་གྱུབ་པ་འདྲིན་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་ལ། སོ་སོའི་བསམ་སྒོའི་ནང་
ནས་རང་ཉིད་ལ་བྱི་བ་བྱིས་ལན་བྱེད་ཆོག་ཅིང་། དེས་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་
ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་འདྲིན་ཚུལ་ནི་སྤང་
པའི་གསེང་ནས་ང་རང་དབང་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ང་སྒོ་སྤང་དུ་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བཞད་པས། དེ་ལྟར་བྱའི་རང་རྒྱ་སྤྱབ་
པའི་བདག་སྒོ་ལ་ཕལ་གང་སྤྱབ་བྱས་ཏེ་སྒོ་ལ་ཕལ་བ་ལྟར་བཟུང་བ་ལ་རང་རྒྱ་སྤྱབ་
པའི་བདག་ཏུ་གྱུབ་པ་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པ་ཟེར་རམ། ཡང་ན། སྒོ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་
བཞིན་ཞེན་པ་ལ་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་ཏུ་གྱུབ་པ་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པར་བཞག་
ཀྱང་ཆོག་གོ། །དེ་ལ་སྒོ་ལྟན་སྤྱོད་དང་ཀུན་བཏགས་གཉི་ལ་ཡོད་ཀྱང་། སྤང་པའི་
དགྲིལ་ནས་ཡོད་པའམ་སྤང་པའི་སྤྱོད་ནས་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་བཟུང་བ་ཡིན་
པས་རང་དབང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བཏང་སྤང་པོ་ངོས་
བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སྤང་པའི་གསེང་ནས་ཡོད་
པའི་ང་དེ་སྤང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པར་འདྲིན་དགོས་པས་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་
ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་ལ། སེམས་ཅན་ལ། རང་རྒྱུད་ལ། ཐལ་
འགྱུར་བ་བཅས་རང་སྟེ་གྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འཛོག་གོ།

སྤང་པའི་གསེང་ནས་ང་ཡོད་ཀྱང་ང་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་མེད། སྤང་པོ་
 རོས་བཟུང་བ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་ང་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་མེད། དེ་མེད་
 པས་རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་མ་
 གཏོགས་དེ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་ཁས་ལེན་པ་ནི་གྲེ་བྲག་སྦྱོར་བ་
 ནས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་མཚུངས་སོ། །ང་དེ་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས།
 སྤང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ལ་བཏགས་པའི་སྦྱེས་བྲུ། གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
 པའང་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 སྦྱིར་གང་ཟག་དེ་བཏགས་ཡོད་དང་བཏགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད། ང་
 འདོགས་ས་རྣམས་ཡོད་མིན་ན་བཏགས་ཡོད་ལ་བཏགས་ཡོད་གང་གསེལ་མི་སྤྱབ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ཏྲ་ལ་ཏྲ་ཞོན་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་ལོ། །

རྣམས་ཡོད་ནི་ཆོས་གཞན་རོས་བཟུང་བ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རོས་གཟུང་
 དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྦྱིར་ཆོས་གཞན་རོས་བཟུང་བ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རོས་
 གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་རང་དབང་བ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། སྤྱོད་མཐའ་འདིར་རོས་བཟུང་
 བའི་ཆེ་ཆོས་གཞན་རོས་བཟུང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ལ་རྣམས་ཡོད་ཟེར་རོ། །དཔེར་
 བ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་བྱ་མཐོང་བ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་འོ་སྦྱོར་པའི་སྦྱོ་
 སྦྱེ་བས། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་མཐོང་བ་དེ་ཀས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ངེས་སྤྱོད་པ་
 ལྟར། སྤང་པོ་རོས་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་གཞན་ལ་སྦྱོར་མི་དགོས་ཏེ། ལག་པ་དང་
 སྤང་པོ་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས་གང་ཟག་གི་ལག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་སྤང་པོ་འོ་སྦྱོར་
 པས། ལག་པ་རོས་བཟུང་བ་ཅན་གྱིས་གཟུགས་རོས་བཟུང་བ་ལས། རོས་བཟུང་
 གཞན་ལ་སྦྱོར་མི་དགོས་པ་མཐོང་སྦྱོར་གྱིས་གྲུབ་པོ། །དེར་བརྟེན་གཟུགས་ཀྱི་

ཕྱང་པོ་ལྷ་བྱ་དེ་ཚོས་གཞན་ལ་མ་ལྷོས་པར་ངོས་གཟུང་རྒྱ་ཡོད་པས་རྩས་ཡོད་
ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ། འདུ་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་རྣམས་ལ་སྦྱར་ནའང་ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་བྱ། རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་ཚོས་གཞན་ལ་མ་ལྷོས་པར་ངོས་གཟུང་བས། ཚོས་གཞན་ངོས་གཟུང་བ་
ལ་མ་ལྷོས་པར་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་འཛོགས། དེ་འབྲར་བཞེན་ནང་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་སོགས་ཚོས་གཞན་ངོས་གཟུང་བ་ལ་མ་ལྷོས་པར་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་
པས་རྩས་ཡོད་ཡིན་ནོ། །

གང་ཟག་ལྷ་བྱར་མཚོན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་གང་ཟག་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་འང་གང་ཟག་མིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་གང་ཟག་གོ་སྟམ་པའི་སྒྲིབ་བ་དེ།
གདགས་གཞི་གཟུགས་ཕྱང་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲིབ་ས། པ་རོལ་ནས་ཅི་ཞིག་མཐོང་
བ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་བཞེན་ནས་བཏགས་པས། གང་ཟག་གཟུགས་ཕྱང་
ལ་བཏགས་པ་ཏ་ཅང་གསལ་བས་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོགས་གོ། །དེ་བཞིན་ཚོར་བ་
སྤྱག་བསྐལ་ཞིག་སྤྱོད་བ་དང་ངས་སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་སོང་སྟམ་པས། ཚོར་བ་
སྤྱག་བསྐལ་ལ་བཞེན་ནས་ང་བཏགས་ཤིང་། ང་དེ་རིང་སྤྱིད་པོ་བྱང་སོང་སྟམ་
སྐབས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་བཞེན་ནས་ང་བཏགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ངས་ཤེས།
འདི་ངས་མི་ཤེས། འདི་ངའི་མ་རེད། འདི་ངའི་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་ཤེས་པ་ཞིག་
ལ་བཞེན་ནས་ང་འདོགས་པ་དང་། པ་རོལ་པོ་ལས་ཁོང་མཁས་པ་དང་། ཁོས་
ཅི་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ལས་སྒྲིབ་པོར་ཤེས་སྤྱོད་འདུ་ཤེས་ལ་བཞེན་ནས་བཏགས་
ཡོད། དེ་བཞིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་རེད། མི་དེ་འདོད་ཆགས་

ཅན་རེད། མི་དེ་ཁོང་ཁྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཡོད་པས། སྤང་པོ་ཞིག་ངོས་མ་བཟུང་བར་གང་ཟག་ངོས་
 འཛིན་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན། སྤང་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ངོས་བཟུང་ནས་གང་ཟག་
 འདོགས་དགོས་པ་བཞིན། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་
 བ་སྐྱངས་པས་ཁོ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་འདུག ཁོའི་རྣམ་ཤེས་མཐུག་པོ་འདུག་ཅེས་རྣམ་
 ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཡོད་པས། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་ངོས་བཟུང་
 རྣམ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་མ་གཏོགས། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་
 ངོས་མ་བཟུང་བར་གང་ཟག་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པོ། །འདི་བཟུང་ཤིས་སོ་སྙམ་པའི་
 གྲོ་སྐྱེ་སྐབས་སྤང་པོ་བྱེ་བྲག་བ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ངོས་བཟུང་འདུག་ཅིང་། སྤང་
 རྟོག་པས་བཏགས་ཟེར་བ་གཉི་ལ་སྤང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་འདུག་
 པས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་འདོགས་ས་དེ་རྣམ་ཡོད་ཡིན་ནོ། །འདོགས་ས་
 རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདོགས་ས་རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་
 ན་འདོགས་ས་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བས། ཡང་དེའི་འདོགས་ས་གཞན་ཞིག་
 འཆོལ་དགོས་པ་དང་། འདོགས་སའི་གདགས་གཞི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ན། ཡང་
 དེའི་འདོགས་ས་གཞན་ཞིག་འཆོལ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན།
 སྤང་པོ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་འདོགས་ས་གཞན་ཞིག་བཅལ། ཡང་དེ་འདོགས་
 ས་གཞན་ཞིག་བཅལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐུག་ས་ཞིག་ཡོད་དགོས་
 པས་སྤང་པོ་བཏགས་ཡོད་མིན་པར་རྣམ་ཡོད་དུ་འདོད། སྤང་པོ་རྣམ་ཡོད་ཡིན་པའི་
 སྐབས་བྱེད་གཉིས་བཤའ་ཡོད་པས་དོན་དེ་དག་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། འདི་ནི་གྲུབ་
 མཐའ་སྤྱོད་པ་ཆོས་བཤའ་པ་རྒྱལ་སྐྱངས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཆོས་

བཤད་པ་དེར་སློ་མ་སྤངས་ན་ར་འཛོད་མི་སྤྱབ་པས། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཤད་
པ་བཞིན་བསམ་སློ་གཏོང་དགོས་སོ། །གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཕྱང་པོ་རྩམ་ཡོད་དུ་
འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་ན་ཀུན་བཏགས་ལས་ལྷན་སྦྲེས་མེད། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའི་དབང་
གིས་བཟུང་བ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་ན་བྱུང་བར་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱར་ནས་འཛིན་
མི་སྤྱབ་སོ། །ཕྱང་པོ་རྩམ་ཡོད་ཅིག་ལ་བཏགས་པ་འཛིན་ནའང་དེ་བཏགས་འཛིན་
དང་། དེ་ལའང་ཀུན་བཏགས་ལས་ལྷན་སྦྲེས་མེད། འདི་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྤངས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་པོ་བཞི་འཕྲ་ལྷ་པོ་གང་རུང་
ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྦྲེས་བྱ་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་ནང་པའི་
གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཤད་པའི་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་ལ་
བསམ་དགོས་སོ། །ཕྱང་པོ་རྩམ་ཡོད་དང་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་
རྩམ་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་
རྩམ་སྤྱོད་མེད་པ་དེ་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཉམས་སྦྱོང་ལ་དབག་ནའང་གང་ཟག་དེ་
ཕྱང་པོ་ལ་མ་སྤྱོད་པར་རང་རྒྱུ་བ་དང་། ཕྱང་པོའི་གསེང་ནས་རང་དབང་གི་རྣམ་
པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ། གང་ཟག་རང་རྒྱུ་སྤྱབ་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་
པས། ཕྱང་པོའི་གསེང་ནས་གང་ཟག་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ཆེ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
ཡིན་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་དེའི་ཐོག་ནས་འཛོག་
དགོས་སོ། །ཕྱང་པོའི་གསེང་ནས་རང་དབང་བར་མེད་ཅེས་པ་དེ་རང་རྒྱུ་
བར་མེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཕྱང་པོ་ལ་མ་སྤྱོད་པར་དངོས་གཟུང་དུ་

ཡོད་ན་རང་དབང་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་ཆུང་། ལུགས་འདིར་སྤྱིར་རང་
 རྒྱུ་ལྟ་བུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མེད།
 སྤྱང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ཟག་རང་དབང་བ་ཡོད་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་
 བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་ཆུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གང་ཟག་རྒྱུ་
 འཛིན་སྐྱབས་སྤྱང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་འཛིན་དགོས་པས། སྤྱང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་
 པར་རང་དབང་བ་ཞིག་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཚུལ་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་སྟེ་སྒྲོ་སྤྱང་
 དགོས་སོ། །རང་ཞེས་འཛིན་པའི་ཆེ་སྤྱང་པོ་སོགས་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་
 རང་འཛིན་ཅིང་། རང་འཛིན་དེ་རང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་འཛིན་པའི་འཛིན་པའི་
 རང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་དེ་རིང་ཡར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། རས་
 གྲུབ་ཞིག་གི་དགོས་ཞེས་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆེས་སོགས་སྤྱང་ནས་ང་བཟུང་ན་ཐ་
 སྤྱང་དུ་ཡོད་པའི་རང་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་
 བའི་ཆེ་རས་གཟུགས་མཐོང་སོང་སྟུང་པ་དེ། མིག་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཞིག་
 བཏགས་ཡོད་པས་ཡིན་ཞིང་། རང་དཀའ་ངལ་བྱུང་བསམ་ཆེ་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་
 ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཡོད། དེ་འདྲའི་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེར་ཐ་སྤྱང་དུ་
 ཡོད་པའི་རང་འཛིན་པའི་ཡོད་པས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཐ་སྤྱང་དུ་ཡོད་པའི་རང་
 གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ཡིན་པས། རང་འཛིན་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོ་ཡི་འཛིན་སྤངས་སྟོང་
 མ་སྟོང་གི་བྱུང་པར་ཞིག་ཡོད་དོ། །

སྤྱང་པོ་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་ང་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་རང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ལས་སྒྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་ལ་ང་འཆར་
 བསྤྱང་པ་དེ་ཤར་བ་བཞིན་འདུག་གམ་མི་འདུག་བརྟགས་པ་ན་སྤྱང་པོ་ལ་ལྟོས་
 རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་སྤྱང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་འཛིན་

གྱི་ཡོད་པ་འང་འོས་མེད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་རང་རྒྱ་སྤྱོད་
པའི་བདག་འཛིན་དང་། མོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་
ཡིན། གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་ཟེར་དུས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། སྤང་པོ་རྩལ་
ཡོད་དང་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད། སྤང་པོ་རྩལ་ཡོད་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་
པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་རྩལ་ཡོད་ལ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་
སྤང་པོ་རྩལ་ཡོད་ལ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་ཡོད་ན་རང་དབང་པའི་བདག་ཏུ་
གྲུབ་པ་ཡིན། གནད་དེ་ལ་མོ་སྤྱོད་ནས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་
འཛིན་ཚུལ་དང་། མོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་
པོར་འབྲེད་སྤྱོད་པོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱ་བའི་བདག་འགོག་པ་ལ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་མེད་སྤྱོད་
པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་སྤྱོད་པའི་མོས་པ་ཙམ་ཀྱིས་འགོག་མི་སྤྱོད། འོ་
ན་རྩེ་ལྟར་འགོག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་རིགས་པའི་
ལས་ནས་རང་རྒྱ་བའི་བདག་དེ་འགོག་དགོས་པ་དང་། དེ་འགོག་པ་ལ་སྤང་པོ་ལ་
མ་ལྟོས་པར་རང་རྒྱ་བའི་བདག་དེ་ཡོད་ན། སྤང་པོ་ལས་ངོ་པོ་གཅིག་གམ་ངོ་པོ་
ཐ་དད་གང་དུ་ཡོད་སོགས་ལ་དཔྱད་དགོས། སྤང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་བདག་
ཅིག་ཡོད་ན། གངས་ཅན་པས་བཤད་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
ལས་འོས་མེད་པས་དེ་རིགས་པས་མི་འཐད། སྤྱིར་དཔམ་བདག་ཙམ་ལ་མི་རྟག་
པ་དང་། སྤྱོད་བསྐྱེད་པ། སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་མཛོ་ལས་གསུངས་
ཡོད། དེར་བརྟེན་གལ་ཏེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཅིག་ཡོད་ན། བདག་
སྤང་གཉིས་ངོ་པོ་ཐ་དད་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱོ་སེར་
བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་དེ་འབྲེལ་བདག་ཅིག་འཛིན་མི་སྤྱོད། བདག་སྤང་ངོ་པོ་ཐ་དད་

ཡིན་ན་བདག་གིས་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་ཕུང་པོས་བྱ་བ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
 ཕུང་པོས་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་བདག་གིས་བྱ་བ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བས། དེ་གཉིས་
 བྱ་བྱེད་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་ལ་བསམ་ན། ཕུང་པོས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་
 དེ་ཀའི་ཐོག་ནས་བདག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་འཛོག་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། དཔེར་
 བ། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན་རང་གི་ཕུང་པོས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་ངས་བྱ་བ་བྱས་པ་
 དང་། ངས་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་ཀ་རང་ཕུང་པོས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཞིག་མ་བཞག་པར། ང་
 རང་རྒྱ་བས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་འཛོག་མི་ཐུབ་ཅིང་བཙལ་ནའང་མི་ཆེད། དཔེར་
 བ། ངས་ཇ་འཐུང་ཞེས་བཟོད་སྐབས་ཁས་ཇ་འཐུང་བ་དེ་ཀ་རང་ངས་འཐུང་བར་
 འཛོག་པ་ལས། ངའི་ཁས་ཇ་འཐུང་བ་དང་ངས་ཇ་འཐུང་བ་གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་
 མི་ཐུབ་པ་ལྟར། ང་འགྲོ་ཞེས་བཟོད་སྐབས་ཀྱང་གོམ་པའི་འདེགས་འཛོག་གི་བྱ་
 བའི་སྟངས་ནས་འཛོག་པས། ང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་ཕུང་པོ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཟུར་བ་ཞིག་འཛོག་རྒྱ་མེད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ང་
 སྟོད་པ་དེ་ཕུང་པོ་སྟོད་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཞིག་ལ་བཏགས་པ་དང་། ང་འགྲོ་བ་
 དེ་ཕུང་པོ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བཏགས་པ། ང་ཉལ་བ་དེ་ཕུང་པོ་ཉལ་བའི་བྱ་བ་
 ཞིག་ལ་བཏགས་པ་སོགས། དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་ང་འགྲོ་སྟོད་ཉལ་འཆག་སོགས་
 འཛོག་དགོས་པ་ལས་དེ་དག་ལས་ལོགས་སུ་འཛོག་རྒྱ་མི་ཆེད། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་
 བསམ་ན་ཕུང་པོའི་བྱ་བྱེད་དེ་ཀ་རང་གི་ཐོག་ནས་བདག་གི་བྱ་བྱེད་འཛོག་དགོས་
 པ་ཏུ་ཅང་གསལ་ལོ། །

བདག་མེད་གཉིས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར།

ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན། དེ་ཁས་མ་སྒྲངས་སྟབས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་
ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཛིན་པ་དང་། དེ་མ་བཞག་པས་ཉོན་སྤྱིབ་སྒྲངས་པའི་སྒྲངས་པ་
མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་པ་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་སྒྲང་དགོས་པའི་རྣམ་
གཞག་ཀྱང་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་
སྒྲོང་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཤེས་སྤྱིབ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་
པ་མངོན་གྱུར་བ་ཞིག་མི་འཛིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སེམས་ཅམ་པའི་
སྟབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམ་པ་ལས་ཐར་པ་འཛོལ་གྲུབ་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ་མི་གྲུབ་པས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
འཛོལ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངེས་པར་བསྟོམ་དགོས་ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བཤད་དོ། །

འོན་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་
འཛིན་གམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པའམ་གཞུགས་
དང་གཞུགས་འཛིན་ཆོད་མ་གཉིས་རྒྱང་ཆད་དུ་མེད་པ་ལ་ཟེར། ཆོག་བསྟུས་
ནས་བཤད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ད་དུང་གཞུགས་གཞུགས་
ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོང་པ་
ཞེས་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་
བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཟོད་
པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་འདྲེས་པར་དུ་བསྟོམ་དགོས་པས། ཐེག་ཆེན་དང་

ཐེག་དམན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །ཐེག་དམན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་ན་འགྲིག་གྲང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་
 ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་ནས་
 ས་ལམ་རིམ་བཟོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། འོ་ན་སེམས་ཅམ་པ་ལ་བྱུང་གི་ལུགས་
 ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་བྱུབ་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
 པ་ཅམ་དུ་ཡོད་ལུགས་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པ་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་བཞག་
 ཟེ། ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུབ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་ དེའི་
 ཚུལ་ནི་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་རྣམས་གཞན་དབང་དང་། དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་
 པ་ཀུན་བཏགས། ཡང་ན། གཞི་གཞན་དབང་གཟུགས་ལྟ་བུའི་སྤྲེང་དུ་གཟུགས་
 གཟུགས་ཞེས་པའི་སྤྲེང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
 པ་དེ་དག་གྲ་ཀུན་བཏགས། དེ་དེས་སྤྲོང་པའི་སྤྲོང་པ་ཡོངས་བྱུབ་ཡིན་པ་
 བཅས། ཆོས་ཅན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་བཤད་དོ། །

གཟུགས་ལྟ་བུའི་སྤྲེང་གི་དག་གྲ་ཀུན་བཏགས་ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་སྤྲོ་
 བཏགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡང་ཟེར་རོ། །དེ་
 ལྟ་བུའི་དག་གྲ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོང་པའི་སྤྲོང་པ་དེ་ཡོངས་བྱུབ་ཡིན། དག་གྲ་
 བར་བཅད་པའི་ཤུལ་དུ་ཚུར་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་དེར་སྤྲོང་པ་འཛིག་དགོས་པས།
 སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཉ་ཅང་གལ་
 ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་ངེས་ན་ཡོངས་བྱུབ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་

པས་སྟོང་པའམ། ཚས་ཅན་ཅི་འབྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའམ། གཟུགས་དང་གཟུགས་
འཛིན་ཚད་མ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་ཟེར། གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་པ། གཉིས་སྤྱེལ་པ། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་ཐ་དད་དུ་
མེད་པ། རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྤྱེལ་པ་སོགས་ཐ་སྙད་སྙེ་ཚོགས་པ་བཅད་སྟེང་
བྱེད་ཅིང་། རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་མདོ་ལུང་ཡང་ཉ་ཅང་མང་པོ་འཛེན་ནོ། །དེ་ལ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལྟར་ན། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། གཙུ་པོ་ང་ཚོ་གཟུགས་ལུང་ལ་ཉ་ཅང་བདེན་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་
ལྟོག་ཕྱིར་དུ་ཡིན། དཔེར་ན། ང་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་
རིམ་གྱིས་སྒོ་སྤྲངས་ན་ང་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྒོ་མ་སྤྲུབ་བྱེད་
རྒྱ་ལས་སྤྱ་དུ་སོང་སྟེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་མེད་
པ་འཛིན་གྲུབ་ནའང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཕུང་པོ་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་ཚུལ་དེ་
ཅམ་སྒོ་ལ་ཤར་བདེ་པོ་མེད་པའམ་འཆར་དཀའ་ཞིང་གཏན་ལའང་འབེབས་དཀའ་
བས། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡན་ལག་དུ། དང་
པོར་སྒོ་མཛོན་སྤུམ་ལ་ཁྲ་ལམ་མེར་འཆར་བའི་གཟུགས་ལུང་གི་སྟེང་དུ། ཕྱི་
རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཅིང་། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ཡིན། དང་པོ་
གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་གཞག་དེ་གོ་སྤྱོད་བའི་ཆེད་དུ། རང་ལྟོག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་
བར་དོན་ཉིད། །ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་དོ། །

ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་

རྒྱལ་པོ་ཆ་མེད་འཛིན་ཚུལ།

སེམས་ཅམ་པས་བྱེ་རེལ་གྱི་དོན་དགག་སའི་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་
ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སྒོ་དམན་པས་བྱེ་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན།
ཐོག་མར་ང་ཚོ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་སྒོ་སྤྱོད་དགོས་པ་
དང་། དེ་ལྟར་སྒོ་སྤྱོད་བ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྟོག་ཏུ་མེད་པའི་གོ་བ་
ཞིག་ཡོད་དགོས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པར་མཆོན་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
བདེན་པ་དང་། གོ་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་དོན་བྱེད་
ཅུས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལྟ་བུར་བཞག་སྟེ། ལས་འབྲས་དང་སྒྲུབ་
དོར་གྱི་གཞི་ལ་རང་མཆོན་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་བཅིངོ། །དེ་འབྲའི་རང་མཆོན་དེ་
མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འཆར་བྱུང་ཅིང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འཆར་
བྱུང་བ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཟེར། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འཆར་མི་བྱུང་པའི་
རིགས་ལ་སྤྱི་མཆོན་དང་། སྤྱི་མཆོན་གྱི་རིགས་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཞེས་
ཟེར། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་
པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་སྟངས་ཤིག་གོ། །མདོར་ན་
དངོས་པོ་གང་ཡིན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་
རྫོགས་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འདུས་བྱས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་
ཅམ་ཡིན་པས། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དོན་དམ་པ་ཞིག་འཛིན་མ་བྱུང་ཆེ་ལས་འབྲས་

དང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་འཛོག་མི་ཐུབ་
བའི་ཚུལ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དམིགས་ཀྱིས་སྤྲུག་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད། དེ་ལ་
དཔག་ན་ནང་ཆོས་ལ་ཐོག་མར་མཐོ་སྤྱོད་མཁན་རྣམས་བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་
སོགས་ལ་གོ་བ་བརྟན་པོ་ཡོང་ཆེད་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །ཉན་
ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་
ཆད་ཅི་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། གཞུགས་ལྷ་བྱུག་གཞུགས་འཛིན་པའི་མིག་
ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཆེ་ཡུལ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་འཆར་བར་མ་ཟད། གཞུགས་དེས་
གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་ནས། རང་དབང་གིས་གཞུགས་
འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། རང་དབང་གིས་གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། དེར་བརྟེན་ཀ་བྱུམ་སོགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་
དབང་མངོན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞུགས་
ཅན་རིགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པས་སྔོན་པོ་ལྷ་བྱུ་ལ་སྦྱར་ན། སྔོན་པོས་སྔོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྗན་དུ་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ཡང་སྔོན་པོ་དེ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཚུར་
རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏད་ནས་ཡོད་པ་ལྟར། གཞུགས་ཅན་གྱི་རིགས་གང་ཡིན་
པ་དེ་རང་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལ་ཚུར་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་གཏད་ཡོད་པས་
དབང་མངོན་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་། དེ་ཡང་ང་ཆོ་འཛོག་རྟེན་པས་གཞུགས་
སོགས་མཐོང་ཚུལ་དང་ཏག་ཏག་མཐུན་པ་ཞིག་འཛོག་གི་ཡོད།

ང་ཆོས་གཞུགས་སོགས་མཐོང་བའི་ཆེ་གཞུགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུར་རང་
དབང་བའི་རྣམ་པ་གཏད་ཡོད་པ་མཐོང་ཞིང་། རྣམ་པ་གཏད་པ་བཞིན་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་འཛོག་ དེས་ན་གཞུགས་འཛིན་

མིག་ཤེས་གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ལྟ་བུ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་
 མཐོང་ཡང་ཡུལ་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་མཐོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་
 ཡུལ་ངོས་ནས་རང་དབང་དང་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་ཚུལ་ནི་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་
 གོན་དུ་གྱུབ་ཆད་དུ་འདོད་དོ། །འོ་ན་སྔོན་པོ་དེ་རྒྱལ་རེ་རེའི་སྤྲང་དུ་བཅའ་ན་རང་
 དབང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་རྒྱལ་རེ་
 རེའི་སྤྲང་དུ་ཡོད་དགོས། སྔོན་པོ་དེ་རྒྱལ་སྤྲན་གང་གི་སྤྲང་དུ་ཡོད་ཅེས་རྒྱལ་རེ་
 རེའི་སྤྲང་དུ་བཅའ་ན་རྒྱལ་ཆ་མེད་ལ་ཐུག་པ་དང་། སྔོན་པོ་དེ་སྔོ་རྒྱལ་གྱི་སྤྲང་ན་
 རང་དབང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་རྒྱལ་སྤྲན་ཆ་མེད་ཀྱང་ཁས་ལེན། ཉན་ཐོས་སྡེ་
 གཉིས་གྱིས་རྒྱལ་སྤྲན་ཆ་མེད་འཛིག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་འདྲ་ལ་ཐུག་
 ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་ཡུལ་རང་དབང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་སོ་སྟུང་
 དུ་སེམས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་གྱིས་རྒྱལ་སྤྲན་ཆ་མེད་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་དེ་འདྲ་
 ཞིག་ལ་བརྟེན་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་
 སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆེ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོང་མཁན་ཞིག་
 མཐོང་ཡང་། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་སྔོན་པོ་དེ་མཐོང་བ་ལྟར་ཡོད་ན་
 སྔོན་པོའི་རྒྱལ་གང་གི་སྤྲང་དུ་ཡོད། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་
 ཆེ་རྒྱལ་སྤྲན་རེ་རེ་ནས་མཐོང་ངམ། རྒྱལ་སྤྲན་འཆོག་པའི་ཆོག་པས་དེ་མཐོང་
 ཞེས་དེས་ཆོ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་རྒྱལ་སྤྲན་རེ་རེ་ནས་མ་མཐོང་བར་རྒྱལ་འཆོག་པས་
 པའི་ཆོག་པས་དེ་མཐོང་ན། ཆོག་པས་དེ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་རྒྱལ་
 རེ་རེའི་སྤྲང་ནས་ཡོད་དགོས། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྤྲང་བའི་སྔོན་པོའི་རྒྱལ་རེ་
 རེས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཚུར་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོང་ཡོད། རྒྱལ་དེ་ཡང་

སྤྱ་རྒྱ་བཏང་ན་རང་དབང་གི་རྣམ་པའི་རྒྱལ་ཆ་མེད་ཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ཉན་ཐོས་
སྤྱེ་པའི་རིགས་པའི་འགྲོ་སྤངས་ཤིག་ཡིན། དེ་ལ་གཞིགས་ནས་གཞུགས་ཅན་གྱི་
རིགས་མཐའ་དག་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་སྐབས་རང་
དབང་གི་རྣམ་པ་གཏད་ཡོད་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་ཞིང་། རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏད་
པའི་གཞུགས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱང་དུ་གཞུགས་ཅན་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
བས། མཐར་གཏུགས་ན་རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་ཅིག་དགོས་པར་འདོད། དེར་བརྟེན་ཉན་
ཐོས་སྤྱེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་གཙོ་ཆེར་བརྩེ་བས་ན་
དངོས་སྤྱོ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེར་སང་གི་དངོས་གཙོ་སྤྱོ་བ་དང་ཉན་ཐོས་སྤྱེ་གཉིས་
པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅམ་པས་ཉན་ཐོས་སྤྱེ་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ།

ཉན་ཐོས་སྤྱེ་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། རང་དབང་གི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་དེ་བཙལ་ནས་རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་ཅིག་ཡོད་དགོས་ན། རང་དབང་
པའི་རྣམ་པའི་སྤྱང་དུ་རྩས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་ཅིག་རྩི་ལྟར་འཛོག་རྒྱལ་
སྤྱན་ཆ་མེད་དེ་གང་དུ་ཡོད། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་ཡོད་ན་རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་དེ་
གང་དུ་འང་གོ་ས་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱང་འོག་དང་ཕྱོགས་བཞི་རྒྱལ་
སྤྱན་ཆ་མེད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དཀྱིལ་རྒྱལ་ཆ་མེད་ཅིག་ལ་མཚོན་ན། སྤྱང་འོག་གི་
ཕྱོགས་གཉིས་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་བཙས་ཡོད་པས། དཀྱིལ་རྒྱལ་
ཆ་མེད་དེ་ཤར་གྱི་རྒྱལ་དང་ཡང་འཕྲད། ལུབ་གྱི་རྒྱལ་དང་ཡང་འཕྲད། རྫོ་ཡི་རྒྱལ་
དང་ཡང་འཕྲད། བྱང་གི་རྒྱལ་དང་ཡང་འཕྲད། སྤྱང་གི་རྒྱལ་དང་འོག་གི་རྒྱལ་དང་
ཡང་འཕྲད་པའི་ཆོ། དཀྱིལ་རྒྱལ་ཆ་མེད་དེ་རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་

ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲད་དམ། རོས་གཅིག་ལ་འཕྲད་ཀྱང་གཅིག་ལ་མ་འཕྲད་པའི་ཆ་
 ཡོད། ཤར་ནས་འཕྲད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ནས་འཕྲད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་གཉིས་
 གྱི་གཅིག་གིས་འཕྲད་ལ་གཅིག་གིས་མ་འཕྲད་པའི་ཆ་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད།
 གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འཕྲད་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་
 མེད་མང་པོ་འདུས་ནས་གོང་བྱ་ཆགས་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ལྷ་བྱར་
 མཆོན་ནའང་ཐེགས་པ་རྒྱུད་དུ་རིམ་གྱིས་བསགས་ཏེ་སྤོང་གང་ཐུབ་པ་མཐོང་ཆོས་
 ཡིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བྱེད་རང་གཉིས་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་མོ་བསགས་ནས་སྤོང་
 གང་མི་ཐུབ་ཟེར་དགོས་སམ། རྒྱ་མང་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་རྒྱ་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་སོ་
 སའི་རྒྱལ་དང་འཕྲད་མ་འཕྲད་གྱི་ཕྱོགས་འཛིན་དགོས་པ་ཅི་ཡིན། ཞེས་སོགས་
 གྱི་རིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཟེར་ཞིང་། སློབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཕྱོགས་སྤར་བཟུང་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དོན་
 དུ་ཐུབ་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་
 པ། རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་མེད་ཡོད་ན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་མེད་བསགས་པའི་གོང་བྱ་ཡོད་མི་ཐུབ་
 པར། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲད་དགོས་པར་ཐལ་བ། གལ་ཏེ་ཤར་
 ལ་རེག་པའི་ཆ་དེས་རྒྱལ་ལ་མ་རེག་པ་དང་། རྒྱལ་ལ་རེག་པའི་ཆ་དེས་ཤར་ལ་
 མ་རེག་ན་ཆ་བཅས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་གྱི་རིགས་པས་དགག་པའི་ཆེ།
 ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་མེད་ཁས་ལྗངས་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་
 མཐོང་བར་མ་ཟད། སེམས་ཅམ་པས་རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་ལྗངས་ཏེ་སྤྱིར་
 ཆ་མེད་རིགས་པས་འགོག་ནའང་། རིག་པས་ཞིབ་ཆ་བྱེ་ནས་བསམ་སློབ་བཏང་ན་
 སེམས་ཅམ་པ་ལ་འང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གྱི་ཡོད། དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གཙོ་བོ་སེམས་ཅམ་པས་པན་ཚུན་ལྟོས་ཐུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅོང་མ་ཞིག་འཛིན་

མ་ལུ་པ་ར་ལུ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ལུ་མཐའ་ལོག་མ་འགོག་
སྐབས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ལན་རྒྱག་མི་ལུ།

དེར་བརྟེན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཉི་ཤུ་པའི་རྩལ་ཐན་ཆ་མེད་འགོག་
པའི་རིགས་པ་དག་གིས་བྱེ་དོན་ཡང་འགོག་གི་ཡོད། ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྤང་པོས་རྩལ་ཐན་ཆ་མེད་འདུས་པའི་རགས་གཟུགས་རྩལ་ཐན་ཡིན་པ་དག་ག་
པའི་ཆོ། སྡེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡེ་པོ་མཐོང་བའི་ཆོ་ཚུར་སྡེ་པོའི་རྩལ་རེ་རེས་
རྣམ་པ་གཏང་ཡོད་དམ་རྩལ་ཆོགས་པས་རྣམ་པ་གཏང་ཡོད། ལུ་ཅན་ལ་རང་
དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོང་མཁན་དེ་ཆོགས་པ་ཡིན་ན་ཆོགས་པ་དེ་རྩལ་རེ་རེའི་སྤྲེང་
དུ་ཡོད་དམ་མེད། རྩལ་རེ་རེས་རྣམ་པ་གཏང་ཡོད་ན་སྡེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་
ཐན་ཆ་མེད་རེ་རེ་ནས་མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་། རྩལ་རེ་རེས་རྣམ་པ་གཏང་ཡོད་ན་སྡེ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་རེ་རེ་བ་མཐོང་དགོས་པར་མ་ཟད། སྡེ་པོའི་ཆོགས་
པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་ཐ་རབས་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་
བ་སོགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཆོ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་སྡེ་པོའི་ཆོགས་པ་ན་
ཡོད་པའི་རྩལ་ཐ་རབས་སྡེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འཛིན་མི་ལུ་
པས་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད།

སེམས་ཅམ་པས་དམིགས་རྒྱུན་འགོག་ཚུལ།

ཁྱེ་བྲག་རྩེ་རིགས་པ་ཟབ་ཤོས་ཤིག་ལ། རི་མོ་དང་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་
པའི་ཁ་བོ་ཞིག་ལ་ལྷ་པོའི་སྐབས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་བོ་མཐོང་བ་དང་། ཁ་བོ་དེ་
རང་དབང་གིས་ལུ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྡེ་པོར་དཀར་དམར་བཞི་ཆོགས་པའི་ཁ་བོ་
དེ་སྡེ་པོར་དཀར་དམར་རེ་རེའི་སྤྲེང་ན་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་རེ་རེའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་

ན་སྔོན་པོ་ལ་ཁ་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པར་མ་ཟད། དེ་བཞིན་སེར་པོ་དང་དཀར་
 པོ། དམར་པོ་བཅས་རེ་རེའི་སྟེང་དུའང་ཁ་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱང་དེ་འདྲ་མེད།
 དེ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཁ་པོ་མེད་ན་ཚུར་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཁ་པོ་དེ་
 གང་དུ་ཡོད་ཅེས་འདྲི་བཅད་བྱེད་པར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཁ་འཛིན་མིག་
 ཞེས་དེ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟའི་རིགས་པ་བཏང་
 སྟེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་རྩོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་སྟབས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་
 པ་ནང་ཁུལ་ལ་ཁ་འཛིན་མིག་ཞེས་ལ་སྤྲང་བའི་ཁ་པོ་དེའི་ཡོད་སྟངས་བྲིས་པ་ན།
 སེམས་ཙམ་པ་ནང་ཁུལ་ལ་ཡང་ཁ་འཛིན་མིག་ཞེས་ལ་ཁ་པོ་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་
 ལྟར་ཁ་པོ་གྲུབ་ཡོད་མེད་ཅོད་པ་མང་བས། སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེས་པ་དང་རྣམ་
 རྟུན་པ་གཉིས་ཀྱང་དེའི་ཐད་ལ་ཅོད་དོ། །ང་ཆོའི་མིག་ཞེས་ལ་གཟུགས་ཙན་གྱི་
 རིགས་གང་སྤྲང་ཡང་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏད་པ་མཐོང་ཞིང་། མཐོང་བ་ལྟར་
 ཡོད་ན་སྤྱི་རྩོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་མི་ལེན། འོ་ན་
 སྔོ་འཛིན་མིག་ཞེས་ལ་སྔོན་པོ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏད་པ་མཐོང་གི་མི་འདུག་
 གས་ཞེས་སེམས་ཙམ་པ་ལ་བྲིས་ན། དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་ཡོད་
 མི་དགོས་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཞེས་འཁྲུལ་ཞེས་ཡིན་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་
 གྱི་ས་ཕུད་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཞེས་ཡིན་ཞེས་སེམས་
 ཙམ་པས་སྤྲོ་བར་བྱེད། ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དབང་པོ་མངོན་སུམ་
 རྣམས་འཁྲུལ་ཞེས་སུ་བཞག་ན་ལས་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 སྔོ་འཛིན་མིག་ཞེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ལྟར་མེད་ན་སྔོན་པོ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་
 ཡོད་ཅེས། གཏད་དོན་དེའི་ཐོག་ནས་སྤྱི་རྩོལ་དོན་ཡོད་མེད་ཅོད་པར་བྱེད། ཡིན་
 ནའང་སེམས་ཙམ་པས་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ལ་རྩལ་ཕན་ཆ་མེད་ཏག་ཏག་འགོག་

ཐུབ་ཅིང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཉི་ཤུ་བར་
རྒྱལ་མཉམ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་བ་འགོག་པ་དང་།
སློབ་དཔོན་སྤྱགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་སྤྲ་རབ་གཟུགས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་ཞེས་རྒྱལ་མཉམ་རབ་རེ་རེ་བ་མིག་ཤེས་གྱི་དམིགས་སྐྱེན་ཡིན་མིན་གྱི་
རིགས་པ་ས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་། དཔལ་ཚུལ་གྱི་གྲགས་པ་ས་
མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་བརྟེན་དབང་གིས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་
དག་གིས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་དམིགས་སྐྱེན་ལ་རང་དབང་དུ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་
གཏོད་མཁན་ཞིག་འཛིག་པ་དེའི་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་སྐྱབས་ཅི་འདྲ་ཡིན་
མིན་ལ་དབྱེད་ནས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་བྱེད་དེ། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་དམིགས་
སྐྱེན་དེ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་ན། སྡོན་པོ་བྲན་པའི་བྲན་
ཤེས་ལ་ཡང་དམིགས་སྐྱེན་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། བྲན་ཤེས་གྱིས་ཡུལ་བྲན་པའི་
ཆེ་ཡུལ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེས་ན་སྡོན་པོ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་
ཀྱང་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་བཞིན་དུ་སྡོན་པོ་དམིགས་སྐྱེན་དུ་འཛིག་གམ་ཅི་
ཞེས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་བྱེད། སེམས་ཅམ་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་མེད་པ་དངོས་སུ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་སློ་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ལས་ཕྱི་
དོན་འགོག་པ་མཚུངས་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅམ་པས་
དམིགས་སྐྱེན་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་དེ།

ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་གྱིས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་གནད་གྱིས་དབང་པོ་
མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་སྐྱེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་དེ། སྡོན་པོ་དེ་སྡོ་
འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་དམིགས་སྐྱེན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སེམས་
ཅམ་པ་ན་རེ། དམིགས་སྐྱེན་ནི་མིང་བརྟན་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་མཚན་ཉིད་པ་

མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནང་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་འཛིག་པ་ལས།
 བྱེད་ཅག་འདོད་པ་ལྟར་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོའི་ངོས་ནས་ཤིན་ཏུ་འཛིག་
 དཀའ་བས། དེད་ཅག་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་སྒྱུ་
 མཆན་ཉིད་པ་མི་འཛིག་ཅེས་དམིགས་སྒྱུ་མཆན་ཉིད་པ་འང་འགོག་པར་བྱེད།
 དམིགས་སྒྱུ་མཆན་ཉིད་པ་འཛིག་མི་སྤྱབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ཡང་ཕྱི་དོན་
 ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྤྱག་ཡོད་པས། སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་དུས་
 མཉམས་དུ་སྤྱབ་པ་ཡིན་ཟེར། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ལ་སྤྱབ་པ་དང་
 སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་རྗེས་ལ་སྤྱབ་སྡེ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་
 པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ལྟན་གཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་འགོག་
 པ་ནི། སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་ཉེར་ལེན་བག་ཆགས་གཅིག་སྤྲོད་
 སྤྱོད་པས་ཀྱིས་སྤྱབ་པས་སྤྱོད་པོའི་ཆ་ཕྱི་རྒྱ་མེད་པ་རིགས་པས་སྤྱབ་པར་བྱེད། དུས་
 མཉམས་དང་སྤྱོད་པོ་ཕྱི་གང་ཡིན་གྱི་འཛིག་མཆན་པས་རིགས་པས་བསྐྱབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 བར་སྤང་ནའང་། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་
 སྒྱུ་ཁས་མི་ལེན། དཔེར་ན། སྤྱོད་པོ་དཔོན་སེམས་པའི་འཕྲུལ་པོ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་
 སྡེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་སོགས་རྣམས་འཕྲུལ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པས་དམིགས་སྒྱུ་ཡང་ཁས་
 མི་ལེན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྤྱོད་པོ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པས། སེམས་
 ཙམ་པས་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞིར་བཞག་ནས། ཕྱི་དོན་འགོག་ཚུལ་
 སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན། ཡང་སྤྱོད་པོ་དཔོན་ལེགས་
 ལྟར་འབྱེད་དང་། སྤྱོད་པོ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་པོ་སོགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པས་བཤད་
 པ་ལྟར་དམིགས་སྒྱུ་མཆན་ཉིད་པ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤྱབ་པ་ཁས་ལེན་པས།

རིགས་པ་དེ་དག་རྟོག་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། སེམས་པས་གཙོ་བོ་རང་དབང་གི་རྣམ་
པ་ཡོད་ན་དེ་བཅའ་ཆེ་རྒྱལ་ཕྱན་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་ཡང་བཅའ་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་
མེད་ལ་ཐུག་འགྲོ་བས། རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཕྱི་དོན་ཡང་
ཁྲེགས་འགྲོ་བས། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ་ཕྱི་དོན་དང་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ལས་སྦྱ་
པོར་འགོག་ཐུབ།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱེ་ཚུལ།

འོན་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱེ་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དེས་ན། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཡུལ་སྤྱོད་པའི་
བག་ཆགས་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་སད་པའོ། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་བག་
ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པོ་གྲུབ་པ་དང་མཐོང་བ་ལས་གཞན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་མི་ལམ་གཉིས་
ལྟན་ཅིག་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན། མི་ལམ་མི་བའི་སྐབས་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མཛོན་སྤྱུ་
དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་བརྗོད། འོན་སེམས་ཅམ་པས་
བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འདྲི་
གམ་ཞེ་ན། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས། བག་ཆགས་ལ་ཡུལ་གྱི་བག་ཆགས་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བག་ཆགས། བརྟན་
པའི་བག་ཆགས། བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས། ཀུན་རྫོབ་པའི་བག་ཆགས་
སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་། ཡོད་དང་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བག་ཆགས་སད་
པ་ལ་སྤྱང་བ་ལྟར་དོན་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟོན་སྤྱོད་གོ། འོན་སྤྱང་པོ་སྤྱང་བའི་མི་
ལམ་ལ་སྤྱང་པོ་སྤྱང་བ་དེ་དང་། གཉིད་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྤྱང་བའི་མིག་

ཤེས་ལ་སྒྲུང་པོ་སྒྲུང་བ་གཉིས་བག་ཆགས་སངས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་མཚུངས་པས།
 མི་ལམ་ན་སྒྲུང་པོ་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་སྟོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་ཅམ་
 པས་མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་པོ་དེ་བག་ཆགས་མི་བརྟན་པ་འཁྱུལ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་
 བས་ན་མེད་པ་དང་། མིག་གིས་མཐོང་བའི་སྒྲུང་ཆེན་དེ་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་
 བྱུང་བས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་ལན་བཟོད། རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་
 རིགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་
 བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་བཅས། མདོར་ན་སེམས་ཅམ་པས་
 ཡོད་དང་མེད་གྱི་ས་མཚམས་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་
 ཀྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡུལ་སྟངས་འཛོག་སྟབས་ན་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོ་མཛོན་སྟུམ་
 ཀྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྟངས་འཛོག་མི་སྟབས་ན་མེད་པར་འདོད་དེ། དཔེར་
 བ། གངས་རི་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གངས་རི་སྟོན་པོ་མཐོང་ནའང་།
 གངས་རིའི་ངོས་ནས་སྟོན་པོ་འཛོག་རྒྱ་མེད་སྟབས། གངས་རི་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་
 མིག་ཤེས་དེ་འཁྱུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་དང་། རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲུང་བའི་
 དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུར་རྟེན་པ་གཏད་པར་མཐོང་ནའང་། ཡུལ་སྟངས་
 ན་རྒྱ་བ་གཉིས་མེད་པས་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འཁྱུལ་ཤེས་
 སུ་འཛོག་ ཡིན་ན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཡུལ་སྟངས་ཚུར་
 རང་དབང་གིས་བྱུང་མི་དགོས་པར། བག་ཆགས་བརྟན་པ་དང་བག་ཆགས་མི་
 བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཡོད་མེད་འཛོག་ དེས་ན་གངས་རི་སྟོན་
 པོ་མཛོན་པའི་དབང་ཤེས་ལ་གངས་རི་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བ་དེ་བག་ཆགས་མི་བརྟན་པ་
 དང་། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རིགས་མཐུན་
 གྱི་བག་ཆགས་སྟོ་འཁྱུལ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་

ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་མཐོང་བར་འཛོག་དཔེར་ན། མིག་ལ་རབ་རིབ་ཅིག་སྟེབས་
ཆེ་ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་མཐོང་བས་གཙོ་བོ་རབ་རིབ་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱས་ཡོད་པས།
ཟླ་བ་གཉིས་མཐོང་བ་དང་གངས་རི་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་དེ་ནང་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཞིག་
ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་དགོས་པ་ལས། ནང་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལ་མ་རྟོས་པར་བྱ་རོལ་
ཡུལ་ལ་རྟོས་ནས་སྐྱེ་མི་བྱུང་ཅིང་། ནང་ཤེས་པའི་སྟངས་གཤེད་མཐོང་བའི་རྒྱུན་ཡང་
བག་ཆགས་ཡིན། སེམས་ཅམ་པས་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱ་རོལ་དོན་དུ་
བྱུང་བ་འགོག་པར་བྱེད།

བལྟ་བུ་སྐྱུན་མོང་བ་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

འོ་ན་སེམས་ཅམ་པ་ལ་གང་སྐྱང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་སྟངས་གཤེད་བག་
ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ན། དཔེར་ན། ང་ཆོས་གཞི་ཕྱང་པོ་གཅིག་ལ་མཉམ་དུ་
ལྟ་བའི་ཆེ་ཆང་གིས་མཐོང་བ་བསྟོན་དུ་མེད་པས་དེ་གང་ཟག་སྤེལ་བག་ཆགས་
སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན། མི་ལྡན་ཡུལ་གཅིག་མཐོང་བའི་སྐབས་དེར་མི་ལྡན་
པོ་དེའི་བག་ཆགས་གཅིག་ཡིན་ནམ་ན་དད་ཡིན་ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ངེས་
པའི་ཆེ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། གང་ཟག་ལྡན་གཞི་ཕྱང་པོ་གཅིག་ལ་ལྟ་ཆེ་
གང་ཟག་རེ་རེར་བག་ཆགས་མི་འདྲ་བ་དང་དེའི་དབང་གིས་ཕྱང་པོ་མཐོང་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པས། བལྟ་བུ་སྐྱུན་མོང་བ་དང་བལྟ་བུ་སྐྱུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་
གཉིས་འཛོག་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་ཕྱང་པོ་དེ་བལྟ་བུ་སྐྱུན་མོང་བ་དང་། བག་
ཆགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་གང་ཟག་ལྡན་པོ་ལ་ཕྱང་པོ་མཐོང་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་
རེ་རེ་ཡོད་པས། བལྟ་བུ་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་རེ་རེའང་འཛོག་དགོས། བལྟ་
བུ་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་ནང་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སྐྱུན་མོང་

མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་དང་། མི་ལྟ་བོ་དེས་སྤང་བོ་གཅིག་མཐོང་
བ་དེ་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་སྤྱན་མོང་བ་ཞིག་སང་པའི་དབང་གིས་མཐོང་
བ་ཡིན་ཞེས། སེམས་ཙམ་པས་ཡུལ་སྤང་བའི་སྤྱིང་དུ་ཡང་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་རེ་
དང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་རེ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིབ་བར་བྱེད། གཤམ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་
མ་བཤད་ཆེ་བྱེ་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་གྱི་ཡོད།

བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་མིན་པ་ཡོད་པའི་དཔེ། མི་གཅིག་ལ་དགྲ་
གཉེན་བར་མ་གསུམ་གྱི་མཐོང་ཚུལ།

དེ་ཡང་དཔེར་ན། མི་གཅིག་ལ་དགྲ་གཉེན་བར་མ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཆར་
དུ་ལྟ་ཆོ། གཉེན་དེས་མཐོང་བ་དང་སེམས་དགའ་ལྟངས་ལྟངས་བྱེད་པ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བའི་རྟགས་དང་། བར་མ་དེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་
མི་འོང་བ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། དགྲ་
དེས་མཐོང་བ་དང་སེམས་མི་སྦྱིད་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་ཞིག་ངང་གིས་ལངས་པ་དེ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་མཐོང་བའི་རྟགས་མཆོན་ཡིན། དེ་ལྟར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དགྲ་གཉེན་
བར་མ་གསུམ་ལ་མཐོང་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། གཤམ་
ཏེ་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་མེད་ན་ཚུལ་དེ་འཛིན་མི་ཤེས་ཞེས་སེམས་ཙམ་
པས་དཔེ་སྤྱིང་རྗེ་བོ་ཞིག་དང་སྦྲར་ནས་འཆད་པར་བྱེད། མཐོང་ཚུལ་དེ་ནི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཙམ་ལ་མིན་པར་སེམས་ཅན་ཆ་ཆང་ལ་གཞི་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་
མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོང་གི་ཡོད། མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་
དེ་གསུམ་མེད་ཅེས་སྒྲིབ་མི་གྲུབ་སྟེ། གཉེན་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་ཅན་དེ་དགས་མི་
མཐོང་བ་དང་། དགྲ་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་ཅན་དེ་གཉེན་གྱིས་མི་མཐོང་བས།

གང་ཟག་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆ་གཅིག་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཆ་
གཅིག་ བར་མའི་ཆ་གཅིག་བཅས་མཐོང་མཁན་སོ་སོར་མཐོང་ཚུལ་སོ་སོ་དང་
ཡུལ་སོ་སོར་གྲུབ་ཡོད།

ཟས་གཅིག་གིས་གང་ཟག་གསུམ་ལ་འབྲས་
བྱ་མི་འདྲ་བ་འབྱེན་ཚུལ།

ཡང་དཔེར་ན་ཟ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཟས་གཅིག་ལ་མི་གསུམ་
གྲིས་ལོངས་སྤྱད་བའི་ཆེ་གཅིག་ལ་ན་ཆ་བསྐྱེད་བ་དང་། གཅིག་གི་འཕྲོད་བསྐྱེན་
ལ་པན་བ། གཅིག་ལ་ཁྲད་གང་ཡང་མེད་བ་བཅས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་བ་དེ།
ལོངས་སྤྱད་བ་ལས་པན་གཞོད་བར་མ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ། །སྤྱན་མོང་
བའི་ཇ་མངར་མོ་ཞིག་མི་གསུམ་གྲིས་མཉམ་དུ་ལོངས་སྤྱད་བ་ན། ཇ་མངར་མོ་
དེའི་སྟེང་ནས་སྤྱན་མོང་མིན་བའི་ཁྱོད་ཚོར་རེ་རེ་ཡོང་སྟེ། གཅིག་ལ་ཁྱོད་ཚོར་དེ་
ཁམས་དང་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ནས་ན་ཆ་སྦྲོང་བ་དང་། གཅིག་གི་ཁམས་ལ་འཕྲོད་
བ་སོགས་ཇ་གཅིག་ལ་འང་མཐུན་མི་མཐུན་དང་བར་མ་བཅས་ཁྱོད་ཚོར་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་ཡོད་བ་ཁྱོད་བས་གྲུབ་གྲུབ། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་རི་མ་རི་བཞིན་ངོས་འཛིན་
མ་གྲུབ་བ་ལས་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་བ་རེད། མི་ཁག་ལ་
གསོལ་ཆོགས་ཤིག་མཉམ་དུ་བཏང་ནས་གསོལ་ཆོགས་གྲུབ་རྗེས་དེ་རིང་གསོལ་
ཆོགས་ཅི་འདྲ་འདྲུག་ཅིས་དྲིས་ན། འགའ་ཤས་གྲིས་དེ་རིང་གསོལ་ཆོགས་ཏ་ཅང་
ཡག་སོ་འདྲུག་ཟེར་བ་དང་། ཁག་ཤས་གྲིས་འབྲིང་ཅམ་འདྲུག་ཟེར་བ། ལ་ལས་ཞིམ་
སོ་དེ་ཅམ་མི་འདྲུག་ཟེར་བ་སོགས་མི་རེར་ཁྱོད་ཚོར་དང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་
ཡོད། དེ་བཞིན་ལྟ་མོ་ཞིག་ལ་བལྟས་ན་འང་ཁག་ཤས་གྲིས་ལྟ་མོ་དེ་ཏ་ཅང་ཡག་

བོར་མཐོང་བ་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་འབྲིང་ཙམ། ལ་ལས་རྩ་ནས་ཡག་པོར་མི་
 མཐོང་བ་སོགས་མི་སོ་སོའི་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་ལ་བལྟ་བུ་སྤྱད་མོང་བ་དང་སྤྱད་མོང་
 མ་ཡིན་པ་རེ་རེ་ཡོད། སོ་སོར་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡུལ་དེ་ཡུལ་ངོས་ནས་
 རང་དབང་དང་རང་རྒྱ་བར་གྲུབ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན། དཔེར་ན། གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་མི་གཅིག་ལ་དགྲ་གཉེན་བར་མ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བའི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་
 བ་དང་མི་འོང་བ། བར་མ་བཅས་གསུམ་སོ་དེའང་གང་ཟག་དེ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བའི་
 ཆེ་འཛིག་དགོས་པ་ལས། མ་བལྟས་པའི་སྤྱོད་ལ་མི་དེ་གྲུབ་ཙམ་ནས་དེ་གསུམ་
 གྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་མེད། དེར་བརྟེན་མི་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བའི་ཆེ་ན་དེ་གསུམ་ཡོད་
 པར་འཛིག་པ་དང་། མ་བལྟས་པའི་སྐྱབས་སུ་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་འཛིག་མི་སྟབ།
 དེ་ལྟ་མིན་པར་གང་ཟག་དེའི་སྤྱིང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་
 ཞིག་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ བར་མའི་རྣམ་
 པ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བཅས་ཡོད་ན། གང་ཟག་དེ་མཐོང་བའི་ཆེ་དེ་གསུམ་
 ལས་གང་རུང་ཞིག་མཐོང་དགོས་པ་ལས་མཐོང་བས་སོ། །ཡུལ་དེ་མཐོང་ཚུལ་
 ཡུལ་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་མཐོང་ཚུལ་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་ངོས་ནས་རང་དབང་གི་
 རྣམ་པ་གཏོད་མཁན་གང་ཡང་མེད། གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་ན། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་
 གཏོད་མཁན་དེས་ཡུལ་རང་དབང་བའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་གཏད་ཡོད་པས།
 དགྲ་དང་བར་མས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་མཐོང་དགོས་ནའང་དེ་མཐོང་མི་
 སྟབ། དེར་བརྟེན་མཐོང་བའི་ཆེ་ཡུལ་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་མཐོང་གི་ཡོད་ཀྱང་།
 དངོས་སོ་ལ་ཡུལ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་མཁན་མེད་པར་ཡུལ་ཅན་གྱི་བག་
 ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་དབང་གི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ནི་སྟོ་
 འཁྲལ་བའི་དབང་ཁོ་ནས་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་མེད་ཅེས་སེམས་ཙམ་

པས་སྦྱབ་པར་བྱེད།

དེས་ན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པ་རེ་ཡོད་དམ་མེད། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། དཔེར་
ན། ཁང་པ་ཞིག་ལ་ལྷ་པའི་ཆེ་དེར་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་གཉིས་
ཡོད་ན། བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁང་པ་དེ་བཟོ་མཁན་ཡོད་དམ་མེད། བཟོ་
མཁན་དེས་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁང་པ་དེ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཞེས་དེས་
པ་ན། སེམས་ཅན་པས་དེའི་ལན་ལ་མཚན་པས་རེར་དེ་བཟོ་མཁན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་
དང་སྐབས་རེར་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་དང་འགལ་བའི་ལན་ལ་མཚན་པོ་ཞིག་མི་
རྒྱག་ཀ་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ལྟར་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པའི་ཆེ་ན་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་
དང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་འཛོག་མི་བྱུང་ཅིང་། སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་མེད་པས་བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་བཅས་ན་མི་རྟོག་ཟེར། སོ་
སོའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་ལ་ལས་སུ་ལ་བལྟས་ཀྱང་སྦྱོན་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཁ་ཤེས་ཟ་མ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཟས་ཀྱང་ཞིས་པོའི་རང་
བྱུང་བ་དང་ལ་ལས་རྩ་ནས་ཟ་མི་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད། སོ་སོའི་སེམས་
ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་
མཐོང་བ་དང་མྱོང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསམ་ན། སེམས་ཅན་
པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ཏུ་ཅང་ལེགས་པར་མ་ཟད་དད་པ་དང་དག་སྦྱང་ལ་རྫོགས་པར་
བར་དེ་བས་ཀྱང་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད།

འོ་ན་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་སྟེག་གི་ས་གཞི་མེ་འབར་བ་དེ་སྤྱས་བྱས་ཤེ་
ན། སེམས་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་ལྷགས་སྟེག་མེ་འབར་བའི་གཞིར་
སྤྱག་བསྐྱལ་སྤང་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མིན།

དབང་གིས་ཁག་གཅིག་ལ་ཁང་བ་དེ་སྤྱིད་པོ་དང་དེར་སྤོ་སྤང་གི་རྣམ་པས་གང་
བ་དང་། དེ་འགར་མི་སྤྱིད་བ་དང་མི་འཕྲོད་བ་སོགས་སུ་སྤང་སྟེ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
བ་སོགས་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཡོང་མི་བྱུག། ཁང་བ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོའི་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོང་བ་དང་མཚུངས་
པར། སེམས་ཅན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱོད་ཆོར་སྤྱ་
ཆོགས་ཡོད་པ་ལས། གཅིག་མཚུངས་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་སྤྱོད་ཞིང་།
དེ་མི་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་བལྟ་བུ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་
ཡིན་པའི་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད། དུལ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་འོངས་སུ་སྤྱིད་བ་པོ་སོ་སོའི་
ལས་དབང་གིས་སྤྱིད་སྤྱག་ཡག་ཉེས་འདྲ་མིན་ཆགས་བ་དེ་བྱེ་རོལ་ཡུལ་རྒྱང་བ་ལ་
རག་མ་ལས་པར། སོ་སོའི་ཁམས་དང་འཕྲོད་མི་འཕྲོད་དབང་གིས་ཡོང་བ་ཡིན།
ཁམས་དང་འཕྲོད་མི་འཕྲོད་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་ཡང་རིགས་མཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་
སྟེང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཟེར།

དེར་བརྟེན་སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོབ་སྤྱོད་བྱེད་བ་དེ་
ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྤྱེ་བར་པན་ཐོགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ཉན་ཐོས་
སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་རོལ་དོན་ཀྱི་སྟེང་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས།
བྱེ་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་བྱུབ་ཅེས་བརྗོད་
ཀྱང་། སེམས་ཅན་པས་དེ་ལས་སྤྱ་བྱ་བཏང་སྟེ་ཡུལ་རང་དབང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་
མཁན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་མིན་པར། ཡུལ་
ཅན་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཛོག་དགོས་ཞེས་རིགས་པ་ཟབ་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། དེ་ཡང་དཔེར་ན།
སྤྱགས་རྩོུ་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་རྩོུ་ཐེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ནས་དཀྱིལ་

འཁོར་སྒོམ་མཁན་དེས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་དཔལ་རྫོ་རྩེ་འཛིགས་
 བྱེད་དུ་མཐོང་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་
 དཔལ་རྫོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དུ་མཐོང་བ་ལས། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་དཔལ་རྫོ་རྩེ་
 འཛིགས་བྱེད་འདི་རེད་ཅེས་མཐོང་རྒྱ་དང་འཛིག་རྒྱ་མེད་པར་མ་ཟད། རྣལ་འབྱོར་
 པ་སོ་སོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་གིས་ལྷ་སོ་སོའི་དགྲིལ་འཁོར་མཐོང་
 རྒྱལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཀྱང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དང་དེའི་དབང་གིས་དག་
 རྒྱང་གིས་བྱུབ་པའས། དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའའཁྱིག་གིས་བྱུབ་པ་ཞེས་གང་དུ་
 བཏྲམས་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་འབའའཁྱིག་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ། སོ་སོའི་སེམས་སྣང་
 གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་མཐོང་བ་
 ལས། ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་རྒྱུ་བྱུབ་པ་ཞེས་འཛིག་མི་བྱུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར།

ང་ཚོས་ཕྱིའི་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལོངས་མ་སྦྱང་ན་གཟུགས་པོ་འཆོ་མི་བྱུབ་པ་
 དེ་ཡང་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ལྷགས་ཆེ་བྲགས་པའི་དབང་གིས། གཙོ་སོ་
 ཕྱིའི་འདོད་ཡོན་ལྡན་སྣང་ནས་འཆོ་དགོས་པས་ང་ཚོ་ལ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཅེས་
 ཟེར་བ་ཡང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན། བསམ་གཏན་དང་སོ་དང་གཉིས་པ་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་བདེ་བ་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་
 སོ་ནང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཞེན་པ་ཆེ་བྲགས་པས་གཟུགས་དང་ལོངས་སྟོད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱང་བ་ཞེས་ལོངས་སྟོད་པ་བཅས། གང་
 ཟག་སོ་སོར་སྦྱང་བ་རེ་ལོངས་སྟོད་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུན་མོང་བ་འཛིག་
 རྒྱ་མེད། ང་ཚོའི་གྲོན་ཆས་རྣམས་འཆོམ་པོ་བརྒྱབས་ནས་གྲོན་དགོས་པ་ལས་
 མི་རང་ཉིད་བྱུབ་ཅུམ་ནས་མཉམ་དུ་བྱུབ་མེད། ཡིན་ནའང་ལྷ་རྣམས་བྱུབ་པ་དང་
 མཉམ་དུ་རྒྱན་གོས་དང་གནས་ཁང་། རྒྱ་དང་ཁྱུས་ཀྱི་རྩིང་བུ་སོགས་ཀྱང་མཉམ་དུ་

གྲུབ་ཅིང་། གཞུགས་པོ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་མཉམ་དུ་གྲོན་གོས་སོགས་ཀྱང་འཆོམ་མི་
དགོས་པར་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དེ། རྒྱབས་ཆེ་བའི་སོ་སའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཡིན། ང་ཆོ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་
པར་བཞུགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ཏ་ཅང་ཞེན་པ་ཆེ་བྱས་
པའི་དབང་གིས་བག་ཆགས་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་
པར་བརྗོད། སྤྱོད་ཆད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་དེར་སྤྱོད་ལམ་
བཏབ་ན། ཉམ་མཁའ་ནས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དང་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་
ཆར་འབབ་པ་དེའང་སོ་སའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་
དབང་གིས་བབས་པ་ལས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་དེ་འདྲའི་རིགས་གང་ཡང་མེད།

སྤར་རྒྱ་ནག་ལ་རྗེའི་ཆར་བབས་པ་ཡང་ནང་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་
ཀྱིས་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉེ་ཆར་ཐེ་ཕན་ལ་ཆར་ལྷགས་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ནས་
ཁང་པ་མང་པོར་སྤྱོད་ཆགས་ཆེན་པོ་བྱང་བའང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་མིན་པར།
ཐེ་ཕན་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཕྱི་
རོལ་གྱི་ཡུལ་རྒྱ་མཚོ་མེད་པས་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་རྩ་རྒྱབས་བྲག་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་
བ་མིན། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཡོད་ན་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་རྒྱབས་དེ་དུས་ཆོད་འདི་འདྲ་
ཞིག་ལ། ལུང་པ་འདི་ནས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཅའ་ནས་ཉིད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
ཉིད་མི་ཐུབ། དེར་བཞུགས་ཆར་ལྷགས་སྟོ་བྱར་དུ་ལྷགས་པ་དེ་ཐེ་ཕན་མི་མང་གི་སྤྱི་
མཐུན་གྱི་ལས་དབང་གི་ལས་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན། ས་འགྲུལ་རྒྱག་པ་དང་རྩོ་
ཆར་བབས་པ་སོགས་དེ་འདྲ་རེད། དཔེར་ན། རུས་སྤལ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅུ་ནས་
ཆང་ཡང་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་། རུས་སྤལ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཆང་
ཡང་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་མཐོང་ཆོས་རེད། སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན་རུས་སྤལ་གྱི་ཆང་དེ་

མཁེགས་ཐགས་ནས་ཆེ་རུ་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རུས་སྤུལ་
 ཅི་ཙམ་འཆར་ལོངས་བྱུང་བ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་ཆང་ཡང་ཆེ་རུ་འགོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་ཕྱི་
 རོལ་ཡུལ་གྱི་སྤྲོད་ནས་འཛོག་མི་ཐུབ་ཅིང་ཆུའི་རུས་པའི་སྤྲོད་ནས་ཀྱང་འཛོག་མི་
 ཐུབ་པས། རུས་སྤུལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་མཉམ་དུ་བྱུབ་པ་དང་སྦྱི་བར་
 འཛོག་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་རུས་སྤུལ་གྱི་ཆང་བྱུབ་སྤྲངས་སོགས་ལ་སྦྱར་ནས་
 བདག་འབྲས་བྱུབ་སྤྲངས་དང་ལས་དབང་གིས་བྱུབ་སྤྲངས་ལ་འགྲེལ་བཟོད་བྱེད།

ཡང་དཔེ་གཞན་ཞིག་ནི་བྱད་མེད་ཅིག་ལ་མངལ་སྦྱུམ་ནས་སྦྱ་གྲུ་ཆེན་
 བོ་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཨ་མ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཆེ་རུ་
 ཕྱིན་ཏེ། མཐར་སྦྱ་གྲུ་སྦྱིས་པ་དང་འོ་མ་ཡང་ཉག་ཉག་འཐུང་རྒྱ་ཡོད་ནའང་། སྦྱ་
 གྲུ་འཆར་ལོངས་བྱུང་ནས་འོ་མ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་མཆམས་སུ་འོ་མ་ཡང་
 ག་ལེར་བསྐྱམ་འགོ། སྦྱིར་བཏང་ཨ་མ་དང་སྦྱ་གྲུ་གཉིས་རྒྱ་དང་རྒྱད་ཟ་དད་ཡིན་
 ཡང་། ཨ་མ་དེ་དང་དེའི་འོ་མ་དང་རྒྱ་མའི་རྒྱས་ཆད་དེ་སོ་སོའི་སྦྱ་གྲུའི་རྗེས་སུ་འགོ་
 རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི། གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སེམས་ཙན་གྱི་བདག་འབྲས་ཞེས་པ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། བདག་འབྲས་ནི་སེམས་ཙན་སོ་སོའི་ལས་དབང་ངམ་བག་ཆགས་
 སད་སྟོབས་གྱིས་བྱུབ་པ་ཡིན། ཡང་དཔེར་ན། བ་སྦྱགས་ལ་མཆོན་ན་ཡང་། བེའུ་
 ཆགས་པ་ལས་རྒྱ་མ་ཡང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་བེའུ་སྦྱིས་པ་དང་བེའུ་ལ་འོ་མ་འཐུང་རྒྱ་
 ཡོད་པར་མ་ཟད་འོ་མ་བཞོ་ཡང་ཐུབ་མོད། བེའུ་མ་སྦྱིས་གོང་ལ་འོ་མ་བཞོ་མི་ཐུབ།
 བེའུ་ཆེན་སོ་ཆགས་ནས་འོ་མ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་མཆམས་སུ་འོ་མ་ག་ལེར་
 བསྐྱམ་འགོ་བས། སེམས་ཙན་གྱི་བདག་འབྲས་ནི་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 བྱུབ་པ་ལས་སྦྱར་ནས་བྱུབ་བྱུབ་པ་ཞིག་མིན། དེ་ལྟར་བྱུབ་པ་དེ་ནང་གི་བག་
 ཆགས་སད་སྟོབས་གྱི་དབང་གིས་བྱུབ་པ་མ་གཏོགས་ཕྱི་དངོས་པོའི་དོས་ནས་

གྲུབ་པར་འཛོག་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། དཔེ་དེ་ལྷ་
བྱ་དང་སྦྲར་ནས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པ་དང་། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་
ལུགས་ལ་བསམ་སྟོབས་ལྟར་སྟེ་བསྟོམ་པ་ཡིན་ན། ལས་སྤྱང་དང་བདག་འབྲས། རྣམ་
པར་སྦྱིན་པ་སོགས་སོ་སོའི་ཡིན་པ་དང་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་
ལ་དབང་བའི་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་མེད། དེ་ཡང་སོ་སོའི་བསམ་སྟོབས་ཁྲིམ་སོ་མི་འབྲ་
བའི་དབང་གིས་ལས་སྤྱ་ཚོགས་བསགས་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་ཡོང་ངེས་ཅན་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོངས་སྤྱུའི་
ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སོགས་ངོ་མཚར་
བའི་གནས་དེ་དག་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་སྤྱང་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་
ཅག་གིས་མཐོང་མི་ཐུབ།

དངོས་སོ་གཅིག་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་
ཀྱིས་མཐོང་ཚུལ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དཔུལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགོ་སོགས་འགོ་བ་
རེགས་དྲག་ཀ་ལ་མཐོང་སྤང་མི་འབྲ་བ་རེ་བཤད་རྒྱ་ཡོད། ལྷག་པར་ཡི་དྲགས་ལྷ་
བྱར་མཚོན་ན། ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་དབྱར་ཆ་བའི་དུས་སུ་ཆེ་བའི་རེག་
བྱ་ཡང་ཆ་སོ་ཆགས་ནས། ཉི་ཆེའི་ཆ་རེག་མ་བཟོད་པར་སྤྱག་བསྐལ་དག་སོ་སྤྱོད་
བ་དང་། དགུན་གང་བའི་དུས་ཆེ་བ་མ་བཟོད་ཉི་མ་ཡང་གང་མོ་ཆགས་ནས་གང་
རེག་བཟོད་སྤྱག་མེད་པ་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཡི་དྲགས་རེགས་ཤིག་ཡོད། དཔེར་ན།
ཡི་དྲགས་ཕྱི་སྤྱིབ་ཅན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཐག་རིང་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་།

ཤིང་འབྲས་སོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྷན་པ་མཐོང་སྟེ། ཟ་འདོད་
 གིས་རྒྱག་ནས་འཁྲིས་ལ་སླེབས་པ་དང་ཤིང་སྐྱམ་པོ་ཅམ་ལས་འབྲས་བྱ་མེད་པ་
 དང་། ཤིང་སྤྱང་འགའ་ཞིག་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་སྤང་མས་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་
 འབྲས་བྱ་ལོངས་སྟོང་དུ་མི་འདུག་པར་མ་ཟད། ལས་མཁན་ནམས་གིས་བདས་ཏེ་
 འཛིགས་ཤིང་དངངས་སྐྱག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་པོ་སྤྱང་བ་དང་། ཁ་ཤིས་ཐག་
 ཉེར་སླེབས་པ་དང་ཤིང་སྤྱང་ཡལ་འགོ་བ་སོགས་ཤིང་ཏྲིག་ལོངས་སྟོང་མི་སྤྱབ་པའི་
 གནས་ཚུལ་སྤྱ་ཆོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ནང་
 སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་དངོས་པོའི་ངོས་
 རས་ཤར་ལ་འདུག་དང་རུབ་ལ་འདུག་སོགས་བརྗོད་མི་རུས། རྒྱ་འབྲུང་འདོད་ཀྱི་
 རེ་བས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་པོ་གསལ་འཁྲིས་སུ་སླེབས་ཀྱང་གྲེ་མ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་
 མི་མཐོང་མཁན་དང་། ལ་ལས་གསལ་གཡས་གཡོན་ནས་མེ་འབར་ནས་རྒྱ་འབྲུང་
 མི་སྤྱབ་པ་དང་། ཁ་ཤིས་ཀྱིས་གསལ་མཐོང་མ་ཐག་ཁ་ནང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་མེ་འབར་
 བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཏེ་ན་ལྷག་སྤྱང་དགོས་པ་དེ་ནང་གི་སྤྱབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཡི་
 དྲགས་ཕྱི་ལོ་སྤྱབ་པ་ཅན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཟས་འཆོལ་དུ་འགོ་མི་སྤྱབ་
 ཅིང་། བཟའ་བརྒྱུང་རུང་ཟད་ཅིག་རེག་པར་ལོངས་སྟོང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་མེ་ལྟར་
 འབར་ན་ཡང་མེད་པར་འགོ་མི་སྤྱབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་དུ་མེད་པ་སྤྱང་དགོས་
 པར་མདོ་དང་བཤེས་སྤྱིངས་སོགས་ལས་གསུངས་ཡོད་པས། སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་
 མེད་ཅེས་བརྗོད་མི་སྤྱབ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་སྤྱང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན་ཡི་དྲགས་དེ་དག་གི་མཐོང་ཚུལ་དང་ལྟ་སྤྱངས་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དངོས་
 སུ་བྱེད་སྤྱབ་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་སད་
 སྤྱབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱང་ཆོར་རེ་སླེབས་ཡོད་པས། འཛུམས་སྤྱིང་གཅིག་ན་ཡོད་

པའི་སེམས་ཅན་དུ་མཚུངས་ནའང་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲ་ཆོག་པ་ཡོད་པ་ནི། ང་ཆོས་མཐོང་
པའི་འཛམ་གླིང་གཅིག་ཏུ་འདི་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྤྱན་མོང་དང་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་མི་འདྲ་བ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་ཡིན། འཛམ་
བྱ་གླིང་ན་ཡོད་པའི་ཡི་དྲགས་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་མིས་ལོངས་སྤྱོད་མི་
སྤྱོད་པ་དང་། མིས་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེ་གསུམ་དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ལོངས་སྤྱོད་
མི་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་བོད་ནང་ལ་ཡོང་དང་ཡོང་ལུས་ཡིན།

སྤར་ང་ཆོའི་ལུང་པའི་མི་གཅིག་ར་ལུག་འཆོ་རུ་བྱིན་པར་རྗེ་བོ་དེ་མི་ཆ་
མེད་ཅིག་གིས་ཞིང་ཁ་ལ་ལར་ལོ་ཐོག་བཅས་བཞིན་པ་དང་ལ་ལར་ས་བོན་འདེབས་
བཞིན་པ། ལ་ལར་སྤྱ་བྱ་སྤྱེ་བཞིན་པ་སོགས་ལུང་བ་སྤྱོད་པོ་ཞིག་ལ་ཁྲིད་ནས་ཉི་
མ་བདུན་བསྟུན་ཡོད་ཅིང་། ས་ཆ་དེར་སྤྱོད་རིང་ལུང་བ་དེའི་བཟའ་བདུང་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པ་རེད། རྗེ་བོ་དེ་བརྒྱུགས་པའི་ཉིན་བདུན་རིང་ཕྱོགས་གང་སར་བཅའ་ཀྱང་
མ་རྟོན་པས་ཞབས་རིམ་ཡང་གང་མང་བསྐྱབས། ཉིན་གཅིག་མི་དེས་རྗེ་བོ་དེར་
ད་ཁྲིད་རང་ནང་ལ་ལོག་ན་འགྲིག་ཅེས་བཤད་པར་རྗེ་བོའི་སེམས་སུ་གང་དུ་འགྲོ་
དགོས་སམ་སྤམ་པ་ཞིག་ཤར་བར། མི་ཞིག་གིས་འཁྲིད་ནས་ཐད་ཀར་བསྤྱོད་པ་
དང་གཉིད་ཤོར་བ་ལྟར་ཡུད་ཅོམ་རིང་ནག་ཐོམ་མེར་བྱུར། གཉིད་ཐམ་ཐོམ་སངས་
བ་དང་སྤར་བརྒྱུགས་སའི་ཤིང་སྤོང་དེའི་འཁྲིས་སུ་བསྐྱེབས། མི་དེ་དང་ཁམས་
ཆོན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ང་ལས་འཛིན་བྱ་གསུམ་བཞི་ཅོམ་གྱིས་ཀན་པ་ཡིན། ཤོང་
གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁོས་ང་ལ་དངོས་སུ་བཤད་སྤོང་། ཁོས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ལུང་
བ་དེ་ང་ཆོའི་གྲོང་པའི་ཐག་ཉེར་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཉ་ཅང་སྤྱོད་ཅིང་ཉམས་སྤོང་། ཟ་
མ་ཞིམ་ཞིང་མི་རྣམས་གཤེས་རྒྱུ་དཔེ་བཟང་བཤུས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ངོ་ཤེས་པ་མེད་
སྟབས་སེམས་བ་སྤྱོ་བོ་བྱུང་བེད། བོད་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་

པར་བརྟེན། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་གནས་སོ་སོར་དབང་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱད་ཆོག་
 །ཀྱང་ང་ཆོས་མ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ། སེམས་ཅན་ལ་ལའི་
 གནས་སྤངས་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་ཤིང་ང་ཆོར་མེད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཁོང་ཆོར་
 ཡོད་པ་སོགས། འཛམ་བྱ་གླིང་འདིའི་ནང་ལ་ཡང་སོ་སོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སོ་སོ་ཡོད་པས། གཞུང་ནས་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱ་
 བཤད་པ་ཡང་སེམས་ཅན་སོ་སོར་སྤྱང་བ་མི་འདྲ་བ་གྲེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱ་ཡོད་པས་
 དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན། དེ་མིན་ཆོད་རིག་པས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་
 བའི་གནས་ཆད་ལ་ཡུལ་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱ་ཡོད་
 པར་བསྐྱབ་དགོས་ན་ཅུང་ཁག་པོ་རེད་སྟེ།

དེས་ན་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལས་སྤྱང་གི་དབང་གིས་ཁམས་གཅིག་ལ་
 ཡང་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གྲེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱ་འཛིག་ཐུབ་པའི་བཤད་པ་རྒྱག་དགོས།
 དཔེར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན། ལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་པའི་རྩ་མོར་བ་གང་ལ་ལྟས་
 བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་དང་། མི་རང་དགའ་བས་རྩ་རང་དགའ་བ། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་
 ལྟག་ཁྲག་གི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བས། གཅིག་གིས་བདུད་ཅིར་མཐོང་བ་དེ་ཅིག་
 འོས་ཀྱིས་ལྟག་ཁྲག་དང་། ལ་ལས་ལྟག་ཁྲག་དུ་མཐོང་བ་ཁ་ཅིག་གིས་རྩར་མཐོང་
 བར་བརྟེན། ལྟས་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལྟག་ཁྲག་དུ་མཐོང་ཡང་ངས་བདུད་ཅིར་མཐོང་
 གི་འདུག་ཅེས་དབྲེ་བ་སྤྱོད་རྒྱ་མེད་པས། གཞི་དེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཁར་བསྐྱེབས་ན་ཁྲག་
 དང་། ལྟའི་ཁར་བསྐྱེབས་ན་བདུད་ཅི། མིའི་ཁར་བསྐྱེབས་ན་རྩ་རང་དགའ་བར་
 འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་རེད། མཐོང་སྤྱང་དེ་འདྲ་མང་པོ་བཤད་རྒྱ་འདུག་པས། ཡི་དྲགས་
 ལ་ཁྲག་དང་ལྟར་བདུད་ཅིར་སྤྱང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་ཅི་ཡིན་དང་། ཡུལ་གྱི་སྤྱིང་ནས་
 ཁྲག་ཡོད་མེད། བརྒྱན་གཤེད་དེའི་རང་སྤྱིང་ནས་བདུད་ཅི་སོགས་གསུམ་མེད་

བས་མཐོང་སྤང་དེ་རི་ལྷར་བསྐྱབ་དགོས་སམ་ཞེས་ངེས་ན། ཁ་ཤིས་ཀྱིས་བརྒྱན་གཤེར་པོར་བ་གང་དེའི་ནང་ལ་བདུད་རྩིའི་རྩིས་དང་ཚུའི་རྩིས། ལྷག་ཁྲག་གི་རྩིས་བཅས་སོ་སོར་ཡོད་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྩིས་མི་འདྲ་བ་དེ་གསུམ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བ་སོ་སོའི་ལས་དང་འཕྲད་པ་ན་བདུད་རྩི་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དང་། ཁག་གཅིག་གིས་བརྒྱན་གཤེར་པོར་བ་གང་དེའི་ནང་དུ་ཁྲག་གི་རྩིས་སོགས་མེད་ཀྱང་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལྷག་ཁྲག་དང་འགོ་བ་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་སྤང་བ་ཡིན་པས། དུལ་གྱི་རོས་ནས་བདུད་རྩི་སོགས་སུ་མེད་པར་འཕྲད་རྒྱུ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཅེས་བཤད།

ཚན་རིག་པ་ལྷར་ན་འཇམ་གླིང་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུལ་གྱི་རྩིས་རྒྱུ་པའི་སྤྱོད་ནས་འཛོག་མོད། འཕྲལ་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་དུལ་གྱི་རྩིས་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་འཛོག་དགོས་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩིས་དང་ནང་ཤེས་པའི་སྤྱོད་གི་བག་ཆགས་གཉིས་འཕྲད་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་མི་འདྲ་བ་ཡོང་བའི་བཤད་པ་རྒྱག་དགོས། དེར་བརྟེན་སྤྱོད་པ་གང་ནས་བསམ་ཡང་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུ་བ་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་དང་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་མ་གཏོགས། ཤེས་བྱ་ཡོད་དོ་ཅིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་སད་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོག་མི་བྱུག། ནང་བསམ་པའི་བག་ཆགས་གསོག་སྤངས་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པའི་སྟོབས་སུ་ཡང་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་དང་ཐུན་མོང་བ་མིན་པ་ཅི་རིགས་སྤྱིན་ཡོང་བ་དང་། ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་བྱུ་བ་པའམ་སེམས་ལ་སྤང་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་། མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དུལ་ནས་བྱུ་བ་བསྐྱད་པར་

མཐོང་ཡང་དོན་ངོ་མར་སེམས་རང་ལ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་
གསུངས་པར་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པའི་ནང་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་
ལ་གཞུགས་དང་དངོས་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་དེ། ང་ཚོས་མཐོང་བ་དེ་ནང་སེམས་ཀྱི་
བག་ཆགས་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་པས་སོ་ཟེར་མཁན་
མང་པོ་ཡོད། ཡིན་ནའང་མཁས་པ་མང་པོས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞུགས་
མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་དེ་ལ་
མ་ལྟོས་པར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་བའི་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པས།
སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན།
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་སོགས་འཛོག་དགོས་པ་ལས་བྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་དམིགས་
རྒྱུན་མེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ལ་རིགས་པ་
ཞིབ་ཐ་གསུངས་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་དགོས།

སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བུ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་
ཞིག་ནི། དཔེར་ན། སྤར་ང་ཉའི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཞིག་ལ་ལྟ་དམོ་ལྟ་བར་བྱིན།
འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དེའི་ནང་ལ་རྒྱ་མཆོའི་ནང་གི་ཉི་རིགས་རྣམས་ལ་སྣ་ཚོགས་
པ། ཉེ་ཁ་ཤས་ཁང་པ་ལྟ་བུ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཕྱག་ལྟ་བུ། ལ་ལ་མཆོན་པ་ལྟ་
བུ། རེ་འགའ་ལོ་མ་ལྟ་བུ། འགའ་ཞིག་མཐུག་མ་ལྟ་བུ་སོགས་སེམས་ཙན་བྱུང་
མཆར་ཙན་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་སྤང་། ཁ་ཤས་ཏ་ཅང་སྟེང་ཇེ་པོ་དང་། ལ་ལར་མཆོ་
བ་རིང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་སོ་སོ་སྤང་སྟོབ་ཆེད་ལག་ཆའི་ཆོད་ལྟ་བུའི་ཆ་བྱུང་ཀྱང་
མི་འབྲུབ་སྣ་ཚོགས་འདུག བཤད་སྟོལ་ལ་སེམས་ཙན་དུང་དེ་ཁོའི་ཆང་གཅིག་
དུར་སྟོད་ཅིང་འཆི་སེམས་མེད་པ་དང་། དུང་དང་ཚུ་སྟོན་གཉིས་ཐུག་སྐབས་ཚུ་
སྟོན་གྱིས་དུང་རྣམས་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་བོ་བྱེད་པ་དང་། སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་

དུང་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་ཁ་ནང་ལ་མཆོངས་ནས་ཚུ་སྤྲིན་ཟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཚུ་སྤྲིན་གསོད་མི་ཐུབ། སེམས་ཅན་ནང་ཁྲལ་ལ་པན་ཚུན་ཁ་གཞོན་བྱེད་སྐྱངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས། ཚུང་བས་ཆེན་པོ་ཟ་བ་དང་ཆེན་པོས་ཚུང་བ་ཟ་བ་སོགས་སེམས་ཅན་སྣ་ཆོགས་ལ་སྤྱིང་སྤྱང་ཡང་སྣ་ཆོགས་བ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཉའི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དེ་དག་ལ་ཐེངས་འགར་བྱིན་པས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོར་ལས་འབྲས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲེས། གང་གིས་ཤེ་ན། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་མཐའ་དང་སྤྱ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དེའི་དབང་གིས་ལས་སྣ་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། ལས་སྣ་ཆོགས་བསགས་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པ་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པས་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ནས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཉ་སོགས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སེམས་ཅན་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པའི་འགྲེམས་སྟོན་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་ཐུབ། སྤང་ཚུལ་དེ་དག་ནང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོང་བ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱང་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་འཆར་སློ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅིང་། བག་ཆགས་མི་འདྲ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དེ་ཡང་མི་འདྲ་བ་དང་བདག་འབྲས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཤད་ཐུབ།

མདོན་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་གཅིག་གི་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་སྟེག་མེ་འབར་བ་ལ་ལྷ་དུས་ལྷ་དེའི་སྤྱང་ལ་དཔྱལ་བའི་བག་ཆགས་སད་རྒྱ་ཡོད་དམ་ཅིད། དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བག་ཆགས་སད་རྒྱ་ཡོད་དམ་ཅིད། དེར་མ་ཟད་སྟོན་པ་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས་དཔྱལ་བ་གཟིགས་དུས་ནམ་མཁུན་དེའི་སྟེང་ན་དཔྱལ་བ་མཐོང་
 བ་པོའི་ནམ་མཁུན་དེའི་བག་ཆགས་གཅིག་སད་པ་དང་། ཡུལ་དཔྱལ་བའི་བག་
 ཆགས་གཅིག་སད་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་སད་ཀྱི་ཡོད་ན་ནམ་མཁུན་གྱི་སྟེང་
 ལ་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་གཅིག་སད་རྒྱ་ཡོད་པར་འགྱུར། གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་ལ་ངེ་བ་དེ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ངེ་བ་
 དེ་སྐབས་སྐབས་སེམས་ཅམ་པའི་ལན་རྒྱག་སྟངས་གཅིག་ལ། འན་པས་ལུག་
 བསད་པའི་ཆེ་ལུག་དེ་ཤི་བ་ཡིན། ལུག་ཤི་བའི་བག་ཆགས་དེ་འན་པའི་སྟེང་དུ་
 སད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མིན་པར་བག་ཆགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བག་
 ཆགས་གཞན་ཞིག་སད་རྒྱུའི་སྒོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ཡིན། ལུག་བསད་འདོད་ཀྱི་
 འན་པའི་བག་ཆགས་དེ་སད་དུས་དེ་དང་མཉམ་དུ་ལུག་དེ་འན་པ་དེའི་འོག་ལ་འཆི་
 རྒྱུའི་བག་ཆགས་དེ་སད་པ་ཡིན་ན་འན་པ་དེས་ལུག་དེ་གསོད་ཐུབ་ཅིང་། འན་པ་
 དེའི་ལུག་བསད་འདོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་སད་དུས་ལུག་དེ་འན་པ་དེའི་འོག་ལ་འཆི་
 རྒྱུའི་བག་ཆགས་དེ་མ་སད་ན་ལུག་དེ་གསོད་མི་ཐུབ། གསོད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་
 སྟེང་ནས་བསད་འདོད་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་དུས་དེས་རྒྱུན་ལྔས་ནས་ལུག་དེའི་སྟེང་
 གི་འཆི་བའི་བག་ཆགས་སད་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་
 དེ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་འཛིག་ཆོག་པ་
 དང་། བག་ཆགས་སད་སྟངས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །

རང་དང་ཐོགས་པ་གཅིག་གིས་མི་གཞན་ཞིག་བསད་དེ་ཤི་ན་གསོད་པ་
 པོའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་མིན་པར། གསོད་པ་པོ་གང་གི་སྟེང་གི་བསད་
 འདོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སད་པ་ཡིན། བསད་པའི་བྱ་བའི་ལས་དེ་སྐྱབ་དུས་
 ལུག་དེ་དེའི་འོག་འཆི་རྒྱུའི་སྒོན་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་ཡོད་ན་བག་ཆགས་དེ་སད་

དེ་ཤི་ཡི་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་དེའི་འོག་ལ་འཆི་རྒྱའི་བག་ཆགས་མེད་ན་གསོད་
ཐབས་ཇི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་གསོད་མི་བྱུག། དཔེར་ན། མི་འགའ་ཤས་ལ་མེ་མདའ་
ཇི་ཅམ་བརྒྱབས་ཀྱང་མ་ཟུག་པར་སློག་ཐར་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན། ཡང་གསོད་ཅིས་
བྱེད་པ་དང་བསད་མ་བྱུབ་པ། མི་འགའ་ཤས་ལ་བསད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་
ན་ཡང་མེ་མདའ་བརྒྱབས་པ་དང་མི་དེ་ཤི་བ་ལྷ་བྱ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་
མི་དེ་འཆི་རྒྱའི་བག་ཆགས་དེ་སྤྲིན་ཚོག་ཚོག་དུ་ཡོད་པས་གསལ་རྒྱའི་ལས་སྤྲོན་
བྱ་གཅིག་བརྩམས་པ་ལས་ལམ་སང་འཆི་རྒྱའི་བག་ཆགས་དེ་སྤྲོ་བྱར་དུ་སད་ནས་
འཆི་དགོས་ཆགས་པ་རེད། དེ་ལྷ་བྱའི་སྤྲོན་མོང་གི་བག་ཆགས་ཤིག་འཛོག་རྒྱ་
ཡོད། དཔེར་ན། སྤྲོན་མ་རྩེར་བསད་ཡོད་ན་བསད་པའི་བག་ཆགས་གཅིག་བཞག་
རྗེས་སུ་པར་གསལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་གཅིག་སྤྱི་དུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་པར་གསལ་
རྒྱའི་བག་ཆགས་གཅིག་འཛོག་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྲོ་མ་བག་ཆགས་འཛོག་དུས་
འབྲེལ་བ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་དེའི་སྤྱི་བ་བྱི་མ་བྱི་མའི་སྐབས་སུ་སྤྲོན་
རྩེར་གསོད་མཁན་དེ་པར་གསལ་རྒྱའི་བག་ཆགས་བཞག་ཡོད་པ་དེ་སྤྲིན་ཡོང་བ་
ན་རང་དབང་མེད་པར་བསད་འདོད་ཀྱི་རུས་པ་དེ་སྤྱི་ཞིང་། སྤྲོ་རྩེར་བསད་པའི་
ནམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་གིས་རང་ཉིད་པར་གསལ་རྒྱའི་རུས་པ་དེ་སྤྲིན་ཡོང་བ་ཡིན།
པར་གསལ་རྒྱའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རུས་པ་སྤྲིན་པ་ན་གསོད་པའི་བྱ་བ་བརྩམ་པར་
འགྱུར་ཞིང་། གསོད་པའི་བྱ་བ་བརྩམས་ཟིན་པ་ན་པ་རོལ་པོ་དེ་འཆི་རྒྱའི་བག་
ཆགས་སྤར་ནས་བཞག་ཟིན་སྐབས་ལམ་སང་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སད་ཡོང་བ་
ཡིན། བག་ཆགས་སད་དུས་གསོད་པའི་བྱ་བ་དེ་འབྱུང་གི་ཡོད། དེ་རྗེས་པ་རོལ་
པོ་ཤི་བ་བཅས་རྒྱུན་རྒྱུང་གཅིག་གིས་པ་རོལ་པོ་བསད་བྱུབ་པ་ནི་བག་ཆགས་
ཤུགས་ཆེན་སད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཤས་ལ་མེ་མདའ་མང་པོ་བརྒྱབས་

ན་མ་གཏོགས་གསོད་མ་ཐུབ་མཁན་དེ་འབྲེལ་ཡིན་ན། ས་རོལ་པོ་དེ་འཆི་རྒྱུའི་བག་
 ཆགས་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན། རྣམ་པ་རིག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་
 གཅིག་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ས་རོལ་པོ་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱང་
 སད་ཡོང་བ་དང་། ས་རོལ་པོ་དེའི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཚུ་རོལ་པོའི་
 བག་ཆགས་ཀྱང་སད་ཡོང་བ་ཡིན། ཡང་ས་རོལ་པོ་དེའི་འོག་ལ་འཆི་དགོས་པའི་
 བག་ཆགས་སད་ཡོང་དུས་རང་དབང་མེད་པར་ཁོ་བསད་འདོད་ཀྱི་བག་ཆགས་
 སད་ནས་ཁོ་བསད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་
 ཁོ་གསོད་དགོས་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོད། ཁོ་ས་རོལ་པོའི་འོག་ལ་འཆི་དགོས་པའི་
 བག་ཆགས་བཞག་མེད་ན་ཁོ་གསོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཁོ་གསད་རྒྱུའི་ཐབས་
 ཞེས་ངེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གསོད་མ་ཐུབ་པར་ཐར་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། བོད་མི་
 ལ་རྒྱ་མིས་མེ་མདའ་རྒྱག་དུས་བོད་མི་ཁ་ཤས་ལ་མེ་མདའ་བཅུ་ཅམ་ཐོག་ན་ཡང་
 མ་ཞི་བར་ཡར་ལང་ཡོང་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཤས་མེ་མདའ་མ་
 ཐོག་ན་ཡང་ཞི་འགྲོ་བ་མཐོང་ཆོས་སྤྱུར། དེ་ཆོ་སྤྲོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་སྐྱབས་
 དབང་གིས་ཡིན། འགའ་ཤས་ལ་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་བག་
 ཆགས་མེད་སྐྱབས་ཁོ་ལས་སྤྲོ་པོར་བློས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་སྤེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བྱུར་
 ཡོང་ཅིང་། འགའ་ཤས་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་བག་ཆགས་
 ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་དེ་དག་རྒྱ་གར་ལ་སྤེལ་ནས་ཡང་པར་བྱིར་ལོག་ཏེ་
 རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་དཀའ་སྤྱག་ཆེན་པོ་སྤྱོད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་། དེ་དག་བག་ཆགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

ཁྱེད་གྱིས་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐོང་བའི་ཆེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མཐོང་བྱའི་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་གཅིག་འཛིག་དགོས་ཤིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་མཐོང་བྱར་གྱུར་པའི་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་མཐོང་བ་པོ་དེའི་སྤྱིང་གི་བག་
ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མིན་ནམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སེམས་ཅམ་པས་
ལན་འདེབས་བྱ་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ། ས་གིའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མ་གཏོགས་དཔྱུང་སྤང་དངོས་མེད་པར་འདོད། དཔེར་
ན། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་མཐོང་བའི་ཆེ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་མ་
གཏོགས་པ་རོལ་པོ་དངོས་མཐོང་མེད་པ་དང་། ཡང་ཚུར་རོལ་གྱི་གང་ཟག་གིས་
ཐག་རིང་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་རྒྱུང་ཤེས་ཀྱིས་ལྷ་བའི་ཆོ། རྒྱུང་ཤེས་ནང་
འཆར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལས། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ལྷ་ལྷ་བྱས་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷགས་སྟེག་
གི་མེ་འབར་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ན། དེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་དཔྱུལ་བ་མཐོང་
རྒྱུའི་བག་ཆགས་ཤིག་སད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྤྱིང་གི་བག་ཆགས་སད་
པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པ་གཏོགས། ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གི་སྤྱིང་
ནས་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་མེད་ཅེས་འདི་ལྷ་བྱུལ་འཛོག་འོ་
ན། ཁྱེད་ཀྱིས་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་དངོས་གནས་པ་དེ་དག་མཐོང་
མེད། འོན་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་བྱ་སེམས་ཅན་འདུག་
ཅེས་བརྗོད་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་བྱ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མར་དཔྱུལ་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མ་གཏོགས་དངོས་
གནས་པ་དེ་མཐོང་མེད། དེས་ན་ལྷ་ཡི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་ན་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བལྟ་བྱར་གྱུར་པའི་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་འཛོག་མི་དགོས། སེམས་ཅམ་པས་
འགྲེལ་བཤད་དེ་ལྷར་བྱེད་ཀྱང་གནད་དུ་ཁེལ་མིན་བརྗོད་དགའ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁྱ་ལྷ་མེར་གཟིགས་པ་ན་རྣམ་མཁུན་གྱི་སྤྱིང་ན་ཡང་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསུལ་གཅིག་མི་འཛོག་
 རྣམ་མཁུན་གྱིས་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསུལ་གཟིགས་པ་ན་རྣམ་མཁུན་རང་སྤང་གིས་
 གཟིགས་པ་མིན་པར། བ་རོལ་པོས་སྤྱག་བསུལ་སྤྱོད་བ་དེ་གཟིགས་པ་ཅམ་ཡིན།
 དཔེར་ན། བ་རོལ་པོའི་གང་ཟག་ཆང་འཕྱང་བཞིན་བ་དེར་ལྟ་སྐབས་བ་རོལ་པོའི་
 གང་ཟག་ཆང་འཕྱང་བ་དེ་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་མཐོང་བ་པོ་རང་གིས་ཆང་འཕྱང་བ་
 མཐོང་བ་མིན། བ་རོལ་པོའི་གང་ཟག་སྤྱག་བསུལ་སྤྱོད་བ་མཐོང་བ་ན་ཁོ་རང་རང་
 སྤང་གི་མཐོང་བ་མིན་པར་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་དོ། །དེ་ཆོའི་རིགས་ལ་དབྱེད་
 པ་ཞིབ་མོ་བྱེད་ཐུབ་ཆོ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཟིན་མཆམས་བྱེད་དཀའ་བར་
 གྱུར། སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཅེས་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་རིགས་པའི་
 གནོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང་། བག་ཆགས་སད་སྤངས་ཀྱི་རིགས་པའི་
 ཐོག་ནས་ཀུན་གཞི་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཐོག་ནས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པར་
 བཞེད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པ་ཁས་མ་སྐྱངས་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱེད་
 མ་རང་རྒྱུད་པར་ཡང་ནང་འགལ་སྒན་བྱ་ཡོང་གི་ཡོད་པས་དེ་དཀའ་གནད་ཅིག་ཏུ་
 གྱུར་ཡོད། དབྱེད་མ་རང་རྒྱུད་པས་མདོ་སྤྲེ་དགོངས་འགྲེལ་ནང་ནས་དོན་དམ་ཡང་
 དག་འཕགས་ཀྱིས་ཁུས་པའི་ལེའུ་དེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་
 སྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་འགལ་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་
 དེ་ལྟར་མི་བརྗོད་ཐབས་མེད་གྱུར་པའི་གནད་ཀྱི་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་ལྟར་
 རིགས་པས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་
 སད་སྤྱོད་ཀྱིས་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་དང་
 དཔེ་གཞན་ཏུ་ཅང་མང་ངོ་། །དཔེར་ན་སྤྱི་ལྟར་གཅིག་གིས་གསུང་ཆོས་གནང་

དུས་ཉན་མཁན་གཅིག་པ་དང་གསུང་ཆོས་གཅིག་ཉན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཉན་མཁན་
འགའ་ཤས་ཆོས་དད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་བསམ་སྒྲོ་བྱགས་ཆེ་བ་དང་། འགའ་ཤས་
ཆོས་དད་དེ་ཙམ་མེད་པར་ཉན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་ཙམ་བྱགས་ཆེན་པོ་མེད་པ་
དང་། འགའ་ཤས་ཆོས་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་མ་རངས་པ་སྐྱེས་ནས་སྒྲོ་ལོག་
པ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཆོས་ཉན་སྐྱེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད། བག་ཆགས་བྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་དེར་སྒྲ་མས་
ཆོས་གསུང་སྐབས་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། བག་ཆགས་བྱགས་ཆེན་པོ་མེད་
པ་དེར་དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ། ཡང་ཆོས་ཉན་སྐྱེའི་བག་ཆགས་མེད་མཁན་དེར་ཆོས་གསུང་
ཡོང་དུས་དོ་སྤང་སྤེབས་སྐྱེ་པར་བཞག་སྒྲོ་ལོག་པ་སྐྱེ་ཡི་ཡོད། དེ་ནི་བག་ཆགས་
སད་པས་བྱས་པ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །

ཡང་བག་ཆགས་མཐུག་མི་མཐུག་ཅེས་པ་ནི། དཔེར་ན། མི་གཉིད་མཐུག་
པོ་ཁྱུག་སྒྲོད་མཁན་དེའི་མདུན་ལ་ལག་པ་དང་ཅ་ལག་བརྟུམས་པ་ཙམ་གྱིས་གཉིད་
སད་མི་བྱུང་ཅིང་། རྒྱུ་རིང་ཙམ་དང་སྒྲ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བརྟུམས་ན་གཞི་ནས་སད་
རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སྤང་པོ་ཁྱུག་སྒྲོད་མཁན་གཅིག་ལ་ལག་པ་ཏོག་ཙམ་བརྟུམས་
པ་ཙམ་གྱིས་གཉིད་སད་རྒྱས། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་གཉིད་སྤང་མཐུག་གི་དབང་གིས་
ཡིན་པ་ལྟར། བག་ཆགས་མཐུག་ལོད་དབང་གིས་བྱུང་པར་ཡོང་གི་ཡོད། ཆོས་
ཀྱི་བག་ཆགས་བྱགས་ཆེན་པོ་དང་མཐུག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་
རྒྱེན་ཆུང་ཆུང་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་ནས་རྒྱས་པ་ཆེན་
པོ་ལྟན་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེ་པོ་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་བྱགས་
ཆེན་པོ་མེད་པར་སྤྲིག་པའི་བག་ཆགས་བྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་སྐྱེ་པོ་དེས་ཆོས་རི་
ཙམ་ཉན་ན་ཡང་ཆོས་ལ་དད་པ་མ་སྐྱེས་པར་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྒྲོ་ལོག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་བག་ཆགས་ལས་སྒྲ་པོར་
 སད་ཐུབ་ཅིང་། བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད་ན་བག་ཆགས་ལས་
 སྒྲ་པོར་སད་མི་ཐུབ། མ་ཟད་རྒྱུན་མང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་སད་པར་བྱེད་ཅེས་འགྲེལ་
 བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བསམ་སྒྲུབ་ཞིབ་མོར་བཏང་ན་སེམས་ཙམ་པས་བག་ཆགས་
 སད་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཕན་ཐོགས་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡིད་ཆེས་ལྷག་ཏུ་སྐྱེ་ཐུབ་
 པར་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རྒྱབ་རྟེན་ལ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཉིད་ལ་མ་བརྟེན་པར་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་གི་ཐོག་ནས་
 རི་བཞིན་འཛིག་མི་རྒྱས་སོ། །སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ན་གསུངས་པའི་རིགས་པ་
 དེ་དག་གིས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཁ་གཏད་བྱེད་རྒྱས་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ཤུགས་
 ཀྱི་རིགས་པ་དེ་དག་ཟབ་མོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་བདེན་པར་མ་
 ཐུབ་པ་ཟེར་བ་དེ་འཛིག་དཀའ་ཞིང་། རྩོགས་གཅིག་ནས་རགས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཡང་
 རྩོགས་གཅིག་ནས་སྤོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། བག་ཆགས་
 སད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན། བག་ཆགས་ཞེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། བག་ཆགས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དེ་
 ཀང་དུ་འཛིག་དགོས་སམ། སྐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་བག་ཆགས་འཛིག་དགོས་སམ་
 ཞེས་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པ་ན། བག་ཆགས་འཛིག་སའི་རྣམ་
 ཤེས་དེ་སེམས་ཙན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་སེམས་གསལ་
 རིག་གི་ངོ་མོ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འགྲོ་བ་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ཟེར་ཞིང་། དེའི་སྟངས་དུ་
 བག་ཆགས་བཞག་པ་ན་འབྲས་བུ་མ་སྒྲིན་གྱི་བར་མི་བརྒྱགས་པའམ། བག་ཆགས་

དེ་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་ཞེས་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཆད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་
འཆད་སྐབས་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པར་ཀུན་གཞིའི་སྒྲོར་ལ་བཞད་
པ་རྒྱག་རྒྱ་ཟབ་པ་ཡོད། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་
གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་མ་ཐུབ་ན་བག་ཆགས་འཛོག་རྒྱར་དཀའ་ནའང་། རིགས་
པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་
ཀྱང་མང་ཆེ་བས་ཁས་མི་ལེན། དེར་བརྟེན་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་
པར་བག་ཆགས་འཛོག་སའི་ཐད་ལ་འདྲི་བརྒྱད་བྱས་ཆེ་ལན་འདེབས་དཀའ་བ་མ་
ཟད། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དཀའ་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། ལུང་
གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
སེམས་ཙན་དང་ལྷན་ཅིག་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྣམ་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་འབྲའི་
གསལ་རིག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བར་འདོད། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་
རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྙད་མི་
འབྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས། སེམས་ཙན་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་
གནས་སྐབས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞིའི་ཐ་
སྙད་བརྒྱགས་ནས་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་
ཆ་ཟད་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་ནའང་སེམས་གསལ་རིག་གཅིག་
གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །

སེམས་གསལ་རིག་དེ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འགྲོ་བས་དེའི་སྤྲེང་དུ་བཞག་པའི་
བག་ཆགས་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་དང་ཡང་ན་འབྲས་བུ་སྤྲོད་
རྗེས་བག་ཆགས་མེད་པར་གྱུར་བ་ལས་རང་དགར་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ། བག་

ཆགས་དེ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་ཡང་རང་གི་ངོ་
 བོ་མི་བརྒྱུ་པ་དང་། ཐ་མལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་པལ་ཆར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་གསོག་ཅིང་། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་གྲོགས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་
 མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་ང་ཆོད་
 རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་རྒྱུ་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ཀྱང་དེའི་
 རུས་པ་ཡོད་པས་དེས་གྲོགས་བྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ། དཔེར་ན། མེ་ཏོག་བརྒྱའི་
 ས་བོན་ཞིག་བཏབ་ན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དགོས་ཤིང་། རྫོང་གཤེར་སོགས་དང་
 འཛེམས་ན་མེ་ཏོག་བརྒྱའི་ས་བོན་ཚུད་ཐོས་སུ་མི་འགོ་བ་ཡང་། དྲེ་མ་ལྟ་བུའི་ས་
 སྐམ་བོ་ཞིག་ལ་ས་བོན་བཏབ་ན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་ཐུབ།

ས་བོན་རིགས་གཅིག་ས་ཆ་སྐམ་ཤས་ཆེ་སར་སྐྱེ་བ་དང་། རིགས་གཅིག་
 རྫོན་ཤས་ཆེ་སར་སྐྱེ་བ་སོགས་མཐུན་པའི་གྲོགས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་ངས་
 པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་མཐོང་ཆོས་ཡིན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ང་ཆོ་འཛིག་རྟེན་
 པས་ལས་ཅི་འབྲ་ཞིག་བསགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བསགས་པ་
 ཡིན་པས། དེའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་
 ཡོད་དགོས་སྟབས། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་
 ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་། སེམས་དེའི་སྤྲིང་དུ་བག་ཆགས་ཤིག་བཞག་ཀྱང་མི་
 ཉམས་པར་གནས་ཐུབ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་
 ཡོད་པས་ཡིན། དག་བཙུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་ཟད་
 ཅིང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་སེམས་སྤྲིང་དུ་འཁོར་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རིམ་
 བཞག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་མེད་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེན་
 མི་ཐུབ། མེ་ཏོག་བརྒྱའི་ས་བོན་བཏབ་ནས་ཚུ་མ་སྐྱུགས་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པ་

དང་མཚུངས་པ་ཡིན། དག་པའི་ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་ཤིག་བསགས་ཡོད་ན་ལས་དེ་གོགས་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་སོགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པས། བྱམས་པ་དང་སྤྲོད་རྗེ་སོགས་ཉམས་པའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའང་སྤྲིན་མི་སྟབ། ལས་དེ་བྱམས་པ་དང་སྤྲོད་རྗེ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞིའི་སྤྲོད་བཞག་པ་འབྲས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཀྱི་གོགས་དང་མ་བྲལ་བར་ཡོད་ན་ལས་དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་མི་ཉམས་པར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་རབ་དེའི་གོགས་དང་བཅས་འབྲས་བུ་སྤྲིན་ཆོད་ཏེ་ཅད་སྤྲུང་རོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་བ་འཛོག་པ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྲོད་ས་པའི་སྤྲོད་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་གཙོ་བོ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྲོད་ས་པའི་སྤྲོད་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྤྲོད་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཉོན་སྤྲིབ་སྤྲོད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་རང་རྒྱ་སྟབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་སྤྲིབ་སྤྲོད་རྒྱས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་ཤེས་སྤྲིབ་སྤྲོད་པ་ལ་ལྷ་བ་གང་དགོས་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བའི་སྤྲོད་ནས་སྤྲིབ་དགོས་པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་འདོད་མཁན་རྣམས་ནི་ཆད་ལྟར་ལྟར་བ་ཡིན། རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་སྟབ། རང་

རྒྱུད་པས་ཀྱང་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཆད་ལྟར་འདོད། སེམས་
 ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་བདེན་པར་བྱུང། ཀུན་བཏགས་
 བདེན་པར་མ་བྱུང་པས་གཞན་དབང་ཡོད་ལུགས་དང་། བདེན་པར་བྱུང་ལུགས་
 གཉིས་གཅིག་པར་འདོད། གཞན་དབང་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་དགོས་ཤིང་བདེན་
 པར་མེད་ན་མེད་དགོས། གཞན་དབང་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་ཚུལ་ནི། རང་མཆོད་ནམ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ནི། རང་ངོས་ནས་
 དོན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་མེད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛོག་མི་ཐུབ་ཅིང་། གཞན་
 ལ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཞིག་མེད། དཔེར་ན། རློག་བརྟན་ནང་
 ལ་རྒྱག་རེས་བརྒྱབས་པ་དང་དམག་བརྒྱབས་པ་སོགས་ནི་རང་ངོས་ནས་དམག་
 རྒྱག་རེས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད། རློག་བརྟན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒོ་ངོར་ཤར་བསྐྱད་
 པ་ཅམ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་ལ་མེད། རང་ངོས་ནས་དམག་རྒྱག་རེས་བྱེད་པ་
 མེད་པས་དམག་བརྒྱབས་པའི་བྱ་བ་དེས་དམག་བརྒྱག་མི་ཐུབ་ཅིང་། མི་གསོད་
 པ་ཡང་ངོ་མ་མིན་པས། མཐོང་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། ཅི་སྟེ་དེ་ཆོ་རང་ངོས་ནས་
 དམག་རྒྱག་རེས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དངོས་གནས་དམག་བརྒྱབས་པའི་མཆོད་
 ཉིད་ཆང་དགོས། དེར་བརྟེན་འབྲས་བུ་སྦྱེད་བྱེད་ས་བོན་གྱིས་སྟུ་གུ་བསྦྱེད་པའི་
 བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ས་བོན་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་སྟུ་གུ་བསྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཞིག་
 དགོས། གལ་ཏེ་རང་ངོས་ནས་སྟུ་གུ་བསྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན། ས་བོན་
 གྱིས་སྟུ་གུ་བསྦྱེད་མི་ཐུབ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བྱུང་པ་
 ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡང་ཡིན། རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ཡང་ཡིན་
 ཞེས་སྟུ་དགོས་པར་འདོད་དོ། །འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་
 པས་བཏགས་ཅམ་དང་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུའི་རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་

མི་སྤྱབ་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མོ། །དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་
བྱེད་མི་སྤྱབ་ཀྱང་ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་མོད། དེ་དག་བདེན་པར་བྱུང་ཅེས་བརྗོད་
མི་དགོས། རང་རྒྱུད་པས་འགོག་པའི་བདེན་བྱུང་དང་། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་
ལྷགས་འདིར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞེས་བ་བྱུང་
མཐའ་འོག་མཐའ་མཛོན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དམ་ལ་འཛོག་ན།
ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་ཚུལ་དེ་ཆང་མེད། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་ངོས་ནས་
བྱུང་བ་ལ་འདོད་ན་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་
དང་། ཀྱན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་བྱུང་ཟེར་བ་དེར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་འདོད་
བ་ལྟར་གྱི་རང་མཚན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། དེ་ལས་ཅུང་སྤྲ་བ་ཞིག་བཅས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་མ་བྱེ་ན་མི་འགྲིག་ས། ཡང་རང་གི་སྤྱོད་ལྷགས་ཀྱིས་བྱུང་ཚུལ་ཞེས་བ་
དེར་དམོགས་བསལ་གྱི་བཤད་པ་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡོད་མོད། འདིར་མགོ་བོ་རྩོག་པར་
གྱུར་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །སེམས་ཅམ་པས་སྤྱི་ཐོལ་དོན་ཏུ་བྱུང་བ་མེད་པ་ལྟ་
བ་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་
ལས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད། ས་བརྒྱ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་
སྤྲགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད་
ཅིང་། ལྷ་བའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅམ་པ་འགོག་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་འགག་
པ་མི་བྱེད་པས། ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་ལྷ་བ་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྒྱས་སྤྱོད་མཁན་
ལྷ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ།

བོད་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་སུ་གྲགས་ནའང་།
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོངས་གྲགས་
སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་པ་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པར་འདོད་མཁན་དང་། ཡང་རྗེ་
ཅིན་པོ་ཆེས་ཙུ་བ་ཤེས་རབ་ཙོམ་སྐུལ་ཙུ་ཤེ་དང་བུ་རྩེ་བུ་ལི་ཏ་མོ་གས་ཀྱི་བཤད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
གསར་དུ་བཏོད་པ་རེད་ཅེས་འདོད་མཁན་ཡོད། ཡིན་ནའང་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཐ་སྙད་མཛད་པར་གྲགས་པ་དེ་འཐད་ཆེ་བར་མངོན།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ངོས་འཛིན།

འོ་ན་ཅི་འབྲེལ་གྱི་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཟེར་རམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ཁས་
ལེན་པས་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཟེར། རང་རྒྱུད་པ་དེ་ཉམས་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་
བལ་མེད་པས་དབུ་མ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། དབུ་མ་པའི་བཤད་བྱ་ཙུ་
བའི་མདོ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཆོག་ ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ན་དེའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ནའང་སྐུལ་སྤྱོད་པས་དགག་

དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན།

རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁུངས་བཤད་པ།

རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁུངས་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ནི་
ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་བྱ་ལ་དོན་
དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱར་བས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་ཆོག་ཟེན་ལ། རང་
བཞིན་གྱིས་མེད། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་ཅེས་གང་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དོན་ཡང་། དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་ཅེས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱར་རོ། །མདོ་ལས་དགག་བྱ་
ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབུ་མ་པའི་ནང་ལ་དོན་
དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཟེར་བའི་དབུ་མ་པ་དེ་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
སྟོན་པ་རང་གིས་གསུངས་པ་ཁུངས་ཡིན་ཞིང་། ཡང་མདོ་སྡེ་ལྟར་གཤེགས་པ་
ལས། དངོས་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་
བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་པའི་ཆོག་
འདིས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་གྱི་ཡོད། དེར་མ་ཟད་མདོན་རྟོགས་
རྒྱུ་གྱི་ནང་དུ་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དང་། མདོ་སྡེ་
སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་མང་པོ་བཤད་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཁུངས་
གཏུགས་སའི་མདོ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་འདི་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་གི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་
རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིན། གང་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་

སྙད་འདི་བོད་ལ་མ་གཏོགས་ཀྱི་གར་ལ་བྱུང་མེད།

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་བཅས་ཡིན་ཀྱང་། མེད་རྒྱུད་དགག་བྱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་
 པ་དང་། རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་པའོ། །ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་
 པ་དང་བདེན་པར་མེད་མཉམ་ཡིན་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདྲིའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡིན་ཞིང་།
 སེམས་ཅིམ་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ཤེས་མ་ཐུབ་པར་
 གུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་དོན་དམ་པར་དང་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་། གཞན་
 དབང་དང་ཡོངས་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་ཆ་ཕྱེ་བ་ཡིན། རང་རྒྱུད་
 པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་དང་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དུ་བཤད་པའི་
 ཆ་ནས་ཀྱང་དབྱེ་མ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་མཆན་གཅིག་གོ། །ལུགས་འདིར་དོན་
 དམ་པར་དང་བདེན་པར་མེད་རྒྱུད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དངོས་འཛིན་དགོས་པས།
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཆ་དེ་ནི། རྫོག་འཛིན་མེད་དམ་རྫོག་འཛིན་མཐུན་གྱིས་བཞག་པ་མིན་
 པར་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡོད་ན་དེ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་
 གྲུབ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའོ། །རྫོག་འཛིན་མེད་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ནམ་
 ཞེ་ན། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། རྫོག་འཛིན་མེད་
 ལ་སྤང་བ་ཞེས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་ན། རང་འཛིན་ཆ་དམ་པར་ལ་
 ཆད་མར་སོང་དགོས་ཤིང་རང་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་བའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ན་རང་ངོས་
 ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ནང་པའི་གྲུབ་

མཐའ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཚད་མ་རང་ལ་ཚད་མར་སོང་ནས་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན། རང་ཉིད་འཇམ་བའི་ཚད་མ་རང་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་བའི་ཡོད་
པ་མེད་ཟེར་ཡང་། གློ་གཞོད་མེད་ལ་སྤྲང་བས་བཞག་ཅེས་པའི་གློ་གཞོད་མེད་
དེ་གློ་དོན་མཐུན་ལ་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱད་
པ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡུལ་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྲང་ཡང་ཡུལ་
རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་སྤྲང་ཞིང་། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་
པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤྲང་ཡང་ཡུལ་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤྲང་བས་བྱུང་བས། སྤྲང་ཚུལ་དང་མཐུན་
པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འཛོག་ཅེས་རང་རྒྱུད་པ་དག་ཟེར། དོན་དམ་པར་མེད།
བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་ནི། གློ་གཞོད་མེད་དེར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྲང་ཚུལ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་
ནས་སྤྲང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཅིང་། སྤྲང་ཚུལ་དེ་དང་འགལ་
བའི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། མདོར་
ན་གློ་གཞོད་མེད་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་
སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས། དེ་ཡོད་
ན་སྤྲོད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་ཆ་མེད་
དུ་ཐལ་འགྲོ་བས། བདེན་པར་གྲུབ་ན་ཡན་གར་ནམ་ཅན་དུ་ཡོད་དགོས་པར་བཤད།

དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྲང་བའི་རྒྱ་མཚན།

དེ་འདྲི་དགག་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་རྟོག་པའམ་ཡིད་ཤེས་ལ་སྤྲང་བ་
ཡོད་ཀྱང་དབང་ཤེས་དོན་མཐུན་དོན་མི་མཐུན་ངེ་ལྟར་ཡང་མི་སྤྲང་། དབང་ཤེས་ལ་

མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལེགས་བཤད་སྤང་པོ་ལས་ཡེ་ཤེས་སྤང་པོའི་བདེན་
གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་
མ་གཏོགས་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མ་གསུངས། དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་ཅི་
འདྲ་ཞིག་སྤང་ཡང་ངེས་པར་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་མཐོང་ཞིང་། ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་
པ་རྣམས་གསལ་པོར་མཐོང་བའི་དབང་གིས་བདེན་གྲུབ་སྤང་མི་ཐུབ། ཆ་མེད་
ཡན་གང་བའི་རྣམ་པ་རྒྱང་པ་མི་སྤང་བས་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐོན་དུ་མཐོང་དགོས།
ཚུལ་དེ་སྤྱི་མའི་རྟ་སྒང་གི་དཔེ་དང་སྤྱར་ན་འཚམས་པས། སྤྱི་མ་མཁན་གྱིས་སྤྱི་མ་
པའི་སྤྱི་མའི་རྟ་སྒང་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆེ། དེའུ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་རྟ་སྒང་གི་
རྣམ་ཐོན་དུ་མཐོང་བ་ལས་རྟོག་པས་པར་བཏགས་ནས་རྟ་སྒང་གི་རྣམ་པ་མཐོང་
གི་མེད། འོ་ན་དེའུ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་རྟ་སྒང་གི་རྣམ་པ་ཞིག་མཐོང་བ་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། ཕྱི་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་རང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་མཐོང་ཡང་
དེ་མེད་པར་བརྟེན་མི་ཐུབ། ཡིན་ནའང་མཐོང་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྟ་སྒང་དེ་
མེད་པས། སྤྱི་མའི་རྟ་སྒང་ནི། སྤྲགས་རྩས་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་མི་རྣམས་གྱིས་
མཐོང་གི་སྤྲགས་རྩས་གྱིས་མིག་མ་བསྐྱད་ན་མཐོང་མི་ཐུབ། སྤྲགས་རྩས་གྱིས་
མིག་མ་བསྐྱད་ན་དེའུ་ཤིང་དེ་དེའུ་ཤིང་རང་དུ་སྤང་བ་ལས་རྟ་སྒང་དུ་མི་སྤང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོའི་ལྷན་པོ་འདས་དང་མཉམ་བཞག་ཐག་པ་མེད་
པའི་ངོར་དེའུ་ཤིང་ཙམ་ལས་མི་སྤང་སྟེ། དེ་ཐག་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་བྲལ་བས་
སོ། །སྤྲགས་རྩས་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་སྤྱི་མ་མཁན་རང་ཉིད་སྤྱི་མ་བ་པོ་ཡིན་
ཀྱང་རྟ་སྒང་དུ་སྤང་། མིག་བསྐྱད་པའི་ལྷན་པོ་བ་ཆོར་རྟ་སྒང་དུ་སྤང་བ་མ་ཟད།
སྤང་སྤྱི་མ་མཐོང་མ་སྤྱོད་པའི་ལྷན་པོ་བ་རྣམས་ལ་རྟ་སྒང་དུ་སྤང་བ་དང་ཞེན་པ།
དེ་བཞིན་རྟ་མཐུན་དུ་སྤྱེབས་སོང་སྟམ་པ་སོགས་སྤྲགས་སྤང་ཡང་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་མའི་

ཏྲ་དང་སྤང་པོ་ལ་ཏྲ་སྤང་མཚན་ཉིད་པར་སྤང་། གཤམ་ཏེ་མི་ཡིན་ན་མི་རང་དབང་
བ་ཞིག་ཏུ་སྤང་ཞིང་ཞེན་པ་སྤྱེ་བ་བཞིན། སོ་སྤྱེས་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་དབྱུད་པ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱབས། ཏྲ་ག་པ་ལ་ཚོས་གང་སྤང་ཡང་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རེད་སྟེ་མ་པའི་ཞེན་
པའང་སྤྱེ། ལྷ་རྩེ་རིང་ཏྲ་སྤང་མཐོང་སྤྱོད་མཁུན་དང་སྤྱེ་མ་མཁུན་གྱིས་ཏྲ་སྤང་དུ་སྤང་
བ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཞེན་པ་མེད་པ་བཞིན། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
པའི་སོ་སྤྱེས་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་ཡང་ཞེན་པ་
མེད། དེར་བརྟེན་དཔེ་དང་དོན་གཉིས་སྤྱར་སྤངས་ཏེ་ཅང་འབྱོར་པོ་ཡོད། ཏྲ་སྤང་
གི་ངོས་ནས་ཏྲ་སྤང་དུ་སྤང་བ་བཞིན་ང་ཚོར་ཚོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤང་ཡང་ཡུལ་རང་
གི་རྣམ་པ་ཞིག་སྤང་ཞིང་། སྤང་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་ཡོད་
དང་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་དུ་མེད་ན་མི་འགྲིག་དཔེར་ན། གངས་རི་སྤྱོན་སོ་དང་དུང་
དཀར་སེར་སོ། ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་བ་སོགས་རང་ངོས་ནས་མེད་དེ། གངས་རིའི་ངོས་
ནས་སྤྱོན་སོ་མེད་ཀྱང་མིག་ཤེས་རྒྱུན་གྱིས་བསྟན་པའི་དབང་གིས་སྤྱོན་སོར་སྤང་
བ་ཅམ་ཡིན། དེར་བརྟེན་གངས་རི་སྤྱོན་སོ་མེད་པས་དེར་སྤང་བ་ནི་འཁྲུལ་པ་དང་
མོ་སྤྱེན་ཅི་ལྟ་ག་ཡིན། དེ་བཞིན་མཁྲིས་ནད་ཅན་གྱིས་དུང་དཀར་སེར་སོ་མཐོང་
སྤྱབས་དེ་དུང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་། དེའི་མིག་དབང་སེར་སོས་བསྟན་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཚུར་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་མཐོང་
ལྷ་མེད། དེ་མེད་པས་སྤང་ཚུལ་བཞིན་མེད་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། དེ་བཞིན་ལྷོན་ཤིང་
འགྲོ་བར་སྤང་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མིག་ལ་བསྟན་
པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་མཐོང་བ་ལས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མཐོང་གི་མེད། ཡུལ་
གྱི་ངོས་ནས་དེའི་རྣམ་པ་མ་མཐོང་ན་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མེད་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་

ནས་མེད་ན་མེད་པར་བརྟེན་དགོས། དཔེར་ན། འབྲུལ་པའི་རྟོག་པས་ཡུལ་མཐོང་
བ་ན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་སྲུ་མཐོང་ཡང་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་
ངོས་ནས་མེད་ན་མེད་དགོས་ཞེས་འགྲེལ་བརྟེན་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་ཐག་ཁ་ལ་སྦྱུལ་
དུ་བཏགས་པའི་ཆོ། ཐག་ཁ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཏགས་པ་དེ་དང་སྦྱུལ་དངོས་གནས་
གཉིས་རྟོག་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་། ཐག་ཁ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཏགས་པའི་
སྦྱུལ་དེ་ཐག་ཁའི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་མེད་པས་མེད་པར་འཛིག་པ་དང་། འགོ་སྟོན་
བྱེད་པའི་སྦྱུལ་མཆོད་ཉིད་པ་སྤང་བའི་ཆོ་སྤང་བའི་གཞི་དེའི་སྟེང་ན་སྦྱུལ་གྱི་བྱ་བ་
བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པས་སྦྱུལ་འབྲིལ་བ་ལ་སྦྱུལ་དུ་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིག་
ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་བལྟས་ནས་དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ལས་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ངོས་ནས་མཐོང་ཚུལ་ཅམ་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་ཡོད་ན་
ཡུལ་རང་ངོས་ནས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་ཤིང་ཡོད་དང་མེད་ཀྱི་ཐག་
གཙོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས།

བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།

དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཅི་འདྲ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་དབྱེ་མའི་གཞུང་ནས་རྟོན་འགྲེལ་གྱི་རྟགས་དང་། གཅིག་དུ་
བལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས། སྲུ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ་སོགས་མང་པོ་གསུངས་
ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ནས་གཅིག་དུ་བལ་གྱི་རྟགས་དེ་བདེན་གྲུབ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡག་ཤོས་སྲུ་བཤད་དོ། །དཔེར་ན། སྲུ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་སྦྱར་
ན། སྲུ་གྲུ་དེ་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་
རང་གི་སྟོན་ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། སྲུ་གྲུ་དང་སྲུ་གྲུའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་སོགས་

སྒོ་གཞི་དེ་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྒྲིང་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ། ཆ་མེད་
ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒོ་གཞི་དེ་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་གྱི་སྒྲིང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
ན་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བརྟེན་ཆ་བཅས་
འདོག་མི་ཐུབ་པས་སོ། །

དེས་ན་སྤྱི་གྲུ་དང་སྤྱི་གྲུའི་ཁ་དོག་གཉིས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ།
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་བདེན་
པར་གྲུབ་ན་སྒོ་གཞི་དེ་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་
རང་གི་སྒྲིང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས། དེར་གྲུབ་ན། ཆ་མེད་ཀྱི་
གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཆ་བཅས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་ཆ་མེད་དུ་མ་གྲུབ། སྤྱི་གྲུ་དང་སྤྱི་གྲུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་
ན་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ལས་ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན། རུམ་
པ་དང་རུམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྦྱར་ན་ཡང་། དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་བ་ན་
ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ལས་ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་མཐོང་ཞིང་། ཆ་དང་ཆ་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ། དེར་མ་གྲུབ་པས་དེ་གཉིས་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ། དེ་བཞིན་ས་བོན་དང་སྤྱི་གྲུ་ལྟ་བུར་སྦྱར་
ནའང་། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཆ་མེད་
ཀྱི་གཅིག་དང་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།

བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་བྱ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་
 པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་དུ་མེད་པར། ཐུན་མོང་པའི་སྡོད་ལུགས་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད་ན་འགྲིག། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་
 ཡོད་ན་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དཔེར་ན། ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་
 ཡོད་དགོས། སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ངོ་མོ་གཅིག་དང་ཐ་དད།
 སྡོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་ཉོག་པ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་འཛོག་པ་ལས། ཡུལ་
 རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ནམ་
 གཞག་བཞུགས་ཐུབ། ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་
 ནས་གྲུབ་ན་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དང་སྟོས་མེད་ཡིན་དགོས། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་
 བུམ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་ན། བུམ་པ་བུམ་པའི་ཡན་ལག་
 ལ་མ་སྟོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལྷ་བྱ་ལྷ་བྱར་མཚོན་ན་ལྷ་བྱ་ས་བོན་ལ་མ་སྟོས་
 པར་ཐལ་བ་དང་། ས་བོན་གྱིས་ལྷ་བྱ་སྟེ་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བ། ལྷ་བྱ་དང་
 ལྷ་བྱའི་ཁ་དོག་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་ཐལ། ལྷ་བྱ་མཐོང་ཚུལ་དང་ལྷ་བྱའི་
 ཁ་དོག་མཐོང་ཚུལ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཐལ་བ་འཇུག་ཅིང་། ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་ལྟར་
 རམ་སྟེ་མེར་ལྷ་བྱའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གྲུབ། དེས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། དེ་ལྟར་
 མ་གྲུབ་པས་བདེན་པར་མ་གྲུབ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྦྱར་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
 རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལྟར། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་ན་མེད་པས་ཁྲབ་
 པ་ནི་སྦྱར་བཏང་གི་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན། གཞི་བདེན་གྲུབ་ལ་སྦྱར་ན་བདེན་གྲུབ་
 དུ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་
 ཡོད་དགོས་པས། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་ན། དེ་

གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེར་
གྲུབ་ན་གཅིག་གམ་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ནས། རྫོ་བ་དང་སྐར་མ་ལྟར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དུ་ཡོད་ན་ཡུལ་གྱི་སྤྲོད་
ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་གཅིག་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྤྲོད་ལུགས་གྱི་ངོས་
ནས་གཅིག་དུ་གྲུབ་ན་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་དུ་ཐལ་བར་བརྟེན་དེ་གཉིས་བདེན་པར་
གྲུབ་མེད་པས། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་
གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་
པ་ལས་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ཡོད་ན། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་
ཡན་ལག་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་དང་། སྤྱི་མེར་ལྷ་བྱར་སྐྱར་ན།

སྤྱི་མེར་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན། འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དེ་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ལྟོས་མེད་ཐ་དད་ཡིན་
དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛོག་མི་ཐུབ། ཐད་ཀར་རྣམ་པ་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤར་གྱི་མེད་པས། དེ་གཉིས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད། དུ་
མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་
དོ། །ལུགས་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པ་བསྐྱབ་ཐུབ།
རྟེན་འབྲེལ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་ལས་
གཞན་བཤད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པས་ཆ་ཆ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་ཞིག་
འཛོག་རུས་ཀྱང་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་མི་ཐུབ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་
ལྟོས་གྲུབ་དང་། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། རྒྱ་དང་འབྲས་

བྱ་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་མི་རུས། རང་རྒྱུད་པས་འབྲས་བྱ་རྒྱུ་
ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་བྱ་ལ་བརྟེན་མེད་པར་བཤད། ཆ་དང་ཆ་བཅས་
ནི་དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཏགས་ཆོས་དང་བྱམ་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་ཆ་ཤས་ཞབས་
དང་ལྟོ་བ་སོགས་ཆ་ཤས་ཡིན། ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆ་བཅས་གྲུབ་པས་ཆ་ཆ་
ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཤིང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་གྲུབ་
ཡོད། རང་རང་གི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆ་བཅས་སུ་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་ཆ་
ཤས་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཞག་དུ་མེད། དེར་བརྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ལ་ཆ་
ཆ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་པར་ཆ་མེད་ཡན་ག་བར་འགྱུར་འགྲོ། དུལ་གྱི་སྤྱོད་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཡོད་ཆེ་དཔེར་ན། བྱམ་པ་དེ་སྒོ་གཞོན་མེད་ལ་སྤང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དུལ་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཡོད་
ན་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་དགོས་སོ། །

རང་རྒྱུད་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་
རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སོགས་པ་ནི་
མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ནོ། །མདོ་
སྡེ་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་
པའི་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་
བཅས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཅེ་ན། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པས་ཕྱི་རིལ་དོན་
དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་ཡོད་ཟེར་
བ་གཉིས་རིགས་པ་གཅིག་དུ་བབས་ཀྱི་ཡོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་
ཡོད་ཚུལ་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་མར་བལྟས་ན་ཁྱོད་རང་རང་རྒྱུད་
པས་ཕྱི་རིལ་དོན་དུ་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རིལ་ཡོད་ཟེར་

བ་གཉིས་ཀ་ཁྲངས་མི་བྱུབ་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་མི་དགོས།
ཁྱེད་ཅག་གིས་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཡོད་པ་དེ་པར་བཅའ་ན་རྩལ་སྤྲུལ་ཆ་
མེད་ལ་བྱུག་ཅིང་། རྩལ་སྤྲུལ་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་ན་ཁྱེད་ཅག་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་བྱུབ་པ་དེ་བཞག་མི་བྱུབ་པོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚུལ་ཙམ་གྱི་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་པ་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ནས་ནང་ལ་ཡོང་། ནང་ནས་
ཕྱི་རོལ་ལ་འགྲོ་བེད་བ་དེ་ལྷ་བྱུ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་པ་གཅིག་དང་། དེ་ཙམ་མ་
ཟད་གཞུགས་ལྷ་བྱུ་དེ་གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྷ་བྱུ་
ཡིན། གཞུགས་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། ཚས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་བྱུབ་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་
རོ། །སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་མེད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཐོག་
བཞག་པ་ན། དཔེར་ན། རུམ་པ་དང་རུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་བདག་ཉིད་
གཅིག་ཡིན་ན། རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། རུམ་པ་ནི་རུམ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ལ་རྒྱུན་བཞེ་ཡོད་པ་ལས་དེའི་མིག་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་རྒྱུན་ནི་དེའི་
རྒྱུར་གྱུར་བས་རྣམས་ཐ་དད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་སྤྲད་ཆ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྲོད་ཆ།

དེ་ལྷ་བྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་བདེན་པར་མེད་པ་སྐྱབ་པ་དང་།
དེས་འདོད་པའི་ཆ་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་
གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་སྤྲ་བ། ཚས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་འཛོག་
རུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་འཛོག་པོ། །དེ་འབྲ་བའི་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ་མཐར་སྐྱབ་

ཡིན་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་པ་
གསུམ་དང་སྒྲིབ་སྐྱབས་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་རང་རྒྱུད་
པ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཛོལ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་
པའི་གོ་འཕང་འཛོལ། བདེན་པར་མེད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གོ་འཕང་སྐྱབ་པར་བཞེད། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་སོ་སོ་ལ་ལྟ་བ་སྤྲ་རགས་གི་ཁྱད་པར་
འབྱེད་དོ། །

མདོ་མྱེ་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་
པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་
བཞེད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་མེད་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་
གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་འཛོལ་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྐྱབ་པར་
འདོད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་ནས་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་བཞུགས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
ཀྱང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
མེད། དེ་དག་ལས་གཞན་པལ་ཆེར་འབྲེལ། །དང་པོར་རང་རྒྱུབ་པའི་བདག་ཏུ་
མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམས་དེ་རྗེས་བདེན་པར་མེད་པ་སྒྲོམ་དགོས་
པར་སྣང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་དགག་བྱའི་
སྒྲོ་ནས་སྤྲ་རགས་དང་མི་འབྲ་བར་འཛོག་པ་ལས་སྟོང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་མི་འབྱེད།
དེ་ཡང་གཞི་གང་ཟག་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རང་རྒྱུབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པ་བསྒྲོམས་

ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པ་དང་། གང་ཟག་དེ་བདེན་པར་མེད་པ་
བསྐྱོམས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་
ཏུ་མེད་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གས་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་ཅིང་སྤྱབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་
ཀམ་གྱང་འཛོག་གོ། །སེམས་ཅམ་པས་དེའི་ཐོག་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་མེད་པ་དེ་གཙོ་
པོ་བྱས་ནས་འཛོག་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་རགས་གཉིས་སུ་བྱས་
ཏེ། རྫོ་གཞོན་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤྱབ་པ་དེ་རང་རྒྱ་དཔེ་ལྷ་བ་དང་།
དེ་ལྟར་རིམ་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་པས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྱབ་ཅེས་པའི་དགག་བྱ་དེ་སྤྱབ་མཐའ་འོག་མ་ལ་བལྟས་ན་ངོས་འཛིན་བྱེད་
སྤྱབ་པ་ཞིག་འོང་ངོ་། །

རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་པ་འི་སྤྱབ་ལུགས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
མེད་ལུགས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པས་རང་ངོས་ནས་སྤྱབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་
པ། རང་གིས་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སྤྱབ་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་གྱུར།
རང་རྒྱ་དཔེ་ལ་མན་ཆད་གྱིས་འདི་ཡོད་འདི་ཡོད་ཟེར་བ་ཐམས་ཅད་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་དགག་བྱ་སྤྱོད་པའི་ཞིང་སྤྱབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཡོད་ལུགས་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་བྱ་ལྷ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཡོད་ཟེར་བ་དང་ཡོད་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་འགོག་
པ་དཀའ་གནད་གཅིག་ཏུ་ཡོད། སྤྱབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྷ་བ་ནས་ཡར་སྤྱོད་པའི་ཆེ་
རང་ངོས་ནས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་པ་མང་པོ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་སྤྱབས་དེ་མེད་ན་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་མེད་པ་བརྗོད་སྤྱབས་ཐོག་མར་
ཁྱད་མཆོར་པོ་དང་རྫོ་ལ་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད་མོད། ཐོག་མར་སྤྱབ་མཐའ་འོག་

མར་སྤངས་བ་སྡོན་དུ་སོང་ན། རིམ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རང་ངོས་
ནས་མེད་པ་གཉིས་ལ་གོ་བ་ཆགས་སྐྱབས་ཆད་མཐའ་ལ་སྤྱང་བའི་དོགས་པ་མེད་
ཅིང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྤྱང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན།
ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་
རང་ངོས་ནས་མེད་ན་མེད་དགོས་པར་བསམ་ཏེ་སྒྲོ་ངོར་འཆར་དཀའ་བ་ཡོད།
གྲུབ་མཐའ་ལོག་མར་སྤངས་ན་ཆད་མཐར་སྤྱང་དཀའ་ཡང་། ཉག་མཐར་སྤྱང་
བ་འགོག་དཀའ་ལོ། །

དབུ་མ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཁས་ ལེན་མི་རིགས་པ་བཤད་པ།

རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཡུམ་གྱི་མདོ་སྒྲུ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་
ལེན་པ་དང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ཟེར་
བ་རི་ལྟར་ཡིན། ཁྱོད་རྟོན་འབྲེལ་ཁས་སྤངས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་
ཡོད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཏེ། ཆོས་འདི་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་རྟོན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མོད། ཁྱོད་རྟོན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ནང་འགལ་བའོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བས་འགོག་གོ། རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་རང་ངོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དགོས་པས། ཐལ་
འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཙོ་བོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱབ་པར་
བྱེད་དོ། །ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུ་
ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན།

རང་ངོས་ནས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྟམས་ཕྱི་
རོལ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། རྟགས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་
པས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་དང་དངོས་སྤྲུ་གཉིས། རང་རྒྱུད་པ་བཅས་ནང་པའི་
གྲུབ་མཐའ་སྤྲུ་བ་དེ་རྟམས་ལ་ནི་འགལ་རྟགས་ཡིན། དེ་དག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་པས། མ་གྲུབ་པ་འགལ་ཟེར་རོ། །དེ་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ལྟ་མོ་ལ་འཇུག་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན། ལྷ་གྲུ་དེ་ཉིད་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་གྲུབ་པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡོང་མི་
སྲིད། ཡང་ལྷ་གྲུ་དེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་
སྐབས། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཡོང་མི་ཤེས། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་
པ་ཡོང་མི་སྲིད་དོ། །

གཞན་སྤྱེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་བཤད་པ།

ཐལ་འགྱུར་བས་གཞན་སྤྱེ་ཁས་མི་ལེན། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་
གཞན་སྤྱེ་ཁས་ལེན་པ་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་དེ་གཞན་ས་བོན་ལས་སྤྱེ་བས་
གཞན་སྤྱེ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་དེ་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཨ་མ་ལས་སྤྱེས་པ་ཡིན་
པས་གཞན་ལས་སྤྱེས་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་བྱ་ཨ་མ་ལས་སྤྱེ་མོད། ལྷ་
ཨ་མ་ལས་སྤྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་གཞན་སྤྱེར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བདག་སྤྱེ་དང་གཞན་
སྤྱེ་གང་ཡང་མིན་ནོ། །

ཕྱི་རོལ་གངས་ཅན་ལྷ་བྱ་ལ་མཚན་ན་ལྷ་གྲུ་དེ་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་

ཅུ་དང་ལུང་ལ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ལྷ་གུ་རང་གི་
 ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བས་དེ་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད། ལྷ་གུ་དེ་རང་གི་ས་བོན་
 གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ས་བོན་རང་ཉིད་
 གྲུབ་ཅིང་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྷ་གུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར། འོན་ས་བོན་བཏབ་ན་
 མ་གཏོགས་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་དེས་ན། མངོན་པར་གསལ་བའི་ལྷ་གུ་དེ་ཉིད་
 ཅུ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡང་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ལྷ་གུ་དེ་ཉིད་ས་བོན་
 རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར། དེ་བས་ན་གངས་ཅན་པས་ལྷ་གུ་
 དེ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བའི་ལྷ་གུ་དང་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ལྷ་གུ་གཉིས་
 འཛོགས་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ལྷ་གུ་དེ་ས་བོན་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་ཡོད་
 པས་དེའི་དུས་སུ་ཡོད་ལ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མེད་ན་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་ལན་
 འདེབས་སོ། །དེར་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐལ་ཆ་ཆེ་བུ་
 ཕྱིན་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། གངས་ཅན་གྱི་དེའི་ཐོག་འགེལ་བ་ཤད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་དོ། །

རང་རྒྱུད་པ། སེམས་ཅིམ་པ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་གུ་ས་
 བོན་གྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷ་གུ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན། ལྷ་
 གུ་སྤྲུང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་དང་། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཅུ་དང་ལུང་སྒྲགས་
 པ་ལ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་གོ། ས་བོན་སོགས་ལ་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བའི་
 རུས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ལྷ་གུ་ག་ལ་ཡོད། རུས་པ་དེ་དག་འཛོགས་སྐབས་
 རིམ་གྱིས་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཟེར་པ་དེ་ནང་བའི་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཆ་ཆང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
 ཀྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་
 མི་འདོད་པ་མ་ཟད། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལ་བྱེད་ཅག་གིས་ས་བོན་ལས་ལྷ་གུ་

སྐྱེ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་སྤྱ་གུའི་སྐྱེ་ཚུལ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་
འདྲིག་པས། གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱད་དོ། །འདྲིག་ཏེན་པ་ཞིང་བ་རྣམས་གྱིས་སྤྱ་གུ་ས་བོན་དང་
ཚུ་ཕྱད་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
དབྱེད་ནས་མི་འདྲིག་ཁྱེད་ཅག་སྤྱ་གུའི་སྐྱེ་དབྱེད་ནས་འདྲིག་པ་ནི། གྲུབ་མཐའི་
དབང་གིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལུགས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འདྲིག་
པ་མི་རིགས་པ།

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྟེན་རྒྱུད་མེད་ན་
མེད་པ་དང་ཡོད་ན་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྟེན་དགོས་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་
བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྟེན་པར་མི་འདོད། བཏགས་
དོན་བཙལ་ནས་རྟེན་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བས། དེ་ལྟར་མེད་པ་
ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལོ། །གང་ཟག་ལྷ་བྱ་ཕྱང་པོ་ལྷ་གང་རུང་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་
པས། འདྲིགས་སའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་གང་རུང་གི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་མེད་ན། ཐག་ཁ་ལ་
སྤྱལ་དུ་བཏགས་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བས། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྟེན་
དགོས་ཤིང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
གྱིས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་བཏེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་
གྱིས་ཕྱང་པོའི་ནང་ནས་གང་ཟག་མི་རྟེན་པ་མ་ཟད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་
གྱུར་བ་ཡིན། གང་ཟག་ནི་འདྲིགས་སའི་ཕྱང་པོ་ནང་ན་བཙལ་ནས་རྟེན་པ་དང་།

དབྱང་ནས་འཛིག་མི་དགོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ཐ་སྟོན་བཅའ་ནས་མི་འཛིག་པའི་
 ཕྱིར་ན་ཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པས་ང་དང་ཅོད་ཀྱི་ང་འཛིག་རྟེན་པ་དང་
 མི་ཅོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པས་གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ལ་ང་ཡང་དེ་བཞིན་ཁས་
 ལེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི་ང་རང་ངོས་ནས་མེད་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་མེད་བཟོད་སྐབས་འཛིག་རྟེན་པ་ཆོས་རྒྱུ་ཅོད་པ་ཡིན་གྱི། ང་འཛིག་རྟེན་པ་
 དང་མི་ཅོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པས་མ་བརྟག་མ་དབྱང་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་རང་ངས་
 གྲང་ཐ་སྟོན་དུ་ཁས་ལེན་པས་སོ། །ཞེས་པའོ། །སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པས་
 འཛིག་རྟེན་པས་བཞག་པ་དེས་མ་ཆོམས་པར་དབྱང་ནས་འཛིག་པ་ན་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཐ་སྟོན་དང་འགལ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ང་འདུག་ཁོ་འདུག་ང་ཡར་
 ཕྱིན། མར་ཕྱིན་ལྟ་བུའི་དབྱང་པ་ནི་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཆོམས་ནས་དབྱང་པ་ཡིན་
 གྱི། བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་དབྱང་པ་མེད་དོ། །

ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་མ་ཆོམ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱངས་འཁོར་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། རྒྱངས་འཁོར་གྱི་ཡན་ལག་འཛོགས་པའི་ཆོགས་པ་དེས་
 རྒྱངས་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་ན་དེ་ལ་རྒྱངས་འཁོར་ཞེས་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་
 ཡིན་པ་ལས་རྒྱངས་འཁོར་ཞེས་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་ཆོགས་པའི་ནང་
 གང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ཀྱི་མེད། རྒྱངས་འཁོར་ནང་ཞུགས་
 ནས་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་རྒྱངས་འཁོར་ཁོ་རང་གི་ནང་ལ་རྒྱངས་འཁོར་
 འདུག་མི་འདུག་འཛིག་རྟེན་ན་དབྱང་པ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱངས་འཁོར་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ནང་རྒྱངས་འཁོར་འདུག་མི་འདུག་དབྱང་ན་རྒྱངས་འཁོར་འཛིག་
 མི་ཐུབ་ཅིང་། ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་མ་ཆོམས་པའི་དབྱང་ལུགས་ཡིན།
 དེ་ནི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་དབྱང་ལུགས་ལས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབྱང་ལུགས་མིན་

ནོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལ་རྒྱུ་ལོང་དེ་ཡོད་ན་རྒྱུ་ལོང་གི་ཆ་ཤས་ནང་གང་
དུ་བ་ཡོད་ནིས་ན་གང་མོ་ཤོར་བ་སྤང་བ་ལས་ལན་འདེབས་བྱེད་མི་སྲིད་མ་
ཟད། དེ་ནི་རྟེན་གཤེད་རིགས་པས་དགོས་མེད་ཀྱི་དབྱུང་བ་ལས་གནད་ཀ་ཡོད་
པར་མི་འཛིན། དེ་ལྟར་བཅའ་ནས་ཆོས་གང་ཡང་འཛིག་མི་ཐུབ། རིགས་པས་
དབྱུང་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པོ། །

ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དབྱུང་ནས་མི་འཛིག་པའི་དོན་བཤད་པ།

རང་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱིས་ཡོད་ན་རིགས་པས་དབྱུང་ནས་རྟེན་དགོས་
པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན། སྤྱིར་
བཏང་བྱས་ན་རིགས་པས་དབྱུང་ནས་མེད་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཡང་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོམས་ནས་དབྱུང་བ་བྱས་ན་བྱེད་ཅུས་ཤིང་།
ཐོས་པ་དང་བསམ་པ། སྒྲུབ་པ་རྒྱུ་ཆེན་པོས་དབྱུང་བ་བྱས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་
བདེན་མོད། ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་དབྱུང་བ་མིན། རྒྱུ་ལོང་
ལོང་གི་ཡན་ལག་འཛོགས་པའི་ཆོགས་པ་དེས་རྒྱུ་ལོང་གི་བྱ་བ་བྱེད་
ཐུབ་པ་ན་དེ་ལ་རྒྱུ་ལོང་ཞེས་ཐ་སྙད་སྤྱིར་ཞིང་། དེ་ནས་རྒྱུ་ལོང་དེ་
མཁྱོགས་ལོད། ཡག་ལོད། འཁོར་ལོ་བརྟན་ལོད། སྤྱིར་རྒྱུ་ལོང་སོགས་ཀྱི་དབྱུང་
བ་བྱས་ཆོག་དེ་བཞིན་སྤྱིར་དབྱེབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་དབྱུང་ཆོག་པ་མ་
ཟད། སྤྱིས་སྤྱིའི་ནས་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོད། ཐམས་ཅད་ལྟར་བས་དབྱུང་བ་བྱེད་པ་ཅམ་
འགོག་པ་མིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེར་
རིགས་པས་དབྱུང་ན་ནང་འགལ་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་མཐར་ཐེ་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་

སྐྱེ་བ་གྲུང་བ་ལ་དགོངས་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་བ་ལས། དེ་ཆེ་
 རང་གཞན་སྡེ་བ་ཡི། །གཞུང་མང་དག་ལ་སྦྱངས་བ་ན། །ཕྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་བྲ་བ་
 ཡིས། །བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་གདུང་། །ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལྟ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་སྦྱངས་བས་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་སྐབས་སྐྱེས་པའི་ཐེ་ཆོམ་
 ཡོད་ཆད་བསལ་ཏེ། བ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་སྦྱབ་ཡང་དག་བ་གཅིག་འཛིག་
 ཟུབ་བ་ནི་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ལྷ་སྦྱབ་ཡབ་སྐུས་དང་
 དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ནས་བྱུང་བ་ནི། བསྐྱུགས་པར་འོས་སོ་ཞེས་
 རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་བར་གསུངས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་ནས་གོང་མ་ལ་ཞུགས་ལུགས་ མི་འདྲ་བ་བཤད་པ།

ཐོག་མར་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་ནས་སློ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་འགྲོ་བ་དེས།
 ཉན་ཏན་གྱིས་སློ་སྦྱངས་པས་ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡིད་འཕྲོག་བ་ཞིག་
 བྱུང་ཡང་། རིམ་བས་ནང་འགལ་གྱི་གནས་དུ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཟིན་མཆོམས་བྱེད་
 མི་རྒྱས་པར་གྲུང་བ་དེའི་ཆེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྦྱངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟ་
 བ་ལས་ཐབ་པར་ཤེས་པས་ཡིད་ལེགས་པར་འཕྲོག་བ་བྱུང་། དེ་ཡང་རིགས་པས་
 ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ནང་འགལ་དང་། འོགས་པའི་གནས་མང་སོ་ཞིག་མཐོང་སྟེ།
 རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འོགས་པའི་གཞི་མིན་པར་ཤེས་
 ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་ ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྦྱངས་ནས་དེ་མ་ཐག་རང་
 རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཞུགས་མཁན་ཞིག་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ནས་རང་རྒྱུད་

པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞུགས་མཁན་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་སྤྲང་། སེམས་ཅམ་པའི་
ལྷ་བ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལྷ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་ཡོད་མོད། བརྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སེམས་ཅམ་
ནས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ་དང་དེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་པར་ཞུགས་ན་ལེགས་པ་ཡིན།
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་སྤྱོད་རྗེས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ན། རིང་
པོ་མི་ཐོགས་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལྷ་བ་ལ་རྗེ་ཅམ་སྦྱངས་པས་འགའ་འདུ་མེད་ཅིང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་དུ་འགྲོ་བ་
མ་གཏོགས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་མི་གྱུར་བ་ནི་མཐོ་འོག་སེམས་པའི་སྟོབས་གྱི་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་ཅིང་། བཞི་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་
གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་

འགལ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལ་འགལ་འདུ་འོང་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་བཅའ་
ནས་རྟེན་པར་འདོད་པ་ཐུག་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ནང་འགལ་ལོ། །རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོས་
ནས་ཡོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ལ་ལན་འདེབས་མི་ཤེས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བའི་གཞིར་
གྱུར་རོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་འགོག་པས་
བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་མི་དགོས་པར་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་འཕྲད་སྟོབས་
གྱིས་འཛོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ལྷག་པར་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །

རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གནད་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟེང་དུ་བབས་ཅིང་། གྲུབ་

མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བར་འཛོག་མི་སྤྱི་བའི་དབང་གིས་རང་གི་སྤྱི་བ་མཐར་ནང་འགལ་ཐོན་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་པས་སོ། །རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟག་པར་འཕེལ་སྤྱི་བ་མ་ཟད། སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་གདམས་ཡོད། སྤྱི་སྤྱི་བ་ཡབ་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཞུང་ནས་སྤྱི་བ་མཐའ་འོག་མར་སྤྱི་བ་པའི་ཆེན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་བ་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་འཛོག་ཀྱས་ཤིང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཛོག་མཆུམས་མ་ཤེས་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་པར་འཛོག་མི་ཀྱས་ཞེས་སྤྱི་བོ། །

སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པས། ཐལ་འགྱུར་བ་སྤྱི་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་ན། ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་བཞི་དང་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྤྱི་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་། སྤྱི་བས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་སོགས་འཛོག་མི་སྤྱི་བ་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་སྟེ། ཅུཤེས་ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྤྱི་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྤྱི་བ་འཛིག་གི་རྣམ་གཞག་རྩེ་ལྟར་འཛོག་སྤྱི་བ་འཛིག་གི་རྣམ་གཞག་ནི་རང་རང་གི་ངོས་ནས་སྤྱི་བ་འཛིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་དགོས་པ་ལས། མིང་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བ་འཛིག་གི་བྱ་བ་གལ་བྱེད་ཀྱས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་འཛིག་གི་བྱ་བ་ནི། རང་རང་གི་ངོས་ནས་བྱས་པ་

ཞིག་དགོས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་རང་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་
འཇིག་གི་བྱ་བ་བྱས་པའི་གོ་ཚད་མི་རྣམས་པས། རང་གི་ངོས་ནས་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱ་
བ་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་གི་ངོས་ནས་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱ་བ་
འཇོག་མ་ཐུབ་ན་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱ་བ་དེ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མེད་པ་ཐལ་
བས། བདེན་པ་བཞི་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་འཇོག་མི་ཐུབ་པས། ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེས་འགོག་གོ། །དེ་ནི་
རྒྱ་ལྟུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཐོག་ནས་འགོག་ཚུལ་ལོ། །

ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་མར་གསུང་སྐབས། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཅ་ཞེས་ལས།
གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་པོ་ནམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་བ་དང་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་བདེན་པ་བཞི་དང་སྐྱེ་
འཇིག་གི་རྣམ་གཞག་འཇོག་མི་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་བྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
ན་ལྷ་བྱུང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ལྷ་བྱུང་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེ་བ་ཞིག་འཇོག་དགོས་ཀྱི་ལྷ་བྱུང་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་བ་འཇོག་མི་ཐུབ། གལ་
ཏེ་ལྷ་བྱུང་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་ན་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་
ལྟོས་པ་འགལ། ས་བོན་སོགས་གྱིས་བཅོས་ནས་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་
ཞེས་པའི་ཆོག་གི་གོ་བ་མ་རག་པར་ཟད་དོ། །རང་ངོས་ནས་སྐྱེས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བྱུང་གིས་སམ་རང་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེ་བ་
ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ཅག་ལྷ་བྱུང་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ལྷ་བྱུང་ཁོ་རང་གི་
ངོས་ནས་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་ལྷ་བྱུང་ས་བོན་ལས་
སྐྱེ་བ་ལས་ཁོ་རང་གིས་ངོས་ནས་སྐྱེ་བར་མི་བརྗོད་པས། ཐ་སྙད་འདོགས་ཚུལ་ལ་

སྒྲོངས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་འགོག། རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེ་བ་འཛོག་མི་ཐུབ་པས། སྐྱེ་འཛིག་གི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་རུས་ཚུལ་ནི། ལྷ་གྲུ་
 ས་བོན་དང་ཚུ་ལུང་ལས་སྐྱེ་བས། སྐྱེ་བ་དང་། ས་བོན་སོགས་འགྱུར་བས་འབྲས་
 བུ་ལྷ་གྲུའི་འགྱུར་བ་འཛོག་པས་སྐྱེ་འཛིག་འཛོག་ཀྱང་། དེ་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེ་འཛིག་གི་རྣམ་གཞག་སོང་གིས་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་འཛིག་གི་རྣམ་གཞག་མ་
 སོང་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཛིག་དགོས་ཤིང་། སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན། འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན། འགག་པའི་ཆོས་
 ཅན། གནས་པའི་ཆོས་ཅན་བཅས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་སོར་གནས་
 སོ། །འཛིག་པ་མེད་ན་འགག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། འཛིག་པ་ད་ལྟ་བ་
 དང་། འགག་པ་འདས་པ་ཡིན་པས། ལྷ་གྲུ་འཛིག་པ་ཞེས་པ་ལྷ་གྲུའི་གནས་སྐབས་
 དེ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཛིག་པ་ཟེར་བ་ཡིན། ལྷ་གྲུ་
 འགག་པ་ཞེས་པ་འགག་དེར་ཡང་འཇུག་ས་བརྒྱབས་ནས་ལྷ་གྲུ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
 གྱུར་ཟེན་ན་ལྷ་གྲུ་འགགས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་སྐྱེ་བ་དང་། འཛིག་པ། འགག་
 པ་བཅས་ནི་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་མ་གཏོགས་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོས་ནས་
 འཛོག་རྒྱ་ཞིག་མི་རྟེན་དོ། །

དེས་ན་ལྷ་གྲུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེ་འཛིག་གི་
 རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་ཐུབ་ཅིང་། དེ་འཛོག་མ་ཐུབ་ན་བདེན་བཞིན་རྣམ་གཞག་
 འཛོག་མི་ཐུབ། དེ་འཛོག་མ་ཐུབ་ན་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་དང་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 འཛོག་མི་ཐུབ་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
 སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་དང་། སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་འཛོག་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་ལ་པལ་ཆེར་

ལོ་ལོ་ཀ་བཙུ་གཅིག་བཙུ་གཉིས་ཙམ་ཡོད།

བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་དཔེ་སྟེང་
ནས་སྒྲར་སྒྲུབ་པ།

ཐམ་འགྲུར་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་གཉིས་ཚད་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་མ་རྟེན་ལ་ཚད་ཅིང་། རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་ངོས་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་དང་། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པའི་སྟོབས་
གྱིས་རང་ངོས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཚུར་སྒྲུབ་གྱི་
ཡོད། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མས་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་རྒྱ་ཞིག་འཛོག་པས། དེ་
ལྟར་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྲུར་རོ། །རང་ངོས་ནས་
དང་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་མེད་གྱི་རྒྱ་མཆན་ནི་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་པ་དང་
རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་དགོས་པས་སོ། །དེ་
གཉིས་སུ་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བས་རྩ་བའི་ཐུག་ས་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་ཐུག་གོ། དཔེར་ན། ཁང་མིག་ལྷ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་བཅིགས་པ་ན་ཁང་མིག་
ལྷ་ཆ་ཆང་གྲུབ་པ་ན་ཁང་མིག་ལྷ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁང་མིག་
ལྷའི་ཡན་ལག་ཅིག་མ་ཆང་ན་ཁང་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་མོད་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་
བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཁང་པའི་མཆན་ཉིད་ཆང་མེད་པས་ཁང་པའི་མིང་ཉག་ཉག་མི་
ཐོབ། ཁང་མིག་ལྷ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དེའི་ཡན་ལག་མ་ལུས་པ་ཆང་བ་ན། ཁང་པ་
འདི་རེད་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤིང་བཏགས་པ་ལྟར་ཁང་པའི་བརྩ་ཉག་ཉག་ཐོབ་
གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། སུས་བལྟས་ཀྱང་ཁང་པ་གྲུབ་འདུག་ འགྲིག་འདུག་ ཁང་པ་དེ་

རེད་བསམ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། འོན། ཁང་མིག་ལྷ་ཅན་གྱི་ཁང་པ་དེ་ཡོད་ན་གང་
 ཏུ་འདུག། ཁང་མིག་ལྷ་པོ་རེ་རེའི་ཐོག་ལ་བཅའ་བ་ན་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཁང་མིག་
 བཞི་དང་དགྱེས་ལ་ཁང་མིག་གཅིག་ཡོད་པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་ཁང་མིག་ལྷ་ཅན་
 གྱི་ཁང་པ་དེ་གཡས་གྱི་ཁང་པ་དེའི་ནང་ལ་འདུག་གས། ཤར་ལ་ཡོད་པའི་ཁང་མིག་
 དེར་འདུག། ཡང་ན་ལྷོ་དང་བྱང་དང་རུབ་བཅས་གྱི་ཁང་མིག་རེ་རེར་འདུག་བཅའ་
 བ་ན་མི་རྟེན། དེ་ལྟར་རྟེན་པ་འདྲིལ་ཆེན་པས་ཀྱང་མི་ཟེར་བས་དེར་བཏགས་དོན་
 བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་ཟེར་རོ། །ཁང་མིག་ལྷ་ཅན་གྱི་ཁང་པ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ཞིག་ལ་
 དེ་ཡག་པོ་འདུག། དེ་ལ་ག་ཆོད་གནས་གྱི་ཡོད་དམ། བཟན་པོ་གང་འདྲ་ཡོད་དམ།
 སུའི་ཁང་པ་ཡིན་ནམ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་ནི་བྱས་ཆོག་ཅིང་དེར་སྒྲོན་མེད། འོན་ཀྱང་
 གོང་ལྟར་ཁང་པའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་ནང་འཆོལ་ཚུལ་ནི་རང་མཆོན་ཁས་ལེན་
 པའི་བྱབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའི་འཆོལ་ཚུལ་ལོ། །ཡང་ཁང་མིག་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཀ་
 བ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཀ་བ་ཡོད་པ་སྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། ཁང་མིག་དེའི་ནང་ན་ཀ་བ་ཡོད་
 པ་རེད་ཟེར་བའི་ཀ་བ་དེ་ཀ་བ་དེ་བཞི་པོ་གང་གི་སྟེང་ལ་ཡོད། ཀ་བ་བཞི་ཀ་ལ་བྲབ་
 པའི་ཀ་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་སྤྱིར་སྤྱར་བའི་ཀ་བ་ཞིག་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྤྱར་བའི་ཀ་
 བ་བཞི་ཡོད་མོད། སྤྱིར་སྤྱར་བའི་ཀ་བ་དེ་ཤར་རུབ་གྱི་ཀ་བ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་བཅའ་
 པའི་ཆོ། ཀ་བ་བཞི་ཀའི་སྟེང་ནས་རྟེན་མི་བྱུང།

ཁ་ལག་ཞིག་ལ་པར་བལྟས་ཆེ་དེ་རིང་གསོལ་ཆོགས་ཏེ་ཅང་ཞིམ་པོ་ཞིག་
 བསྐྱེགས་འདུག་ཅེས་པའི་གསོལ་ཆོགས་གྱི་བདེ་ཁ་ལག་གི་རྩས་རེ་རེ་ལ་སྤྱར་བ་
 མ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་དང་ཆོད་མ་བཅོས་མ། ཐང་བཅོས་པ་རེ་རེ་བ་ཡང་མ་ཡིན།
 གསོལ་ཆོགས་ཟེར་བ་ཁ་ལག་རྣམས་པ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་བསྐྱེགས་པ་ལ་ཟེར་བ་
 ཡིན། དེ་འདྲའི་ཐ་སྤྱད་སྤྱར་བའི་གཞི་བཅའ་བ་ན་ཡན་ལག་གི་སྟེང་ནས་རྟེན་མི་

ཐུབ། ཡང་ང་ཚོ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཟེར། གོམ་པ་སྤྱོད་ནས་འགྲོ་
སྐབས་ཀྱང་པ་གཡས་པ་དེ་སྤྱོད་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་དམ། ཀྱང་པ་གཡོན་པ་སྤྱོད་
ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཀྱང་པ་ཡར་བཀྲགས་སྐབས་ཀྱང་པ་ཡར་བཀྲགས་པ་དེ་འགྲོ་
བ་རེད་དམ་མར་བབས་པ་དེ་འགྲོ་བ་རེད། གོམ་པ་སྤྱོད་ཟེན་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་
རེད་དམ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་རེད། མ་སྤྱོད་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་རེད།
དེ་འདྲ་འཆོལ་སྐབས་འགྲོ་བ་དེ་ཙ་བ་ནས་ཉིད་མི་ཐུབ། འགྲོ་བ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་དེ་
ལྟར་བཅའ་ན་འཛོག་མི་ཐུབ། གོམ་པ་མ་སྤྱོད་པ་དེ་ནས་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ། དེར་འགྲོ་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་མི་འགྲོ་པའི་ལམ་དེར་གོམ་པ་འདེགས་འཛོག་མ་བྱས་པས།
དེར་འགྲོ་བའི་བྱ་བྱེད་མེད་པར་བརྟེན་དེར་འགྲོ་བ་མིན་ཞིང་། འདས་པའི་ལམ་ལ་
འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བྱས་ཆར་བ་ཡིན་པས་འགྲོ་བ་མི་ཟེར། ཅི་སྟེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
བཞིན་པ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་ཟེར་ན། གོམ་པ་ཡར་འདེགས་འཛོག་གི་བྱ་བ་དེ་ལ་ཟེར་
རམ། མར་བབས་པ་དེ་ལ་ཟེར། ཀྱང་པ་གཉིས་ཀ་བཀྲག་པ་ནི་ཡོང་མི་ཐུབ་པས་
འགྲོ་བ་མིན། དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་ཞིག་དང་སྦྱར་ནས་འཆོལ་སྐབས་འགྲོ་བ་གཏན་
ནས་འཛོག་མི་ཐུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་འཛོག་མི་ཐུབ་སྐྱམ་ནས་ཡ་མཚན་
ནས་བསྐྱད་ན་མི་འགྲིག། དེ་འདྲ་བཅའ་ནས་འགྲོ་བ་འཛོག་རྒྱ་མེད་ཀྱང་འགྲོ་བ་
ཡོད་པར་བརྟེན་ཆོག། དེ་འཛོག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྲགས་ཚུལ་ལྟར་འཛོག་པ་ལས།
བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་མི་དགོས་སོ། །ཡང་འགྲོ་བའི་ཆེ་ཁོ་མཁྲོགས་པོ་
འགྲོ་འམ། ག་ལེར་འགྲོ། ལམ་ཁ་གཡས་ལ་འགྲོ། ལམ་ཁ་གཡོན་པ་ལ་འགྲོ། དེ་
ལྟར་དབྱེད་པ་བྱེད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཨེ་
འདུག་མི་འདུག་བཅའ་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན། འགྲོ་བ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟོག་

ཟེར་བའི་རིགས་པའི་འགྲོ་སྐྱབས་དེ་ལྟར་རོ། །ཁ་ལག་བཟས་ནས་གྲོད་ཁོག་བྱགས་
 པར་བརྗོད་པ་ན། ཟེངས་དང་པོ་བཟས་ནས་གྲོད་ཁོག་བྱགས་སམ་ཟེངས་གཉིས་པ་
 བཟས་པ་དེས་བྱགས་པ་རེད། ཁམ་གང་སྟོན་ལ་བརྟུག་པ་དེས་བྱགས་སམ།
 གཉིས་པ་དེས་བྱགས། གསུམ་པ་དེས་བྱགས་པ་རེད་ཅེ་ན། དེ་འདྲ་འཛིན་གྱི་
 མེད་ཀྱང་བྱགས་པར་འཛིན་དགོས།

གལ་ཏེ་དགྲི་མོག་བཟས་ནས་བྱགས་པ་ཡིན་ན་དགྲི་མོག་དང་པོ་དེས་
 བྱགས་པ་ཡིན། གཉིས་པ་དེས་བྱགས། གསུམ་པ་དེས་བྱགས་པ་རེད་
 བརྗོད་ན། དགྲི་མོག་གསུམ་པ་དེ་བཟས་ནས་བྱགས་པ་ཡིན་མོད་དགྲི་མོག་
 དང་པོ་གཉིས་བཟས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱགས་པ་མིན། དང་པོ་བཟས་པ་དང་
 གཉིས་པ་བཟས། གསུམ་པ་བཟས་གསུམ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱགས་པ་
 མ་གཏོགས། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བཟས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲོད་ཁོག་བྱགས་
 པ་ཞིག་འཛིན་གྱི་མེད་པས། གྲོག་ཁོག་བྱགས་གྱི་དེ་དགྲི་མོག་དང་པོའི་སྤེང་དུ་སྟེད་
 གྱི་མེད་པ་བཞིན། གཉིས་པ་གསུམ་པའི་སྤེང་དུ་ཡང་སྟེད་གྱི་མེད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་
 ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་བཟས་པས་གྲོད་ཁོག་བྱགས་པ་འཛིན་གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་དེ་
 རིང་ཁ་ལག་ཤིན་ཏུ་ཞིམ་པོ་ཞིས་པའི་ཞིམ་པོ་དེ་ཁ་ནང་ལ་སྤྲེགས་ནས་ཞིམ་པོ་རེད།
 མ་སྤྲེགས་གོང་ནས་ཞིམ་པོ་རེད་དམ། སོ་བྱུང་བཟུང་བ་དེ་ཞིམ་པོ་རེད་དམ། མིད་
 པ་ནང་ལ་མིད་ཆར་བ་ན་ཞིམ་པོ་རེད། ཅས་དེ་འདྲ་ཟླས་པ་ན་མིད་པ་ནང་ལ་མིད་
 ཆར་བ་དེ་ནི་ཞིམ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཙོག་པར་གྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཟས་གོང་དུ་
 ཞིམ་པོ་ཡིན་པ་བརྗོད་མི་ཐུབ་པས་སོ། །སོ་བྱུག་བཞིན་པ་དེ་ཞིམ་པོ་ཞིས་ཟེར་ན།
 དེ་ཡང་ཞིམ་པོ་མིན་ཏེ། སོ་བྱུག་བཞིན་པ་དེ་ཕྱིར་བཏོན་ནས་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་འདི་
 རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དེ་བཙོག་པར་གྱུར་ཟེན་པས་ཞིམ་པོ་གལ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་

ཞིམ་པོ་ཡིན་ན་མར་བཏོན་ཏེ་ཡང་བསྐྱར་བཟའ་སྤྱབ་དགོས་པ་ལ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཞིམ་པོ་ཟེར་བ་བཞག་སྤྱབ་པར་དགའ། སྤེ་སྤྱང་ལ་འདུག་གམ།
ཀན་ནང་ལ་འདུག་གམ། མིད་པའི་ནང་ལ་འདུག་དེ་འདྲ་པར་བཅད་པ་ན་གཏན་
ནས་འཛོག་མི་སྤྱབ་ཀྱང་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་ཡོད་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྲུ་སྤྱེ་ཚུལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཞིང་
ལ་ས་བོན་བཏབ་མ་ཐག་དེ་ལས་སྤྱེ་བ་རེད་དམ། བཏབ་ནས་གང་འཆམས་སོང་བ་
ལས་སྤྱེ་བ་ཡིན། དེ་ལ་ཚུ་དང་པོ་སྤྱགས་ནས་སྤྱེ་བ་རེད་དམ་གཉིས་པ་སྤྱགས་
ནས་སྤྱེ་བ་ཡིན། གསུམ་པ་སྤྱགས་ནས་སྤྱེ་བ་ཡིན་བཏགས་པ་ན་ཚུ་དང་པོ་སྤྱགས་
ནས་སྤྱེ་བ་དང་། གཉིས་པ་སྤྱགས་ནས་སྤྱེ་བ། གསུམ་པ་སྤྱགས་ནས་སྤྱེ་བ་བཅས་
རེ་རེ་ནས་འཛོག་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། ཞིང་ལ་ས་བོན་བཏབ། དེ་ལ་ཚུ་སྤྱགས་ནས་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་སྤྱེ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཛོག་དུ་རུང་བ་ཡིན།
རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། པ་མ་དང་སྤྱ་གྲུ་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། དགེ་
ཀན་དང་དགེ་སྤྱག་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན། པན་ཚུན་ལྟོས་
གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཤེས་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་གཏན་ནས་འཛོག་མི་དགོས། དེ་ལྟར་མེད་པས་ཐམས་ཅད་མེད་སྟུང་པ་དང་།
དོགས་པ་ཟ་དགོས་པ་མིན་པར། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དབང་གིས་པན་ཚུན་
ལྟོས་གྲུབ་འཛོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ལུགས་བཤད་པ།

གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་བཤད་ནས། ད་ནི་ཡུལ་

ཡུལ་ཅན་སན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་བཤའ་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན། ཚད་མ་དང་གཞལ་
 བྱ་སན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་དེ་ཡང་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ཉན་ཐོས་སྡེ་
 གཉིས་ལྟར་ན། རྩམ་བ་རྩམ་འཛིན་ཚད་མའི་རྒྱར་འཛོག་ཅིང་། རྩམ་འཛིན་ཚད་མ་
 རྩམ་བ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྩམ་བ་རྩམ་འཛིན་ཚད་མ་ལ་མི་ལྟོས་ཟེར། དེ་ལྟར་འཛོག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཞག་
 པས་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡང་སྤྱི་མི་རྟག་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་སྤྱི་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མིན་པར་འདོད། དེ་ལྟར་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་རང་
 རྒྱུད་པས་ཀྱང་འདོད་དོ། །སེམས་ཙམ་པས་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་འདོད་ཅིང་། བག་
 ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་བ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ཡང་ལྟོས་གྲུབ་འཛོག་དགོས་
 པར་འདོད་བ་དང་། དུས་མཉམ་མ་བཞག་ན་ལྟོས་གྲུབ་འཛོག་མི་སྟབ། ཐལ་འགྱུར་
 བས་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་སན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་དང་། སྤྱི་བྱི་བར་
 བཞེད། གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་གཞུགས་ལས་སྤྱེ་ཞིང་། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་
 ཚད་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་འཛོག་རུས་བ་ཡིན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་་
 ཀྱིས་གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་གཞུགས་ལས་སྤྱེ་བ་འཛོག་རུས་ཀྱང་། གཞུགས་
 གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་ལ་ཚུར་ལྟོས་བ་འཛོག་མི་སྟབ། ཡུལ་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཡུལ་ཅན་དང་། ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྲུབ་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་པའི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་ལྟ་
 བྱ་ལ་མཚོན་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་གཞུགས་ལ་
 ཚད་མར་སོང་ཚུལ་དེ་གཞུགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་དང་།
 དེས་གཞུགས་མཐོང་བའི་ཆེ་གཞུགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མཐོང་ཞིང་། མཐོང་

ཚུལ་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པས་མི་བསྐྱུ་བར་འདོད། དེ་བཞིན་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་གྱིས་
སྐྱ་ཐོས་པ་ན་སྐྱ་རང་ངོས་ནས་བྱུག་པ་ཐོས་ཤིང་། ཐོས་པ་ལྟར་སྐྱ་རང་ངོས་ནས་
བྱུག་པ་ལ་ཆོད་མར་སོང་བ་དང་། མཛོན་སུམ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པར་འདོད། དེ་བཞིན་ཆོད་མ་ཀྱན་ཆོད་མར་སོང་ས་དེར་མ་འབྲུལ་ཞིང་དེ་རང་ངོས་
ནས་བྱུག་པ་ལ་ཆོད་མར་སོང་བར་འདོད་དོ། །དཔེར་ན། ཏུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་
མིག་ཤེས་ལྷ་བྱུ་ནི། ཏུང་དཀར་དང་སེར་པོ་གཉིས་ཀར་ཆོད་མར་མ་སོང་། ཅི་སྟེ་
ཆོད་མར་སོང་ན་ཡུལ་སེར་པོའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་ལ་ཆོད་མ་སོང་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་
སེར་པོའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དཀར་པོ་ཡིན་ཞིང་ཁོ་རང་ངོས་ནས་
སེར་པོའི་རྣམ་པ་གཏད་མེད་ཕྱིར། དེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་སྒོ་ཁོ་རང་ལ་སེར་པོའི་
རྣམ་པ་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རྣམ་པ་གཏད་པ་མིན་པས། ཏུང་དང་
སེར་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོད་མར་མ་སོང་བེད་དོ། །

སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་
ཀྱང་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུག་པ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་སོང་བ་ལས།
རང་ངོས་ནས་བྱུག་པ་མཐོང་བའི་ཆ་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཆོད་མར་འདོད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་
བྱེད་དོ། །མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་སྒྲིང་བ་ལ་ཆོད་
མ་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོད་མ་ཡིན་མིན་
འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་ནས་ཡུལ་གྱི་
བྲག་པ་ཞིག་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཆོད་མར་མི་འཛོག་པར་ལོག་ཤེས་སུ་
འཛོག་པ་ཡིན། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་ན་ཡུལ་གྱི་བྲག་པ་ལ་འབྲུལ་ཡང་
སྒྲིན་མེད། ཅེས་ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་འཛོག་ དེ་འབྲེལ་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་
བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིག་འཛོག་མི་དགོས་སོ། །

རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་འཐད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་བྱ་བ་ཆོས་གཅིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱ་བ་མཐའ་འོག་མས་རང་རིག་
མེད་ན་ཕྱིས་བྱ་བ་འཛིན་མི་ཐུབ། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་བྱ་
བ་དེ་འཛིན་ཉེན་འཐད་བྱ་བ་དང་བཅས་ཉེ་འཛིན་ཐུབ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་བྱ་བ་ཆོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།

དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་ཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས།
གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་བཅས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་
འགོད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་ཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས་
གྱིས་གཙོ་བོར་འགོག་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྤྱ་གྲུ་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་པ་ན་
འདུས་བྲས་ཀྱི་རིགས་གཞིར་བཞག་སྟེ། སྐྱེ་བ་རང་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པས། དེ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གལ་ཉེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ། རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཅས་མཐའ་བཞི་བོ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉུགས་བཞེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། སྤྱ་གྲུ་དེ་ས་བོན་གྱི་
བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནང་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱ་གྲུ་དེ་རང་
ལས་གཞན་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་
བས་ཁས་མི་ལེན། ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་ནང་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་ཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་ཅེས་

ཟེར། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དེ། ལྷ་གྲུ་དེ་གཞན་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་མོད་དེ་ཅམ་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་ཟེར་བ་མིན་ཏེ། དེ་འདྲ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པས་ཀྱང་ས་བོན་དེ་ངས་བཏབ་པ་ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཁོས་བཏབ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་རེད་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་མི་འདོད། ཡང་། ལྷ་གྲུ་དེ་བདག་ལས་སྐྱེ་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་སྤྱི་ཡོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡོད་ན་སྤྱིར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་ཚུ་ལུང་ལྷགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་གྲུ་སྤྱིར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་སྐྱབ་བྱབ་པ་མ་ཟད། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མས་སྐྱབ་པ་ནང་ལྟར་བྱི་རིགས་པས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལོག་མས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འདོད་པ་ལྟར། ལྷ་གྲུ་གཞན་ལས་སྐྱེས་ན་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རང་ལས་སྐྱེས་གཞན་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བཏགས་ནས་འཛིག་པ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་དགོས་སོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལས་སྐྱེས་ན་རང་དབང་གིས་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་དགོས། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། ལྟོས་མེད་དུ་ཐལ་སོ། །དཔེར་ན། ང་ཚོས་ལྷ་གྲུ་དང་ས་བོན་གཉིས་གཞན་ཡིན་བརྗོད་པའི་ཆེ། ལྷག་པ་གཞན་ཡིན་པ་དེ་སློ་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་དེ་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ལས་མ་ལྟོས་པར་རང་ངོས་ནས་རོ་བོ་གཅིག་དང་ལྷག་

པ་ཐ་དད་ཅེས་པ་མེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། ཉ་དང་བ་སྤང་བཞིན་
 ཏུ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
 ནམ་ཡང་འཛིན་མི་སྲུབ་པོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་གཉིས་
 ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་བདག་
 དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་འཛིན་
 དགོས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ། གཞན་
 ལས་མི་སྐྱེ། གཉི་ག་ལས་མི་སྐྱེ། རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་བཀོད་པས་
 ཉགས་དེའི་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་བའི་སྐྱེ་བ་འདོད་ཚུལ་འགོག་པ་
 དང་། གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་འོག་མ་ནམས་ཀྱི་
 འདོད་ཚུལ་འགོག་པ། གཉི་ག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་
 པ་འགོག་པ་ཡིན་པས། ཉགས་དེས་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་
 གཞན་དག་གིས་སྐྱེ་བ་འདོད་ཚུལ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་པར་འདོད་ཚུལ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
 ཡོད། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་
 ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དང་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་
 མ་ཡིན། །ཞེས་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་དང་ཐོག་མ་མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་
 ཅིང་། མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད་པར་བརྟེན་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཁས་
 ལེན་དགོས་པར་གྱུར།

འོ་ན། རང་རྒྱུད་པས་ངི་ལྟར་བརྟེན་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷ་གྲུ་དོན་དམ་པར་
 བདག་ལས་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀ་ལས་

མི་སྤྱེ། རོན་དམ་པར་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྤྱེ་ཞེས་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྦྱར་བ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཐལ་འགྲུར་བས་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་དགོས་
པ་མིན་ཏེ། སྤྱིར་བདག་ལས་སྤྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། དོན་མེད་དུ་
དོན་དམ་པའི་བྱང་པར་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་ཐ་སྙད་གིས་བཀག་ན་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་བཞིན་གཞན་སྤྱེ་ལ་སོགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཅུཤེས་གྱི་རིགས་པའི་འགྲོས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་
ཅུཤེས་གྱི་རིགས་པ་སྤྱིར་གསུངས་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་གྲུ་ལྷ་
བྱ་དོན་དམ་པའི་སྤྱེ་བ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ལས་སྤྱེ་དགོས་པ་དང་། དོན་
དམ་པར་ས་བོན་ལས་སྤྱེ་ན་དོན་དམ་པར་ས་བོན་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་རུང་
དུ་སྤྱེ་དགོས་པར་བརྟེན། སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྤྱེ་སྟེ། དོན་དམ་པར་
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་བདེན་མེད་སྦྱབ་ཅིང་། བདེན་གྲུབ་འགོག་གོ། །ཡང་། སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པས་ཀྱང་འགོག་གོ། །རིགས་པ་དེ་དག་མཐར་ཉེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་པས།
ཞེས་དང་སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་
གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་ངོས་ནས་མེད་དེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱ་
དེ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་རིགས་པའི་
རྒྱལ་པོ་ཟེར་དོན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་པས་སོ། །ཉེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི། ཉེན་ནས་བྱུང་
བའམ། ལྷོས་ནས་གྲུབ་པའམ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་

བ་དང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་འགལ་འདྲ་སྒྲུབ་པ་མིན་
 རོ། །ཤོད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་སྒྲུ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན། རང་གིས་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་
 གས་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། རང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་
 ཞིག་བཞག་ན་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་
 ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་འཛིག་མི་སྟབ། ཆེག་གིས་ཁ་ཆོན་བཅད་ན། རང་གི་ངོས་
 ནས་ཡོད། གཞན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལས་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་
 མི་སྟབ། རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཡང་སྟོས་ནས་འཛིག་
 དགོས་པ་ཡིན་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དེ་
 གཞི་གང་ཟག་ལ་སྦྱར་ནས། གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མོ་དང་། གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་
 གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་
 ངོས་ནས་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མོ་ཡིན་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་ཕྱེ་བ་མ་གཏོགས་དགག་
 བྱ་ལ་སྤྱོད་པས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མིན།

གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། གང་ཟག་
 རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་
 རང་ངོས་ནས་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མོ་ཡིན་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་རྩུལ་གཙོ་བོ་ལོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་གང་ཟག་རང་ངོས་
 ནས་མེད་པ་སྟོམས་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་དགོས་པ་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་
 བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་སྟོམ་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་མི་སྟབ། གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་སྟོམ་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་

པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་བྱུག་
པ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཅ་བ་ནས་ཁེགས་མི་བྱུག། རང་ངོས་ནས་བྱུག་པ་འཛིན་
པའི་འཛིན་པ་མ་ཁེགས་ན་དེས་ཅ་བ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱར་སྤྱེས་ཡོང་བས་
ཡིན་ནོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་བཅད་པས་གནས་སྐབས་མི་སྤྱེ་བར་བྱས་པ་ཅ་མ་
ཡིན་གྱི་ཅ་བ་མ་བཅད་པས་སྤྱར་སྤྱེ་ཡོང་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྤྱར་ཡོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱབ་ཡང་རྒྱས་ཅ་མ་བཤད་ན། གང་ཟག་རང་ངོས་
ནས་མེད་པ་ཟེར་དོན་ནི། གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ན་སྤང་བའི་ངོས་ནས་ཡོད་
དགོས་ཏེ། སྤང་བོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་འདོགས་
སའི་གཞི་དེའི་ངོས་ནས་ཡོད་དགོས། དེ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་སྤེང་དུ་མེད་ན་གང་
ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་ཅ་མ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན། རང་ངོས་
ནས་མེད་ན་གང་ཟག་ཅེས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅ་མ་དུ་བྱུག་པ་དང་། མིང་དང་
བརྟེན་ཅ་མ་གྱིས་བཞག་པ། མིང་དང་བརྟེན་ཅ་མ་གྱིས་བྱུག་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཟག་སྤང་བོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་སྤང་བོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་
ནང་ལ་གང་ཟག་བཅའ་ནས་རྟེན་དགོས། གལ་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེའི་
ནང་ལ་བཅའ་ནས་རྟེན་དགོས་པ་ལས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་བ་བྱེད་ལ་
དེའི་དཔེ་ཤིང་རྟེན་སྤྱར་རོ། །དེང་སང་རྒྱུངས་འཁོར་ལ་སྤྱར་ན་འགྲིག་པས། གཞི་
རྒྱུངས་འཁོར་ལྷ་བྱ་ལ་སྤྱར་ན་རྒྱུངས་འཁོར་ཞེས་པ་དེ་ཡོད་ན་རྗེ་ལྟར་ཡོད། ཡོད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་རྒྱུངས་འཁོར་ནང་ནས་པར་འགྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་པས། དེ་

འབྲེལ་དུག་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལོངས་འཁོར་དེ་རང་གི་ནང་ན་ཡོད་པའམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ན་
 ཡན་ལག་གི་ངོས་ནས་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། གང་གིས་ཞེ་ན་རྒྱུ་ལོངས་འཁོར་ཞེས་པ་
 རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆོག་མཚན་ཅན་ལ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་རེ་
 བ་ལ་རྒྱུ་ལོངས་འཁོར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མིན་པའི་བྱེད། དཔེར་ན། རྒྱུ་
 ལོངས་ཀྱི་ལོངས་ལོ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཆེ་རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་།
 ལོངས་ལོ་དང་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་འཛུམས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མཐོང་བ་ན་འདི་
 རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་འཛུམས་བསྐྱེད་ཅུས། དཔེར་ན། ཡན་ལག་ལ་རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་
 པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ། རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འདོགས་མོད། རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ནམས་ཚུར་རུབ་རུབ་བཅོས་བ་དེ་ལ་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་
 སམ་ཟེར་ན་དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱན་ཁ་ཐོར་བསྐྱེད་ཡོད་ན་ལོངས་
 ལོ་མཐོང་ཡོང་དུས་འདི་རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཞིང་། རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་
 འབྲུལ་ལོངས་(ཞིན་ཇན)ལྟ་བུ་ཞིག་པ་གིར་བཞག་ཡོད་ན་རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་པའི་
 སྒྲིབ་སྒྲིབ་བར་བཞེན། རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནམས་ཁ་གཏོར་ནས་བཞག་པ་ལ་
 རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་མིན། དེར་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་ཆད་
 ཆད་བར་བཞེད་པ་ལས་རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བས་ཡན་ལག་ཆོག་མཚན་
 པ་རྒྱུ་ལོངས་མིན། ཡན་ལག་ཆ་ཆད་ཚུར་བསྐྱེགས་ནས་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་བྱ་བ་
 བྱེད་ཅུས་པ་ན་དེའི་རྩིས་ནས་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན། འགྲིག་གིས་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ལོངས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐག་རིང་པོ་
 ནས་མཐོང་དུས་རྒྱུ་ལོངས་རྩིས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡང་འཁྲིས་ལ་སྒྲིབས་པ་ན་རྒྱུ་
 ལོངས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཁོར་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ཐུབ་པས་སོ། །དེ་ནི་
 མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅན་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་འཛུམས་ཏེ་རྒྱུ་ལོངས་ཀྱི་བྱ་བ་

མི་བྱེད་པས། དེ་རྒྱུ་ལོང་མིན་ཞིང་། རྒྱུ་ལོང་གི་ཡན་ལག་འཆོག་པ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་ལོང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ན་རྒྱུ་ལོང་ཞེས་སྒྲོས་བཀྲགས་
ནས་འཛོག་རྒྱས། སྤུ་པ་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བཀྲགས་པ་ཅམ་མིན་པར་བྱ་བ་བྱེད་
སྤུ་པེས་ཞིག་དགོས་པ་དང་། མི་ཞེས་པར་བཀྲགས་པ་བཞིན་དུ་མིའི་བྱ་བ་བྱེད་
སྤུ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་སྒྲོས་པར་བཀྲགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་འཆོག་པས་མིའི་
བྱ་བ་བྱེད་སྤུ་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་ན་ཁོ་མི་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱས་ཤིང་། མི་ཡོད་པ་
ཡིན། དེ་ཅམ་ཞིག་ལས་རྒྱུ་ལོང་ཞེས་པ་འཛོག་མི་རྒྱས་སོ། །

ང་ཞེས་པ་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་བཀྲགས་པས་རང་ངོས་ནས་
ཡོད་ན། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་སྤང་
པོ་ལྷ་ལས་གང་དུ་ཡོད། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ནང་དུ་ཡོད་དམ། དེ་བཞིན་ཆོར་
བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
བཅས་སྤང་པོ་རེ་རེའི་སྤང་དུ་འདུག་མི་འདུག་བཅའ་ན་མི་རྟོག་ཅིང་། སྤང་པོ་ལྷའི་
ནང་ནས་གཅིག་མ་ཆང་ན་ཡང་རའོ་སྤུ་པའི་སྤོ་དེ་མི་སྤྱེ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་
ཁམས་མ་གཏོགས་ཁམས་གཞན་ལ་གཞུགས་མེད་ན་མི་འོང་བ་ཡིན་པས། ང་
འོ་སྤུ་པའི་སྤོ་སྤྱེ་བ་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་འཆོག་པ་དགོས་པ་ཡིན། ཆོག་པ་པ་དེའི་ནང་
ནས་དང་། ཆོག་པ་པ་དེ་ལ་ང་འཛོག་མི་སྤུ་པས། སྤང་པོ་ལྷའི་ཆོག་པ་པ་དང་།
ཆོག་པ་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ། ཆོག་པ་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་ང་མེད་པ་
ཡིན། ང་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ང་ཡོད་པ་དང་།
ང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། ང་འགོ་རྒྱ་དང་། ང་ན་རྒྱ། ང་ཆོར་རྒྱ་ཡོད། སྤང་པོ་
ལྷའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ནི་ང་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་སའི་གཞི་ཡིན་པས། གདགས་
གཞི་ཟེར་ཞིང་། ང་ནི་སྤང་པོ་དེ་དག་ལ་བཀྲགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། ང་སྤང་པོ་

ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རྒྱུང་ནང་ང་མེད་པ་
ནི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་དོན་ཡིན། ཅམ་སྦྱས་སྤང་པོའི་ངོས་ནས་སམ་རང་
ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཙོད་དོ། །

དེས་ན་སྦྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོ་ཡི་ནང་ང་ང་ཞེས་པ་དེ་ངེ་ཞིག་ཡིན། སྤང་
པོའི་གསེབ་ནས་འདུག་གམ་མི་འདུག་ སྤང་པོ་འཆོགས་པའི་ངོས་ནས་རྟེན་དུ་
ཡོད་ངམ་མེད་བཏགས་པས། དེ་ལྟར་གཞི་གང་ལ་སྦྱོས་ནས་ཀྱང་རྟེན་དུ་མེད་པ་
དང་། གང་གས་གཞི་ངོས་ནས་མེད་ན་མེད་དགོས་ཏེ། མེད་ཚུལ་དེ་ནི་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་མེད་ཚུལ་ཡིན་པས། དེ་ཅམ་གྱིས་མེད་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
ཡོད་པ་ནི་གཞན་ལ་སྦྱོས་ནས་ཡོད་པར་འཛོག་པས། སྤང་པོ་ལྔའི་འཆོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ངའི་བྱ་བ་བྱེད་བྱུང་མཁན་ཞིག་ཡོད་པས་ན་ང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་དེ་སྦྱོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྦྱོས་ནས་བཅའ་ན་ཡོད་པ་མིན་
ཞིང་། ཡན་ལག་འཆོགས་པ་ལ་ང་མེད། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་ང་མེད། སྤོང་
བའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་ང་མེད། ཉལ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་ང་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ང་མེད་
པར་མི་འགྱུར་བར་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་
བཞིན་སྦྱོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱ་བ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ང་མེད་ཀྱང་། སྤང་པོ་
འཆོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོ་འདོགས་གཙོད་པ་པོའི་ང་ཅམ་ཞིག་
ཡོད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་
ནོ། །བྱེད་པ་པོ་ལ་སྦྱོས་ཏེ་བྱ་བའི་ཡུལ་འཛོག་ཅིང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་སྦྱོས་ཏེ་བྱེད་པ་
པོ་འཛོག་པས། བྱ་བའི་ཡུལ་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་གསུམ་པན་ཚུན་སྦྱོས་ནས་བཞག་པ་
ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཅ་བཤེས་རབ་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱེད་ཅིང་། །ལས་
ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་

མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷོས་བྱུག་པ་མོ་དེའི་ཐོག་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན།
བྱུག་མཐའ་འོག་མས་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་
ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་ལ་མི་ལྷོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡོད། ལྷོས་
བའི་འབྲེལ་བ་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་ངེ་འཁོན་བརྗོད་མི་རུས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་
བས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་པན་ཚུན་ལྷོས་བྱུག་ཡིན་ཅིང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་བྱ་བའི་
ཡུལ་འཛོག་མི་སྐབ་པ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་འཛོག་མ་སྐབ་ན་བྱ་བ་འཛོག་མི་སྐབ་ལ།
བྱ་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་འཛོག་མི་སྐབ་པ་ཡིན། དེས་ན།
བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཡུལ་དུས་གང་དུ་ལྷན་ཅིག་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་འཛོག་པ་མ་
གཏོགས་སྒྲིབ་པ་འཛོག་ཁྱུ་མེད། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་འཚོགས་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་པོ་
ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཆོར་བ་པོ། ཆོར་བའི་ཡུལ། ཆོར་བའི་བྱ་བ།
སྐྱག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་པོ་འཛོག་སྐབས། སྐྱག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་པོ་དེ་སྐྱག་བསྐལ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཛོག་ སྐྱག་བསྐལ་མེད་ན་སྐྱག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་པོ་མེད། སྐྱག་བསྐལ་
སྤྱོད་པ་པོ་མེད་ན་སྐྱག་བསྐལ་ཡང་མེད། སྐྱག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་པོ་ཡོད་ན་སྤྱོད་པ་པོ་
ཡང་ཡོད། སྤྱོད་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡོད། ང་ཆོས་ཆོག་གིས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྐྱག་བསྐལ་
དང་། སྐྱག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་པོ། གང་དུ་སྤྱོད་བྱའི་ཡུལ། སྤྱོད་བའི་བྱ་བ་རྣམས་འབྲེལ་
མེད་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་རྟོག་པའི་ངོར་འཆར་ཡང་། རོན་ལ་པན་ཚུན་ལྷོས་བྱུག་
བཞག་པ་མ་གཏོགས་འབྲེལ་མེད་ཡན་གར་བ་མེད་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་རིགས་པའི་གནད་ཆེ་ཤོས་
བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་པན་ཚུན་
ལྷོས་བྱུག་དེ་གཉིད་གྱིས་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་དཔེ་གཞན་ནི། དེ་རིང་ང་
ལ་ན་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཟེར་བ་ན། ན་ཆ་དེ་གང་ཡིན། ན་ཆ་སྤྱོད་པ་དེ་གང་ཡིན། ན་ཆ་

སྤྱིང་བ་པོ་དེ་གང་ཡིན། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ང་འདུག་གམ་མི་འདུག་ སྤྱིང་བ་པོ་
འདུག་གམ་མི་འདུག་གི་དབྱང་པ་དང་།

ཡང་སྤྱིན་པ་ཞིག་བཏང་བ་ན་སྤྱིན་པ་པོ་གང་ཟག་དང་། སྤྱིན་བྱ་དངོས་
ཟུམ། སྤྱིན་ཡུལ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་གཏོང་བ་པོ་ཞིག་མེད་ན་སྤྱིན་བྱའི་
ཡུལ་དེ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཏང་བྱའི་ཡུལ་མེད་ན་གཏོང་བ་པོ་ཡོང་མི་ཤེས་ཏེ།
སྤྱིན་པ་གཏང་བྱའི་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་པས་གཏོང་བ་པོ་བྱུང་པ་དང་། གཏང་བྱའི་ཡུལ་
ཡོད་པས་གཏོང་བ་པོ་བྱུང་པ་ཡིན། གཏོང་བ་པོ་མེད་ན་གཏང་བྱའི་ཡུལ་མི་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱོད་མཁན་ཞིག་མེད་ན་སྤྱོད་རོགས་ཟེར་མཁན་སུ་ཡང་མེད་
པས་སོ། །དེ་བཞིན་ཚུལ་གྱི་མས་ལྟ་བུ་ཡང་། སྤང་བ་པོ། བསྤང་བྱའི་ཚུལ་གྱི་མས་
སོགས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་བཞག་པ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་
གཏན་ནས་འཛོག་མི་བྱུང་པ་དང་། ཡང་སྒྲོམ་རྒྱག་ཟེར་བ་ན། ང་རང་ཆོའི་བསམ་
པ་ལ་བསྒྲོམ་བྱ་དེ་སྤྲ་མ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། སྒྲོམ་པ་པོ་དེ་ཡང་སྤྲ་མ་ནས་ཡོད་
མཁན་ཞིག་པར་རོལ་གཅིག་ནས་འཕྲད་ཡོང་དུས་སྒྲོམ་པའི་སྤང་བ་ལྟ་བུར་འཆར་
གྱི་ཡོད་རུང་། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྤྲ་ཅིག་ཏུ་འཕྲད་ནས་བྱུང་པ་ཡིན། སྒྲོམ་པ་པོ་
དང་འཕྲད་པ་ན་བསྒྲོམ་བྱ་དང་འཕྲད། བསྒྲོམ་བྱ་དང་འཕྲད་པ་ན་སྒྲོམ་པ་པོ་དང་
འཕྲད། དེ་གཉིས་འཕྲད་པ་ན་སྒྲོམ་པའི་བྱ་བ་དང་འཕྲད། དེ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་
ལྟོས་ནས་བྱུང་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། འཕྲད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། འཕྲད་སྟོབས་
ཀྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་པན་ཚུན་རྣམ་གྲངས་པར་བརྟེན་དོ། །མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པའི་
ངོར་བདག་དང་གཞན་དེ་སྤྱོད་པའི་བཞིན་པན་ཚུན་ལྟོས་མེད་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པ་འཆར་
རུང་དེ་ལྟར་ག་ལ་ཡོད། བདག་དང་གཞན་གཉིས་མེད་ན་ཉི་རིང་ཆགས་སྤང་མི་འོང་།

བས། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། འཐབ་འཛིང་གྲེད་
བ་ཡང་རང་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན། མ་ཞིག་བཅོས་ན་བདག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་
གཞན་ལ་སྟོས་ནས་ཡོང་བ་མ་གཏོགས་རང་ལ་མ་སྟོས་པར་གཞན་གྱིས་བཅོས་
བ་མིན་ལ། གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་གིས་བཅོས་པ་ཡང་མིན། མ་བཅོས་པ་དེ་
གཉིས་ཀས་ལན་པ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་ལས་དེ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་མ་
རིག་པ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་པས། རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཁེགས་ན་དབྱ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཁེགས་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོམ་པས་ཉེས་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲོལ་བ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྟུ་བ།

ལྷ་བ་ལ་རིམ་གྱིས་སྤང་བའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་དང་པོར་འདུས་བྲས་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོ་སྤྲང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་བ་
དང་། དེ་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྟོང་བ། དེ་རྗེས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྗེས་གྱི་སྟོང་པ་ལ་སྟོ་སྤྲངས། དེ་དག་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་འཁོར་བ་
ལ་གཏན་ནས་མི་སྦྱེ་བའི་ཞི་བ་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་ལྷ་བ་བཞི་
དེ་ནང་པའི་ལྷ་བ་ཚད་གཟུང་སར་གྱུར་ཅིང་། དེ་དག་ལ་སྟོ་སྤྲངས་པའི་ཐོག་ནས་
ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལ་སྟོ་སྤྲང་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལ་སྟོ་སྤྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་
པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཏུ་རྟེན་

འགྲེལ་ལྟོས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ། ལས་འབྲས་དང་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐ་སྙད་དུ་འཐད་པར་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ཐག་ཆོད་
 པའི་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཐམས་འགྲུར་པའི་སྤྱོད་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ལ་
 ཡང་དགག་པའི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་བཞི། སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་བཞི་བཅས་
 ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མཁས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པར་ལྟ་བུ་འཕམ་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་ལྟ་བ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་ལྟ་བ།
 རང་རིག་མེད་པར་ལྟ་བ། གཞན་སྤྱོད་མེད་པར་ལྟ་བ་བཅས་ལྟ་བ་བཞི་དེ་དགག་པའི་
 དམ་བཅས་བཞི་བྱས། ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་ཡོད་པར་ལྟ་བ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྲན་
 པ་སྤྱོད་ཚུལ་བྱན་མོང་མེན་པ། བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བ། ཐེག་པ་གསུམ་
 རོ་གང་ནས་བཟོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟགས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་ཞེས་པ་
 བཞི་པོ་དེར་སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་བཞི་ཡིན། ཅ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ཡིན།
 དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་སྟོང་ནས་བྱུང་གས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་
 བྱ་མངས་སོ། །ཐམས་འགྲུར་པའི་ལྟ་བུ་དངོས་དེ་རྟོག་པ་ལ་གང་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་འཐད་སྤྱོད་དེ་དགོས་
 པ་དང་། དེའི་ཐོག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཀྱང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སོགས་འཐད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རང་གི་སེམས་ལ་འཐད་སྤྱོད་
 ཅིག་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་ནང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་
 སོགས་སྟོང་ལ་འཐད་སྤྱོད་ཅིག་ངས་པར་དགོས་སོ། །

ཐམས་འགྲུར་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཕྱེན་ལྟ་བུ་རུ་ང་གངས་ཤིག་ཡོད། གང་ལྟར་
 ཡང་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་འཐད་སྤྱོད་ཅིག་དགོས་པ་མེད་མི་རུང་བཤོ། །

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོགས་དཔྱད་
ཅེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།

མཆོད་བརྗོད་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྤ་
ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་དང་པོ་དང་རབ་སོགས་ལ་འཇུག་ལ། སྤ་ན་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་
བས་དང་པོར་འཇུག་པ་ཞེས་དོན་འགྱུར་དུ་བརྗོད་ནས་ཆོད་མ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཡུས་ལ་གོས་ཆོད་མཉམ་པ་ལ་གོས་ཆོད་མ་ཞེས་
བ་ལྟར། སྤ་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོད་ཏག་ཏག་མཉམ་ཞིང་ཡུལ་
ཅུང་ཟད་ལྷག་ན་སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་ཡུལ་ཅན་ཅུང་ཟད་ལྷག་ན་སྤྱོད་དོགས་
ཀྱི་མཐའ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོད་མཉམ་པ་ན་ཆོད་
མ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། གོས་ཆོད་མ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

སྤྱིར་ཆོད་མའི་གོ་དོན་ལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་སློང་མ། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྐྱུ་
བ་ཞེས་བྱ། དེ་དག་རེ་རེའི་གོ་དོན་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དབྱེད་དགོས། ཕྱི་མའི་
འཛིག་ཚུལ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་དོ། །

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ལས། དབང་མངོན་དང་རང་རིག་ལ་ཆོད་མ་
ཡིན་པས་བྱུང་། བཅད་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། དཔེར་ན། སྤྱོད་ཆོད་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་
བོ་རང་གི་བདག་ཆེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་སྤང་བའི་དམིགས་ཆེན་དུ་གྱུར་
བའི་སྤྱོད་པོ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་གྱི། རང་དང་
དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པོ་དེ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་སྤྱོད་ཆོད་མངོན་

སྤྲུམ་ཉམས་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྤྱོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་དང་གྲུབ་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་དེ་ལ་གསར་ཉོགས་འཛིག་པའི་བྱེད། བཤ་ཆེན་རང་ལུགས་ལ། སྤྱོད་པོ་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་། སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་འཛིན་སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་བཅད་ཤེས་སྤྱོད་འདོད་དགོས་པའི་ཆ་ནས་སྤྱོད་འཛིན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་པ་ཉམས་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དག་བཅད་ཤེས་སྤྱོད་འདོད་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། མདོར་ན་གོ་དོན་ནི། དབང་ཤེས་ལ་གང་སྤྱང་བ་དེ་རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བརྒྱུད་ནས་འཆར་དགོས་པས། དམིགས་རྒྱུན་ཁོ་ན་དང་དབང་ཤེས་ལ་འཆར་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དབང་ཤེས་རང་ཉིད་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་གང་ཡང་མི་འཆར་ཤིང་། འདི་ནི་བྱེད་པོ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་འདོད་པའི་ལུགས་སྤྱོད་ཀྱི། སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་ཚུལ་ཟུར་དུ་ཡོད་དོ། །

མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་ན་བྱེད་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དབྱེད་པ་ནན་ཏན་བྱ་དགོས་གསུངས། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ཆད་མའི་འཛིག་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱེད་དགོས་ཏེ། འོག་མའི་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ན་མཐར་ཐུག་འགྱུར་བའི་ཆད་མའི་འཛིག་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཡང་དག་པ་ཞིག་འདེན་ཐུབ། དཔེར་ན། ཐེམ་སྐྱས་གོང་མར་འཛིགས་པ་ལ་ཐེམ་སྐྱས་འོག་མ་ནས་འཛིགས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་ཆ་ལ་ངེ་ཙམ་བྱེད་ཡང་རང་ཉིད་ཡུལ་རྒྱོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། རང་ཡུལ་སྤྱང་བ་ཙམ་ཡོད་གསུངས། འོ་ན་ཐེག་དམན་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་དམན་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་རང་ཡིན་གྱི་

སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་མི་བྱེ་ཡང་རང་ཉིད་བཟོད་པ་ནས་རྒྱན་མཐུད་པའི་
རྒྱན་ཅན་ཡིན་པས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་རྟག་འཛིན་མེད། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མའི་ཆ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྟོད་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་གང་ཡང་མེད།
རྟག་འཛིན་པ་མོ་ལ་བྱ་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་ལ་སྟོད་པར་འཛིན་པ་
དགོས། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་པ་མོ་ཡང་། རང་གྲུབ་ཅན་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པར་མི་སྟོད་པ་ལ་འཛིན་དགོས། དེས་ན་བྱ་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་མཐའི་ཆ་ལ་མི་སྟོད་པ་ལ་
གོ་དགོས་སྟེ་ཡང་ད་དུང་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་གསུངས།

རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། གཞུང་ལས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆ་ལ་སྐད་
བརྒྱུ་ཅུ་འཛིན་ཚུལ་དང་ཆ་དུག་ཅུ་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ནི་ཁྲོས་སྐད་
ཅིག་འབྱེད་པ་དང་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྐད་ཅིག་འབྱེད་ཚུལ་འཛིན་
དགོས་སྟེ་ཡང་། དེ་ལྟར་ན། མི་རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་པ་རགས་མཐའ་ཡས་
པ་ཡོད་པས། སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་ཤིན་ཏུ་པ་མོ་
ཞིག་ཡོད་དམ་སྟེ་མོ། །གཞི་དངོས་པོ་གཞུགས་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱན་དེ་ལ་
རི་ཅན་བྱེ་ཡང་རང་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་ལོག་ཀྱང་། མཐར་དུལ་ཐོན་ཡིན་པའི་ཆ་
ལ་ངོ་བོ་ལོག་རྒྱུ་མེད་པས་ཆོད་རིག་དང་མཐུན། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་
ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཡོད་དེ། ཚད་མའི་ཆ་ལས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆ་ལས་ལ་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་ན་ཆ་ཅན་
ལའང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མའི་ཤེས་པ་ཆ་དུག་ཅུ་རྣམས་གཅིག་ཆར་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བར་འགྲེལ་
བས་ནམ་འགྲེལ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་དོན་ནི། སྤྱིར་གཞུང་གང་
དང་གང་ཡིན་ཀྱང་དགོངས་པ་འགྲེལ་ས་དེའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་དང་།
ཆོག་དོན་དང་བསྐྱུས་དོན་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ལ་དཀའ་
འགྲེལ་དང་། ཆོག་འགྲེལ་དང་། དོན་འགྲེལ་དང་བསྐྱུས་འགྲེལ་བཅས་ཡོད།
དེ་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འགྲེལ་བ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཆོག་དོན་གཉི་གའི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་
གོ་དགོས་ཞེས་གསུངས།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྗེས་སུ་བསྐྱགས་པའི་སྤེབ་སྦྱོར་ཅན་གྱི་
ཆོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་ལ་ཆོག་ཀྱང་བརྒྱུད་རེ་ཡོད་པའི་ཆོགས་
བཅད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་སུ་བསྐྱགས་པའི་སྤེབ་སྦྱོར་ཅན་གྱི་ཆོགས་བཅད་
ཅེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ནམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་སྦྱར་སྐབས་
ཆོག་ཀྱང་བཟུན་རེ་བྱས་ནས་བསྐྱུར་བ་རེད་ཅེས་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། སྐབས་འགྲོའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། ནམ་འགྲེལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་སྐབས་
འགྲོའི་ངག་ཅེས་གསུངས།

རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས། རྟོག་གའི་ཆོག་
དོན་བརྒྱུད་བརྗོད་བྱེད་པ་མ་ཟད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོ་བྱེད་ཅིང་། དུག་འཆལ་ཞེས་པས་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །གསུང་རྒྱུ་
ཞིག་ལ་སྐབས་འགྲོ་མ་བསྟན་པའི་ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་མེད་གསུངས་

བ་དེ་དབྱུང་དགོས་སོ། །

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བསྟོད་བ་ལ་རང་དོན་སྤངས་བ་དང་
 རྟོགས་བ་སྤུན་ཚོགས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། གཞན་དོན་ལ་ངོ་བོ་དང་དེ་སྐྱབ་
 བའི་ཐབས་གཉིས་དེ་ནས་ཀྱང་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 འཕྲོས་དོན་ལ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སྤུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་
 ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་གནས་སྐབས་ལ་སྤྱར་ནའང་གོ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རང་
 དོན་སྤུན་ཚོགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་སྐྱབ་བ་ལ་རྒྱའི་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་སྐྱབ་བྱེད་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་གོ། གཞན་དོན་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་
 སྐྱབ་བ་ལ་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
 དགོས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྤྱར་ན་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལྟར་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆ་ནས་རང་དོན་སྤུན་
 ཚོགས་དང་གཞན་དོན་སྤུན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་བརྟེན་བ་ལ་སྤྱར་ཞེས་གསུངས།
 གཞན་དོན་སྤུན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་གཞན་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་
 སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་དགོས་པས་ལོངས་སྐྱེ་ནི་ས་ཐོབ་པའི་འཕགས་བ་ལ་སྤང་
 ཐབ་ཅིང་། སྐྱལ་སྐྱེ་ནི་འཕགས་བ་དང་སོ་སྐྱེ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་འང་སྤང་ཐབ་ཅིང་།
 རང་རེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲོ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་དོན་བྱེད་
 བ་མ་གཏོགས། གཞན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དོན་
 གང་ཡང་བྱེད་པ་མེད་ཅེས་གསུངས།

རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། གསུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཚུལ་གྱི་ཚོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཛོལ་
 རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་

གཟུགས་སྐྱེ་རྣམས་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་དགོས། འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་
བ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་དང་དོན་མི་གཅིག་ཏེ་ཕྱི་མའི་བྱང་ཆུབ་དེ་རྣམས་མཁུན་ལ་འཛོག་
དགོས་ཤིང་། སྤྱི་མའི་བྱང་ཆུབ་དེ་གཟུགས་སྐྱེ་རྣམས་པ་གཉིས་ལ་བཞག་སྟེ། བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་གཟུགས་སྐྱེ་དོན་
དུ་གཉེར་བྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཐའ་དཔྱད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་
རྣམས་མཁུན་དོན་གཉེར་ཀྱི་བྱ་བ་འདུན་དུ་རེ་བས་ཟེན་བས་བྱུང་ཅེས་གསུངས་འདུག་
པས་དབྱེད་དགོས། ཡང་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་རྣམས་མཁུན་དང་གཟུགས་སྐྱེ་རྣམས་
པ་གཉིས་ཀའི་རྣམས་པ་ཤར་དང་མི་ཤར་དབྱེད་དགོས་སོ། །མདོར་ན། རང་དོན་གྱི་
སྐྱེ་དང་རང་དོན་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་
དང་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམས་གཞག་
ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཡོད་པ་རིགས་སྒྲོར་ཞེས་གསུངས་པ་
ལས་འཕྲོས་དོན་ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་བསལ་ཅིང་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་
པོ་འདིས་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤྱང་། མདོན་སྤྱི་ཡང་དག་
དང་། མདོན་སྤྱི་ལྟར་སྤྱང་ཇི་ལྟར་བསྟན། རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་
རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤྱང་བསྟན་ཞིང་། མདོ་སེམས་སྤུན་མོང་བའི་དབང་དུ་འགྲེལ་ན་
རྟོག་པའི་བྱ་བ་འདི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་
ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྤུན་མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་འགྲེལ་ན་ཕྱི་
དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་བསལ་ཅིང་ཞེས་
པའི་ཆོག་འདིས་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་མདོན་སྤྱི་ཡང་དག་དང་། མདོན་སྤྱི་
ལྟར་སྤྱང་བཅས་བསྟན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་རྣམས་བསལ་ཅིང་ཞེས་པའི་རྣམས་པ་

བསལ་རྒྱ་དེ་ལ་སྤྱིར་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་བྱ་ལྟན་
སྤྱིས་མངོན་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་བྱ་ས་བོན་དང་། སྤང་བྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། རྗེས་དཔག་ཡང་དག་གིས་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་
འགྱུར་བ་སྤར་མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསལ་ཏེ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་གྱང་ཆོས་
དེའི་གནས་ཚུལ་ཡང་དག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱིས་ནས་མ་བརྟེན་པའི་
བར། ཆོས་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱན་བཏགས་མངོན་
འགྱུར་བ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་
ལས་གྱིས་སྤང་བྱ་ལྟན་སྤྱིས་དང་སྤང་བྱ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་འབྲེལ་སྒྲོམ་ལས་གྱི་རྒྱན་དེ་མཐར་མངོན་སུམ་དུ་བྱུག་པའི་ཆེ། སྤང་བྱ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ན། མངོན་སུམ་ཡང་དག་གཙུག་པོ་དང་།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཞར་བྱང་གི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པས་ན། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་
རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ན་གོ་བ་ལེགས་ཤིང་།
གང་བློ་གྱི་བསྟན་ཚུལ་མིན་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་འགྱུར་བ་བསལ་དགོས་པ་
དང་། སྤྱི་བ་དག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་སྤྱི་དགོས་པས། དེ་
ལྟ་ན། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་འདིས། རྟོག་
གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་ནས་མི་བསྟན་དབྱེད་དགོས་སོ། །

རྣམ་འགྲེལ་ཙུ་བར། འོད་ཟེར་དག་ཀྱན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་ནས་འདི་ལྟར། ཆོག་རྒྱུ་འདིས་ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་སྤྱི་བ་དག་ཡང་དག་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དང་།
སྤྱི་བ་དག་ལྟར་སྤང་བཅས་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་གསུངས། དེས་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་

དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམ་བཅའ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྦྱོན་མཐོང་བ་
མ་ཡིན་ཡང་། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་རང་གི་དམ་བཅའ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྦྱོན་
མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་སོང་བ་དེའི་ཆེ་རང་གི་དམ་བཅའ་
བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་དག་པར་བཀོད་མ་ཐུབ་ནས་དམ་བཅའ་དེ་མཐའ་གཉིས་
འཛིན་དུ་འགྱུར། དེ་ནས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་ཏེ་སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤར་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར། གཏན་ཆོགས་ཐེ་
ཆོམ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གོ་དོན་
ཐབ་པར་སྤང་ངོ། །

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་།
ངེས་ནས་གཞན་གྱིས་ངེས་སུ་འདུག་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་འདུས་པ་སྤྲ་མ་ལེའུ་དང་
པོ་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་བཞི་པས་སྦྱོན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་དོན་ནི།
དཔེར་ན། སྤྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲ་མི་
རྟག་པ་ངེས་པ་ལ་སྦྱོན་དུ་སྤྲ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་
ངེས་པ་སྦྱོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ཡང་ཐོག་མའི་མཐའ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་དགོས་
པས། དང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་།
མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་རྣམ་གཞག་ལས་མ་ཚོངས་པའི་
དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན། རང་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་མི་
རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དངོས་སྤྱེ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲ་མི་རྟག་
པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་ངོས་མ་ཐེན་ནས་
དེ་འདྲའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་སྤྱེས་པ་ན་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པ་སྤྱེས་སོང་སྤྲམ་པའི་

འཁྲུལ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་།
མཛོན་སུམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་བཅས་བཞི་ལས། ལྟར་སྤང་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་
དང་། ལྟར་སྤང་གཉིས་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་རིམ་
ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་སྐྱབ་ན་
དེ་ཉགས་ཡང་དག་དང་འབྲ་བ་ཡིན་པས་ཉགས་ལྟར་སྤང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ།
རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་ཡང་རྗེས་དཔག་དངོས་གནས་མིན་ཡང་རྗེས་དཔག་ཡང་
དག་དང་འབྲ་བ་ལ་འཛོག་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཡང་མཛོན་
སུམ་དངོས་མིན་ཡང་མཛོན་སུམ་དངོས་དང་འབྲ་བའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་གཙོ་
བོ་གོ་དགོས་ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན་རྩ་ཤོད་དུ་འགྲོ་དགོས་ཆེ་ནོར་བའི་ལམ་ར་
སྤྲད་ན་ལམ་མ་ནོར་བ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །མཛོར་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་
ཐབས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་གི་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་གོ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ལེའུ་བཞི་འབྱུང་ཚུལ་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཚད་མ་
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་
དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ལེའུ་གཉིས་པ་འབྱུང་། དེ་དག་གི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་གི་ཐོག་མར་ངེས་དགོས་པས་
དེ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ལེའུ་དང་པོ་འཛོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་དེའི་རྒྱ་བསྐྱེམས་
ནས་མཐར་མཛོན་སུམ་ལ་ཐུག་པས་དེ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ལེའུ་གསུམ་པ་འཛོག་
དེའི་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མཐར་ཕྱིན་ན་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ལེའུ་བཞི་པ་འཛོག་
དགོས་པར་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། མཛོར་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་ཀས་
ཡང་དག་བཞི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་དང་ལྟར་སྤང་བཞི་ཞར་བྱུང་ཚུལ་དུ་བསྟན་ཏོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཤེས་མི་རུས་པས་ཟབ་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འགྲོས་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་
དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་
མཚུངས་ཀྱང་མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་སྟོང་ཁོ་ན་ལ་
ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་མི་རུས་པ་ཡིན་ལ་མི་རྟག་པ་
མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཡོད་པའི་དབང་
གི་དེ་དག་གི་གནས་སྟངས་མི་རྟག་པའི་གནས་ཚུལ་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་རགས་
སྤྱོད་ཆོགས་པས་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་རིགས་མི་
འབྲ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བྲག་པ་
ཞེག་ལ་རང་གི་མི་རྟག་པ་འཇལ་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ལས་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤེས་རུས་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ལྟ་
བྱ་གཞི་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་
སྟོང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་
སྤྱོད་རགས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཐོག་དམན་གྱི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་འཇལ་བ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་མི་རུས་སོ། །མདོར་ན་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཤེས་མི་རུས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རྒྱུའི་གསུམ་སྐྱབས་སུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་
ཡོན་ཏན་ལ་སྤྱོད་ཆོག་གིས་སུ་བཞིར་བརྟགས་པར་མི་རུས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གཅིག་
དུ་གོ་དགོས་ཞེས་གསུངས། རྒྱུའི་དེར་དེ་ཅམ་ལས་གོ་མ་བྱུང་། རང་གི་བསམ་
ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་རྟག་པ་ལའང་སྤྱོད་རགས་དུ་མ་

ཡོད་པས། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་བྲག་
རི་རྟག་པ་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད། ཚེས་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་གཞི་
གང་ཡང་རུང་བའི་སྟངས་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་གཞི་
གང་གི་སྟངས་དུ་ཡང་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་མངོན་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པ་
མེད་པ་ཚེས་ཉིད་འདོད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཀྱན་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་
ཟག་བདག་མེད་ལའང་དེ་བཞིན་སྤྱར་རོ། །

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཀྱང་སྟོན་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ལས་འགྲོས་ནས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཐེག་
དམན་ལ་ལྟར་བ་ཡོད་ཀྱང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་གོང་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས། དེ་རྗེས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ལ་སྟོང་རྗེ་
ཅམ་སྤངས་ཀྱང་སྐྱེད་མ་བྱུང་པར་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཐེག་དམན་
བ་ཡོད་པས་གོང་གི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་ཐེག་དམན་ལམ་
ཞུགས་པ་དེ། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་དང་། ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ཡིན་ནམ། (ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ངེས་གང་ཡིན།) ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ངེས་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་བར་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་
ནི། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཐོག་མ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་སྟོང་
བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་
མིན་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ངེས་གང་

ཡང་མ་ཡིན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཁ་མའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་དང་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ངེས་དང་རིགས་ཅན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྦྲུམ་མོ། །

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལ་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་གྱི་མངོན་མཐོ་དང་། ངེས་ལེགས་གཞན་དོན་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུང་ལས་འཕྲོས་
དོན་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་གཞན་དོན་འཛིག་
དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ནི་གཞན་རྒྱུད་གྱི་སྤང་འདས་ལ་འོ་ཞེས་
པའི་དོན་རི་ལྟར་ལགས་ཤེ་ན། ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
གོ་འཕང་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྩ་བ་མངོན་མཐོའི་ལུས་རྟེན་གྱི་སྤང་ནས་ཐོག་མར་
གཞི་རྩ་འཛིག་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་གདུལ་བྱ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་དགོས་
པས། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཐ་མ་ལྟ་བུ་དན་སོང་ལས་ཐར་བ་བྱས་ནས། མངོན་མཐོ་ལྟ་
མའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འབྱིང་སོ་དེ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བ་བྱས་ནས་ངེས་ལེགས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད།
གདུལ་བྱ་རབ་ལྟ་བུ་དེ་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ལས་ཐར་བ་བྱས་ནས་ངེས་ལེགས་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གཞན་རྒྱུད་གྱི་མངོན་མཐོ་
དང་ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཉིས་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པའི་
གོ་དོན་ཡིན་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། གཞན་རྒྱུད་གྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་
ལེགས་གཉིས་གཞན་དོན་ཡིན་ཞེས་པའི་གོང་གི་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་ལ་བསམ་ན་
སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ལམ་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་
ལམ་གྱི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གདམས་ངག་འཆར་རྒྱ་འདུག །

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ཉིད་ནི་ལེགས་པ་འཇམ་པན་པ་འབའ་
 ཞིག་བྱེད་པ་དང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་དང་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་
 དང་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་རིམ་རྣམས་བཞེན་དུ་མཐེན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་ཚུལ་དུས་དང་འཆམས་པ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འགར་དུས་མ་རན་པ་བྱེད་པ་ཡོད་པས།
 སངས་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་ལེགས་པ་འཇམ་པན་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་
 བྱང་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་
 ནི། གཟུགས་སྤྱི་རྣམས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པའི་པན་པ་འབའ་
 ཞིག་བྱེད་དེ། སྐབས་བཅུ་མངའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་
 སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། སྤྱིར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
 གཞུང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཤུག་སྤྱིའི་འདོད་པ་ལྟར་
 སྤྱི་གསུམ་བརྟེན་པའི་སློ་ནས་སྤྱིར་དབང་ལ་བསྟོད་ཚུལ་འགྲེལ་བ་འདི་སེམས་
 ཅན་སྤྱི་མོང་མེན་པའི་ལུགས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བྲམ་ཟེ་ཆེན་
 མོའི་བཞེད་པ་ལྟར་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སྤྱི་ཆོགས་མངའ་བའི་སློ་ནས་བསྟོད་
 ཚུལ་འདི་མདོ་སེམས་སྤྱི་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན་མཆོད་བརྗོད་
 ཀྱི་གཞུང་དེ་ལུགས་བརྒྱ་ལྷན་ཡིན་གསུངས་པའི་གཞན་ཀྱང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
 གཞུང་དེ་སེམས་ཅན་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་སོ་སོའི་ལུགས་
 ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཆོག་པ་ལ་གོ་དགོས་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་

ནི། སྐྱ་གསུམ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱབ་པ་ལ་བསྟོད་ཚུལ་འདི་ཆོས་ཅན། གྲེ་མདོ་
གཉིས་ཀྱིས་མི་འདོད་དེ། གཉིས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱུལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱ་ཡང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་འདོད་
ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱབ་མཐའ་གོང་མའི་འདོད་
བྱུང་བྱུང་པའི་མཆོག་སྤྱུལ་སྤྱབ་དབང་དེ་སངས་རྒྱས་སྤྱུལ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དགོངས་
བསམ་སྒྲུལ་མོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་སེམས་ཅན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཡང་བྱིད་
ཀྱི་རང་གཞུང་དང་མདོ་སྤྱོད་པའི་རང་གཞུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གསུངས་པས།
མདོ་སེམས་སྟན་མོང་གི་རང་གཞུང་ཡོད་མེད་དང་བསྟན་བཅོས་གཅིག་གི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡོད་མིན། དེ་བཞིན་ཅ་ལེ་དེ་ཐལ་
རང་སྟན་མོང་བའི་རང་གཞུང་ཡིན་མིན་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀ་འདྲི་མིན་འདིར་མཆོན་ནས་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བའི་མདོ་ཡོད་མེད་
དང་། མདོ་གཅིག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་འང་ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་གཉིས་
ཀ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དབྱེད་ཅིང་མ་ཟད་སྤྱིར་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བའི་མདོ་འདོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་གང་ཡིན་ཅད་གཅད་
དགོས་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། འདི་ལས་འཕྲོས་ནས་མདོ་འདི་ཐེག་
དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཡང་དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་མདོ་ཆོག་ཡོད་པ་འགལ་བ་
མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་བདེན་སྤྱབ་དུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་
པོའི་མདོ་ཆོག་ཡོད་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞི་བསྟན་པའི་མདོ་
དང་། སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་རྣམས་ཐེག་པ་སྟན་
མོང་བའི་མདོ་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་བར་སྤང་ངོ་། །

རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་

བ་ལས་འཕྲོས་དོན་ནི། གཞུང་འདིས་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་བྱུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དེ་
 ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་གཞི་སེམས་དེ་དང་མ་འགྲེལ་བར་འགོག་བདེན་ཡན་
 གར་བ་གཅིག་ཕུ་སློའི་ཡུལ་དུ་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པས། འགོག་བདེན་དངོས་སུ་
 གོ་བའི་ཆེ་དེའི་གདགས་གཞི་སེམས་ལམ་བདེན་དེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་ན་སྤང་
 རྟོགས་ཡུལ་མ་འབྲུལ་བའི་གནས་གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་བས་ངི་
 མ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོན་པ་ལས་མཐར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཟད་པ་དེ་འཛིག་
 ཤེས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ངི་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་
 གདགས་གཞི་སེམས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཟད་པ་ཅམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་
 འགྱུར་བས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངི་མ་ཟད་པའི་ཆ་གཅིག་ཕུ་འདི་ཉིད་ལྟོག་ཆ་མི་འད་
 བའི་སྟོན་མ་ཆོས་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་འཛིག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། མཆོད་
 བཟློན་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དངོས་སུ་དང་རྟོགས་པ་ཕུན་
 ཚོགས་བྱུགས་ལ་བསྟན། ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པས་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་དངོས་སུ་
 བསྟན། ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པས་དུས་ཀྱན་དུ་བཟང་པོར་སྦྱར་བ་དང་ཡང་ན་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་པས་དུས་ཀྱན་ལ་མཆོད་པར་བཟློན་ཆུལ་སྦྱར་ན་འགྲིག་སྟེ། དཔལ་
 ལྷན་ཆོས་གསུམ་རང་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་པ་ཀྱན་བཟང་གི་རྣམ་སྤྱུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཆོག་རྒྱུ་མཐའ་མས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །

དེས་ན་མཆོད་བཟློན་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ལ་སྦྱུ་ལྷ་བརྟེས་པའི་སྟོན་པ་བཟློན་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་འགྲེལ་ན་ཡང་གོ་རྒྱ་
 ཟབ་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ་ལས། སྦྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་
 ཤིང་ཞེས་པ་ནས་འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཞེས་པའི་དགོས་འགྲེལ་ངག་གི་གཞུང་

ལས་འཕྲོས་དོན་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྣོད་གྱི་
སྒྲིན་གསུམ་དང་བྲལ་དགོས་པ་བསྟན་པས་སྒྲིན་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་འདི་ལྷ་སྟེ།
དོན་དུ་མི་གཉིར་ཞེས་པས་སྣོད་ཁ་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅུལ་མེད་ཅེས་
པས་སྣོད་ཞབས་དོལ་བ་བསྟན། སྤག་དོག་ངེ་མ་དག་གིས་སྤང་ཞེས་པས་སྣོད་ངེ་
མ་ཅན་བསྟན། མདོར་ན་དག་འདིས་སྣོད་གྱི་སྒྲིན་ལྷ་དང་བྲལ་ཞིང་སྣོད་གྱི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་པན་པའང་ཡོད་པ་བསྟན་ནོ། །སྣོན་ནས་དུས་ད་ལྟའི་བར་ཆད་
མའི་གཞུང་འདི་རིགས་ལམ་ཅམ་ལ་སྦྱང་བྱེད་རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་གྱི་བྱང་
གྲོལ་གྱི་ལམ་གང་ཡང་མ་བསྟན་པ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཡང་
ཡང་དབྱུང་ན་བདེ་ལྷག་དུ་རྫོག་པར་འགྱུར་པས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་གདམས་
དག་འཆར་བའི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། །

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མདོ་སོགས་མ་གསུངས་
གོང་དེ་དང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་མེད་དབྱུང་དགོས། དཔེར་ན། འཁོར་
ལོ་དང་སོ་མ་གསུངས་གོང་དུ་འཁོར་ལྷ་སྟེ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དང་སོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པ་མ་ཟད་སྐབས་དེར། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པ་
དང་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡང་ཡིན། འོན་
ཀྱང་ཆེ་འདིར་ངེས་འབྱུང་བསམ་པ་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་དགེ་བ་གང་བྱས་
ཀྱང་ལམ་མིན། ངེས་འབྱུང་བསམ་པ་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་ནས་བཟུང་ལམ་མདོན་དུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། དོན་འདི་ལ་བསམ་ན་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཆོགས་ལམ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་མེད་དང་། ཆོགས་ལམ་པ་ལ་ནང་པ་ཡིན་མིན་དང་། དེ་བཞིན་སྦྱོད་པའི་

སྒོ་ནས་ནང་པ་ཡིན་ཡང་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བྱི་རོལ་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དབྱེ་
བྱ་མང་དུ་བྱ་དགོས་སོ། །དཔེར་ན། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལ་སོགས་པར་མངོན་
སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ལོག་རྟོག་རྒྱས་
པར་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གོ་སྤྱི་བར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་དོན་ནི། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་མངོན་
སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་འདི་གཙོ་བོ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ཆོག་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པ་
འགྲེལ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལས་མངོན་སུམ་དང་པོ་
བཤད་པ་འདི་སྤྱིར་རྗེས་དཔག་དེ་ཐོག་མའི་མཐའ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་མཐའ་མའི་
མཐའ་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐོག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་
དཔག་དེའི་རྟེན་སྒོམ་པས་མཐར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འཕོ་རྒྱུ་མེད་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྗེས་དཔག་དེས་རང་གི་
གཞལ་བྱ་ངེས་པ་ལ་རང་གི་རྒྱ་ཐོག་མ་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྤྱིས་
དགོས་པའི་བྱིར་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་འདི་སྤྱི་
ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་བཏང་
འདོད་ཚུལ་ལ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་དབང་བརྒྱལ་
དང་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་འབྲིང་དང་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་བརྗོད་ཀྱང་འདི་ལྟར་དབྱེད་དེ། ཆད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་གྱིས། རྣམ་ངེས་རིགས་ཐེགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་ཆོག་དང་དོན་

གཉིས་ཀའི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་པས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་དབང་བརྒྱལ་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཆོག་དོན་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལ་མགོ་འཁྲུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
དབང་ཚོན་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཚད་མ་རིགས་ཐེགས་ཀྱིས་ཀྱུན་
བརྒྱུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གནད་བསྟུས་པ་རྣམས་གོ་བདེ་བའི་སྦྱང་དུ་དོན་བསྟུས་ནས་
བསྟན་པས་དབང་བརྒྱལ་གྱི་མགོ་མ་འཁྲུགས་པར་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཤེས་བྱུང་པས་
རིགས་ཐེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་བརྒྱལ་འཛོག་དགོས་གསུངས།
ཡང་ན་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་རིགས་ཐེགས་གསུམ་ཀའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་དབང་ཚོན་དབང་འབྲིང་དབང་བརྒྱལ་གསུམ་གྱི་བྲད་པར་མ་བྱེ་
བ་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་ཀྱུན་ལས་བརྒྱུས་ཀྱི་ཆོག་དང་
དོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བས་ན་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་དེའི་ཆོག་
གི་ཆ་གཙོ་བོ་འགྲེལ་བས་ན་ཚད་མ་རྣམས་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་གནད་བསྟུས་པ་
རྣམས་འགྲེལ་པའི་ཆ་ནས་རིགས་ཐེགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། འོ་
ན། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་དབང་ཚོན་
དང་དབང་འབྲིང་དབང་བརྒྱལ་གསུམ་གྱི་བྲད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་
འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་རིགས་ཐེགས་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བྲད་པར་
དེ་ལྟར་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ།
དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ལ་རྒྱས་བསྟུས་གང་ཡང་མེད་
ལ། ཚད་མའི་གཞུང་དེ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ལ་རྒྱས་བསྟུས་འབྲིང་གསུམ་སྤྱི་
ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམས་གཞག་

ཀྱང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་བསྟན་བཅས་གང་དང་གང་ཡིན་
 ཀྱང་བསྟན་བཅས་དེའི་ལུས་རྣམས་གཞག་གི་དོན་འཛིག་མིན་ཞེས་དབྱེད་དགོས།
 དེ་བཞིན་དགོས་འབྲེལ་དེ་ཡང་རྟོག་གཏི་ཆེན་དོན་བརྒྱད་བརྗོད་བྱ་བྱེད་མིན་དང་
 དེ་བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས་གསུངས། དེ་ལས་
 འཕྲོས་ནས། འབྲུག་པའི་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དུག་པའི་དབྱར་
 བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་སེམས་བསྐྱེད་
 དུག་པ་ནས་འབྲེལ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་འཕྲུང་བའི་
 བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དགོས་འབྲེལ་
 ངག་ལས་འཕྲོས་ནས། ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་རག་ལས། དགོས་པ་བསྟན་བཅས་
 ལ་རག་ལས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི། བརྗོད་བྱ་བསྟན་བཅས་ལ་རག་ལས་ཟེར་བ་ནི་
 མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་རག་ལས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱིར། བརྗོད་བྱ་ཡོད་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་སྟོག་གཙོད་
 ཀྱི་བསྟན་བཅས་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོག་གཙོད་པ་བསྟན་བཅས་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཡང་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་དབང་སྤྲུག་སྤྲུབ་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོག་བཅད་
 པས་རྣམས་སྤོང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིང་དགོས་ཡོད་ལ་དགོས་པ་
 མེད་པའི་བསྟན་བཅས་ལྟ་བུ་ནི། འཛིག་པའི་གཙུགས་རྒྱུ་ལེན་པའི་བསྟན་བཅས་
 ལྟ་བུ་སྟེ། འཛིག་པའི་གཙུགས་རྒྱུ་དེ་ཉིང་དགོས་ཡིན་ཡང་། དེ་ལེན་པ་མི་སྤྱིད་པས་
 དགོས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དགོས་པ་ཡོད་ལ་བརྗོད་བྱ་མེད། བརྗོད་བྱ་
 ཡོད་ལ་ཉིང་དགོས་མེད་པ་སྟོགས་ལ་ཡང་བརྟག་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་གང་དུ་ཐོས་
 བསམ་བྱེད་རྒྱའི་བསྟན་བཅས་ཆད་ལྡན་ཡིན་པ་ལ་ངས་པ་བྱངས་གསུངས། ཆད་
 མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་དགོས་འབྲེལ་ངག་འདིས། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་དངོས་སུ་

བསྟན་ཅིང་། བརྟེན་བྱ་བྱགས་ལ་བསྟན་ནས་སྟུམ་སྟེ མཆོད་བརྟེན་གྱིས་ཆོད་མ་
ནས་འབྲེལ་གྱི་བརྟེན་བྱ་གནད་བསྟུས་པ་རྟོག་གཏི་ཆེག་དོན་བརྟེན་དེ་བརྟེན་བྱར་
བྱེད་པས་དེ་འདྲའི་བརྟེན་བྱ་ཉན་པའི་སྟོད་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོད་གྱི་སྟོན་ལྷ་
དང་བྲལ་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། མདོར་ན་དགོས་འབྲེལ་དག་འདིས་བརྟེན་
བྱ་བསྟན་ཚུལ་འདི། མཆོད་བརྟེན་གྱི་གཞུང་དང་མ་འབྲེལ་བར་བརྟེན་བྱ་བསྟན་
ཚུལ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས། དེ་ལས་འབྲོས་ནས། ཆོད་མ་ནས་འབྲེལ་གྱིས་
ཆོད་མ་ཀྱན་བརྟུས་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྷའི་སྟོན་ནས་
བསྟན་ཚུལ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་པན་པ་
ཡིན་ཞེས་བསམ་པ་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱོད་བཅའ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་གོ་
དོན་རིགས་པའི་འབྲོས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིགས་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཐུབ་མཁན་དེ་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བརྟེན་བྱ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྤྱོད་བཅའ་ཡིན་གྱི་གཞན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
ཕྱོགས་རེ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གྱིས་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བརྟེན་བྱ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་སྤྱོད་བཅའ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་དེ་བསམ་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་
བསྟན་བཅོས་མེད་པ་དང་། མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་
དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆའི་གསུང་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དོན་ནི། ཤེར་བྱིན་གྱི་བརྟེན་བྱ་དེ་དགོངས་འབྲེལ་གཞན་
ལ་མ་བརྟེན་པར་མདོར་རྒྱུ་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་རྟོགས་ཀྱས་ཤིང་
མདོར་རྒྱུ་གྱི་བརྟེན་བྱ་ལ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་བྱུང་གི་སྤྱོད་བཅའ་ཐོན་པ་
གང་ཞིག་དེའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཇོག ། དེས་མདོ་བསྟན་བཅོས་

ཀུན་རིགས་འགྲེལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་
མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །དེ་བཞིན་འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་གཉིས་
བརྗོད་བྱ་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་དབྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལའང་འཕགས་པ་མེད་ཀྱང་
སྦྱར་ལམ་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་གསུངས་པ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་དགོས། མདོར་ན་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྟོམ་བྱུང་གི་སྦྱང་བ་ཐོན་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྦྱ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྟོམ་བྱུང་
གི་སྦྱང་བ་ཐོན་ཞེས་པའི་སྟོམ་བྱུང་དེ་ཞི་སྟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྟག་མཐོང་ལ་གོ་
དགོས་སོ། །མཆོད་བརྗོད་ལ་དོགས་དཔྱད་རྫོགས་སོ། །

ཕྱགས་སྦྱ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།

ཕྱགས་སྦྱ་ལ་དོགས་དཔྱད་ནི། ཕྱགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡིས་ཞེས་
པའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་གཞུང་སྦྱར་བཀོད་པ་ལའང་འཕྲོས་དོན་འདི་ལྟར་
དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅ་ཆོག་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནམ་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ཟེན་གྲུབ་པ་ལ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདི་བར་བྱ།
ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཅ་ཆོག་
གི་གཞུང་སྦྱར་འགོད་སྐབས་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་
སྦྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་འདུག་པས། བཀོད་པའི་རྟགས་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཕྱི་རྟོགས་ཆད་

མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཉགས་ཉེན་འབྲེལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་མ་
བྱུབ་ན། ཉགས་ཉེན་འབྲེལ་དེ་སྐྱུ་བྱ་བ་དེན་མེད་དུ་སྐྱུབ་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་འགོད་མི་
རུས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། ཅ་ཆེག་དེའི་གཞུང་
སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་བ་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་
ཡིས། །ཞེས་པའི་ཆེག་རྐང་དེ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
གཞུང་ལ་སྤྱང་བ་ཡི་ནས་མེད་པའི་གང་ཟག་ལྷ་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་བ་རྣམ་བསལ་
ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་རྟོག་གའི་ཆེག་དོན་བརྒྱད་བསྟན་ཀྱང་
གོ་མི་སྐབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡིས་
ཞེས་མ་གསུངས་གོང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཚུལ་གསུམ་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་
སྤྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་གོ་བ་ཐལ་བ་དང་། དེ་དག་གིས་སྒོག་གྱུར་རྟོགས་པ་མེད་
པའི་སྤྱོན་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་ཅ་ཆེག་འདིའི་གདུལ་བྱ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ཟིན་གྱུབ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གྱུབ་ཟིན་གྱུབ་
པ་ལ་སྤྱང་ཡང་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཆོད་མ་
རྣམ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་མ་གྱུབ་གོང་དུ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཚུལ་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་དང་ཉགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་འདོད་དགོས། དེ་ལྟ་ན།
ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡིས་ཞེས་ཅ་ཆེག་འདིས་ཉགས་ཡང་དག་གྱུབ་ཟིན་
གྱུབ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ཉགས་ཡང་དག་གི་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཐལ་
ལོ། །དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་ཚོལ་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཅ་ཆེག་
འདིས་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ཟིན་གྱུབ་པ་ལ་བསྟན་པ་འདོད་པས། ཆོད་མ་ཀྱན་བདུས་

མ་གྲུབ་གོང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་
 དུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་མེད་པ་ཐོག་མེད་དུ་ཐལ་
 བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་ཞིབ་དུ་དབྱད་དགོས་གསུངས། ཟ࿃གས་ཆོས་དེ་
 ཆས་བྱབ་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཤང་གཅིག་པོ་འདིས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་བསྟན་ཅིང་ཚུལ་གསུམ་མ་བསྟན་སྟུལ། ཚུལ་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་དང་
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་བྱེ་
 དགོས་པ་དང་། ཟ࿃གས་ཆོས་དང་རྗེས་བྱབ་དང་ལྗོག་བྱབ་བཅས་སོ་སོ་ནས་རྒྱས་
 བཤད་གྱི་གཞུང་ངོས་གཟུང་རྒྱ་མེད་ཅེས་གསུངས། འོ་ན། གཏན་ཆོགས་གྱི་ནི་རྣམ་
 གསུམ་ལ་འདྲ་ཞེས་པའི་རྗེས་བྱབ་དང་ལྗོག་བྱབ་གྱི་རྒྱས་བཤད་གྱི་གཞུང་མ་ཡིན་
 བཅ་ཞེ་ན། འདོད་དེ། གཞུང་དེ་ནི་རྗེས་བྱབ་དང་ལྗོག་བྱབ་སྐབ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་
 གཙོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ཟ࿃གས་ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་
 དབྱད་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་དེ་ཙོད་གཞི་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པ་ངེས་ཚུལ་འདི་
 ལྗོག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པ་ངེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་
 དེ། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། བྱས་
 པ་བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མིན་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རྟེ། བྱས་པའི་རྟགས་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། ཙོད་གཞི་བྱས་པ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རྟེ། ཙོད་གཞི་བྱས་པའི་ལྗོག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་གསུངས། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པ་དེ། ཙོད་གཞི་བྱས་པའི་ལྗོག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མེད་ཀྱང་
 ཙོད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་རྟེ། ཙོད་གཞི་བྱས་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་

གཅིག་ཏུ་རྟགས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་ཤིང་མོགས་དང་མི་འབྲསྟེ། ལྷོན་ཤིང་ལྷ་བྱ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ཞེས་གསུངས། ཅོད་གཞི་
བཟུང་ཚུལ་གང་ལགས། སྤྱིར་མཉན་བྱ་དང་སྐྱ་གཉིས་རྟགས་དཀའ་སྤྲ་མེད། དེ་
བཞིན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་ཡང་རྟགས་དཀའ་སྤྲ་མེད་
ཀྱང་། སྐྱ་ཅོད་གཞི་བཟུང་པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་དང་སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཅོད་གཞི་
བཟུང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་མོག་མོག་བྲ་བའི་ཆེ་མོག་མོག་མ་ཡིན་
པ་ལས་ལོག་པ་བྲ་ཡང་ཅོད་གཞི་མ་ཡིན། ཡང་ན་ཅོད་གཞི་ཡིན་ཡང་ཅོད་གཞིར་
མ་བཟུང་སྐྱམ་མོ། །

ཐོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡིས། ཞེས་པའི་གཞུང་སྤྱོད་ལས་འཕྲོས་
ནས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་
གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་ཆེགས་དེ་སྐྱ་མི་
རྟག་པ་རྟགས་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་མ་རྟགས་པའི་གང་ཟག་
ལ་བཀོད་པ་ཡིན། ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟགས་བཀོད་
པ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཤུགས་ཀྱིས་
རྟགས་པར་འགྱུར་ཅིང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་གཏན་ཆེགས་ཟུར་པ་འཕོད་མི་དགོས་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་མི་
 འབྲ་བ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྗེས་དཔག་དེ་དག་རྟགས་དང་
 རྟགས་ཅན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མིན་ནོ། །སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་རྟགས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟགས་
 བཞོད་པ་འདོད་ཟེར་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་པའི་རྟགས་
 གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་
 རྟགས་པར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 རྟགས་མི་རུས་ཤིང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཟེན་ལ་གཏན་ཆེགས་ཟུར་བ་བཞོད་པ་
 མི་འཐད་པ་སྤར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་པའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་
 མ་རྟགས་ན་ལུང་གི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་རྟགས་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་ལའང་དག་
 དའི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པ་སྤར་སྐྱོད་ལ་ཐུབ་ན་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པའི་དག་དེ་
 བདན་པར་ངེས་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། བོད་གི་རིགས་པས་དབྱེད་ཚུལ་འདི་དག་གཏན་
 ཆེགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཆེགས་ལྟར་
 སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག་། ཅེས་སོགས་
 གྱི་གཞུང་སོ་སོའི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་བཞོད་པ་རྣམས་ལ་ཚད་སྦྱོང་བྱ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཅམ་སྟོན་ན་ཅ་ཆོག་དེ་རྣམས་གྱི་
 སྦྱོར་བ་དེ་དག་ རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཟེར་ན། རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས། ཁ་ཅིག་གཞུང་སྦྱོར་ལ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

བཀོད། ཁ་ཅིག་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་བ་དང་པོའི་
སྟོགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་གང་ལགས། མདོར་ན། རྒྱ་མཚན་
ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ། དེ་བཞིན་མཚོན་སྤྱིར་ཡང་དག་
ལའང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ་བམ་སྟམ་མོ། །བདེན་མེད་མ་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་ལ་བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་དང་། ཚོས་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐབ་མི་རུས་ཤིང་བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ལ། བདེན་འཛིན་
ལོག་ཤེས་དང་། ཚོས་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་རྟགས་ཀྱིས་གསར་སྐབ་བྱེད་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྤོང་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། བདེན་
འཛིན་ལོག་ཤེས་རྟོགས་པ་ཡོད་ན། བདེན་མེད་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ལོག་
ཤེས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་
མཚུངས་ཏེ། དམིགས་པ་ཁ་མ་སྟོས་པ་སྤྱིར་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་བ་མ་ཡལ་བའི་
སྤྱང་ནས་གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་ཅན་འཛིན་པ་དེ་ཅམ་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་ཤིང་། བདེན་འཛིན་
ལོག་ཤེས་ལྟ་བུ་སྤྱིར་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་བའི་དམིགས་པ་ཁ་སྟོས་ནས། བདེན་
འཛིན་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞི་བཟུང་ནས་ལོག་ཤེས་རེད་སྟམ་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་འདོན་
ལོག་ཤེས་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། གུན་རྫོབ་
སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་སློ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྤང་ཡང་ཆོས་ཉིད་མ་རྟགས་ཏེ། དཔེར་
ན། བྱ་ཤི་བའི་མས་བྱ་བ་གང་ལ་འདུག་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་བ་མ་ཡལ་བ་
བཞིན་ནོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཁང་པའི་ནང་ནས་བསྐྱེད་ཟེན་ཡང་ད་དུང་
ཁང་པའི་ནང་དུ་སྐྱེ་མའི་སྤང་བ་དང་ལྷན་པའི་རང་ནས་འདིགས་སྐྱུག་གི་སྤང་བ་མ་
ཡལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ཡང་ན་གུན་རྫོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་རྟགས་
པའི་སློ་དེ་ཆོས་ཉིད་རྟགས་པའི་སློ་ཡི་ཆ་ཤས་སྤྲ་བྱི་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བྱུང་བའི་སློ་
རྒྱན་ཅན་དེ་ལ་འདོག་དགོས་བསམ་སྟམ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤྲ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མིན་ཏེ། བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་རྟགས་པའི་རྗེས་
དཔག་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱུ་བ་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་
རྟགས་དེ་ཅམ་ལས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པ་རྟགས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་རང་རིག་གིས་
རྟགས། ཚུལ་གསུམ་དེ་ཁ་བྱི་ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པས་རྟགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་རིག་
གིས་རྟགས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་འཇུག་པའི་ཆད་མས་རྟགས་དེ་
ཚུད་གཞིའི་སྤང་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་འཇུག་པའི་ཆད་མ་ཉམས་

སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ངེས་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་འཛོག་དགོས་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ནམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་རིགས་པ་སྤྱོད་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་དོན་ནི། སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་དགོས་པ་ཐལ། སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་དགོས་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་པ་རོལ་པོས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་བྱེ་བར་སྤྱིར་བཏང་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཁྲབ་པ་དམ་བཅའ་འདོད་པས། དེ་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མདོར་བསྐྱས་ཅི་ལྟར་འཕངས་ཤི་ན། ཚང་མང་མཐུན་དཔེ་མ་བཟུང་ན་ཡང་། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚང་མང་མཐུན་དཔེར་མ་བཟུང་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚང་མང་མཐུན་དཔེར་མ་བཟུང་ཡང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱིར་ན་མེད་ཀཉིས་འཆོགས་པའི་ཚང་མང་གི་སྤྱོད་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པའི་ཁྲབ་པ་ངེས་ཚུལ་དེ་ཙམ་གྱི་དུ་བ་དུ་

ལྷན་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མདོར་
ན། སྤྱིར་དང་པོ་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ། དེ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་བཀོད་པ་དང་སྐྱགས་
མཐུན་དཔེ་བཟུང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་ནས་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བཀོད་པའི་གོ་རིམ་ཤེས་དགོས། གཞན་དུ་ན་སྔ་ཚེལ་ཐབས་
ལ་མི་མཁས་པ་འགྱུར་རོ། །རང་དོན་སྟོར་གྱི་རྟགས་ལ་ངེས་པར་མཐུན་དཔེ་དགོས་
པའི་ཁྱབ་པ་མེད། གཞན་དོན་སྟོར་གྱི་རྟགས་ལ་མཐུན་དཔེ་ངེས་པར་དགོས་མས་
མི་དགོས་སོགས་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྷན་མི་དགོས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་དཔེ་ལ་རྩ་བཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་
སྒྲ་ལ་དོགས་དཔྱད་རྫོགས་སོ། །

ལའི་དུ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།

ལའི་དུ་བ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་
མེ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་པའི་མངོན་སུམ་རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། སྔ་ཚེལ་
རྟགས་ཡང་དག་མ་བཀོད་གོང་དུ་ཆང་མང་གི་སྟེང་དུ་ཆང་མང་གི་དུ་བ་ཡོད་
ན་ཆང་མང་གི་མེ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཆང་མང་གི་མེ་མེད་ན་ཆང་མང་གི་དུ་བ་
མེད་དགོས་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་དབང་
མངོན་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྤྱིར་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། མེད་ན་
དུ་བ་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་རྫོགས་ཚུལ་དེ་ཅམ་གྱིས་དུ་བ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། ལྷོག་ཁྱབ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་རྫོགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་ཕྱོགས་

ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་རྫོགས་པ་ཡིན། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་གོང་
དུ་རྟགས་ཡང་དག་བཞོད་ན་སྤྱོད་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པ་དང་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་
རྫོགས་ཏེ། ཚང་མང་གི་སྤྱིང་དུ་ཚང་མང་གི་མེ་ལས་དུ་བ་བྱུང་བ་དང་། ཚང་མང་
ཉེ་འགམ་ས་སྤྱིང་དུ་མེ་མེད་པས་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོན་
ཀྱང་སྤྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་འགོ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ཅུམ་ཡིན་ཡང་། རྫོགས་གྲུབ་གྱི་རིགས་
ལ་བྱུང་བ་གཉིས་ཐོག་མར་སོ་སོ་ནས་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིས་མཆོན་ནས་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤིང་རྫོགས་ཆེ་ཤིང་གི་
ཉེ་འགམ་ས་དང་། བར་སྤྱོད་སོགས་ཤིང་མིན་པ་དངོས་སུ་རྫོགས་ཏེ། རྗེས་སུ་སྤྱོད་
དེའི་ངེས་ཤེས་ཀྱང་འབྲེན་བྱས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གོ་བ་དེའི་སྤྱིང་ནས་གཞན་
སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལའང་དབྱུད་དགོས་ཞེས་གསུངས།

རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་རྗེ་སྤྱིང་ཅིག་ཅེས་པའི་ཆོག་དོན་
འགྲེལ་ཚུལ་ཅུང་གོ་རྒྱ་ཅུང་ཞིང་དེས་ན། དུ་བའི་རྒྱུ་ལ་བྱུང་ཤིང་དང་མེ་ལ་སོགས་
པའི་རང་བཞིན་རྗེ་སྤྱིང་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྷ་བྱུ་ཞེས་སྒྲུར་
ན་གོ་བ་བྱུང་ཆེ་བར་སྤྱིང་སྤྱིང་འབྲས་བུ་ཆེ་བྱ་ཅུང་བྱ་ཅི་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་རྒྱུའི་རང་
བཞིན་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་གི་རྣམ་གཞག་འདི་དཔེའི་གཏན་ཆོགས་ཅུམ་ལ་སྒྲུར་བ་མིན་པ་དང་། དེ་ལས་
རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ལ་སྒྲུར་ཚུལ་ཤེས་ན། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་རྫོགས་གཤིབ་སྟེན་
བཅོས་ཅུམ་མིན་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཚུལ་གོ་བར་འགྲུར་
བས། རྣམ་འགྲེལ་གདམས་དག་ཏུ་འཆར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་འབྲས་
བུའི་རྟགས་ལས་དོན་དཔོག་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སྤྱན་པས་ནད་

པའི་ཅ་དང་གཅིན་ཚུ་ལས་དེའི་རྒྱད་ལ་ནད་ཡོད་པ་དཔོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གི་ཀུན་སྒྲོང་ཁྲེར་སོ་ཇི་ཡོད་དཔོག་པ་
 སོགས་དུ་མ་ལ་སྦྱར་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་གསུངས། དཔེར་ན་སྦྱ་གུ་སོགས་རེ་
 རེ་ལ་འང་རྒྱའི་རྣམ་གངས་གངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་སྦྱེ་བ་ལ་རྒྱ་
 རེས་ཅན་དང་། ཡོད་ནའང་སྦྱེ་ལ་མེད་ནའང་སྦྱེ་བ་དང་། རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 སྦྱེ་བ་ཡོད་ཚུལ་སྤངས་ནས། དོན་གྱི་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་
 དང་། འཁོར་བར་ཐོག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་རེས་པ་རྟེན་པ་བྱེད་དགོས་
 ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་སྤྲིས་རྒྱ་སྤྲི་དཔོག་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱའི་བྲད་པར་
 དཔོག་མི་རུས་པ་གཞི་ལ་སྤྲར་ན་འདི་ལྟར་ཏེ། བྲིས་པ་སྦྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་
 ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྤྲ་མ་སྤོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྲིར་ཞེས་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་
 སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས། སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པ་སྤྲི་ཅམ་པ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་
 པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱེ་བ་སྤྲ་མའི་བྲད་པར་འགོ་བ་རིགས་བྲུག་གང་ཡིན་དང་། སྤྲ་
 མའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་བྲད་པར་སྤྲར་ནས་མ་རྟོགས་པའི་བྲིར།

འོ་ན་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་མ་རྟོགས་པར་
 ཐལ། སྦྱེ་བ་སྤྲ་མར་འགོ་བ་གང་ཡིན་དང་། དེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་གང་
 ཡང་མ་རྟོགས་པའི་བྲིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་རྟོགས་ཚུལ་ནི་སྒྲོ་མངོན་
 སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་མིན་
 པས། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་མཆན་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
 མདོར་ན། འབྲས་བུ་སྤྲི་དང་། རྒྱའི་བྲད་པར་དཔོག་པར་འདོད་ན། བྲུབ་པ་འབྲུལ་
 བར་འགྱུར་བ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་སྤྲར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བ་དང་རྗེས་

དཔག་ལོང་རྒྱད་པ་འབྲ་བའི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་འཛོག་མི་ཤེས་པ་འགྲུར། དེ་ལྟ་ན།
མློག་གྲུར་ལ་སྒྲུར་འདེབས་སུ་འགྲུར་བ་མ་ཟད་མངོན་འགྲུར་ལའང་སྒྲུར་འདེབས་
སུ་འགྲུར། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུར་འདེབས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མཐའ་ཡས་
སོ་ཞེས་གསུངས། མློག་གྲུར་རིགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲིན་དུ་རྟགས་ཡང་
དག་དང་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུར་དང་མངོན་སུམ་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུར་བཅས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་ཚོངས་པ་དགོས། མངོན་གྲུར་ཀྱི་རིགས་ལ་ཐ་སྙད་ལ་ཚོངས་
ཀྱང་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་རང་
འགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ལ་ཚོངས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་རྒྱད་ལ་སྒྲི་
བ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཚོངས་ཀྱང་།
རྟགས་ཡང་དག་སོང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མློག་གྲུར་
ཀྱི་རིགས་ལ་གང་ལ་འཇུག་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་དེ་མ་ཚོངས་པ་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་དེ་དང་
ལྷན་པའི་དོན་ལ་རྒྱུད་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པས། མློག་གྲུར་དང་མངོན་གྲུར་
ལ་འཇུག་ཚུལ་མི་འབྲ་ཞེས་གསུངས།

རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །ཞེས་
པའི་དོན་ལས་འཕྲོས་ནས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་
གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་
མིན་ཏེ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས། འོ་ན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲར་བྱོགས་ཆོས་འཇུག་
པའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་འབྲའི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་དེ་ཉིད། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། རང་གི་
 བསམ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་མི་
 འབྲ་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་དུ་མ་སྦྱེ་བ་ཡོད། དེ་བཞིན་གོང་གི་རྗེས་དཔག་དེའི་ངོས་
 འཛིན་ནི། དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་
 པའི་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ལ་འཛོག་གས་སྟུང་མོ། །ལའི་དུ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བེན།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བ།

རྣམས་འབྲེལ་ཅ་བར། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམས་གསུམ་ཞེས་བ་དང་།
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཤོག་གངས་༡༣༧ནང་སྤྲུལ་མ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་ལ་བྱི་མ་ལ་རང་དབང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་བས།
 བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་གཉིས་བསྟན་ལ། འགལ་དམིགས་དག་དང་། འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་
 པ་གཞན་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་རང་དབང་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་བས། དེ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལས་འཕྲོས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲེལ་བས་ཁ་བསྐྱང་ཞེས་པའི་འཕྲགས་གྱིས་དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཕྲགས་ལ་མ་བསྟན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་དེ་རྟགས་ལོག་ཚོས་ལོག་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་
 བ། འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། ཟས་གྱིས་སྟོང་པའི་ཁ་ནང་ཚོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་

བ་མེད་དེ། བྱ་རོ་ད་ལྷ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱ་རོ་ད་ལྷ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་བྱར་
གཟུགས་ད་ལྷ་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས། དངོས་
འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་རྟགས་
ལོག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཡང་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་ཡུལ་མ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དངོས་
བསྟན་གྱི་རྟགས་ལ་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འ་ཟ་ལ་འ་ཟ་ཞེས་གཉིས་སྟོས་
པའི་གོ་དོན་ནི། ཕྱི་ཆོལ་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རྟགས་བཞོད་དགོས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཆོལ་བ་དེས་སྦྱར་འ་ཟ་ཆོད་མས་རྟོགས་ཀྱང་། འ་ཟའི་མཆོན་གཞི་རིའང་
ཡོད་མེད་མི་ཤེས་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་། དེའི་
ཕྱིར་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ལ་འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་སོང་བ་ཞེས་གཉིས་སྟོས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འ་ཟ་ལ་འ་
ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་
ཏེ་འ་ཟ་ལ་འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། རྟགས་དེའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་དེས་བྱེད་གྱི་
ཆོད་མ་དེ་ཆོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྦྱང་དུ་རྟགས་དེ་དེས་པ་ལ་བྱེད་དམ་རྟགས་དེ་
ཉིད་འཐད་ཀར་དེས་པ་ལ་བྱེད། ཕྱི་མ་ལྷར་ན། སྦྱར་བ་དེའི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་
དེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་མེད་པར་ཐལ། འ་ཟ་ལ་འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་འ་ཟ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་དེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འ་ཟ་ལ་
འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་སྦྱར་འ་ཟ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འ་ཟ་ལ་

ཞེས་སྒྲིམ་པས་ཚྱོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་གོ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་
འབྲུག་སྟེ་ཞེས་པའང་ཚྱོད་གཞི་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བས། བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་རྟོགས་ན་
བསྐྱུབ་བྱ་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་བརྗོད་ཚུལ་ཡང་
དེ་ལྟར་དུ་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཐད་ཀར་བཞག་ན། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱམ་
པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཚྱོད་གཞི་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེས་པ་ལ་བྱེད་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
མི་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དེས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཉིད་
ཡིན་ཅིང་། འདི་ཉིད་འདིར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས།

ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཤ་ཟ་
དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་ན། དེ་འབྲའི་རྟགས་དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོང་
ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱར་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་ཤ་ཟ་དམིགས་
བྱེད་ཀྱི་བཅད་ཤེས་གཅིག་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྦྱོར་བས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གོ་
དོན་འདིའི་སྟེང་ནས་འཛོག་ཤེས་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས། སྦྱོར་བ་དེའི་དགག་

བྱེ་ཚེས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ནི་སྤྱིར་ལ་ཟེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་
ཚད་གཞི་ཚེས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་དུ་ཡོད་མེད་ཤེས་འདོད་ཞུགས་སྤྱིར་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིར་བ་འདིའི་དགག་བྱེ་ཚེས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་། དགག་
བྱེ་ཚེས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་
གཏན་ལ་འབབས་ཆེ་རིགས་པས་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་དབྱེད་དགོས་ཤིང་། ཉམས་
ལེན་གྱི་ཆེ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་ཡིན། འདི་གཉིས་འདྲེས་མི་རུང་། དག་སྤང་ཞེས་བ་
དེ་དེས་བར་སྤྱང་རྒྱས་ཤིང་དགོས་པའང་ཡོད་པས་དེས་བར་སྤྱང་དགོས། དེ་ལ་
རིགས་བ་གཏོང་མི་རུང་། དཔེར་ན་དགེ་བསྐྱོས་ལྷ་བྱུག་གྲ་བ་ཀུན་ལ་དག་སྤང་སྤྱོད་
དགོས་ཀྱང་། ཁྲིམས་འགལ་བྱུང་ཆེ་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་ནས་ཉེས་བ་བཏང་བ་
མི་འགལ་བའི་གནད་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས།

ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་བ་ལ། ལ་བ་ཡོད་ན་སྤྱང་དུ་མི་རུང་ལ་ཤིང་ཡོད་ན་
སྤྱང་དུ་རུང་བའི་དུས་ལ་བཀོད་དགོས་པས་དེ་མི་འཐད་དེ། ཤིང་མི་སྤྱང་ན་ལ་བ་
ཡང་མི་སྤྱང་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ན་
ཤིང་མེད་པ་དེས་ཟིན་ཀྱང་། རེ་ཞིག་བག་ལ་ཉལ་ནས་ལ་བའི་ཁ་དོག་དང་བྲག་གི་
ཁ་དོག་མཚུངས་པས་ལོག་རྟོག་གི་དབང་ལས་དེ་ན་ལ་བ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་བ་
བྱུང་། ལོག་རྟོག་ཡོད་པའི་ཚོལ་བ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་གི་དབང་ལས་མ་གཏོགས་སྤྱིར་
ལ་བ་གཞི་དེར་ཡོད་ན་སྤྱང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉམས་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རགས་བ་དང་
བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་བ་ཡང་སྤྱར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་
ཉམས་ལ། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆེ། དགག་བྱེ་ཚེས་སུ་བཏགས་
པའི་དོན་དེ་དགག་གཞིའི་སྤྱིར་དུ་ཡོད་མེད་གང་རུང་ལ་ཚད་མས་ཐག་མ་ཚད་པས་
ཁྲབ་བ་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལ། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་

པའི་ཚོ། དགག་བྱའི་ཚོས་སྤྱ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དགག་གཞིའི་སྤྱང་དུ་ཡོད་མེད་
གང་རུང་ལ་ཚད་མས་ཐག་བཅད་པས་བྱུང་། སྤྱང་དུ་རུང་མི་རུང་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་
མ་གྲུབ་པོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡༥ ཉགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་སྐྱབ་
གཉིས་སྤྱ་ངེས་ལ་སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་
དང་། ཐ་མི་དད་གཉིས་སྤྱ་ངེས་པའི་དང་པོ་ནི་འབྲས་བྱའི་ཉགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེ་ལྟ་ན། སྤྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཚོས་ཅན།
མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་བ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱ་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་མི་ཉག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་མེད་པའི་མི་ཉག་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པའི་ཡོད་པ། དེ་
བཞིན་རི་མེད་པའི་ཐང་སོགས་དགག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་བ་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་ཉག་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། ཉགས་འགོད་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སོང་ཚུལ་ལ་མི་
ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྤྱ་བཟུང་སྟེ། ཚྱོད་གཞིའི་སྤྱང་
དུ་སྐྱབ་འདོད་ནས་བཀོད་ཅིང་། དེ་དང་སྤྱིར་ཆེ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན།
སྤྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཟེར་རམ་བཏགས་དགོས་ཞེས་
གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡༦ དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་དགག་གཞི་
ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སྤྱ་ངེས་པ་ལས་
མི་རུང་ན་མངོན་སུམ་ཀྱི་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་སྤིད་དེ་ཞེས་གསུངས་པས། མངོན་

སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་ཚུལ་རྩི་ལྟར་ཡིན། མི་འདུག་མིག་གིས་ལྟོས་དང་། ཞེས་
བ་དེ་ཨེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༥༦ དགག་གཞི་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་མེད་
དགག་བྱུགས་ལ་འཇལ་བ་མིན་པ་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་ཡན་གར་
བ་ཚུ་རྩི་མཐོང་བའི་མཐོང་སུམ་ལ་སྤང་མི་སྲིད་པའི་བྱེད་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་ནས། མདོ་སྤྱོད་པའི་བྱུགས་ལ་མཐོང་སུམ་ལ་སྤང་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་
པ་དང་། མཉམ་བཞག་ལའང་བདག་མེད་མི་སྤང་བར་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤང་བ་སོགས་ཡིན་པས་འཕགས་པ་ལའང་མཚུངས། ཐེག་ཆེན་
ལ་སྤྱར་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཡན་གར་བ་མཐོང་སུམ་ལ་སྤང་ཞིང་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་
མེད་དཔྱད་དགོས། ཆོས་ཉིད་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་དགག་གཞི་དང་འབྲེལ་
ནས་རྟོགས་དགོས་པ་འབྲེལ། དེས་ན་དེ་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་རྩིས་དཔག་འཇུག་
དགོས་སོ། །ཞེ་ན། མདུན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་རྒྱ་ནག་ན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སློ་དེ་
མཐོང་སུམ་ཡིན་ནམ་རྩིས་དཔག་ཡིན། དང་པོ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ་དགག་གཞི་
དང་མ་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པའི་བྱེད། དེས་ན་རྩིས་དཔག་འཇུག་དགོས་ན། དེ་འབྲེལ་
རྩིས་དཔག་གི་ཉེན་ཉགས་རྩི་ལྟར་བཀོད། དེ་མ་དམིགས་པའི་ཉེན་ཉགས་ཡིན་ན་མ་
དམིགས་པའི་ཉེན་ཉགས་གང་གི་ནང་དུ་འགྲོ་སྟེ། མི་འགྲོ་བར་ཐལ། སྤང་དུ་རུང་བ་
ལ་ཡང་། ཞེས་སོགས་དགག་གཞི་སྤང་རུང་གཞིར་བཟུང་ནས་མ་དམིགས་པའི་
ཉེན་ཉགས་ཀྱི་གངས་ངེས་གསུངས་པའི་བྱེད་དང་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བ་ཤད་ཅིན་ལྟར་དང་ཞེས་གསུངས།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྤང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་དགག་གཞི་དེར། བྱི་
གོལ་གྱི་མཐོང་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་། མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས།

རུང་ན་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བ་བྱེད་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 འཇུག་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་འཇུག་དུས་རིམ་
 བཏོད། བཅ་རྒྱུན་འདི་ལ་འཇུག་དུས་མེད་པ་ཡིན། བཅ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་མི་
 རུང་ཞེས་སྒྲུར་ན་ལུང་འདི་ཉིད་དང་འགལ། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་འཇུག་དུས་
 དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡༣༥ སྒྱུར་
 མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་དགག་གཞི་དང་
 ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེས་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། སྤྲ་མ་ནི་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤེས་
 པ་གཅིག་ལ་འདྲེས་རུང་བའི་དོན། དཔེར་ན། མདུན་ལྷོག་སྟེང་དུ་བཅ་བ་ཡོད་ན།
 མདུན་ལྷོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། ལུང་གོང་
 འོག་གཉིས་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་དབྱེད་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། གཅིག་དུ་བཅ་
 གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དགག་གཞི་དེའི་
 སྟེང་དུ་ཡོད་ན། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེས་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་བུ་བདེན་པར་ཡོད་
 བ། སྤྲ་བུ་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
 དུ། ཐལ་འབྲུར་པའི་ལུགས་ལ་འང་རང་བཞིན་ཡོད་ན། སྤྲ་བུ་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་དེ་དོན་དམ་
 དཔྱད་བྱེད་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ།
 བཅ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་དེར་ཐལ། སྤྲ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་དོན་གྱི་རྟགས་ལ་སྒྲུར་ན་འོག་མིན་ན་སོ་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་འོག་མིན་རྟེན་ཅན་གྱི་

སོ་སྤྱེ་མེད། འོངས་སྤྱི་ལའོར་བྱང་འཕགས་ཤུག་གསུངས་པ་ནི་དེའི་རྟེན་ཅན་
ལ་དགོངས་ཞེས་གསུངས། འོག་མིན་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སྤྱེ། འོག་མིན་ན་མེད་པར་
སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཇི་ལྟ་བུས་སྤྱབ། དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གར་ནང་
གི་ཚོལ་བས། རང་གི་མདུན་གྱི་མི་དེ། རྒྱ་ནག་ནང་མེད་པ་མཛོན་སུམ་གྱིས་མ་
རྟོགས་ཏེ། དགག་གཞི་མཛོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་མེད་པ་
རྟགས་གྱིས་བྱུང་ན། དེ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་གྲངས་ངེས་དེ། དགག་གཞི་སྣང་རུང་གཞིར་
བརྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༥༩ འདིས་མཚོན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་
སྤང་བྱ་མེད་པའི་དཔེར་སྣང་ཐུན་བཞོད་འདུག དེས་ན། དངོས་གཉེན་གྱི་དུས་སུ་
བསལ་བྱ་སྤང་བྱ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆ་གྲང་གཉིས་དང་། དཔེ་དོན་སྒྲར་བ་གང་
ཞིག་དེ་གཉིས་འཕྲད་ནས་གཞོད་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཆ་
གྲང་ལ་ཡང་ཆ་བ་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་བསལ་བྱ་དེ་རང་དུས་སུ་མེད། སྤྱིར་དེ་
གཉིས་འཕྲད་ནས་ཆ་རེག་ཤུགས་ཆེ་རུ་ངེ་ཅམ་སོང་བའི་ཆོད་གྱི་གྲང་རེག་ཤུགས་
ཚུང་དུ་སོང་ནས་མཐར་གྲང་རེག་མ་ལུས་པ་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་
དུས་མཉམ་དུ་གནས་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་། གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་
མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་མཐོང་ལམ་སྤྱེ་སྐབས་གྱི་སྤར་བསྐྱེད་
ལུས་ལ། དང་པན་ཆད་མི་བསྐྱེད་པའི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཤིག་ཀྱང་འཛོག་
དགོས་པ་འདུག དེ་ལྟ་ན། དེ་འབྲའི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་དེ་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུར་

རོ། །དེ་མཐོང་སྤང་དུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་འཛིན་སྐབས་དགུ་འཛིན་པ་ཡང་།
གཉིན་པོ་རིམ་གྱིས་བསལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤང་གི་བདག་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མི་སྐྱེད་པ་བྱེད་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱི་བདག་འཛིན་དེའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞིད་དོ། །སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞིད་པས་མི་འབྲེལ་
ཞེས་གསུངས།

རང་གི་བསམ་དོན་ནི། གོང་གི་དཔེར། རང་གིས་མ་དང་དགུ་ལ་ཡིད་
གཞན་དུ་གཤེད་བའི་ཆེ་ཞེ་སྤང་མི་སྐྱེ་བ་མཚུངས་ཀྱང་ཅ་བའི་ཆ་ནས་མི་འབྲེལ་
བཞིན་ཡིན་ནམ་བསམ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལའང་བདེན་འཛིན་ཆུང་དུ་མེད་པ་མིན་
མོད། འོན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོ་དེ་སྐྱེད་དུས་གཞན་ཆུང་དུ་དེ་ངོས་འཛིན་མི་
ཀུས་ཤིང་། བདེན་འཛིན་ཆེན་པོ་དེས་བདེན་འཛིན་ཆུང་དུ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་
མི་མངོན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་དོན་ནི། དཔེར་ན། ཉི་མ་
དང་ཆེ་བ་སྐར་མ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་ཤར་ཆོ། ཉི་འོད་གྱིས་གཞན་གཉིས་གྱི་
འོད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མི་མངོན་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན། འདིས་མཆོན་ནས།
བྱིང་གློད་རགས་པས་བྱིང་གློད་ལྷ་མོ་ཟེལ་གྱི་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །བྱིང་གློད་ལྷ་
རགས་ངོས་འཛིན་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱུང་དགོས་བསམ་སྟམ་མོ། །རྒྱན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་ཤེས་སྐྱེབ་མེད་ན་ཆོས་ཀྱན་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
ཞེ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ལ་གང་སྤང་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་
པར་ཡོད། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་བ་ཅམ་མཚུངས་མོད་ཀྱང་ཡུལ་
ཅན་ཁོ་རང་གི་ཐོག་ལ་གསལ་སྤང་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས། ས་བཅུའི་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ཚུལ་མི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཤེས་དེ་རྗེ་ཅམ་

གཙང་མ་བཅོས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་གསལ་དུ་བྱིན་ནས། མཐར་ལེལ་ཡོད་མེད་ཀྱང་མི་
ཤེས་པའི་ཚོད་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
ལ་བྱུང་བ་གསལ་བར་སྤང་བ་མཚུངས་ཀྱང་། ཉང་གསེས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གསལ་མི་
གསལ་གྱི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་བའི་
སྐབས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་གསུངས་པའང་། བྱི་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
སུ་ཟད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངང་ནས་ཟད་པ་འཛོག་ཤེས་པའི་གནད་གྱིས་
ཡིན། དཔེར་ན་བྱིས་པ་ཞིག་གྲུ་བ་བཅོས་པ་ན། ཁོང་གྲུ་བ་རེད་འདུག་ཅེས་ཉོག་
བས་དབྱུད་ནས་འཛོག་པ་ལས། གློ་མཛོན་སུམ་ལ་མཐོང་ཚུལ་བྱད་པར་མེད་པ་
ལྷ་བྱུ་ཡིན། དེས་ན་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་བྱི་མ་རིམ་གྱིས་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐམས་
ཅད་མཉམ་བཞག་མཛོན་སུམ་གྱི་ངོར་གཟིགས་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཉོག་པ་
ལ་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་ཞིབ་ཏུ་དབྱུད་དགོས་ཞེས་གསུངས། སེམས་
དེ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་བྲལ་བ་ན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་སྤང་བྱུང་
བར་བ་ཞིག་སྟེབས་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ཉིད་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་མཐོང་
ཚུལ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་འགོག་བདེན་མཐོང་ཚུལ་མེད་ཅིང་། དེས་ན་བྱི་མ་དང་
བྲལ་ཆེ་ཡུལ་ཅན་སྤར་ལས་གསལ་དུ་བྱིན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཡི་ངོར་ཆོས་ཉིད་
མཐོང་ཚུལ་དང་འགོག་བདེན་མཐོང་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན།
འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཤད་པ་ཡིན། ཆོས་སྐྱ་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་
ཉིད་དོ། །རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་གསལ་
སྤང་མི་སྟེབས་པ་དེ། རང་གི་སྤྲ་ལོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན།
དེ་ལ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྐྱབ་པ་ཅམ་ལས།

རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིབ་ཚུལ་འདོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་འཛིན་བ་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་གསུངས་པས་དེའི་
འཛིན་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
པར་འདོད་ན། དགོངས་འབྲེལ་ལས། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་བ་ལ་
གནོད་བྱེད་བཞི་གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་སྒྱུར། འདིས་མཚོན་ནས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་
དད་དུ་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཐའ་བས་བདེན་
གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས། བདེན་འཛིན་
དེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བདེན་སྤང་ལ་ཡིད་གཏད་པ་དེའོ་
ཞེས་གསུངས།

ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་པ་
ལས་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཚད་མས་གྲུབ་པ་སྤྲ་རྣམས་ཀྱི། །དོན་གྱི་ལྡོག་པ་ཉིད་ལས་
ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་དགོས་ཞེས་གསུངས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་
ལ་འདུག་དུས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྔོན་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
ན་ཆོས་ཅན། སྔོ་རྩལ་སྤྲ་མོ་མེད་དེ། སྔོན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྔོ་མ་ར་གན་ཡེ་
ཤེས་སྔོ་ལྡན་ནས་བཀོད་སྔོ་ལ་འདུག། །འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། སྔོ་རྩལ་སྤྲ་
མོ་དེ་དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་ན། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་མི་རུང་བས། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པ་ངེ་ལྟར་འཐད་ཅེས་གསུངས། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་
བཞི་གསུངས་པ་ནི། དངོས་བསྟན་ལ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་དེ་ལྟར་མ་ངེས་བསམ།

ཡང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། དངོས་བསྟན་གྱི་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས། གཅིག་
དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ། བྱུང་བའི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་དབུ་
མ་རྒྱན་གྱི་ཟེན་བྲིས་སུ་གསུངས་པས། རྣམ་འགྲེལ་དངོས་ཟེན་ལྟར་བྲལ་ན་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་མིན་ཡང་སྤྱིར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆེགས་སུ་འདོད་དམ་སྟུང་ཡང་དབུད་དགོས་ཞེས་གསུངས། མོ་གཤམ་བྱ་
ལྟར་སྤྱེ་བ་དང་བྲལ་བྱེད་ཞེས་པའི་རྟགས་དང་། རི་བོར་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མིན་
ཏེ། རྒྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མིན་པའི་བྱེད་ཞེས་པའི་རྟགས་
རྣམས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གང་དུ་འདུ་མིན་ལ་དབུད་དགོས་ཞེས་གསུངས།
དེ་བཞིན་དོན་གྱི་འགལ་དམིགས་ནི། བྱང་སེམས་སྤྱིར་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་དམིགས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་
མི་གནས་ཏེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་དང་།
སྤྱིར་ཉིད་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་
ཅིག་མི་གནས་ཏེ། བདེན་འཛིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་
སྤངས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་མཉམ་བཞག་རྣམས་བདེན་
འཛིན་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་སྐྱབ་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཉིད་
རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་གཞོན་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་
གྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་ཉིད་རྟགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་གཞོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱེད།

སྤྱི་ཆགས་སུ་འགྱུར་བའི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་དོན་གྱི་རྟགས་
རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་བའི་དགོ་སྤྱོད་བསྟན་འཛིན་

ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཅིས་མེད་གཏོང་བའི་གང་ཟག་དང་གཞོན་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ་མི་གནས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་
 འདིར་གཞོན་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པས། ཚུལ་འཆལ་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཞེས་གསུངས། མེ་ཇི་ལྟར་རྒྱུང་ཡང་དེའི་ཆོད་
 གྱིས་གང་རེག་སྒྲིབ་ལ་གང་རེག་གིས་མེ་ལ་མི་གཞོན་པས། ཕྱིའི་དཔེ་ལ་དེ་ལྟར་
 ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་འདྲ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཅིས་གསུངས། རྣམས་འབྲེལ་རྩ་བ་ལས།
 འགལ་འབྲས་དང་ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས་ནས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་དཔོག་རྒྱས་
 ཡིན་ཀྱང་། ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མེ་དཔོག་མི་རྒྱས་པ་ནི། མའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་
 མེན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འགལ་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཆོལ་བ་དེས་
 ཇི་བར་འདོད་ནས། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བ་རྟགས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་མེ་རྒྱུང་རྒྱུང་
 གི་མི་བན་པས་མེ་ཆེན་པོ་དགོས་པར་བརྟེན་དུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱར་བཞིན་པའི་ཁྱད་
 པར་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། མའི་བྱོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་འབྲས་བྱ་དུ་
 བ་བྲག་འཕྱར་པས་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་ལ། དེ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཐལ་བ་
 སོགས་ཀྱི་གང་རེག་འགོག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བྲམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལ་གཞོན་
 ཀྱང་། སྦྱར་བྲམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལ་གཞོན་ཚུལ་དཀའ་
 ལྷོ། བྲམས་སོགས་སྔོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆར་གཙོད་
 མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལས་འཕྲོས་ནས། མཐོང་ལས་
 སྐབས་སུ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་
 འབྲའི་ལས་དེ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྔོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་

པས་བྱུང་བ་ཅིང་དེ་མཐོང་ལས་གྱི་དུས་སུ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། དག་བཅོམ་པས་སྤྲུག་བདེན་མ་སྤངས་ཀྱང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
མི་འགའ་ཏེ། འཁོར་བ་ཞེས་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཁོར་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་གསུངས། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་གསུངས་པའི་
ལས་དེ་རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ལས་དེ་སེམས་བྱུང་སེམས་པས་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་དང་། ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་མི་དགེ་བའི་ལས་མ་ཡིན། ལུས་ངག་གི་བྱ་
བ་ངན་པས་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་ཅམ་ཞེག་ལ་འཛོག་གི་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྤྲིབ་ཡོད་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མི་འཇུག་ཅེས་གསུངས།

རྟགས་རིགས་ལས་དོན་གྱི་འགའ་དམིགས་འགོད་སྐབས། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གཞོད་མེད་དུ་སྣོན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ།
གང་ཟག་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ཡང་
དག་མིན་པར་བསམ་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་དེས་སྤྱོད་ཆོས་འཇུག་བ་ན་བསྐྱུབ་བྱ་བྱུང་བའི་
སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་སྤྲུང་བཞིན་ལ། སྒྲོམ་སྤང་དང་གཞོད་མེད་དུ་
སྣོན་ཅིག་མི་གནས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀོད། ཡང་ན། བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་དང་གཞོད་མེད་དུ་སྣོན་ཅིག་མི་གནས་
ཏེ། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་
ལེགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། མཐུན་དཔེ་ལ། བྱམས་པ་དང་ཞེ་སྤང་། ཚ་གང་
དང་། སྤང་སུན་བཞིན་ནོ། །མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་དོགས་དཔྱོད་རྫོགས་སོ། །

རྟགས་གཞན་བཞི་པར་དོགས་པ་དབྱད་པ།

རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་མི་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལས་འབྲེས་ནས། རས་རྟོག་སྐྱམ་རིལ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་སྤྱུ་གྱ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་དོན་མིན་
 གྱི་རས་རྟོག་སྐྱམ་རིལ་བ་དེ་ཤར་གྱི་རས་རྟོག་སྐྱམ་རིལ་རང་འབྲས་སྤྱུ་གྱ་སྐྱེ་རུང་
 དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འགོད་མི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རས་རྟོག་གང་ཞིག་རྟེན་
 དང་འབྲུད་ཀྱང་སྤྱུ་གྱ་སྐྱེ་མི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། རྒྱ་ལའང་
 སྤྱིར་མེད་མི་རུང་བའི་རྒྱ་དང་། མེད་ཀྱང་རུང་ལ་ཡོད་ན་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་ལ་སྤྱར་དགོས།
 དེས་ན་རང་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་ལ། དེའི་རྒྱ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
 རྣམས་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་རང་རྒྱད་ལ་འདུག་གམ་མི་འདུག་ལེགས་པར་བརྟག་
 དགོས་སོ། །དེས་ན། བརྒན་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ས་མེད་ཀྱང་སྤྱུ་གྱ་སྐྱེ་མོད། དེའི་ཉིང་
 དགོས་གྲུབ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་སློབ་གཉེར་མཐར་སོན་པ་ལའང་བཞེས་
 གཉན་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་མ་ཚོགས་ན། དེག་པ་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་དང་སྤྱང་པ་
 བྱེད་ནའང་རེ་ཞིག་སྟོན་དུ་ཐོན་ཀྱང་། མཐར་ཉིང་དགོས་གྲུབ་མི་རྒྱས་པ་སོགས་དོན་
 ལ་སྤྱོད་ཤེས་པ་བྱ་ཞེས་གསུངས། རྣམ་འགྲེལ་ཅུ་བ་ལས། དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པར་བརྟེན། །ཅེས་པའི་རྟགས་དེ། རང་འབྲས་སྤྱུ་གྱ་ཡོད་པ་དཔོག་རྒྱས་སམ་མི་
 རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། མ་འོངས་པ་ནི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་
 སྤྱུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༡ ༣ ལས་ལུགས་འབྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲ་མ་སྲ་
མའི་རྟགས་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་
གསལ་སྤང་འབྱུང་དུང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་
པ་དང་། ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་
ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་དུ་འདོད་ན་ནི། བྱ་རོ་ཡང་། དེའི་གཟུགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་གི་སྐབས་སུ་རྟག་པ་བྱས་
སྟོང་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པ་དོན་གཅིག་ན་གཅིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་
གཅིག་ཞོས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕང་ངོ་། །

ཟེན་པའི་དོན་དེའི་དབང་དུ་སོང་བ་ལ་འཛོག་གོ་ཞེས་གསུངས། དུ་བ་བྲག་
དུ་འབྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱར་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་རྟགས་ལ་སྐྱར་བ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མེ་དང་
འབྲ་བ་ཡིད་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་བཞག །དུ་བ་དང་འབྲ་བ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བར་བཞག་པས་
ཀྱན་སྟོང་དགེ་མི་དགེ་ལས། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དགེ་མི་དགེ་ལ་འགྱུར་ཚུལ་ཐོན་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རྩ་མཁན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་རི་ཅམ་ཤུགས་ཆེ་བས་འབྲས་
བྱུང་དེ་དང་མཚུངས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་མེད་པ་ལ་དམིགས་
པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་ནས་ཡོད་དུས། འབྲས་བྱ་དེ་ཡང་མཐའ་མེད་པར་
ཁྱབ་པ་དང་འབད་མེད་ལྷན་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་འཇུག་
པའི་པན་ཡོན་གྱི་སྐབས་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་བདུན་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རང་འབྲས་འབྱུང་ངེས་དང་། རང་འབྲས་བསྐྱེད་ངེས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དབྱུད་དགོས། ས་བརྒྱད་པ་ནས། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་འཛོམ་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་ན་འབྱུང་ངེས་ཞེས་པ་རུས་པ་མཐུ་ཅན་ལ་འཛོག་དགོས་སམ་
བརྟག་ འོ་ན། རྒྱ་ཆོགས་མ་ཐག་པའི་ཞིང་དེ། འབྱུང་ངེས་མིན་པར་འགྱུར་བས་

དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་འབྱུང་བས་མ་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གསུངས་
 བ་དང་འགལ་བས་དབྱེད་གསུངས་སོ། །དེ་ཐེ་ཚོམ་མིན་པར་ཐལ། སྤར་གྱི་ཞིང་
 དེ་བགགས་གྱིས་བཅོམ་ཟེན་གྱི་སྒྲིང་དུ་མ་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་
 དེ། བགགས་གྱིས་འཛོམས་པའི་དུས་སུ་ཚོགས་པའི་ཞིང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་དུས་སུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཁྲབ་པོ་ཞེས་གསུངས། རང་
 གི་བསམ་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་ངེས་པའི་ལས་གཉེན་སྟོན་དག་པར་གསུངས་པ་དེ་
 ཚོས་ཅན། ངེས་པའི་ལས་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་ངེས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བགགས་
 སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུའི་མཚམས་ལ། རྒྱ་ཞེས་དེ་ལ་སྐྱེ་རུང་ཅམ་རུང་བའི་རྒྱ་དང་སྐྱེ་བྱེད་གྱི་
 རྒྱ་གཉིས་ལས། སྤར་མ་ནི་ས་བོན་རུལ་པ་ལ་ས་བོན་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་ཡིན། ཕྱི་
 མ་རྒྱ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་དེ། སྤར་མ་དེ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རང་གི་
 ཉམས་ལེན་ངེ་ཅམ་བྱས་ཡོད་མེད། རང་སྒོ་རང་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་བས། ཐར་པ་
 འཛོལ་པ་དམིགས་ལུལ་དུ་འཛོག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། རང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱ་
 དེ་ཅམ་གྱིས་ཐར་པ་འཛོལ་རུས་སམ་མི་རུས་བཏགས་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་
 འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སོགས་ལའང་སྒྲོར་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་
 ཚུལ་ནི། མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས། རང་རྒྱད་ལ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་
 མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་ངན་འགྲོ་གང་གིས་སྒྲོག་པར་འགྱུར། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་རུང་ཅམ་ཡང་དཔོག་མི་རུས་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལས་འཛོམས། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་རུང་ཅམ་ཡང་
 དཔོག་མི་རུས་པ་ལ་སྤར་ཞེས་གསུངས། མིག་གིས་བུ་རམ་མཐོང་བ་ན། དེ་ལ་

རོ་མང་རོ་ཡོད་པའང་རྟོག་པས་རི་ལྷར་རྟོགས་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ་
སྤར་རོ་མང་རོ་རྟོགས་མ་སྤྱོད་བ་ཞིག་གིས་རྟོགས་མི་རུས་སོ། །

ལེའུ་གཉིས་པར་སྒྲུལ་བྱས་གཡོགས་པའི་བྱམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་
མ་རྟོགས་ལ་དབྱད་སྐབས། མིག་ཤེས་དེས་སྤྱོད་བྱས་ནས་བྱམ་པ་རྟོགས་པའི་
དབྱད་ཤེས་སྤྱིས་པ་ན་འབྱུག་པ་སྤྱར་བས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འབྱུང་
བ་ཡིན་ཞེས་ཚད་ལན་བྱུང་བ་ལྷར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། ཚད་གཞི་བཟུང་ཚུལ་ནི།
མཁར་ཇའི་སྤྱོད་ཐོས་ནས། སྤྱོད་ཐོས་པ་དེ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྒྲུལ་པ་ན། སྤྱོད་
ཚད་གཞིར་བཟུང་བ་ལས། མཁར་ཇའི་སྤྱོད་བཟུང་བ་མིན། མཁར་ཇའི་སྤྱོད་ལ་དེ་ལྷར་
དབྱད་པའི་ཆེ་ན། དེ་ཉིད་ཚད་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་སྤྱོད་ལ་དེ་ལྷར་མིན། དཔེར་ན།
བྱིས་པ་སྤྱིས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་སོང་སྟེ། ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེ་མངལ་ནས་བཅས་ཟེན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་མཆམས་སྤྱར་མ་ཐག་པ་
གང་བཟུང་ཞེས་དབྱད་ན། ལྷག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐལ་ཡིན་ཅིང་། གང་
ཟག་དབང་ནོན་ཀྱིས་རིག་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
རྩེས་དཔག་འཛིག་ཆོག་གམ་སྒྲུལ་མོ་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། ཡིད་
དུ་འོང་བ་ཡོད་ས་ཞིག་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་བ་རྟོགས་པ་ན་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་
བཤམ་འདོད་སྤེལས་ཡོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཐེར་བ་ཡིན་ནམ་བསམ་སོ། །

སྤྱིང་རྩེ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྤྱིང་
རྩེ་ཡིན་ན། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཡི་མཆམ་ཉིད་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་ཡང་དེའི་
འུགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས། ཡང་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་སྒོ་སྤྲོད། མི་རྟག་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མ་ཡིན་འགག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་ལ་པར་འཇུག་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་
པ་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ན་སྐད་ཅིག་གི་
ཆ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ནས་སྤྱག་བསྐལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་འཛིག་པའང་
རྟོགས་པས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཞིགས་ལ། དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་སྐད་
ཅིག་གི་འགྱུར་བ་རྟོགས་སོ། །བདག་དེ་ཉིད་ཚུགས་མི་སྐབ་པ་དང་ཚུགས་སྐབ་པའི་
རང་དབང་མེད་པ་རྟོགས་པ་ན་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
བདག་བཏགས་ཡོད་དང་དེ་འདོགས་ས་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ན། བདག་དེའི་
འདོགས་ས་སྤྱག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་མི་སྐབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། སྤང་པོ་རྩལ་ཡོད་དང་། བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད། འདི་ལ་ཐལ་འགྱུར་
བས་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་ཀུན་བཏགས་སུ་
ཐལ་བ་འཕེན་པའོ་ཞེས་གསུངས། རྟགས་གཞན་བཞི་པའི་དོགས་དཔྱད་རྫོགས་སོ། །

བྱས་མི་རྟག་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བ།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་
རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། གསུང་འདི་
སྤྲོས་ཟེན་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ངེས་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་
པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལ།
རྟག་པ་བྱས་སྟོང་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་ན། རྟོག་པ་པན་ཚུན་གྱི་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་དགོངས་

བ་རབ་གསལ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གསུང་དེ་བློ་དོན་དུ་འབྲེལ་དགོས་སོ། དེ་
ལྷར་མིན་ན། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་མི་
རྟག་པར་ངེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན། སེམས་བྱེ་རྟག་པ་ངེས་ན་དེ་
མི་རྟག་པ་དང་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། འདྲུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
ལ་དེ་ལྷར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། འདི་ལ་དེ་ལྷར་ངེས་པ་ནི་ངེས་ཚུལ་རྫོགས་པ་
ལས། སྤྱིར་ན་དེ་ལྷར་ངེས་དགོས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱི་སྤར་གྱི་དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་
འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཞེས་པ་དེ། གཞན་ལྷན་
ནམ་བཅད་ཀྱི་སྤྱོད་མེད་ཞེན། སྤྱོད་མེད་དེ། གཞན་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཁེགས་
བས་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས། ཚུལ་གསུམ་བསམ་ན། རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་སྤྱོད་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འང་
དེ་ལྷར་སྤྱོད་བ་ཡོད། དཔེར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་བསྤྱོད་ཆོར་ནས། ཡང་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལྷར་བསམ་བས་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་
པ་བརྟན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་ལྷར་སྤྱར་བས། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་སྤྱོད་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་བསྤྱོད་བྱ་རྟོགས་པ་དང་དེའི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་བ་
ལ་སྤྱོད་དུ་རྟག་པ་བྱས་སྤོང་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་སྤྱོད་
པའི་སྤོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྤོབས་པ་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་ཡིན། འབྲེལ་
བ་མ་རྟོགས་པར་བྱུང་བ་ངེས་པ་ཅམ་ལ་བཞག་ན། བྱ་རོ་ད་ལྷ་བའི་རྟགས་ལས་
ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྤོང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྷ་བ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་

ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཉག་དངོས་གཉིས་ཡིན་པ་མེད་དེ། ཀ་བུམ་གཉིས་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་མཚན་མོ་ནགས་ཚལ་མེ་འབར་བཞིན་པའི་པ་གི་ན་ཚོས་ཅན། ཏུ་བ་ཡོད་དེ། ཉགས་ཚལ་མེ་འབར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་མོ་ཞེས་གསུངས། བྱས་པ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་ཉག་པ་ངེས་བཞིན་པའི་ཐོག་ནས། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་ངེས་པ་ན། བསྐྱབ་བྱ་བྱུབ་པའི་མཐུན་ཤིང་དུ་གྱུར་ན་རྗེས་ཁྲབ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་དང་མི་འབྲསྟེ། གོང་གི་བྱས་པ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་ཉག་པ་ངེས་ཚུལ་འདི་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ངེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་པ་ཉོགས་ཟེན་ནས་བྱམ་པ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་དེའི་རྒྱད་ལ། དེ་འབྲེལ་སྐྱར་བ་དེའི་རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ངེས་པར་མཛོན་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱར་བ་དེའི་རྗེས་ཁྲབ་བྱུབ་ཚུལ་ནི་སྐྱར་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཀྱིས་རྗེས་ཁྲབ་སྐྱབ་ཚུལ་དེས་ཇོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་བྱུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཉོགས་པ་ལ་ལག་རྗེས་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཞེས་པ་འདི་བསྐྱབ་བྱ་བྱུབ་པའི་ཐབས་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བའི་ཐད་དུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མ་བརྗོད་པས་རྗེས་ཁྲབ་ཇོགས་པར་མ་བརྗོད་

ཅེས་པའི་དོན་ལ་བསམ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་མ་གྱུབ་པ་དང་། རྗེས་ཁྱབ་གྱུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་དགོས་པ་སྒྲིང་ཡང་ཞིབ་
དུ་དབྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༥༣ ལས། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་
རྟག་པ་སྒྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ལྷོག་ཁྱབ་ཆོགས་པ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། བསྒྱུབ་
བྱ་མ་གྱུབ་པའི་སྤར་འབྲེལ་བ་དཔེ་ལ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པས། ཆོགས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱས་པས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པར་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱང་
གྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡོད་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
ལའང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲའི་
སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་ཁྱབ་པ་སྒྱུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསམ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་ཀྱང་། རྗེས་ཁྱབ་དོན་གྱིས་གྱུབ་པ་ཡོད་པར་གོ་བའི་
ཕྱིར་ངོ། །རྗེས་ཁྱབ་གྱུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ནས་ནན་གཏན་བསམ་དགོས།
རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པ་སོང་ཚུལ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་
ན་མ་བྱས་པའི་ཁྱབ་པ་དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཆད་མ་གཅིག་གི་
དངོས་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་སོང་བ་ལ་ཟེར་ཞེས་གསུངས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་མ་
རྟགས་ཀྱང་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་རྟགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འོས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དེ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྤྱིས་སྟོང་བ་ངེས་ན། རྟེན་གཉིས་སྟོང་བ་ངེས་
དགོས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། གལ་ཏེ་ཤ་པ་ཤིང་མིན་གྱིས་སྟོང་བ་

རྟོགས་ཆེ་དེ་བྲགས་པ་ཤིང་མིན་གྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བྲགས་པའི་ཤིང་མིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་ན། དེ་
སྟོན་ཅན་གྱི་ཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྲགས་པའི་ཤིང་མིན་གྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་ཆེ་བྲགས་པ་
ལ་ཡོད་པའི་ཤིང་མིན་དེས་སྟོང་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། བདེན་
སྟོང་རྟོགས་ཆེ། བདེན་པའི་གཅིག་གིས་སྟོང་བ་རྟོགས་པ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བདེན་པའི་གཅིག་གིས་སྟོང་བ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གོང་
བཞིན་མཚུངས་ཏེ། དེས་རྟོགས་པའི་བདེན་པའི་གཅིག་གིས་སྟོང་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་ཡང་། སྱིར་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།
ཙོལ་སྤྱི་ཙོལ་བྱུང་གི་ལྟོག་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བར་གསུངས་
པ་ལྟར། ཙོལ་སྤྱི་དང་དུང་སྤྱིའི་ཙོལ་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་གྱིས་ཁྲབ་པ་རྟོགས་ཚུལ་ནི་བདེན་གྲུབ་དང་རྟོན་
འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཞེགས་པ་སོགས་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལས་རྟོན་འབྲེལ་
ཡིན་ན་བདེན་མེད་ཡིན་པ་འོས་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། འབྲེལ་
བའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྟངས་ནི། མི་ཞིག་གིས་རྒྱ་མ་རྒྱས་འདུག་ཅེས་
པའི་ཆོ། རྒྱ་མ་དེ་སྤྱི་མེད་པོ་མིག་སྟོན་པོ་ཡོད་ན། དེ་བོད་མའི་ནང་མེད་པ་ཆད་
མས་བདེ་ལྷག་ཏུ་བྱུང་བ་ཅིང་། ཨ་རི་བ་མིན་པ་དང་། དབྱིན་ཇི་མིན་པ་སོགས་དེ་
ལྟར་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ལེགས་པར་བསམ་དགོས་ཞེས་གསུངས།
རྟོགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་དེ། གུན་རྫོབ་སྐྱབ་བྱེད་དང་དོན་དམ་
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རྟོགས་གུན་ལ་གཅིག་མཚུངས་སྐྱར་དགོས་ཞེས་གསུངས། མི་རྟག་
པ་ལ་སྤྱི་རགས་ཇི་ཅམ་བྱེ་བ་དེ་ཅམ་གྱི་ལོག་སྟོགས་རྟག་འཛིན་ལའང་སྤྱི་རགས་
མཐའ་ལས་པ་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད་དེས་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། བྱས་པ་

མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ། བྱས་ན་མི་རྟག་
པའི་བྱུང་པ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་དུ་དབྱད་དགོས་པར་
སེམས། །བྱས་མི་རྟག་ལ་དོགས་དཔྱད་རྫོགས་སོ། །

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དོགས་དཔྱད་ནི། རྣལ་འབྱེལ་ཙ་བ་ལས།
གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ལས་འཛོམས་ནས་ཡུལ་དུས་
རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ལྡན་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
དུ། དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ན། འོ་ན། དོན་དམ་པར་
དོན་བྱེད་བྱས་པ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེ་ཐལ་
འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤང་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་
རང་མཆོན་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་ན། རང་མཆོན་མེད་ཅེས་སྤྲོ་བ་ཐ་སྙད་ལ་སྤང་བ་
ཙམ་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། སྤང་གི་བྱམ་པ་དགག་ཟེན་ཡང་།
བྱམ་པའི་སྤང་བ་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་བཤའི་ཡུལ་དེ། ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་མེད་ན། དེའོ་
སྤང་པའི་སློ་མི་སྤྱེ་བ་དང་། དོན་བྱམ་པ་དེ། ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན། དེ་རྟག་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སྤང་བ་དེ་སློའི་སྤྱེད་ན་ཡོད་པ་བྱམ་པ་དེ་ལྟར་མེད་པ་སོགས་གྱི་
ཁྱད་པར་ཤེས་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པ་དང་བྱམ་འཛིན་
རྟོག་པ་འབྱུང་ཤེས་སུ་རྟོགས། འོན་ཀྱང་བདག་མེད་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་མི་
འབྲ་བར་རགས་པ་ཞིག་ལ་ལོག་རྟོག་གི་དབང་ལས་སྤང་བ་ལྟར་མེད་པར་རྟོགས་
ཟེན་ཡང་། དེ་འབྱུང་ཤེས་སུ་སྤྱུང་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་ཆོག་ཅེས་གསུངས། བྱམ་པ་
ཡོད་པ་དེ། རང་མཆོན་མིན་ཚུལ་ནི་བྱམ་པ་ལ་ནང་གསེས་གྱི་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་

ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་གསུངས། རང་གི་བསྐྱོམ་བྱའི་དམིགས་པ་མ་ཡལ་བར་དེའི་སྟངས་མི་རྟག་
 བ་སོགས་ལ་དབྱད་བ་ནི། སྐྱོམ་བྱུང་གི་དབྱད་སྐྱོམ་དང་། དམིགས་པ་ཁ་མང་པོ་
 སྐྱོས་ཆོག་པ་དེ། ཐོས་བྱུང་གི་སྐབས་ཀྱི་དབྱད་སྐྱོམ་ཡིན། སྤར་གྱི་དམིགས་པ་མ་
 ཡལ་བའི་སྟངས་རྗེ་ཙམ་དབྱད་པ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་ཡུལ་ལ་གསལ་སྤར་
 ཡང་རྗེ་ཆར་འཕེལ་འགོ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཞེན་གཞི་དེ་མངོན་སུམ་འཆར་
 ཚུལ་ལྟར་དུ་དོན་སྟངས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་མདོ་སེམས་གཉིས་འདོད་ཚུལ་ཁྱད་
 བར་བྱེ་བ་ཡིན། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་
 གཞན་སེལ། བརྟ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དེའི་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་དེའི་སྟངས་
 ནས་འཇོག་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 བ་སྤང་བའི་སྤང་བ་དང་། སྤང་བའི་བྱམ་པ་གཉིས་སྤྱི་མཆོན་དང་། རང་མཆོན་གྱི་
 འཇོག་ཚུལ་ལ་ནན་གྱི་དབྱད་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་
 ལ་དོགས་དཔྱད་རྫོགས་སོ། །

གཞན་སེལ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་བ།

གཞན་སེལ་གྱི་དོགས་དཔྱད་ནི། སྤྱབ་འཇུག་ཅེས་པ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་
 གཏད་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། སེལ་འཇུག་ཅེས་པ། ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པ་
 ལས་རེ་རེ་ནས་འཇུག་པས། ཆ་ཤས་སེལ་ནས་འཇུག་པ་དང་། རང་མ་ཡིན་སེལ་
 བའི་སྐོ་ནས་ཡང་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་སའི་མིང་ཙམ་ལས་ལྟ་སའི་སྐྱ་སྤྱི་ཙམ་
 འཆར་བ་ན། དེ་མིན་སེལ་མི་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་སྤྱི་ལྟ་ས་མཐོང་ཆེ་སྟོ་དོར་ར་

མི་འཕྲོད་པའི་ཕྱིར། སྤར་ལྷ་སའི་དོན་སྤྱི་ཏག་ཏག་ཤར་ཆེ་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་ར་འཕྲོད་
རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྤྲོད་ཉིད་སྒོམ་ཁུལ་བྱེད་ན་ཡང་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་
དོན་སྤྱི་ལེགས་པར་ཤར་མ་ཤར་ལ་ཅད་དཔྱོད་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་དགག་སྐྱབ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཆོས་ཉིད་ངོས་འཛིན་སྤྱོད་པར་ཤེས་སུ་བ་ཅེས་
གསུངས། གཞན་ཡང་། གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་
ན་སྤྲོད་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་པན་པ་ཡོད། དེ་ཡང་གཞི་དེ་བདེན་སུ་བཀག་པས་མེད་
དགག་ཅིག་དང་། དགག་པའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་ཅན་ལྷག་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་འཛོག་ཤེས་
པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་གཞན་སེལ་བདེ་ལྷག་དུ་གྲོལ་སུ་བ་ཅེས་གསུངས། གློ་
གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་སེལ་གསུམ་ཆོགས་པར་གསུངས་པ་ལ། རུམ་བ་རང་
མིན་དང་གཞི་མཐུན་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་དུ་ཐལ། རུམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་མ་ཡིན་དགག་གང་ཞིག དེ་གཉིས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་
པ་འཕེན་ན་འཕེན་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། རུམ་བ་རང་མིན་དང་
གཞི་མཐུན་མེད་པ་དེ། གློ་ལ་ཤར་ཆེ་ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་ལྷ་བྱ་མི་འཆར། རུམ་
མིན་ལས་ལོག་པ་འཆར་ཆོ། ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་ལྷ་བྱ་འཆར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་མཛོན་སུ་དུ་རྟོགས་སྐབས་སུ། རུན་
མོང་པའི་མི་རྟག་པ་ཞིག་རྟོགས་པ་ལས། འདུས་བྱས་རེ་རེ་ནས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
པ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་སྤྱི་ལྷོ་ཆུལ་གྱི་
རྟོགས་ཚུལ་ལ་སྤྱར་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་མཆོད་ལུང་འདྲན་བསྟུས་པ།

ཨོ་སྤྲེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་དག་སྤང་བ་ཀྱན། །སྤྱངས་པས་ནམ་
དག་སྤྱོ་བཞི་མངའ་བཞེས་པས། །ཐེག་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་མཛད་
པ། །ཟླ་མེད་ཤུག་ཀྱི་ཐོ་ཀྱལ་གྱུར་ཅིག །འཆད་ན་མི་ཕྱེད་སྟོབས་པ་བཞི་ལྷན་
གསུང་། །ཅོད་ན་པ་རོལ་ལོག་རྟོག་ལྷག་མེད་མཛད། །ཅོམ་ན་ཀྱལ་བའི་བཀའ་
དང་གཉིས་མེད་གསལ། །ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོས་ཉེར་དགོངས་
མཛོད། །ཁྱེད་ཀྱི་བཞེད་དོན་གསལ་ལ་ཡང་གསལ་དུ། །མ་ལུས་རྒྱན་འདྲིན་རྒྱལ་
ཆ་བ་ནམ་གཉིས་གཅོས། །ཐུགས་སྤྲོ་རྒྱ་སྐར་ཕྱེད་བ་ལྟར་ཆགས་པས། །དེར་
འདྲིར་དགོངས་ལ་དབྱེས་བཞིན་ཤིས་པ་སྟོལ། །ཞེས་དད་མོས་བྲག་པོས་བསྟེན་
བཀྱར་ཏེ། ཀུས་ཅག་འདྲིར་ཆོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་གི་བཀྱིན་ཟླ་མེད་རྗེས་
སུ་བན་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
རྗེ་བཀྱིས་དཔལ་ལྷན་པའི་གསང་བའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ལས། ཀུན་བཟང་མཆོད་
སྤྲིན་ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་འབྱུལ། །ཐོག་མེད་བསགས་པའི་སྤྲིག་ལྷུང་སོ་སོར་
བལགས། །རྒྱལ་སྤྲོ་ཀུན་ཀྱི་དགོ་ལ་ཡི་རང་ཞིང་། །སྤྱང་ན་མི་འདའ་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱར་བར་བསྟུལ། །དེ་ལྟར་བཀྱིས་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་དེས། །ཀུན་གྱང་
ཏིང་འདྲིན་དཔལ་ལ་རྟག་རོལ་ཅིང་། །ལེགས་ཆོགས་ཡར་དོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་བ་
དང་། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཆོས་ཐོག་བྱངས། །སྐབས་དོན་གྲེང་བར་བྱ་བ་ནི། དོན་

གྱི་སྤྲད་དུ་མཆན་ནས་སྤོས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙེང་ཁ་བ་
སྤོ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རི་སྐད་དུ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས། །སྤྲུགས་བརྒྱུར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་ཀྱིས། །མ་ལུས་བརྗོད་
པར་མི་རྒྱས་འོན་ཀྱང་ནི། །དད་པས་སྤེལ་ལ་རུང་བད་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ནའང་། བདག་ཅག་རྣམས་དུས་ཆེན་བྱེད་པར་ཅན་
འདིར་དད་པའི་ས་བོན་ཅམ་སྤེལ་བའི་སྤྲད་དུ་རྗེས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱ་བ་ལ། རྗེ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གང་དུ་སྤྱུ་བལྟམས་པའི་ཡུལ་ནི་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་ཆ་ཤར་ཙེང་ཁ་
ཞེས་གྲགས་ཤིང་། ཡབ་དང་ཡུམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་། དམ་
པའི་ཆོས་སྤྱབ་པ་ལ་བཙོན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཁྱིམ་མཆོས་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱར་
འོས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་འདི་གཉིས་ལ་སྤྲས་དུག་མངའ་བའི་བཞི་པ་ཡིན་
ཞིང་། ཐོག་མར་ཡུམ་ཀྱི་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པར་ཉེ་བ་ནས།

ཡབ་ཡུམ་དང་ཡུལ་མི་ཁྱིམ་མཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་སྤུན་
སུམ་ཆོགས་པ་རི་སྟེང་ཅིག་བྱུང་བའི་ནང་ཆན་གཙོ་ཆེ་བ་ནི། ཡབ་ཀྱི་མནལ་
ལམ་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྷ་ནས་འོངས་ཟེར་བའི་བརྩན་པ་མེ་ཏོག་གི་སྤེང་བ་དུ་
མས་བརྒྱན་པའི་ཆོས་གོས་ཅན་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ཤིང་ལོ་ཡིན་ཟེར་བ་
དར་སེར་པོ་འབྲུ་བའི་ཤམ་ཐབས་ཅན་པོ་ཏི་འབྱེར་བ་ཞིག་བྱོན་ནས། ང་ཁྱེད་ལ་
གནས་གཡོར་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁང་ཐོག་གི་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་སོང་བར་ཕྱིས་པ་
དང་། ཡང་ལུང་ལོ་ཅན་ནས་ཕྱག་ན་རྟོ་རྗེས་འཕངས་སམ་སྙམ་པ་གསེར་གྱི་རྩོ་
རྗེ་འོད་འབར་བ་ཞིག་ཡུམ་ལ་ཐེམ་པར་ཕྱིས་པ་དང་། ཡུམ་ཀྱི་མནལ་ལམ་དུ་མེ་
ཏོག་གི་ཐང་ཞིག་ཏུ། སུད་མེད་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གྲལ་ལ་ང་ཡང་འཁོད་འདུག་པ་

ལ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཁྱུ་དཀར་པོ་བུ་མ་པ་འཛིན་པ་ཞིག་དང་། ལུ་བ་ཕྱོགས་ནས་
བུ་མོ་དམར་མོ་མ་བུའི་སྒྲོ་མདོངས་སྒྲེར་མ་ཅམ་ཡོད་པ། གཡས་སུ་བཟུང་ཞིང་།
མེ་ལོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གཡོན་དུ་བཟུང་ནས་བྱུང་བས་དེ་གཉིས་གྲོས་བྱས་ཏེ། བྱང་
མེད་དེ་རེ་རེ་ལ་འདི་རུང་ངམ་འདི་རུང་ངམ་ཞེས་ཁྱུ་དེས་བུ་མོ་དེ་ལ་འཛི་ཞིང་།
བུ་མོ་དེས་བྱད་མེད་གཞན་རྣམས་ལ་སྒྲིན་རེ་བཏགས་པའི་མཐར། ཁྱུ་དེས་ང་
ལ་མཚུ་བ་མོ་བཏུགས་ནས་དེས་པ་ལ། བུ་མོ་དེས་འཇུ་མ་པ་དང་བཅས་ཁྱུས་བྱས་
པར་མིས་པ་དང་།

ཁྱིམ་མཆོས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་དགེ་འདུན་མང་པོས་ལྷ་ས་ཇོ་བོ་རིན་པོ་
ཆེ་གདན་བྲངས་ནས་ཡབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཕེབས་པར་མིས་པ་དང་། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་
དུས་གཅིག་ལ་ཤར་བར་མིས་པ་དང་། ཡང་ཡུམ་ཀྱི་མནལ་ལམ་དུ་དགེ་འདུན་ལ་
སོགས་པའི་སེར་སྒྲུའི་སྒྲེ་བོ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པས་རྒྱལ་མཆོད་དང་རྩ་བོ་ཆེ་ལ་
སོགས་པ་རོལ་མའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་བཟུང་སྟེ། སྒྲུན་རས་གཟིགས་བྱོན་པ་
ལ་བསྟུ་བ་བྱེད་ཐེར་བ་མིས་པ་དང་། ཡང་སྒྲིན་གྱི་གསེབ་དུ་གསེར་སྒྲུ་རི་བོ་ཅམ་
ལ་འོད་ཐེར་ཉི་མ་ལྟར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲོ་བ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲོག་
པ་ཞིག་ལ་ལྟའི་བུ་དང་བུ་མོ་རྒྱ་ཆ་ལྷགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱོར་བ་མར་
མར་བབས་བྱུང་བ་བཞིན། རེ་རྒྱུང་དུ་སོང་ནས་རང་ཉིད་སྒྲུ་བོའི་ཐད་དུ་བབས་པ་
དང་མཐོ་གང་བ་ཅམ་དུ་སོང་ནས་རང་གི་ལུས་ལ་ཐེམ་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དང་
བསྟུ་མི་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཐེམ་པར་མིས་པ་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཡུམ་རང་ཡང་
སྒར་དང་མི་འབྲུ་བའི་རིག་པ་དྲངས་པ། སྒྲིད་སྒྲང་ཆེ་བ་དང་ངའི་ལུས་འདི་ལ་བརྟུས་
བཅོས་མི་རུང་བ་དང་གཅེས་སྒྲས་དགོས་པར་ཆོར་སྒྲང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རེ་ཆེར་
བྱིན་པ་སོགས་མཆོད་ལྟས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས། བཅོས་པའི་དུས་སུ་

བབས་པ་དང་ཡུམ་གྱི་མནལ་དུ་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིམ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ས་
པ་རྣམས་གྱིས་མཆོད་པའི་བྲེ་བྲག་བཟང་ཞིང་ཆོར་དུ་དངར་བ་དུ་མ་འབྲེར་ནས་
མཆོད་ཁང་མཇལ་དུ་འོང་བ་ལ། མཆོད་ཁང་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པར་སྤར་གྱི་
ཁྲིཙུ་དཀར་པོ་དེ་འོངས་ནས། རྒྱ་ཤེལ་གྱི་ལྷ་མིག་ཅིག་བཟུང་སྟེ། མཆོད་ཁང་འདི་
ན་ཡོད་ཅེས་ཡུམ་རང་གི་བྲང་དབུས་ན་སྒོ་རྒྱུང་སེར་པོ་ཞིག་འདུག་པ་བྲེ་བའི་ནང་
ནས་སྤར་ལུས་ལ་ཐེམ་པའི་གསེར་སྐུ་དེ་བཏོན་སོང་བ་ལ། དྲི་མས་ནག་ལོགས་རྒྱང་
ཟད་འདུག་པ་ལ་སྤར་གྱི་བྲུད་མེད་དམར་མོ་ཡོང་ནས་བུམ་རྒྱུས་ཁྲུས་བྲུས། མ་བྱའི་
སྒོས་བྱལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་དར་དྲིར་མང་པོ་དབྱངས་སུ་ལེན་ཅིང་།

ཁྲིམ་ཆོག་ས་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གྱིས་སྐུ་དེ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་གསོལ་
བ་འདེབས་པའི་སྤྱང་བ་བྱང་བའི་མོད་ལ་མནལ་སད་པའི་ཐོ་རེངས་གྱི་ཆ་དེ་ཉིད་དུ་
ཁྲིམ་བྲེ་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་གྱིས་གང་ཞིང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས་པ། གསེལ་
སྟན་རོལ་མོའི་སྐྱ་དབྱངས་ལུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དང་བཅས་སྐྱ་བལྟམས་ཏེ། སྐལ་
ལྷན་གྱི་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་ཁྲད་པར་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པ་ཡོངས་གྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ཐོབ།
དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེའི་བྱང་ནས་ཡོངས་རྗེགས་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་ཁྱུ་མཐོས་མཇེད་ཅིང་། མཆོན་ཡང་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་
གསུམ་བཞེས་པ་ནས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཡབ་ལ་གནང་སྟེན་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྦྱལ་ནས་ཁྲིད་གྱི་བྲུ་འདི་ང་ལ་འབུལ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། དགའ་དད་སྟོ་
གསུམ་གྱིས་ལུ་ཏེ་ཆོས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་ཁྲིམ་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་ལེགས་པར་
བསྐྱངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་རྗེ་བཙུན་གསང་བདག་དང་། །ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
དཔལ་ལྷན་མར་མེ་མཇེད། །མདོན་སུམ་གཟིགས་ཤིང་རྒྱན་དུ་རྗེས་བཟུང་བས། །
སྤགས་དང་པ་རོལ་བྱིན་གཞུང་གདམས་པར་ཤར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགྲུང་

ལོ་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་ན། བདེ་མཆོག་གྱེ་རྡོར། ཀུན་རིག་གཤམ་མེད་ཀུན་ལ་
 སོགས་པའི་དགྲིལ་ཆོག་མང་པོ་ཐུགས་ལ་བརྩེད་བ་སོགས། རྒྱུད་ཕྱེ་བཞིའི་སྐྱབ་
 ཆོག་མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་བཞིན། ལྷ་ལྷེ་རྣམས་འབྱོར་དང་སྒྲོམ་བརྒྱས་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་
 མཛད་དེ། དུར་སྤྲིག་འཛིན་པ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཉླ་ལྟར་མཛོན་པར་
 འཕགས་པར་མཛད། དེས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་སློབ་པ་ཐོས་བསམ་
 དང་སྒོར་བ་བསམ་གཏན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་བྱ་སྟམ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་འདུན་པ་
 ཆེས་ཆེར་གཡོ་ཞིང་། ལྷ་མའི་བཀའ་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་ལས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་
 སློབ་ཕྱགས་དག་པོས་གཞུང་ལུགས་འཆོལ་བར་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་རིངས་
 པར་བྱོན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་འབྲི་གུང་དཔལ་གྱི་ནགས་ཁོད་དུ་ཕེབས།
 དེའི་ཆེ་འབྲི་གུང་སྐྱན་སྣ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱན་སྣར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་
 ག་དང་། དུག་ཆེན་ལྷ་ལྷན་སོགས་གསལ། དེ་ནས་ཆལ་པར་བྱོན་ཏེ་སྐྱན་པ་དཀོན་
 མཆོག་གི་སྐྱན་སྣར་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྟེ་ཐང་དུ་
 ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཕྱག་ཕེབས། དེར་སྟེ་ཐང་བགྲིས་སེང་གོ་དང་། དགོ་
 བསྐྱོས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བསྟེན་ཏེ། པར་བྱིན་གཞུང་
 ཆེན་པོར་གསན་བསམ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གསང་ཕུ་དང་བདེ་བ་ཅན་སོགས་ལ་གྲ་སྒྲོར་
 མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་པར་དབྱར་ཆོས་ལ་བཅེ་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས། མཁས་པའི་
 དབང་པོ་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་པའི་སྐྱན་སྣར་པར་བྱིན་སོགས་གསན་བསམ་
 ལྷ་དང་བལ་བ་མཛད་དེ་གདན་ས་སོ་སོར་གྲ་སྒྲོར་རིམ་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་
 གཉིས་པར་སྤར་ཐང་བརྒྱུད་ས་སྐྱར་བྱོན་ཏེ། རྩེ་བཅུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱན་

སྤར་ལམ་འབྲས་དང་། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཙོ་བྱས་པའི་གསལ་བསམ་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། དེ་ནས་མལ་གྲོ་ལྷ་ལུང་པའི་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལའང་ལུང་
ཆོས་མང་དུ་གསལ། བར་སྐྱབས་ཤིག་ལ་སྐྱུ་མཆོམས་བཅད་དེ་བཞུགས་པའི་སེང་
ལ། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལེའུ་གཉིས་པར་བྱགས་ཞིབ་མཛད་པས།
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པ་སྤྲ་ལ་མཛདས་པ་དེ་དག་གིས་བྱགས་རབ་དུ་འཕྲོགས་
ཏེ་དད་པའི་རྒྱུད་ལྷགས་དག་པོ་རབ་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷགས་འབྱུང་
ལྷགས་སྒྲིག་གི་རིགས་པ་ལ་ངོ་མཆར་སྤྲད་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས་ཏེ།
གཞུང་ལྷགས་འདི་དང་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྤྲས་ལ་མི་བྱེད་པའི་དང་བ་ཆེན་པོས་
མཆོན་ཐོས་པ་ཅམ་ཡང་སྐྱུན་ཆབ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བྱུང་བར་བྱུང།

དའི་དགུན་ཆོས་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞི་པར་གཙང་
དུ་བྱོན་ཏེ་སྤར་ཐང་དུ་མཁན་པོ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་པ་ནས་དབུ་མ་རིགས་
ཆོགས་ཀྱི་ལུང་གསལ་པ་སོགས་སྒྲ་མ་དུ་མའི་སྐྱུ་མདུན་དུ་གསལ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། དེ་ནས་ཐེ་རེད་མདའ་བ་དང་ལྷན་ས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་ཆེན་ཆེ་ཁག་རྣམས་
ཀྱི་གྲ་སྐྱོར་མཛད་པས་སྤར་མ་བྱུང་བའི་མཆོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ས་སྤྲེང་བྲལ། དེ་ནས་
འབྲལ་དུ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་གྲུང་ཐང་ཆོས་བརྩེའི་སྐྱབས་ནས་བཅུམས་ཏེ་གསང་
ལུ་དང་། ཅིད་ཐང་སོགས་གྲ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་པར་བྱོན་གྲ་སྐྱོར་སྤོན་གྱི་
འཕྲོས་དགའ་ཆེན་བཞིའི་གྲ་སྐྱོར་མཛད། དེ་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་བཞེས།
ཡར་ལུང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཁ་ཆེའི་པཱེ་ཏ་ཤི་རྩ་ཁྲའི་མཁན་བརྒྱད། མཁན་པོ་རྩལ་
ཁྲིམས་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་མཛད། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་སོ་གཉིས་
པར་ལེགས་བཤད་གསལ་གྱི་འཕྲེང་བ་ལྷགས་རྩོམ་མཛད་པས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་
བསྟན་གྱི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་མཆོན་རྟོགས་ཤིན་དུ་གསལ་

བས། འཆད་ཚྭ་ཚྭ་མ་གསུམ་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་ཀྱི་ཁེངས་
 བ་བཏང་ནས་ངོ་མཆར་གྱིས་བསྟོད་དབྱངས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་འཐོར། དེ་ནས་བར་
 སྐབས་ཤིག་མོན་མཁར་བཀྱིས་གདོང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས། མཁས་གྲུབ་དུ་
 མས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་སྒྲ་བ་དེའི་ཆེས་བཅུ་ནས་གནམ་གང་བར་སྐྱ་མཆོམས་བཅད་
 ནས་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་ཏྲིག་མཛད། དེ་ནས་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་སྤྲིལ་བར་མཛད་
 ནས་ཆེས་ལྷ་ནས་གསུང་ཆོས་དབུ་འཕྲུགས་ཏེ། རྒྱ་གར་སྐད་བཙུ་ལྷའི་དབུ་དཀྲུ་
 གཅིག་ཏུ་བཅུགས་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཐོ་རངས་ནས་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་ཐུན་བཙུ་ལྷ་རེ་
 མ་ཆག་པར་ཐུགས་ཐོག་ནས་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྷའི་སྟོན་ནས་ཐབ་འཁྲིད་
 མཛད། བཤད་བྱ་ནི། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། པར་ཕྱིན་མངོན་ཏྲིགས་རྒྱ། མངོན་
 པ་གོང་ལོག་གཉིས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ། དུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི། དབུ་མ་རིགས་
 ཆོགས་ལྔ། བཞི་བརྒྱ་བ། དབུ་མ་འཕྲུག་བ། སྟོད་འཕྲུག་བཅས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་
 བདུན་སྒྲ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་མཛད་པས། འཁོར་དུ་འདུ་བ་ཐམས་ཅད་འདི་
 ལྟ་བུ་ནི་ཡིད་དམ་གྱི་ལྟ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའམ་གཟུངས་
 ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་སྟུང་དུ། བསྟོད་ཆོག་གིས་ས་སྟངས་འགོངས་
 པར་མཛད་ཅིང་།

དགུང་ལོ་མོ་བཞི་པར་རྒྱད་ལྟེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། དབང་
 དང་། མན་ངག་གསན་སྦྱང་སྤར་མ་བྱུང་བ་གང་ཡོད་དུང་རྩད་གཅོད་པར་
 དགོངས་ཏེ། གཙང་ལ་བྱོན་ཏེ་གསན་བཞེས་དང་འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྒྲ་མ་
 དབུ་མ་པ་དང་མཇལ་འཛོམས་གྱིས་རྗེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་དག་སྤང་
 གི་ཆོས་སྟོར་མང་དུ་གསན་ནས་དབུ་མ་པས་ལོ་རྩ་མཛད། རྗེ་འདི་པས་དཀའ་
 གནད་སྟོར་ལ་བྱི་བ་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཐབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་

མ་བཅལ་ན་ལམ་གྱི་སྒོ་གཟི་ཆེད། བཅལ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེད་དཀའ་བས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བརྒྱུད་ན་གོལ་ས་དང་ཉེས་དམིགས་གཞན་ལས་ཆེ་བར་འཕགས་པ་ཡབ་
སྐུ་གིས་གསུངས་འདུག་པས་འདི་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
ཅི་མ་རུང་སྐུ་ཏུ་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཇི་བཅུན་ལའང་གཙོ་བོར་ལྟ་བུའི་
དྲི་བ་ཤིས་ཆེར་མཛད། མཐའ་མར་ལན་དུ་འང་སྤང་ཕྱོགས་དང་སྤྲོང་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་
རིང་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཉན། བྱེད་པར་སྤང་བ་ལ་གཅིགས་སུ་བྱེད་དགོས་སྒྲོར་
ཡང་ཡང་གསུངས།

དེ་ནས་དགའ་བ་གདོང་དུ་བཞུགས་སྐྱབས་ཇི་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་
དངོས་སུ་གཟིགས་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་གྲོགས་པོ་དང་གྲོགས་པོ་སྐྱག་པ་ལྟ་བུ་ནམ་
འདོད་ལྟར་དངོས་མཇལ་མཛད། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་གསང་ནམ་ལས། །ཞི་རྒྱ་རྒྱ་
ལའི་མདོག་ལྟར་རབ་སྤྲོ་བའི། །རབ་མཛེས་འོད་ཟེར་ལྡེ་ཡི་བྲ་བ་ཅན། །ཤིན་ཏུ་
རྒྱམ་པའི་དབྱས་སུ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །མདོན་སུམ་གཟིགས་པ་ཇི་བཅུན་ཆོས་
ཀྱི་རྩེ། །ཞེས་གསུངས། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པར་སྒྲོར་མོ་ལུང་དུ་འདུལ་བའི་
སྒྲོར་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་བཅས་
བྱ་བལ་ལ་བྱོན་ཏེ། འོལ་ཁར་ཐོག་མར་བསགས་སྤངས་གནད་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ།
སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བུའི་ངོར་དཀའ་སྤྱད་ཆད་མེད་པར་བསགས་
སྤང་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྱས་པར་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་རི་དང་གཏལ་སོགས་སུ་ཕེབས་
ནས་འཕྲལ་བྱགས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཡོང་བར་བཀའ་སྐུལ་བ་བཞིན་སྒྲོ་བྱག་ཏུ་
བྱོན། དེ་ནས་གཏལ་སྒོ་དང་གྲོང་དུ་དབྱར་གནས་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ། ཡོངས་ཀྱི་
བཤེས་གཉན་ཆེན་པོ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཇལ་དུ་འབྱོར་ནས་ཞབས་ལ་གདུགས།
དེད་ཕྱིན་ཆད་རྩེ་ཉིད་དང་ལུས་དང་གིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ཆོག་པའི་གསོལ་བ་

བཏབ་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རུབ་གཅིག་མཛལ་ལམ་དུ། མགོན་པོ་གྲུ་སྦྱབ།
 སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས། ལྷ་བ་གྲགས་པ། སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ནམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་འབེལ་གཏམ་མཛད་པ་ཞིག་མིས། དེའི་ནང་
 རྣམ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་མདུན་དུ་བྱོན་ཏེ། དབུ་མའི་ཕྱག་དཔེ་
 ཞིག་གནང་སྟེ་བྱོན་གྱིས་ལྷབས་པའི་མཆོན་མ་བྱང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམ་ཅེ་མེའི་
 འབྲེལ་བ་བུཌ་པ་ལི་ཏ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བས་འབད་པ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐུགས་ལ་འཁྱུངས་པ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་
 མཐར་ཐུག་པ་མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར། ར་སྐྱེད་དུ་བཞུགས་
 རིང་ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་དང་། མཁན་ཆེན་ཟོལ་ཕུ་བ། འབྲི་གུང་
 ཆོས་རྒྱུ་སོགས་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བཏེན་རྣམ་དགྲུང་ལོ་ཞེ་བྱག་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་རྩལ་པའི་དབུ་འཇུགས། རོ་བོ་དབུ་ཡོན་མ་གྲགས་པའི་བྱང་དུ་ཞག་
 མང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྣམ་སྟོན་བྱག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་
 མཆོན་བར་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པ་ནམས་དང་། བྱང་པར་དུའང་རོ་
 བོ་རྩེ་འབྲོམ་སྟོན་པ། བོ་ཏོ་བ། ཞལ་བ་ནམས་ལྷ་བ་གཅིག་བར་གཟིགས་ཤིང་།
 གདམས་པ་དང་རྩེས་བསྟན་མང་དུ་སྦྱལ།

མཐར་འབྲོམ་དང་བོ་ཏོ་བ། ཞལ་བ་གསུམ་རོ་བོ་ལ་ཐེམ། ཨ་ཏི་ཤས་ཕྱག་
 སྦྱི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཞུས་དང་། བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པ་དང་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲོགས་བདག་གིས་བྱ་ཡི་ཞེས་གསུངས། རིམ་གྱིས་
 ར་སྐྱེད་དགོན་དུ་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་རྫོགས་པར་མཛད། དེ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་
 མོ་བཅམས་ཀྱང་གཞན་ལ་པན་པར་དཀའ་དགོངས་རྣམས་ཐུགས་འདུན་རྒྱུད་དུ་
 སོང་བ་ན། རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་གྱིས་ཅིས་ཀྱང་རྩོམས་ཤིག་ཅིས་

གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་ཡང་ཐེ་བཅུན་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་དག་ཏུ་བཏབ་ནས་སྤོང་
ཉིད་ལ་དབྱད་པ་མཛད་པའི་སྐབས། འབུམ་གྱི་སྤོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་རྒྱུ་རྣམས་
མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དཔུལ་གྱི་ཡི་གེ་འཁྲིགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཤོག་ཤུའི་ངོས་
ལ་བྲིས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དབྱད་པ་མཛད་ཅེས་གྲིས་འོང་བའི་ཉམས་སྦྱང་ལྷན་མེར་
གསལ། དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་
བརྒྱད་པར་ལྷས་སུ་དགོན་གསར་དུ་བྱག་ཐེབས་ནས། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་
བཤད་པ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་རང་སྤར་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་བཤད་པ་མཛད་པས།
ཆོད་མ་རིག་པའི་བསྟན་པ་སྤར་མ་གྲགས་པ་སུལ་དུ་བྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒེལ། དེ་
ནས་འོ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་འོལ་ཁ་བྱམས་པ་སྤིང་དུ་ཐེབས། ཆོས་གྱི་འཁོར་
ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ལྷ་སྤྲ་དང་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྲིས་བསྐྱུལ་
ངོར་སྒྲགས་རིམ་ཆེ་མོ་ལྷགས་ཚུམ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ལ་སྤྱིད་འོད་དུ་
བྱོན་ཏེ་མེར་ར་ཆོས་སྤིངས་སུ་བཞུགས། དེའི་ཆེ་མཁས་བྱུང་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་པོ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་དཀའ་བཅུའི་བྲ་སྐྱོར་དང་གཙུ་བོ་ཐེ་ཉིད་མཛལ་དུ་ཐེ་
བཅུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོས། དཔོན་སློབ་ཏུ་མཆོམས་སྤྱོད་པ་ལྟར་མཛལ་བཅར་
གྲིས་དེ་དཀའ་བའི་གནད་ལ་གསུང་སྤོང་ཐེབས་པར་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་
དབུ་མ་ཅ་ཤེ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཚུམ་པར་བཞེད་ནས་གཞུང་གི་རིགས་པའི་གནད་སྤ་
མོ་རྣམས་ལ་དབྱད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པས། གནད་སྤ་མོ་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱད་
དཀའ་བས་ཐེ་བཅུན་ལ་གསོལ་བ་སུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པས། སྐབས་ཤིག་ན་ཤེས་
རབ་གྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོའི་སྤོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་རྒྱུ་རྣམས་གསེར་
བཙོ་མའི་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་རྣམ་པ། བར་སྦྱང་དུ་འཁྲིག་གེར་གང་བར་གཟིགས་
པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བས་ཅ་ཤེའི་གནད་སྤ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་མ་འདྲིས་པ་

ཐུགས་སུ་ཚུད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སེ་རའི་ཆོས་སྡེ་ཆགས་པའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 ཉན་ཨ་ཡིག་བར་སྒྲིབ་གང་བ་ཆར་ལྷར་བབས་པ་གཟིགས་པས། གནས་འདིར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་མ་ལུས་པ་འདྲ་བའི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་གཟིགས།
 བསྟན་པ་དངས་སྟོགས་འབྱེད་པའི་ལེའུ་ལས། རྫོང་བཟང་ཞེས་བྱའི་མིང་
 ཅན་འབྱུང་། །འཁོར་ནི་རྣམ་མང་བསྟུ་བར་བྱེད། །ཆོས་སྤྱིད་བཅུ་ཡི་རྒྱན་འཛུགས་
 ཤིང་། །ལྷ་ཁང་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། །ང་ཡི་གཟུགས་སྤྱི་རྣམ་གཉིས་ལ། །དབུ་རྒྱན་
 འབྲུལ་ཞིང་མཆོད་པར་བྱེད། །སྟོན་པའི་མདོ་བཞིན་གསུང་སྟོག་ཅིང་། །སྟོན་པའི་
 དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས། །ང་ལ་གསོལ་བ་རབ་འདེབས་ན། །བསྟན་པ་
 ལོ་སྟོང་བར་དུ་གནས། །དེ་ནས་འཕོས་ནས་ཤར་གྱི་ཕྱོགས། །ཆད་བྱུང་བཞོན་
 པའི་འཛིག་ཉེན་དུ། །སེང་གའི་ང་ལོ་ཞེས་བྱུང་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་
 བསྟན་ཐོག་དུ་བབས་ཏེ། །ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཛུགས་པར་བཞེད་ནས་དཔོན་
 ཉན་མཁའ་བཟང་པོ་ལ་ཞལ་ཏ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་རྫོགས་ལྷ་མཁུ་
 ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྤྱི་ཉེན་ཁག་དང་གཙང་ཁང་ཁག་ཉམས་གསོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་མཛད། གནས་གང་ཉིན་སྟོན་གསན་འབེབས་པའི་མཆོད་པ་མཛད། དག་འདུན་
 སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་འདུས། དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་གྲང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་
 ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྷ་བར་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་དངོས་བཤམས་
 ཡིད་སྤུལ་གྱིས་ལྷ་ས་དག་པའི་ཞིང་མཆོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར།
 རྫོང་པོ་རྣམ་གཉིས་ལ་གསེར་བཅོ་མ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱུན་པའི་དབུ་རྒྱན་དང་སྟོན་
 རྒྱན། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་སྤྱི་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཕུལ་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྷའི་རིང་
 སུང་མཉན་ཡོད་དུ་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འབྲུལ་འགྲན་པའི་སྐུ་བས་དང་སྒོ་ཀྱན་
 ཉན་མཆུངས་པར་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་འབུལ། དག་འདུན་ལ་བསྟོན་བཀུར།

རན་སྒྲིང་ལ་སྒྱིན་གཏོང་བྱ་དེ་མི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱུང་མཛད། སྒྲིང་དཔོན་བཀའ་བཙུ་བ་
དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། སྒྲིང་དཔོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་
དགེ་འདུན་པལ་ཆེ་བ་འབྲོག་རི་བོ་ཆེར་བྱོན་ཏེ་དགེ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་
བྱག་བཏབ། དགྲུང་ལོང་བཞི་པར་སྟག་ལོ་རྩ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན། རྗེའི་
སྒྲིན་འཁོར་རི་བོ་དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་དུ་བྱོན་ཏེ། རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་
ག་མཛད་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། ཆོས་ཟབ་ཅིང་མ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། དེ་ནས་
དགྲུང་ལོང་བདུན་པར་སྒྱ་ཆེར་བར་ཆད་ཆེ་བ་སྤར་ནས་མཆན་རྟགས་ཡོད་པ་
བཞིན་དགྲུང་ལོང་བྱག་པ་ནས་དཔོན་སྒྲིང་སྤུ་མོ་བྱངས་ཀྱིས་འཇིགས་བྱེད་
ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་མང་དུ་མཛད་དེ་སྒྱ་མཆན་དམ་པོར་མཛད། སྒྲིང་མ་དང་སྒྱིན་
བདག་ནམས་ཀྱིས་རིམ་གྱོད་བཀག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱབས་པས།

མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་གསེར་བཙོ་མའི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱ་སྒྱུ་ཤིན་ཏུ་བརྗོད་
ཅིང་། གཟི་བྱིན་བཟོད་པར་དཀའ་བ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་འབྲོ་བ། བདུད་
འདུལ་ཆེན་པོའི་བྱག་རྒྱ་མཛད་པ་ཞིག་མདུན་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་
རང་ལ་ཐེམ་མ་ཐག་བདུད་སྤེ་མཐའ་དག་ཟིལ་གྱིས་མཉན་པ་དང་། བསྟན་སྤང་
ནམས་ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་དམག་དབུང་འཛོམས་པའི་སྒྱ་ཆེན་བསྐྱགས་པས་བར་ཆད་
ཀྱི་མཆན་མ་མ་ལུས་པ་ལྷག་མེད་དུ་ཞི། དགྲུང་ལོང་དགྲུ་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་
བསྐོས་པ་ལྟར། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྱིས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་
དཀར་སྤངས་པ་བྱག་བཏབ། དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་
དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་བྱག་རྒྱ་རེ་གཉིས་པར་རྗེ་བྱམས་ཆེན་
ཆོས་རྗེས་སེར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་བྱག་བཏབ། དེ་ནས་སྒྱ་ཆེ་འདིའི་བསྟན་འགྲོའི་མཛད་
པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་ནས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་དེ་དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་དགེ་

ལྷན་ནས་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་ནས་བྱུག་བཏེགས་ཏེ། ལྷ་ལྷན་དུ་ཕྱོན་ནས་རྩོམ་ག་
 རྣམ་གསུམ་གྱིས་གཙུག་རྟེན་མཆོག་ཁག་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་སྟོན་ལས་
 གྱིས་མཆོམས་སྦྱར། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་ཚུ་ཆོན་དུ་ཕེབས་ནས་དང་ལྷན་གྱི་ཆོག་གས་
 ཆེན་པོ་འདུ་བར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྟོར། འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་ནས་
 གྲུང་གསུང་ཆོས་གནང་བའི་ཆོས་རྣའི་དབུས་སུ་འཇའ་ཆོན་ཁ་དོག་སྣ་ལྷ་ནས་
 མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཀ་བ་བཅུ་གས་པ་ལྟ་བུ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་གྱུར། གསང་བ་
 འདུས་པའི་བཀའ་འཁྲིད་མཛད་བཞིན་པར་ལེའུ་དགུ་པ་ལ་ཆོས་མཆོམས་མཛད།
 སྤྱར་དུ་གདན་སར་འཕྱོན་རྒྱ་ཞལ་ཏེ་མཛད། དངོས་སྟོབ་རྣམས་གྲུང་ཐུགས་ཡིད་
 མི་བདེ་བའི་མཆོན་མ་རྩེ་གསལ་དུ་གྱུར།

དེ་ནས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྩེ་ལྷ་གྲ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གདན་པར་ཏེ། སེ་ར་
 ཆོས་སྤྲིངས་སུ་ཕྱོན་ནས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲིད་སྤར་བཞིན་རྒྱས་པར་མཛད་
 བའི་མོད། སྟགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་འབྱུང་ནའང་ད་དུང་མ་ཆོམས་པར་
 སྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱ་ཡུལ་ཞིག་འཇུགས་དགོས་པར་དགོངས་ནས་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ནས་ཆོས་ཐུན་རེ་གསུངས། དེའི་ཆེ་ཆོས་གྲུའི་དབུས་སུ་
 བུ་སྟོབ་གསེར་རི་ལྟ་བུས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་དབུས་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཤད་
 སྟོལ་འཛིན་རྒྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་ལན་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་ན།
 གཞན་སུས་གྲུང་ལྡང་བར་མི་རྒྱས་པ་ལ། རྩེ་ཤེས་རབ་སེང་གོས་བྱུག་འཆོལ་ཏེ་དེ་
 བྱི་ཁོ་བོས་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྒྲིལ་བོས་སྤངས། རྩེ་ཉིད་གྲུང་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་ཏེ་གསང་
 འདུས་ཀྱི་གསེར་སྒྲིལ་པར་ཅན་དང་། འགྲེལ་བ་བཞི་སྟགས། རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་དང་བསྟེན་རྩོགས། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་འཆམ་གོས། དབུག་
 ཞགས་རྣམས་གནང་སྟེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པོར་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད། དེ་ནས་

བྲག་དཀར་རྫོང་དཔོན་ཡབ་སྐུ་ཀྲིས་གདན་ཁྱུ་ལྷར་བདེ་ཆེན་ཅེར་གཞི་འདུལ་
བའི་བསྐྱབ་ཁྱིམས་མ་ཉམས་པའི་སྟེང་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འཆད་ཉན་
ནས་པར་དག་པ་གཞི་རྒྱུ་བཅུ་གས་པའི་བྲ་ས་འཛུགས་དགོས་ཞལ་ཏ་དང་གནང་
སྟེན་ཆད་མེད་པ་སྟེན། དེ་ནས་བྲག་དཀར་དུ་བྱོན། བྲ་བཞིར་ཡང་གདན་འདོན་
ལྷར་ཐེབས་པའི་རྒྱབ་མོར་གཏའི་བརྟུངས་པའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་བྲག་པས་ཐམས་ཅད་
ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར། བྲ་བཞི་ནས་དགའ་ལྷན་དུ་བྱོན་པའི་ཐོག་མར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་
གཏུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན་ཏེ། མཆོད་གཏོར་རྒྱ་ཆེར་རྒྱས་ཤོམས་དང་མཆོད་འབུལ་
ཡང་ཡང་དང་བཅས་སྐྱགས་སྟོན་མཛད། དེ་ནས་འདུ་ཁང་དགེ་འདུན་འདུས་པ་
རྒྱ་མཆོར་སྟེན་བདག་གིས་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ཁྱུ་ལྷར། ཆོགས་མགོན་དུ་
ཐེབས་ནས་ཆེད་དུ་མ་ཁྱུ་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྒྱས་པ་ཤིས་བརྗོད་དང་
བཅས་པ་གནང་། དེའི་སང་ཉིན་ནས་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞབས་བརྟན་
འིམ་འགྲོ་ལ་འབད་བ་ཆེན་པོར་བརྟེན། དེ་ལྷ་ནང་སང་གི་ཉིན་བྱེད་ཅམ་ནས་སྐྱ་
ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོར་སྟུན་བྲག་ཅུང་དུ་ཞིག་མངོན་པའི་རྩལ་བསྟན་ནས་ཉིན་ཞག་
གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་ཞབས་འིམ་བསྐྱབས། དེའི་སང་ཉིན་རྗེ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་།
དཀར་བརྒྱུ་པ་དར་མ་འིན་ཆེན་གཉིས་སྐྱ་བྱུང་དུ་བཞུགས་བཞིན་པའི་མོད། བདག་
ཅག་ནམས་ལ་ཞལ་ཏ་ཞིག་སྐྱགས་རྗེས་བཟུང་འཆལ་ཞེས་ཁྱུ་པར། བསྟན་པའི་
བྲ་བ་བྱེད་སྟོགས་སྐར་ནས་བསྟན་ཐེན་པས་བསྐྱར་དུ་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་མ་གསུངས་
བྱུང་། དཔུ་པཎ་ལེབ་ལྷ་བཞེས་པའི་ཅེ་ནས་བྲག་མཛུབ་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་རྗེ་དར་
མའི་སྐྱ་པར་དུ་རྒྱངས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་། དེ་མཚུངས་གོས་བེར་ཞིག་ཀྱང་གནང་
ནས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྟོམས་ཤིག་ཅས་སོགས་བཀའ་སྩལ།

དེའི་མཚན་མོ་ལ་སྐྱགས་དམ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་ཉེར་ལྷའི་སྐྱ་

བོད་དང་སོ་དུས་ལ་བབས་པ་ན་སྐྱེ་ཆོས་རྣམས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གསོལ་ནས་གདིང་
 བ་བཏིང་བ་ལ་ཞབས་དྲི་རྩེ་དགྲིལ་གྱུང་དུ་མཛད། སྐྱེ་ལུས་བྱང་པོར་བསྐྱངས། བྲག་
 གཉིས་མཉམ་བཞག་དུ་མཛད། རྩན་པ་མཛོན་དུ་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་ཐུགས་དམ་
 ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས་པ་ལས་ནམ་ལངས་པ་ན། སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་
 པའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་སུམ་དུ་མཛད། དེའི་གོང་དུ་
 སྐྱེ་ཁམས་ཅུང་ཟད་བསྐྱེལ་བ་སོགས། རྣམས་པ་ཅུང་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་ཐམས་ཅད་
 གསོས་ནས་ལང་ཆོ་བཅུ་དུག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་བཙོ་ལུའི་
 རྩེ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། ལ་ལ་ནས་འོད་དམར་སེར་ཅན་དང་། ལ་ལས་དཀར་ལ་
 ལས་དཀར་སེར་ཅན་ལ་ལས་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་སོགས་རང་རང་སྐྱལ་བཟང་
 གོས་མཛལ་སྤྱང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་བས། སྟོན་པ་སྐྱེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་
 པའི་རྗེས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་སྐྱེ་ལའང་བྱུང་བ་མ་གྲགས་སོ་ཞེས་ཆང་
 མས་མགིན་གཅིག་དུ་སྤྱོང་ཞིང་། རྗེས་ཞུགས་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་
 དཔལ་ལ་འགྲན་པར་མཛད། དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་མཆོད་འབུལ། རྒྱ་བོད་
 རྟོར་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་མཆོད་སྤྱོན་མཛོན་པར་སྟོ་བ་ན།
 དགའ་ལྡན་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ལྟའང་རྒྱུན་མི་
 ཆད་པར་དད་ལྡན་སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་ལུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་མཛོན་པར་འདུ་བར་མཛད་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །

རབ་དུ་བྱུང་ནས་རི་སྤྱིང་འཆོ་ཡི་བར། །མཁན་སློབ་སྤྱན་སྤར་རི་ལྟར་
 ཁས་སྐྱངས་བཞིན། །བཅས་དང་རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི། །ཉིས་པ་ནམ་ཡང་
 གོས་པར་མ་གྱུར་ཅིག། །ཆངས་སྟོད་རྟེན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡི། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
 ཆེའི་ཆོས་རྣམས་རི་སྤྱིང་བ། །མ་རྣམས་དོན་དུ་དཀའ་བ་དུ་མ་ཡིས། །བསྐྱལ་བ་

དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་ཞོག། །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་དུ་མས་རྒྱུད་གཏམས་
ཤིང་། །དབང་པོ་ཞི་ཞིང་རབ་དུལ་སྤྱིང་ཅེར་བཅས། །གཞན་དོན་སྦྱོ་མེད་སྐྱབ་པའི་
སྤྱིང་སྦྱོབས་ཅན། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ཞོག། །འདི་ཡང་རིང་
ཆེན་ཤད་བསྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་བར་ཡུམ་ཀྱི་ལྷམས་སུ་བཞུགས་པའི་མཚན་ལྷས་ལུན་
སུམ་ཚོགས་པ་རི་ལྷར་བྱང་བའི་རིམ་པ་དེ་དག་མ་གསུངས་ཀྱང་འཇུག། །

༡༡། ཁམས་གསུམ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་ཙང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔལ་ཀྱི་དགོངས་རྗེ་གས་དུས་བླ་དུ་ལྷ་
མཆོད་ལུང་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སྤྱི་བཅོམ་།

༡༡། དགའ་ལྷན་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་ལུང་འཛེན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ལྷ་བཙུང་དགྲའི་
ལོའི་དུས་ལོག་མ་བྱུང་བའི་སྤར་སྒོལ་དུ། དགེ་དགོན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་པལ་
ཆེ་བའི་ནང་དུ་དགའ་ལྷན་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་སྐྱབས་ཆོག་གས་དབུས་སུ་རྗེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བགྱིན་བཞུགས་དུ་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
སྤྱན་སྒྲོན་ཞུ་སྒོལ་ཡོད་ནའང་། བར་ལམ་དགོན་སྡེ་མཐའ་དག་རྩ་གཏོར་སོང་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་རྟེན་སྐྱབས་ལྷ་སྐྱབས་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལུ་མེད་དུ་སོང་
ནའང་དད་ལྷན་སྟོང་སྟོང་པས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་མེད་པར་སྤར་གསོ་བགྱིས་
དང་བགྱིད་ལུས་ལྟར། ཁམས་སྤང་བཟང་དགོན་ཆེན་ཡང་སྤར་གསོ་གང་འཆམས་
གྲུབ་བསྟུན་ལྷ་མཆོད་ལུང་འཛེན་དེ་ཡང་མེད་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ་རང་
ཁོངས་འབྲས་ཕུ་ཁང་བ་བྱུང་ག་དབང་སྟོང་པས་རྒྱལ་ལ་ཆེད་མངགས་ནན་བསྟུལ་
ཆེ་བས། ཁོང་གིས་སྤན་ལ་ཁལ་འགེལ་ལྟ་བུས་ཡང་ཡང་བསྟུལ་ཞིང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ཤར་ལ་ངེད་གཉིས་ངོ་སྤྱོད་སྐྱབས་ཡང་
བསྐྱར་མཁྱོགས་སྤར་དགོས་སྒོར་ནན་བཅོམ་ལ་བརྟེན། ངོ་བོ་ཚོ་ག་ཐབས་མེད་
པའི་རྟེན་གྱིས་བྲེལ་སྐྱབས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེས་མཇད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་
དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཇད་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་འོགས། རྟོགས་ལྷན་
འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་མཇད་པའི་བྱུང་འདེབས་རྣམ་ཐར་གསུམ་ནས་སྐྱབས་
བསྟུན་གང་མཁོ་བ་རྣམས་བདུས་ཏེ། ཕྱོགས་བསྐྱོགས་ཟིན་ཀྱང་དེ་ཉིད་མང་ཆེ་
བས་ཆོག་གས་དབུས་སུ་གསུངས་ན་དུས་ཆོད་ཀྱི་ལྷེད་མིན་ལ་སོང་། དེ་ལས་ཆེས་

ཉུང་བ་ཚོགས་འདོན་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་པར་བརྟེན་རྒྱས་བསྐྱེད་གཉིས་
བསྐྱེད་ཡོད་པས། རྒྱས་པ་དེ་དམིགས་བསལ་བྱུང་ཚོགས་བསྐྱེད་ཏེ་མཁན་
པོ་འཇམ་གླེ་སྤྱོད། དག་བཤེས་སོགས་མཁས་དབང་གང་འོས་ཀྱིས་དུས་དེར་རྒྱས་
བཤད་སྟོང་པོ་ཞིག་གནང་ན་ཡིད་ཀྱི་ལམ་ནས་རྗེ་འཇམ་དཔལ་ལོ་རངས་དང་དང་
གྲུས་ཚད་མེད་དུ་སྤེལ་བ་དང་། སྤར་སྤོལ་ཆོ་གའི་ལམ་ནས་ཚོགས་གསོག་གི་
སྒོ་འཕར་བརྒྱ་ཐག་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ལ་མ་འབྲལ་བའི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ན། རྒྱལ་
བ་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་བྱུང་བ་མ་ཟད། སོ་སོ་ཚོས་བརྒྱད་གང་དང་
གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་པོའི་མཇུག་རྣམ་ལ་ཤེས་རྒྱ་བསྐྱེད་
དགོས་པ་ནི་སོ་སོའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མེད་མི་རུང་བ་མ་ཟད། དེ་དུས་དེ་བས་
ཀྱང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཆགས་ཡོད། དེའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེ་བཞིན་ཅན་གྱི་མཇུག་
རྣམ་ལ་དད་པ་སྤྱང་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཚོས་བྱེད་ལུགས་ཀྱང་ཤེས་
དགོས་པས། གོང་འཁོད་ཀྱི་མཇུག་རྣམ་སོགས་ལ་ཅིས་ཀྱང་གཟིགས་ཞིབ་གནང་
གལ་དང་། ཅི་སྟེ་མི་ཁོམས་ན་ཕྱོགས་བསྐྱེད་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཆད་ཉན་
ཅི་སྤྱོད་ཡོང་བར་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱ། ཉན་ཁ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་རང་རིགས་དག་
ལུགས་པའི་ཁེངས་པ་མཐོ་བའི་གླེ་སྤྱོད་དག་བཤེས་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་དུ་བྱུང་འདེབས་རྣམ་ཐར་ལེགས་
བཤད་ཀྱན་འདུས་བྱུང་ཅིམ་ཡང་གཟིགས་མ་སྤྱོད་བཤམ། བྱད་གསོད་གང་རུང་
གིས་གསང་སྤྱོད་གཞན་ངོ་སྤྱང་བྱེད་དམ་འཆོང་ལྟ་བུར་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་
ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་དང་། བསྟན་པ་མཐུག་སྤྱད་བྱེད་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་གོར་མ་
ཆག་གོ། དེས་ན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མ་འཁྲུག་པ་གོ་རིམ་
མ་འཁྲུག་པ། ལམ་གྱི་གངས་མ་འཁྲུག་པ། གསུམ་འཛོམས་དགོས་པ་འདི་རྗེ་ཉིད་

ཀྱི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། དེ་དོན་ཐུགས་ལ་བཅངས་ཏེ་སློབ་མ་རྣམས་
ལ་ཤུགས་པན་མ་ཐོགས་ནའང་ཤུགས་འཕྲང་མི་འགྱུར་བར་ཅིས་ཀྱང་འཆལ།
ཕྱོགས་བསྐྱིགས་སྐབས་གོང་འོག་འཁྱུགས་པ་རེ་བྱུང་ཡོང་སྲིད་ན་མཐོལ་བཤགས་
དང་བཅས་འབྲས་ཤུ་ཁང་དགེ་སྦྱོང་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཆོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ རྒྱ་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཆེས་ཤལ་ནས་འགོ་བཅམས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཁུག་ཏུ་རྫོགས་པར་བསྐྱིས་
པ་སྟེ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་འཇམ་མགོན་ལྷ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་
འདེབས་སུ་དགེ་ལེགས་འཕེལ་ལོ། །

ལྷ་མཆོད་ལུང་འབྲེན་རྒྱུ་པ།

༡༡། །ཨོྲཱ་ཧྲཱི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་དག་སྤང་བ་ཀྱང། །སྤངས་པས་རྣམ་
དག་སྐྱེ་བཞིར་མངའ་བཞེས་པས། །ཐེག་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་མཛད་
པ། །ཟླ་མེད་ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །འཆད་ན་མི་བྱེད་སྟོབས་པ་བཞི་
ལྷན་གསུང། །ཚིང་ན་པ་རོལ་ལོག་རྟོག་ལྷག་མེད་མཛད། །ཚོམ་ན་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་དང་གཉིས་མེད་གསལ། །ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཉེར་དགོངས་
མཛོད། །ཁྱེད་ཀྱི་བཞེད་དོན་གསལ་ལ་ཡང་གསལ་དུ། །མ་ལུས་རྒྱན་འཛིན་རྒྱལ་
ཆབ་རྣམ་གཉིས་གཙོས། །ཐུགས་སྤྲས་རྒྱ་སྐར་གླེང་བ་བསྐྱར་ཆགས་པས། །དེར་
འདིར་དགོངས་ལ་དབྱེས་བཞིན་ཤིས་པ་སྟོལ། །ཞེས་དད་མོས་བྲག་པོས་བསྟེན་
བཀྱར་ཏེ། གུས་ཅག་འདིར་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གི་བཀའ་འདིན་ཟླ་མེད་རྗེས་
སུ་བྱ་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཆོ་ག་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། །རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
རྗེ་བཀྱ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་པས་མཛོད་པའི་རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས།
ཀྱན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན་ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་འབྱལ། །ཐོག་མེད་བསགས་པའི་
སྤྲིག་ལྷང་སོ་སོར་བཞགས། །རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱན་གྱི་དགེ་ལ་ཡི་རང་ཞིང། །ལྷ་དན་
མི་འདའ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ། །དེ་ལྟར་བཀྱེས་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཆོད་ས། །འཇོ་ཀྱན་ཉིང་འཛིན་དཔལ་ལ་ཉག་རོལ་ཞིང། །ལེགས་ཆོགས་ཡར་
ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་བ་དང། །ཀྱན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་ཤོག །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཆོས་ཐོག་བྱངས།

སྐབས་དོན་གླེང་བར་བྱ་བ་ནི། དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོད་ནས་སྟོས་ཏེ་ཁམས་

གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙཱ་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
བཅས་ཀྱིས། །མ་ལུས་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་འོན་ཀྱང་ནི། །དད་པས་སྤེལ་ལ་ཅུང་
ཟད་མཉན་པར་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ནའང་། བདག་ཅག་
རྣམས་དུས་ཆེན་བྱད་པར་ཅན་འདིར་དད་པའི་ས་བོན་ཅམ་སྤེལ་བའི་སྐད་དུ་རྗེས་
སྲུ་བརྒྱུ་བར་བྱ་བ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་དུ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་
རྒྱལ་དཔེ་ཅམ་ཞུ་ན།

དེ་ཡང་རི་སྐད། སྔོན་ཆེ་དབང་པོའི་རྟོག་གི་སྤྱན་སྔ་དུ། །དམ་བཅས་ཆེ་
ན་སྙིང་སྙིངས་ཆེན་པོ་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོན་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་པ་རོལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོའི་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་འདིག་རྟེན་
དུ་བྱོན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་སྐོར་བཞིན་པའི་སྐབས་ཤིག་འཁོར་ཆོགས་
རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ། མ་འོངས་པར་དག་མ་དག་པའི་ཞིང་གངས་མེད་པ་
རྣམས་སྲུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་བཟང་ལུས་
དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རྒྱ་
མཆོའི་རབ་དང་ལུལ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་ཆངས་དབྱངས་མཐོན་པོར་
བསྐྱགས་པ་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་
དེའི་དབུས་ནས་བཞེངས་ཏེ་ཞུམ་པ་མེད་པར་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང་།
དེར་འདུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སྙིང་སྙིངས་ཆེན་པོའོ་ཞེས་བསྟོད་དབྱངས་
བསྐྱགས་པ་དང་། དབང་པོའི་རྟོག་རང་གིས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་པའི་ཤིས་བརྗོད་
དང་དབང་བསྐྱར་སྦུལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་སྲུ་སྤྱན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། གསང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རྫོན་ཆེ་དོ་རྩེ་གདན་དུ་རྒྱལ་
བ་ལ། །རིན་ཆེན་ཤེལ་གྱི་ཐེང་བ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག །ལེགས་པར་སྤུལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཡང་དག་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་སྐལ་ལྷན་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་
བ་ལྟར། བདག་ཅག་གི་རྫོན་པ་འདིའི་དུས་སུའང་བམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཞིག་ཏུ་འཁྱུངས་ཏེ།
རིམ་གྱིས་རྫོན་པ་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་སྤྱན་སྲར་བཅར་ནས་རིན་ཆེན་ཤེལ་གྱི་ཐེང་
བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤུལ་ཏེ་ཐུགས་བསྐྱེད་བ་ན། རྫོན་པ་རང་ཉིད་གྱིས་ཀུན་དགའ་
མོ་ལ་འདི་རྒྱུད་དུ། ད་ལྟ་ང་ལ་ཤེལ་དཀར་གྱི་ཐེང་བ་སྤུལ་བའི་ཁྱེའུ་འདི། ང་ཡི་
བསྟན་པ་གསོ་བྱེད་ལ། །མ་འོངས་སྟིགས་མའི་དུས་སུ་ནི། །འབྲི་དང་ལྷན་པའི་
ས་མཆོམས་སུ། །དགའ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་པ་འདེབས། །རྫོགས་ཐར་ཞེས་བྱའི་མིང་
ཅན་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་དུ་མས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྫོགས་ཆེ་འདིའི་
དབང་དུ་བྱས་ནའང་།

འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། འཇིག་རྟེན་ངན་གྱི་སྤྱང་ན་འདས། །ས་ཡི་སྟེང་
འདི་སྟོང་གྱུར་ན། །ཁྱོད་ཉིད་གྱིས་པའི་གཟུགས་གྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་མཛད་
པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་དགོན་ཆེན་རབ་དགའ་བ། །ཁ་བ་ཅན་ན་ཡོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་དུས་སུ་གྱུར་པ་འདི་ལྟར། ཐོག་མར་གང་དུ་སྐྱེ་
བལྟམས་པའི་ཆུལ་ནི། མདོ་ཁམས་སྤྱད་གྱི་ཆ་ཤར་ཅོང་ཁ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡུལ་
དུ། ཡབ་ད་ར་ཁ་སྐྱེ་འབུམ་དགེ་དང་། ཡུམ་ཤིང་བཟང་ཨ་ཆོས་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་
རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྐྱེ་བལྟམས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་མཆོན་ལྷས་ཕྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་དང་བཅས། རྫོན་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་དགུ་
ཅུ་ཅ་དགུ་འདས་པ་མེ་བྱ་ལོར། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་
སྐྱེ་བལྟམས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་ལྟེ་བའི་མཆོལ་བ་བཅད་པའི་མཆོལ་ཁྲག་ཐོན་པ་ས་

ལ་ལྷངས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་། ཅན་དཀར་པོའི་སྤང་པོ་འཁྱུངས་ཤིང་འཆར་ལོངས་ཆེ་
བ་ལས། ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་ལོ་མ་རེ་ལའང་རྒྱལ་བ་སེང་གོང་
རོའི་སྐྱོད་དང་། ཨ་ར་བ་ཅའི་ཡི་གེ་སོགས་རང་བྱོན་འབྱུང་ཐེང་དུ་གསལ་བས་ཕྱིས་
གནས་དེ་ལའང་སྐྱོད་འབྱུང་ཞེས་ད་ལྟའང་གྲགས་ཤིང་བྱུང། ལོ་མའི་ཆ་ཤིས་རེའི་
བདུད་ཅི་སྤངས་ཅམ་ལའང་ནད་གདོན་སྤིག་སྤིབ་སོགས་དག་ཆབས་ཆེ་བས། དེ་
ཆབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ད་ལྟའང་མདོན་སྤྲུང་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པ་ལགས་ཤིང་།

སྐྱོད་བལྟམས་མ་ཐག་ནས་ཀྱང་སྤྱིར་བཏོན་པའི་རང་ཚུལ་དང་མ་འདྲེས་བར་
དད་བཅོམ་དང་བཅུ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱངས་པའི་བག་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱལ་
ཞུགས་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ནི། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པའི་ས་གསུམ་མ་
ལས། ཁྱོད་སྤྱིའི་ཉིན་བྱེད་ཡུམ་གྱི་ཚུ་འཛིན་ལས། །གསལ་བར་བྱོན་ཆེ་སྤིང་པའི་
སྤྱན་ཆོགས་ལ། །ཀུན་ནས་སྤིང་པའི་སྒྲོག་གི་རོལ་ཅིང་དང་། །ནམ་ཡང་འགྲོགས་
བ་སྤངས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་འདུས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱན་སྤྲུང་ཆོགས་པ་དང་བཅས་
འཆར་ལོང་ཡང་ཆོས་པ་ཆེས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་
རོལ་པའི་རྩོམ་པ་དུང་ནས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ཞུ་མཁོས་མཛད་
ཅིང་། མཆོན་ཡང་ཀུན་དགའ་སྤྱིར་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་གསུམ་བཞེས་པ་
ནས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཡབ་ལ་གནང་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་ནས་ཁྱེད་
ཀྱི་བྱ་འདིང་ལ་འབྱུང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། དགའ་དད་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་སྤུལ་
ཏེ་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱིམ་གྱི་བྲི་མས་མ་གོས་བར་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱུངས།
དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ་ལས། རྒྱ་ཆེན་བསོད་ནམས་སྤིན་
པའི་མཐུ་ལྷན་པས། །གསུང་རབ་སྒྲོག་དང་ལེགས་སྤྱིར་སྤྱོད་ལ་སོགས། །བདེ་སྤྱོད་

གཙུག་ལག་མ་བསྐྱབས་སྤྱགས་སུ་རྩུད། །ཡོན་ཏན་ལྷན་རྒྱུན་རྫོགས་ཁྲིད་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་ལུགས་ཕྱི་མོ་མཐའ་དག་གི་ཆོག་
དོན་མ་ལུས་པ་སྤྱགས་ལ་ལྷམ་མེར་གསལ་བར་གྱུར། དེ་ཡང་གསང་རྣམ་ལས།
དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་རྗེ་བཙུན་གསང་བདག་དང་། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་
མར་མེ་མཛད། །མངོན་སུམ་གཟེགས་ཤིང་རྒྱན་དུ་རྗེས་བཟུང་བས། །སྤྱགས་
དང་པ་རོལ་ཕྱིན་གཞུང་གདམས་པར་ཤར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགྲུང་
ལོ་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་ན། །བདེ་མཆོག་གྱི་རྗེར། ཀུན་རིག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ལ་
སོགས་པའི་དགྲིལ་ཆོག་མང་པོ་སྤྱགས་ལ་བཟུང་བ་སོགས། རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་སྤྱབ་
ཆོག་མཐའ་དག་སྤྱགས་ལ་མངའ་བ་བཞིན། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྒྲོམ་བསྐྱུས་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་བར་
མཛད་དེ། དུར་སྤྲིག་འཛིན་པ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་
འཕགས་པར་མཛད།

དེ་ཡང་རྗེ་སྐད་དུ། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་ལས་ཡང་དག་དོན་ལུལ་ཡེ་ཤེས་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་དང་བྱུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་རྒྱ་སྐར་གྱི་
ཐེང་བ་ལྟར་ཐམ་མ་ཆད་པ་དང་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་བརྟན་པ་རྫོགས་ལྷན་ལྟར་གནས་
པའི་ལྷེ་གནས། དབྱས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་གྲོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྤྱོད་པ་
བསམ་གཏན་ལ་སྤུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་བྱ་སྟམ་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་འདུན་པ་ཆེས་ཆེར་
གཡོས་ཤིང་། ལྷ་མའི་བཀའ་ཀྱང་བསྐྱུལ་བ་ལས། དགྲུང་ལོ་བཙུ་བྱག་པར་སྤྱོ་
འུགས་བྲག་པོས་གཞུང་ལུགས་འཆོལ་བར་དབྱས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་རིངས་
པར་བྱོན། ལྷ་གཉིས་བརྒྱལ་བར་ཁུར་བོ་བསྐྱུལ་སྟེ། ལ་ལུང་མང་པོར་ཞབས་

བཟོད་དགོས་པ་སོགས་དགའ་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་དང་དུ་མྱེད་ཏེ་
 དབྱས་ཕྱོགས་སུ་བྱག་བཏེགས། དེ་ཡང་ས་གསུམ་མ་ལས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 ཀྱན་གྱི་ཆོག་དོན་ལ། རོགས་པ་མེད་པར་འདུག་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས། རྟག་ཏུ་
 ལེགས་བཤད་འཆོལ་བ་ལྟར་སྒྲུངས་པས། རྒྱ་ཆེན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་
 བ་འདེབས། ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ལྟར་
 ཆས་ཏེ་རིམ་གྱིས་དགྲའ་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་འབྲི་གྲང་དཔལ་གྱི་ནགས་ཁོད་དུ་
 ཐེབས། དེའི་ཆེ་འབྲི་གྲང་སྐྱན་སྒྲ་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱན་སྒྲར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་། དུག་ཆེན་ལྷ་ལྟན་ལ་སོགས་གསན། དེ་ནས་ཆལ་པར་བྱོན་
 ཏེ་སྐྱན་པ་དགོན་མཆོག་གི་སྐྱན་སྒྲར་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་མི་
 རིང་བར་སྟེ་ཐང་དུ་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་བྱག་ཐེབས། དེར་སྟེ་ཐང་བཟ་
 ཤེས་སང་གོ་དང་། དགོ་བསྐྱོས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་
 བསྟེན་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གཞུང་ཆེན་པོར་གསན་བསམ་མཛད། དགྲའ་ལོ་བཅུ་
 དགྲུ་པར་གསང་བུ་དང་བདེ་བ་ཅན་སོགས་ལ་གྲ་སྟོར་མཛད། དུས་དེ་ཅུམ་ནས་
 བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མཐའ་དག་གི་ཡིད་དབང་བཀྱགས་ཤིང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་
 མཆོན་སྐྱན་དགྲའ་ལ་རེག་པར་གྱུར།

དགྲའ་ལོ་ཉི་ལུ་པར་དབྱར་ཆོས་ལ་བཅེ་ཆེན་དུ་ཐེབས་ནས། མཁས་པའི་
 དབང་པོ་ཉ་དཔོན་ཀྱང་དགའ་དཔལ་པའི་སྐྱན་སྒྲར་པར་བྱིན་སོགས་གསན་བསམ་
 རྒྱ་དང་བལ་བ་མཛད་དེ་གདན་ས་སོ་སོར་གྲ་སྟོར་རིམ་པར་མཛད། དགྲའ་ལོ་
 ཉེར་གཉིས་པར་སྤར་ཐང་བརྒྱད་ས་སྐྱར་བྱོན་ཏེ། རྩེ་བཅུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོའི་
 སྐྱན་སྒྲར་ལམ་འབྲས་དང་། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཙོ་བྱས་པའི་གསན་བསམ་རྒྱ་
 ཆེར་མཛད་པ་སོགས་མཆོན་གྱི་སྐྱན་པ་ས་སྟེང་ལ་བྱབ་བཅའ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་

ལྷ་ར། མདོ་སྤྲོད་ནས་ཡུམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་ཁྱེད་མཉམ་ཞུ་ཆེ་
ལ་བརྟེན། རིམ་གྱིས་དབྱས་སུ་བྱོན་ཏེ་མལ་གྲོ་ལྷ་ལུང་དུ་བཞུགས། མདོ་སྤྲོད་དུ་
དགོས་མཁོའི་མན་ངག་འགའ་ཞིག་ལ་འང་སྤྲུགས་སྤྱོད་མཛད། མཆོམས་ཤིག་ན།
ཅི་བྱེད་དེ་འདྲ་བ་ལ་དགོས་པ་མི་འདུག་སྟུང་དུ་དགོངས་པ་ཤུགས་ཐག་པོས་སྤྱོ་
ཤས་དང་། དེ་ལྷ་ར་མི་འགྲོ་བའི་ཡི་དམ་བཅས།

དེ་ནས་སྤྱིར་ཡང་ཡུམ་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་བའི་མཐའ་མར། རང་གི་
ལན་བུ་དུང་ལྷ་ར་དཀར་བ་བསྐྱུར་ནས་སྤྲུག་དུ་འབྱོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་བསྐྱུལ་མ་
ཐག་པོ་མཛད་པ་ལ། འབྱོན་དུ་མི་བཏུབ་པའི་གནས་ཚུལ་དང་ཆབས་ཅིག་མེ་ཉིད་
གྱི་སྐྱེ་བརྟན་རི་མོར་བྲིས་པའི་ཐང་ག་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱུར་བར་མཛད། དེ་ཉིད་ཡུམ་
གྱི་སར་འབྱོར་བ་དང་ཡུམ་ཉིད་གྱིས་མཛལ་བའི་ཆེ་སྐྱེ་བརྟན་དེས་ཨ་མ་ཞེས་
གསུང་གིས་དབྱགས་དབྱང་སྐུལ་བས། ཡུམ་རང་ཡང་མོས་གུས་དང་སྤྱོ་བ་ཆོད་
མེད་པ་འཕེལ་བས་སྤྲུགས་བདེ་བས་ཆོམ་ནས་མེ་ཉིད་དབྱས་སུ་བཞུགས་པར་
གནང་བ་ལུ། དེ་ནས་མལ་གྲོ་ལྷ་ལུང་པའི་སྤྲོ་མ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་
ལུང་ཆོས་མང་དུ་གསན། བར་སྐྱབས་ཤིག་ལ་སྐྱེ་མཆོམས་བཅད་དེ་བཞུགས་པའི་
བར་གསེང་ལ། ཆོད་མ་ནམ་འགེལ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་ལེའུ་གཉིས་པར་སྤྲུགས་ཞིབ་
མཛད་པས། ནམ་འགེལ་གྱི་རིགས་པ་ཐ་ལ་མཛདས་པ་དེ་དག་གིས་སྤྲུགས་རབ་དུ་
འཕྲོགས་ཏེ་དད་པའི་རྒྱུད་ཤུགས་ཐག་པོ་རབ་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཤུགས་
འབྱུང་ཤུགས་སྤྲོག་གི་རིགས་པ་ལ་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་འབྱུངས་
ཏེ། གཞུང་ཤུགས་འདི་དང་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐས་ལ་མི་བྱེད་པའི་དང་བ་ཆེན་
པོས་མཆོན་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཆབ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བྱུང་བར་གྱུར། དེའི་
དགུན་ཆོས་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས་སྐབས། རྗེའི་མཆོན་སྟུང་བྱ་བོད་ཏོར་གསུམ་

ལ་ཁྲབ་པས། གོང་མ་རྟོར་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ཤིག་གིས་ཁྱེ་འཕྲིན་ལེགས་སྦྱེས་དང་
 བཅས་ཕུལ་བའི་ལན་སྟུལ་བ་ན། སྟན་ངག་གི་རྒྱན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་དང་
 བཅས་བཏང་བས། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་བུ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་དད་པའི་བླ་སྦྱོར་རབ་
 ཏུ་འཕྲོ་བར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞི་པར་གཙང་དུ་བྱོན་ཏེ་སྤར་ཐང་དུ་མཁན་པོ་
 ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་པ་ནས་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་གསན་པ་སོགས་
 གླེ་མ་དུ་མའི་སྦྱེ་མདུན་དུ་གསན་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་རེད་མདའ་བ་དང་
 ལྟན་ས་སྦྱར་བྱོན། དཀའ་ཆེན་ཆེ་ཁག་ནམས་ཀྱི་གྲ་སྒྲོར་མཛད་པས་སྤར་མ་བྱུང་
 བའི་མཆོན་སྟན་གྱིས་ས་སྟེང་ཁྲབ། དེ་ནས་འཕྲལ་དུ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་གྲུང་ཐང་
 ཆོས་བརྩའི་སྐབས་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་གསང་ཕུ་དང་། ཅེད་ཐང་སོགས་གྲུ་ས་ཆེན་པོ་
 རྣམས་སུ་པར་བྱིན་གྲུ་སྒྲོར་སྟོན་གྱི་འཕྲོས་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་གྲུ་སྒྲོར་མཛད་པའི་
 ཆོ། དེ་ཁུལ་གྱི་མཁས་དབང་ཡིན་ནོ་ཅག་གིས་པོད་དུ་དཀའ་བཞིའི་གྲུ་སྒྲོར་འདི་
 ལས་ལྷག་པ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་སྤྲོད་ཅེར་བསྐྱེདས་པ་དང་ལུང་
 རིགས་སྦྱེ་བའི་ཁྱེ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་འཁུམས་ཤིང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གཟི་
 སྦོང་འབར་བས་མ་རྟོག་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་སྟན་སྟག་མཐའ་དག་སེལ་བར་
 མཛད། ཡར་ལུང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཁ་ཆའི་པ་རྗེ་ཏེ་ཕྱི་རྩ་བའི་མཁན་བརྒྱུད། མཁན་པོ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་མཛད། ཁ་སྦོང་དང་བཅས་དག་
 སྦོང་ཉི་ཤུ་ཆང་བའི་མདུན་སར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞེས་ཏེ། བསྟན་པའི་གཞི་
 མ་སོ་སོར་ཐར་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་ལ་དྲི་མ་ཤུ་མོ་ཅམ་ཡང་མ་གོས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་ཕུང་པོ་གཡའ་དག་གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་ལྟ་བུར་ལྷམ་མེར་གསལ་ཞིང་། འདིག་རྟེན་
 དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་གནས་མཛད་དུ་བྱུང་།

དེ་ནས་གདན་ས་མཐེལ་དུ་བྱོན་ནས་སྟན་སྤར་པོ་ཆེ་གཤམ་པ་བྱུང་།

ཐུབ་བྱུང་དུ་མཇུག། ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཕུལ་ཞིང་དཔེ་བཞེ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་
མཆོད་མཛད་པས། ཆོས་ཇི་སྤྱན་ལྷ་བ་དད་པའི་བྲག་ཀྱིས་སྤྱན་ཆབ་རང་
དབང་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱན་གཞོན་ལུ་འདི་འདྲ་བ་ལའང་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་
ཆེན་པོ་འདི་ལྷ་བྱུ་མངའ་བ་ངོ་མཆར་སྣམ་དུ་བྲག་ཀྱིས་རབ་དུ་འཕྲོགས་ཤིང་གུས་
པར་མཛད། ཆོས་ཇི་སྤྱན་ལྷ་བའི་བྱུང་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱུ་དང་བཅས་པའི་
མན་ངག་དང་། ལྷ་ངོ་ཆོས་བྲག་སོགས་འབྲི་གུང་བའི་ཆོས་རྒྱན་དང་། དུགས་པོ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་གསལ་ན་ཏེ། བྲག་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བཞེས་
པས་ཉམས་རྩོགས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པ་འཁྲུངས། གཞན་ཡང་སྤྱོད་དང་། སྤྱན་ངག་
སོགས་གང་ལ་མངའ་བ་དེ་དང་དེའི་མདུན་སར་བུམ་པ་གང་བྱེད་ཚུལ་དུ་གསལ་ན།
དེ་རིམ་སྤྱན་ལྷ་བ་བྲག་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་གཞུགས་པ་ན་དེའི་དཔོན་སྒྲོབ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
ཐར་ཞིག་ལྷགས་ཚུལ་ཡོང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས། རྩོགས་བརྩོད་དཔག་
བསམ་ལྷན་པོ་ཞེས་པ་མཛད་པས་སྤྱན་ངག་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོག་ལྷར་མཛོན་
པར་འབགས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷགས་
ཚུལ་མཛད་པས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་བྲག་ཀྱིས་རྩོད་
པའི་མཆོན་རྩོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། འཆད་ཚོད་ཚུལ་གསུམ་ལ་མཛོན་པར་མཐོ་
བ་མཐའ་དག་བྲག་ཀྱི་ཁེངས་པ་བཏང་ནས་ངོ་མཆར་གྱི་བརྩོད་དབྱངས་བྲོགས་
ཀྱན་དུ་འཕྲོང་། དེ་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་མོན་མཁར་བཟུལ་གྱིས་གདོང་དུ་བཞུགས་
པའི་སྐབས། མཁས་བྱུབ་དུ་མས་བསྐྱེལ་བ་ལྷར་ལྷ་བ་དེའི་ཆོས་བརྒྱུན་གནས་
གང་བར་སྤྱོད་མཆོམས་བཅད་ནས་བྲག་དཔེ་གཞིགས་རྩོགས་མཛད། དེ་ནས་བྲག་
དཔེ་རྣམས་སྤྱིལ་བར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་ལྷ་ནས་གསུང་ཆོས་དབུ་བཅུགས་

ཏེ། རྒྱ་གར་སྐད་བཅོ་ལྔ་ལྟེ་དབུ་དཀྲུག་གཅིག་ཏུ་བཅུགས་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་སྟོང་
རངས་ནས་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་ཐུན་བཅོ་ལྷ་རེ་མ་ཆགས་པར་ཐུགས་སྟོག་ནས་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟེ་སྟོན་ནས་ཐབ་ཁྱིད་མཛད། བཤད་བྱ་ནི། ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ།
པར་བྱིན་མངོན་ཏྟགས་རྒྱན། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས། འདུལ་བ་མངོ་རྩ་བ།
བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་བཞི། དབུ་མ་རེགས་ཆོགས་ལྔ། བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་འཇུག་
པ། སྟོད་འཇུག་བཅས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་བདུན་རྒྱ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་མཛད་
པས། འཁོར་དུ་འདུ་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའམ་གཟུངས་སྟོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་སྟམ་དུ་
བསྟོད་ཆེག་གིས་ས་སྟངས་འགོངས་པར་མཛད་ཅིང་། གངས་ཅན་མཁས་པའི་བྱ་
མཆོག་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཙུག་གི་ཅོད་པན་དུ་འཆང་། དེ་ནས་དེ་འདྲ་བ་གཞན་
ཡང་ཐེངས་མང་དུ་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་མན་
ངག་དང་བཅས་པ་ཐུགས་སུ་རྟུང་ནས་རྒྱ་གར་ཨོ་ཏན་དང་རྒྱ་ལེན་སོགས་སུ་སྟོབ་
དཔོན་སྟེའི་བྱང་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པར་དགོངས་ཏེ་དཔོན་སྟོབ་
བཅུ་གསུམ་སྟོ་བཀ་ཏུ་བྱོན།

དེར་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོར་མཛལ་དུ་བྱོན་
ནས། དགྲེས་འཛོམས་སྟོག་ཞུས་པས་ཁོང་གིས་རྗེ་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ན་རེག་པའི་
གནས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མཁས་པའི་བརྗེད་རྩི་རྩི་གདན་གྱི་མཁན་པོ་མཛད་པ་ཞིག་
ཁོང་སྤང་ནའང་། སྐྱ་ཆེ་ཐུང་བས་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་པན་དཀའ་བས་དེ་བས་བོད་
རང་དུ་བཞུགས་ནས་རྗེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་སྟོབ། ལྷུང་དུ་རྗེས་
སུ་འཛིན་པ་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད། དེ་ནས་གཉལ་གསེར་བྱེ་སྟོ་རུ་
རྗེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་བསྐྱབས་པས་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས། གསུང་རབ་གྱི་

དཀའ་གནད་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུ་། དེ་ནས་དགྲ་ལོ་སོ་བཞི་པར་རྒྱུད་སྤེ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། དབང་དང་། མན་ངག་གསན་སྤྱོད་སྒར་མ་བྱུང་བ་
གང་ཡོད་དུང་ཅད་གཅོད་པར་དགོངས་ཏེ་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་གཙུག་ལ་བྱོན་ཏེ་
གསན་བཞེས་དང་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། བར་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་རིང་
ཆོས་ལུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། དེ་ནས་དགའ་གདོང་
དུ་ཐེབས་ནས་སྒྲ་མ་དབུ་མ་པ་དང་མཛལ་འདྲེམས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ཀྱི་དག་སྒྲ་གི་ཆོས་སྐྱོར་མང་དུ་གསན་ནས་དབུ་མ་པས་ལོ་རྒྱ་མཛད།
རྗེ་འདི་པས་དཀའ་གནད་སྐྱོར་ལ་བྱི་བ་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཟབ་
མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་འདི་མ་བཙུག་ན་ལམ་ཀྱི་སློབ་མི་རྣམས་། བཙུག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྩིད་
དཀའ་བས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་ན་གོལ་ས་དང་ཉེས་དཔྱད་གསུང་གཞན་ལས་ཆེ་བར་
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་གསུངས་འདུག་པས། འདི་རྩིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
རྩིད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་བྱུང་སྐྱུ་དུ་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་རྗེ་བཙུན་ལའང་
གཙོ་བོར་ལྷ་བའི་བྱི་བ་ཤས་ཆེར་མཛད། མཐའ་མར་ལན་དུའང་སྤང་སྤྱོད་གསུང་དང་
སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཉེ་རིང་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཉན། བྱད་པར་སྤང་བ་ལ་གཅིགས་སུ་
བྱེད་དགོས་སྐྱོར་ཡང་ཡང་གསུངས། དགའ་བ་གདོང་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དབྱངས་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ནས་དེ་བྱིན་ཆད་གྲོགས་པོ་དང་གྲོགས་
པོ་ཐུག་པ་ལྷ་བུ་ནམ་འདོད་ལྷ་ར་དངོས་མཛལ་མཛད། དེ་ཡང་རྗེ་སྤྱོད་དུ་གསང་
རྣམ་ལས། ཡི་རྒྱ་ལའི་མདོག་ལྷ་ར་རབ་སྤྱོད་བའི། །རབ་མཛེས་འོད་ཟེར་ལྷ་ཡི་བྱ་
བ་ཅན། །ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པོའི་དབུས་སུ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །མདོན་སུམ་གཟིགས་
པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །ཞེས་གསུངས།

གཉལ་ནས་དྲགས་པོ་ལྷ་ལྷིང་དུ་རྗེ་བཙུན་དང་ལྷ་བའི་སྐྱོར་བཀའ་གྲོས་

མང་དུ་མཛད་པའི་སྒྲིང་དོན། འོ་ན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་
ལ་སྒོལ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་འཁྲུལ་མེད་རང་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱང་བས་ཨེ་ཆོག་
ཞུས་པས། ཆེ་གྲགས་སྒྲིང་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཞིག་གི་ཞབས་བྱུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་དཔྱོད་སྒྲིང་
སྒོལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཞིང་འདྲིར་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིང་
ཐོགས་ལ་བར་བྱ་བའི་སྒྲིང་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱང་བ་ཡིན་པས། འཕགས་
པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་སྤྲུགས་མཆོན་ཉིད་གང་གི་སྐྱབས་སུ་འང་འཁྲུལ་
བ་སྤྲ་མོ་མེད་པས་འདི་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་
ངེས་པར་བརྒྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་ཤིག་ཏུ་ཐུབ་
པའི་དབང་ཐོ་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གསུང་པའི་བསྐྱོད་པ་སྤྲུགས་ཅོམ་མཛད། བར་
ལམ་ཞིག་ན་དུས་འཁོར་གསན་པར་ཐུགས་རབ་ཏུ་གཡོས་ཏེ་ཐུངས་སྒྲིང་དུ་ཕྱོན་ཏེ་
བྱ་སྒྲོན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་ལ་ཆེས་མཁས་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བའི་བྱུང་དུ་བཅར་བས་དུས་འཁོར་གསུངས་པ་དང་དུས་
འགྲིགས། རྟེན་འགྲེལ་དང་མཆོན་མ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཆུ་ཆུན་དགྲེས་པ་
ཆེན་པོས་དུས་འཁོར་གྱི་གསན་བསམ་རྫོགས་པ་མཛད་དེ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་མངོན་དུ་གྱུར།

དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་ཤིག་ན། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་ནས་ད་ཕྱིན་ཆད་ཆེ་མ་དང་
ཡི་དམ་ཐ་མི་དད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། སྤར་བསགས་ཀྱི་ཕྱིག་ལྷུང་སྤྱོད་ཞིང་
ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསགས་སྤར་ལ་འབད་པ།
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པའི་དོན་ལ་དབྱུད་པ་གསུམ་སྤྲིལ་དུ་གྲིས་ལ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཉམས་

སྤྱོད་ལོངས་དང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལྷ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། མདོ་
རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ངེས་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསགས་སྤྱང་ལ་བསྐྱུལ་བར་མཛད། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པར་སྦྱོར་མོ་ལུང་
དུ་འདུལ་བའི་སྒྲོར་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་
དང་བཅས་བྱ་བལ་ལ་བྱོན་ཏེ། འོལ་ཁར་ཐོག་མར་བསགས་སྤྱངས་གནད་ཆེ་བར་
དགོངས་ཏེ། ལྷ་བས་བཞི་ཆང་བའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱའི་ངོར་དཀའ་སྤྱད་ཆད་མེད་
པར་བསགས་སྤྱང་ལ་ཤིན་དུ་འབྲུལ་པར་མཛད། དེ་ལྟར་ཡང་གསང་རྣམ་ལས།
ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཆོ་ག་མཛད་པའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་མཛོན་སུམ་
དུ། །རང་རང་སྐྱ་ཡི་དབྱིབས་དང་བྲུག་མཆོན་སོགས། །རི་བཞིན་རྒྱན་དུ་གཟིགས་
པ་ཆོས་ཀྱི་ཐེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འོལ་ཁའི་བསམ་གཏན་ལ་སྤང་དུ་བཞུགས་
པའི་སྐབས་སྒྲིབ་པ་དག་པའི་རང་སྤྱང་དུ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་ཟླ་མ་དུ་མ་དགེས་བཞིན་
གཟིགས་ཤིང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ངལ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སྤྱོད་
རྒྱུད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་སྤྱགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་ཟླ་བ་ཆོས་པ་བཞིན་ངང་གིས་འཕེལ། དེ་ལྟར་ཡང་གསང་རྣམ་
ལས། རིན་ཆེན་དུ་མས་སྤྱས་པའི་ཁྲི་སྟེང་ན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་
ཆེན་བྱུག། །འདུས་པ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིགས་བམ་ནི། །གནད་ནས་འདི་ཡི་བདག་པོ་
ཀྱིས་ཤིག་གསུངས། །ཞེས་གཟིགས་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར། མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གནས་
ཤ་རགས་མ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་ཐུགས་སྤྱོད་རྒྱུ་བའི་མཆོན་མ་དོན་སྤིན་དུ་གྱུར།

དེ་ནས་བསགས་སྤྱང་བྱུབ་ནས་མི་རིང་བ་ཞིག་ལ། རྩེ་བཙུན་ཀྱི་བཀའ་
བཞིན་འོལ་ཁར་ཕེབས། དེར་རྩིང་ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་རྟིང་རལ་དུ་སོང་ཞིང་རྩིང་
ཕྱིར་རྩོ་བོ་དང་། བྱམས་པ་ཤིན་དུ་ཅ་ཆེན་བྱིན་ཆུབས་ཅན་ཞིག་བཞུགས་ཀྱང་།

བར་ལམ་ཉམ་ཆགས་ཤུགས་ཆེར་བྱིན་པ་གཟིགས་པས། སྤྲུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་
ནས་སྤྱན་ཆབ་མང་དུ་བསིལ། དེའི་ཞིག་གསོ་མཛད་པར་དགོངས་ནས་འོལ་ཁ་
སྟག་ཅེ་བ་ལ་ཞལ་ཏ་མཛད་པས་མི་རིང་བར་བྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ལེགས་པར་
བྱུབ། དཔོན་སློབ་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་གཞི་གཏོང་ཆ་གང་ཡོད་བསྟུས་ཀྱང་།
ཞོ་བཅུ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་བས་ཐབས་གཞན་ཟད་ནས་རྣམ་སྲས་ཀྱི་གཏོར་མ་
མཛད་པས། དགོས་མཁོ་གང་ཡོད་ངང་གིས་འདུས་ཏེ་ལྷ་བྲིས་དང་། ལྷ་བཟོ་བ་
བྲག་གས་བསྐངས་ནས་སྤར་བཞིན་ཞིག་གསོའི་ཆོ་ག་བཞིན་མཛད་རྗེས། རྗེ་ཉིད་
གདན་བྲངས་ནས་རབ་གནས་སྐབས་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོ་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས་
ཤིང་། དེ་ལོས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་པར་དབྱེས་བཞིན་བསྟོམས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་བ་ཀྱི་
ཆོན་ཁ་འབར་ཞིང་མངོན་སུམ་རང་བྱོན་ལྟ་བུར་བྱུང་། དེའི་ཆེ་སྟོ་བྲག་ནམ་མཁའ་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། སངས་རྒྱས་རབ་བདུན་ནམ་མཁའ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་
པ་གཟིགས་ནས་གང་དུ་བཞུད་ཅེས་གསོལ་བས། རྗེ་བྱིའི་རབ་གནས་ལ་སྤྱན་
འདེན་གྱིན་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་ཅིས་བྱས་པས་དུས་འགྲིགས། ཁོང་
གིས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆོན་པོ་གདན་བྲངས་པ་ལྟར་བྱོན་ནས་ཁོང་གིས་གཙུག་ལྷོ་བྲག་
པའི་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་བསྟུན་བདུས་ལ་སོགས་པ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་བཀའ་
མང་དུ་གསུངས། དེར་རྒྱ་བ་བདུན་ཅམ་བཞུགས།

དགྲའ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པར་དགའ་གཏོང་དུ་བྱོན་ནས་སྟོད་ལྷན་གྱི་
གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལ། བྱང་སའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུ་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་པ་
སོགས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྟོར། དགྲའ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
ལྷ་ལ་སྐྱ་ཆའི་བར་ཆད་ཅིག་ཡོང་ཉིན་སྤར་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་བཞིན་དེ་ཉིད་སེལ་
བའི་དོན་དུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆོན་པོ་བདུན་ཅི་ཐེགས་པའི་བསྐྱེད་རྗེགས་ཐབ་མོ་

གནང་མྱེ། ལྷ་རི་དང་གཉལ་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་
ཆེ་ཡོང་བར་བཀའ་སྩལ་བ་བཞིན་ལྷོ་བྲག་དུ་བྱོན། དཔོན་སྒོ་བ་སུམ་ཅུ་སྟོར་གཉལ་
ནས་ལྷ་རི་ལ་བྱོན། ལྷ་རི་བའི་ཆོས་གནས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱས་པར་མཇེད། བདེ་
མཆོག་གི་བདག་འཇུག་ལ་སོགས་པ་གནང་བས་ངོ་མཆར་བའི་མཆན་མ་མཐའ་
ཡས་པ་བྱུང་། རྒྱ་གི་མ་དང་ཆོས་སྤྱང་ནམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་མཆོད་པར་
མཇེད། ལྷ་རི་ཞབས་བསྐྱར་ལ་ཁ་ནས་མར་བབས་པ་ན་ཆོགས་འཁོར་བྱེད་པ་མི་
འོང་དགོངས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཞབས་ཀྱི་ཁོལ་བྱ་ཞིག་ལ་སྟོ་བྱར་ཆེར་མ་བྱུག་
པ་ལྟར་སྤྱང་པ་ནག་པོ་ཞིག་ཐོན་ནས་བྱུག་གཟེར་ཅི་ཆའི་རྣམ་པ་བཞེས་པ་ན་ནང་
མཆོད་དང་བཅས་བདེ་མཆོག་གི་ཆོགས་འཁོར་མཇེད་པས་དེ་མ་ཐག་སྟེན་གཞི་
དུངས། དེ་ནས་གཉལ་སྟོད་ར་གོང་དུ་དབྱར་གནས་ལ་བཞུགས་པའི་ཆེ། ཡོངས་
ཀྱི་བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཇེད་དུ་འགྱོར་ནས་ཞབས་ལ་གཏུགས།
དེང་བྱིན་ཆད་རྗེ་ཉིད་དང་ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ཆོག་པའི་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་འོལ་ཁ་ཁུལ་དུ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་
ཆེར་མཇེད་བཞིན་པར་འོ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ། གཉལ་ནས་དྲགས་པོ་དབེན་
གནས་ལྷ་ཕྱིངས་སུ་ལོ་གཅིག་བཞུགས་རིང་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་དབྱ་
མའི་ལྷ་བ་ལ་བྱུགས་ཞིབ་མཇེད།

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ་ལས། གླུ་སྐྱབ་འཕགས་
པ་ལྷ་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། །ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་གང་ཆེ་བྱིན་བསྐྱབས་
པ། །དེ་ཡི་མོད་ལ་ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་ལ། །འཁུལ་པའི་བྱི་མ་སྤངས་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རུབ་གཅིག་མནལ་ལས་དུ། མགོན་པོ་གླུ་
སྐྱབ། འཕགས་པ་ལྷ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། ཆེ་བ་གྲགས་པ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་

ལྷན་འབྲེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་འབེལ་གཏམ་མཛད་པ་ཞིག་
 མིས། དེའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་མཛུན་དུ་བྱོན་ཏེ། དབུ་
 མའི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་གནང་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཚན་མ་བྱང་། དེའི་ཕྱི་
 ཉིན་ནས་ཅ་ཤིང་འགྲེལ་བ་བྱུང་བུ་ཡི་ཏ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བས་འབད་པ་མེད་པར་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐུགས་ལ་འབྱུངས་པ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར། དེ་ལྟར་
 ཡང་། ཉོགས་བརྗོད་མཛུན་ལེགས་མ་ལས། ཟབ་མོ་འབྲེད་པའི་སྤྱི་བའི་རིགས་ལམ་
 ནས། །ཡང་དག་ལྷ་བ་འབྲེན་པའི་གནད་ཀྱི་ལ། །ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་
 ཆོད་པར་བྱས། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མཛུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་བྲིན་
 ཆེའི་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏོར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་སྐབས་ཤིག་ན། རྗེ་བཙུན་ལ་མཚན་ཉིད་འཆད་ཉན་ཁོ་ན་དང་། སྤགས་
 ཀྱི་དབང་བཀའ། རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན། སྐོམ་སྦྱབ་ཉག་ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་བསྟན་
 པའི་རྒྱན་གང་ལ་པན། བདག་གིས་རི་ལྟར་བགྱི། ཕྱི་མ་ཞིང་ཁམས་གང་དུ་སྐྱེ་
 སོགས་ཞུས་པས་སྦྱ་ཆེ་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛུན་མ་མཐའ་དག་གསལ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། རྒྱད་པར་དུ་སྤགས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་སྐོར་ནས་བསྟན་པ་
 ལ་བྱ་བ་གྱིས། དབང་བཀའའི་མི་རིགས་པ་མ་བྱེད། གཞན་དུ་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། དངོས་བྱུང་ལས་རིང་བར་འགྱུར་བ་དང་བསྟན་པ་ལ་པན་སོགས་ཆུང་དུ་
 འགྲོ་གསུངས་པས། ཞལ་བཞུགས་རིང་རྗེས་གནང་རེ་ཅམ་ལས་དབང་སྦྱར་
 གཏན་ནས་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་འདུག དེ་ནས་རྩ་སྤྱིང་དུ་བཞུགས་རིང་
 ལོ་ཆེན་སྦྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་དང་། མཁན་ཆེན་ཟོལ་ཕུ་བ། འབྲི་གྲང་ཆོས་
 རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲུང་ལོ་ཞི་དུག་པར་བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་

ཆེན་མོ་ཚྱུང་པའི་དབྱ་འཛུགས། རྫོ་པོ་དབྱ་ཡོན་མར་གྲགས་པའི་བྱང་དུ་ཞག་
མང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ནས་ལྷོ་བྲག་ནས་མཁའ་རྒྱལ་
མཆོན་བར་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པ་རྣམས་དང་། བྱད་པར་དུའང་
རྫོ་པོ་རྩེ། འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་ཏོ་བ། ལ་ར་བ་རྣམས་སྒྲ་བ་གཅིག་བར་གཟིགས་
ཤིང་། གདམས་པ་དང་རྩེས་བསྟན་མང་དུ་སྦྱལ། མཐར་འབྲོམ་དང་པོ་ཏོ་བ། ལ་
ར་བ་གསུམ་རྫོ་པོ་ལ་ཐེམ། ཨ་ཏི་ཤས་ཕྱག་སྒྲི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་
རྒྱ་ཆེར་གྱིས་དང་། བྱང་རྒྱབ་བསྐྱབ་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཁྲོགས་
བདག་གིས་བྱ་ཡི་ཞེས་གསུངས། རིམ་གྱིས་རུ་སྒྲིང་དགོན་དུ་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་
རྫོགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་བཙུངས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་པར་
དཀའ་བར་དགོངས་ནས་ཐུགས་འདུན་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ན། རྫོ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ཉིད་གྱིས་གསུང་གིས་ཅིས་ཀྱང་ཚྱུངས་ཤིག་ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲར་
ཡང་རྫོ་བཙུན་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་བཏབ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་མཛད་པའི་
སྐབས། འབུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་འབྲེལ་རྒྱུ་རྣམས་མདུན་གྱི་ནས་མཁར་དབྱལ་
གྱི་ཡི་གེ་འཁྲིགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཤོག་བྱའི་ངོས་ལ་བྲིས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དབྱེད་
པ་མཛད་རེས་གྱིས་འོང་བའི་ཉམས་སྦྱང་ལྷམ་མེར་གསལ། དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་
ཆེན་མོའི་ཚྱུང་པ་མཐར་ཐུན་མཛད། དེའི་ཆེ་སྲིད་པའི་ལྷ་ཆེན་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་
དང་ཁོགས་ལྷ་ཕྱག་པོ་ལ་སོགས་པ་དབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཞི་བདག་དཀར་ཕྱོགས་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་དང་བཅས་ཐུགས་རྩེས་འཛིན་
པར་གསོལ་འདེབས་ཞུས།

དགྲུང་ལོ་ཞི་བརྒྱད་པར་ལྷས་ཕུ་དགོན་གསར་དུ་ཕྱག་པེབས་ནས། ཚད་
མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བཤའ་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་རང་སྒྲར་བྱོན་པ་ལྷ་བྱའི་བཤའ་

བ་མཛད་པས། ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་པ་སྤར་མ་གྲགས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱ་
 ཆེར་སྟེལ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེས་བརྩེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ཚད་མའི་བརྩེད་བྱང་ཞེས་དཔྱོད་
 ལྷན་ནམས་ལ་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར། དེ་ལྟར་ཡང་། མདུན་ལེགས་མ་ལས།
 ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་མཆོད་བརྩོན་དོན། །ཚད་མ་གྲུབ་པར་ལུགས་འབྱུང་
 ལུགས་ཐོག་གིས། །ནམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས། །ཚད་མར་
 བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡི་ནི། །བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་སུ། །རེས་
 བ་གཉིར་ནས་རྟེན་པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། །ལམ་གྱི་གནད་ཀུན་འབྲིལ་བར་རིགས་
 ལམ་ནས། །ལེགས་པར་ཐོན་པས་ལྷག་པར་དགའ་བ་རྟེན། །ཚུལ་འདི་བསམས་
 ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །ཞེས་ཉམས་སྤྱོད་ཐོན་འབྲས་སུ་གསུངས། དེ་
 ནས་འོ་དེ་གྲང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་འོལ་ཁ་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཕེབས། ཆོས་གྱི་འཁོར་
 ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བཞིན་པའི་ལུང་རྩེ་བཅུན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་སྟེ་
 བྱང་གི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྟེན་ལྷགས་ཚུམ་མཛད།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་ལྷ་སྤྱོད་དང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་དོར་སྟགས་
 རིམ་ཆེན་མོ་ལྷགས་ཚུམ་མཛད། དགྲང་ལོང་གཅིག་པ་ལ་སྤྱིད་ཤོད་དུ་བྱོན་པར་
 སྟེལ་དཔོན་སྟོབ་ནས་ཞབས་ཏོག་ཚད་མེད་པ་དང་། སེ་ར་ཆོས་ལྷིངས་སུ་བཞུགས།
 དེའི་ཆེ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་དབུས་སྟོགས་སུ་དཀའ་བཅུའི་
 གྲ་སྐྱོར་དང་གཙོ་བོ་རྩེ་ཉིད་མཛལ་དུ་རྩེ་བཅུན་རེད་མཛད་བ་ཆེན་པོས། དཔོན་
 སྟོབ་དུ་མཆོམས་སྟོར་བའི་བྱག་བཏགས་དང་ཡིག་ལམ་ནས་ནན་ཏུ་བཅས་ཕུལ་
 དུ་ཕེབས་ནས་ཞབས་འདོམས་མཛད་དེ་དཀའ་བའི་གནད་ལ་གསུང་སྤྱིང་ཕེབས་
 པར་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྤྱོད་མཆོམས་དམ་པོ་བཅད་སྐབས་དོན་གཉེར་ཅན་
 མང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དབུ་མ་ཅ་ཤིང་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ཚུམ་པར་བཞེད་

ནས་གཞུང་གི་རིགས་པའི་གནད་པ་མོ་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པས།
གནད་པ་མོ་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱེད་དཀའ་བས་རྗེ་བཙུན་ལ་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་
སུ་བཏབ་པས། སྐབས་ཤིག་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་སྣང་ཉིད་
ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་རྒྱུ་རྣམས་གསེར་བཙོ་མའི་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་རྣམ་པ། བར་སྤང་
དུ་འཁྲིག་གེར་གང་བར་གཟིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བས་རྩ་ཤེའི་གནད་པ་བ་མཐར་
བྲུག་པ་ཐམས་ཅད་མ་འདྲིས་པ་བྲུགས་སུ་རྒྱུད། དེ་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་སེ་རའི་ཆོས་
སྡེ་ཆགས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་རྣམས་ཨ་ཡིག་བར་སྤང་གང་བ་ཆར་ལྟར་བབས་
པ་གཟིགས་པས། གནས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཤའ་སྤྱོད་མ་ལུས་པ་འདུ་བའི་
སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་གཟིགས། དེ་ནས་རྩ་ཤེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལྷགས་ཅོམ་
མཛད། སྐབས་ཤིག་གསང་བ་དམ་པོས་དཔོན་སྟོབ་གསུམ་མཆན་མོར་བྱོན་ཏེ།
ར་ཁ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་མཆམས་དམ་པོར་མཛད། རྗེ་བཙུན་གྱིས་དབུ་སེམས་ཀྱི་བྲུབ་
མཐའི་གནད་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཡི་གེར་བཀོད་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཙོས་ལེགས་
བཤའ་སྟོང་པོ་ལྷགས་ཅོམ་མཛད། སྐབས་དེར་རྒྱའི་གོང་མ་ཏུ་མིང་རྒྱལ་པོས་རྗེ་
ཉིད་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་བར་གསེར་ཡིག་པ་འབྱོར་ནས་མཇལ་བཅར་ཆོག་པ་
ནན་མར་བསྐྱུལ་ཡང་བཅར་དུ་མ་བཙུག་ དེ་ནས་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་
པས་གཙོས་ཞུ་མཆན་མཛད་པ་ལྟར་མཇལ་བཅར་ཐོབ། སྤར་ལན་མང་གདན་
ཞུས་བཀྱིས་ཀྱང་མ་བྱོན། སྤར་ཡང་བྱོན་པར་བྲུག་ཉེན་དང་གསོལ་འདེབས་
ཆད་མེད་པ་ཞུས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། སྐྱེ་ཆབ་ཏུ་བྲུམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཆེད་
གཏོང་མཛད། རྒྱའི་གོང་མ་ཆེན་པོ་དང་མཆོད་ཡོན་འགྲེལ་བས་བསྟན་པའི་སྟོབས་
ཀྱི་མངའ་ཐང་ཕྱོགས་མཐར་བྲུག།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་བསྟན་པ་དྲངས་སྟོགས་འབྱེད་པའི་ལུ་ལས། མོ་

བཟང་ཞེས་བྱའི་མིང་ཅན་འབྱུང་། །འཁོར་ནི་རྣམ་མང་བསྐྱབས་པར་བྱེད། །ཆོས་སྤྱོད་
བཅུ་ཡི་རྒྱན་འཇུགས་ཤིང་། །ལྷ་ཁང་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། །ང་ཡི་གཟུགས་སྐྱེ་རྣམ་
གཉིས་ལ། །དབུ་རྒྱན་འབྱུང་ཞིང་མཆོད་པར་བྱེད། །སྟོན་པའི་མདོ་བཞེན་གསུང་
སྟོག་ཅིང་། །སྟོན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས། །དེ་ལ་གསོལ་བ་རབ་
འདེབས་ན། །བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་བར་དུ་གནས། །དེ་ནས་འཕྲོས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་
ཀྱི། །ཆེད་བྱུང་བཀོད་པའི་འདྲིལ་རྟེན་དུ། །མེད་གཤེད་ངོ་མོའི་ཞེས་བྱུང་འབྱུང། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་དུ་བབས་ཏེ། །ཇེ་འདི་པས་ལྷ་སར་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་
འཇུགས་པར་བཞེད་ནས་དཔོན་རྣམས་མཁའ་བཟང་པོ་ལ་ཞལ་ཏེ་མཇུག། ཁོང་གིས་
ཀྱང་ཇེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་བཞེན་སྟོས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཇུག། དེར་ལོ་གཉིས་ཙམ་
བཞུགས་ནས་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤྱིད་སྤྱད་གྲུམ་བུ་ལུང་དུ་བྱུག་བཏེགས། དེར་ལམ་རིམ་དང་བདེ་མཆོག་
སོགས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྟོར། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཞལ་བཀོད་
མཇུག་ནས་བྱུག་དུ་ཡོ་བྱེད་ཅི་འགྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་ལམ་འཇུག་རྒྱུར་གཏད།
ཐོད་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ནས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཚུགས་རྒྱའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོད་མེད་
པ་བར་མ་ཆད་དུ་འགྱོར།

དགྲུང་ལོང་གཉིས་པར་ཇོ་ལྷ་རྣམས་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྐུ་རྟེན་ཁག་
དང་གཙང་ཁང་ཁག་ཉམས་གསོ་སྤྱད་ལྷ་བཟོ་བ། ཆོན་ཅི་བ། ལྷ་གིས་པ་སོགས་
རང་རང་བཀའ་བབས་དང་མཐུན་པར་ལས་སྟོར་རྒྱ་ཆེར་ཚུགས། རྟིང་སྟོན་དང་
ཞིག་རལ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མ་ལུས་པ་བསལ་ནས་འབྲུལ་སྤངས་གཙུག་ལག་ཁང་གིས་
གཙོས་སྐུ་བརྟན་མཐའ་དག་གི་མ་མེད་པར་འོད་འཆར་བའི་རང་བྱོན་ལྷ་བྱུང་སྤུན་
སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར། གནམ་གང་ཉིན་སྟོན་གསན་འབེབས་པའི་མཆོད་པ་མཇུག།

དགེ་འདུན་སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་འདུས། དགྲུང་ལོང་གསུམ་པར་སྒྲང་ལོ་ཟླ་
བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བཙུ་བར་ཆོ་འདུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་
དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྲུལ་གྱིས་ལྷ་ས་དག་པའི་ཞིང་མཆོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་གྱུར། རོ་བོ་རྣམ་གཉིས་ལ་གསེར་བཙུ་མ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱུན་
པའི་དབུ་རྒྱན་དང་སྟན་རྒྱ། རིན་ཐང་བུལ་བའི་ཕྱ་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཕུལ་
ནས་ཉིན་བཙུ་པའི་རིང་སྤར་མཉན་ཡོད་དུ་བཙུ་མ་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འདུལ་འགྲན་
པའི་སྐབས་དང་སྒོ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་འབུལ། དགེ་
འདུན་ལ་བསྐྱུན་བཀུར། རན་སྒྲིང་ལ་སྤྱིན་གཏོང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ལྷ་བྲུང་མཛད་
པས། གངས་ཅན་གྱི་སྒྲིངས་སུ་དགེ་འདུན་གྱི་འདུས་པ་འདི་འབྲུ་བ་སྤར་བྱུང་མ་
སྒྲིང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་སྤར་མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཆོ་འདུལ་དང་གཉིས་
སུ་མ་མཆིས་པའི་མཆོན་དོན་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་གངས་དུ་གྱུར། དེའི་མཐུ་
ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱུན་པ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བའི་མཆོན་མ་མངོན་དུ་གྱུར།
བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་བཙུ་པའི་སྒོད་ཙམ་ནས་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་ལོང་བའི་མཆོད་པ་
དང་མི་ཆོད་ལོང་བའི་ཞལ་ཟས། དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྤར་གསལ། བདུག་སྒྲིས།
བྱེ་ཞིམ་གྱི་མཆོད་ཡོན་སོགས་སྐལ་བཟང་གི་མཆོད་སྤྱིན་རྫོང་གཉིས་དང་བར་
སྒོར་དང་། ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་དང་བཅས་པར་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བས་བཀའ་སྒྲེ་ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གསལ།
ཅེ་པོ་བྲང་ཚུན་ལྷང་ཤིང་སོགས་སྤྱེ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་ཉིན་མོ་བས་ཀྱང་ལྷང་ལྷང་གསལ་བར་གྱུར། མར་མེ་ཤུགས་ཆེ་བས་གཙུག་
ལག་ཁང་ཡང་མས་འཛིག་ཉིན་དུ་གྱུར་པ་ན། རེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་སྒྲིན་མཛད་དེ་
སྤྱིན་དུ་མ་གྱུར་བ་སོགས་སྤིང་བ་གསུམ་ན་དཔེ་ཟླ་བུལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཉིན་བཙུ་

ལྷའི་རིང་ལྷ་བོ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ཆོག་པ་བཞད་དང་དགོང་བོར་
སྤས་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་འོས་པའི་ཆོས་འཆད་སྤེལ་སོགས་ཉིན་མཆོན་
གཡེལ་བ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱིས་དུས་འདུག་པར་མཛད་པས་དུས་ད་ལྟའང་སྤེལ་
རྒྱུ་མ་ཆད་པ་འདི་ལྟར་ལགས།

དེ་ནས་སློན་ལམ་གྲོལ་བ་དང་ཞལ་སློབ་དང་སྐྱེན་བདག་དུ་མས་བསྐྱེད་
བ་ལྟར་དཔེན་དགོན་རྩིང་པ་འབྲུལ་བ་དཔེན་དགོན་གསར་བཞེངས་རྗེ་ལེགས་
བརྟགས་པ་གནང་བས། འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་གསར་བཞེངས་བཟང་བ་ལྟར་ཞལ་
ཀྱིས་བཞེས། ལྷ་མོ་བྱི་མ་མེད་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་སྤྱོད་གསུངས་རིའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སར། །དགོ་བ་ལྷན་པའི་ས་སྤྱོད་ས་སྤ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྒྱས་པར་
འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ལུང་དུ་མར་བསྟན་པ་ལྟར། དངོས་སློབ་ཉིས་བརྒྱ་བཟུལ་
བ་དབྱིང་སྟེང་དུ་ཟངས་རིའི་ཕུ་མཆོན་དུ་བཞུགས། འཁོར་ཆོག་སྐྱེས་མཆོ་ལྷ་བྱར་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། སློབ་དཔོན་བཀའ་བརྩལ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་།
སློབ་དཔོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་དགོ་འདུན་པལ་ཆེ་བ་འབྲོག་
རི་བོ་ཆེར་བྱོན་ཏེ་དགོ་ལྷན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ཕྱག་བཏབ། དགྲུང་ལོང་བཞི་
པར་སྟག་ལོ་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ལྷ་ཉིན། རྗེའི་སྟོན་འཁོར་རི་བོ་དགའ་ལྷན་རྣམས་
པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་བྱོན་ཏེ། རབ་གནས་ཀྱི་ཆོག་མཛད་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
ཤིང་། ཆོས་ཟབ་ཅིང་ཕྲ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། དེ་ནས་དགྲུང་ལོང་བདུན་པར་སྐྱེ་ཆེར་
བར་ཆད་ཆེ་བ་སྤར་ནས་མཆོན་རྟགས་ཡོད་པ་བཞེན་དགྲུང་ལོང་རྟུག་པ་ནས་
དཔོན་སློབ་སྤུལ་ཅུ་སོ་གངས་ཀྱིས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་མང་དུ་མཛད་
དེ་སྐྱེ་མཆོམས་དམ་པོར་མཛད། སློབ་མ་དང་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱོ་
དཔག་དུ་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ལ་སྐྱའི་བསྐྱེན་གཞིའི་རྣམས་པ་མཛོན་པ་ཅོམ་ལས་མ་

བྱུང་བར་རིམ་གྱིས་ཞིན་ས་སྐྱུ་ཁམས་དྲངས་ཤིང་ལེགས་པར་ཐེབས། དེ་ལྟ་བུའི་
ཐུགས་དམ་ལ་ཤིན་ཏུ་དམ་པོར་མཛད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། མཉམ་མེད་ཤུའི་
རྒྱལ་པོ་གསེར་བཙོ་མའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་སྐྱུ་ཤིན་ཏུ་བཟིང་ཅིང་། གཟི་བྱིན་བཟོད་
པར་དཀའ་བ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ། བདུད་འདུལ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་
རྒྱ་མཛད་པ་ཞིག་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་རང་ལ་ཐེམ་མ་ཐག་
བདུད་སྡེ་མཐའ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་དང་། བསྟན་སྲུང་རྣམས་གྱིས་བདུད་ཀྱི་
དམག་དབུང་འཛོམས་པའི་སྐྱེ་ཆེན་བསྐྱབས་པས་བར་ཆད་ཀྱི་མཚན་མ་མ་ལུས་
པ་ལྟག་མེད་དུ་ཞི། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་གསང་རྣམ་ལས། རྗེ་ཡི་སྐྱུ་དང་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་
གསུང་ཐུགས། །དབྱེར་མེད་མཛད་ནས་བདུད་སྡེ་ཟེལ་མནན་པས། །བསྟན་སྲུང་
རྣམས་གྱིས་བདུད་རིགས་ཚར་བཅད་ཆོ། །བདུད་ཀྱི་དམག་དབུང་པམ་པའི་སྐྱེ་
ཆེན་གྲགས། །ཅེས་གསུངས། དེ་བཞིན་མདོ་སྐྱབས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་སྤར་
བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་རིགས་པ་འཕེལ་ཏེ་དཀའ་བའི་གནད་འགྲེལ་པ་དང་
རྩོམ་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར།

དགྲུང་ལོང་དགྲུ་པར་རྗེ་ཉིད་གྱིས་བཀའ་བསྐྱོས་པ་ལྟར། འཇམ་དབྱངས་
ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྐྱུངས་པ་ཕྱག་བཏབ།
དགའ་ལྷན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་
བཞེངས། དགྲུང་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་རྗེ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་སེ་ར་ཐེག་
ཆེན་སྤང་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་སྐྱུ་ཆོ་འདིའི་བསྟན་འགྲེལ་མཛད་པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་
ནས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་དེ་དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་དགའ་ལྷན་རྣམས་པར་རྒྱལ་
བའི་སྤང་ནས་ཕྱག་བཏབས་ཏེ། ལྷ་ལྷན་དུ་བྱོན་ནས་ཐོ་ཤྲག་རྣམས་གསུམ་གྱིས་
གཙོས་རྟེན་མཆོག་ཁག་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཆོམས་

སྐྱུར། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་ཚུ་ཆོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཚུ་ཆོན་ལ་ཞབས་བརྩལ་བ་ཙམ་
 ལས་མ་མཛད་པར་དེ་ཁྱལ་དད་ལྷན་གྱི་ཆོག་ས་ཆེན་པོ་འདུ་བར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། དེ་ནས་ཚུ་མིག་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་དེ་གའི་ཆོས་གྲུ་ལ་གསང་
 འདུས་ལྷ་ཆོག་ས་ཐིམ་པར་གཟིགས་ཏེ། མི་རིང་བར་རྒྱུད་གྲུ་ནམ་གཉིས་འབྱུང་
 བར་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་བྱོན་ཏེ་མདོ་མི་ལ་གདན་དངས་པས།
 མདོ་མིའི་སྣ་ལ་འཇའ་ཆོན་ཁ་དོག་ནམ་བ་སྣ་ཆོག་ས་གསལ་ལ་བཀྲ་བ་ཐོལ་བྱུང་དུ་
 ཟུག་པ་དང་། འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་ནས་ཀྱང་གསུང་ཆོས་གནང་བའི་ཆོས་གྲའི་
 དབྱས་སུ་འཇའ་ཆོན་ཁ་དོག་སྣ་ལ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཀ་བ་བརྩལ་བ་ལྷ་བྱ་
 ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་གྱུར། གསང་བ་འདུས་པའི་བཀའ་འཁྲིད་མཛད་བཞིན་པར་
 ལེའུ་དགུ་པ་ལ་ཆོས་མཆོམས་མཛད། སྐྱུར་དུ་གདན་སར་བྱོན་རྒྱ་ཁལ་ཏ་མཛད།
 དངོས་སྟོབ་ནམས་ཀྱང་ཐུགས་ཡིད་མི་བདེའི་མཆོན་མ་རྩེ་གསལ་དུ་གྱུར། དེ་
 ནས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྩེ་ཤྲུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གདན་དངས་ཏེ། སེ་ར་ཆོས་སྤྲངས་
 སུ་བྱོན་ནས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་སྤར་བཞིན་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་མོད།
 སྟགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་འབྱུང་ནའང་ད་དུང་མ་ཆོམས་པར་སྟགས་
 བྱོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱ་ཡུལ་ཞིག་འཇུགས་དགོས་པར་དགོངས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ནས་ཆོས་ཐུན་རེ་གསུངས། དེའི་ཆེ་ཆོས་གྲའི་དབྱས་སུ་བྱ་
 སྟོབ་གསེར་རི་ལྷ་བྱས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་དབྱས་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཤད་
 སྟོལ་འཛིན་རྒྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་ལན་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་ན།
 གཞན་སུས་ཀྱང་ལྷང་བར་མི་རྒྱས་པ་ལ། རྩེ་ཤེས་རབ་སེང་གོས་ཐུག་འཆལ་ཏེ་དེ་
 བྱི་ཁོ་བོས་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱི་བོས་སྒྲངས། རྩེ་ཉིད་ཀྱང་ཤིན་དུ་དགྲས་ཏེ་གསང་
 འདུས་ཀྱི་གསེར་སྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འགྲེལ་བ་བཞི་སྟགས། རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་བཤད་

གཉིས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་འཆམ་གོས། དབྱུག་ཞགས་
ནམས་གནང་སྟེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པོར་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད། དེ་ནས་བྲག་དཀར་
རྫོང་དཔོན་ཡབ་སྲས་གྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་བདེ་ཆེན་ཅེར་གཞི་འདུས་པའི་བསྐྱབ་
ཁྲིམས་མ་ཉམས་པའི་སྟངས་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འཆད་ཉན་ནམ་པར་
དག་པ་གཞི་རྒྱུ་བཙུགས་པའི་གྲ་ས་འཛུགས་དགོས་ཞལ་ཏ་དང་གནང་སྤྱོད་ཆོད་
མེད་པ་སྤྱོད། དེ་ནས་བྲག་དཀར་དུ་བྱོན། གྲ་བཞིར་ཡང་གདན་འཛེན་ལྟར་ཕེབས་
པའི་རུབ་མོར་གཞི་བརྟུངས་པའི་སྤྱོད་ཆོད་པོ་གྲགས་པས་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཆོས་དུ་གྱུར།
གཞན་ཡང་སྤར་འབྲས་སྤངས་ནས་མ་བྱོན་པའི་སྤོན་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
མཐའ་མི་མངོན་པ་ནས་འོང་བའི་འཇའ་ཆོན་ནམ་པར་བཀྲ་བ་དེ་བོ་དགའ་ལྡན་གྱི་
ཅེར་ཡང་ཡང་ཟུག་པ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར། གྲ་བཞི་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་
བྱོན་པའི་ཐོག་མར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན་ཏེ། མཆོད་གཏོར་
རྒྱ་ཆེར་རྒྱས་བཤམས་དང་མཆོད་འདུལ་ཡང་ཡང་དང་བཅས་ཐུགས་སྦྲོན་མཛད།
དེ་ནས་འདུ་ཁང་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོར་སྤྱོད་བདག་གིས་ཆོགས་མགོན་དུ་
གདན་ཞུས་ལྟར། ཆོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཆེད་དུ་མ་ཞུས་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་
གྱི་སྦྲོན་ལམ་རྒྱས་པ་ཤིས་བརྗོད་དང་བཅས་པ་གནང་། དེ་ནས་གཟིམ་ཁང་དུ་བྱིར་
ཕེབས་གྲུབ་པ་དང་། ད་ནས་རང་དཔེ་དགོན་པ་རང་དབང་ཐོབ་པ་འདིར་སྐྱབས་
བྱུང་བས་སློབ་དེའོ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་མཆོན་མའི་གྲུང་ཐུན་ལ་བབས་པ་དང་སྐྱ་
ཁམས་ཅུང་ཞིག་བསྟེལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པར། དེའི་སངས་ཉིན་ནས་དགེ་འདུན་ཐམས་
ཅད་གྱིས་ཞབས་བརྟན་རིམ་འགྲོལ་འབད་པ་ཆེན་པོར་བརྟེན།

དེ་ལྟར་ནང་སང་གི་ཉིན་བྱེད་ཅམ་ནས་སྐྱ་ལུས་གྱི་ཆ་སོ་སོར་སྐྱན་ཟུག་
ཅུང་ཞིག་མངོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཉིན་ཞག་གཉིས་གྱི་རིང་དུ་ཞབས་རིམས་

བསྐྱབས། དེ་ནས་མཆོན་མོ་དེར་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་པ་ལ་ཁྱོད་དང་། ལྷ་
མ་དཀའ་བཅུ་པ་བཅས་ནས་དགོན་པ་འདི་ལེགས་པོར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་སོགས་
གདན་ས་སོ་སོར་དོ་དམ་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ཞལ་ཏའི་རིམ་པ་རྣམས་སྦྱལ། དེའི་
སང་ཉིན་རྗེ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། དཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གཉིས་སྐྱ་
བྱང་དུ་བཞུགས་བཞིན་པའི་མོད། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཞལ་ཏ་ཞིག་སྤྲུགས་རྗེས་
བཟུང་འཆལ་ཞེས་ཞུས་པར། བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུགས་སྐྱར་ནས་བསྐྱབ་ཟེན་
པས་བསྐྱར་དུ་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་མ་གསུངས་བྱང་། དབུ་ཞུ་བཏ་ཞུ་བཞེས་པའི་ཅེ་
ནས་བྲག་མཚུབ་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་རྗེ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་སྐྱ་པར་དུ་རྒྱངས་ཀྱིས་
འཕངས་ཤིང་། དེ་མཚུངས་གོས་བེར་ཞིག་ཀྱང་གནང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྒྲུབས་ཤིག་ཅེས་སོགས་བཀའ་བསྩལ། དེ་ནས་སྐྱ་ཁམས་ཅུང་ཞིག་བསྟེལ་བའི་
ཚུལ་བསྐྱབ་པའི་རིང་ལའང་སྐྱར་གྱི་སྤྲུག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་དང་། བདག་
འདུག་སོགས་སྤྲུགས་དམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཆག་མེད་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཉེར་
བཞིའི་དགོང་ཕྱི་མར་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མཆོད་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད།
དེའི་ཆེ་ཀ་སྤེལ་སྟོང་པ་ཞིག་འཁྱེར་ཤོག་གསུངས་ཏེ། དེར་ནང་མཆོད་སྤྲུགས་ཏེ་
བྱིན་རྒྱབས་རྒྱས་པར་མཛད། དེའི་མཆོན་མོ་ལ་སྤྲུགས་དམ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས།
དེ་ནས་ཉེར་ལྷའི་སྤྱོད་དང་པོ་དུས་ལ་བབས་པ་ན་སྐྱ་ཆོས་རྣམ་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་གསོལ་ནས་གདིང་བ་བཏིང་བ་ལ་ཞབས་དོ་རྗེ་དཀྱིལ་ཀྱང་དུ་མཛད། སྐྱ་ལུས་
བང་པོར་བསྐངས། སྤྲུག་གཉིས་མཉམ་བཞག་དུ་མཛད། དཔ་པ་མངོན་དུ་བཞག་
པའི་སྒོ་ནས་སྤྲུགས་དམ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས་པ་ལས་ཉེར་ལྷ་ནམ་ལངས་པ་
ན། སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐེངས་པའི་ཐེངས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
མངོན་སུམ་དུ་མཛད། དེའི་གོང་དུ་སྐྱ་ཁམས་ཅུང་ཟད་བསྟེལ་བ་སོགས། རྣམ་པ་

ཅུང་ཞིག་ཡོད་ན་འད་དེ་ཐམས་ཅད་གསོས་ནས་ལང་ཆོ་བཙུ་བྱུག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་
ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་བཙོ་ལྷའི་རྒྱ་བ་ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཏེ། ལ་ལ་ནས་འོད་དམར་སེར་
ཅན་དང་། ལ་ལས་དཀར་སེར་ཅན། ལ་ལས་གསེར་བཙོ་མ་ལྷ་བྱུ་སོགས་རང་རང་
སྐལ་བཟང་གིས་མཇལ་སྒྲུང་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱུང་བས། སྟོན་པ་སྤྱི་ཕྱི་དན་ལས་
འདས་པའི་རྗེས་ལ་འདི་ལྷ་བྱུའི་ངོ་མཆར་སྤྱི་ལའང་བྱུང་བ་མ་གྲགས་སོ་ཞེས་ཆང་
མས་མགིན་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ཞིང་། རྗེས་ཞུགས་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་
དཔལ་ལ་འགྲན་པར་མཛད། དེ་ལྷ་བྱུའི་དགོངས་རྒྱུ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་བོད་
ཏྱོར་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་མཆོད་སྤྱོན་མཛོད་པར་སྤྱོད་བ་
ན། དགའ་ལྷན་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ད་ལྷའང་
རྒྱན་མ་ཆད་པར་དད་ལྷན་སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་མཛོད་པར་འདུ་བར་མཛད་པ་དེ་ལྷར་ལགས་ཤིང་།

དེ་ཉིད་མདོར་བསྐུས་ན། རང་ཅག་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་
སྤོང་བཙོན་སྐམ་པོ་ནས་ཉེར་བར་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་
ཁྲབ་ཏུ་དར་ནས་མཆིས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་སྤྱོད་གོས་དམན་པའི་དབང་གིས་ལྷ་སྟོན་
སྤྱོད་གསུམ་མ་དག་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐུག་པོ་ཡང་ཡང་
བསྟོས་ཤིང་། ཡང་ཡང་གསལ་བར་མཛད་པ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཁྱོན་ཟེན་ནའང་རིམ་
ཀྱིས་བསྐྱད་དང་དྲི་མས་སྤྲགས་པ་དེ་ཆེར་སོང་ནས་ཉམས་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་པ་ན།
རྗེ་བཀའ་རིན་ཅན་གང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་སྟོན་སྤྱོད་གསུམ་དྲི་མ་དང་བུལ་བ་ཡང་དག་
པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས། གངས་ཅན་
གྱི་མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་སྟེར་བྱངས། དོན་གཉེར་ཅན་བསྐྱའི་མཆོ་ལ་
རང་པ་འདུ་བ་བཞིན་དྲི་མ་དང་བུལ་བའི་ལྷ་སྟོན་སྤྱོད་གསུམ་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་

ལྷ་བྱ་ཉམས་སྲུ་སྤངས་པ་ལས་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་མཁའ་སྐྱར་ཆོག་ལ་ཙཱ་འཛི་བ་
 ལྷ་བྱ་འཛིན་མེད་དུ་འཕེལ་བ་དང་བཅས། སྤྱོད་གངས་ཅན་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཀྱང་
 སྤྱོད་ལུལ་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་ཅི། རྗེས་སྲུ་དཔོག་པ་ཙཱ་ཡང་མ་རྒྱས་པའི་དཀའ་བའི་
 གནད་ཞིབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་མ་ལུས་པ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་མ་ཞོར་མ་འདྲེས་
 བར་གསལ་བར་གཏན་ལ་བབ་པ་སོགས་གྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་
 གསལ་སྤངས་བཅོམ་ལྷ་བྱ་སྤྲུལ་གསོས་པར་མཛད་པའི་བཀའ་འདེན་ནི། ས་གསུམ་
 མ་ལས། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་དུ། །ཐར་འདོད་ཡོངས་གྱི་
 སྤྱོད་མེད་པའི་མགོན། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲུལ་མེ་ཅན། །སྤྱོད་སྤྱོད་
 མ་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྲུལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་
 གྱི་སྤྱོད་དང་ཡང་སྤྱོད་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་
 བཀའ་འདེན་གྱིས་ཉེ་བར་འཆོ་བ་དེ་ལྟར་ལགས་ན། སྤྱོད་ཀྱང་བཀའ་འདེན་བསམ་ཤེས་
 མ་ལོག་པར་བཀའ་བཞེན་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་ལ་བསམ་སྤྱོད་གཉིས་གྱིས་ཉྱལ་དུ་
 འབྱུངས་དགོས་པ་ནི། གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་པོ་ལྷ་བྱ་ལས་ཆ་
 ཤས་ཙམ་སྤངས་ཏེ་མཛོད་པར་བཛོད་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་སྤྱོད་པོ་འདྲིའི་མཐུས། རང་
 གཞན་མཐའ་དག་འཇམ་མགོན་སྤྱོད་པས་འབྲལ་མེད་རྗེས་སྲུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པས་
 ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་ངེ་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་སྤྱོད་དུ་མཛོད་དུ་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ནི། དགའ་
 ལྷན་གནས་སྲུ་མི་པམ་ཆེས་རྗེའི་བྱང་། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འཇམ་དཔལ་སྤྱོད་པོ་
 ཞེས། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་གསང་བའི་བདག་པོ་ཡིས། །གསལ་བར་ལུང་
 བསྟན་རྗེ་བཙུན་ཆོས་གྱི་རྗེ། །དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དེ་
 ལྟར་དང་བའི་ཡིད་གྱིས་གསོལ་བཏབ་པས། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་སྤྲུལ་བསྤུལ་

སེལ་བྱེད་ཅིང་། །སྤྱེ་དང་སྤྱེ་བར་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཡིས། །རྩེས་བཟུང་དམ་ཚོས་འཛིན་
བར་བྱིན་གྱིས་ཚོབས། །བདེ་ཆེན་ལྷན་སྤྱེས་ཡེ་ཤེས་འཆར་དུ་གསོལ། །དངོས་
འཛིན་འཕྲུལ་པའི་བྱི་མ་བསལ་དུ་གསོལ། །སེམས་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་བཅད་དུ་
གསོལ། །སྤྱར་དུ་བྱིད་རང་ལྷ་བྱར་བྱིན་གྱིས་ཚོབས། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་
རབ་འཕེལ་དུ་གསོལ། །འཆད་ཚད་ཚོམ་པའི་སྒོ་གྲོས་རྒྱས་སུ་གསོལ། །མཚོག་
དང་ཐུན་མོང་དངོས་བྱུབ་སྤུལ་དུ་གསོལ། །སྤྱར་དུ་བྱིད་རང་ལྷ་བྱར་བྱིན་གྱིས་
ཚོབས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །

རབ་དུ་བྱུང་ནས་རི་སྤྱིད་འཆོ་ཡི་བར། །མཁན་སྒོ་བ་སྤྱན་སྤར་རི་ལྷར་
ཁས་སྐྱངས་བཞིན། །བཅས་དང་རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི། །ཉེས་པས་ནམ་ཡང་
བཀོས་པར་མ་གྱུར་ཅིག །ཆངས་སྤྱོད་ཉེན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡི། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
ཆེའི་ཆོས་རྣམས་རི་སྤྱིད་པ། །མ་རྣམས་དོན་དུ་དཀའ་བ་དུ་མ་ཡིས། །བསྐྱལ་པ་
དཔག་དུ་མེད་པར་སྤྱུབ་པར་ཤོག །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་དུ་མས་རྒྱུད་གཏམས་
ཤིང་། །དབང་པོ་ཞི་ཞིང་རབ་དུལ་སྤྱིང་ཅེར་བཅས། །གཞན་དོན་སྤྱོ་མེད་སྤྱུབ་པའི་
སྤྱིང་སྤྱོ་བས་ཅན། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྩེས་སུ་འཛིན་པར་ཤོག །རྩེ་ཉིད་ཀྱི་
གསུང་ནས་བརྟུས་པའོ། །

༡༡། རང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཇིག་རྟེན་ནི་བདེའི་སྐྱོར་
སློབ་བྲིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདྲི་ཞིབ་ཆོས་སྒྲོབ་ཁྱེད།

མ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་སྐྱེས་པ་གནས་སུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷན་རྒྱུད་རིང་
ལུགས་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་པའི་གནད་འགའ་ཞིག་ལས་ནང་ཆོས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་འདྲི་ཞིབ་ཆོས་སྒྲོབ་ཁྱེད།

༡༣༡། །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། མཉམ་མེད་ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་ལས། གང་ཞིག་
སྒྲོང་ལྷག་སྒྲོང་དག་གིས། །མི་ཡི་གཡུལ་ནས་རྒྱལ་བ་ལས། །གང་ཞིག་བདག་
ལས་རྒྱལ་བ་གང་། །དེ་ནི་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་
ཕྱོགས་ཞིབ་དེའི་དོན་དུ་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་དག་འདུལ་རེས་བྱས་པ་ནི་རང་གཞན་
གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དག་ཞིབ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། །ཞིབ་དེ་གཏོན་ཆགས་སུ་བཞོ་
མི་ཐུབ་པ་ནི་རང་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་སྒྲོང་མི་ཐུབ་པར། དག་གཉེན་རེས་སུ་འབྱེད་
པའི་རྩ་བ་རང་གིས་བཞོས་ནས་དེའི་ཡལ་འདབ་ལ་རི་ཅམ་འཐབ་ཀྱང་མི་ལྟོག་པ་
ནི་རྩ་བ་མི་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་དང་གཞན། སྤྱི་དང་སྤྱེར་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་སྤྱོད་ལམ་འདུལ་ཞིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དག་
བདུལ་ནས་དུལ་ན་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐུལ་བས་བདག་གིས་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དག་འདུལ་བ་ནི་དག་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
ནས་དཔའ་པོ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་སྐས་ཆེན་པོ་ཞིབ་ལྷས།
སྤྱོད་འདུག་ལས་ཀྱང་། །ཐུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བྱེད་བསད་ནས། །ཞེ་སྤང་ལ་
སོགས་དག་འཛོམས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་པོ་སྟེ། །ཐུག་མ་རོ་ལ་གསོད་

པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགའ་ནི་དགའ་ལྡན་གསུགས་བརྟན་ལྷ་བྱ་
ཡིན་ལ། རང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགའ་འབའ་ཞིག་
ལས་གཉིན་དུ་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང་། འཇམ་པོར་བསྟོད་ན་རྩལ་དུ་འགོ་
བ་ལས་ཞི་བར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པས་དེའི་གཉིན་པོ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་
གྱིས་བརྟུལ་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་
སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེས་ན་དེ་ལྷ་བྱའི་དགའ་ཉོན་མོངས་པ་དེའི་
རིགས་བསྟུན། ལྷ་མིན་ལྷ་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ། དང་པོ་ལྷ་མིན་ལྷ་ནི། འདོད་ཆགས།
ཞེས་སྤང་། ང་རྒྱལ། མ་རིག་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྷ་ཡིན། ལྷ་བ་ལྷ་
ནི། འཇིག་ལྷ། མཐར་ལྷ། འོག་ལྷ། ལྷ་བ་མཆོག་འཇིན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་འཇིན་དང་ལྷའོ། །

དང་པོ་ལྷ་མིན་ལྷ་ལས་འདོད་ཆགས་ནི། རང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྤྱོ་
བཏགས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཞེ་
སྤང་ནི། སྲིད་པ་ཀུན་འཇིན་ཅིང་མི་ཉམས་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་གང་
ཞིག་ཁོང་ཁྱོ་འདྲེན་ཅིང་གཞན་ལ་འཆེ་བའི་ལས་ཀུན་རྩིས་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་
པ་ང་རྒྱལ་ནི། སེམས་ཁེངས་བའམ་མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་གང་
ཞིག་རང་ལས་མཐོ་བ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། དམའ་བ་ལ་བྱུང་གསོད་ཆེ་ཞིང་ཡོན་
ཏན་གོང་མ་བསྐྱབ་པར་གོགས་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་མ་རིག་པ་ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་
སམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྫོངས་བའམ་མི་ཤེས་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་
གྱི་སེམས་བྱུང་སྟེ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འཐོམ་ཤིང་འོག་པར་ཞུགས་པས་ཉེས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་པའོ། །ལྷ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ནི། དཀོན་
མཆོག་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས། སྤྱི་བ་སྤྱི་སྤྱི་སོགས་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་

ཕལ་ཆེར་མེད་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་སའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། ལེགས་སྟོང་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞོལ་
འདེབས་ཤིང་ལོག་ལྟ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལྟ་ལས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་མཐུ་ལས་རང་གཞན་གྱི་ཞི་བདེ་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །

ལྟ་བུ་ལས་དང་པོ་འདིག་ལྟ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་བར་རང་རྒྱ་
བའམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ།
འདིས་ནི་ལྟ་བུ་ལོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོག་དང་རྒྱ་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་མཐར་
ལྟ་ནི། བདག་ཉག་པར་ལྟ་བའམ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐུགས་སའི་འཐད་འདྲིན་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲི་བའི་བྱེད་པར་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཐར་བ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་ལོག་པར་ཐུགས་
པའོ། །གསུམ་པ་ལོག་ལྟ་ནི། སྟེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདྲིར་འོང་བ་མེད་པ་དང་། འདི་
ནས་བྱི་མར་འགོ་བ་མེད་པ་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་། དཀོན་མཆོག་སོགས་
ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལེགས་སྟོང་མཐའ་དག་འཛོམས་ཤིང་གསར་དུ་མི་
གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་སྔ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་
དམར་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །བཞི་
པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་འདྲིན་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྔ་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་
ནས་དེ་ཉིད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཆོག་གམ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ར་
རྒྱལ་འཕེལ་བའི་རྟོག་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གོང་མ་བསྐྱབ་པར་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་
དོ། །ལྟ་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཐུགས་མཆོག་འདྲིན་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་པལ་བ་
དང་ལོག་པའི་བརྒྱལ་ཐུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཞིག་ཐར་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐུགས་ཤིང་ཆོས་

མིན་ཆོས་སུ་འཆོས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་
ཤིང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྷ་བ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལྷ་
མོ་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་ཤོར་བ་དེ་སྤིང་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་བདེའི་གོ་སྐབས་
འཕྲོག་པ་དང་། དེ་རིམ་ཁྱུགས་ཆེ་རུ་སོང་ན་དེས་ལྷ་བའི་འཐབ་ཚྭ་འཕེལ་ཞིང་
ཞི་བདེ་དགྲུག་པ་དང་འཆེ་བ་མང་བ་སོགས་འདོད་པ་བཙལ་གྱང་མི་རྙེད་པ་དང་།
མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷ་བ་མཐའ་མ་གཉིས་པོའི་
གཞན་དབང་དུ་སོང་ན་ཆོས་ལུགས་དང་སྤིང་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་མི་མཐུན་
པའི་འཐབ་ཚྭ་དང་འབྲུག་ལོང་འཕེལ་བ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་སུ་བདེ་སྤྱིད་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་གོགས་བྱེད་ཅིང་འཆེ་བའི་ལས་ལུགས་སྤེལ་བར་བྱེད་པའོ། །

མདོར་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དག་དང་གཞོད་པ། འབྲུག་ཚྭ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་
རྒྱན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །ངན་ལས་དེ་དག་གི་ཀུན་སྤོང་ནི་ནང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
དག་ཡིན་ལ། དེས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཏེ་སྤྱུག་
བསྐལ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ལྷངས་དང་ལྷང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་དེ་དག་ཤུགས་ཆེ་རུང་
ལས་འབྱུང་བས། དེ་དག་རྩ་བ་ནས་མ་བཙལ་ན་སྤྱུག་བསྐལ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་
བའི་སྐབས་མི་སྤིང་དོ། །གནད་འདི་ལ་གཟིགས་ནས་སྟོན་པ་བཙལ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་གཉིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱང་ནས་དེ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་དགའི་དྲངས་མར་གཟིགས་ནས་དེ་དག་ཞི་བའི་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་རིམ་གྱིས་ཅིག་བཀའ་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཨ་རྩ་དེ་བས། བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས། ཁྱོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བརྒྱང་བ་ལ། །སྤྲོན་པ་འབྲུག་པ་མིན་པ་ལྟར། །ཐུབ་
པས་ཉོན་མོངས་དགར་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དོན་སྤྱིང་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་

རྒྱལ་སྤྱིའི་འདོད་པ་གཙོ་བོ་ནི་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འདོད་དོན་གྱི་
གཙོ་བོ་ནི་ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྐྱབ་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་མི་འདོད་པ་བསལ་
ནས་འདོད་པའི་དོན་ཆེན་འབྱུང་བ་ལ། བོད་དུ་ཁྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་མཐའ་
གཅིག་དུ་སྒྲིང་བ་ལ་ཁྱུགས་དགོས། བསྐྱེད་བཞེད་དང་དཀའ་སྐྱབ་བསྐྱེད་པས་སྒྲིང་
བར་མི་ཁྱུས་ཀྱི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྒྲིང་དགོས། བྱད་བར་དུ་བོད་གསལ་ལྟ་བ་མཐའ་མ་གཉིས་པོ་གང་དུ་དར་བ་དེའི་
ནང་དུ། སྤྱི་སྐོར་གྱི་ཞི་བདེ་ཉམས་རྒྱད་ཆེ་བ་དང་སྤྱི་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་འགོག་བྱེད་
ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་དེ་དག་བསལ་བའི་དོན་དུ། ཆོས་སྤྱོད་ནས་ཆོས་
ལུགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་རིག་གི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྒྲིང་
དོར་རྒྱ་བྱེད་དུ་སྤྱོད་ཅི་སྐྱབ་མཛད་རྒྱ་ནི་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
དེ་དག་འཛོམས་པའི་སྐོར་ནས་ཞི་བདེའི་མདུན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བར་བྱ་བ་ལ།
དེའི་གཉེན་པོ་འཛོམས་བྱེད་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་གཉིས་
ཉེ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་མདོན་གྱུར་བ་འཛོམས་པའོ། ཅེ་གཞར་བར་བྱ་བའི་གཉེན་
པོ་ནི་འཛིན་ཉེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ས་བོན་འཛོམས་པར་
བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟེ། མི་ཉག་སྤྲུག་བསྐྱེད། སྒྲིང་པ། བདག་མེད་
བཞིའི་ལྟ་བ་བྱེད་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་གནད་བསྐྱེད་ན་སྒྲིང་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་ལྟ་
བ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ལ་བྱེད་བཞེད་དཀའ་ཡང་། འཛིན་ཉེན་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ལ་བྱེད་བཞེད་དུ་སྤྱོད་སྐྱབ་ན། འདི་
དང་འགལ་བའི་ལྟ་བ་ལོག་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཞི་བདེ་ཡར་རྒྱས་
གཏོང་སྐྱབ་ལ་དེ་ལྟར་འབད་ན་དེ་ཅམ་སྤྱོད་དཀའ་བའང་མ་ཡིན། འདི་ནི་མི་དག་གི་

བཙུ་སྒྲིང་བའི་ལུགས་མཐུན་གྱི་ཁྱིམ་ས་ལུགས་དང་། དགེ་བ་བཙུའི་སྒྲིང་བའམ་ཡ་
རབས་གྱི་སྒྲིང་ཚུལ་ཆེད་གཉེར་གྱི་ལྷ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་སྤྱད་བཅི་ཞུ་དགོས་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་གྱི་ཚུལ་
ཁྱིམ་ས་ཀྱང་ཟེར་ལ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད། འདི་
ཡང་ཆོས་རིག་གི་ལམ་ནས་ཁྲབ་བཤལ་བཏང་ན་པན་རྒྱལ་ས་ཆེ་ལ། གཉིང་ཟབ་
བ་ཡོད་པས་ཆོས་གྱི་ཐོག་ནས་མང་ཆོགས་གྱི་སྤྱི་ཞུ་སྤྱབ་ཕྱོགས་བཟང་ཤོས་དེ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་གྱི་ཁྱེད་བང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་ན་པན་ལས་གཞོད་
ཆབས་ཆེ་བའང་ཡོང་སྲིད། བྱེ་བྲག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ན་གནས་ལུས་ལོངས་སྒྲིང་
སོགས་གྱི་འཐབ་ཚོད་དང་རྒྱ་འཕྲོག་གི་བྱ་བ་ཆེ་ལྷ་མཐའ་དག་ནི་ཡིད་གྱི་མི་དགེ་
བ་གསུམ་གང་རུང་གི་གཞན་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་བརྒྱབ་སེམས་ནི་
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རྣམས་པའི་ཆབས་ཆེ་ཤོས་གྱི་འདོད་ཆགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་།
དེ་བཞིན་དབང་ཤེད་དང་ཐོག་གཞོན་སོགས་གཞོད་འཆེ་དང་འཁྲུག་ཚོད་སོགས་གྱི་
བྱ་བ་མཐའ་དག་གཉིས་པ་གཞོད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།

གསུམ་པ་མི་དགེ་བའི་ནང་གི་ལོག་ལྷ་ནི་ཆད་པར་ལྷ་བའི་ལོག་ལྷ་ཆབས་
ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷ་ར་ལེགས་སྒྲིང་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དང་།
ཉེས་སྒྲིང་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་མི་དགེ་བ་བཙུའི་ནང་ནས་འདི་
གསུམ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འགོག་མ་ཐུབ་ན་ནི་བདེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་ཐབས་མེད་
པར་བརྟེན། ཆོས་རིག་གི་ལམ་ནས་འདི་གསུམ་གྱི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་སྤེལ་
དགོས་པ་ནི་ནི་བདེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན་པ་རྣམས་གྱི་ལས་འགན་ཡིན། འདི་ལྷ་ར་
བྱུང་ན་ཁོར་ཡུག་སྤྱད་སྒྲོབ་དང་དགའ་སྒྲིད་གྱི་ཆོར་བ་རང་ཤུགས་གྱིས་ཡང་རྒྱས་

འགྲོ་གི་རེད། འདི་དག་ནི་ཆོས་རིག་གི་ལམ་ནས་མང་ཆོག་པས་ལ་ཞབས་འདེགས་
 ཟུ་རྒྱའི་ཆ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལའང་
 གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་སོགས་བཀའ་
 བསྟན་དུ་མ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ཡིན། དང་པོ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
 པར་ལྟ་བུ་ཞི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་
 འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། གང་འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་
 རང་ཚུགས་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེ་འདིག་བྱེད་པས་ན་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་
 ཅིང་། སྐད་ཅིག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་བྱི་མ་བྱི་མའི་ངོ་བོར་འཕོས་ནས་འགྲོ་བས་རྗེས་རྒྱུན་
 མི་ཆད་པའང་ཡིན་ནོ། །འདིའི་གནད་ལ་ལེགས་པར་བརྟག་པའི་ལྟ་བུ་གོང་འཕེལ་
 དུ་སོང་ན་ཆགས་སྤང་ཚེངས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་
 མཐོང་ཞིང་། ཐར་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་མདོ་རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་བ་ལས། །སྤིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་དང་འབྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆིགས་
 ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཆེ་འགྲོ་ནས་མཁའི་སྒྲོག་ལྟ་བུ། །རི་གཟར་འབབ་
 རྒྱ་བཞིན་དུ་སྤྱར་མགྲོགས་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེད་འདྲིལ་ལ་མ་བྲལ་
 བར་བསྐྱོམས་པ་ལས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ལྟག་
 པར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་ལྟ་བུ་ཞི། སྤྱིར་ཟག་པ་
 ལ། འཁོར་བའི་ཟག་པ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ། རྟོག་པའི་ཟག་པ། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་
 ཟག་པ་དང་བཞེས་གསུངས་པས། དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཟག་པ་ཞེས་པ་སྒོག་ནས་འོག་དུ་ལྷུང་
 བའམ་ཟག་པ་སྟེ་བདེ་བའི་གནས་གོང་མ་གོང་མ་ནས་འོག་མ་འོག་མར་ལྷུང་བར་

བྱེད་པས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འཁོར་བའི་ཟག་པ་ནི་རང་ཅག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུག་
བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཕྱིར་སྤྱུག་བསྐྱལ་གསུམ་
གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་གང་ཡང་རུང་བའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ན་གོང་
དུ་བཤད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དེ་དག་སྤྱོད་ཏུ་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་འབྱུག་དེ་ཉིད་
ལས། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། །སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་བར་མི་རུས་ཏེ། །རི་
ལྷར་མེ་ནི་མ་བཏང་བར། །སྤྱེག་པ་སྤྱོད་བར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བུ། བདག་ཕུང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་སྤྱོད་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་རྟག་པ་ཆ་མེད་གཅིག་
ཕུ་རང་དབང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཞིང་། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་ལྟ་
བ་དང་། ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱ་བའི་བདག་དང་རང་ངོས་ནས་བདག་ཏུ་མེད་
པར་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་བསྡུས་ན། སྤྱོད་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ཡིན་
ལ། བཞི་པ་ལྟ་བ་འདི་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ཞིང་གོམས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་
སྤྱི་དང་བྱུང་པར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་ཞེན་ལུལ་སུན་སྤྱངས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་དེ་དག་མདོན་གྱུར་བ་འགོག་རུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་རྟེན་ཅིང་། དེ་ཉིད་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་འདྲིལ་ནས་སྒྲོམ་ཞིང་གོམས་པ་ལས། དེ་ལྟ་
བུའི་བདག་མེད་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རིམ་ཀྱིས་འཕེལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
དག་གི་ས་བོན་ནམ་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་རིམ་ཀྱིས་རྫོགས་པར་སྤངས་པ་ན། ཐར་པ་
ཐོབ་པའམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མྱ་ངན་ཞེས་པ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་
ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ཡི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའམ་
སྤངས་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ་ཞི་ཞིང་སྤང་མི་འབྱུང་བའི་དགེ་བ་སྟེ། བན་

པ་དང་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་གནས་སུ་ལེགས་པར་དབྱང་ནས་ལྟ་བ་དེ་ཡིན་ལ།
 འདི་ནི་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དབྱང་བའི་ལྟ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་
 བཞི་ནི་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་ག་དང་སྒྲུབ་ཏུ་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ན་
 ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྲལོ། །འདི་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་དང་
 འགལ་ན་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་ལྟ་བར་མི་འཐད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིའི་
 མཐའ་ཐུག་པ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད། དོན་
 བློ་ཆོས་གང་ཞིག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའམ་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ཟབ་ལ་རྒྱ་
 ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན། བདག་གཞན་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། བདེ་སྤྱད་པན་ཚུན་ལྟོས་
 གྲུབ། སྤྱི་སྤྱེར་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། ཆོས་དང་ཤེས་རིག་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། ཆོས་
 སྤྱིད་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། རྒྱ་འབྲས་པན་
 ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། བདེན་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། འཁོར་བ་དང་ཐར་བ་པན་ཚུན་
 ལྟོས་གྲུབ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་སོགས་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་མིན་ཏུ་རྒྱས་པས་རང་ཉིད་དེ་ལ་མཁས་པའི་ཐོག་ནས་གཞན་ལ་འང་
 གང་ལ་གང་འཆམས་སུ་སྟོན་སྤྱད་ན་འདིག་རྟེན་ཞི་བདེར་བསྐྱར་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཐུན་
 སུམ་ཆོགས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཞུགས་པའི་ལམ་
 མ་ལོར་བ་ཞིག་རྟེན་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྤྱད་ཀྱི་གསུང་
 ལས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན། །གང་ལ་སྟོང་
 ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནད་
 བསྐྱུས་ཅུང་མོ། །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། རྒྱལ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ བྱས་པ་ལས་བྱ་རྒྱུ་མང་བ་བསྟན་ཡོད།

༡༩༥༥ ཟླ་༡༢ ཆོས་ཀྱི་ཉིན།

༡༡། །མི་རབས་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲིན་དུ་མི་ཆེན་ཁག་རྣམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་
སམ། རིག་གཞུང་། རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་བ་ནི་ཡང་དག་པ་དང་གཞན་རྣམས་ཡང་དག་
བ་མ་ཡིན་པར་བལྟས་ཏེ། བྱད་གསོད་དང་ཆོན་རིག་གི་རྒྱས་པ་ངོམས་རེས་
སོགས་ལས་འབྲུག་ཅོད་ཀྱི་དུས་རབས་ཤིག་ཤར་ཡོད་ཀྱང་། རིམ་བར་འགྱུར་
ལྡོག་གིས་མི་རིགས་རྣམས་མཉམ་འདྲིས་མཉམ་གཤིབ་རྩི་ཆེར་བྱིན་པའི་སྐབས་
ལས། ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལྷགས་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རེས་བྱེད་
པའི་དུས་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་ཤར་ཡོད་ལ། སྤིད་ཕྱོགས་ནས་ཆོན་རིག་གི་ཤེས་
ཡོན་དར་བྱུང་བ་ཆེ་ལ། ཆང་མས་ཆད་འཛིན་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་
འགོ་བཞེན་པ་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་སྒྲིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རིག་དར་བྱུང་
ཆེ་ཁར། ཆང་མ་དགའ་སྤོ་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཕན་གཅིག་
གྲོགས་སུ་འགོ་བཞེན་པ་འདི་རེད། དཔེར་ན། ང་ཆོ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་
མེད་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཐེག་ཆོན་པས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་
ཅི་ཅམ་སྤྲ་ཡང་ཆ་དུ་མ་ཕན་ཚུན་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་
ཆོན་རིག་པ་དང་བསྐྱར་ན་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་སུ་འགོ་བཞེན་པ་དང་། ཆོན་རིག་
ཉིད་པའི་སྐབས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱི་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་དེར་པལ་ཆེ་བས་ཡིད་ཆེས་

བྱས་ཤིང་། ད་པན་ཚན་རིག་པ་ཁག་གཅིག་གིས་མའི་མངལ་དུ་སྤྱ་གྲུ་ཆགས་
དུས་ནམ་ཤེས་དང་ཤེས་རིག་ནམས་པ་མ་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བར་བཤད་པ་དང་།
དེད་དུས་ཚན་རིག་པ་པལ་ཆེ་བས་མའི་མངལ་དུ་རིགས་རྩས་སོགས་སྤྱལ་དུ་
མ་ཆོགས་པ་ལས་ནམ་ཤེས་སྤྱོད་དུ་འབྱུང་བར་བཤད་དེ། ཚང་མས་དེ་གཉིས་
གང་ལའང་ཡིད་ཉོན་མི་སྤྱབ་པར་ད་དུང་དབྱེད་ཞིབ་ངང་བཞག་ཡོད། ཉང་པའི་ཆོས་
ཀྱི་ལམ་ནས་དང་པོ་པ་མ་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བ་དེ་ལས་སྤྱོད་པོར་འགོག་སྤྱབ་ཅིང་། ཕྱི་
མ་རིགས་རྩས་ཆོགས་སྤྱབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཐོག་ནམ་ཤེས་ཕྱི་ནས་ཡོང་བ་དང་
ལས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཆོགས་ལས་སྤྱ་གྲུ་ཆགས་པ་དགའ་བོ་མངལ་
འབྱུག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབས་ན་ཚན་རིག་པ་ཡི་རངས་སྤྱི་བ་ལས་
འགོག་མི་སྤྱབ་པའི་ཁར་གཅིག་པན་གཅིག་གོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་འཆི་
འཕོ་བའི་མདོ་ལས། བར་དོ་བའི་ནམ་ཤེས་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་
དཔེ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ།

༡༽ ལྷ་མའི་ཁ་ཉོན་སྤོབ་མས་ཤེས་པ་ལྟར་སྤྱ་མའི་ནམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་ནམ་
ཤེས་སུ་མཚམས་སྦྱོར་བ།

༢༽ མར་མེ་གཅིག་ལས་མར་མེ་གཉིས་མཆེད་ལྟར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་
ཚུལ་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐར་མི་ལྟུང་བ།

༣༽ མེ་ཡོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྱ་མའང་ཡོད་ལ་ཕྱི་
མའང་ཡོད་ཅིང་། དངོས་པོ་ཡང་མི་འཕོ་ལ་པ་རོལ་ཀྱང་ཡོད་བ།

༤༽ རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་རི་མོ་ཅི་འབྲ་བ་ཤོག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟར། ལས་
བཟང་ངན་ཅི་འབྲ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་བཟང་ངན་དེ་འབྲ་བ་འབྱུང་བ།

༥༽ མེ་ཤེལ་ལས་མེ་བྱུང་བ་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་རིགས་

མི་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་མི་འགལ་བ།

༤༽ ལྷ་གུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ས་ཐོན་འགགས་ནས་མེད་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་དུ་མི་
འགོ་བ་ལྟར། སྐྱེ་བ་ལེན་དུས་སྤྱི་མཐོང་གང་ཟག་འགགས་ནས་མེད་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་
དུ་མི་འགོ་བ།

༥༽ སྐྱར་པོ་མྱོང་ཟེན་མ་བཟེད་པ་ལ་སྐྱར་པོ་ཞེས་བཟོད་ན་འགམ་ཆུ་ལྟར་
བ་མི་འགལ་བ་ལྟར། སྐྱེ་བ་ལེན་དུས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགགས་ནས་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་
བ་ལེན་བ་མི་འགལ་བ།

༦༽ མིས་བཟོད་པའི་སྤྱི་ལས་བྲག་ཆ་འབྱུང་ཡང་དབྱེད་ན་མི་ཆེད་པ་
ལྟར། དོན་དམ་དུ་དབྱེད་ན་མི་ཆེད་ཀྱང་ཀྱན་རྩོལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་མི་འགལ་བར་
གསུངས་པ་ནམས་ཆེན་རིག་པར་ངོ་སྤྱད་ན་མོས་མཐུན་འབྱུང་རྒྱ་ལས་དགག་
བྱ་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་བློན་མཁན་གྱི་བྱིས་པ་ལྟ་བུ་
སྐོར་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེན་རིག་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་ངེས་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ཆགས་རྒྱ་རེད། གཞན་ཡང་སེམས་མ་འདུལ་ན་སེམས་ལ་བདེ་
སྐྱིད་ཆད་འཕེར་ཡོང་ཐབས་མེད་པས་གཙོ་བོ་སེམས་འདུལ་དགོས་པ་ཆེན་རིག་
པས་ཀྱང་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་པས། སེམས་འདུལ་བའི་ཐབས་ལམ་རྒྱ་ཆེ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་ནང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལས་སྤང་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་པས་
ཆེན་རིག་པ་ལའང་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ནང་
བ་སངས་རྒྱས་པའི་སྤྱི་སྐྱད་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་བྲག་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་མདོ་
སྤེ་ས་བཅུ་པ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ཁྱེད་སྤྱི་མཛད་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཡིན་པར་རིགས་

པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱབ་པར་མཛད། ཚན་རིག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་རྟུལ་
སྤྲ་རབ་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་ཅིང་རྟུལ་སྤྲ་རབ་དེའང་བརྟག་ཅིང་དབྱད་པའི་ཆོ།
ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་སོ་སོར་མཐོང་ཚུལ་སོ་སོ་ལས་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་
ཀྱང་མེད་པས། ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་མཐོང་ཚུལ་བྱུང་འདུག་
པས་ཀྱང་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་མཐའ་དེ་ནས་གསལ་བས་ཚན་རིག་པའི་བསམ་
སྒོ་ཞི་བདེའི་ཕྱོགས་སུ་འདེན་ཐུབ། དེ་ཐུབ་ན་སྤིད་ཀྱི་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་
ཤུགས་ཀྱིས་ཞི་བདེ་ལ་བརྟེན་བསྐྱུང་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ཚན་རིག་
པ་དང་ནང་ཆོས་མཁས་པ་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་ཡོང་རྒྱའི་ཆ་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་
ཡོད་པས། ནང་ཆོས་དབྱིས་བྱིན་པ་རང་གིས་ཤེས་ཐབས་དང་གཞན་ལ་སྤེལ་
ཐབས་གནང་རྒྱ་གཉིས་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཆོས་པ་རྣམ་
པས་ཁ་ནང་དུ་སྒྲོག་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ང་ཆོ་ནང་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འགག་ཅ་བསྐྱུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ནི་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་བ་དང་། དགེ་བ་བཅུ་
བསྐྱུབ་དགོས། བྱེ་བྲག་རབ་བྱུང་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་བ་དེའི་སྟེང་རང་བཞིན་
ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་སེམས་ལྡན་པའི་ཐོག་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་བསྐྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་མ་ཐུབ་ན་ནང་ཆོས་ཀྱིས་བཞད་
པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་གར་ཀྱི་གཏམ་བཟློང་ལྟ་བུར་སོང་སྟེ། བན་ལས་གཞོད་ཆ་བས་
ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུར་གཞོན་མི་ཟ་བ་སྟོན་པས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་
བཞིན་དགོངས་འཇགས་འཆེད། །

༡༡། །རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་དུས་བྲན་གྱི་ཆོག་ལས་ འདུའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད།

དེ་རིང་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་དུས་བྲན་གྱི་ཆོག་ལས་འདུ་ཡིན་པར་
བརྟེན། ཁོང་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་རང་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་གལ་ཆེད་
གསུང་འགའ་ཞིག་འདིར་བཀོད་ན་སྟུང་སྟེ། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་སྦྱོང་
འཇུག་ལེན་དགུ་བ་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་
དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དོན་མདོར་ཅན་ཁྱེད་ལ། རྒྱུད་བྱེད་
གསུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྲང་
བ་དང་ངེས་པའི་ཆོས་རི་སྟེན་ཅིག་བཀའ་སྤྱུལ་བ་ཐམས་ཅད། མཐར་ཐུག་མོ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་ཆུད་ཟིན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེད་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
མདོན་གྱུར་བ་སྤངས་ནས་རིམ་གྱིས་དེའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤོང་
བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཤི་སྟག་ཡིན་པ་ནི། རི་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་རྒྱུད་ལྷ་
མ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་པ། །ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། །དེ་ནི་
བྲང་སྤོང་གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་འགོག་པ་ནི་ཆོས་བྱེད་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ཅན་གྱིས་
ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རུས་པས། དེ་དག་ཙམ་ནས་བྱངས་སྤངས་བའི་

ཚུལ་གྱིས་སྤྲོད་དགོས་པ་ས་དེ་ལྷ་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ནི། གང་
ཟག་དང་ཚེས་ལ་རང་མཚན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་དང་ཚེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་སྤྲོད་
བ་ལ་ཟབ་མོ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་པབ་སྟེ། ཉེན་འབྱུང་སྤྲོད་པའི་དོན་དུ་
སོང་བ་དང་། སྤྲོད་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་སོང་བ་ལྟར་པན་ཚུན་སྤྲར་ནས་ཤེས་
ཤིང་གོམས་པ་ལས་སྤྲོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ལ་དཔྱོད་པའི་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཐབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོས་ཀྱང་། ཉེན་འབྱེལ་བསྟོད་པ་ལས། །བྱིད་གྱིས་རི་སྟེད་བཀའ་སྦྱུལ་པ། ཉེན་
འབྱེལ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་འཇུག་། དེ་ཡང་ཟུང་ན་འདའ་ཕྱིར་དང་། །ཞི་འགྱུར་མི་
མཛད་བྱིད་ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའང་འདི་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྲོན་ལེའུ་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་
ནང་དུ་གསལ་བའི་ཉམས་ལེན་དངོས་སམ་དེའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ནི་གདུལ་
བྱ་མ་འདུལ་བ་རྣམས་འདུལ། འདུལ་བ་རྣམས་སྤྲོད། སྤྲོན་པ་རྣམས་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་བའི་ཐབས་སམ་ཡན་ལག་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་
ཐབས་དངོས་མིན་ཞིང་། ལེའུ་དགུ་པར་བཞད་པའི་ཟབ་མོ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དངོས་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་སྤྲ་
མ་དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་སྦྱེ་བས། ཡན་ལག་དེ་དག་དེ་སྦྱེ་བ་དང་སྦྱེས་
ཟེན་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་དོན་དུ་སོང་བ་ནི་ཐུབ་པ་བཙུག་ལྟར་ཀྱི་གསུང་འོག་
དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་གཞི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བརྟེན་
པའི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་དང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་དོན་དམ་
བདེན་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་བར་བྱ་བ་དང་། སྦྱེས་ཟེན་མཐར་

ཕྱིན་པའི་ཐབས་ཁོ་ནར་འདུས་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་བསྟན་པར་བྱའོ་
ཞེས་ཁོང་ནས་བྲངས་སོ། །

དེ་ཡང་འཕགས་པ་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། དཔུས་ལོང་དམིགས་བྱ་
མེད་པ་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་ནམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱིམ་འཇུག་པར་ག་ལ་
འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྷ་འདི། །དམིགས་བྱ་མེད་
པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དུ་མ་ཁྱུངས་སུ་བྱས་
ནས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། དབུ་མ་འཇུག་པར། རི་ལྷར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིན་
བདེ་ལྷག་ཏུ། །མིག་ལྷན་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི། །ཡུལ་དུ་འཁྲིད་པ་དེ་
བཞིན་འདིར་ཡང་སྒོས། །མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་ལེན་དང་པོ་ལྷ། གང་ཟག་དང་ཆོས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྷ་བའི་མིག་ཉམས་པའམ་མ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་
དག་རི་ཅམ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་སྤྱིན་པ་ཅམ་ལས་དེར་འཁྲིད་
པར་མི་བྱས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དངོས་སམ་དེས་ཟེན་པའི་སྒོ་
ནས་བསྐྱབ་ན་ལམ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བདེ་ལྷག་
ཏུ་བགྲོད་པར་འགྱུར་བས། ཀྱན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་
དོན་དམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་པན་ཚུན་ལ་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་
དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་བསྟན་པས་སྤྱ་སྤྱུབ་ཡབ་སྲས་དང་། ཆེ་བླགས་དང་ཞི་བ་ལྷ་
སོགས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནམས་ནི་ལྷ་བའི་བཞེད་སྒོལ་གཅིག་ཏུ་བབས་པས།
དེ་དག་བདེན་གཉིས་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱི་ཆད་པར་ལྷ་བ་གཏན་
ནས་མིན་ནོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
ལའང་། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་དགུ་པ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ནམ་གཉིས་མཐོང་། །ནལ་

འབྱོར་བ་དང་པལ་བའོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་བ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་
གིས་གཞོན་ཅིང་། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡང་སྒོ་བྱེད་གིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གིས་
གཞོན། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བྱུ་
མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བའི་སྐབས་གི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་འདིར་
འཛིག་རྟེན་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འདིའི་སྐབས་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་
ལ་དད་བ་སྦྱོང་བ་དང་། དགེ་བ་བརྒྱ་སྐབ་བ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྒོ་ནས་
ཆོགས་བསགས་ཤིང་སྒྲིབ་བ་སྦྱོང་བ་སོགས་གཙོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་གི་བསྐྱབ་བ་ལ་
བརྟེན་ཏེ། སྒོ་ག་བ་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་དགོས། གཉིས་བ་བྱུ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་
བ་རྣམས་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདིའི་སྐབས་སུ་སོ་སོས་སྒོན་བྱས་གི་
ཆོས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་བཅས་སྒྲོན་གི་རིགས་རྣམས་དོར། ཡོན་ཏན་གི་རིགས་
རྣམས་མི་ཉམས་པར་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་གིས་ལམ་གོང་མ་བསྐྱབ་དགོས་པས།
རྣལ་འབྱོར་པས་རྣམ་དཔྱོད་གིས་སྤར་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་གཞོན་པའམ་རྣམ་པར་
གཞོན་པའི་ཚུལ་གིས་ལམ་གོང་མའི་གོང་མ་བསྐྱབ་དགོས་གི། སྤར་གི་བསམ་
ཚུལ་རང་སོར་གནས་ན་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་གནས་མེད་ཅེས་བའོ། །

ལམ་གོང་མ་ནི་འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བའི་
སྤྱག་བསྐལ་བདེན་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་
གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འབྱུག་རིམ་སྤར་གསལ་ལ་
དབྱེད་དེ། སྤྱིད་པའི་ཕུན་ཆོགས་མཐའ་དག་ལ་སྤྱིང་བོ་མེད་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གི་
རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་སྦྱོ་གས་ཆད་མེད་བ་བྱངས་བ་དང་། འགོག་བདེན་དང་
ལམ་བདེན་གི་གོ་རིམ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་
གི་གོ་རིམ་སྤར་གསལ་ལ་དབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་རམ་ངེས་འབྱུང་

གི་བསམ་བཤུགས་དྲག་སྒྲེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དྲག་སོགས་ལ་བརྟེན་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་
 སྤྱང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཐར་པར་བསྐྱོད་བའི་ལམ་ཀྱི་སྒྲིམ་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཐོག་རྗེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་ལས་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་། ལྷ་
 སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ནས་བརྒྱད་པའི་བདག་གཞན་མཉམ་བཟུང་འཁོར་གནས་ལ་སྒྲོ་སྒྱུར་
 དགོས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྱུར་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཡིན། ཟབ་མཐོའི་ལམ་
 ཡང་དེ་དག་དང་བྲེལ་ནས་བྱུང་མཐའ་འོག་མའི་འོག་མར་ལྷ་བའི་བོགས་འདོན་ལ་
 གཞིགས་པས་གོང་མ་གོང་མའི་ལྷ་བ་ལ་བོགས་འབྲིན་བྱུང་བ་དགོས། དེ་ཡང་བྱུང་
 མཐའ་གོང་མའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་མཐའ་འོག་མའི་འོག་
 མར་སྒྲིན་རྣམས་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྐྱབས་ཏེ། མཐར་དབྱུང་མ་ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་ལ་གཏུགས་དགོས་ལ་རྣལ་འབྱོར་པའང་སྒྲོ་གྲོས་འཕེལ་རིམ་
 ལས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ང་ཡི་ཆོས་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བསྟན་པ་དང་ནི་
 བྱུང་མཐའ་ལོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་བཤད། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བྱུང་མཐའ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་འདི་དང་འབྲེལ་ཞིང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་འཛིན་རྟེན་པ་
 ལ་བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་འདུན་མ་བསྐྱབ་པར་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཀུས་པ་མེད་པས་བྱིས་པ་དང་འབྲེལ་བས་
 བ་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ། །བྱི་མ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་འདུན་མ་བསྐྱབ་པ་
 ལ་རང་དབང་ཅུང་ཟད་ཆེད་ཅིང་། རང་གི་ཉམས་རྟོགས་ལ་སྒྲིམ་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ། །རིམ་པ་འདི་ལྟར་འོང་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་དེ་དག་ནང་གསེས་སྒྲི་དཀའ་ལོད་དང་རྟོགས་དཀའ་སྤྲ་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་

དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་རྟོགས་སམ་སེམས་
གྱི་རྣམ་འབྱོར་མཐའ་དག་ནི། བྱི་རོལ་ལུས་ངག་གི་དཀའ་ཐུབ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙོ་
བོར་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་གྱི་གསལ་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཙོ་བོར་
བསྐྱབ་དགོས་པ་འདི་ནི་ནང་ཆོས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་སོ། །རྒྱས་
སྤྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་འདིས་ཀྱང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བཞི་
པ་ལས། བདག་ནི་བསྐྱེད་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་མོ་བཅད་ཀྱང་
སྤེལ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། དག་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་ལོ། །ཞེས་དང་
ལེའུ་ལྷ་པ་ལས། སེམས་འདི་གཅིག་བྱ་བརྟུལ་བ་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐུལ་
བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། སེམས་བསྐྱང་བརྟུལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པའི། །བརྟུལ་
ཞུགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མ་དངས་ཁོལ་བའི་ཁྱོད་གནས་ན། །བསྐྱིམས་ཏེ་མ་
ཡི་བག་བྱེད་བཞིན། །སྤྱི་བོ་ངན་ཁྱོད་གནས་པས་ཀྱང་། །སེམས་གྱི་མ་འདི་རྟག་
ཏུ་བསྐྱང་། །ཞེས་དང་། བད་གྱིས་དཀྱུགས་པའི་མི་དག་ནི། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་
མཐུ་མེད་པ། །དེ་བཞིན་མོངས་པས་སེམས་དཀྱུགས་པ། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་
མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་འཇུག་གི་ལེའུ་མཐའ་དག་སེམས་གསལ་རིག་
ལ་དམིགས་གྱིས་སྤྱག་སྟེ། སེམས་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་ཏ་ཅང་གིས་ཆེས་གསལ་བར་
མཛད་པས་འཕགས་བོད་གྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་འཇུག་འདི་ཉིད་
ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་ཅམ་ཞུ་བར། དཔེར་
ན། མྱོག་གི་འོད་རང་གི་དོ་བོ་གསལ་བ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་གཞན་གསལ་བར་
བྱེད་པ་བཞིན། སེམས་གསལ་རིག་ཅས་བྱ་བའང་རང་གི་དོ་བོ་གསལ་བ་དང་
ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་སུ་སྤྲེས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་གསལ་ཞིང་བྲན་པའི་

ཡུལ་དུ་གཏོད་པར་བྱེད་པས་ན་གསལ་རིག་ཅེས་བྲ་སྟེ། མར་མེ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་འདྲ་པའི་ཡུལ་དུ་གཏོད་མི་རུས་ལ། ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་དང་འཛིན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་བྱས་པས་གཟུགས་ཅན་གྱི་གསལ་བ་ལས་ཆེས་ལྷག་གོ། དེ་བཞིན་པོ་སྟོག་དང་མོ་སྟོག་འཐབ་པའམ་སྟངས་མ་བྱུང་ན་སྟོག་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། གསལ་རིག་གྲང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འཐབ་པའམ་སྟངས་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུང་གི་མ་སྟངས་ན་མི་འབྱུང་ངོ་། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གསལ་རིག་དེའང་ཅི་ཅམ་སྟངས་ལང་སེམས་བྱུང་ཆོར་བ། འདུཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་དགོས་ཤིང་། དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་དེའི་སྟེང་མ་མཐར་དད་པ་དང་། མོས་པ། འདྲ་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སོགས་སེམས་བྱུང་བཅུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་དགོས། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན། མ་དད་པ་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། རྩོངས་པ་དང་། ལེ་ལོ་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་དགོས། དེ་བཞིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལའང་། སྟེ་མ་ལྟའི་སྟེང་། རྣམ་གཡེང་དང་། ཉོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་ཆོགས་ནས་སྟེས་པ་ཡིན་གྱི་ཆ་མེད་ཡན་གར་བ་སྟེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། རྩལ་རིགས་ཇི་ཅམ་སྟངས་རྩལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་པའི་པར་དུ་འདུ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་མེ་རྩོ་འཐབ་པ་ལས་མེ་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་སྟངས་ལས་གསལ་རིག་སྟོ་བྱར་སྟོ་བྱར་དུ་སྟེས་པ་ཡིན་གྱི། མར་མེ་འབར་བ་བཞིན་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའང་མ་ཡིན་ལ། རང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་དང་སྟེ་རྩལ་སོགས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་དང་གཟུགས་རྩལ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་སྟོ་བྱར་བ་ཞིག་

ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགོ་བོའི་སྒྲུང་བ་དང་སྤྱིང་གི་དཀྱིལ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མེ་སྟག་སྤངས་བ་ལྷ་བྱུང་གནས་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་།
ཤིན་དུ་གསལ་བའི་རྒྱུང་ལ་བཞོན་ཅིང་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དབང་གང་སྤང་
བ་དེར་གཡོ་ཞིང་འཇུག་པས་རྒྱུན་འདི་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་སྤྱོད་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལྷ་བྱུང་ཤེས་བ་དེ་དག་རང་གི་འཛིན་སྤངས་འབྱུང་མ་འབྱུང་ཅི་རིགས་
ཡོད་ཀྱང་རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་བ་ནི་ཤེས་བ་རང་ཉིད་བྱུང་
ཙམ་གྱིས་རང་ཆས་སུ་ཤར་བ་ཡིན་པས་སྤྱང་བ་གསལ་ཞིང་རིག་བ་ནི་སེམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འཛིན་སྤངས་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་གོམས་
བའི་སྟོབས་སམ་རང་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་ཡིད་བྱེད་སོགས་ལས་སྐྱེས་པས་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེལ་རུང་དུའང་
ཡོད་ལ། འཛིན་སྤངས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་བ་ནི་ཡང་ཡང་གོམས་བ་བསྐྱངས་ན་མཐའ་
མེད་བའི་ཚུལ་དུ་འཕེལ་རུང་བས་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་ངི་མ་སྤྱོད་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

སྟོབ་པའི་ཐག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བ་གང་ཡིན་རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་ཚད་
མར་སོང་བ་འདི་བརྒྱད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་ཅུས་
བ་དང་། ཉེན་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་ནམས་ཀྱང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་བ་ལས་ཤེས་
བྱུང་བ་དང་། འདི་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད་སེམས་
ཀྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཕོ་ཅུས་
བ་སོགས་སེམས་ཀྱི་ཐབ་ཁྱད་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གསལ་རིག་འདི་ཉིད་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་། དེ་བདེན་པར་བྱུང་བས་སྟོང་བ་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །རིགས་འདི་གཉིས་ལས་ཐེག་བ་གསུམ་

དང་ཕྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱབ་བྱས་པས་
སེམས་གསལ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་འདི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། །འདིར་ནི་གྲུབ་
མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་
ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། བྱད་པར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་
ཀྱི་རྒྱུད་ཐུང་མ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བ་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། ཕྱགས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བས་
འདིར་དཔེ་ཙམ་ཞུས་པའོ། །

འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡིད་མེད་ལ་བརྟག་པ།

༡༡། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༤ ནས་ཆེས་ ༡༣ བར་ཨ་རིར་འོག་ཏུ་
སུན་གྱི་ཆོས་ཆོག་ས་སྡེ་ཆན་དང་པོ་དགོན་མཆོག་སྐོར་གྱི་ཆོག་ས་འདུ་སར་གླེང་
སློང་བྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ལྟར་ཁྱེས་ན། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟག་པ། དེའི་ངོ་མོ་ལ་བརྟག་པ། དེའི་བྱུང་བར་
ལ་བརྟག་པ། དེའི་རྒྱ་ལ་བརྟག་པ། དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་བརྟག་པ། རང་པའི་ལུགས་
བཞག་པའོ། །དང་པོ་དགོན་མཆོག་ནི། རྟག་ཏུ་སྡོད་ཅིང་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་
པ། སྤྱི་ཡུལ་ཆོད་བཟུང་དུ་མེད་པ། དུས་ནམ་ཡང་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པ། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ། གུན་ལ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་པ་
པོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ། གང་ཟག་མཐར་ཐུག་དང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡིན་པ།
སྤྱི་ཡུལ་སྡོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ། གལ་ཏེ་དེ་རྟོགས་མཁན་གཅིག་བྱུང་བྱིན་ཆད་
དེ་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་དགོས་པ། ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་བསམ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པ། ཤིན་ཏུ་གཟི་བཞིན་ཆེ་བས་མཐོང་བར་དཀའ་བར་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན།
རི་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ཆེས་མཐོང་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་
དེའི་ཆོད་བཟུང་དུ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར།

གཉིས་པ་བྱུང་བར་ལ་བརྟག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་དཔེར་ན། རྒྱ་ཐུར་དུ་
འབབ་པ་དང་མེ་བྱེན་དུ་འབར་བ་སོགས་དངོས་པོ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ངོས་

བཟུང་དཀའ་བས་བསམ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡོད་ཚད་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ཡུང་དེ་ལྟར་ཤེས་མི་ཐུབ་ཅིང་། རྣམ་
ཤེས་པ་ན་དགོན་མཆོག་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དུས་མེད་ཟེར། ཡང་
ལ་ལས། བརྟན་པ་ཡོད་ན་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་པས་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའི་མཐར་ཐུག་ཀྱང་
ཡིན་ལ་དེ་རྙེད་པ་ན་དགོན་མཆོག་རྙེད་པ་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས། དཔེར་ན། བྱིས་ས་
དཔོན་མེད་ན་ལེགས་ཉེས་གཅོད་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ་དགོ་སྒྲིག་གི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་
པར་བྱེད་པ་པོ་མཐར་ཐུག་དེ་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒྲིག་གི་རྣམ་གཞག་དང་།
ཤུན་འབྱེད་མཐའ་དག་དགོན་མཆོག་གིས་འབྱེད་དགོས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་པ་སྤྱི་
ཀྱང་འབྱེད་མི་ཐུས་ཟེར། ལ་ལས། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་དགོན་མཆོག་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཤེས་པ་ན་དགོན་མཆོག་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར།

ཡང་ལ་ལས། རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི། དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། འཛིག་
རྟེན་གྱི་རྫོད་བཙུང་མཐའ་དག་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རྣམ་རྟོག་ལ་བརྟེན་
ཕྱིན་ཆད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདའ་བར་མི་ཐུས་པས་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ན་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དགོན་མཆོག་མངོན་སྤྱི་ཡུང་པ་ཡིན་ལོ་ཟེར། ཡང་
ལ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་དགོན་མཆོག་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་མ་བརྟག་
པ་བྱེད་དགོས་ཟེར། ཡང་ལ་ལས། བཙུལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས། སྤྱི་མཐའ་སྤྱོ་བས་བཙུལ་ནས་དགོན་མཆོག་
མེད་པ་བཙོས་ན་འད་སྤྱི་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་ཟེར་ཏེ། སྤྱི་
མཐའ་སྤྱོ་བ་ལ་སྤྱོན་འདོགས་སྤྱོ་ཆོགས་བྱེད་ཟེར། ལ་ལས་དགོན་མཆོག་ཡོད་ཀྱང་
དགོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་དེ། སྤྱིར་མིའི་གངས་

དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ངེས་མི་རུས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་
 ཆོག་པ་ཁང་འདྲིར་མི་མ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་ངེས་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར། ལ་ལས།
 སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུབ་པ་དེའི་ཡུལ་མེད་
 ཀྱང་སྟོན་པ་རྒྱན་དུ་བརྟེན་དགོས་པ་བཞིན་དགོན་མཆོག་མེད་ཀྱང་དགོན་མཆོག་
 ལ་ཡིད་ཆེས་དང་གསོལ་མཆོད་རྒྱན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལས་འཕྲོས་
 ཉེ་སྤྱིར་ཆད་མ་མེད་པར་ལྟ་བུ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གི་སྟོས་པ་ཡངས་པོ་གཙལ་དུ་
 བཀྲམ་ཏེ་དགག་སྒྲིབ་ཀྱི་གར་བསྐྱར་སྒྲ་ཆོག་པ་བཏོན་ཏོ། །ལ་ལས། སྟོན་གྱི་དགོན་
 མཆོག་དེ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཡང་ད་ལྟར་མེད་པས་རང་ལ་མི་པན་པས་ན་ད་ནས་
 དགོན་མཆོག་གསར་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཞེས་ལུང་པོ་ཆེའི་གཏམ་ཡང་སྒྲ་ཆོག་པ་
 བྱང་རྒྱལ་དུ་སྤྲས་སོ། །དེའི་སྒྲིབ་བྱེད་ནི། འཛིག་རྟེན་འདི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཆད་
 བཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཉི་མ་དང་ལྗང་བ། མཛེས་སྤྱད་ལྡན་པའི་གངས་
 རི་དང་ནགས་ཆེལ། མ་བྱའི་སྟོ་མདངས་དང་། ཉང་གི་དབང་པོ་དང་བ་སོགས་འོ་
 མཆར་ཆེ་བའི་རིགས་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་དེ་དག་བཟོ་མཁན་ཡང་དེ་
 ལས་བྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་དེ་ནི་དགོན་མཆོག་ལས་འོས་མེད་
 ཅེས་དང་། མི་དང་དུད་འགྲོ་སོ་སོའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་དགོས་མཁོ་རྣམས་མི་དང་
 དུད་འགྲོ་སོ་སོ་མ་གྲུབ་གོང་དུ་བྱ་སྤྲིག་བྱས་ནས་ཡོད་ན་དེ་དག་བྱ་སྤྲིག་བྱེད་མཁན་
 ལྷ་ཡིན་བཙལ་ན་དགོན་མཆོག་ལས་འོས་མེད་པ་དང་། མི་ལྟ་བུ་སོ་སོའི་ལོངས་
 སྤྱོད་བྱེད་དབང་པོ་དང་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ་དང་། རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་གྲང་
 བ་ལས་སྟོབ་བྱེད་སྤྲུ་རིས་མི་འབྲུག་པ་དང་། སྟོག་ལས་སྟོབ་བྱེད་མཆེ་བ་དང་རྩ་ཙེ་
 སོགས་སོ་སོའི་རང་ངོས་ནས་སྤྲུས་པའི་དགོས་མཁོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་དུ་བཀོད་
 བྱས་བྱེད་པ་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་དེ་བཙལ་ན་དགོན་མཆོག་ལས་འོས་མེད་

ལུགས་དང་། རྩ་ཐུར་དུ་བབས་པ་དང་མེ་གྲེན་དུ་འབར་བ། ཚར་མའི་ཅེ་ཤིན་དུ་
ནོ་བ་སོགས་བཟོ་མཁན་སུ་ཡིན་བཅའ་ན་དགོན་མཆོག་ལ་ཐུག་ཚུལ་སོགས་རྟོག་
དཔྱད་ཀྱི་རི་མོ་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། །

གསུམ་པ་རྩུ་ལ་བརྟག་པ་ནི། དེ་ལྷ་བྱའི་དགོན་མཆོག་དེ་རང་གི་རྩུ་
སྤོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་སོ་སོག་མེད་དུ་གྱུར་ནས་རང་
གི་ལུགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྩུ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
ནི་དེ་ཉིད་རྟག་གམ་མི་རྟག་གལ་ཏེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ནི། རང་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་
པའི་བྱ་བ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་སོར་མི་འཐད་དེ། རང་ལ་སྐྱད་ཅིག་གི་
འགྱུར་བ་མེད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་དགོས་པས་
འབྲས་བུ་ཡང་རྟག་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་རྟག་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲས་
བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྟག་དུ་མེད་ན་ནི་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བས་འབྲས་བུ་འདྲ་གཏན་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གིས་ཞེ་ན། རང་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་མི་བྱེད་
པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྐྱབས་རེ་བྱེད་ལ་སྐྱབས་རེ་མི་བྱེད་པས་བྱུང་བར་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པའོ་སྤྲུམ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གི་
འགྱུར་བ་དགོས་པས་རང་གི་རྩུ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་འགལ་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་གི་
འགྱུར་བ་ནི་རྩུ་དང་རྩེན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་རང་གི་
རྩུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་ལ་བརྟག་པ་ནི། རང་གི་རྩུ་མེད་ན་ནི་རང་གི་འབྲས་
བུ་འདྲ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་ཉིད་རྩུ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་རྩུ་མེད་དུ་ཐལ་བས་
འདིག་རྟེན་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱུད་འདི་དག་རྟག་དུ་ཡོད་པའོ། །ཡང་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདིག་རྟེན་འདི་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་འདིག་རྟེན་འདིའི་

བྱེད་པ་པོ་འཕམ་བཀོད་པ་པོ་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་
འདི་འཕམ་འདི་དང་འབྲུག་བ་དུ་མ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཏེ་སྤར་གྱི་འཛིག་རྟེན་
བཀོད་པ་པོ་འབྲུག་པ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་
འདི་འབྲུག་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་སྐྱུལ་པའི་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྤོན་དུ་བཏང་ནས་བཟོས་པ་འད-
མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་ལ་བསམ་སྒྲོ་སྤོན་དུ་བཏང་མི་གཏོང་བའི་དབྱེ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། བོད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་བཟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ-
ནའང་། བརྟག་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ་བཟོ་བྱའི་རྣམ་གཞན་ཡོད་དམ་མེད། བཟོ་བྱའི་
རྣམ་མེད་པར་བཟོས་པ་མི་འཐད་དེ། བཏུང་བྱའི་རྒྱ་མེད་ན་རྒྱ་བཏུང་བ་མི་འཐད་
པ་བཞིན་ནོ། །ཉར་ལེན་མེད་པར་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་འབབ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ན་བྱེད་པ་
བཅོར་བས་སྐྱུལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཟོ་བྱའི་རྣམ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་
རྟག་གས་མི་རྟག་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནམ་མི་བརྟེན་ཞེས་བརྟག་པ་
བྱས་ན་སྤར་གྱི་གཞོད་པ་དེ་དག་སེལ་མི་རུས་སོ། །

ཁྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་
འདིར་འདོད་པའི་དོན་ལས་མི་འདོད་པའི་དོན་མང་བ་དང་། བདེ་བ་ལས་སྤྱུག་
བསྐྱལ་མང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ལས་སྤོན་མང་བ། དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་སྤྱུབ་
མཁན་ལས་འགལ་བ་བྱེད་མཁན་མང་བ་སོགས་བརྟག་པར་དཀའ་བ་ཆེས་ཤིག་ཏུ་
མང་བས་དེ་དག་གི་བྱེད་པོ་ཡང་དགོན་མཆོག་ཏུ་ཐལ་ན་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
བ་དགོན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བཟོ་ན་ནི། རང་ལ་བཅོན་
དབང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཟོ་ན་ནི། འཛིག་
རྟེན་ན་སྤིག་ལྟ་ཅན་དང་། གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་ལས་དག་ཀྱང་པན་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་

པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྫོག་(God) ཞེས་པ་ལ་ལས་ནི། དགོན་མཆོག་ལ་
འབྲུག་ཅེས་སྟེ། ལ་ལས་ནི་ལྷ་ལ་འབྲུག་ཅེས་སྟེ། ལ་ལས་ནི་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་
པོ་ལ་འབྲུག་ཅེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་སྟེ། བ་ཆེས་མང་ངོ་། །ལ་ལས་ནི་དོན་དམ་
པའི་མི་བསྟུ་བ་ལ་འབྲུག་པས་རྫོག་ཁས་ལེན་ཞེས་སྟེ། །ཁོ་བོ་ནི། བརྟག་པ་འདི་
ལྟར་བྱ་སྟེ། སྦྱར་མིང་ཆོག་འགའ་ཞིག་སྟེ། བཤད་ལྟར་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་ཡང་ཞེ་
འདོད་ལྟར་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཞེ་འདོད་ལྟར་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་ཡང་སྟེ།
བཤད་ལྟར་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གཉི་ག་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་ཆ་སོ་
སོར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གངས་ཅན་པས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་
དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ཆེ་སངས་རྒྱས་པས་དེའི་ཞེ་འདོད་
ལ་བརྟགས་ཏེ་འགའ་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་བ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་སངས་
རྒྱས་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཆེ་བརྗོད་བ་དང་ཞེ་འདོད་མཚུངས་པས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
སྦྱངས་ཤིང་། དགོན་མཆོག་ཅེས་པའང་སྟེ། བཤད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གསེར་
ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་དངོས་པོ་ལའང་འབྲུག་ ཞེན་འདོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན། སངས་རྒྱས་སོགས་སྐབས་ལུལ་ལ་འབྲུག་པས་རྗོད་པ་པོ་སོ་སོའི་སྐབས་ལ་
བརྟག་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་རྫོག་ཞེས་པ་དགོན་མཆོག་གས་ལྷ་ལ་འབྲུག་ན་ནང་
པས་ཁས་ལེན་ཆོག་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ལ་འབྲུག་ན་ནང་པས་ཁས་མི་
ལེན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་སོ། །

དཔེར་ན། བདག་ཅེས་པའི་སྟེ། གཅིག་ཡིན་ཡང་རྗོད་པ་པོས་བདག་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་བདག་ལ་སྦྱར་ཆེ་བདག་དེ་ཡོད་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
བདག་ལ་སྦྱར་ཆེ་བདག་དེ་མེད་ཅེས་སྟེ། ཏེ་གཙོ་བོ་རྗོད་པ་པོ་སོ་སོས་ཞེ་འདོད་
དང་སྐབས་བསྟུན་ལ་དཔགས་ཏེ་བཤད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་

འབྲས་བུ་ལ་བརྟག་པ་འདི་དག་ཆོག་པ་འདྲ་དེའི་མཁས་པ་སོ་སོས་ཡང་ཡང་དབྱེད་
 ཅིང་བརྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་ནས་ནང་པའི་གཞུང་ལས་
 བྱུང་བའི་རིགས་པ་དག་གིས་ཆེས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྒྱགས་སྤང་གནང་
 གལ་ཞིན་ཏུ་ཆེད། །

ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལྟར་ན། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་བསྐྱུན་ནས་བཤད་
 པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །གོང་དུ་བཤད་པའི་
 དགོན་མཆོག་རྣམས་ལས་ནང་པའི་དགོན་མཆོག་དང་འབྲེལ་བ་རྗེ་ཡོད་བརྟག་པ་
 ནི། བདེན་པ་མཐར་སྒྲུག་དང་། རང་བཞིན་མཐར་སྒྲུག་རྣམས་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བ་གསུམ་
 དགོན་མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། རང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལྟར་ན། མི་གནས་པའི་སྤང་
 འདས་དེ་དེ་གསུམ་ག་ཡིན་པས་དེའི་སྟེང་ནས་དགོན་མཆོག་གི་བཤད་པ་བྱས་ན།
 གཞན་དག་དགའ་བ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་བ་ཙམ་སྤང་ངོ་། །དེ་གསུམ་ལས་
 གཞན་པའི་དགོན་མཆོག་དག་ནི་ནང་པའི་དགོན་མཆོག་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་
 རང་བབས་སུ་བཞག་ན་མཛེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་དགོན་མཆོག་ཙམ་སྟོ་ཡུལ་
 དུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྤངས་པ་དག་ནི།
 ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པའི་པན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་ཐོབ་ཀྱང་། རང་རང་སྤུན་མིན་གྱི་
 དགོན་མཆོག་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་དད་པ་སྤངས་པ་
 དག་ནི། རང་ལ་པན་པ་དང་མི་པན་པ་ཅི་རིགས་སྤང་བས་བྱེ་བྲག་དམིགས་ཀྱིས་
 བཀར་ཆེ་སྐྱབས་ཡུལ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་བཙལ་བར་གལ་ཆེད། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་
 པས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་ཁས་སྤངས་
 པས་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་རྗེ་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེར་ན། རུམ་པ་ལ་མཆོན་ན། རུམ་པ་
 འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོ་སྟེ་དུ་འཆར་གཞི་སྟོན་དུ་བཏིང་ནས་བཟོས་པས་ན་དེ་ཉིད་

བྱམ་པ་བཟོ་བ་པོ་དང་བཀོད་པ་པོར་འཛིག་པས་རྩ་མཁན་དེ་ཉིད་བྱམ་པ་བཀོད་
པ་པོ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། འཛིན་པས་བྱམ་པ་བཟོས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་བཟོ་བ་པོ་དང་
བཀོད་པ་པོ་མི་འཛིག་པ་དང་། མདའ་འཕངས་ནས་མི་བསད་པའི་ཆེ། མདའ་དེ་
མི་གསོད་པ་པོར་མི་འཛིག་ཅིང་མདའ་འཕེན་མཁན་ཉིད་མི་གསོད་པ་པོར་འཛིག་
པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འཕམ་བཟོ་བ་པོ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་བཟོ་
སྟམ་སྟེ་འཆར་གཞི་སྟོན་དུ་བཏིངས་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་
དུས་ནམ་ཡང་མི་སྤིད་དོ། །འཛིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་ནི་ནང་པས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་དེ་
ཉིད་དགོན་མཆོག་ཏུ་ནམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདིའི་བྱེད་པ་
པོ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དགོན་མཆོག་ཏུ་ནམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དེ་དང་དེའི་
བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཙོ་བོ་གཉི་ག་ལ་འཛིག་པ་ནི། སུམ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་མཐའ་དག་སྦྱེ་བར་བྱེད་
པ་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི། མངོན་
པ་མཛོད་ལས། ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་སྦྱེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་མཐའ་དག་སྦྱར་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་བྱུང་བས། སྤིད་པའི་བརྒྱན་དང་བཅས་པའི་ལས་ནི། འཛིག་
རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་བཞིན། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
དེ་བྱིར་སྤེད་པ་སྤིད་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདོད་ཆགས་ནི་ཐོག་མར་
ལས་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་རྒྱ་ཡང་བྱས། བར་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱེན་ཡང་བྱེད། ཐ་མར་རྣམ་སྤྲིན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་བྱེད་པས་
ན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་བཞིན། བྱུ་བ་མཐའ་སྦྱ་བ་

གཞན་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་ཉིད་སྲིད་པའི་རྩ་བ་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་
པར་གསུངས་ཏེ། རྩ་བའི་དགོངས་པ་བབས་ས་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །མ་རིག་པ་
ཞེས་པ་ཡང་ཡུལ་མི་གསལ་བའི་རྣོངས་པ་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་
ལོག་པར་བཞུགས་པའི་སློ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་དང་
བདག་གི་འཛིག་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སློ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་
མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་
པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་དབྱ་མ་
འཇུག་པར། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དང་། །སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
ཤིན་ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་འགོད། །འབྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས། །སེམས་
སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་མ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་པས་སེམས་
ཉིད་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་བཞེད་ཅིང་། སེམས་དེ་ཡང་རྟག་པ་རང་བྱུང་དང་
ཆ་མེད་དང་གཅིག་ལུ་སོགས་སུ་མི་བཞེད་པར། ཆ་བཅས་དང་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་སེམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དུ་སོང་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་སེམས་དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་དང་། སྲིད་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ཆེ་
འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ཆེ་ཐར་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་
ལ། དེའི་སྤྲེང་སྤྲེང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་
ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་ནི་ཆེ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་
སོ། །དགོན་མཆོག་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ལྡན་པ་གཞན་ལྟར། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྣོད་བཅུད་

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོད་དཔག་ས་བྱས་པའི་དགོན་མཆོག་དེ་འདྲ་བ་ཁས་མི་ལེན་
ཡང་། རང་ཉིད་ཐར་བ་སྐྱབ་པར་མེད་མི་རུང་བའི་དགོན་མཆོག་ཅིག་ནི་ངེས་པར་
ཁས་སྒྲངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་དངོས་
ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བློགས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གསུམ་དུ་
འཛོགས་སྟེ། དཔེར་ན། ནད་ཆབས་ཆེ་བའི་མི་དེ་ནད་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ལ། ནད་གཞི་
དེ་ལ་མཁས་ཤིང་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་སྤྲན་པ་དང་། ནད་དེ་སེལ་བྱས་ཀྱི་སྤྲན་ཆ་
ཚང་བ། ནད་དེ་སེལ་བའི་གྲོགས་ཤིང་ཅན་གསུམ་ཚང་དགོས་པ་མ་ཚང་ན་གྲོལ་
མི་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་
འོངས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་བཟལ་ཏེ་ཐར་བ་དགའ་བདེའི་
སྤྱིང་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཐར་བ་ཞིག་མེད་ན་ནི། འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་དེ་དག་དོན་མེད་ལ། འོན་ཏེ་ཐར་བ་ཞིག་ཡོད་ན་འང་། རང་ཉིད་དང་དེའི་
དབར་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱོད་བྱའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་གཡང་ས་
ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཆུད་པའི་པ་རོལ་གྱི་དགའ་ཆལ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཡིད་
སྟོན་ཅམ་ལས་དེར་འགྲོ་བའི་ཐབས་མེད་བས་དེ་ལྟར་ངལ་བ་བྱེད་པ་འབྲས་མེད་
དུ་འགྱུར་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ལམ་དེ་ངེ་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཡིན། ལམ་དེར་བསྐྱོད་པའི་སྐྱེས་བུ་བར་མ་ཆད་དུ་བྱུང་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་པས་
དབྱེད་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང་བ་ནི་དཔྱད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མདུན་ལམ་འཆོལ་
བའི་ཚུལ་ཡིན་པས་འགོག་པར་མི་བྱས་སོ། །དེས་ན་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་ཞིག་ནན་ཏན་བྱས་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་
གྱི་གཞུང་ལུགས་གསར་དུ་འཕེལ་བསྐྱར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་འདུག་པ་འཆོལ་དགོས་

བ་ཞིག་ངེས་པར་འོངས་ཏེ། རང་སྟོབས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྤངས་དང་རྒྱ་
མཚན་གང་མང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགྲོ་བ་ནི་རིགས་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལུགས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་དང་སྤྱོད་པ་སོགས་
ལས་ཡིད་སྟོབས་ཏེ་སྤྱོད་པ་འགྲོ་ལ་བསྐྱབ་པ་རི་སྟོན་ཅིག་ཡོང་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་གཙོ་བོ་ལྷ་བའི་སྒྲོ་ནས་འབྲུག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དང་
གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་
དེའི་སྟངས་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་སམ་མི་གནས་སྟམ་སྟེ་
བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་འཆོལ་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །

དེ་ནས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་བརྟག་སྟེ་སྤྱངས་པ་རིམ་བར་
བསྐྱོས་པ་ལས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་ཆད་མས་བྲངས་པའི་
ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་ལེགས་པར་གྲུབ། དེ་ལས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
བམ་ལུང་གི་བསྟན་པའང་མི་བསྐྱབ་པ་བདེ་ལྡན་ཏུ་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལས་བདེན་བཞིའི་
སྤང་དོར་ཐོག་མར་སྟོན་པ་པོ་སྟོན་པ་ལྷན་སྐྱབ་པ་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ལ་
ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ལེགས་
པར་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པ་ན་ངེས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ ཆོས་
དགོན་མཆོག་ དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་པོ་དེ་
ནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རིགས་པ་གཞན་ལ་སྤྱར་ཏེ་དབྱ་མ་པའི་ཟབ་མོ་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་ལ་སྤྱངས་ཏེ་དེ་
ལྟ་བུའི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མི་བསྐྱབ་པ་

པོད་བཅུ་གཅིག་པ། མོ་སྤྱོད་། ལྷ་གྲུབ། ཚད་མ།

དང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་མཆོག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་ཚད་
མའི་སྒྲེས་བྲ་དང་། ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ཡང་མི་བསྐྱབས་
ལེགས་པར་འགྲུབ་པོ། །

དགོ་བཤེས་ཀྱི་མདུན་ལམ་འཆར་སྒྲིག་ཟིན་བྲིས།

༡༽ དེ་ལྟ་བུའི་འཆར་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

༡༽ ད་བར་ལོ་མང་རིང་གྲ་ཚང་རེར་ལྷ་རམས་གཉིས་རེ་བག་ལེབ་བགོས་
བ་ལྷ་བྱར་ཆ་བགོས་བྱས་ནས་ཁྲུང་སྤོལ་ཚམ་བྱུང་ཡང་ཉ་ཉུང་བསྐྱེས་ནས་ལྷ་
རམས་ཀྱི་གནས་རིམ་འབྱེད་དཀའ་བས་སྤར་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་མཚན་
སྟན་ཆེ་བ་དེ་ཡང་ད་ཆ་དེའི་ཆེ་མཐོང་ཞན་དུ་སོང་། གནས་རིམ་ལ་ཆད་འཛིན་མི་
ཐུབ་པ་ཆགས་པ་དང་།

༢ དང་སང་འཇམ་གླིང་སྤྱི་སྤོལ་དང་མཐུན་པའི་གནས་རིམ་གཏན་
འབེབས་ངེས་དགོས་པ་དང་།

༣ དེ་ཡང་སློབ་ཚན་དང་འཛིན་གྲུའི་རིམ་པ་དང་བསྒྲིགས་ནས་ཡིད་ཆེས་
འཕེར་ངེས་ཤིག་མེད་ན་ལག་ཁྱེར་སྟོང་པས་རྟོག་བྱ་སེལ་ཐབས་མེད་པ་དང་།

༤ ལྷག་པར་དང་དུས་གདན་ས་སོ་སོར་སློབ་གཉེར་བ་རེ་མང་དུ་བྱིན་
ནས་མཐོ་རིམ་འཛིན་གྲུ་རེ་རེ་ལའང་སློབ་གཉེར་བ་མ་མཐའ་བཅུ་ལས་མི་ཉུང་བར་
འབེལ་བཞིན་པར་བརྟེན་དེ་དག་དགོ་བཤེས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལྷ་རམས་བསྐྱུག་
དགོས་བྱུང་ན་མི་ཆེ་བྱི་མ་ལས་ལྷ་རམས་ཤུལ་ཐག་རིང་བར་འགྱུར་བ་དང་།

༥༽ དེ་དག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷ་རམས་འོས་ངེས་བར་མང་པོར་ལྷ་རམས་
མི་འཐོབ་པ་དང་། མི་འོས་པ་ལྷ་རམས་འགྱུར་བ་སོགས་དགག་དགོས་རྒྱ་མཚན་

མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མདུན་དུ་ལྷགས་པ་དང་།

༦༽ གནད་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོས་དགེ་བཤེས་གཏོང་བྱུགས་ལ་ལེགས་བཅོས་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་རབ་དང་
རིམ་པ་གནད་ཡོད་ཀྱང་ནར་འབྱངས་སུ་ལུས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་གཞན་མང་པོ་
ཞིག་ནས་བསྐྱལ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོ་དགོས་ཆགས་ཡོད། དགེ་བཤེས་ཀྱི་མདུན་
ལམ་འཆར་གཞི་འདི་བཅོས་པ་ལགས་སོ། །

༧༽ སློབ་ཆོན་དང་འཛིན་གྲུའི་ཐེག་པ་རིམ་འཛུགས་སྒྲིང་།

༡ ཅུ་བའི་སློབ་ཆོན་ནི་སྤྱི་རབས་ནས་གཏན་འབེབས་ཟིན་པའི་གཞུང་ཆེན་
བཀའ་པོད་ལྟ་ཞེས་གདམས་པ་ཚུ་བོ་ཀུན་འདུས་ལྷ་བྱ་འདི་སུ་མཐུད་རྒྱུན་འབྲངས་
སྤར་ལས་ལྷག་པ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཅོད་མེད་ཆོད་འཕེར་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
འཛིན་གྲུ་འགྲིམ་རྒྱ་ཡང་དེ་མཚུངས་དགོས།

༢ དགེ་བཤེས་ནི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཤོག་ཤེའི་གནས་ཆད་ཡིན་
ལུགས་རང་རེས་བརྗོད་ལུས་ལ་སོང་འཛིན་གྲུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་མ་མཐར་
འཛིན་གྲུ་ཉི་ཤུ་བཀྲལ་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཤེས་ཡོན་ཞིབ་འཇུག་པས་ངོས་ལེན་མི་
ཤེད་པས་སློབ་ཆོན་དང་འཛིན་གྲུ་གངས་ཆོད་ཁྱད་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་བཟོ་དགོས།

༣ དེར་བརྟེན་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲུ་བརྒྱུད་པ་ཆོད་གཞི་བཟུང་ནས་དེའི་སྟེང་
འགོ་བསྐྱུས་གྲུ་ནས་གཞུང་ཆེན་འཛིན་གྲུ་བཙུ་བྱུག་དང་དེའི་ཐོག་བསྐྱར་སྒྲིང་དང་
དགེ་བཤེས་རྒྱགས་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་བསྐྱར་ན་འཛིན་གྲུ་འགྲིམས་སྟངས་
ཀྱི་ཆ་ནས་ཤོག་ཤེའི་ཆོད་གཞིར་ལོང་ངེས་ཆགས་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན། མཚན་ཉིད་
འཛིན་གྲུ་ལ་ཁྱུགས་པ་ལ་སྟོན་དུ་གཞི་རིམ་སློབ་གྲུ་ཁག་ནས་མ་མཐར་འཛིན་རིམ་

བརྒྱད་པ་དང་། གཞིས་དགོན་ནས་རང་ཁོངས་སློབ་བྱ་སོགས་ནས་ཡོང་ན་དེ་དང་
དོད་ཐུབ་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་ལོ་ཚད་ཡོང་བ་མང་གཞི་བྱས་ནས་དེའི་ཐོག་བསྐྱུས་
བྱའི་འཛིན་བྱ་ལོ་གཅིག་པར་བྱིན་འཛིན་བྱ་ལོ་དུག་དེའི་ཐོག་དབུ་མའི་འཛིན་བྱ་ལོ་
གསུམ། དེའི་ཐོག་འདུལ་མཛོད་འཛིན་བྱ་ལོ་དུག་དེའི་ཐོག་སྐྱར་སྐྱོང་དང་བྱ་སྐྱོར།
དགེ་བཤེས་རྒྱགས་སློད་སོགས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་བཅས་འགྲིམས་པ་ཡིན་ན་འཛིན་
བྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ཡོང་གི་འདུག་པས་ཁོག་ཀྱི་འཛིན་བྱ་ཐོན་རིམ་དང་མཚུངས་པས་
ཀྱང་ལྷག་པ་ཡོང་གི་འདུག་ལ་སློབ་ཚན་གཉིད་ཟབ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་རེས་པར་དུ་དེ་
བཞིན་འགྲིམས་སྐབ་པ་དགོས།

ག༽ དམིགས་བསལ་ཁ་སློན་སྐྱོར།

༡ ཁོག་ཀྱི་འཛིན་བྱ་ནས་དམིགས་བསལ་སློབ་སྐྱོང་གི་ལག་ཁྲིར་ལེན་ཏེ་
དམིགས་བསལ་ཀྱི་མཁས་དབང་མིང་འདོགས་འབྲེལ་གྱི་མཆན་གནས་བཞེས་
སྟོལ་རྒྱལ་ཁབ་གང་སར་ཡོད་པ་ལྟར། རང་རེའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལའང་དེ་བཞིན་
དགོས་གལ་ཆེན་སོ་ཆགས་པ་རེད།

༢ དེར་བརྟེན་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དགེ་བཤེས་ཀྱི་རྒྱགས་སློད་ཨང་
སྟེ་དང་པོའི་གྲས་ནམས། སྐར་ཡང་ལོ་གཉིས་དབུ་མ་ཙུ་ཤེ་དང་རྒྱད་ཟླ་མ་ལྟ་
བུར་འཆད་ཉན་བགྲིས་ཏེ་རྒྱགས་འཕྲོད་ཐོག་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་འཛིན་
དང་བཅས་གཞུང་ཆེན་སློབ་དཔོན་གྱི་མཆན་གནས་གསོལ་རྒྱ། དེ་ནས་རྒྱད་པར་
ཞུགས་ཏེ་ལོ་གཉིས་རིང་ལྷགས་འཆད་ཉན་གྲིས་དམ་འཛིན་བྱུང་བསྐྱུན་ལྷགས་
རམས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞེས་སློབ་པ་མཐར་སོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་མཆན་གནས་
གསོལ་རྒྱ་བྱུང་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་དགེ་མཆན་ཆེན་སོ་མཐོང་གི་འདུག།

༣ ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅར་ཐུབ་མིན་གྱར་ན། སྤར་གྱི་ཨང་སྟེ་དང་པོ་གས་
ནམས་གཞུང་འབྲེལ་ཚོད་རྒྱགས་དང་བཅས་ལྷ་རམས་དུ་མཆོན་གསོལ་མཇོད་
རྒྱ་དང་།

༤ ཨང་སྟེ་གཉིས་པའི་གས་ནམས་ཆོགས་རམས་པ་ཞེས་བཀྱར་སྟེ།
དེད་དུས་ཆོགས་མཆོད་མེད་པས་དེའི་དོད་དུ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་དུ་
དམ་འཛོག་མཐའ་མ་བྱ་རྒྱ།

༥ ཨང་སྟེ་གསུམ་པའི་གས་ནམས་སྤིང་བསྟེ་རུ་བཀྱར་ཏེ་གདན་ས་རང་
ཁོངས་གྱི་ཆོགས་ཆེན་དུ་དམ་འཛོག་མཐའ་མར་བྱ་རྒྱ།

༦ རྒྱགས་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱགས་མ་འཕྲོད་བ་ནམས་ཀྱང་ཆོགས་
ཆེན་སྟོབ་གཉེར་མཉམ་འགྲེལ་ཟེན་པར་བརྟེན་དགེ་བཤེས་རྩོམ་པ་རམས་པར་བཀྱར་
ཏེ་གྲུ་ཆོང་སོ་སོར་དམ་འཛོག་གིས་འཐུས་རྒྱ་བྱས་ན་ལེགས་གནས་སྟུམ།

ང། དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རམ་མཆོན་བསྟོད་སྟོར།

༡ དགེ་བཤེས་གང་ཞིག་བསྟན་སྟོན་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་སྟོས་
བཏང་ནས་ཅེ་གཅིག་སྐབ་པ་ལ་གཞོལ་བ་དག་ནི་ཤུམ་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པས།
དེ་དོན་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གོང་ཕྱད་ཞུ་རྒྱ།

༢ དེའི་ནང་ནས་ལྷག་བསམ་གྱིས་བསྟན་སྟོན་ཁུར་དུ་བཞེས་ནའང་བྱ་བ་
ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ལྷག་མ་མཆིས་པས་དེ་དག་ལས། ཨང་དང་པོ་གས་ནམས་
རྒྱད་བྱ་སྟོད་སྟོན་གྱི་མཁན་ཆེན་དང་། གདན་ས་ཆེ་ཁག་གི་སྟོབ་དཔོན་སོགས་གཞུང་
འབྲེལ་དཔེགས་བསལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་ཁག་སོ་སོའི་འོས་གཞིའི་ནང་དུ་ཐུགས་
རམས་དང་སྟོབ་པ་མཐར་སོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་སྟོབ་དཔོན་ཡོད་ན་དེ་དག་འོས་དང་

པོའི་ནང་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མེད་ན་སྤྲུགས་རམས་
འོས་དང་པོའི་གྲས་དང་ལྟ་རམས་འོས་གཉིས་པའི་གྲས་སུ་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད་ལ་དེ་དག་གཞུང་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་བཤེས་གཉན་ཆེན་པོ་
སོགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་གང་ལ་གང་འོས་སུ་གནང་བའི་ཐོབ་ཐང་དང་བཅི་མཐོང་
ཆེན་པོར་བཀུར་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

༣ དེ་བཞིན་དགེ་བཤེས་ཆོགས་རམས་པ་དང་སྤྱིང་གསེབ་པ་གཉིས་
ཀྱང་དེ་འོག་གི་དཔོན་སྡེ་འབྲིང་ཁག་དང་རྒྱུང་ཁག་གི་སློབ་དཔོན་དང་བཤེས་སྤྱི་
ཁག་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེ་འབྲིང་དང་། ཆོས་ཆོགས་ཆེ་ཁག་གི་སློབ་
དཔོན་སོགས་བསྟན་པའི་མཛད་བཟང་གང་འོས་སུ་བསྐོས་བཞག་དང་རང་མོས་ཀྱིས་
ཞུགས་པ་སོགས་གང་བསྐོས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༤ རྫོང་རམས་པ་ནི་གྲ་ཆང་སོ་སོར་རང་ཁོངས་ཀྱི་ལས་དོན་ནམ་དགོན་
སྡེ་རྒྱུང་རིགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སོགས་པན་ཚུན་གཉིས་མོས་ལྟར་བསྐྱོད་ཀྱང་ཆོག་
མོད། གཞུང་འབྲེལ་ཀྱི་ངོས་ལེན་མེད།

༥ དགེ་བཤེས་སྤྱིང་གསེབ་ཡན་དགེ་བཤེས་མཚན་བཞེས་བྱུང་བསྟན་
རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ཁོངས་སོ་སོར་ངེས་པར་སྤྲིག་ཞུགས་དགོས་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་འཆད་
ཉན་དང་རྒྱགས་སྟོད་ཁོངས་སུ་བཞུགས་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་འདྲ་མཉམ་ཡོད། རྫོང་
རམས་པ་ཆོས་རྒྱུད་པར་རང་མོས་ཀྱིས་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་ཀྱང་ཆོག་མོད། སྤྲུགས་
དམ་འཛིག་དང་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད།

ཅ ༥ སྤྱི་ཁག་ནས་དགེ་བཤེས་སུ་འགྱུར་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་སྟོར།

༡ སློབ་ཆེན་དང་འཛིན་གྲ་ཚིད་སྦྱོང་གདན་ས་དང་སྤྱི་མཚུངས་འབྲིམས་

པའི་ཐོག་གིས་ཚོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྤྲོད་འབྲེལ་མཉམ་ཐུབ་པ་དང་། དགོ་བཤེས་དམ་འཛིན་
རྣམས་ཀྱང་གདན་ས་སོ་སོའི་ནང་དུ་དགོ་བཤེས་དང་བྱུང་མེད་འགྲིམས་ན།
དགོ་བཤེས་རྒྱལ་ས་སྤྲོད་ནང་དུ་ཞུགས་ཆོག་པ་མ་ཟད་རྒྱལ་ས་འཕྲོད་ཀྱི་ཨང་སྒྲེའི་
ནང་གསལ་ལྟར་ཐོབ་ཐང་འབྲེལ་མཉམ་ཡོད། རྒྱལ་ས་སྤྲོད་ཁག་གདན་ས་རང་དུ་
ཡོང་དགོས།

༡ དེ་ལྟར་བྱུང་ན་དཔལ་ན་ལེན་འཛིན་མཐོ་སྤྲོད་དང་། ལ་ཁ་མཐོ་སྤྲོད་ལྟ་བུར་
རྒྱལ་ས་སྤྲོད་པ་རྒྱན་བསྐྱེད་ལས་ཕྱི་ནས་སྤྲོད་ལྷགས་པ་མང་བ་ཡོད་པ་ལྟར་རང་
རའི་དགོ་བཤེས་ལའང་དེ་བཞིན་ཡོང་དུ་འཇུག་ན་གདན་སའི་མཆོན་མཐོང་ཐེ་ཆར་
འགོ་བ་དང་བསྐྱན་པ་འཛིན་པའི་རྒྱན་དུའང་དེ་བཞིན་འགོ་བ་ཡིན།

༢ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་མཐོ་རིམ་སྤྲོད་གཉེར་ཁང་སོ་སོར་ཡིག་འབྲུལ་
ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྤྲོད་བགྲིས་ཏེ་སྤེལ་དང་ཨམ་ཨེ་སོགས་ཀྱི་ལག་ཁྲིར་ལེན་སྤོལ་ཡོད་
པ་ལྟར། རང་རེ་ནང་ཆོས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སྤྲོད་གཉེར་ཁང་དུ་ནི་ཡིག་འབྲུལ་ཀྱི་
རྒྱལ་ས་སྤྲོད་ཐུབ་རེ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤེད་བྲལ་ནས་
བཅུགས་པའམ་རང་སོས་ཀྱིས་བཅུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་གདན་ས་དང་མཚུངས་པ་
ཆགས་ཚུད་བྱུང་ན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་སྤྲོད་སོང་གིས་དགོ་བཤེས་
ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྤྲོད་དུ་ཡོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་ཡང་ཏེ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་སོ་ཆགས་ཡོད་པས་
སྤར་སྤོལ་ཁོ་ནའི་དམ་འཛིན་མ་བྱེད། ཁེ་པན་ལ་མ་བསམ་པར་བསྐྱན་སྤྲོད་སྤྲིའི་ཁེ་
པན་ལ་བསམ་གཞིག་གིས་སྤོ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

༣ དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་ཡང་སྤོན་ཚུད་ནས་ཆོས་དོན་སྤྲོ་ཆབ་དང་གདན་
གསུམ་མཁན་འཐུས་དང་། རྒྱལ་ས་བཞེས་ཆོགས་ཚུང་གི་དབུ་འཛིན་ནས་བྱུང་
ཆེ་བཅས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གོང་གསལ་ཀྱི་འོས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤོན་ཆབ་

དང་དགེ་ཤོན། ཅོད་སྤྱོད་དང་ཆོས་གྲ་སོགས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་མཁོ་
བའི་བྱད་ཆོས་ཆང་བ་ཡོད་ན། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོར་སྙན་ཞུ་བཀའ་
འཁྲོལ་དང་བཅས་ཆོས་དོན་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ནང་དུ་འཆར་ཅན་
འཇུག་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ཅུལ་རྒྱ།

ཆ། རྒྱལ་ས་བཞེས་ཆོག་ས་ཆུང་།

༡ དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བཤེས་དེ་དག་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བེད་སྤྱོད་མང་བར་
བརྟེན་རྒྱལ་ས་བཞེས་ཆོག་ས་ཆུང་དེའང་གཞུང་འབྲེལ་ཆོས་རིག་ལྷན་ཁང་ནས་
བྱར་འཇུག་ས་བསྐྱེད་ན་དོན་དེ་ལ་སྤྲུག་པའི་བསྤྲུག་ས་བ་ཡིན་པས་ཕྱགས་
གཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྟེ།

༢ ཅི་སྟེ་གཞུང་འབྲེལ་བྱས་ན་སྤྱོད་དོན་གྱི་མཛད་དཀར་གྱུར་ན། གདན་
གསུམ་ཐུན་མོང་ནས་བྱར་འཇུག་ས་རེས་པར་དགོས།

༣ ཆོག་ས་ཆུང་དེའི་སྤྱི་ཁབ་དབུ་འཛིན་ནི་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་
པོར་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་པ་ནི་བསྟན་པའི་འཛིན་སྤྱོད་གི་སྤྱི་ཁབ་ལས་དོན་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ལ་འགན་འཁུལ་ཡོད་པས་ཡིན།

༤ དེ་འོག་འགན་འཛིན་གཙོ་བོ་ཡང་སྤྲུག་ས་རམས་དང་ལྟ་རམས་ཀྱི་
ཁོངས་ནས་ཉམས་སྤྱོད་ལྡན་པ་ཞིག་བསྐྱོད་དགོས།

༥ རྒྱན་ལས་དུང་ཆེན་དེ་དག་གི་ཕྱགས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་སྟོམས་ཆེ་བ་
ཞིག་དགོས།

༦ དེ་འོག་ཆོག་ས་མི་ནི་གདན་ས་གསུམ་སོ་སོའི་འཇུག་མི་དགེ་བཤེས་རེ་
ཡོད་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་ནས་ཀྱང་མཐུན་སྤྱོད་ཆེ་བ་གཉིས་ཡན་འཆོལ་གཞིག་གིས་

འཛོག་གནང་དགོས།

༡ ཆོགས་ཚུང་དེ་ཆོགས་ཚུང་སྤྱབ་ན་པར་ཕྱིན་དང་དབུ་མའི་རྒྱགས་སྤྱོད་
ཀྱང་དེ་ནས་བཞེས་སྤྱབ་ན་ལེགས་གནས་ཆེ་བར་སྦྲུམ་བ་བཅས།

༢ རྒྱགས་བཞེས་གནང་སྐྱངས་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡིག་ཆ་བྱུར་དུ་
བཞོ་དགོས་ལ། སྤྱི་སྦྲུམ་ས་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་འཆར་གཞི་ཞིག་གཏོང་གལ་ཆེ་བ་
བཅས་མཐའ་མར་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུའི་དཔེ་མཆོན་སྤྱོད་བསྟུ་ཅམ་ཡིན་པས།
ད་དུང་དགོངས་འཆར་ཇི་ཡོད་བསྟུས་ན་ལེགས་གནས་ཆེ་བར་སྦྲུམ་བ་བཅས་
མདོར་ཅམ་ལགས་སོ། །

༣༡། རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་
 པའི་བྱབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་བཅའ་
 བྲིམས་མཁོ་བསྟུས་བཞུགས་སོ། །

༣༢། །དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་ནུ། ཉེས་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་
 གྱིས་རྒྱན་པ་པོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཉེན་གཅིག་སུ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ་
 བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལ་པོའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་
 ཏུ་བྱང་ནས་སྒྲིག་ལ་རིམ་གནས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་
 ལས། དང་པོ། རབ་བྱང་གསར་ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རང་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
 ཅན་གྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་རྩ་བ་གཅིག་ཡིན་
 ཡང་ལུལ་བསྟན་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཡོད་
 མོད། རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་ནི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཉིད་རྩ་
 འཛིན་གྱིས་ཅིང་། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་སྟོན་པ་འདི་
 ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རིམ་གསུངས་པའི་བཅའ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
 རྣམས་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་དགོས་པ་ནི་བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་པར་
 རབ་ཏུ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
 སྐྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། རིམ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
 ཀྱི་གཞི། །དེ་ལས་འབྱུང་རྣམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འདུལ་བའང་སྟོན་

བཙོན་རྣམས་ཀྱི་གཞི། །དེ་བཞིན་དེ་ལས་བསོད་ནམས་རྣམས་ཀྱང་སྒྲེ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་དགོངས། །དེ་ཡི་གནས་ནི་འདུལ་བ་ཡིན་
པར་གསུངས། །མཛོད་མཆོག་འདུལ་བ་རྫོགས་པ་འདི་གནས་པ། །དེ་སྲིད་ཆོས་
སྒྲོན་འདི་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། །ཡང་སྤྱི་དཔེ་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེམ་སྐྱས་སོ། །ཤིང་ལ་
སོགས་པའི་རྩ་བ་ས་ཡིན་པ་ལྟར་རྩ་བའོ། །ཆོང་དཔོན་ཆོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་
མར་འགོ་བ་ལྟར་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགོ་བའོ། །

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
ནོ། །སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་དན་སོང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བའོ། །སྤྲིག་པའི་
ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་བ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་པོའོ། །སྲིད་པའི་ཉམ་ང་བའི་རྒྱགས་ཆོགས་
སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དག་འཛོམས་པའི་གོ་མཆོན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱུལ་གདུག་
པ་སེལ་བའི་རིག་སྤྲགས་སོ། །སྤྲིག་པའི་རྩ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཟམ་བའོ། །ཞེས་
སོགས་མཐའ་ལས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་དང་ལྟན་པའི་
རབ་ཏུ་རྩི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་སྤྱུལ་དམིགས་བསལ་གཏོང་འོས་རྣམས་ལྟར།
དེ་མིན་གཞོན་སྒྲེས་ཁྲོད་ནས་རབ་བྱུང་གསར་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་ལ་མ་མཐར་སློབ་
གྲ་སོ་སའི་འཛོན་རིམ་བརྒྱད་པ་ཐོན་པའམ། དེའི་དོན་ལྟར་ཀྱི་ལོ་ཆད་དང་ཞེས་ཆད་
ལྟར་དེས་ཐོག་ རང་མོས་དང་སྤྱང་གི་སྒྲོ་བ་ཆད་མེད་ཡོད་པ་མ་ཟད། འབྲེལ་ཡོད་
ཁྲིམ་ཆང་སོ་སོ་ནས་དགག་བྱ་མི་བྱེད་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀག་འགོག་
ཟེན་པའམ་དགག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། རབ་བྱུང་གི་སྤྱི་གཞན་དུ་སྤྲིག་ཞུགས་
ཀྱིས་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཐུབ་པའམ། ཁྲིམ་སྤྱི་སོ་སའི་ནང་དུ་ཁྲིམས་འགལ་ལམ་བྱ་
ལོན་སྤྱོད་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཚོད་གཞི་དང་སྤྱི་ལྟར་ཐན་སོགས་

མདོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རབ་བྱུང་བར་འགལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུ་ཆད་ན་
 རབ་བྱུང་བ་ཆོག་ཀྱང་། གང་དུ་རབ་བྱུང་བའི་དགོན་པའི་དབྱ་འཛིན་ནས་
 བརྟག་དབྱུང་ནན་ཏན་གྱིས་གོང་གསལ་འོས་ཆོས་ཆད་བ་དེ་བཞིན་ཁོངས་སོ་སའི་
 ཆོག་ས་པའམ་ཁག་ཐེག་འགན་ལེན་གང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་འཆོ་རྟེན་དང་མི་ཆེའི་མདུན་
 ལམ་འགན་ཁུར་གཙང་མ་སྟབ་ངེས་ཤིག་གིས་བརྒྱུད་དེ་རབ་བྱུང་བར་འཇུག་
 ཆོག་དེ་ལྟ་བུའི་ཁག་ཐེག་འགན་ལེན་དེ་ཡང་རབ་བྱུང་ན་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་འཆོ་བ་དང་མི་ཆེའི་མདུན་ལམ་སྟོན་སྟབ་པ་ཞིག་དགོན་
 ཤིང་། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཆད་ཡང་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དགོན་
 པ་འདིར་རབ་བྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་ཐོག་དགོན་པ་སོ་སའི་ཁྲིམས་ལུགས་
 ཐོག་ནག་ཉིས་ཐོག་པའམ་ནད་མནར་དང་སེམས་འཆོ་མི་བརྟན་པ། ལུ་ལོན་ཅན་
 སོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དང་ཚུལ་མ་སྟབ་པ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་དང་བྲལ་བ། དགོན་
 པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་ཉམས་སྦྱོང་དང་ལྟ་སྦྱོང་ཆད་འཕེར་ཞིག་མ་མཐར་དགོས།

དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཞན་དང་དགོ་སྟག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཆད་ན་
 རབ་བྱུང་བའི་ཆོག་མཆན་དང་བཅས་དགོན་པའི་སྤྱི་གཞི་ཁོངས་སུ་འཇུག་ཆོག་པ་
 ལས་བྱི་དང་སྟོ་བ་འབྲད་པ་ལྟར་སྤྱི་གཞི་མཐུན་ཅིང་པར་རབ་བྱུང་བར་མི་ཆོག་
 དེ་ལྟར་རབ་བྱུང་ནས་ཞག་བདུན་པུག་གསུམ་སོགས་དུས་ཆོད་ངེས་ཅན་བཅོས་
 ཉེ་དགོ་པའི་བཞེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་རབ་བྱུང་བའི་
 བྱ་སྟོ་ཁག་དང་། བསྐྱེད་བྱའི་གནད་ཆེ་རྣམས་སྟོན་གསེབས་ངེས་དང་བཅས་
 སྟོ་བ་སྤར་ལྟག་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ན་དེ་ནས་དགོ་བསྟེན་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་།
 དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་འབོགས་ཆོག་རྣམས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་
 དང་མཐུན་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཚུལ་དུ་བསྟུན་པ་ལའང་དགོན་པ་རང་

ཁོངས་སུ་སྒྲིམ་པ་འབོགས་ཆོག་གི་ཆོག་ལ་མཁས་པའི་མཁན་སློབ་མཆོན་ཉིད་
དང་ལྷན་པ་དང་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚད་ཡོད་ན་དེའི་མཁན་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་
ཞུ་ཆོག་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ཆང་བའི་ཆེ་དགོན་སྡེ་གཞན་གང་དུ་འོས་ཆོས་ཆང་བ་
དེའི་སྤྱན་སྲུང་ཆེད་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིམ་འོད་གང་ཅིར་ཀྱན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་འཕེར་
ངེས་བཟོ་དགོས། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་དགོན་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་གཞི་ཁོངས་སུ་གཏན་འཁེལ་
གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རབ་བྱུང་གི་ཆད་འཛིན་ལག་དེབ་ངེས་པར་དུ་བཟོ་དགོས་པས་
དེའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་གསལ། དགོན་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་གཞི་ཁོངས་སུ་ཚུད་ནས་དགེ་ཚུལ་
དུ་མ་གྱུར་བར། དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀུར་ལ་འོངས་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད་
ཀྱང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱ་སྟོན་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་
ཆོག་པ་པར་སློབ་སྤྱོད་དུ་འོངས་པའམ། ཉམས་ཞིབ་ཏུ་འོངས་པ་ཡིན་ན་དགེ་འདུན་
དེ་ནས་འཆོ་བ་དང་གནས་མལ་སྤྱིན་དགོས་པ་གནད་སྤྱིན་གྱི་བཅས་པ་མཛད་
པ་ལྟར། དགོན་པ་སོ་སོ་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་འཆོ་བ་དང་གནས་མལ་འོས་
འཆམས་གནད་དགོས་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན།

གཉིས་པ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་འཆད་ཉན་ངེ་ལྟར་བུ་བའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་
བརྒྱུད་བཞིའི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ། པར་ཕྱིན། ཚད་མ། དབུ་མ། འདུལ་བ། ཆོས་
མཛོན་པ་དང་ལྷ་ཆར་ཆང་བའམ་གཉིས་ཡན་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་ཆེ་ཁག་ཅིག་ཅ་བར་
བཟུང་སྟེ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་པོད་འགྲེལ་གཉིས་ཡན་སློབ་ཆན་གྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་ ཡན་ལག་སློབ་ཆན་སློབ་གྲ་སྤྱི་སྟོན་དང་མཐུན་པའི་བདེ་སྤྱོད་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་ཆན་བཅས་འཛིན་གྲ་རིམ་པར་ཚུགས་ཏེ་ལོ་རྒྱུགས་དང་ཐོན་
རྒྱུགས་བཅས་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་སྤྱིའི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དགོས་
ཤིང་། དེ་མཚུངས་དགེ་རྒྱན་ཡང་རང་མོས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་གྲ་མཐོ་དམའ་

ལ་གཞིགས་པའི་སློབ་ཚན་གྱི་སློབ་ཁྲིད་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་དེས་པར་དགོས་པ་ནི་
 སློབ་སྤྱུག་གི་གནས་ཆད་འཕེལ་རིམ་དགེ་ཆེན་གྱི་སློབ་ཁྲིད་ལ་རག་ལས་པས་
 བ། དགེ་སྤྱུག་གི་ནམ་དཔྱིད་དགེ་ཆེན་གྱིས་ཁ་གཅིད་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུར་མ་སོང་
 བ་དང་། དེ་མཚུངས་སློབ་ཚན་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་སྤྱོད་ཡང་གཏོང་འཕེལ་བ་
 བཟོ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་བྱ་ལའང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་ཡོད་པས། དང་པོ་
 ཆེ་ཁག་ནི་གོང་སློབ་གཞུང་ཆེན་ལྷ་ཆར་ཆང་བའི་འཛིན་བྱ་དང་འཆད་ཉན་བསྟར་
 ཆགས་སུ་ཡོད་ན་ནི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཆེ་ཁག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་
 ཆེན་གསུམ་མཁ་བཞིའི་བར་གྱི་འཛིན་བྱ་དང་འཆད་ཉན་བསྟར་ཆགས་སུ་ཡོད་ན་
 བཤད་བྱ་འབྲིང་ཁག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་བྱ་དང་འཆད་
 ཉན་ཆ་ཆང་ཡོད་ན་བཤད་བྱ་ཆུང་ཁག་ཡིན། སྤྱགས་སྤྱུགས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ནི་སྤྱགས་
 སྤྱུགས་ཀྱི་སྤྱབ་བྱ་དང་མ་འཕེལ་པར་བྱར་དུ་འཛུགས་ཐབས་མེད་པ་འོག་ཏུ་གསལ།

བཤད་བྱ་འཕམ་སྤྱབ་བྱ་ཁག་ཏུ་སྤྱི་གཞུགས་བྱ་ཚུལ་སྟོར། དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་
 བྱ་ཁག་ཏུ་སྤྱི་གཞུགས་བྱ་བར་ཡང་གཞི་རིམ་གྱི་འཛིན་བྱ་བཅུ་པ་ཐོན་པ་བྱུང་ན་
 གནས་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྤྱན་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འཛིན་བྱ་
 གངས་ཆད་མ་འོངས་ན་འཛིན་བྱ་བརྒྱད་པ་ཡན་ཐད་ཀར་བཅུག་ཀྱང་ཆོག དེ་
 མཚུངས་གཞིས་དགོན་སོ་སོ་ནས་མདོ་སྤྱུགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད། འདོན་རྟ་དབྱངས་
 དང་། མཚོད་བཟོ་དཀར་རྒྱ་དང་བདེ་སྤྱོད་རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་བྱ་བཅུ་པ་དང་
 མཚུངས་པ་བྱུང་ན་ཐད་ཀར་གཞིས་དགོན་ནས་བཤད་བྱ་དང་སྤྱབ་བྱ་གོང་མ་སོ་
 སོར་སྤྱི་གཞུགས་ཆོག་པ་མ་ཟད། རང་ཉིད་གཞིས་དགོན་དུ་ཞུགས་པའི་དགོས་
 པ་ལེགས་པར་བྱུང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁྲུངས་སོ་སོ་ནས་ངོ་སྤྱོད་ལག་འཁྲེར་སྤྱན་
 བསྟར་ཞུས་ནས་ཞུགས་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་རིམ་སློབ་བྱ་དང་གཞིས་དགོན་

འགྲིམ་སའི་མཐུན་རྒྱུན་མེད་པའམ་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བར་ཐད་ཀར་འཇུག་དགོས་
ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། བཤད་བྱ་རང་ཁྱེད་ས་ནས་གཞུང་
ཆེན་སྡེ་འགྲོའི་འཛིན་བྱ་བྱུང་དུ་བཙུགས་ཏེ་འཛིན་བྱ་རིམ་བར་འགྲིམ་དུ་བཙུག་
ནས། འཛིན་བྱ་བརྒྱད་པ་ཡན་གྱི་ཤེས་ཚད་མཉམ་པ་དང་རང་ལོ་བཙོ་ལྷ་བཀལ་
བ་བྱུང་ན་བཤད་བྱའི་ཁོངས་སུ་འཇུག་ཆོག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཚད་མ་ལོང་ན་བཤད་བྱ་
དེ་བཤད་བྱའི་མིང་དོན་མ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་སྒོ་རྒྱག་དུ་འཇུག་པའམ་མིང་སྦྱར་
བྱེད་པ་གང་རུང་ལས་འོས་མེད། སྤྲུགས་སྤྱོགས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ནི་སྤྲུགས་སྤྱོགས་ཀྱི་
སྦྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་ནས་ཚུགས་དགོས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཁེར་རྒྱུར་འཇུགས་མི་རུང་
བ་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གནད་ཤིན་དུ་གསང་བ་དང་། ལྷ་འབྱོར་པས་ཉམས་སྦྱོར་
དང་བསྟན་ནས་དཔྱོད་དགོས་པས། དབང་བཞི་རྣམས་པར་མཐོས་ནས་ལྷ་འཁྱེད་ལྷ་
འབྱོར་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཆད་ཉན་རྣམས་པར་བྱེད་མི་རུང་བ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐུན་
མིན་གྱི་ཟབ་བྱུང་ཡིན།

གསུམ་ལ། རབ་བྱུང་གི་སྤྱི་ཁྱིམ་ས་སྤྱང་སྤྱོགས་སྒོར། དེ་ལྷ་བྱུང་ཆོས་
འདུལ་བ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རི་ལྷར་གསུངས་
པའི་སྤྱིག་ཁྱིམ་ས་ནམས་སྤྱང་དགོས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་སྤྱིད་ལུགས་ལའང་ཆོགས་
པ་གང་གི་སྤྱིག་ཁོངས་སུ་ཁྱེད་ས་ན་ཆོགས་པ་དེའི་སྤྱིག་ཁྱིམ་ས་དེ་སྤྱང་དགོས་པ་
བཞིན་ནོ། །ཁྱེད་པར་དུ་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིག་བསྐལ་
མཐའ་དག་གཞོན་སྟེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས། དེ་ལྷར་
སྒོལ་བའི་སྤྱིག་ཁྱིམ་ས་ནམས་མ་བསྐྱུང་ན་སྤྱིད་པའི་སྤྱིག་བསྐལ་དེ་ལས་གྲོལ་ཏེ་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་མི་ཐོབ་པས། རང་གིས་རི་ལྷར་ཁས་ལྷངས་པ་ལྷར་རེས་པར་
བསྐྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཡང་དག་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྤྱིག་དང་

བུལ་ཞིང་ཤི་བ་ནི་སྤྲ་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྟོག་དང་བུལ་ཞིང་ཤི་བས་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་གྱུར་
 གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་རིགས་
 དང་བུལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་ནམ་པར་ལྷུང་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མདའ་ནི་གཟུང་ཉེས་པས། །ལག་པ་
 ཆོད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དགེ་སྤྱོད་བསྐྱུང་བ་བྱ་ཉེས་ན། །དཔྱུལ་བར་ཉེ་བར་བྲིད་
 པར་བྱེད། །རི་ལྟར་མདའ་ནི་གཟུང་ལེགས་པས། །ལག་པ་ཆོད་པར་མི་འགྱུར་
 ལྟར། །དགེ་སྤྱོད་བསྐྱུང་བ་བྱ་ལེགས་ན། །ཐུང་ན་འདས་པ་ཉེ་བར་འབྲེན། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་བྱུང་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 སྤོང་བ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བ་དང་གཉིས་གཙུག་པོ་དང་། དགེ་འདུན་
 གྱི་སྤྲེ་སོ་སོའི་ནང་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བ་དང་གསུམ་ཆོགས་དགོས་ལ།

ཁྱད་པར་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་དང་གང་གོས་ཀྱང་སྤྲེག་
 པའམ་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་བྲིམ་པ་ལས་ལྷག་
 པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་ནང་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་ལ་ཟེར་བས་དེ་དང་འགལ་ན་ཉེས་
 པར་འགྱུར་ཡང་སྤྲེག་ཏུ་མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་
 བྲིམ་པ་སུན་འབྲེན་དུ་སོང་ན་སྤྲེག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་
 བས་བཅས་པ་དེ་དག་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱུང་དགོས། ཅེ་སྟེ་འགལ་བའི་རིགས་
 བྱུང་ན་ཁྱད་གསོད་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྤྲོས་སྤྲོམ་དམ་ཟབ་དགོས། ཆང་འབྱུང་བ་
 མ་གཏོགས་བཅས་རྒྱུད་ནམས་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པས་གནང་བའི་འོས་
 ཆོས་ཆང་ན་སྤྱད་ཀྱང་ཆོག བཅས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་། གངས། གནང་བཀག་
 གི་ཁྱད་པར་སོགས་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེའི་

ནང་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་སྤྱར་ནས་འགལ་བའི་ཚུལ་དཔེ་མཆོན་ཅམ་བཀོད་ན།
མི་གསོད་ལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་ལ། མ་བྱིན་པར་ལེན་ལ། མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩན་དུ་སྤྱོད་
བ་བཞི་པོ་གང་རུང་སྤྱོད་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཚད་བར་ཞུགས་ན། དགེ་ཚུལ་ལ་
པམ་འབྲའི་ཉེས་བྱས་དང་། དགེ་སྤྱོད་ལ་པམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་རབ་བྱུང་
གི་གལ་དུ་བསྐྱད་མི་ཆོག

རབ་བྱུང་གིས་འབྲུ་སྤྱིན་བསད་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩན་སྤྱོད་བ་སོགས་
ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་སྤྲིག་དུ་འགྱུར་ཡང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
དངོས་སུ་མི་འགལ་བས་ཉེས་པ་ཆར་གཅོད་རྒྱུ་དང་རབ་བྱུང་གི་སྤྲེལ་དབང་ཆད་
ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱང་སྤྱོད་བྱས་པའི་བྱ་དང་རི་དྲགས་བསད་
པ་སོགས་ནི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བས། གཉིས་ཀ་
དང་བསྐྱུན་ནས་ཉེས་པ་ཆར་གཅོད་བྱེད་དགོས། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་ཆང་
འཐུང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་གནང་སྤྱིན་མེད་པའི་ཆོང་ཁང་འཛིན་པ་དང་། བུན་
སྤྱོད་གཏོང་ལེན། གཉེན་སྤྲིག་རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་
ལྟར་བསྤྱོད་ལ། དམག་གི་འདུས་ས་སོགས་སུ་བལྟས་ནས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་
ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་ཡང་ཆོས་ཁྲིམས་དང་འགལ་ཆབས་ཆེ་བས། ཆོས་ཁྲིམས་
ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་པ་ཆར་གཅོད་དགོས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤྱང་སྤྱོད་འོག་དུ་
ཡོད་པའི་ཤིང་གཅོད་པ་དང་དེར་འགྲོ་བ་སོགས་ནི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་ཆུང་
ཡང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་ཆབས་ཆེ་བས། ཉེས་པ་ཆར་གཅོད་བྱ་བ་ཡང་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་གཞིགས་པས་ཐག་གཅོད་དགོས། གཞུང་ནས་དམག་མིར་
ཆེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། སྤྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་སུ་ཆེད་སྤྱོད་རིགས་མི་ཆོག་ཀྱང་
ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་འགྲོ་དགོས་ངེས་ཤིག་ཡིན་ནའང་། རབ་བྱུང་གི་ཁྲིམས་

ལ་བསམ་ནས་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱོད་ན། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་ཡང་རབ་
བྱུང་གི་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་ཡིན་པས་གོང་དུ་བཀུར་བར་འོས་ཀྱི་ཉེས་པ་གཙོ་བོ་མི་
རུང་ཡང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དབང་བཙན་པས་གཡོལ་ཐབས་མེད་ན་རབ་བྱུང་གི་སྒྲིམ་པ་
འབྲུལ་ཆོག་པ་ནི་གནད་བའི་བཅས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དམག་སྡོད་དང་། གསང་
བའི་ལས་བྱེད་དང་། ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་ལས་སོགས་ཁྲིམ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་འོས་པའི་
ལས་རིགས་མཐའ་དག་རབ་བྱུང་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་ནི། ཆོས་ཁས་སྦྱངས་
པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པས་ཁྲིམ་པ་དང་མཉམ་བསྐྱེ་མི་ཆོག་ཆོས་ཁྲིམས་
དེ་དག་ལྟོད་དུ་མ་སོང་བར་དམ་པོར་བསྐྱུང་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་སོ་
སའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཆོས་སྤྱི་ལུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
ཡིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་བཅི་བཀུར་དང་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཁྱད་མེད་འགན་
བཞེས་དགོས་པས། རྒྱལ་ཁྲིམས་མ་ཟད་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་
མི་ཉམས་རྒྱུ་འབྱུངས་ཐུབ་ཐབས་སུ་སྒོ་ཀུན་ནས་གཞིགས་སྦྱོང་གནད་དགོས།

བཞི་པ། རབ་བྱུང་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་ནང་ཁྲིམས་སྒྲོང་། ཆོས་སྤྱི་ཆེ་ཆུང་ཅི་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་རབ་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་
ནམས་ལ་སྒོ་ཕྱགས་གཏད་དེ། གོང་གསལ་ནམས་ཅ་བར་བཟུང་སྟེ་ཆོས་སྤྱི་རང་
རང་གི་ཉིན་ཞག་ཕྱགས་གཅིག་གི་བྱེད་སྒོ་ལ་གཞིགས་པའི་ནང་ཁྲིམས་ཇི་སྟེད་
ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ཆོས་སྤྱི་གྱུ་སྒོ་ལ་བཟང་པོ་ནམས་རྒྱུ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ།
བཤད་ཀྱ་ཡིན་ན་ཉིན་ཞག་ཕྱགས་རེའི་ནང་གཞུང་འཆད་ཉན་འཛིན་ཀྱ་རིམ་བར་
འཆོགས་ཏེ་སྒོ་བ་གཉེར་བྱེད་ཕྱགས་ལ་དམིགས་བསལ་དམ་དོན་དང་དོ་སྤངས་
ལྟོད་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་བཤད་ཀྱ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་སོ་སའི་དཔེ་བྲིད་གྱི་
འཛིན་ཀྱ་དང་། ཅོད་ཀྱ་དང་རང་སྦྱོང་། ཆོས་སྦྱོང་གྱི་དུས་ཚོད་རེའུ་མིག་པན་ཚུན་མ་

འབྲུག་པ་ཁམས་དྲུང་སྐྱུར་འགྲེམས་ཀྱིས་དེ་གཞིར་བཞག་ལྟར། དགེ་ཆེན་དགེ་
ལུག་བཅས་པས་དུས་ཚོད་ཚུད་ཐོས་སྤྱོད་མ་སོང་བར་བཞོད་འདོམས་དམ་དོན་ཡོང་
བ་དང་འཛིན་གྲ་དམའ་རིམ་རྣམས་ལ་ཆེ་རེ་དང་། མཐོ་རིམ་རྣམས་ལ་ལོ་རེར་འབྲི་
རྒྱགས་དང་ཚོད་རྒྱགས་གཉིས་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱགས་འཕྲོད་རྣམས་འཛིན་གྲ་འཕར་
རྒྱ་དང་། མ་འཕྲོད་ན་འཛིན་གྲ་རང་སར་སྤྲོད་དུ་འབྲུག་དགོས་སམ། འཛིན་གྲ་
ནས་འདོན་དགོས་ཅི་འགའ་དངོས་ཡོད་ལ་གཞིགས་ཏེ་གནང་རྒྱ། འདི་ཡང་ཡངས་
མཐའ་དང་དོག་མཐའི་བྱུང་བར་ཡོད། ཡངས་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་འཛིན་གྲ་
གཅིག་ཏུ་ཐེངས་གསུམ་རྒྱགས་མ་འཕྲོད་ན་ངེས་པར་འབྱུང་དགོས།

བཤད་གྲ་ཆེ་འབྲིང་གང་དུང་ཡིན་ན་ཆེ་བ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་མི་
འགྲུངས་པར་འཛིན་གྲ་ཡོངས་ཤིགས་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་དང་སྦྱོང་ལས་
སོགས་ཀྱི་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་ཏུ་མཁས་དབང་གདན་ཁྲིམ་གྱིས་སློབ་སྦྱོན་
གནང་རྒྱ་མ་ཟད། འཛིན་གྲ་དམའ་རིམ་རྣམས་དེ་ལས་མང་བར་སློབ་སྦྱོན་ཆོམས་
ངེས་དགོས་པ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། བཤད་གྲ་ཚུང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྷ་བྱུང་
སློབ་སྦྱོན་ལྷན་ཚོགས་ཡང་ཡང་མ་བྱུང་ཡང་འཇུག། གང་ལྟར་ཡང་གང་ལ་གང་
རན་པའི་སློབ་སྦྱོན་གྱིས་མགྲུ་བ་བསྐྱེད་དུ་བརྒྱག་ནས་ཁྲིམས་སྦྱོང་དགོས་པ་ནི།
སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས། སོ་སོས་མ་ཞེས་པའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་སློབ་གསོས་མགྲུ་བར་མ་བྱས་པར་བཅའ་བཀག་དང་བརྟུང་རྟེག་
སོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་སྦྱོང་བ་ནི། བཅོན་ཁང་གི་ལམ་ལུགས་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀར་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་ལས་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་མཆན་ཉིད་མི་ཆང་བས། གཙོ་བོ་
སེམས་འདུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པར་བསྐྱེད་དགོས། བཤད་གྲ་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་
བཤད་གྲའི་དམིགས་ལུལ་དང་མཐུན་པར་ནང་ཁྲིམས་རྣམས་ཁྲིམས་མཐུན་ཚོགས་

པས་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྤྲིག་ཁྲིམས་སྟོང་དགོས། སྤྲིབ་བྲ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་
ཤིང་ཁྱད་པར་རང་ལ་འགན་འཁུལ་ཡོད་པའི་སྤྲིབ་མཆོད་ཁག་ལས་དོན་གྱི་གཙོ་བོར་
བཟུང་སྟེ། སྤྲིབ་མཆོད་ཀྱི་ཆོག་ས་དུས་དང་ཆོག་ས་སྤྲིག་དགོས་མཁོ་མཐའ་དག་སྟོན་
ཀྱི་ཕྱག་སྟོལ་བཟང་པོ་རྣམས་དང་དུ་བླངས་ཏེ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གནད་སྟོན་མཐའ་དག་
ཡིག་ཐོག་ནས་གསལ་བསྟགས་དང་བཅས་འགལ་མེད་ཆགས་ཚུད་བྱུང་བ་དགོས་
པ་གཙོ་བོ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲིག་གཞི་མཐའ་དག་གོང་གསལ་ཁྲིམས་དོན་
ཆོག་ས་པ་ནས་གཏན་འབེབས་ལྟར། སྤྲིབ་ལྟར་དང་བ་འབྲེན་པའི་མིག་ཀྱན་དུ་སྤྲིན་
པ་ཅིས་ཀྱང་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་བཤའ་བྲ་ལ་
བཤའ་བ་ལྟར་སྤྲི་མཚུངས་དགོས། སྟོམ་བྲ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་
བསྟོམ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཆ་མས་པར་དགོས་མཁོ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་སྤྲིག་
རང་ཁུར་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱུང་དགོས་པ་བཅས་འདིར་དཔེ་མཆོན་ཅམ་སྟེ། རྒྱས་པ་
ནི་ཆོས་སྡེ་སོ་སོའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་འབྲུ་དོན་བཞིན་སྤང་
བླང་མ་འདྲོལ་བ་དགོས་སོ། །

ལྷ་པ། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་སྟོར་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤའ་བ། ཆོས་
འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
བསྐྱུང་དགོས་པ་རབ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་ལམ་སྟོར་ཡིན་པས་ན་འདིར་མ་འཇུག་པ་
མེད་ཀྱང་། འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དོ་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་གསོ་དང་བཀོད་
འདོམས་འཇུག་ཆང་ཉན་བཤའ་བྱེད་མཁན་དགོན་པའི་སྟབས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་ཁོང་
ནས་སྟོན་ལམ་མི་མངོས་པ་རྩི་སྟོན་ཅིག་ཡོང་དང་འོང་བཞིན་པར་བརྟེན། ཕྱིན་ཆད་
དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་བཅས་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་རྣམས་
ཞིབ་ཏུ་དོ་སྟོན་དང་སྟོབ་གསོ་ཐོབ་པ་དེས་བཟོ་རྒྱ་ནི། རབ་བྱུང་གི་སྡེ་སོ་སོའི་ལས་

སྤྲེལ་སྤྲེལ་གྱིས་འགན་འཁུར་གྱི་གཙོ་བོར་སྤངས་ཏེ་རྒྱུ་འཛིན་ཐོག་སྤྲོད་ལམ་ཅིང་
ཆེ་བའི་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོད་མ་གནང་དགོས་པ་ནི་འདི་ལྟར། ལམ་
དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་སྤྲེལ་གནས་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་དང་། བྱིས་སྤྲེལ་གསེང་བར་གྲོང་དུ་
མཚན་མོ་རྒྱ་བ་སོགས་དང་། དག་ཤུལ་དང་། སྤྲེལ་པ་དང་། དེགས་པ་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བ། དབྱུང་བ་སྤྲེལ་བ་དང་། ལག་སྤྲེལ་ནས་འགྲོ་བ་
སོགས་མི་ཆོག་པར་དཔྱད་ཤིང་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྤྲོད་ནས་ཞི་དུལ་བག་
ཡོད་བསྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཆང་ཁང་དང་། སྤྲེལ་ཁང་། བལས་
ར། ལ་ཆོང་ཁང་། སྤྲེལ་ཆོང་ཁང་སོགས་མང་ཆོགས་ནས་དམངས་པར་འོས་པའི་
ཁང་པ་དང་འདུས་ས་སོགས་སྤྲེལ་དགོས་མེད་དུ་འགྲོ་སྤྲོད་མི་ཆོག་ཆོས་རྒྱན་དང་
རྒྱ་ཆོགས་ཁང་སོགས་བྱིས་སྤྲེལ་ཐོག་ནས་དགག་བྱ་ཆེ་བའི་ཁང་པ་དང་ཆོགས་
པ་སོགས་སྤྲེལ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འགྲོ་སྤྲོད་མི་ཆོག་གི་ནང་གང་དུ་སྤྲོད་པའི་ཆེ་ཡང་
གྲེ་མེའི་གཏམ་ལ་ཐལ་ཆེ་བ་དང་། སྤྲེལ་ཅིང་སོགས་རྒྱན་ཅིང་རིགས་ལ་གཞིལ་བ་
གོང་བཞིན་དགོས་མེད་ཀྱི་སྤྲེལ་འཛིན་འཁོར་སྤྲེལ་ཉན་པ། སྤྲེལ་བརྒྱན་གྱི་རིགས་ལ་
གཡེང་བ། ཆགས་སྤང་འཕེལ་བའི་སྤྲེལ་གཏམ་དང་། འདོད་སྤྲེལ་འཕེལ་བའི་འདོད་
པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་དགོས་མེད་ཀྱི་ཆེད་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ། སེམས་འཁྲུལ་
བ་དང་ཉེན་པར་བྱེད་པའི་ཉལ་ཐ་དང་དེའི་རིགས་སྤྲེལ་གཏོགས་པའི་བཟའ་བ་དང་།
བདུང་བ། ཁབ་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་གལ་ཆེའི་སྤྲེལ་གྱི་སྤྲེལ་
མ་གཏོགས་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲོད་དགོས།

རང་གི་གཉེན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོང་ལས་དང་། བཟོ་ལས་སོགས་
སྤྲེལ་འཛུལ་ཞུགས་མི་ཆོག་པ་དང་། ལྷག་པར་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཁྱོད་རྒྱག་རེས་
དང་། ཁྱོགས་འཐེན། ངན་པ་དབྱུང་སྤྲེལ་གྱི་རིགས་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་ཆོག་ཅི་སྟེ་མི་

མཐུན་པའི་ཚོད་རྟོག་བྱུང་ནའང་ཞི་བའི་ལམ་ནས་སེལ་ཐབས་ལས་པན་ཚུན་བརྟེན་
 བ་དང་། དབྱང་འཛིང་དང་། ལག་འཛིང་སོགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་དེ་བཞིན་དུ་
 སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཏེན་ལས་གཞན་པའི་ཆགས་སྤང་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་སློབ་བརྟན་
 གྱི་དཔར་དང་བརྟན་དེབ་སོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡོ་བྱད་དང་འགལ་བའི་རིགས་
 རྣམས་སོ་སོའི་ཁང་པར་སྤྱར་འབྲེམས་དང་བདག་ཉར་མི་ཆོག།

བཤད་གྲུའམ་སྐྱབ་གྲ་གང་ཡིན་སོ་སོའི་སྤྲིག་གཞི་དང་འགལ་བའམ་
 གཞོད་འགྱུར་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་སྒྲ་གང་ཡིན་ཡང་གསར་འཛུགས་རིགས་གཏན་ནས་མི་
 ཆོག་དེ་བཞིན་དུ་དོས་སྐྱེལ་བ་དང་། སྐར་གྱི་ཤིང་ལས་དང་། ཆོང་ལས། ཟ་ཁང་།
 བཟོ་གྲ་བྱིས་པའི་གཡོག་ལས། ལྷམ་ལས། ཐུགས་གསའི་ལས་དོན་སོགས་བྱིས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་ལྷོད་གྱི་ལས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་རྒྱན་དུ་སྦྲོང་དགོས། བར་སང་
 སྐབས་སུ་འང་དགེ་འདུན་སྤྱི་བྱའི་དགོས་དོན་དང་འཕེལ་བའི་རིགས་ལུད། དེ་མིན་
 བྱིས་པ་དང་བྱུང་མེད་གྱི་བྱ་བ་པལ་པའི་རིགས་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་བསྐད་མི་ཆོག་
 བ་དང་། སྦྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་གྱི་དང་མེ་མདའ་སོགས་མཆོར་
 ཆའི་རིགས་གཟར་བ་དང་། རོགས་བ་དང་། བདག་གིར་བྱ་བ་སོགས་གཏན་ནས་
 མི་ཆོག་པ་དང་། ཆོགས་ཁབས་དང་། མཛུབ་དཀྱིས། ཀང་གཏུབ་དང་། ལག་
 གཏུབ། མགུལ་རྒྱ། མགོ་རྒྱ། དབྱང་རྒྱ། རྩ་རྒྱ་སོགས་སྤྲིག་འགྱུར་གྱི་རིགས་
 རྣམས་ཉག་ཏུ་སྦྲོང་དགོས། རང་རང་གི་བསྟོན་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་དུ་
 གཙང་སྤྱོད་དང་བ་འཕྲེན་བ་དགོས་ཤིང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཆེར་མར་གྱུར་བའི་སྐད་
 ཚར་དང་ཅེད་མའི་རིགས་སྦྲོང་བ། བསམ་གཏན་དང་བསྐྱབ་པ་ཐོས་བསམ་ལ་
 གཞོད་གཞིའི་རིགས་རྣམས་གཏན་དུ་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱ། བསྐྱབ་པ་ཤོན་གཞོན་
 གྱི་གོ་རིམ་ལ་བརྟེན་མེད་ཀྱིས་མ་གུས་པར་བྱ་བ། སོ་སོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་

དང་ཁག་ཐེག་དག་ཀྱི་བཀའ་ལ་བཅི་མེད་དང་མ་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། དག་
འདུན་སྤྱི་བྱེད་ལས་སྤྱི་བཀའ་ལ་གཉན་ལྡོག་དང་འགལ་འདས་བྱེད་ལ། རང་ཁྱལ་
འཁྲུག་ཅོད་དང་མཁན་པོ་ལས་སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་མཐུན་གྱི་བསྐྱོ་བ་ནར་གཞོན་
བ་དང་། རན་བ་དབྱང་སྤྱི་ལ། དབྱེན་སྤྱོད་། ཕྱོགས་འཐེན། མི་དོན་གྱི་ཆོགས་ལ།
ཅེད་མོའི་རྩ་ཁག་གཉན་ལོག་ཆོགས་ལ། རོ་ཆོལ་རྩ་ཁག་ཕྱོགས་འགལ་ཆོགས་
བ་སོགས་འཁྲུག་ཡོང་གི་རིགས་ནམས་འཇུགས་སྤྱོད་མི་ཆོག་ཅི་སྤྱི་ལས་སྤྱི་དང་
དག་ཀྱི་སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྱོགས་པའི་ལས་བཀོལ་དང་། སོ་སའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་
འགོག་ཀྱིན་བྱེད་བ་དང་བྱང་མིན་གྱིས་མནར་གཅོད་སོགས་གང་ལའང་མི་འོས་
པའི་ལས་དོན་ཡང་ཡང་བཀྱིས་བ་ཡིན་ན། ཐད་ཀར་འཁྲུག་སྤོང་མེད་པར་རང་
གིས་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱིས་སེལ་ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་དེ་ལྟ་བུའི་གནད་
དོན་ནམས་གོང་མར་སྤྱོད་མེད་ཞུ་བར། གོང་རིམ་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་མེད་དང་བཅི་
མེད་དུ་མི་འཛོག་པར་གལ་པོ་ཆེར་བཟུང་སྟེ། བདེན་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སེམས་
གསོ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆད་དུ་མི་འཇུག་པར་འདུམ་ཐབས་གནང་སྟེ་ཕན་ཚུན་ཞི་
འཁོན་དང་། ཞན་ལོག་སྤྱི་གཞིའི་རིགས་གཏན་ནས་མེད་པར་བསྐྱེད་མཆོ་ལ་ངང་
པའི་ཁྱུ་ཆོགས་ལྟར་དམ་མཐུན་དང་མཛའ་འབྲེལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་ཐབས་ཅ་
འཛིན་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

དུག་ལ། ཆས་གོས་བཞེས་ཕྱོགས་སྐྱོར་། རབ་དུ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་
བྱིམ་པའི་རྟགས་སྤངས་ནས་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ངེས་པར་སྤང་དགོས་པས། དགོན་
བ་ཡིན་ན་སྐྱོ་སོར་གཉིས་དང་གོང་དུ་གནས་ན་སྐྱོ་སོར་གཅིག་ལས་སྤྱི་ག་
བཞག་མི་ཆོག་ཅིང་ངེས་པར་བཞར་དགོས། ཨ་ར་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཛོན་
གསལ་མེད་པར་བཞར་དགོས་པ་དང་། སྟོད་གོས་ཕུ་ཕུང་ཅན་དང་། སྤྱོད་གོས་དུང་

ཅན་དང་ཤམ་ཐབས་འོག་གོས་སྤྱང་སོགས་ཁྲིམ་པའི་ཆས་གོས་སྤྱ་གྲགས་པ་སྤྱི་
 དང་། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོས་ཆེན་སོགས་མཐོང་སྤང་མི་མཛེས་པའི་འདོད་པ་བསོད་
 ཉམས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་དང་། ཏ་ཅང་ངི་མ་ཅན་དང་། ལྷན་པ་མང་བ་སྤྱང་པའི་ཆས་
 གོས་དང་འབྲ་བར་མཐོང་སྤང་ཞན་པ་སོགས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་མཐའ་ཅན་ནམས་
 །ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་གནང་སྤྱོད་སྐབས་ལུ། དེ་མིན་དུས་ནམ་ཡང་གྲོན་མི་ཆོག་པ་
 དང་། ཆོན་གྱིས་ཁ་མ་སྤྱར་བ་དཀར་པོ་དང་། ཉག་པོ། ལི་ཁྲི། ཁ་པོ་ལ་སོགས་པ་
 ཆོན་ཆེན་གྱི་རིགས་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་
 བོད་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། བོད་ལུགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་
 སྤྱི་སྟོན་དང་ཁྱུ་མ་འགྲིག་པ་སེར་པོ་དང་། སྟོན་པོ། ལྷང་ཁུ་སོགས་ལུགས་འབྲ་
 བསྐྱེ་བྱས་ནས་གྲོན་མི་ཆོག་ཅིང་། དང་བ་འདྲེན་པའི་ཚུལ་མཐུན་ངེས་པར་དགོས་
 པ་དང་། སྟོན་སྤྱ་བོད་དུ་གནས་གཤེས་ཀྱང་ཟུག་ཆེ་བས་གནང་སྤྱོད་དུ་གྲགས་པ་
 སྟོད་འགག་དང་། རྒྱ་གཤམ། ཞུ་མོ་སོགས་ལ་མཆོན་ནའང་སོ་སོར་ཆོན་ལྷན་དང་
 མཚུངས་པ་དགོས་པ་ལས་རང་འདོད་གང་ཤར་དུ་གྲོན་རིགས་མི་ཆོག་པ་སྤྱི་དང་།
 བྱེ་བྲག་གོ་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྤྱར་ཆེ་སྤྱུལ་དང་། མཁན་པོ། སྟོན་དཔོན།
 དགེ་བཤེས་སོགས་ཆོས་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་བསལ་གོ་གནས་ཅན་ལ་
 སྤར་སྟོན་དུ་གྲགས་པའི་གོས་ཆེན་སྟོད་འགག་དང་། གོས་བེར་དང་། རས་བེར།
 གོས་ཆེན་གྱི་ཆབ་སྤྱུག་སོགས་ཀྱི་གཟབ་མཆོར་ནམས་སྤར་གྲོན་རིགས་མི་ཆོག་
 །ཀྱང་། དེའི་ཆབ་ཏུ་རས་དང་སྒྲམ་སྤྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོད་འགག་སེར་པོ་ད་ལྟ་གྲོན་
 སྟོན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ལས། ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་གནས་མེད་པར་རབ་བྱུང་བྱིངས་
 ནམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲོན་རིགས་མི་ཆོག་པར་གཟན་ཤམ་དང་ཞེ་མཚུངས་དགོས།
 དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱེ་སོ་སོར་སྤར་ལམ་ནས་གྲགས་པའི་སྟོད་འགག་སེར་པོ་ཅན་ཡིན་

ན་དེ་བཞིན་ཆོག་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་གྲོན་ཆོག་ཀྱང་གཟན་སྒྲེ་
དགྲིས་བྱེད་པ་དང་། མགོ་བརྒྱམས་ནས་འགོ་བ། ཤམ་ཐབས་ཏ་ཅང་རིང་ལ་འཛུལ་
བ། ཏ་ཅང་བྱང་བ། ལྷ་བཀལ་བ་ལྷ་བྱུག་ཤམ་ཐབས་བྱས་མའི་སྤྱིང་བརྒྱུས་ནས་འགོ་
བ། རྩོམ་རྩོམ་གྱི་གྲོན་སྒོལ་དང་། འབྲེང་ནས་བཤང་གཅི་འདོར་བ། ཉེ་འཁོར་དུ་
མ་གཏོགས་གཟན་མེད་པར་འགོ་བ། ཡོངས་རྫོགས་སམ་བྱེད་སྤྱིན་མོར་འགོ་བ་
སོགས་གྲོན་ལུགས་འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། མཐོང་སྤང་མི་མཛེས་པའི་
རིགས་མཐའ་དག་སྤྱིང་དགོས་པ་བཅས་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཡིན་པས། ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བ་
ནི་ཆོས་འདུལ་པའི་རྩ་འབྲེལ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

མདོར་ན་པོད་རིགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་སངས་རྒྱུས་
གྱི་བསྐྱན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱ་སེར་གྱི་ཆོས་སྤྱེ་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་ཁྲིམས་ལུགས་གྱི་
བདག་པོ་དང་། སྤྱོན་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ནི་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐྱ་བྱེང་
རིམ་བྱོན་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་འཆོ་བཞུགས་གྱི་ཆེ་གང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་
སྤྱེ་ཁག་ལ་དག་ཐེར་དང་། ཞིབ་འཇུག་ལེགས་བཅས་སོགས་གང་དང་གང་གནང་
ཡང་ཆོས་གྲལ་དུ་སྤྱོད་པའི་སྐྱ་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟར་བཀྱར་
ཏེ་དང་དུ་མྱང་དགོས་པ་ཡིན། བྱེ་བྲག་ཆོས་སྤྱེ་སོ་སོའི་དབུ་བཞུགས་མཁན་པོ་
གདན་ཟུར་དང་། མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཡང་ཡང་ལྷན་ཆོགས་བསྐྱུངས་
ཏེ་ཆོས་ཁྲིམས་དང་བཤད་སྐྱབ་འཆད་ཉན་སོགས་ལ་ཡང་ཡང་ཞིབ་འཇུག་དང་།
སྤང་མྱང་བྱ་སྒྲོགས་ལ་བསྐྱགས་དང་བཅས་ཡང་ཡང་ཞིབ་བཤེར་གནང་དགོས།
དེ་ལྷ་བྱའི་ལྷན་ཆོགས་དེའི་འགན་འཁུར་གྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་དབུ་བཞུགས་
མཐོ་ཤོས་རྣམ་པས་བཞེས་དགོས། བསྐྱན་པ་ལ་ནང་བྱན་ལུབ་པའི་མཁས་པའི་
ལྷན་ཆོགས་འདི་ནི་བསྐྱན་པ་ལ་དག་ཐེར་བྱ་བའི་དབང་ཆོད་མཐོ་ཤོས་ཡིན་པས་

ལྷན་ཚོགས་འདིས་གཏན་འབེབས་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་ལྟར་གཤམ་འོག་ཚས་སྡེ་སོ་
སོས་བཅི་བསྐྱང་དམ་དོན་དགོས་པ་ལས་ཚུལ་མིན་གྱི་བསྐྱེད་རིགས་མི་ཚོགས་

བདུན་པ། རབ་བྱུང་གི་འཆོ་རྟེན་སྟོར། བཤད་བྲལ་ཆེ་ཁག་དང་འབྲིང་ཁག་
གང་ཡིན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་སྟོབ་གཉེར་དང་ཚས་སྟུང་གི་རིམ་པ་བཟུར་ཆགས་སུ་
ཚོགས་ཏེ། སྟོབ་སྟུང་རིམ་པར་སྐྱང་བ་ཐོན་པ་དང་ཐོན་ནས་ཀྱང་གཞུང་དང་མི་མང་
སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་སྐྱབ་མཁན་གང་ལ་གང་འོས་སུ་ཕེབས་དགོས་པ་སོགས་སྟོབ་
གཉེར་ཁང་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཡིན་ན། དེའི་འཆོ་རྟེན་ནི་བཤད་བྲལ་བས་རྩ་བརྟུང་རྩ་
དང་ལྷགས་སྤིང་འབྱུང་རྩ་མཉམ་དུ་མི་ཡོང་བར་བརྟེན། གཞུང་དང་མི་མང་། སྤྱིན་
བདག་ཁག་ནས་འཕྱར་བ་བྱ་འདེགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་ལྡང་ངེས་བཟོ་དགོས། གཞུང་
འབྲེལ་མིན་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ན། འཆོ་རྟེན་རང་ཁུངས་ནས་བཟོས་པ་
ལས་གཞུང་གིས་བཟོ་མི་དགོས་ཀྱང་། གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་ཚས་
སྡེ་ལའང་ཚོགས་པའམ་སྤྱིན་བདག་གཞན་གྱིས་ཆེད་འཇུགས་བསྐྱུངས་པ་ཞིག་
ཡིན་ན། གཞུང་ནས་ལྟ་རྟོགས་དང་མཐུན་སྦྱོར་ཅམ་ལས་འཆོ་རྟེན་ཆེད་བཟོ་མི་
དགོས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་འཛིན་སྟོང་འོག་ཡོད་པའི་བཤད་
བྲལ་དང་སྐྱབ་བྲལ་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་འཆོ་རྟེན་གཞུང་གིས་བཟོ་དགོས་པ་ནི་སྤར་
ལམ་ལྟར་ཡིན། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པར་གཞུང་འབྲེལ་ཚོས་སྡེ་ཁག་གི་འཆོ་རྟེན་
ནི་འཆར་གཞི་ལྷན་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་འབྲེལ་བཤད་
བྲལ་ཡིན་ན། ཞབས་རིམ་ཆེད་སྐྱབ་དང་། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འཁོད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་
ན་ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་ལ་གོགས་ཆེ་བས། དེ་དག་བཀག་ནས་འཆོ་བ་ལྡང་
ངེས་ཞིག་གཞུང་དང་སྤྱིན་བདག་ཁག་ནས་བཟོ་དགོས་པས། དེ་དག་རྒྱང་ལེན་
བྱེད་པོ་སྤྱིན་བདག་འཕུས་ཆང་ཡོད་པ་ལྟར། སྤྱིན་བདག་མེད་ན་དེའི་འཆོ་རྟེན་

གཞུང་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་དགོས། ཚེས་སྡེ་གང་ཞིག་འཆོ་རྟེན་དང་སྤྱི་
དདུལ་ཚད་མཐོར་ཕྱིན་ཏེ་གསོག་འཛིག་བྱས་ན་གཞུང་འབྲེལ་དདུལ་ཁལ་ཡང་སྤྱི་
མཚུངས་བཞེས་ཆོག། འོན་ཀྱང་དདུལ་བབས་དེ་ནི་མི་མང་ལ་རོགས་རམ་དང་སྤྱི་
ཆོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་སྤྱིན་པར་གནང་ན་དདུལ་ཁལ་མེད་པར་
དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡང་གཞུང་གིས་གནང་དགོས། འཆོ་རྟེན་དེ་ཡང་གཞུང་ནས་དདུལ་
རྒྱུ་གནང་ངམ། ས་ཞིང་དང་བཟོ་བྱ་སོགས་གང་གནང་བར་གཞུང་གི་སྲིད་ཁྲིམས་
འཛིན་སྐྱོངས་ལ་རག་ལས་པར་སོང་། བཤད་བྱ་ཁེ་གཙང་གི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་
ན། དེའི་ལས་བྱེད་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོགས་ནས་བསྐྱོས་ཀྱང་ཆོག་ཅིང་། དེའི་ཕོགས་
ཐོབ་སྤྱི་སྤྱོལ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་དགོས།

བཤད་བྱ་ནི་འཛིན་བྱ་སྤྱི་མཚུངས་རྒྱགས་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པ་ན་མས་སྤོབ་
གཉེར་པའི་ཁོངས་ནས་བྱད་ཀྱང་དགོན་པའི་ཁོངས་ནས་བྱད་མ་དགོས་པར་དེ་ཡི་
ལས་བྱེད་དུ་འཇུག་ཆོག་ཅིང་། ཕོགས་ཐོབ་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་དང་སྤྱི་མཚུངས་
སམ་ཕྱི་ལོགས་ནས་སྐྱངས་པའི་ལས་བྱེད་དང་ཐོབ་ཐང་འབྲ་མཉམ་གང་འགབ་
དུས་བསྐྱུན་བྱ་རྒྱ། སྤོབ་གཉེར་ཁང་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་པ་དང་། རབ་
བྱུང་གི་མི་ཆེ་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་གཉིས་ལྷན་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ལས་བྱེད་ན་མས་
དགོན་པ་རང་ཁོངས་ནས་འདེམས་སྐྱུག་ཆོག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྤོབ་གཉེར་
ཁོངས་སུ་བརྒྱག་ནས་རྒྱགས་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པའི་ཁོང་ནས་བཤད་བྱའི་ལས་བྱེད་དུ་
འདེམས་སྐྱུག་ཆོག་ཀྱང་། སྤོབ་གཉེར་འགྲིམ་བཞིན་པ་ནས་འཐོན་ཏེ་ལས་བྱེད་དུ་
འཇུག་མི་ཆོག། ཕོགས་ཐོབ་ནི་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་དང་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན། དགོན་
པ་རྒྱུང་པ་ཡིན་ན་དེའི་ལས་བྱེད་ཀྱང་དགོན་པ་རང་ཁོངས་ནས་བྱེད་དགོས་པ་སྤར་
ལམ་ལྟར་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤོབ་བྲུ་ཁག་གི་སྤོབ་མཆོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ལྷག་པར་བཙོན་

བཞིན་པ་རྣམས་ནི་ཐད་ཀར་འཐེན་ནས་ལས་བྱེད་དུ་བསྐྱོ་འཛོག་མི་ཆོག་
 བ་སོ་སོར་སྒྲིག་ཞུགས་ཟིན་ནས་ཀྱང་དགོན་པ་དེའི་ཆོས་སྤྱོད་སྟོབ་གཉེར་གང་
 གི་སྐབས་སུ་བབས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་བཅོན་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཅི་སྟེ་
 ཤེས་བཅོན་གྱིས་མ་ལྟར་ན་རང་གི་མདུན་ལམ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དགོན་པ་
 གཞན་དུ་ཚུལ་མཐུན་གྱིས་འཇུག་ཞུགས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་དེ་ཡང་མི་འཕྱོན་ན་དགོན་
 བ་སོ་སོའམ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ལས་རིགས་སོགས་སུ་འཇུག་ཞུགས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་
 གལ་ཏེ་བསམ་སྒྲོ་འགྱུར་ཏེ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱུང་བར་འདུན་པ་ལོག་ན་དགོངས་ཞུ་དང་
 ཆབས་ཅིག་སྟོམ་པ་ལུལ་ཏེ་སྐྱེ་སར་བབས་ཀྱང་ཆོག་ཅིང་། སྐྱེ་སར་པན་ཚུན་རྩལ་
 རྣམས་སྤྱོད་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་

ལས་རིགས་ཀྱི་སྐྱོར་ནི། ཁྱིམ་པ་སུན་འབྲེན་དང་སྒྲིག་པའི་ལས་སུ་མི་
 འགྱུར་བར་རི་མོ་དང་། ཆེམས་བཅོ། ཤོག་བཅོ་དང་། ཤིང་བཅོ། དཔར་སྐྱུན་རིགས་
 དང་ཡུལ་སྟོལ་དང་མཐུན་པའི་ཆོང་ཁང་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱ་བ་ཚུགས་ཏེ་དེའི་ནང་དུ་
 མི་ཆེ་འབྲོལ་ཐབས་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོ་ལས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་ཚུད་ཕྱིན་ཆད་
 རྒྱུན་བྱ་གོ་ཐོག་ནས་བྲེག་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། འཆོ་ཐོགས་བཅོ་ལས་སོ་སོ་ནས་
 ལྟང་ངེས་བཅོས་ནས་དེའི་ཐོག་ཁེ་ཐོགས་ངེ་བྱུང་བཤད་བྱའི་སྟོབ་གཉེར་བའི་འཆོ་
 རྟེན་ལ་སྦྲིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་དེའི་སྐྱབ་ཆོས་ཀྱི་འཆོ་རྟེན་ལ་སྦྲིན་པ་བཅོ་
 དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ནི་དགོན་པ་སོ་སོའི་ཆོས་ཁྲིམས་
 དང་མི་འགལ་བར་སྐབས་བསྐྱུན་ལ་གཞིགས་ཏེ། བཅོ་བྱ་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་
 བཅོ་དགོས་པས་འདིར་བཀོད་མེད། སྐྱབ་བྱ་ཁག་ནི་རྒྱ་རེའི་སྐྱབ་མཆོད་གང་དང་
 གང་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་གཞུང་སྤེར་གྱི་བསྟན་སྤྱོད་དང་ཞབས་རིམ་ཆེད་འབུལ་དེ་
 དག་འབད་སྐྱབ་མཛད་དགོས་པས། ཅ་བའི་འཆོ་རྟེན་བཤད་བྱ་དང་མཚུངས་ཀྱང་

བཟོ་བྱ་སོགས་ལས་རིགས་ཟུར་དུ་འཇུགས་མི་དགོས་པར་ཞབས་རིམ་ཐོག་ནས་
ཆོས་པ་དེས་སྤྱོད་ཐབས་དགོས་གསལ། བཤད་བྱ་བའི་གོགས་ནི་ཞབས་རིམ་ཁག་
མང་ཆེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་རིམ་ཁག་ལྟར། དེ་ལས་
གཞན་པ་རྣམས་སློབ་གཉེར་གྱི་དུས་ཆེད་ལ་མི་གཞོད་པ་བྱེད་དགོས། དགོན་སྡེ་
ཁག་རིམ་པར་མ་དདུལ་གོང་འཕེལ་སོང་ཆེ་དདུལ་ཁང་དུ་སྤྲོས་བསྐྱེད་མ་བྱས་པར་
བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་མང་གི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམས་པའི་སློབ་བྱ་དང་། སྤྲོ་ཁང་།
མགོན་ཁང་། ཟམ་ཆེན་སོགས་གང་ལ་ཅི་པན་གྱིས་ཞབས་འདེགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ན་
ཆོས་དང་མཐུན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན། དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་གཞོད་གཞིར་
མི་འགྱུར་བའི་རབ་བྱུང་གི་ལས་བྱ་ཆུང་ཆགས་རིགས་དགོན་པའི་ནང་སྒྲོར་དུ་
འཇུགས་ཆོག་ཀྱང་། དེ་ལས་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དགོན་པའི་ལྷགས་རིའི་བྱ་ལོགས་སུ་
ཟུར་འཇུགས་བྱེད་པ་ལས་དགོན་པའི་ནང་འཁོར་དུ་འཇུགས་མི་ཆོག་དེ་དག་དགོན་
པའི་བསྟན་བཀའ་རིགས་ལ་བྱ་ཆས་མངོན་གཙང་བཞེས་ཏེ་ཆོགས་ཐེབས་ཆོག་
ཀྱང་། ལྷ་ལ་བ་ཟུར་བཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་ལེན་མི་ཆོག

དགོན་པའི་སྤྱི་དདུལ་ནས་མ་ཅ་བརྒྱགས་ཏེ་མི་མང་མང་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་
མཁོ་དང་རོགས་རམ་གྱི་ཆེད་དུ་གྲོང་དང་གྲོང་བརྒལ་སོ་སོར་སློབ་བྱ་དང་། སྤྲོ་
ཁང་། མགོན་ཁང་། བཟོ་བྱའི་རིགས་འཇུགས་སྤྲོད་སྤྱོད་ན་དེའི་ལས་བྱེད་གནད་
ཆེ་རྣམས་དགོན་པ་ནས་རབ་བྱུང་བ་ཆེད་བརྒྱུད་ཆོག་ཀྱང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
ལས་བྱེད་དང་ལས་བྱ་བ་ནི་བྱིས་པ་རང་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས། འོན་ཀྱང་ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་གི་དགོ་ཆེན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་རྣམས་རབ་བྱུང་གིས་བྱེད་སྤྱོད་
ན་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོ་མཆོན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྲོ་ཁང་གི་སྤྲོ་པ་རྣམས་རབ་

བྱུང་སྤྲོན་པས་འགན་འཁུར་ཡོན་ཐུབ་ནའང་ལེགས་གནས་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་
 ཁྲིམ་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་རིགས་རྣམས་ལ་འཇུགས་ཞུགས་མི་ཆོག་ཡང་
 རབ་བྱུང་ཁྲིད་ནས་ཆབ་སྲིད་ལས་དོན་ལ་སློབ་སྦྱང་ཐོན་པ་དང་སྤྲངས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་
 བ། གཞུང་འབྲེལ་ཆབ་སྲིད་ནང་དུ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཆེད་ཞུགས་བྱས་ཀྱང་དགག་
 བྱ་མེད་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་བྱ་དང་སྤྲོན་ཁང་ཡིན་ན། སློབ་ཡོན་དང་སྤྲོན་ཡོན་
 གཞན་ལས་ཚུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དབུལ་པོངས་ལ་ཡོན་མེད་དུ་རོགས་རམ་
 ཅི་ཐུབ་དགོས། ལས་རིགས་བཞེས་པའི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ནི་གཞན་དང་སྤྱི་མཚུངས་
 བཞེས་ཆོག་ཀྱང་དེ་ལས་ཆེ་བ་བྱུང་བཞེས་ཆོག་ འདི་དག་ནི་མི་མང་ལ་རོགས་
 རམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་ཁེ་འབབ་ཀྱི་ཅ་བར་བཟུང་ནས་འཇུགས་སྤྲོན་མི་
 ཆོག་པས་དེའི་གནད་ཀྱང་ཤེས་དགོས།

བརྒྱད་པ། ཤས་གཙོང་དང་ནད་པ་ལྟ་སྦྱང་། རབ་བྱུང་གི་སྤེའི་དབུ་
 བཞུགས་མཁན་པོ་འཇུག་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། གནས་ཀྱི་སྤྱོད་མར་འོས་པའི་
 འོས་ཆོས་ལྟ་སྤྲུགས་ཉེར་གཅིག་གི་གཞི་མ་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་ལྟ་པ་དང་ལྟ་དགོས་
 པས། དང་པོ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་སྤྲོས་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་རྣམ་དག་ལོ་བཅུ་
 ལོན་པ་དགོས་པ་ནི་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། གཉིས་པ་ནད་གཡོག་བྱེད་དམ་བྱེད་
 དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་ཆང་དགོས་པ་འདི་ནི། རང་གི་འགན་འཁུར་འོག་དུ་ཆུད་པའི་
 རབ་བྱུང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ནད་མནར་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་མ་ཐག་ནས་གཅེས་
 པའི་བྱ་ན་བའི་ཆེ་རང་གི་པ་མཛངས་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན། རང་གིས་དངོས་
 སུའམ་གཞན་བསྐྱལ་ནས་ལྟ་སྦྱང་དང་འབྲེལ། སྤྲོན་དབུད་རིམ་འགྲོ་དང་མཐུན་
 རྒྱུན་རི་དགོས་སྤེར་ཁོངས་ནས་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་རང་གིས་སམ་རང་གི་ཆོགས་
 པའི་སྤྱི་དབུལ་ནས་འཐུས་ཆང་ངེས་གཏོང་དགོས་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་པ་

ཆགས་པའི་དགོས་དོན་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཚུགས་པའི་དགོས་
པ་ནི་བྱིས་པ་ཆོགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་པན་ཚུན་བྱམས་བཅེ་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པ་
དང་། རབ་བྱུང་ནམས་ནི་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རང་གི་མི་ཆེ་
རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ལ་བཅོལ་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་དུའི་གཉེན་འབྲེལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་
རབ་བྱུང་གི་གྲོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡོད་པས་རབ་བྱུང་གི་གྲོགས་ནི་གཞན་མི་སྤང་
བ་དང་མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་དལ་ཉེན་ནམ་ཆེ་སྟོག་ནི་ཤིན་
ཏུ་རྩ་ཆེར་བཅི་དགོས་པ་དང་། མི་ཆེའི་ནང་དཀའ་ངལ་དང་དངངས་ཚབས་ཆེ་
ཤོས་ནི་ནད་མནར་སྐབས་ཡིན་པས། དེའི་སྐབས་ལྷ་རྟོག་བྱ་རྒྱ་བྱིས་དུ་སྤྱོད་པ་
ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས།

དེ་ལྷ་བྱུའི་སྐབས་ཐ་ཞན་དུ་མ་སོང་བར་གཅིས་སྤྱོད་དོན་འཁྲུལ་ཐུབ་པ་
འབྱུང་ཆེད་ཆོགས་པ་རྒྱུད་དུ་ཡིན་ན་ཆོགས་པ་རང་ནས་འགན་ལེན་ཐུབ་ངེས་ཀྱང་།
ཆོགས་པ་ཆེ་ཁག་ཡིན་ན་ནད་གཅོང་ལྷ་རྟོག་ཆོགས་པ་བྱུར་འཇུགས་ཀྱིས་འགན་
འཁུར་ལེན་ཏུ་འཇུག་དགོས། དེ་བཞིན་རྒྱས་འཁོགས་སམ་གཅོང་ནད་ཅན་དུ་གྱུར་
ཏེ་ལྷ་རྟོག་གཞན་མེད་ཆེ་ཆོས་སྡེ་དེའི་ནང་དུ་མི་ཆེ་བསྐྱལ་ནས་ཡོད་པར་སོང་།
དེས་མཐུན་རྒྱུན་སྤྱར་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་དགོས་པ་དང་། རང་ལས་རང་གིས་མ་
ཐུབ་པར་གྱུར་ནའང་དེའི་གཡོག་གམ་སྤི་ལྷ་བཅེད་འཇུགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་མེད་
པ་བཟོ་དགོས་པ་དང་། དེའི་མཐུན་རྒྱུན་ནམས་ཆོགས་པའི་སྤྱི་དདལ་ནས་གཏོང་
དགོས་པ་བཅས་ནི་འདུས་སྡེ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཁུར་འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན། སྤར་སྟོན་
པས་ཀྱང་ནད་པ་དང་རྒན་འཁོགས་དེ་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་དགོས་ངེས་གྱུར་ཆེ་དགོན་
སྡེའི་སྤྱི་དདལ་མ་ཟད། ཉེན་སྐྱོ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་བཅོངས་ནས་ཀྱང་སྤྱིན་དགོས་
པར་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ངེས་པར་མཁྱེན་དགོས། ཅི་སྟེ་འབྲེལ་ཡོད་བྱིས་པ་དོན་

ལྷན་ཚོགས་སམ་ས་གནས་བདེ་དོན་ཚོགས་པ། སྤྲོད་ཁང་འགན་འཛིན་སོགས་
 གྱིས་ནད་པ་དེ་ལྟ་བུར་དམ་དོན་མེད་པར་སྟོད་གཡེང་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་
 མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གང་བྱུང་ཡང་། དེ་མ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་ར་འཕྲོད་
 ཡོད་ཆེ་དེའི་དགོ་ཀན་དང་དབུ་འཛིན་བཅས་པར་འགན་དཀྱི་དང་རྒྱབ་གཞོན་བྱེད་
 པའི་དབང་ཆ་དེ་ཡོད་ལ། ཅི་སྟེ་དང་ལེན་མ་བྱས་ཆེ་ཁྲིམས་གཏུགས་གྱིས་ཁྲིམས་
 ཐོག་ནས་གཞོན་དེས་གྱི་ཉེས་ཆད་གཏོང་ཚོག་སྤྲོད་འབྲས་སྤྲོད་སྤྲོད་རབ་བྱུང་
 དུས་མ་འཆི་སྟོན་བྱུང་ན་ཕུང་སྟེལ་བ་འཕམ་འབོད་གྱིས་དེ་མ་འབྱོར་བར་ཕུང་
 བོ་བཟོ་བཅས་དུགས་མི་ཚོག་པར། ཁོ་པ་འབྱོར་ནས་ཕུང་པོ་ཞིབ་འཇུག་བགྱིད་
 ཏུ་འཇུག་སྐབས། ནད་པ་བདག་མེད་དམ། འཆི་སྟོན་བྱུང་བ་ནམས་ལ་ལྟ་སྟོང་མ་
 བྱུང་བ་དང་། མ་རྗེས་སོགས་བསད་མས་གྱི་དྲོགས་གཞི་ཆགས་ཆེ། ཚོགས་ཆེན་
 དགོ་བསྟོས་སར་སྟོན་ཁྱུས་གྱིས་དེ་ནས་ཁང་ཆོན་དགོ་ཀན་དང་ཁག་ཐེག་དགོ་
 ཀན་ཆེད་འགྲུགས་གྱིས་སྤྲོད་གཅེར་ཆད་མེད་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར།
 དེར་སང་དེ་བས་ཀྱང་འིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་སྤྱི་གཤེད་ལྟ་བུ་ཅན་སྟོང་བར་བྱེད་དམ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་ཁུས་པ་
 འདི་ཡང་དེས་པར་དུ་ཆང་དགོས་པ་ནི། རང་འོག་རབ་བྱུང་ནམས་གྱི་ཁྲོད་ནས་
 སྟོབ་གཉེར་སོགས་གྱི་དཀའ་ཐུབ་ལ་ཡིད་བསྟན་པའམ་གྲོགས་ངན་པ་སོགས་
 གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྟོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་སྦྱིད་ལུགས་
 པའམ་ཞེན་པ་ལོག་པ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་འཕེལ་བར་གྱུར་བའམ་འགྱུར་བར་ཉེ་བ་
 ཡིན་ན། དེ་ལ་ཐབས་མཁས་པས་ཡིད་མགྲུ་བར་བྱས་ཏེ་སྟོབ་གསོ་གང་ལ་གང་
 རན་པའི་སྟོན་ལང་དག་པའི་ལམ་དུ་བྱང་བར་བྱ་དགོས་ཀྱི། གླུང་གོག་དང་གླུང་
 གོག་འཕྲད་པ་ལྟ་བུའི་གདོང་བཀག་དང་བཅན་བཅུན་སོགས་གྱིས་པ་རོལ་པོ་སྟོ་

ལོག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། འཁོན་པའི་གཞིར་འགྱུར་བའི་རིགས་ནི་ནམ་ཡང་བྱེད་མི་
ཆོག་བཞི་པ་གནས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་སྒྲོང་བར་བྱེད་དམ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་
ཀུས་པ་འདི་ཡང་ངེས་པར་ཆང་དགོས་པ་ནི། སོ་སའི་དགོ་སྤྱུག་གང་ཞིག་ཆོས་
སྡེ་འདིའམ་སྡེ་ཆན་འདིར་སྤྱ་མཐུད་སྡོད་པར་མ་འདོད་ནས་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་སྡོ་
བར་འདོད་པའམ། ཡང་ན་དགོ་ཆན་གྱི་སར་སྤར་སྤྱས་བཞིན་གནས་པར་མི་འདོད་
པའི་སེམས་ངལ་གྱིས་བཅིངས་པ་ན། དེ་དག་གི་དགའ་བྱ་དང་དགོས་པ་གང་ཡིན་
ཡང་། རང་གིས་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ངེས་པའམ་གཞན་ལ་འབྲིར་བཅུག་སྟེ་ཁོ་པའི་
འདོད་འབབ་དང་བསྐྱུན་ནས་གང་རན་པ་དང་། གང་པན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུབ་ཏུ་འཇུག་
དགོས་པ་ལས་དགོ་ཆན་རང་དབང་གིས་བཀོད་བསྐྱུར་དང་དེའི་གཏོང་བཀག་
རིགས་མི་ཆོག་ བྱེད་པར་ཏུ་སྤར་ལས་སྤྱུག་པའི་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡག་ས་དང་། སྤྱིག་
ཁྲིམས་ཡག་སར་འགོ་བར་འདོད་ན་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགོག་པའམ་འབྲུད་པ་
སོགས་མི་ཆོག་ གང་ཞིག་རིང་ནས་སྤྱབས་འབྲིག་མིན་གྱིས་དགོ་ཆན་དང་འཁོན་
འགྲམ་ཤོར་ནས་སེལ་དཀའ་བར་གྱུར་ཆེ་ངེས་པར་ཏུ་དགོ་ཆན་གཞན་ཏུ་སྡོ་
ཏུ་འཇུག་དགོས་པས། ཁོ་རང་འདོད་བབས་དང་འཆོམས་པའི་དགོ་ཆན་འཆོལ་
རོགས་གནང་དགོས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་སྤྲ་མ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། དགོ་
ཆན་གྱིས་དགོ་སྤྱུག་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྒྲོབ་སྒྲོང་སྒྲོད་མ་སྤྱབ་པའམ། སྤྱབ་ཀྱང་
ཕྱོགས་ཞེན་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ལོག་པར་འབྲིད་ན་དེ་གཉིས་བར་སྤྲ་མ་བཅུག་
སྟེ་ཁ་བྲལ་གཏོང་ཆོག་པ་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཤིང་། བཏོ་ཅུ་བར་ཡང་། ཆོས་
མ་ཡིན་པར་སྤྲ་ན་བསྒྲིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བཏོད་ཅུར། ཆོས་སྤྱིན་ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་པར། །མདོ་སོགས་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས་

བ་སོགས་ལ་དཔགས་ནས་དགེ་སྤྲུག་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱེད་ཚུལ་མ་ནོར་བ་དགོས།
ལྷ་པ་འགྲོད་པ་སེལ་བར་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅུས་པ་དགོས་པ་ནི། དགེ་སྤྲུག་
གང་ཞིག་སློབ་སྦྱོང་ངམ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བར་མི་སྦྱོ་བའམ། ཁྲིམས་དང་འཆོ་རྟེན་
སོགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་འགྲོད་གདུང་འཕེལ་བའམ་འཕེལ་བའི་གཞིར་གྱུར་ན།
དེ་ལ་དགེ་ཆུན་རང་ངམ་གཞན་བསྐྱུལ་ཏེ་སློབ་གསོ་གཏིང་ཟབ་དང་འབྲེལ་འགྲོད་
པའི་གནས་ལས་དངས་ཏེ་རང་གི་བགོ་སྐལ་ལ་སྦྱོ་བ་སྦྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་
ལས་འགྲོད་པ་བསྐྱར་སློང་ལྟ་བུའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་ཁྱད་པར་དུ། ཆོས་
དང་ཟང་ཟིང་ཕན་འདོགས་ལ་བཅོན་པ། །དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མར་
བསྟུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་ཆུན་གྱི་ངོས་ནས་དགེ་སྤྲུག་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་དང་དགེ་སྤྲུག་གི་ངོས་ནས་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
བཅི་བཀྱར་ཅུས་པ་གཉིས་འདྲེམས་དགོས། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་འདྲེམས་ན་དགེ་སྤྲུག་
གི་འདོད་བབ་ལ་གཞིགས་པས་ཕན་ཐོགས་དང་མཐུན་སྦྱར་རོགས་རམ་ཅི་ཐུབ་
གནང་སྟེ་ཤ་ཆ་མ་སྟོད་པ་དང་། གཏིང་ནས་སློས་མི་བཏང་བ་སོགས་མདོར་ན་སློ་
སྦྱང་གི་དམ་ཆོག་རྣམས་བསམས་ནས་ཕན་ཐོགས་ཀྱིས་བསྐྱང་དགོས་པ་བཅས་
ནན་ཏན་ཅ་འདིན་བྱེད་དགོས།

དགུ་པ། རང་ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་བཅའ་བའི་ཚུལ་ནི། དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་གང་ན་
ས་གསུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཆོན་ན། དེའི་མཐར་གདུགས་ས་ཁྲིམས་དོན་ལྟན་
ཆོགས་ཤིག་དགོས་པ་དེའི་ཚུལ་ནི། སྤར་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱི་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དོན་
ནས། ཁྲིམས་ཞིབ་ཆོགས་པ་ནི་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱི་ཞེས་པ་གྲ་ཆང་སོ་སོའི་མཁན་
སོ་གང་ན་ཟུར་རྣམ་པའི་ལྟན་ཆོགས་དེ་ཡིན་ལ། གང་ན་ས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ཡིན། རྒྱས་པར་ཆོགས་ཆེན་སོ་བྲང་སྟེ་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་གཉིས་

དང་དབྱ་མཛད་བཅས་ཆེད་སྒྲིང་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་འདུག ཞལ་ངོ་གཉིས་ནི་ཁྲིམས་
དཔོན་ཡིན་ཡང་ཁྲིམས་དོན་ལྷན་ཆོག་པ་འོག་ཡིན། གྲུ་ཆང་སོ་སོའི་ཁྲིམས་ལུགས་
མཁན་སོ་དང་ལྷ་སྤྱིའི་འོག་ཏུ་འདུ་དགོས་པ་ས། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་
ཆོག་པ་བ་ཟུར་དུ་མེད་མོད། ཁང་ཆུན་རྣམས་ནི་ཁང་ཆུན་སོ་སོའི་ཆོག་པ་འདུ་བ་དེ་
ཡིན་པས་དགོན་པ་པལ་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་རེད། དེ་དག་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་
དངོས་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཆོག་པ་རིང་ལུགས་དང་མཐུན་གཤེས་ཆེན་པོ་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཆོག་པ་ཆེན་ནས་གྲུ་ཆང་སོ་སོར་ཁྲིམས་དོན་ལྷན་ཆོག་པ་ཆེད་
འཕེར་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཟུར་འཇུགས་དགོས་པ་ནི་ལུལ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན།
རབ་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་སྤར་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆ་ཆང་གཏན་ལ་པལ་ཟེན་
པར་སོང་། རབ་བྱུང་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་ཆོག་པ་པེ་དགོས་ཀྱང་། ལག་ལེན་དོན་
ཐོག་ཏུ་འགལ་ཐབས་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་དོན་ཆོག་པ་བ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་དགོས།
ཆོག་པ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ནང་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྤེ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
ཁྲིམས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འདུལ་བར་གཞི་བཅོལ་ནས་འཇུགས་དགོས་པ་ས།
དེའི་དབང་ཆ་དེ་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཆེ་བ་རྣམས་ལ་ཡོད་དགོས་པར་སོང་། ཆོག་པ་མི་ནི་གྲུ་ཆང་དེའི་མཁན་སོ་ལས་
ཐོག་ཆོག་པ་གཙོ་གཙོ་སོ་དང་། གྲུ་ཆང་དེའི་ཁྲུངས་ནས་ཐོན་པའི་མཁན་གདན་
ཟུར་པ་རྣམས་ལྷན་ཆོག་པ་འདིའི་ཆོག་པ་མི་ཡིན་ལ། འགན་འཁུར་ཆེ་ཤོས་ཀྱང་
ཁོང་ཆོ་ཡིན། དགེ་བསྐྱོས་དང་དབྱ་མཛད་ཐོན་ཟུར་རྣམས་དང་། དགེ་བཤེས་
བཏང་ཟེན་ནས་འོས་ཐོན་གསུམ། བཤད་གྲུའི་དགེ་ཆུན་ནས་འོས་ཐོན་གསུམ།
འཛིན་གྲུ་མཐོ་ཤོས་ནས་འོས་ཐོན་གསུམ། ལྷག་མཛོད་ནས་གཅིག་བཅས་ཡོད།
དེ་ནི་གྲུ་ཆང་དེའི་ཁྲིམས་དོན་ལྷན་ཆོག་པ་སུ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོག་པ་ཞེས་

ཀྱང་བྱ། བྲལ་ཆང་དེའི་ཁྲོས་ཆོག་གས་གོང་མ་ཟེར་ཡང་ཆོག་ཅིང་། བྲལ་ཆང་དེའི་སྐྱེ་
 ཆབ་ལྷེ་བ་དེ་ཡིན་པས་བྲལ་ཆང་སྤྱིའི་འགན་འཁུར་འཁྱེར་དགོས་ཤིང་། ལས་དོན་
 འགངས་ཆེ་བ་དང་། དམིགས་བསལ་ཅན་མང་ཆེ་དེའི་སྤྱིང་ལས་སྡེ་དབྱ་ཆོས་ལས་
 ཐོག་བྱག་མཛོད་ལས་ཐོག་ཆང་མ། ཁང་ཆན་སོ་སོའི་འཇུག་མི་རེའམ་གཉིས་
 འཛོམས་ནས་འཆོགས་དགོས། དེའི་རྒྱན་ལས་ཆོགས་འདུ་ནི་དེའི་མཁན་སོ་ལས་
 ཐོག་གཙོ་བོ་བྲལ་ཆོགས་མིའི་ཁྱད་ནས་དགེ་བཤེས་བཏང་ཟེན་དང་། དབྱ་ཆོས་
 ཟུར་བའི་འཇུག་མིའི་ཁྱད་ནས་ནི་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དགོས། འདིའི་ལས་བྱ་
 བ་བྱང་ཡིག་ཅིས་པ། གཉེར་བ། དབྱལ་གཉེར་རེ་རེས་པར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་
 མང་བ་དགོས་མིན་ལས་དོན་ལ་གཟེགས་དགོས། དེ་དག་ནི་གོང་གི་ལྷན་རྒྱས་ནས་
 གང་བཀོད་ལས་འགན་སྨྲ་རྒྱ་ལས་དེའི་ཁྲོས་ལ་དབང་བ་མིན། ལྷན་རྒྱས་དེ་ནས་
 ཐག་གཅོད་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་ནས་སྐྱེན་ལས་ཁང་ནས་མཇུག་འཁྱེད་ས་
 བྱ་རྒྱ་དང་། དེའི་ནང་ནས་སྐྱབ་མ་བྱབ་པ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་དགོས་པ། གསར་བཙོ་
 དགོས་པ་སོགས་བྱུང་ན་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་སར་སྐྱོན་གསལ་དང་བཀའ་
 བསྟུར་གནང་སྟེ་ཆོགས་ཚུད་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ཡོང་འབབ་བྱུང་རིགས་ལ་མཆོན་ན་སྤྱིན་བདག་སོ་སོས་རི་ལྟར་
 བསྐྱོས་པ་བཞིན། གཏོང་སྤྱིའི་ཆེད་དུ་གང་འབྱོར་བ་ནས་སྐྱག་མཛོད་ལ་ཅིས་སྤྱོད་
 གྱིས་ཁོང་ཆོས་བདག་གཅེས་ཐོག་རྩ་བ་ཅིས་སྤྱོད་དང་ལོ་མ་གཏོང་སྤྱོད་ཟེར་བ་ལྟར་
 སྤྱིན་གཏོང་བྱ་རྒྱ་དང་། བྱག་མཛོད་ལོ་གསུམ་ནས་བྱག་གི་བར་ལ་རེས་པར་འགན་
 འཛིན་ཆོགས་པའི་སར་ཅིས་བརྒྱབ་གྱིས་བརྗེ་ལེན་དགོས་ཤིང་། འབྱོན་སོ་བྱུང་ན་
 ལས་དོན་དེ་གར་རང་འཇགས་བཞག་ཀྱང་ཆོག དེ་མིན་བྲལ་ཆང་སྤྱི་པར་གང་འབྱོར་
 བ་ནས་སྐྱེན་ལས་དེས་བདག་གཅེས་ཀྱི་ལྷན་རྒྱས་སར་ཅིས་རྒྱག་ཞུ་དགོས། དེང་

ནས་བཅུ་ལྷུང་ཇི་བྱེད་རྒྱུན་ལས་ནས་འཆར་གཞི་བཅོས་ཏེ་ལྷན་རྒྱས་ནས་གང་ལ་
གང་དགོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུན་དུ་མཁོ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཅ་དངོས་
ནམས་ཕྱག་མཛོད་ཁང་གིས་བདག་གཉེར་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་
ཅ་དངོས་འགངས་ཆེ་བ་ནམས་ལྷན་རྒྱས་དེས་ཅིས་བཞེས་ཀྱིས་གཉེར་བའམ་ཡང་
ན་ཆོགས་འདུ་བའི་ཁུངས་ནས་སྤྱི་གཉེར་ཞིག་བསྐྱོས་ཏེ་དེས་བདག་གཉེར་བྱ་རྒྱུ།
འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་དེའི་འོག་སྤྱི་ཆོན་གསུམ་ཡོད། དང་པོ། དགོན་པ་གང་དང་
གང་ཡིན་ཡང་དོན་དེ་ལ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཤེས་ཡོན་དང་། ཆོས་སྤྱོད་འཛིན་
སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་སྤྱི་སོ་སོའི་ནང་གི་སྤྱི་གཤིང་ལྷ་བྱུར་འཛིན་དགོས།
དེ་ཡང་བཤད་གྲ་ཡིན་ན་འཛིན་གྲ་སོ་སོར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་དགོ་ཆུང་ནམས་པས་རྒྱང་
འཛིན་དགོས། འགན་འཛིན་ཆོགས་པ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཆུང་ནམས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་བཅི་མཐོང་དང་བཅས་ཆོགས་རྒྱུད་བཅོ་དགོས། སྤྱི་བྱ་
ཡིན་ན་དེའི་དབུ་མཛད་གདན་ཟུར་དང་། འདོན་བཟང་བ་དང་མཆོད་པའི་འགན་
འཁུར་བ་ནམས་ཡིན་པས་དེ་དག་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོགས་རྒྱུད་བཅོ་དགོས།

གཉིས་པ། དེའི་རྒྱབ་སྤྱོད་ཁྱིམ་ལུགས་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་པོ་ནི། དགོ་
བསྐྱོས་ཀྱིས་མཁན་པོའི་འོག་དུ་ཆོས་སྤྱི་སོ་སོའི་ཁྱིམ་ལུགས་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་འགན་འཁུར་དགོས་པས་མཁན་པོའི་འོག་དབང་ཆ་དམ་ཐོས་དེ་ཡིན་ཞིང་།
ཁྱིམ་པོ་དོན་ཆོགས་པ་ནས་ཇི་ལྟར་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་
ཁྱིམ་ལུགས་སྤྱང་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས་རང་མོས་ཀྱིས་གསར་བཅོས་རིགས་མི་
ཆོག་ཅི་སྤྱི་དེ་རིགས་དགོས་ཆེ་ཁྱིམ་པོ་དོན་ཆོགས་པར་སྤྱན་གསུམ་ཞུས་ནས་
ཆོག་མཆན་དགོས། གསུམ་པ། དེའི་འོག་ཆབ་འགྲེམས་པ་ནི་མཁན་པོའི་ཞབས་
ཞུ་དང་སྤྱི་གཤིས་ལམ་རྟོག་ཞིབ་པ་ཡིན། འཛིན་གྲ་སོ་སོའི་བརྒྱ་དཔོན་ནམས་ནི་འཛིན་

གྲ་སོ་སའི་དོད་མ་པ་ཡིན་པས་ངེས་པར་དགོས་ཀྱང་ཁྲིམས་བདག་དགེ་ཆུན་ཡོད་ན་འཛིན་གྲ་སྤྱི་བྱེད་ས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྐྱོང་དཔོན་གྱིས་འགོ་གཙོ་བྱེད་དགོས།

བཅུ་པ། གཞུང་ཆེན་སློབ་ཐོན་དང་ལག་ཁྲེར་སྐོར། བཤད་གྲ་སོ་སའི་སློབ་སྐྱོང་ཐོན་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། མདོན་ཉོགས་རྒྱ་ཆ་བ་བྱས་པའི་པར་ཕྱིན་ཆ་ཆང་དང་། ཆང་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཆ་བ་བྱས་པ་དེའི་ལུ་དང་པོ་ཡན་ལོ་བྱུག་གས་བདུན་གྱི་བར་སྐྱེད་ཏེ་སློབ་ཐོན་ལག་ཁྲེར་ཐོབ་ན། བཤད་གྲ་དམའ་རིན་ཐོན་པ་(རྟེ་ཨེ་) ཡི་གནས་ཆད་ཐོབ་པ་ཡིན། དེའི་ཐོག་དབུ་མ་འཇུག་པའམ་དབུ་མ་ཆ་ལེ་གང་རུང་ཆ་བ་བྱས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོར་ཡོངས་ཁྲབ་གྱིས་ཚུད་མེད་བྱས་པའི་བོད་འགྲེལ་ཆེ་ཁག་གཉིས་རེ་དང་བཅས། རྣམས་འགྲེལ་ལུ་གཉིས་པ་ཆ་ཆང་བཅས་ལ་ལོ་གསུམ་མམ་བཞིའི་རིང་སྐྱེད་ཏེ་རྒྱགས་ཐོད་པ་བྱུང་ན་བཤད་གྲ་འབྲིང་རིམ་ཐོན་ཏེ་(ཨེམ་ཨེ་)ཡི་གནས་ཆད་ཐོབ་པ་ཡིན།

དེ་ནས་འདུལ་མཛོད་ལོ་གསུམ་རེ་བྱས་པའི་ལོ་བྱུག་གི་སྐྱེད་པ་ཐོན་ན། ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་མཆན་གནས་བཞེས་རྒྱུའི་དམ་འཇོག་གས་དེའི་དོད་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱགས་སྐྱོད་དགོས། འདི་ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་(ཁྲོག་ཁར་) གནས་ཆད་ཀྱང་ཡིན་ལ། མདོ་སྟོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མཐར་མོན་གྱི་རྒྱགས་སྐྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་རྒྱགས་འཕྲོད་ཨང་སྟེ་དང་པོའི་གས་རྣམས་ལྟ་རམས་ཀྱི་དམ་འཇོག་དང་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་ཡིན་ན་དེའི་དོད་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱགས་འཕྲོད་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པ་མཐར་མོན་རྗེས་དགེ་ལུགས་ཡིན་ན་རྒྱད་གྲ་སྟོད་སྟོད་གང་རུང་བྱུགས་ཏེ། ལོ་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་སྐྱགས་སྟོགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱད་རབ་འབྲམས་ལ་སྐྱེད་ཏེ། རྒྱགས་ཐོན་བྱུང་ན་མདོ་སྟོགས་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་མཆན་སྟོན་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། མདོ་སྟོགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་དམ་པར་དབང་

བཀྱར་ཐོབ་པའི་ཆོད་འཛིན་ཡིན། སྤར་ལྷ་རམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་ན་སྤགས་
ཀྱི་སློབ་གཉེན་ལ་ཞུགས་དགོས་ཀྱང་སྤགས་རམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ལྷ་
བུའི་སློབ་ཐོན་ཁག་གི་ཐོན་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཞུང་འབྲེལ་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་བཞེས་གཅིག་གྱུར་བཅོ་ལྔ་བ་ན། གཞུང་འབྲེལ་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་མཐུན་
པ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྷ་ར་དཀའ་བར་གྱུར་ཆེ་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་རང་ཁྱད་པ་ནས་
གཅིག་བརྒྱུར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མེད་ཆོད་འཛིན་བཅོས་ཏེ། གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ལྷ་རྟོག་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་ནའང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་འཛིན་བདེ་བ་དང་། གནས་ཆོད་
སྤྱི་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡོང་གི་རེད། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་མ་བྱུང་བར་ད་སྤར་ལྷ་ར་ལུས་ན་ཁྱད་པ་
སོ་སོའི་རྒྱལ་པོ་བཞེས་ལྷན་ཆོག་པས་བྱུང་དུ་བཙུགས་ཏེ་སློབ་ཆོན་དངོས་ཡོད་ཐོག་
ནས་ཆོད་འཛིན་ར་སྤྱོད་ལྔ་བ་ངོས་ཞིག་ངོས་པར་དུ་བཅོ་དགོས།

དེའི་ཐོག་དགེ་བཤེས་བཏང་བ་ཡིན་ན། གཞུང་ཆེན་ལྷའི་སློབ་ཆོན་ཆ་
ཆོད་སྤྱད་སྤྱོད་བ་དང་། མང་ཆོག་སྤྱད་དགེ་བཤེས་གཉེན་ཆོད་འཛིན་ཞིག་
ཏུ་འགྱུར་རྒྱུའི་གཞི་ཅ་བཟུང་སྟེ། གྲྭ་ཆོད་སོ་སོའི་མཁན་པོས་འོས་བབས་ཇི་ཡོད་
གཞིགས་ཏེ་དགེ་བཤེས་གཏོང་ཆོག་ཀྱང་། ལྷ་རམས་ཀྱི་རེ་བ་དང་ཆོད་འཛིན་ཡོད་
ན་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མ་བྱེད་གོང་ལ་ལོ་གཉིས་ནས་བཞིའི་བར་གདན་ས་གྲྭ་
ཆོད་སོ་སོའི་ནང་དུ་ཆེ་བ་གསུམ་རེ་ལས་མི་ཉུང་བར་གྲྭ་སྐོར་དུ་ཞུགས་ནས་འཛིན་
གྲྭ་དང་། ཁང་ཆོན་སོ་སོར་དམ་བཅའ་བསྐྱོར་དགོས། གྲྭ་ཆོད་སོ་སོའི་ནང་ནས་
ཀྱང་བཅི་མཐོང་ཆེན་པོ་གནད་སྟེ་བཞུགས་ཡུལ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་
འབྲེལ་མཉམ་འབྲེལ་དགོས། དེ་ནས་གྲྭ་ཆོད་དེའི་གྲྭ་བསྐྱོར་གྲུབ་པ་དང་བསྐྱུན་གྲྭ་
ཆོད་སོ་སོའི་པར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་མཐོ་ཤོས། དེ་ནས་མཛོད་འདུལ་བར་གྱི་འཛིན་
གྲྭ་སོ་སོ་ཕྱན་མོང་ནས་ལྷ་རམས་སུ་འོས་མིན་གསལ་བཤད་དང་བཅས་གསང་

ཡིག་ཐོག་གིས་ཉེ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་སྒྲི་དང་། གྲ་ཆང་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་
 ལྟན་ཆོག་ས་སྤྱུ་འབྲུལ་དགོས། གྲ་སྒྲོར་ཆ་ཆང་གྲུབ་རྗེས་སྒྲ་སྒྲི་དང་འགན་འཛིན་
 ལྟན་ཆོག་ས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ལས་མི་ཉུང་བར་ལྷ་རམས་སྤྱུ་
 མོས་མཐུན་འདུག་ན་ལྷ་རམས་གྲ་སྒྲོར་དངོས་གཞིའི་ནང་ཞུགས་ཆོག་ དེ་ལྷ་བྱའི་
 ཆོས་སྤྱོད་དང་སྒྲོབ་ཆན་ཆ་ཆང་སྤྱད་ས་ཉེ་གྲ་སྒྲོར་གྲུབ་མཁན་ཡིན་ན་གྱི་ཁག་ནས་
 གྲང་གདན་གསུམ་ཁོངས་སྤྱུ་གྲ་སྒྲོར་དམ་འཛིན་ཆོག་ དེ་ལྷ་བྱའི་གྲ་བསྒྲོར་ལེགས་
 གྲུབ་བྱུང་བ་ནམས་ཆོས་རིག་ལྟན་ཁང་དུ་ལོ་དེའི་ལྷ་རམས་རྒྱགས་སྤྱོད་པར་
 འགན་ལེན་གྱི་མཆན་གཞུང་འབྲུལ་དགོས། དེ་ནས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱགས་སྤྱོད་
 ལ་འང་གདན་སའི་ཁོངས་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་ལྷའི་ཅོད་རྒྱགས་གཙོ་བོ་དང་། དེ་
 མཆུངས་གིས་རྒྱགས་གསུམ་རེ་གཏོང་དགོས། དེ་དག་གི་རྒྱགས་འཕྲོད་ཨང་ཕྱེ་
 དང་པོའི་གས་ནམས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་འཛིན་དགོས། ཆོས་བརྒྱད་
 གཞན་ཡིན་ན་རང་རང་གི་ལུགས་དང་བསྟན་ཉེ་གཞུང་བཤད་གཙོ་བོ་དང་གིས་
 རྒྱགས་གོང་བཞིན་ཡིན། ཡང་དབུ་མ་རྒྱགས་འཕྲོད་ཐོན་པ་གང་མང་ཞིག་གིས་
 རེ་འདུན་ལྷར་འདུལ་མཛོད་ཀྱི་ཆབ་དུ་བྱམས་ཆོས་ལྷག་མ་བཞི་དང་། དབུ་མའི་
 འཕྲོས་ཅ་ཤེ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱུ་པ་བཅས་ལུས་ཡོད་ན་དེ་དག་སྒྲོབ་སྤྱོད་དཀྲིས་
 ཕྱིན་པ་བྱས་ནས་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་སོ་སོར་དམ་
 འཛིན་གཤམ། གཞུང་བཤད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལྷ་རམས་པ་རི་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་
 ཀྱི་རྒྱགས་སྤྱོད་ལེགས་འཕྲོད་བྱུང་ན། གཞུང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་རབ་འབྲམས་སྤྱོད་པའི་
 བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་གནས་བསྐྱུས་རྒྱ།

བཅུ་གཅིག་པ། ཁྲིམས་གཙོད་རི་ལྷར་བྱ་བའི་ཚུལ། ཤམ་སའམ་ཤམ་འབྲ་
 གོས་པ་ཡིན་ན་གནས་དབྱུང་གཏོང་དགོས་པ་སྒྲོས་མེད་ཐོག་ མི་ཆངས་སྤྱོད་ལ་

བརྟེན་པས་དེ་མ་ཐག་རང་ངོས་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ཚས་གོས་རྣམ་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་དགོ་འདུན་སྤྱི་བྱེད་དགོས་མཁའི་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་རྣམས་
དགོ་འདུན་ལ་ཅིས་འབྱུང་ཞུས་ཏེ། དེ་འཕྲོས་མཁར་དབང་ཅི་ཡོད་རང་བདག་
བྱས་ནས་འབྲེར་ཆོག་རང་ངོས་ནས་སྟོན་གསན་ཞུ་བར་གོང་རིམ་ནས་ཅད་གཅོད་
ར་སྤྱོད་བྱུང་ཆེ་ཉེས་ཆད་ཆེ་བ་ཡོད། རྒྱ་པམ་དང་གསོད་པམ་གྱི་ཉེས་པ་བབས་
ཆེ་འཛིན་བཟུང་གིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བསྟན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱ། རྩོན་པམ་གྱི་
ཉེས་པ་བབས་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩོན་སྤྱོད་ནས་པ་རོལ་པོ་དོན་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་མི་
ཆངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་ཆད་དང་མཚུངས། རྩོན་སྤྱོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་འབྱོར་བསྟེ་
བསྐྱོང་སོགས་བགྱིས་ཏེ་ཉེས་པ་ཆབས་ཆེ་ཡོད་ན་རྒྱ་པམ་དང་ཉེས་ཆད་མཚུངས་པ་
ཡིན། འདི་ནི་རབ་བྱུང་སོ་སའི་རྩ་དོན་ལ་ཐུག་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷུང་བ་སྐྱེད་
འབྱས་པས་ཀྱང་ཐོག་མར་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེད་བ་པོས་ཁྱེད་སྤྱོད་ར་སྤྱོད་འཕེར་ངེས་
ཡོད་ན་གོང་མར་ཞིབ་ཞུ་དང་བཅས་ཐད་ཀར་སྐྱེད་འབྱས་ཀྱང་ཆོག དེ་ལྟ་བུའི་
ཁྱེད་སྤྱོད་ར་སྤྱོད་འཕེར་ངེས་མེད་ན་གོང་མར་དྲོགས་གནས་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱས་སྟོན་ཞུ་ཅི་ཙམ་ལས་ཐད་ཀར་སྐྱེད་འབྱས་པའི་ཆོག ཅི་སྟེ་ཐད་ཀར་སྐྱེད་འབྱས་
གྱིས་ཁྱེད་སྤྱོད་ལ་ཐུབ་ཆེ་དེའི་ཉེས་ཆད་ཇི་ཡོད་སྐྱེད་བ་པོ་རང་ལ་བབས་པ་ཡིན།

ཅ་བ་བཞི་གང་རུང་གི་འགལ་འཛོལ་ཁྲིམས་གཅོད་དང་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱ་
ནི། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དབང་ཆ་སྤྱད་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཆེ་ཁག་གིས་དགོ་བསྐྱོས་
དང་ཁྲིམས་དོན་ལྟར་ཆོགས་ཐུན་མོང་ལ་ཡོད། དེའི་གྲ་ཆད་དང་ཁང་ཆད་སོགས་
ལ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་ཆ་མེད་པའི་ནང་དུ་ཅ་བ་བཞི་གང་རུང་སྐྱེད་ཅོད་བྱུང་
ཆོ། སོ་སའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཅན་ལ་གཏུགས་ནས་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་
བྱེད་དགོས། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་འགལ་བྱུང་ན་རང་ཁོངས་ཆོས་སྡེ་སོ་སའི་ནང་

ནས་ཐག་གཅོད་ཆོག་ དེ་ལྟ་བུའི་ངན་པ་དབྱུང་བསྐྱེལ་ལས་དབང་ཤེད་ཀྱིས་ནག་
མེད་ཉེས་འགའ་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ལྷགས་ན། དེ་གཉིས་གང་རྒྱུད་གི་ཕྱོགས་
སྤྱི་མ་སོང་བར་བྱང་བདེན་གྱི་ཆོགས་པ་བཙུགས་ཏེ་སྤར་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་ནན་ཏན་
ཀྱིས་ཉེས་པ་མཆང་ཐོག་ཏུ་འབེབས་ངེས་བཟོ་དགོས། ལྷག་མ་དང་སྤང་ལྷུང་གི་ཉེས་
པ་ཐོག་ཆེ་འདུལ་བ་ལས་ངེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་བྱང་མ་འདྲོལ་བ་དགོས་
གཤམ་བཅས་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

དགེ་འདུན་སོ་སོའི་ནང་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རབ་བྱུང་གི་སྤྱི་
ཁྲིམས་དང་འགའ་འདྲོལ་བྱས་པའི་ཉེས་ཆད་ནི་ཆོས་སྡེ་སོ་སོར་ཉེས་ཆད་ཀྱི་གཞི་
མ་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། ནང་ཁྲིམས་དང་བསྐྱེས་ཏེ་ཆོས་སྡེ་སོ་སོར་
ཉེས་ཆད་ལྟེ་ཡང་དང་། དམ་སྟོད་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་ནའང་བྱིན་ཆད་
དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བར་ཆོས་ཁྲིམས་སྤྱི་སྟོམས་དགོས་པ་མ་ཟད། དར་གྱི་མདུད་
པ་ལྟར་དམ་ལ་འཇམ་པ། རན་ཞིང་འཆམས་པ་དགོས་པས་སྒོ་བྱར་ཐོག་བབས་
ཀྱིས་ཉེས་ཆད་རྩ་བྱུང་དེག་བྱུང་དེག་པོ་དང་། མཐོང་སྤང་མཇེའ་མིན་ཀྱིས་ཉེས་
པ་འདྲ་ཡང་ཉེས་ཆད་ལྟེ་ཡང་འཇམ་རྩབ་སོགས་ཀྱིས་ངེས་སྤྱི་མ་ཆད་པར་བྱམས་
བཅེ་དང་། གཙ་ཆ་འབའ་ཞིག་གིས་ཉེས་པ་ལས་སྟོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། ཉེས་
ཆད་ཀྱང་སྟོབ་གསའི་ལམ་ནས་པ་རོལ་པོ་སེམས་མགུ་བ་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
ལམ་ནས་ཉེས་པ་ལས་སྟོག་ཐབས་ཐབས་དགོས་པ་ལས། སྤང་གོག་དང་སྤང་གོག་
ཐུག་པ་ལྟ་བུའི་རྩབ་སྟོད་རིགས་མི་ཆོག་ ཉེས་ཆད་གཏོང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན་ཆོས་སྡེ་སོ་སོའི་ཁྲིམས་གཅོད་པ་དག་བསྟོམས་ལྟ་བུས་ཆོས་སྡེ་དེས་ཁྱབ་ཁོངས་
ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཁྲིམས་འདྲོལ་བྱ་བར་སོ་སོའི་དབང་ཆད་དང་མཐུན་པར་ཉེས་ཆད་
འབེབ་ཆོག་པ་མ་ཟད། སོ་སོའི་སྤྱིག་ཁོངས་མ་ཡིན་པར་ཆོས་སྡེ་གཞན་གྱི་ཁོངས་

ཡིན་ཡང་རང་གི་ས་ཁོངས་སུ་འགལ་འཛོལ་བྱས་ན་ཉེས་ཆད་ཐད་ཀར་འབབ་ཆོག་
རང་གི་སྤྲིག་ཁོངས་ཀྱི་མི་ཡིན་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་
འགལ་འཛོལ་བྱས་ན་ནི་རང་གིས་ཐད་ཀར་ཉེས་ཆད་གཏོང་མི་ཆོག་ཅིང་། སོ་སའི་
ས་ཁུལ་དུ་ཆེད་འགྲུགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་གཏོང་དགོས། ཡང་རང་གི་སྤྲིག་ཁོངས་
པ་དང་། སྤྲིག་ཁོངས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ས་ཁུལ་གཞན་དུ་འགལ་འཛོལ་མཉམ་དུ་
བྱས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཁྲིམས་གཅོད་པ་ཐུན་མོང་ནས་གྲོས་མོལ་གྱིས་ཉེས་
ཆད་གཏོང་བའོ། གཉི་གཉིས་པ་དབང་ཆོད་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ས་གོང་མར་གཞུགས་
པ་གང་རུང་དགོས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་པ་ས་གནས་
(ལུ་ལི་སི་)ཞེས་པ་སྟེ་ཁྲིམས་སྤྱད་བསྐྱོར་བྱ་བས་མཐོང་ན་དེའི་མིང་ཐོ་དང་ལག་
དེབ་ལེན་པའོ། འཛིན་བཟུང་གིས་ཆོས་སྟེ་དེའི་ཁྲིམས་གཅོད་པར་ཅིས་སྤྱོད་དང་
བཅས་ཉེས་ཆད་གཏོང་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཐད་ཀར་ཉེས་ཆད་གཏོང་མི་ཆོག་ས་ཁུལ་
དེ་དག་ཏུ་ཅ་བ་བཞི་གང་རུང་ངམ་ཆང་འཐུང་སོགས་ཉེས་སྤྱོད་ཆབས་ཆེད་རིགས་
ཡིན་ན། དེ་འཕྲལ་བཅོན་འཇུག་གིས་ཆོས་སྟེ་དེའི་ཁྲིམས་དཔོན་དང་བཀའ་བསྟར་
གྱིས་སྤྲིག་གཞི་འདིའི་འབྲུ་དོན་ལྟར་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་དགོས།

རང་གི་སྤྲིག་ཁོངས་ཡིན་ན་ཡང་ཆོགས་ཆེན་དགེ་བསྐྱོས་ལྷ་བྱའི་མདུན་
སར་ཁང་ཆོན་དགེ་ཞུན་ནམ། གྲ་ཆོང་དགེ་སྐྱོས་སོགས་ཀྱིས་གོང་མས་གནང་བ་
མེད་པར་ཁྲིམས་གཅོད་དང་ཉེས་པ་བསྐྱབས་པ་སོགས་མི་ཆོག་ཁྲིམས་ས་གོང་
མ་ནས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་ཁྲིམས་ས་འོག་མ་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ་རང་
གི་དབང་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཉེས་ཆད་བཏང་བེན་རྗེས། ཁྲིམས་ས་གོང་མ་ནས་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ནས་ཉེས་པ་བསྐྱར་བསྐྱང་གིས་ཁྲིམས་གཅོད་རིགས་མི་ཆོག་འདི་
ནི་ཁྲིམས་ས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་མགོ་འོག་ལུས་ཚུད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་

ཟིན་པས་ཡིན། གཤམ་ཏེ་ཁང་ཚན་དགེ་ཀན་ནས་དགེ་བསྐྱོས་ལྟ་བུས་མ་ཤེས་པར་
 ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱིས་ཤེས་ཆོར་བྱུང་ན་ཁང་ཚན་དགེ་ཀན་ལ་འང་ཉེས་ཆད་
 འབེབ་ཚོག་པ་མ་ཟད། ཁྲིམས་ས་གོང་མ་ནས་ཉེས་ཆད་བཏང་ཟིན་ཀྱང་ཁྲིམས་ས་
 འོག་མ་ནས་སྤར་ཡང་ཉེས་ཆད་འབེབ་ཚོག་དཔེར་ན། ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐྱོས་
 ཀྱིས་ཉེས་ཆད་བཏང་ཟིན་ཀྱང་ཁང་ཚན་དགེ་ཀན་གྱིས་སྤར་ཡང་ཉེས་ཆད་གཏོང་
 ཚོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཏམ་དཔེ་ལ། ཕྱིའི་ཆར་པ་ཆར་ཐག་ཚོད་ཀྱང་། རང་ཐེགས་
 པའི་ཐེགས་ཐག་མི་ཚོད་པ་བྱས་ཡོང་། ཞེས་གཏམ་རྒྱུན་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན།

གྲུ་པ་གསར་བྱ་བས་ཟ་རྒྱ་ཟད་ནས་གཞན་གྱི་ཟ་ཆས་རིན་ཐང་ཆང་བ་
 བརྒྱས་པ་ཡིན་ན་ཁོ་པ་ལ་ཉེས་པ་རྒྱུང་ཞིང་། དེའི་ཁག་ཐེག་དགེ་ཀན་ལ་ཉེས་པ་
 ཆེ་བ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་ལྟ་གོས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཁག་ཐེག་དགེ་ཀན་ལ་ཡོད་པས་ཡིན།
 འཐབ་ཚོད་ལྟ་བུ་རང་འབྲ་རང་མཉམ་དང་། རང་གི་འོག་མ་དང་། རང་གི་ལྟག་
 མ། རང་གི་ཁག་ཐེག་དགེ་ཀན་དང་། སློབ་འཁྱིད་དགེ་ཀན། ལས་སྡེ་སོགས་ལ་
 རོ་རྒྱལ་ལམ་འཐབ་ཚོད་བཀྱིས་ན་སྤུ་མ་སྤུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་
 ཆད་ལྟར་འགྱུར་ནས་ལྟར་འགྱུར་འཕར་འགོ་བ་ཡིན། ཡིན་ནའང་རང་གིས་འགོ་
 རས་བྱང་པོ་མིན་པར་ཉེས་ཆད་ཆོད་མེད་བཀྱིས་ན་ཐད་ཀར་རོ་རྒྱལ་མི་ཚོག་ཀྱང་
 ཞི་བའི་ལམ་ནས་བདེན་པ་དག་སྤྱེལ་བྱེད་ཚོག་དེ་འབྲ་བའི་གནས་རྒྱལ་ལ་ཁྲིམས་
 དོན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོ་པར་འོས་བབས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན།
 ཚོགས་སུ་མ་ཡིན་པར་པན་རྒྱུན་ཁ་རྒྱུན་བཀྱིས་ན་ཞི་འདུམ་དགོས་པ་ལས་ཉེས་
 ཆད་མེད། འོན་ཀྱང་ལག་འཛིང་ངམ་གཞུང་ལ་བཏང་ན་དེ་ལ་གཞིགས་པའི་ཉེས་
 ཆད་ཚབས་ཆེ་གཏོང་དགོས། ཅུ་བ་བཞི་གང་བྱང་ལས་གཞན་པའི་འཕྲལ་རྒྱུན་ལ་
 བསྟུང་དེ་སློབ་བྱ་གནས་དབྱུང་གཏོང་བ་དང་། བཅོན་རར་བརྟག་པ་སོགས་མི་

ཚོག་ཅིང་། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་དགོས་ཆེ་རྒྱ་མཚན་གསལ་བ་ཤད་དང་བཅས་ཁྲིམས་དོན་
ལྟན་ཚོགས་སུ་སྟན་གསན་ཞུས་ཏེ་ཚོག་མཆན་ཐོབ་དགོས་པ་སོགས་གང་ཟག་
གི་ཁྱད་པར་ལ་བསྟན་དེ། མ་རན་པ་དང་མི་བྲང་བའི་རིགས་ཏེ་ལ་འབྱུང་ཅམ་ཡང་
མི་ཚོག་པ་བཅས་མདོར་ཅམ་ཡིན། འདིར་མ་གསལ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་ནམས་ཀྱང་
འདིའི་དོན་ལྟར་རིགས་བསྐྱེས་ནས་ཉེས་ཆད་གཏོང་ལུགས་དགོས་པ་བཅས་དཔེ་
མཚོན་ཅམ་བཞོད་པའོ། །

༡༡། །འབྲས་སྒོ་སྒྲིང་ཕུ་ཁང་ཁང་ཚན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་ མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིག་བྲིམས་སྒྲོང་།

སྒྲན་པའི་བ་དན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས། །དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་
སྤྱོད་བསྒྲགས་པ། །ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགོན་མཆོག་མཛོད་རྟེན་པའི། །ཞབས་ལ་
ཆངས་དབང་གཙུག་གི་ལོར་བྱས་གཏུགས། །ཞེས་རང་ཅག་བསྒྲན་པའི་བདག་པོ་
མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་ཐུག་པོས་གཟིགས་པ་ལྟའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་གྱི་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ་བྱོན་ཏེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་སྒྲན་པའི་གྲགས་པས་འཛིག་རྟེན་
གསུམ་དུ་གྲགས་ཤིང་། བྱེད་པར་མཛད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་བསྒྲགས་པ་ལྟར་བསྒྲོར་ཏེ་བྱ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
འཛིག་ཆོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བུ་པོའི་གཙོང་རོང་དུ་གནས་པའི་སྤྱོད་བ་དན་པའི་ཕ་སྤྱོད་
ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་དང་བདེ་བ་
འབའ་ཞིག་འཛད་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་མཛོད་
བརྟེན་པ་གང་གི་ཞབས་པད་ལ་ཆངས་པ་དང་། ལྟའི་དབང་པོ་བཟུ་བྱོན་ལ་སོགས་
པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཆེ་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ལོར་བྱས་གཏུགས་ཏེ་སྤྱོད་པས་
སྤྱོད་མཆོས་པ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲན་པའི་བདག་པོ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་ཐུག་
པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པར་བཛོད་པ་སྤྱོད་དུ་བཏང་བའི་
སྒྲོན་སྒྲོལ་སྤྱོད་པ་དོན་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡང་རི་སྒྲོང་དུ། ལྟའ་བྲིམས་ལ་གཅེས་
པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་བྱས་པ་བཟང་པོ་རིན་ཆེན་སྤོང་། །དེ་བཞིན་ལྟའ་བྲིམས་

ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི། །རི་ལྷར་བྱམ་ཆག་རིན་ཆེན་སྣོད་མི་རུང་། །དེ་བཞིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བས་ཆོས་ཀྱན་གཏུགས། །ཞེས་དང་། འཆི་བ་ནི་སྤྲ་ཡི། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་དེ་ལྷར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འཆི་བ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཟད་བར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱམ་
པ་ག་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་རིགས་དང་བལ་ཞིང་། བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྷུང་བ་ཆེན་པོ་
ཉམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་། སྤོམ་པ་སྤངས་ནས་བསྐྱུང་
ན་པན་ཡོན་དཔག་དུ་མེད་པ་འཛོལ་ལ། སྤངས་ནས་མ་བསྐྱུང་ན་ཉེས་པའང་ཆབས་
ཤིན་དུ་ཆེ་བས་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པའི་བསྐྱུང་བ་ནི་
མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྷར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་དགོས།

དེ་ཡང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་བཅས་པ་རི་ལྷར་
མཇེད་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ཅོད་མེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་འདུལ་
བ་མདོ་རྩ་བར་བསྐྱུས་ནས་རི་ལྷར་གཏན་ལ་བབ་པ་ལྷན་། དགག་སྐྱབ་གནང་
གསུམ་གྱི་བཅས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དགོས་པ་ནི། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་
དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་བྱུང་ལ་གཞན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུང་དང་རིགས་
པ་མཐའ་ཡས་པ་ལྷན་། རང་གིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དང་མཁན་སྟོབ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་སྐུན་སྤར་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་
ཟེན་པ་ལྷར་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་བུའི་བསྐྱུང་བ་ལ་རི་ལྷར་སྟོབ་པའི་ཚུལ་ཡང་འདུལ་
བའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལས་རི་ལྷར་བྱུང་བ་ན་གནས་བཏན་འདུལ་བ་འཛིན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་སྤེལ་མཇེད་པ་ལྷན་། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་གཉེར་དུ་སྤེལ་ནས་
ཚུལ་བཞིན་སྤངས་སྤོམ་དགོས་པ་ནི་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་
ཆགས་ཚུད་ལེགས་གནས་ཐུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་སོ་སོར་ནང་

ཁྲིམས་བཅའ་བ་ནི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་གས་རི་ལྟ་བུ་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་སོ་སོར་ཡུལ་དུས་ལ་གཞིགས་པས་ནས་པ་འབྲ་མིན་སོ་སོར་ཡོད་ནའང་ཅ་བའི་ཁོག་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྤྱི་དང་། གྲེ་བག་སྐབས་སུ་བབས་པ་རང་ཅག་ཕུ་ཁང་ཁང་ཚན་བཅན་གྱིས་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གཞིགས་པས་ནང་ཁྲིམས་རགས་རིམ་ཙམ་བཅའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱིར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྐྱེད་པའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། བླ་ཆང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིར་རི་ལྟ་བུ་གནས་པ་དེ་བཞིན་འོ་ཚུ་གཅིག་གྱུར་ལས་གཉིས་སུ་ག་ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཅ་བ་བཟུང་ནས་ཁང་ཚན་ནང་ཁུལ་དུ་འཛིན་སྐྱོར་སྤྱོད་དང་། འདོན་ཆོས་སྤྱོད། གཙོ་བོ་བསྐྱབ་པ་སྤོབ་གཉེར། ཁང་ཚན་འཛིན་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཉེ་ཆར་དགེ་འདུན་བགྲས་གཞོན་བར་གསུམ་ཆང་འཛོམས་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་ཅེ་མཐུན་བྱུང་བ་ནས་ས་གཞིའི་ས་བོན་ལྟ་བུར་བྱས་ཏེ་འཐུས་ཆང་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཞེས་ཐུན་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་བསྐྱུས་ཤིག་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་ན།

དང་པོར་རབ་དུ་བྱུང་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱོར་ནི།

སོ་སོས་སྤྲ་ལམ་གྱི་ཁུངས་བཅའ་ནས་ཡོང་བའམ་རང་མོས་དྲང་སྤངས་ཀྱིས་ཡོང་བ་སུ་ཡིན་ཡང་རུང་། སོ་སོ་སྤོབ་གཉེར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་ཡོང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་སྤོབ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་ཁུས་པ་ལྡང་ངེས་ཤིག་དགོས། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་གཅིང་མའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་དུ་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དགོན་སྡེ་གཞན་གྱི་སྒྲིག་འགལ་གྱིས་ཕྱིར་འབྱུང་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བས་མ་

བཟོད་ནས་ཡོང་བ། ས་མ་སོགས་ཀྱིས་གནང་བ་མེད་པར་ཡོང་བ། ཚོགས་སྡེ་
གཞན་དང་ཅོད་སྡེ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་མྱེན་ཀ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ཏེ་མྱེན་ཀ་མེད་
པར་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཆེ་དགོ་ཀན་སོ་སོས་ཁང་ཚན་དགོ་ཀན་ལ་སྟེན་ཏུ་དང་།
ཁང་ཚན་དགོ་ཀན་ནས་ཀྱང་སྤར་ཡང་ཞིབ་བརྟགས་ཀྱིས་འོས་ཚོས་ཆང་ཆེ་ཁང་
ཚན་ནས་ཚོག་མཆན་ཐོབ་རྗེས་ཁང་དགོ་ནས་བྱ་ཆང་མཁའ་རིན་པོ་ཆེར་གསར་
མཇུག་དང་སྤྲིག་ཏུ་གསུམ་ཚོག་པའི་སྟེན་སྟོན་ཏུ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་དགོས། ཁྱད་
པར་དུ་རང་ཁོངས་བྱ་རྒྱུན་རྣམས་ནི་ཐག་རིང་གཞིས་དགོན་སོ་སོ་ནས་འཁྱོར་
བ་ཡིན་ན་སྤར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བདག་གཅེས་ཀྱིས་འགོ་འདོན་འཆོ་སྤྱོད་
དགོས་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཚོགས་ཚོས་སྒྲོབ་གཉེར་
ལ་དོ་འཁུར་ཆེན་པོ་བཀྱིད་དགོས་པ་དང་དེ་ནས་ལོ་གསུམ་བཞིའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་
གཉེར་རྒྱུན་འཁྱོངས་སྐབ་རེ་མེད་ཆེ་རང་ཡུལ་གཞིས་དགོན་དུ་བྱིར་ལོག་བཀྱི་རྒྱ་
དང་། དམིགས་བསལ་གཞིས་དགོན་མེད་པ་ཆོ་གདན་ས་འདི་ཉིད་དུ་སྤྲིག་མཐུན་
ཚོས་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་ཆེ་དོན་ལྡན་དུ་སྤྱོད་དགོས་པ་ནི། ཐོག་མར་བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་
པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་
བརྟེན་ཏེ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་སྤྱོད་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་བཀྱིས་ཏེ་ཆེ་རབས་
གཏན་གྱི་འདུན་མར་རིམ་བཟོད་སྐབ་ཆེད་ཡིན་ན་སོ་སོས་བསྐྱབ་སྡོམ་མིག་འབྲས་
བཞིན་དུ་བསྐྱང་བའི་ཐོག་སྡེ་སྤྱོད་གསུམ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ། སྒྲིམ་པ་ཡ་མ་
འབྲལ་བར་གང་སྐབ་ཅི་སྐབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཁང་ཚན་
འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིག་ཁྱད་ས་སུ་ཞུགས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་རྗེ་ལྷར་གནས་པའི་ཚུལ་ནི།

བྱ་རྒྱུན་བདག་ཉར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་ལྷར་ཡིན་ལ། བྱེས་
འཁྱོར་གྱི་བྲིམ་ཆང་སོ་སོ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་དགོ་ཀན་སོ་སོས་

བཅའ་ཉེ་མཐུན་རྒྱུ་རང་ཁྱད་ས་ནས་སྤྱར་རྒྱ་དང་། གཞིས་བཞུགས་ཁྱད་ས་ནས་
གྲ་རྒྱུན་འབྱོར་ཆེ་སོ་སོ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཉར་མཛད་མཁན་ཡོད་རིགས་ཕུད།
ཁང་ཆོན་དག་ཀྱིས་འཁྱར་སྤངས་ཉེ་མཆོན་ཐོ་གོ་བབ་དང་བཟུན་ཉེ་དག་
ཀྱན་སོ་སོར་བགོ་འབྲེལ་ས་བྱ་རྒྱ་མཆོན་གཞུང་བྱུང་ཡོད་ལྟར་ཡིན། འག་གི་དག་
ཀྱན་བྱ་བ་ཡང་རང་ལོ་ཉེར་ལྷ་ཟེན་བ་དང་། སྒྲིག་ཞུགས་བྱས་ནས་ལོ་ལྷ་ཡན་ལ་
དག་ཕྱག་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཐོབ་ཡོད། དག་ཀྱན་རྣམ་པས་ཀྱང་དག་ཕྱག་སོ་
སོ་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་དག་ཀྱན་དང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྤྱོད་གས་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་བྱམས་
བཅེས་བསྐྱངས་ཉེ་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་ལ་ཆེད་བསྐྱུལ་ལྟོད་མེད་གནང་དགོས་
ཤིང་། དེ་ཡང་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དག་ཀྱན་གྱི་འོས་ཆོས་ཆང་
ཐབས་གནང་གལ་ཆེ།

གཉིས་པ་ཁང་དགའི་སྐོར་ནི།

ཁང་ཆོན་དག་ཀྱན་ཡང་སྒྲིག་ཞུགས་བྱས་ནས་ལོ་ལྷ་དང་རང་ལོ་ཉེར་ལྷ་
སོན་པ་ཡན་ཁང་དག་འོས་བབ་ལ་བརྟེན། མཆོན་ཐོ་གོ་རིམ་གྱི་གལ་འཁོར་ལོ་རེ་
ཡིན། སྤྱལ་སྤྱུ་མཆོན་གནས་བཞེས་ཟེན་པ་རྣམས་དམིགས་བསལ་དང་། གཞན་
ལོ་ཉེར་ལྷ་མ་ལོན་ན་ཁང་དག་ཆོབ་བཙུགས་པའམ་རང་ལོ་ཉེར་ལྷ་མ་སོན་བར་
བྱིས་འགྱངས་ཆོག དེ་ལས་གཞན་རྣམས་དམིགས་བསལ་མེད་ཀྱང་སྐབས་
དེར་ནད་མནར་ཆེ་བས་ལས་དོན་འཕེར་མིན་དང་། ཆོགས་ཆེན་གྲ་ཆང་སོགས་
ཀྱིས་ས་གནས་གཞན་དུ་བཀག་སྟོང་དམ་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་
གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ར་འཛོད་ཡོད་ན་ལོ་རེ་བྱུང་ལྷ་བསྐྱར་བྱིས་འགྱངས་ཆོག་ཀྱང་དེ་
ལས་མ་འགྱངས་པར་ངེས་པར་ཁང་དགའི་སྤྱི་ཞུ་བསྐྱབ་དགོས། ལ་ལས་དབང་ལོ་

སྒྲིན་ཅན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པས་མ་ལྟར་བ་ཡིན་ན་ཁང་དགེ་བླ་ཡོན་ལྷན་དགོས་
གྱུར་ཆེ་ཁང་ཚན་ཆོགས་འདུས་ནས་བཀའ་བསྐྱར་འོས་བབ་གཟིགས་ཏེ་རྗེས་
བཅས་ཆོག

གསུམ་པ་ཁང་དགེ་འགན་འཁྲིའི་སྐོར་ནི།

ཁང་ཚན་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་ག་ཁྲིམས་དང་སློབ་གཉེར་ལ་སྤྱུལ་འདེད་ཀྱི་འགན་
ཁུར་གཙོ་བོ་བཟུང་དང་འབྲེལ་ཟུང་དགོང་སྤང་མའི་འཕྲིན་བསྐྱུལ། རབ་བྱུང་སྤྱི་ག་
ལྷགས་ཆོག་མིན་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་དང་སྤྱི་ག་ལྷགས་ཐད་ཅོད་རྫོགས་ཡོད་ཆེ་
ཆོགས་འདུར་ལྷན་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་ཆོགས་ཆོས་ར་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྤྱོད་གསལ་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་འགན་ཁུར་གཙོ་བོ་འཁྲེར་དགོས་པས། ཁང་དགེ་ལས་དོན་
མང་ན་སྤྱི་ག་ཁྲིམས་སྤང་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་གཡེང་འགྲོ་ཉིན་ཆེ་བར་བརྟེན་དཔལ་འབྱོར་
འདུ་འགོད་དང་། གཏོང་སློ་གཏོང་ལེན་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མེད། ཁྲིམས་སྤྱི་ག་
ལས་ཀྱི་ཐད་དབང་ཆ་དགེ་མོ་ཁང་དགེ་ལ་ཡོད་པས། ཆུན་གཞོན་ཆང་མས་དེ་ལ་
བཅི་བཀུར་དང་ལེན་ངེས་པར་ལྷན་དགོས། འོན་ཀྱང་པམ་པའི་ཅོད་རྫོགས་དང་མིན་
དོན་འཐབ་ཅོད། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་འཐབ་ཅོད་སོགས་ཀྱི་དོན་གནད་རིགས་
ལ་ཐག་གཅོད་དང་ཉེས་ཆད་པལ་པའི་དབང་ཆ་མེད་པས་ཁྲིམས་འཛིན་གོང་
མར་སྤྱན་ལྷན་དགོས། དུལ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱི་ག་ཁྲིམས་གསར་བཟོ་རིགས་
དང་ཁང་ཚན་ཐུན་མིན་གྱི་ལས་དོན་ཁག་རང་ཐག་མི་གཅོད་པར་ཁང་ཚན་ཆོགས་
འདུའམ་གྲུ་མང་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་ནས་མོལ་ཐག་གཅོད་དགོས་སྟེ། གྲུ་ཆང་དང་
ཆོགས་ཆེན་སོགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཁོངས་སོ་སོར་བཀའ་བསྐྱར་
དགོས། དེ་མིན་ཉིན་ཞག་སྤྱགས་རེའི་ནང་གི་སྤྱི་ག་ལས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ལེགས་

ཉེས་ལྟོག་ཞིབ་འཇུག་དང་ཐག་གཅོད་རི་དགོས་ཁང་དགེ་ལ་དབང་ཚད་ཆ་ཚད་
ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཁང་དགེ་ལ་ལན་སྒོག་དང་བཅི་མེད་རིགས་བྱུང་ཆེ་ཉེས་ཆད་
ལྷན་འཕུར་དང་གསུམ་འཕུར་གཏོང་ཆོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འཇུག་འཛིངས་རིགས་
བྱུང་ཆེ་ཉེས་ཆད་ལྷན་བཞི་ལས་མང་བ་གཏོང་ཆོག། དེས་ད་དུང་ཞོན་མིན་གྱུར་
ཆེ་ཁང་ཚན་ཆོགས་འདུས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞོན་ངེས་དགོས་པ་སྤར་སྒོལ་བཟང་པོ་
སོར་གནས་དགོས། འོན་ཀྱང་སྒོལ་གསོ་དང་སྐྱུལ་ལྷག་གིས་རྒྱན་བསྐྱེད་བ་ལས་
སྒོ་བྱར་གྱི་ཆོས་གྱིས་བརྟུང་བརྟེན་སོགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ཆ་གནད་ཆེ་བ་སོགས་
ནི་མ་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་དགོས།

ཁང་ཚན་ཀླན་གཞོན་དབང་འཇུག་འཛིང་དང་ཀླན་པས་ཁང་དགེ་ལ་
ལན་ལོག་སོགས་ཆ་བས་ཆེ་འི་རིགས་ལ་ཀླན་པར་ཉེས་བརྟུང་སོགས་ལུས་ཐོག་
ཉེས་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཆོགས་བྱུག་གས་བསྐྱེད་བསྐྱར་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་རྒྱ་
དང་། གཞོན་པར་ངལ་རྩེ་དང་དམའ་འབེབས་རིགས་གང་བཏང་ཆོག་གྱུར་ཏེ་
ལྷག་གཞུས་པ་དང་། ཁྲིམས་ཁང་དུ་བསྐྱུལ་བ་སོགས་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་།
ཡང་ཁང་ཚན་དགེ་ཀླན་གྱིས་བྱང་ཚུགས་མ་བརྟེན་བའམ་བྱང་མིན་ལན་མང་བྱས་
ཡོད་ནའང་ཁང་དགེའི་ལས་ཐོག་སྐབས་དམའ་འབེབས་མ་བྱས་པར་བཟོད་སྒོམ་
བསྐྱེད་ན་ལུགས་ཀྱི་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོལ་པས་དེ་ལུགས་དགོངས་
བཞེས་དང་། ཅི་སྟེ་བཟོད་སྒོམ་མ་བྱུབ་པ་ཆ་བས་ཆེ་ཡིན་ན་ཁང་ཚན་དགེ་ཀླན་འཕོ་
ལེན་རྗེས་ཆོགས་འདུར་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་ངེས་མ་ཟད། བྱང་མིན་ར་འཕྲོད་བྱུབ་ཆེ་
ཆོགས་འདུ་ནས་སྐབས་དེར་ཉེས་ཆད་པའི་གྱུང་ཆོག། གང་ལྟར་ཡང་ཁང་ཚན་
དགེ་ཀླན་ནི་བྱང་ཚུགས་ཆེ་ལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཅོད་མཁས་པ་དང་། ཆོགས་ཆོས་
སྒོལ་གཉེར་ལ་ངོ་འཇུག་ཆེ་བ་དང་། ཐབས་མཁས་བྱམས་བཅིའི་སྒོ་ནས་ཆོགས་

ཚུད་སྟོད་ཡངས་མ་ཤོར་བ་དགོས་གཤམ་དང་། དེར་བརྟེན་ཁང་ཚན་གན་གཞིན་སྲུ་
ཐད་ནས་བཅི་བཀྱར་ཆེན་པོ་དགོས་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བའི་ལམ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་མདོར་ཅན་ཡིན།

བཞི་པ་ཁང་ཚན་དུ་འདུ་ཆོག་གས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ།

སྐམ་ཆོག་གས་དང་ཆོན་ཆོག་གས་གཉིས་འཇུག་པའི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཆོག་གས་ཆེན་གྱ་ཚང་པོ་པོ་ནས་ཆེད་བསྐྱབས་ལྟར་འདུ་ཆོག་གས་དགོས་པ་ཡོད་
ན་དེ་དོན་དུང་སྒྲུབ་དགོས་སྟུ། ཡང་ཁང་ཚན་ནང་སྟོ་བྱར་འཆི་སྟོན་དང་། ར་བྲག་
གི་ནད་མནར་སྐབས་དང་ཡང་ན་སྦྱིན་བདག་གི་སྦྱ་ཡོན་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐམ་
ཆོག་གས་དགོས་གཤམ་གྱུར་ཆེ་འཕུལ་འཕུལ་ཆོག་གས་ཆོག་གྱུར་དུས་ལུན་རིང་པོ་
མེད་པ་བྱ་སྟུ། ཆོན་ཆོག་གས་ཡིན་ན་སྐབས་བསྐྱབས་དགོས་གཤམ་ལ་གཞིགས་པས་
སྒྲར་ལམ་དང་མཐུན་པར་འཆོག་གས་སྟུ། སྐབས་དེ་དག་དུ་ཆོག་གས་ཐེབས་པའི་
པར་དགོས་པའི་གྱུར་སྐབས་ནས་ཐེབས་པའི་སྦྱ་བཞེས་པ་དང་། སྦྱལ་སྦྱུ་དག་
བཞེས་བཏང་བེན་པ། ནད་མནར་ཆེ་བ། དག་བཞེས་ཀྱི་གྲ་སྒྲོར་གནང་བཞིན་པ།
ཕྱི་ལོགས་ནས་དག་སྦྱག་མང་བས་དཔེ་འབྲིད་གནང་བཞིན་པ། ཆོག་གས་ཆེན།
གྲ་ཚང་། ཁང་ཚན་བཅས་ཀྱི་ལས་བྱ་བ་གྲ་ཚང་བྱག་མཛོད་ལྟ་བུ་བྱག་ལས་ཀྱི་
ལྷོགས་མིན་སྐབས་དང་། དམིགས་བསལ་སྦྱ་མགོན་བཅས་ལ་ཆ་གསོལ་ལུལ་
དགོས། དེ་མིན་སྦྱལ་སྦྱུ་ཡིན་ཡང་ཆ་གསོལ་མེད་ལ་སྦྱ་ཡོན་ནི་སྦྱིན་བདག་གི་
ཐུགས་འདོད་ལྟར་ཡིན། སྦྱ་འགྲེད་ཡིན་ན་ཁང་ཚན་གྱི་མཚན་གཞུང་ནང་འཁོད་
ཚང་མར་ཡོད། ཡང་འཛིན་གྲ་སོགས་དཔེ་འབྲིད་གཤམ་ཆེན་གྱི་དགོངས་ཁྱུ་ཡོད་ན་
གསོལ་ཇ་གསོལ་ཆོག་གས་སྦྱ་ཡོན་གང་ཡོད་ཀྱང་། རུང་ཁང་དུ་བཞག་སྟེ་ཚུར་འཁོར་

མཚམས་རུང་ཁང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འཇུག་ཏུ། ཅ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁང་ཚན་ལ་
 སོང་མཚན་ཉིད་གལ་ཆེ་བྱས་ཏེ་དམིགས་བསལ་ཆེ་བ་དགོས། སྐུམ་ཚོགས་དང་
 རྫོན་ཚོགས་གང་ཡིན་ཡང་སྐབས་བསྐྱུན་གལ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་བསམ་ཚོགས་
 སྐོང་དམ་སྤྱོད་ཁང་དགོན་ནས་གཞིགས་ཏེ་དགོངས་འཁོལ་དམ་སྤྱོད་གནང་ཏུ། སྐུ་
 བགྲེས་སོགས་དམིགས་བསལ་ཕུད་ལོས་མིན་པ་རྣམས་ནས་ཚོགས་སུ་མ་འཕྱོར་
 བ་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་ཆེ་ཆུང་ཁང་དགོན་ནས་གཞིགས་རྟོགས་གནང་ཏུ། བསྐྱབ་བ་
 ལ་སྤྱོན་མ་ཤོར་ན་སྒྲིག་ཁུངས་ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་བར་ཚོགས་འདུ་ལྟན་སྤོང་
 ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ངེས་པར་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁང་ཚན་དགོན་ཆུན་ལ་སྒྲིག་འགལ་གྱིས་
 བཅི་མེད་དང་ལན་སྒྲོག་ལན་མང་བྱས་ན་སྒྲིག་ཁུངས་ནས་འཕུད་ཆོག་པ་ཁང་ཚན་
 དགོན་ཆུན་གྱི་དབང་ཆ་དུ་ཡིན།

ཚོགས་ཇ་སོགས་འཚོགས་དུས་ཀྱང་སྔ་དྲོ་ཡིན་ན་བཞེངས་བཟང་བཏང་
 ནས་སྐར་མ་སུམ་ཅུ་འེ་ནང་འཁྱུས་དང་གཅང་སྤྱ་ལེགས་བྱུང་ཐོག་ཚོགས་བཟང་
 བཏང་བ་དང་ཆང་འཛོམས་སུ་བ་དགོས། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཚོགས་དུས་གང་
 ཡིན་ཡང་ཚོགས་བཟང་བཏང་ནས་སྐར་མ་བཙོ་ལུ་འཚམས་ཚོགས་ཞབས་
 བསྐྱེལ་སུ་བ་དགོས། ཚོགས་ལ་ཡང་ཡང་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ན་ཚོགས་ཕྱག་
 མང་དུ་བཏང་བའམ་གལ་མཐར་ལང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཉེས་ཆད་འཚམ་
 སོ་རྒྱལ་དགོས། ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འང་མདུན་སྐྱ་གྱིས་བཅད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱབ་
 ཨ་ལོང་གིས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་དང་བ་འཕྲེན་པ་དགོས་ཤིང་། ཞལ་འདོན་ཡང་
 གསུང་སྐད་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ལུང་ཆེན་ཆེན་ངང་ཆོག་དོན་བཞིན་སྐབས་ལུ་
 ཡིད་ལ་བཟུང་བཞིན་པ་དང་། འདས་གསོན་གྱི་བསྐྱོ་སྤོན་ཡིད་ལ་བཅགས་པ་བྱེད་
 དགོས། སྐབས་དེར་གཉིད་ལོག་པ་དང་། ཕྱབ་ཕྱབ་གཏམ་སྤོང་སོགས་མཐོང་

སྤང་མི་མཛེས་པའི་སྤྱོད་ངན་མཐའ་དག་མི་འོང་བའི་དམ་བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེན་བྱ་
དགོས། དེ་ལྷ་བྱའི་ཁང་དགའི་བཀོད་འདོམས་ལ་མ་ཉན་པ་ཡང་ཡང་བྱས་ཆེ་ཞི་
བའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་ཉེས་ཆད་གཙོ་བཟུང་ལས་རྩལ་རྩལ་སོགས་མེད་ན་ལེགས།
རྒྱན་གཏན་ཉི་མ་རིང་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཆེད་ལྷ་པ་དང་ཐུང་བའི་སྐབས་སུ་
ཆུ་ཆེད་དུག་པར་བཞེངས་བད་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་བྱ་གཞོན་རྣམས་དུས་
ཐོག་བཞེངས་ནས་དཔེ་ཆ་སྤོ་འཛིན་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉེར་ལ་བརྩོན་པ་
ལྷུང་ལེན་ཡོད་མིན་ཁང་དགའ་ནས་ཞིབ་གཟིགས་དང་བཅས་སྤྱུལ་སྤྱུག་དམ་གཟབ་
དགོས་རྒྱ། དེ་ནས་གསོལ་ཇ་བྱལ་བསྐྱུན་ཆོགས་ཆོས་སྤྱོད་གཉེར་གྱི་དུས་ཆེད་
རེའུ་མིག་དང་མཐུན་པར་དུས་ཆེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མ་སོང་བར་དོན་ལྡན་སྤྱིང་པོ་
ཅི་ལོན་དགོས་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མི་ཆེའི་ལས་དོན་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། ཉིན་
ཞག་སྤྱུགས་རེའི་དུས་ཆེད་རེའུ་མིག་བཟོས་ཏེ་སྤྱར་དགོས།

ལྷ་པ་བདུན་རེའི་དམ་བཅའི་སྒྲོང་།

སྤྱོད་གཉེར་བ་རྒན་གཞོན་བར་གསུམ་ཆང་མས་དམ་བཅའ་ལ་དང་བས་
ཁུར་སྒྲངས་གྱིས་ཐེབས་ཞུགས་ཐུབ་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དགའ་བ་ཤེས་བྱ་སྒྲོང་
གནང་བཞིན་པ་དང་གནང་རྒྱ་རྣམས་གྱིས་རྒྱུ་འབྲུག་བཞེས་དགོས། དེ་བཞིན་
གཞོན་གས་རྣམས་སྤྱིག་རང་འཁུར་གྱིས་ཆང་འཛོམས་ཐུབ་པ་དགོས། ཅི་སྟེ་གཞོན་
པ་ནད་མནར་གྱིས་རྒྱུན་པས་དམ་བཅའ་རུ་བཅར་ཐུབ་མིན་གྱུར་ཆེ་ཁང་དགའ་
དགོངས་ཞུ་ཞུགས་མཐུན་དགོས་ཤིང་དགོངས་པ་ཞུས་ཀྱང་དགོངས་འཁྲོལ་མ་
ཐོབ་པའམ་དགོངས་ཞུ་མེད་པར་རང་འཚམས་བསྐྱད་ན་དེ་ལ་ཉེས་ཆད་ཆེ་ཆུང་
གང་གཏོང་ཁང་དགའ་ལ་དབང་ཆད་ཡོད། ཁང་དགའ་སྤྱོད་ཡངས་ཤོར་ན་ཁང་

ཚན་ཆོག་ལ་འདྲུ་ནས་དེ་ལ་སྐྱལ་ལྷག་དང་དོ་དམ་རི་དགོས་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་
 ལམ་སྟོན་དགོས། ཕྱི་ནས་དགོ་བཞེས་སམ་ཆོག་ལངས་བས་དམ་བཅའ་སྐོར་
 མཁན་ཡོད་ན་སྟོན་ཚུད་ནས་ཕྱག་དཔེ་ཀན་བ་ཆོར་སྟོན་སེང་ཁྱེད་དགོས་ལ་ཆོག་ལ་
 ཡོངས་སུ་འང་གསལ་བསྐྱགས་དགོས། དེ་བཞིན་དམ་བཅའ་སྐྱབས་དང་བསྟུན་
 ནས་གཞོན་གས་ནས་རྒྱགས་བཞེས་གལ་རིམ་ནས་སྟོབ་གཉེར་ཆགས་ཚུད་མ་
 བྱས་བ་རྣམས་ལ་ཐད་ཀར་དམིགས་འདུགས་ཀྱིས་རྒྱགས་བཞེས་གནང་བ་གང་
 སྤྱིར་ལེ་ལོ་ཅན་འདོད་དབང་དུ་མ་ཤོར་བར་དམ་གཙུན་ཐུབ་པ་དགོས། དམ་བཅའ་
 ཆོག་ལ་རྒྱན་དུས་ཆོད་ཁང་ཚན་སོ་སོར་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན་ཡང་རྟགས་བསལ་བོད་
 བོ་དང་། དམ་བཅའ་བ་མཁས་ཡོད་ལ་བཞེན་ནས་དམ་བཅའ་སྤྱིའི་ཆད་གཞི་
 ལས་བཀལ་ཏེ་མཚན་འབྲུད་སོགས་རང་སོས་དྲང་བླངས་ཡིན་པས་དེ་མཚུངས་
 སྐྱལ་ལྷག་དགོས།

དུག་བ་དགོན་པའི་ས་མཆམས་ལས་བཀལ་ན་དགོངས་ ཁྱེད་དགོས་པའི་སྐོར།

དུག་བ་དགོན་པའི་ས་མཆམས་ལས་བཀལ་ཏེ་དགོངས་ཁྱེད་དགོས་ཆེ་གྲ་
 ཚང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགོ་བསྐྱོས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་དང་བསྟུན་ཏེ་དེ་དང་
 མི་འགལ་བར་དགོས་རྒྱ་དང་། དགོ་བསྐྱོས་ལ་ཕྱར་བ་གྲ་འདེགས་ཀྱི་ཁྲིམས་
 ལུགས་སུང་སྟོབ་ལ་སྟོད་ཡངས་མ་ཤོར་བ་དགོས། ཆོས་གྲ་སོགས་ཆོག་ལ་དུས་
 མིན་ཆེ་ཉིན་སྐོར་ཁང་དགོ་ནས་དགོངས་འཁྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་དབང་ཆད་ཡོད། དགོན་
 ཁག་སོ་སོར་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྤྱི་མཚུངས་ལ་སོང་གི་ཁག་ནས་རབ་བྱུང་ཞིག་གིས་ཁང་
 ཚན་ས་ཁུལ་དུ་ཁྲིམས་འགལ་ཚུང་ཆགས་རིགས་བྱུང་ཆེ་ཁང་དགོ་ནས་བཞོད་

འདོམས་ཆོག་ཅིང་། དེ་ལས་ཆབས་ཆེ་བའི་རིགས་ཡིན་ན་ཁོངས་སོ་སོའི་ཁྲིམས་
བདག་ལ་ཅིས་འབྲུལ་དང་བཀའ་མོལ་གནང་དགོས།

བདུན་པ་སྤྲིག་ཁྲིམས་གཡའ་སེལ་སྒྲིང་།

ཅ་བའི་དགོན་པ་སོ་སོའི་ནང་དུ་སྤྲིག་ཁྲིམས་སྤངས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཐུགས་འཁུར་
བཞེས་པ་དག་མཆོད་ཆེ་ཡང་བྱེད་སྐྱེད་ལ་ཁོར་འཁྲུལ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག་པར་
དཔེར་ན། ལས་སྒྲེ་སོ་སོའི་མིག་སྤར་མཛའ་མེན་གྱིས་བཀོད་འདོམས་དང་ཉེས་ཆད་
པལ་བ་དང་། དགོན་པའི་ནང་དུ་སྒྲིབ་ཅིང་སྤྲོད་ཆོག་པས་དང་། རྒྱུ་སྤྲོད་ཆུང་ཆགས་
སོགས་ལ་འདར་ཉེས་ཆད་བྱ་བ་པོ་པལ་བ་དང་སྒྲོབ་གཉེར་ལས་འདོན་ཆ་གཙོ་བོར་
བྱས་ཏེ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་དོ་དམ་མ་བྱེད་པར་ཞལ་འདོན་ཅག་ཅིག་ལ་སྐྱུལ་འདེད་ཆེ་བ་
སོགས་བྱ་གཞིན་ནམས་བསུན་གཙུག་ཡང་ཡང་བཟོས་ཏེ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་
པེབས་བ་དང་། བྱ་ལོགས་སུ་ཁྲིམས་འགལ་དང་འཁྲུག་ཡོང་ངེ་བྱེད་ལ་ཐུགས་སྤངས་
ཆུང་བ་སོགས་ཆུང་ས་ནས་བཅོར་ཆེ་ལ་ཆེ་ས་ནས་སྒྲོད་ཡངས་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲོན་ལྷག་མང་བས་དེ་དབང་ལ་མ་ཤོར་བར་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཆུང་སྒྲོད་དུ་བཏང་
ནས་བྱ་ལོགས་སུ་བཀོད་འདོམས་དམ་དུ་གཏོང་དགོས།

བརྒྱད་པ་འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད།

དེ་ཡང་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་བ་དང་
འགལ་བའི་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་སྤངས་གནང་སྟེ་དམ་བསྐྱུགས་དགོས་
པ་དང་བཅས་རྒྱུ་གི་ཁྲིམས་དང་། དག་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དག་ནི་རང་བཞིན་
གྱི་བཅས་པ་སྤངས་བའི་ཡན་ལག་དུ་སྤྲིན་ཐབས་གནང་དགོས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་

ཁྲིམས་ནི་ནང་གི་བང་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་བཅས་རྒྱུ་གི་ཁྲིམས་ནི་དེའི་ལྷན་པའི་ལྟ་
 བུ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ནི་དེའི་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་ར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གཙོ་
 བོ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམས་བསྐྱུ་དག་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་སྤྲོམ་ལ་
 སྒྲོ་ཀྱན་ནས་འབད་དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་སྤྱུལ་ལྷན་གཙོ་བོ་གནང་དགོས་པས་དེ་
 ཉིད་ཅ་བ་བཟུང་ནས་བཅས་རྒྱུ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ལ་བཀོད་འདོམས་
 དགོས། རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཁྲིམས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ལེ་ལག་
 མང་པོ་དམིགས་བསལ་གཏོང་དགོས་པའང་ཡོད། ཕྱིའི་དང་བ་འདྲན་ལོས་ལ་བལྟས་
 ཏེ་ནང་ཁྲིམས་ལ་དམ་བསྐྱབས་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་སྟོད་ཡངས་གཏོང་
 བ་སོགས་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་བྱི་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་པས་ནོར་འཁྲུལ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་
 བ་ཕྱི་ནང་གང་དུ་གནས་སྟོད་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་འཛེམས་
 སྤང་གཙོ་འདོན་དགོས་པས་དེའི་དོན་འདུལ་བའི་མངའ་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རབ་
 བྱུང་དམངས་ལ་བཀའ་སློབ་འཕྲུས་ཆང་ཡང་ཡང་གནང་དུ་འདུག་རྒྱ་ནི་དོན་དེ་ལ་
 བསྐྱབས་པའི་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྷན་ཐབས་འཆོལ་གནང་དགོས་པ་དེ་
 དག་ལྷན་པའི་བཅགས་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་དམ་ལ་འཇམ་བ་དགོས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་རྩལ་
 ལ་བསམ་བ་གནག་པ་སོགས་དམག་མའི་ཁྲིམས་ལྷན་པའི་རིགས་གཏན་ནས་
 མི་རུང་ཞིང་འབྲལ་ལ་བདེ་བ་དང་ལྷན་པའི་པན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་
 ཁྲིམས་སྒྲིང་སྤངས་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་ཁང་ཆེན་ནང་དང་། ཕྱི་ལོགས་ནས་སྤྲོ་མ་
 དགོ་བ་ཤེས་མཁས་ལ་བཅུན་བ་རྣམས་ནས་བསྐྱབ་བ་སྤང་ཐབས་དང་ནང་ཁྲིམས་
 ཆགས་རྩུང་འབྱུང་ཆེད་གདན་ཁྲུས་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་གནང་དུ་བཅུག་ན་
 དབང་ལུང་དུ་མ་ཁྲུས་པ་ལས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་ལ་
 བཏེན་དེ་དོན་ཁང་ཆེན་རང་ནས་ཐབས་འཆོལ་གནང་གལ་ཆེན། །

དགུ་པ་ཁང་ཆོན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྐོར།

ཁང་ཆོན་གྱི་ཆོད་འཛིན་སྤྱི་འདོམས་ཤིག་དེས་པར་དགོས་པས། དེ་ནི་ཁང་
ཆོན་ཆོག་མ་འདྲུ་བས་ཆོག་མ་གཅིག་འཕྲི་ཆོན་ཞེས་པ་གཅིག་དེས་པར་དགོས་པ་
དེ་ཡིན། དེས་སྒྲགས་མིན་གྱུར་ཆེ་དེའི་ལས་རོགས་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྐྱེད་
ཡང་ཆོག་དེ་ནི་ཁང་ཆོན་ཆོག་མ་འདྲུ་བའི་སྐྱེ་ཆབ་དང་རྒྱན་ལས་པ་ཡིན་ལ། ཁང་
ཆོན་གྱི་ལས་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ལྷ་ཡུལ་དང་ཁང་ཆོན་གྱི་ལས་དོན་
མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་འཛིན་བྱེད་པོ་དང་ཁང་ཆོན་གྱི་ཆོད་འཛིན་པ་དང་ནང་གི་
འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་བྱེད་སོ་སོའི་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་ནང་གི་པ་ཆུན་ལྟ་བུ་ཡིན་
པས། ཁང་ཆོན་གྱི་སྤྱི་དབུལ་རྣམས་གཉེར་པ་སོ་སོས་དབུལ་ཁང་དུ་ཡར་འཛོག་
མར་བཏོན་སྤྱི་དབུལ་གཏོང་ལེན་སོགས་ཀྱི་ཆེ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་གསལ་ལྷ་དང་བཅས་
སྤྱི་ཆོན་གྱིས་མཆོན་ཏུགས་ལྷ་ཐོབ་དགོས། དེ་བཞིན་ཁང་ཆོན་གྱི་རྩིས་གལ་ཆེ་
དང་རིན་ཐང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་ཆོན་གྱིས་བདག་གཅིས་དང་། ཕྱིར་གཡར་བ་
དང་ནང་ཁུལ་བེད་སྤྱོད་སོགས་དགོས་ཆེ་ཡང་སྤྱི་ཆོན་མདུན་ནས་ཆོག་མཆོན་ལྷ་
ཐོབ་དགོས་ལ། སྤར་བོད་ནང་གི་སྤྱི་ཆོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་གལ་འགན་
ཁུར་མི་དགོས། འཛིན་སྐྱོང་གི་བྱ་གལ་དངོས་གཞི་ནི་ཁང་ཆོན་གྱི་གཉེར་པས་
གནང་དགོས། དེས་མ་འབྲས་པའི་ལས་དོན་འཕར་མ་དགོས་ཆེ་དེ་དང་དེའི་གཉེར་
པ་གསར་བསྐྱོད་དགོས། སྤྱི་ཆོན་གསར་བསྐྱོས་ཀྱི་ཆེ་ཁང་ཆོན་ཆོག་མ་འདྲུ་བས་
འོས་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱོད་དགོས། དུས་ཡུན་ལོ་བཅད་མེད་པ་སོ་སོ་གང་འཁྱོལ་གནང་
དགོས། གལ་ཏེ་ཁ་སྟོན་ཡོད་ན་དེའི་རོགས་དང་སྤྱི་ཆོན་བཞུགས་མེད་ཆེ་ལས་
རོགས་ཆུན་གཞོན་གྱིས་དེའི་ངོ་ཆབ་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཆེ་མ་ཟིན་པའམ་

འཕོ་ལེན་དགོས་ཆེ་བསྐྱར་དུ་ཆོགས་འདུས་ནས་འོས་བསྐྱར་དགོས། ཉ་ཅང་གི་
 དགོས་མཁོ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ལས་རོགས་བསྐྱོམ་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་དགོས།
 གོ་གནས་ནི་འདུ་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སོ་སོར་གནན་ཐོབ་འཕར་མ་རེ་དང་སྐྱུ་འགྱེད་
 ཉིས་སྐལ་ཡོད། ཆོགས་འདུའི་སྐབས་ཆོགས་གཙོ་དང་། ཆོགས་འདུས་ཀྱི་ཁྲིམས་
 འདོམས་པ་ཡང་གནང་དགོས་ཤིང་། ཆར་ཅན་ཆོགས་འདུ་དང་། མྱོ་བྱར་གྱི་ཆོགས་
 འདུ་སོགས་བསྐྱོད་གང་དང་གང་དགོས་སྐབས་འཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཚན་དག་
 གན་ལ་སྟན་གསན་འབྲལ་དུ་འཇུག་དགོས། དེ་ཡང་གལ་ཆེ་ཡོད་ཀྱི་དབང་གིས་
 སང་བརྟེན་དང་གནངས་བརྟེན་བརྟེན་སོགས་ཇི་དགོས་དུས་ཐོག་སྟན་བརྟེན་འབྲལ་
 དགོས་པ་སོགས་སྐབས་བསྐྱར་གནང་རྒྱ། ཆོགས་འདུའི་སྐབས་སྤྱད་ཐོག་
 མར་གྲོས་གཞི་སྒྲིང་བསྐྱར་དང་མཐའ་མར་མཇུག་སྟུང་། བར་དུ་གསུང་བཤད་མང་
 མོས་གང་བྱུང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འགན་བཞེས་དགོས་པ་བཅས་མདོར་ཅལ་ཡིན།

བཅུ་པ་གཏོང་སྒྲིའི་གཉེར་པ།

སྤར་ཐོད་དུ་འབྲུག་གཉེར་གྱི་ཆོད་དེ་ཡིན་ལ། དེང་དུས་སྤར་ལྷར་ལས་
 འགན་འགངས་ཆེ་བ་མེད་སྐབས་གཉིས་བསྐྱོམ་ན་འབྲས་ངེས་ལ་སོང་། འདི་ཡང་
 ཆོགས་འདུ་ནས་འོས་བསྐྱར་གྱིས་བསྐྱོམ་པའམ་མཚན་ཐོག་རིམ་ལྷར་ཁལ་འཁོར་
 རམ་གན་གཞོན་ཟུང་འབྲལ་དུ་བསྐྱོམ་སོགས་དུས་བསྐྱར་ཇི་དགོས་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡང་
 དུག་དཔེ་ལ་བཙོན་པ་ཆེ་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་དགོས་པར་སྒྲོབ་གཉེར་མི་བྱེད་པའམ་
 བྱེད་ཀྱང་རྒྱར་བཙོན་མི་བྱེད་པའི་གས་ནས་བསྐྱོད་དགོས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཁང་
 ཚན་དུ་བསྐྱོན་བཀྱར་ཞུ་མཁན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་ལེན་དང་བསྐྱོན་བཀྱར་ཇི་བཞེན་ག་
 ཁུལ་རིམ་སོགས་སྒྲིན་བདག་གི་དྲང་བ་འདེན་སྐབས་བཟོ་རྒྱ། དེ་བཞིན་ཁང་

ཚན་གཞུང་ནས་བསྐྱེན་བཀུར་ཁྱེད་གོས་ཁག་དང་ཁང་ཚན་གྱི་མ་དདུལ་དང་
ཞལ་འདེབས་སོགས་སྤྱི་དདུལ་ནམས་དདུལ་ཁང་ལ་འཛིག་འོས་འཛིག་རྒྱ་དང་
ཕྱིར་འདོན་སོགས་ཁང་ཚན་སྤྱི་དདུལ་ཡིན་དང་སྤྱི་རྩས་ཡིན་ན་སྤྱི་གན་ལ་བཀའ་
འདི་ཁྱེས་ཏེ། གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་རྩས་རྒྱུད་ཐོས་སུ་མི་འགོ་བར་བསྐྱེད་ཆགས་དང་
གཏོང་འོས་གཏོང་བ་སོགས་ཁང་ཚན་གྱི་སྤྱི་རྩས་གང་ཅིར་བདག་གཅིས་གཟབ་
ལ་གཏོང་ཆོད་རན་ལ། དགེ་འདུན་སྤྱི་མང་ལ་མགུ་བ་སྤྱིན་སྤུབ་པ་གནང་གལ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར་དམ་དོན་མི་སྤོད་པ་གནང་རྒྱ། དུས་ལུག་ལོ་གཅིག་ནས་གསུམ་
བར་སྐབས་གང་བདེ་ཆོགས་འདུ་ནས་སྤྱགས་ཐག་གཅད་རྒྱ། ད་ལྟ་ཁང་ཚན་
གྱི་གནས་སྐྱངས་ལ་གཞིགས་པས་དདུལ་གཉེར་སོགས་མ་དགོས་པར་གཏོང་སྟོ་
གཉེར་པ་གཅིག་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

བརྒྱ་གཅིག་པ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་དོན་སྐོར།

ཁང་ཚན་དུ་སྤྱི་གཞུགས་ཐེན་ནས་ལོ་ལྗེའི་བར་ཆོགས་ཆོས་གྲ་དང་
བསྐྱབ་པ་སྟོབ་གཉེར་ལ་ཏུར་བཅོལ་དག་ལོ་བཀྱིས་པ་དང་བཀྱིད་དུ་འཇུག་དགོས་
ཤིང་། རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་མ་སོན་པ་ཡིན་ན་སྟོབ་གཉེར་གྱི་ཆབ་ཏུ་རིག་གནས་འཛིན་
གྲར་འགྲིམ་པ་དང་ཆོས་སྟོད་སྦྱང་དུ་འཇུག་དགོས། རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཐེན་པ་དེ་དག་
ཆོགས་ཆོས་སྟོབ་གཉེར་གྱི་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པས་དེའི་ཁྱད་སྤངས་ནས་
ལས་བྱེད་དང་ཁང་དགེ་སོགས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་ལས་བསྐྱུལ་མ་དགོས་པ་བྱས། དེ་
ནས་སྟོབ་གཉེར་རྩལ་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་འཁྱོངས་སྤུབ་རེ་ཡོད་མཁན་ཆོས་དོན་དེ་ལ་
བསྐྱགས་པའི་བསྐྱགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐུར་རྒྱུན་མཐུན་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་དང་། དེ་
ལྟར་སྤུབ་རེ་མེད་མཁན་ཆོའི་ཁྱད་སྤངས་ནས་གཞིས་དགོན་སོ་སོར་ཕྱིར་ལོག་འདོད་

མཁན་ཚེ་ཕྱིར་ལོག་ངེས་པར་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཅི་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་འདོད་མོས་མེད་
 མཁན་ཚེ་ཚོགས་ཆེན་དང་གྲ་ཚང་། ཁང་ཚན་སོ་སོའི་ལས་དོན་ནང་སོ་སོས་ཅི་
 ལུས་ཀྱིས་གཞུག་ཏུ་འཇུག་དགོས། རབ་ལ་སློབ་གཉེར་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཐེག་པ་
 རིམ་འཛེག་ཅི་ཐུབ་དགོས་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་གདན་སར་ཞུགས་པའི་དགོས་
 དོན་གྱི་སྟངས་ལོག་ཏུ་སྒྲུངས་པ་ཡིན་པས་ལས་དོན་སོགས་སུ་ཁ་སྐྱར་གཏོང་མི་
 ཚོགས་ དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་གཉེར་ཡང་བྱེད་མ་ཐུབ་ཅིང་། ལས་དོན་ཡང་ཚུལ་མཐུན་
 མ་བྱེད་པ་ནི་དགོར་ཟན་པ་དང་མི་ཆེ་ཆུད་ཟོས་གཏོང་ཁན་རང་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་
 བའི་བར་མ་དོར་སྟོད་དུ་མ་བཅུག་པར་ཡང་ན་སློབ་གཉེར་གྱི་དོན་ཆེན་སོན་པ་བཟོ་
 དགོས། དེ་ལ་སླ་ཆོས་དང་སྙད་འདོགས་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་རིས་སུ་མ་སོང་བར། གང་
 ལ་གང་འོས་ཀྱི་འོས་བབ་ལ་གཞིགས་པས་དྲང་ཐེག་འགྲེམས་ནས་བསྐྱོད་དགོས། དེ་
 ཡང་རབ་བྱུང་གི་བྱ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། ལྷོག་པ་
 ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་གསུམ་ཡོད། བཞན་བཞེས་
 རྣམས་ནི་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གཙོ་བོ་དང་གཞིན་གྱི་རྣམས་ནི་ལྷོག་པ་ཐོས་བསམ་
 གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟོན་པས་ཞལ་ནས་གསུངས་ཡོད། ཅི་སྟེ་ལྷོག་པ་ཐོས་བསམ་
 མི་ལུས་པ་ཡིན་ན་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ལས་སྟེ་
 བསྐྱོད་ཕྱོགས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པ་དགོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིམ་མེད་
 པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐལ་བཟང་རྟེན་དཀའ་བ་རྟེན་པའི་སྐལ་བས་འདིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
 དགོས་དོན་བསྐྱབ་དགོས་པས། ཡང་ན་ནི་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
 ཞུགས་ཏེ་ཆེ་དང་སྐྱབ་པ་མཉམ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཡང་ན་ནི་ལྷོག་པ་ཐོས་བསམ་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས། ཡང་ན་
 ནི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཞུ་ཡང་དག་པ་ཞིག་སྐྱབ་

སྤྱབ་དགོས། དེ་གསུམ་གང་ཡང་སྤྱབ་མ་སྤྱབ་ན་རབ་བྱུང་གི་འཆོ་བ་ལོངས་སྤྱི་
སྤྱད་པ་ནི་དགོར་ཟན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། དག་འདུན་གྱི་ཟ་འབྲེ་དང་སྤྱི་མར་
བྱ་ལོན་བཟོ་མཁན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་བས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམ་དག་ཅིག་བྱེད་ན་
དེ་ཉིད་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སྟོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཉེར་བཞི་པ་ལས། ཚུལ་འཆལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ། །ལོ་བརྒྱར་གསོན་
པ་གང་ཡིན་པས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཞིང་མཉམ་བཞག་པ། །ཉིན་ཞག་འགའ་
ཞིག་གསོན་པ་རུང་། །བཙོན་མེད་ལེ་ལོ་ལྡན་པ་དག །ལོ་བརྒྱར་གསོན་པ་གང་
ཡིན་པས། །བཙོན་འགྲུས་བརྟན་པ་བརྩམས་པ་དག །ཉིན་ཞག་འགའ་ཞིག་གསོན་
པ་རུང་། །ཞེས་དང་། །བཙོན་བརྒྱད་པ་མེ་རྟོག་གི་ཆོས་ལས། རི་ལྟར་བྱང་བས་མེ་
རྟོག་ལས། །ཁ་དོག་རི་ལ་མི་གཞོད་པར། །ཁུ་བ་བཞིབས་ནས་འཕྱར་བ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་སྤྱབ་པ་གྲོང་དུ་རྒྱ། །གཞན་གྱི་སྤྱོན་ལ་མི་བརྟག་ཅིང་། །གཞན་གྱི་བྱས་དང་
མ་བྱས་མིན། །བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་རིགས་པ་དང་། །མི་རིགས་པ་ལ་བརྟག་པར་
བྱ། །ཞེས་དང་། །ལས་གྱི་ཆོས་ལས། །བྱོད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་སྤྲུག་ན། །མངོན་
སྤྱུམ་དག་གམ་སྒྲིག་ཏུ་འད་རུང་། །སྤྲིག་པ་ཅན་གྱིས་ལས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྤྲིག་
པའི་ལས་བྱས་སམ། །བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་བྱོད་གྱིས་ནི། །ཀོག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བློས་
བྱས་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ན་ལས་གྱིས་མི་
ཚུགས་པའི། །ས་སྤྲུགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྤྱང་ལ་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནང་
ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་གྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་དང་། །ལུགས་གོང་མེ་
ལྷེ་འབར་འབྲེ་བ། །ཐོས་པར་གྱུར་པ་ཆེས་སྤྲ་ཡི། །ཚུལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྟོམ་
པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྟོམས་ཟ་མི་རུང་། །ཞེས་སོགས་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་རྒྱ་

བྱུང་བར་དབྱུལ་པོར་གསལ་རྟེན་ལྟར་དགའ་ཆོར་དཔག་མེད་གྱིས་དེའི་བསྐྱབ་བ་
ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་གོང་དུ་སྤྲས་པ་ལྟར་རང་དོན་རང་གཅེས་གྱིས་
གཡེང་བ་དང་ལེ་ལོས་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་དུ་མི་ཞོར་བ་དང་། ལས་ཚོལ་བའི་གྲུང་བྱ་
བ་པལ་བ་ལ་རྩར་བཅོན་བྱེད་བ་སོགས་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་དག་ལས་སྒོ་ཀུན་
ནས་ལྷོག་སྟེ་མཐར་འགྲོད་བཞིན་འཆི་མི་དགོས་པ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་བཅའ་མས་མ་བྱབ་
ན་ཤི་ནས་ངན་སོང་ངན་འགྲོའི་གནས་སུ་བྱ་མཐའ་མེད་པར་འབྱམས་དགོས་པར་
འགྱུར་བས། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་དོན་དུ་ད་ལྟ་ནས་རང་གིས་རང་ལ་སྤྱུལ་ལྷག་ལྟོད་
བ་མེད་པར་དོན་ཆེན་ཅི་ཐུབ་ལ་བཅོན་པར་འཆའ་ལོ། །རི་རྒྱུད་དུ་ཡང་ཉེར་གསུམ་
བ་བདག་གི་ཆོམས་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ལྟ་སུ་
ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་གྱུར་པས། །འཆིང་བ་ཐམས་
ཅད་གཅོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོའི་
འགག་སྒྲོམ་ན་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་ཅིས་ནས་གྲང་རང་གིས་རང་ལ་མགོན་དུ་
གྱུར་བ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོང་བར་འཆའ་ཞེས་མདོར་ཅི་མ་སྤྲས་སོ། །

མཐུག་དུ་སྟོན་འདོན་ནི།

རབ་དུ་བྱུང་ནས་རི་སྒྲིང་འཆོ་ཡི་བར། །མཁན་སྟོབ་སྤྱན་པར་རི་ལྟར་ཁས་
སྐྱངས་བཞིན། །བཅས་དང་རང་རང་བཞིན་ཁ་ནས་མ་ཐོབ་བའི། །ཉེས་པས་ནམ་
ཡང་གོས་པར་མ་གྱུར་ཅིག ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་ཞིང་མང་དུ་སྤོས་པ་དང་། །བྱང་
སེམས་འབྲོངས་ཤིང་ལྟ་སྟོན་གཙང་བ་སོགས། །སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
བསྟན་པ་ལ། །བསྟེན་བསྐྱེད་མེད་པར་རྣམ་ཐར་འབྲོངས་པར་ཤོག དེ་བཞིན་རབ་
དུ་བྱུང་བ་ཀུན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་མེད་གྱུར་ཅིག ཚུལ་ཁྲིམས་འཆའ་བས་

པོད་བརྩ་གཅིག་པ། མོ་སྤྱོད་། ལྷ་བྱུག་ཚད་མ།

ཡིད་བྱུང་ནས། །རྟག་ཏུ་སྤྲིག་པ་ཟད་བྱེད་ཤོག། དག་ལེགས་འཕེལ། །རིགས་སློབ་
འགན་འཛིན་སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྤྱོགས་སྤྲིག་ཁུས་པ་དགེའོ། །

འབྲུག་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ།

༡༡། །རང་རེའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ཆེ་འོད་གཞོན་ཅུ་ལ་མདོ་ཉིང་རེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་གསུངས་པའི་ཆེ་ལུང་བསྟན་དུ། ཁྱོད་གྱིས་མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་སྤེལ་
བའི་དུས། །དེ་ཆེ་དོས་ཉིད་བྱེད་གྱི་སྟོགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཀའ་
བྱུག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྗེ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ལ། འདིའི་དངོས་སྟོབ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་རབ་དང་
མཆོག་དུ་རྒྱར་པ་ནི་རྗེ་པག་མོ་གྲུབ་པ་དོན་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་རྒྱད་འཛིན་
གྱི་བྱ་ཆེན་བཞི་དང་། གྲུབ་ཐོབ་བཙུན་ལ་སོགས་པ་དེ་སྟེན་ཅིག་བྱོན་པའི་
ནང་ཆོན་མཐར་ཕྱིན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནི་གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་
པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁྱོད་ཆེན་པོའི་ལུང་བསྟན་དུ། ས་ར་ཏ་པ་བོད་ཡུལ་དངོས་
བྱོན་པ། །གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གླིང་ཆེན་རས་པ་བྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ཞིང་། དེའི་དངོས་སྟོབ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འགྲོ་མགོན་གཙང་བ་རྒྱ་རས་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། སྟོན་པའི་ལུང་བསྟན་དུ། ས་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་པ་རུ། །རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་
གང་ཟག་མཆོག་། རྒྱ་རོའི་སྤུལ་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར། །ཞེས་དང་། ཁྱོད་རིན་པོ་
ཆེས། རྒྱ་རོ་པཎ་ཆེན་སྤྱི་མའི་སྤྱར་སྤུལ་བ། །གཙང་བ་རྒྱ་རས་འབྲུག་དང་ར་ལུང་
བྱོན། །ཞེས་སོགས་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་གྲུབ་མཆོག་འདི་ཉིད། སྤྱི་ལོ་ ༡༡༤༡
ལ་གཙང་བྱོགས་སུ་སྤྱི་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་སོ་གསུམ་ཅམ་ལ་རོ་བོ་རྗེའི་གདན་ས་
སྟེ་ཐང་གི་ཐུབ་ངོས། གནམ་ཕུར་བྱོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་གླིང་བྱག་བཏབ་པར་ས་དབྱང་

བརྟག་པ་དང་གནས་དེར་འབྲུག་དགྲུ་བབས་པར་གཟིགས་པའི་མོད་ལ་འབྲུག་སྤྱི་
གྲགས་ཏེ་འཕུར་བ་གཟིགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དགོངས་ཏེ་གནས་དང་ཆོས་ལ་
འབྲུག་གི་མིང་ལས་བྲངས་ཏེ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས་ཤིང་། དེ་ནས་
རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་དེ་འབྲུག་དང་ར་ལུང་། སྤོང་རྩོལ་གསུམ་ལ་དགོན་པ་རིམ་གྱིས་
ཆགས་ཏེ། སྟོན་འབྲུག་དང་། སྤྱད་འབྲུག་སོགས་འབྲུག་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་མཐའ་
དབུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས། དེའི་དངོས་སྟོབ་རྒྱལ་བ་ལོངས་ཆོད་པའི་དཔོན་སྟོབ་ནས་བརྒྱུད་
པ་ལ། སྟོན་འབྲུག་དང་། དེའི་དངོས་སྟོབ་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པའི་བྱ་སྟོབ་ཅ་རི་རས་
ཆེན་པའི་དཔོན་ནས་བརྒྱུད་པ་སྤྱད་འབྲུག་དང་། ཡང་སྤིང་རས་པའི་དངོས་སྟོབ་
འབྲས་གོ་བ་སངས་རྒྱས་འབྲུམ་ལས་བྱ་ཆེན་བཞི་དང་། བྱ་རྒྱུང་བཞི་སོགས་ལས་
བརྒྱུད་པ་ལ་བར་འབྲུག་ཅེས་གྲགས།

སྤིང་རས་པའི་དཔོན་སྤྱས་དར་མ་སང་གི་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པ་ལས་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་བཞི་ཕྱོན་པར་གྲགས་ཅིང་། དེའི་ནང་
གཏུང་འཛིན་ཀྱི་སྤྱལ་བ་བྲུང་པར་ཅན་དགྲུ་ཕྱོན་པའི་དང་པོ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་
ཀྱན་དགའ་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ཕྱོན་ཏེ། ལྷོ་མོན་དང་། དྲགས་ཀོང་། ལྷ་རི་ནམས་
སྤྱ་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་མཐའ་། ར་ལུང་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་སྤྱོད་སྟོན་
གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྱུར། གསང་སྤྱགས་ཆོས་སྤིང་།
བཀྲ་ཤིས་མཛོད་སྟོན། སྤྱགས་བྲུ་བྲུམས་ཆེན་པད་དཀར། ལྷག་ཆོ། དེུ་ལྷས་
དགོན་པ་བཅས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་སྤྱབ་སྟེ་དྲུག་བཅའ་སྟེ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་དགེ་
འདུན་ཀྱི་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་གཙུགས། འདིའི་གཏུང་སྤྱས་མི་པམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཡང་
གོང་མ་དང་འབྲ་བར་བཤད་སྤྱབ་འཆད་ཉན་ཀྱི་སྟོ་འཕར་བརྒྱ་སྤྱག་ཏུ་དབྱེ་བར་
མཛད། འདིའི་གཏུང་བརྒྱུད་དང་སྤྱས་བརྒྱུད་སོགས་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་འབྲུག་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་སྦྱོར་
 སྤེལ་གསུམ་མཛད་པ་ལས་ནགས་མོ་ལྗོངས་དེ་ཉིད་འབྲུག་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་སུ་
 འགྱུར་ཏེ་འབྲུག་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་། འབྲུག་རྒྱལ་ཞེས་ཆོས་མིང་གནས་དང་གནས་
 བདག་ཆགས། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་དེ་ལའང་སྤར་ཆོས་རྒྱལ་
 སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་རྩེ་འབྲུལ་
 གྱིས་ལྗོངས་དེ་དག་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཏེ་བྱམ་ཐང་བྱམས་པ་ལྟ་ཁང་། སྤྱ་གྲོ་
 སྦྱོར་ཚུལ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པར་བཀའ་བློན་སྤེལ།
 བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐབས་ལྟ་སྤྱས་གཙང་མ་དཔོན་གཡོག་ལྟ་པག་རི་བརྒྱད་ནས།
 སྤྱ་གྲོ་ཐེམ་ཕུ་ཤར་ལུང་སོགས་སུ་བྱོན་བཞུད་མཛད་ཅིང་། རྒྱངས་ལྟ་གཟིགས་ཀྱི་
 ཡུལ་དེ་ནས་བཙུན་མོ་བཞེས་པ་ལས་བོད་རྒྱལ་ཁྲོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་འཕེལ་ཞིང་ད་
 ལྟོའང་ཡོད་པར་གྲགས།

སྦྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱུལ་དགའི་ནང་ཆོན་གཉིས་པ་མཐུ་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༩༣ རབ་བྱུང་བཅུ་པར་
 གནས་ཕུ་བྱང་ཚུབ་སྤིང་དུ་སྦྱ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྐབས་གདན་ས་
 ར་ལུང་དགོན་གྱི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། ཆོས་སྲིད་ལས་བཞིའི་མངའ་ཐང་འགྲན་རྒྱ་
 བལ་བའི་མཐུ་ལས་འབྲུག་པའི་དགོན་སྡེ་མཐའ་དག་ཆབ་འབངས་སུ་བཅུག་
 རྟེ། དགུང་གངས་སོ་བཞེ་བྱི་ལོ་ ༡༦༩༡ ལོར་ལུགས་གཉིས་གསེར་གྱི་འཁོར་
 ལོ་ཕུག་མཆོན་དུ་བཞེས་ཏེ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྟེན། དགུང་གངས་སོ་ལྟ་ལ་
 འབྲུག་ཤར་རུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་རྣམས་སུ་ཞབས་གྱིས་བཅགས། དཔོན་བློགས་ཙན་
 དུ་མས་ངོ་རྒྱལ་ལུགས་ཆེར་བྱས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཐེམ་གྱིས་མནན་ཏེ་ཆབ་འོག་དུ་
 བཙུད་པ་སོགས། གཞན་སྡེ་མནན་ཅིང་རང་སྡེ་སྤང་བའི་སྲིད་རྩིས་འགོག་མེད་

དུ་རྒྱས་ཏེ། ཚོས་སྡེ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱར་བར་མཛད། རྟོགས་བཞིའི་རྫོང་ཁག་རྣམས་བཅིགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
རང་ཁྱད་ཚུགས་པ་བཅོས་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་རྗེ་བླ་པ་དམ་ཚོས་རྒྱལ་མཚན་
པ་རྒྱལ་སར་བསྐོས། དེ་རྗེས་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་ས་བཟུང་སྟེ།
ཀུན་སྟོམས་དམ་ལ་འཇམ་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསར་བཏོད་མཛད་དེ་ཆབ་འབངས་
རྣམས་ཞི་བདེའི་དཔལ་ཡོན་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པར་མཛད། འབྲུག་པའི་རང་ལུགས་
ཀྱི་འདས་ལོ་ཅིས་སྟོལ་ཡང་དུས་འདི་ནས་འགོ་བཟུང་བ་ཡིན་འདུག དེ་རྗེས་རྒྱལ་
སྤྱི་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་ཚོས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱལ་འབངས་
ཞི་བདེའི་མངའ་ཐང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱང་བར་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་ལྟར་དོན་
གནས་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་པར་ཁྱི་སྐུལ་དང་པོ་མི་པམ་དབང་པོ་ཚོས་ཁྲིར་པེབས་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྡེ་སྤྱི་བཙུ་པའི་ཆབ་སྤྱི་དེ་གྱུགས་འགན་བཞེས་སྐབས།
དཀར་སྡེ་དོན་གྲུབ་ཅན་གྱིས་ངོ་ལོག་གིས་གཞུང་དུ་དམག་ཡང་ཡང་བྲངས་ཀྱང་མ་
ཐུབ་པར་བརྟེན་ཁོ་པས་བོད་རྒྱལ་ཁང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་མགོ་བཏགས་
ཞུས་ཏེ། ཆིངས་འདུམས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་རྒྱུའི་གན་འཛིག་
དང་། བོད་དུ་འབྲུག་པའི་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞག་ཐོག་དཔོན་སྤྱི་ཆེ་རིང་དབང་ཕུག་ལོ་
ཕུག་ཅིས་པའི་ཆོང་སྤྱི་བར་བསྐོས།

དེ་རྗེས་མཁན་ཁྱི་བཙུ་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའང་གོང་མའི་
བཀའ་བཞིན་གཉལ་རེུ་ལྷས་མི་འགྱུར་རྗེ་རྗེའི་སྤྱན་ལྷན་འབྲུག་ལུགས་ཀྱི་དབང་
ཁྲིམ་མན་དག་མཐའ་དག་གསན་སྤངས་མཛད། སྤར་ཡང་བོད་རྗེ་བསོད་སྟོབས་ལ་
གསེར་སྟན་པལ་སྟེ་སྟོབ་གཉིར་དབུ་འཕེན་ཞུས་པ་བཞིན། འབྲས་སྤངས་སྟོ་སྤྱིར་
མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཕུན་ཚོགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་

མོད་ལྷ་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པར་གསུན་སྤངས་མཛད། སྤར་ཕེབས་ཀྱིས་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲུ་བཅུགས་ཏེ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད། མཁན་ཁྱི་བཅུ་
 གསུམ་པ་ཡོན་ཏྲན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ཡགོང་སའི་བཀའ་བཞིན་འབྲས་སློ་སྤྱིང་མཁན་
 མོ་ལས་གཞུང་ཆེན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་སྤར་ཕེབས་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱི་བཤད་བྲུའི་སློབ་དཔོན་ཡུན་རིང་མཛད་པ་སོགས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་བསྟན་
 པ་དང་འགོ་པན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱང་འདུག་ཅིང་། ཅ་བའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་ནི་
 གོང་ཁྱུས་ལྟར་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་། དགེ་ལྷན་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲུ་ཡང་མ་ཉམས་པའི་ཁར་འབྲས་སྤངས་སློ་སྤྱིང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་
 རྒྱན་མ་ཆད་པ་བྱང་ཡོད་ལ་དགེ་བཤེས་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་ཡོད། མི་མང་པལ་ཆེ་
 བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་དད་གུས་ཆེ་བ་ད་ལྟའང་ཡོད་བཞིན་པ་རེད།

གང་ལྟར་འབྲུག་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་མང་གཞི་མཐའ་དག་ཐོག་
 མར་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་དེ་བོད་རང་ནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་དར་བ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་
 མི་མང་གི་གཤེས་སྤྱོད་གོམས་སློབ་པལ་ཆེ་བ་བོད་ནས་མཆེད་པ་སོགས་ནི་ཀུན་
 ཀྱིས་མཐུན་གསལ་ལྟར་རེད། འོན་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འཕོ་འགྱུར་དང་
 ཉམས་རྒྱུད་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པས་ད་ལྟ་ཇི་བཞིན་ཆོད་དཔག་ནི་ཆེས་དཀའ་བ་
 ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ། ཡུལ་ལྗོངས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་ནང་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་
 བཞིས་བསྟུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་དང་བར་
 དུ་འཛིན་སྤྱོད་། མཐའ་མར་སྤར་གསོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བགྱིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་མཁས་བྲུ་བ་
 གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་འོག་དུ་འགོ་དགོས་པ་ནི་མེད་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་
 གུས་པའི་བསམ་ཚུལ་ལགས་སོ།། །།

བསྐྱོན།

ཐེག་གསུམ་ཞི་བའི་ལོངས་སུ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །
སྟོན་མཆོག་གངས་འི་འགས་ནས་བབས་པ་ཀྱན། །
གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བ་ཅ་འཇུག་རིན་ཆེན་གཏོར། །
སྐལ་ལྷན་ཞིང་སར་སྤར་ཡང་བྲང་བ་ལ། །
ཟླ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བཞེད་སྟོལ་རྣམས། །
སྟོམ་དུ་འདྲིལ་བའི་ལེགས་བཤད་གསར་བའི་མེད། །
མི་རྒྱལ་བཏན་ཕྱིར་དཔལ་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡིས། །
ཐུབ་བསྟན་འོད་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏག་འབར་ཞིང། །
ཁྱད་པར་ཚུལ་འདིས་འབད་བྱས་བསྐྱབས་པ་དང། །
མཐུན་སྦྱར་བགྱིས་པའི་རྣམ་དཀར་གོ་ལའི་ཤུགས། །
དབུ་མའི་ལམ་ནས་མཐའ་དག་རིངས་སྟབས་སུ། །
བྱང་ཆེན་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་འདྲེན་པར་ཤོག། །

རིགས་སྟོབ་དགེ་མིང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྦྱར། ཅ་ཤེར། ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་ཉེ་དགེ་སྟོང་ཉི་མ་
གསལ་གྱིས་འགྲེལ་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་བཅོས་སོ། །

མཐུག་བྱང་སྒོན་ཆེག

སྐྱབ་གསུང་གསེར་རིའི་སྒོན་རི་དབང་བཞེན། །
རབ་ཏུ་ཕུལ་བྱང་ཡུམ་གྱི་མདོ་དོན་དག །
གསལ་བྱེད་རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་ཉིན་བྱེད་ལྟར། །
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྩ་ཤེས་གཞུང་ཟབ་འདི། །
གང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་འོད་རྒྱབས་ཀྱིས། །
སྐྱུ་སྐྱབ་དགོངས་ཟབ་རི་བཞེན་དབྱིག་འཛིན་སྟོར། །
བཤད་སྐྱབ་ཉི་ཟླའི་འགོ་འདི་དབལ་འབར་བ། །
གཞན་ཡང་མི་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་གསལ་གྱུར་ཅིག །
རྒྱ་སྐྱེར་འབྲེལ་མཆོན་མཁར་བྱབ་སྐྱེ་རྒྱ་ཀུན། །
ཞི་བམིལ་སྒོན་མེ་ཡིད་དུ་རྟག་འཆར་བ། །
ཉེས་སྐྱོད་ཐུན་སྐྱག་དབྱང་གཞིའི་འདི་ཕྱི་ཀུན། །
དགེ་ཆོགས་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་རྒྱས་རྒྱུར་ཅིག །

རིགས་སྐྱོབ་འགན་འཛིན་སྐྱོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྐྱུར།

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྱུ་བ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིབ་ཆིག་ཏུ་
ཤུགས་ཀྱི་སྤྱང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བཤོ། ། སང་མཛུ་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བུ།

རྣམས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༥ ལའོར་བའི་མཛད་
སློང་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་བྱུང་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུ་དགེ་དམ་
བ་མཁས་དབང་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་གསུང་ཚུལ་ཁག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཐེན་པའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབུམ་ནང་མ་
ལའོད་པར་ད་བར་ལྷག་ལུས་བྱུང་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
པོད་ཐོང་ནང་བཀོད་དེ་ཁྱེད་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྐྱོད་སྤྱོད་ལོ། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཅང་པོ་ཆུན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཇམ་དབྱེད་ས་བསྐྱོན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གྲགས་པ་བཙུན་འགྲུས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉེ་གསུང་འབུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགེ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཉེ་ཁྱོད་བསྐྱོད་སྤྱོད་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཐོང་གངས་བཙུན་པོ་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ཡོད་པས། གྲུས་ཅན་ཚོགས་མི་ཀུན་དགའ་མགྱུ་
སློབ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟེན།

སྤྱིར་ཁྱེད་དག་ཅས་པ་ནི་དག་ཆ་ལོར་མིན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྐྱོད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་ཅམ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེའི་བརྗོད་
དོན་དང་། ཚུལ་པ་པོའི་བསམ་སློབ་འདུག་ཅི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱལ་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཁུལ་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བྱུང་ལ་ང་ཚོའི་ཁྱེད་ཀྱིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྟུན་འབྲུལ་ཁྱུས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་
 རམས་པ་ཏེ་ཉོར་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆོན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆུན་བཙུན་འབྲུམ་བསམ་འཁེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཆུན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སློང་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྒྱ་ནང་རིག་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློང་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་) ལ་རིགས་སློབ་དབྱ་འཛིན་
 དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྲིད་
 སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྒྱལ་མཚན་དབང་འདུས། (བརྟན་སློང་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྲིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་
 མཚོ་ལགས་དང་། ཀེ་རིའི་བྱང་ཡིག་བརྟན་སློབ་སློབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཆུན་འཛིགས་
 མེད། (གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྷ་བ་ལ་སློང་སློང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་རིམ་མེད་སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབྱ་དགེ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་) ལ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆ་
 རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་སློང་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྟུར་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་གནད་ཡོད།

རེད་ཅག་ཚོགས་ཚུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྲོད་ཀྱི་ཙོམ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེབ་བསྟུར་དང་། མཛོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆེན་པོ་ཁག་གཅིག་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲག་རྟགས་() བྱང་ཐུང་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བཤད་ཅིང་ལས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆད་
དང་ཉམས་སྤྱོད་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ཞོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་མིན་པས་དབུ་དགེ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟེང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཇེད་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སླིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁོད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་
ཐོར་བྱ་རྣམས་བསྟུ་བྱུབ་གྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སླིག་ཞུ་རྒྱུ་དེད་ཅག་ལ་གནང་
བར་བཞེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁོད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་
ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོད་གནང་མི་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་སློབ་སྐྱབས་སློབ་ཐུང་རྣམ་པས་ཤ་ཆས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བཞེན། (རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་མཁས་དབང་སློབ་ཐུང་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བྱུང་བས། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་
མཁན་རིགས་ལམ་སློབ་ཐུང་ཀྱན་སྐབ་བསྟན་སློབ་ཐུང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོར་
༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སློབ་ཐུང་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་དང་

གན་སྐལ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥༥༥༥ ལྷག་
མའི་གསུང་འབྲུམ་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཆང་རིགས་སློབ་ཡིག་ཆང་གིས་གནང་བས་བྲིད་
ནམ་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་དང་བཀའ་བྲིན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་བྱ།

དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་བྲི་ལ་
༡༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཉིན།

གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཆོག་ས་ཆུང་། (༢༠༠༠)

འབྲི་བ་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་ཀུན་པ། འཇམ་དབྱངས།

ཉུ་སྒྲིག་ལས་རོགས།

གྲགས་པ་བརྩོན་འགྱུས།

སྒོ་ག་མྱད་དུ་འཇུག་མཁན།

བསྟན་འཛིན་ཐོག་མ་མེད། གློ་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་ལུན་ཆོག་ལ།

རིགས་སྒྲོབ་སྒྲོག་སྒྲུང་སྒྲེ་ཆོན་ནས་དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱབ་ཤ་རྩས་འགོད་བྱས།

གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་ཚུང་། (༢༠༢༣)

སློབ་སྟོན་པ།

རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་དབྱ་འཛིན་དག་བཞེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དག་བཞེས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྩ་ཐོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་ཚུང་གི་ཆོག་གས་མི།

ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་།
རིས་མེད་སློབ་དཔོན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་འཇམ་དཔལ་རྩེ་རྩེ།
ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ངག་དབང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱ།
ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དག་བཞེས་རྒྱལ་མཆོན་སློ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སློབ་སྟོན་པ་འབྲུག་མཁན།

ས་རྩ་དཔེ་མཐོ་དོ་དམ་པ་ཆེ་དཔག་རྩེ་རྩེ།
རིགས་སློབ་ལས་ཁྱེད་དག་བཞེས་རྒྱལ་མཆོན་སློ་བཟང་།

དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱལ་ཤུམ་འབྲུག་མཁན་པ།

གཟུང་བྱ་དང་རྒྱལ།

